
NAZIONALE
8
26 D
28/7
ROMA
CENTRALE V. E. II
R. BIBLIOTECA






ENCOMIA COELITVM
digesta per singulos anni dies,
vnà cum Veterum Fastis,
continentibus victorias, triũphos, sacrificia,
cæterasq; res insignes
Romanorum inprimis, atque Græcorum,
quibus christianæ religionis præponuntur
FASTI.
Auctore
IO: BAPTISTA MASCVL
Neapoli apud Franciscum Savium 1638.



ILLVSTRISS. ET EXCELLENTISS. D.

D. MARTIO PIGNATELLO

Mineruinensium Principi, &c.

Io. Baptista Masculus è Societate Iesu S. D.

COelites, quos piè colis (Princeps Excellentissime) mihi hanc mentem iniecerunt, vt ipsorum Encomia sub tuo potissimùm ederem nomine; nihil .n. ijs acceptius, quàm pietas, præsertim si in excelso aliquo dignitatis humanæ gradu collocata sit. Atqui ad te ornandum, & fortuna, quæ dicitur, conspirauit, & virtus: nam primùm quidem ab ipsis ruderibus antiquitatis eruenda est memoria gentis tuę, nempe lumen, atq; splendorem accersis (vt vetustiora omittam) in primis à Lucio Pignatello, qui annis ab hinc quingentis, et amplius Comes stabuli fuit; quam lucem ita in te tanquam in speculo excipis, vt auctiorē reddas. quàm verò illustris ille Lucij titulus olim fuerit, vel illud argumento est, quòd nō modò Robertus Campanus Princeps eum Iordano fratri germano contulerit, sed à Valentiniano ipso Imperatore Valens item frater, quem postea cōsortem adsciuit Imperij, Comes stabuli sit appellatus. quid quòd Ioannes Pignatellus, cū Reipublicæ formam Neapolitana hæc ciuitas teneret, Consul numeratur in fastis? Sed non est huius loci percensere numerādo omnes tuę gentis heroes, domi, militięq; pręclaros, qui amplissimis magistratibus, ac legationibus apud summos Pontifices, apud Imperatores, ac Reges functi sunt; neq; commemorare insignes titulos, ac ditiones eorum latè productas. illa me ad se vocat laus, quę propria tui animi est, quæq; ad huius operis institutum maximè pertinet, studiū videlicet eximium religionis, atq; pietatis. hanc ab ipsa penè infantia cum lacte nutricis haufisti; hęc cum adolescente adoleuit; hanc probatissimis moribus ita præfers, vt beatissimi videantur ij, qui tuę ditioni subiacent, quos aureo quodam beneuolentię nodo colligatos tenes. Habes autem apud te domestica, eaq; egregia exempla virtutis.

a 2   *nam*



nam ut omittam viros tibi sanguine coniunctissimos, qui in varijs religiosorum hominum ordinibus, et doctrina, & p etate præstant; matrem habes Principem Portiam Carafam Ducis Adriani filiam, ornamentũ huius vrbis, tãtò nobilius, quantò est ipsa tectior, cum se, omni fastu contempto, in suorum parietum latebras, ac potiùs asceterium vltro abdidit; vel hoc spectatissima matrona, quòd & spectari nolit, & à theatralibus aulę spectaculis se subduxerit. Iã liber hic meus ad te peruenit, ipsa, quę sapientię pręesse dicitur, duce Minerua; nimirum in te illa nomen agnoscit suum; cui. n. dicare hunc potius debui, quàm Mineruinensium Principi? neq; illud omittam ad rem maximè accommodatum, quòd annus, ac fasti, quos scribimus, claudantur auspicijs tuis; vltimus. n. anni dies, præter alios Cęlites, illustri martyri, nomine Mineruino *sacer est, vt videatur quodammodo* Mineruini *oppidi dominus laureatũ annum sibi suo quasi iure deposcere, quò finis cum initio congruat. Ceterum nihil est, quòd hic liber aduersarium, si quis fortè occurrerit, metuat, tectus videlicet ipsorum pręsidio Coelitum; nec carebit tuo. neq; .n. parum pręsidij constituo in ollulis illis, pręclaris tuę gentis insignibus; quippe soliti Romani veteres in nauali certamine profligare hostem, coniectis in nauim plenis igniũ*

Dio. *ollulis; hinc illud ex Dione.* Cęsariani vndiq; ad hostilẽ aliquã nauim accedẽtes, iacula ignifera in eã emittere, faces manu cõijcere, ollulasq; etiã carbonũ, picisq; plenas:

Campa. *Ac tuę quidẽ familiæ itẽ ollulas, sunt, qui tradant, & scribãt visas à se aliquãdo cũ artificiosis huiusmodi ignibus depictas, ob aliquid fortasse gestũ Cæsarianæ victorię simile; aut ad pietatis æstum indicãdũ, aut ad gẽtilis nominis, glorieq;*

Valer. *splendorẽ; nam à Lacedęmonijs Reges ipsos per ollulas significatos legimus, quòd Regis proprium sit alere, ac sustentare populos. quidquid ea re significatũ sit; habeo certe (Princeps Excellentissime) & autoritatem tuam, quam opponam aduersarijs, & beneuolẽtiam, qua ipse sustenter, vt aliqua ra-*

Ps. 59. *tione de te vsurpare possim, quod est in sacro carmine (* olla spei meę. *) Vale, teq; nostri Coelites ament, ac tegant.*

L. E.

LECTORI
IO. BAPTISTA MASCVLVS
E SOCIETATE IESV.

εὐτυχεῖν

Athenienses (erudite Lector, ac pie) cum impensiùs indulgerent Demetrio, cui se plurimum debere dicebant, decreuerunt non aliquam temporis partem, sed annum integrum ei dedicare; quamobrem tot ipsius statuas Athenis statuerunt, quot tunc ea natio numerabat dies anni, trecentos videlicet, & sexaginta, vt singulis diebus singula responderent signa, ne quis dies tanti Ducis memoria, & gloria vacare videretur. At verò mihi haudquaquam sunt tot opes ingenij, vt vnicuique Cęlitum totidem, quot Athenienses Demetrio statuas, dedicem Encomia, sed cum innumerabiles penè ij sint, vnum ferè, aut alterum celebriorem ex quotidianis Fastis assumam; neque acta omnia historiæ, vel panegyrici more comprehendere in animo est, sed præcipua quęque, inter seq; deuincta breuissimo laudationis orbe complecti, & tanquam rerum flores delibare, non sine aculeo; Iam præter Encomia, ne reliqui Cęlites, qui continentur in Fastis, prorsus indicti abeant omnes, constitui primo loco singulis mensibus pręponere, ac proferre antiquitatis Fastos, Græciæ præsertim, ac veteris Romæ; quibus continentur victoriæ, triumphi, sacrificia, cętereq; res insignes; tum ij Fasti conferuntur cum nostris, ita tamen, vt hi præferantur, quo apparebit quantum vera religio emineat, atq; præcellat. Fuit autem hoc ab initio institutũ sapienter, ac piè, vt Veterũ superstitioni opponeretur nostra religio, ac falsorũ Deorum celebritatibus Cęlitũ festa; quò spectat illud Theodoreti *Deos gentium* (inquit) *cassos gloria, vanosque Deus reddidit; suis autem Martyribus honorem illorum dedit. pro Pandijs, Dasijsque, ac Dionysijs, hoc est Iouis, Liberique patris solemnitatibus; Petro, Paulo, Thoma, Sergio, Marcello, Leontio, Antonino, Mauritio, alijsq; sanctis Martyribus solemnitates peraguntur; proq; illa veteri pompa, pro turpi obscoenitate, & impudentia fiunt modesta, casta, ac tẽperantia plena celebritates.* Hinc etiam illa Tertulliani parænesis. *habes* (inquit) *tuos census, tuos Fastos; nihil tibi est gaudijs sæculi &c.* quibus tã granibus verbis ostẽdit, non esse cur nostri vanã illã supestitioso vul-

go

go lætitiam inuideant, cũ multò præclariores apud nos Fasti sint, in quibus recensiti Cælites gratissima quemq; recordatione delectet. In eandẽ sententiam multa habet & *Gregorius* Nyssenus, dum Thaumaturgi acta describit. Porrò in Veterum fastis si quando scriptores inter se discrepant (quod rarò fit) tum eam sequor sententiam, quæ aut similior vero, aut certè ad rem accommodatior visa fuerit. res est eruditionis plena, habebitq; ea lectio (nisi fallor) voluptatis non parum. Iam absolutis cuiusque mensis Fastis, subsequuntur Encomia. Ijs synopsin præpono, quam etiam periocham, siue argumentum breuissimum dixeris; ea synopsi colligitur, & quasi vno aspectu proponitur, quod laudatur. Is autem tantùm Cęlitum habet Encomion, qui in quotidianis Fastis asterisco notatur. nullus certè anni dies vacat Encomio. At verò Liberatoris nostri festa, tum quia non omnia certos, ac statos habent dies, tum quia ferè μυστήρια quædam potiùs continent, quàm facta, quemadmodum & magnæ eius Matris festa, ideò non semper habent Encomion; memini tamen illorum, cum stata sunt, in Fastis. In his autem Fastis ostendam interdum, Cęlites si minùs semper eodem anno, at certè die in communionem gloriæ, ac societatem laudis aptè, congruenter, & opportunè conuenisse, & quodammodo sibi velut in odeo, choroq; concinere, cognatione videlicet aliqua factorum, aliquando etiam nominum, vt cum auspicata illa incidunt, triumphalibus pręsertim diebus, *Victoris, Victorini, Nicanoris,* immò etiam *Capitolinæ*, & similia; & quoniam victoriæ comes est felicitas, libenter arripio, vsurpoq; illa nomina, *Fausti, Fortunati, Felicis, Butychis*, & similia, quò spectant etiam *Epimachi*, *Alexandri*, *Pancratij, Herculani*, ac cętera bellatorum, ducumque nomina, quæ laureatum exornant annum. inesse autem solet in paranomasia, & eiusmodi schematibus, cum rectè fiunt, quiddam leporis, & gratiæ; quod fecit (vt vetera cùm Latinorum, tùm Græcorum exempla taceam) præter alios, & in *Agnete Ambrosius, & in Laurentio Augustinus, & in Victore Bernardus*. Paruum opus, at non parum impensum operæ, ac laboris. præsertim cum nonnulli dies in eos incidant Cælites, quorum acta aut vetustas oppressit, aut eiusdem ferè generis sunt, vt in Martyribus cruciatus; in his autem, ac cęteris exempla pietatis. Nolim autem eorum tantùm laudationibus insistas, qui vulgo sunt noti; nonnunquam enim fit, vt quantò obscuriora sunt nomina, tantò clariora insint lumina, siue prodigiorum, siue virtutum. quotidiana igitur te lectio teneat cùm in Fastis, tùm in Encomijs; neque enim hortor te, vt omnia simul exhaurias, allectus, si qua fortè

inest,

ineſt, dulcitudine conditi, ſapidique ſermonis. ſcitum eſt illud ſapientis;de inuento melle (quanquam nihil in me nectareum, aut Neſtoreum agnoſco) parcè deguſtandum, ne id ſatietate faſtidias. Qua in re non deſinam admonere adoleſcentes, ne ſubito impetu ad hoc ſcribendi genus rapiantur. exerceant antea ſe Tullij ſtylo; diſcant excurrere in fuſum illud dicendi genus; vtantur primò circumſcriptione verborum, & ambitu; vt tanquam in orbe incluſa circumferatur oratio; tum ad hæc contractiora, acutiora, & quaſi argutiora ſe conferant; neque hæc attingant, antequam & ætate, & doctrina adoleuerint. ex herbeſcente illa viriditate talis venuſtas effloreſcat oportet, alioquin in pueriles ſæpe ineptias abibunt; multa putidè dicent, multa contortè; aut certè latinitatis ille nitor aberit; eruntque ipſi ſales inſulſi, & redarguentur argutiæ. præſertim cum Encomia non modò vnà cum acumine latinitatem, ſed grandiloquentiam ſibi depoſcant, cum ſententiarum grauitate, & maieſtate verborum; quanquam facta Cœlitum eiuſmodi ſunt, vt in ijs laudandis,& ſermonis maieſtas humilior, & ingenij acumen videatur obtuſius. Libet tamen eos, quos ex parte cecineram ad lyram, etiam hoc altero dicendi genere proſequi, ne qua pars noſtræ diſciplinæ pietate vacet. Cęterum ea benignitate illi ſunt, vt ego vel ineptus laudator amplam poſſim ſperare mercedem, eiuſdem videlicet, qua ipſi perfruuntur, beatæ, ſempiternæq; vitæ ſocietatem, ad quam tu quoque veſtigijs eorum inſiſtens, Lector, aſpira. Vale. Prou. 25.

Testantur ea, quæ in hoc opere dicuntur.

IN ENCOMIIS.
Martyrologium Romanum
Menologium Græcum
Metaphraftes, & alij apud Surium, & Lipomanum
Eusebius
Nicephorus
Beda
Gregorius Turon.
Gregorius M. in dial.
Petrus de Natali
Vsuardus
Ado
Molanus
Baronius, & alij

IN FASTIS.
M. Verrij Flacci tabulæ Capitolinæ
Kal. vetus Romanum
Kal. Græcum
Ouidius in Faftis
Feftus
Varro
Iulius Pollux
Macrobius
A. Gellius
Plutarchus
Liuius
Dionyfius Halic.
L. Florus
Suidas
Cælius Rhodig.
Theodorus Gaza
Alex. ab Alex.
Lilius Gyrald.
Sigonius
Onuphrius Panuuinus
Beutherus
Goltzius
Auctor Th. v. h.
Rofinus
P. & A. Manut.
Et alij multi eruditi fcriptores.

HIERONYMVS MARCHESIVS

SOCIETATIS IESV

Præpofitus Prouincialis in Regno Neapolitano.

CVm Io. Baptifta Mafculi Neapolitani è Societate Iefu librum, qui infcribitur, Encomia Cælitum, tres eiufdem Societatis Theologi, quibus id commifimus, recognouerint, ac in lucem edi poffe probauerint, poteftate ab adm. R. P. noftro Mutio Vitellefcho Præpofito Generali ad id mihi tradita, facultatem concedimus, vt typis mandetur; fi ita ijs, ad quos pertinet, videbitur. In quorum fidem has litteras manu noftra fubfcriptas, & figillo noftro munitas dedimus. Neap. 4. Martij 1638.

Hieronymus Marchefius.

IMPRIMATVR. Felix Tamburellus Vic. Gen.

Alexander Ruffus Can. dep.

Io. Dominicus Aulifius, Can. dep.

FA-

FASTI

veterum Romanorum, atque Græcorum collati cum nostris.



IANVARIVS.



Anuarius mensis primus occurrit à Iano dictus, quem multi Solem putarunt, ideò geminum, quasi vtriusque ianuæ cælestis potentem, qui vel oriens aperiat diem, vel occidens claudat, quamobrem Sol idem, qui Apollo, dictus est à Græcis θυραῖος ἀπὸ τῆς θύρας hoc est à ianua. At verò nos ab eo auspicamur annum, qui & mortalibus verum lumen infudit; & primus, ac solus ianuam salutis aperuit iam tum, cum recens natus aperire sibi cœpit venas sanguinis. Aeonarium Ianuarium olim appellatum testes sunt Theophilus, & Suidas; quòd scilicet pater sit τῶν αἰώνων, hoc est sęculorum; nunc statim ei sacratur, qui inter cetera nomina appellatus est à vate pater futuri sæculi. Athenienses hunc mensem appellarunt Demetrium, quòd huius opera à Macedonica seruitute liberati fuissent; atqui multò æquius nunc eius non modò nomine, sed numine consecratus est, à quo seruitutis sempiternæ confractum est iugum. Fuit autem Ianuarius in tutela Iunonis, quæ nuptijs præsidebat; quamobrem Græci Gamelion eum dixere, idest nuptialem; apud nos potius est in tutela virginum; nam statim Kalendis ipsis occurrunt Martina, & Euphrosine, ac certè decuit à pudicitia virginali auspicari annum, ne videretur bifrons Ianus vtraq; fronte perfricta, hoc est sine pudore. Sed iam ad singulos huius mensis dies aggrediamur.

Macrob. *Plutarch.* *Gyrald.*

A Kal.

1 Kal. Ianuar. Iano Romæ ſacra fiebant. habitus eſt hic, vti
Ianuar. diximus, pro Sole ipſo. quamquam & Græci Kalendas ſingulas
Phœbo, hoc eſt Soli dedicarunt. Quin etiam apud Lacedęmo-
Macrob. nios in more poſitum fuit, vt initio anni, ac reliquorum men-
Alex. ab ſium libamenta, & victimam Regi ſiſterent, quā ipſe Phœbo
Alex. mactaret, ſacrorum miniſter, ac popa factus ex Rege. At verò
apud nos ſacræ ſunt hæ Kalendæ potius conditori Solis, aſſu-
menti * *Ieſu* nomen, illud videlicet nomen, quòd orbe ra-
diato circumfuſum Sole clarius fulget. ſacrę quoq; ſunt * *Ful-*
Onuph. *gētio* præſuli, & nomine, & factis illuſtri, & planetæ illius ſimil-
Pan. limo. Fuit hic item dies Romæ auſpicatiſſimus triumphis
anno ab tribus. nam & C. Marius de Iugurtha Numidarum rege, &
vrbe cond. Antonius Coſ. de Alpibus, & M. Cenſorinus de Macedonia
647 triumpharunt. Sed multò nobilioribus apud nos triumphis
712 eſt exornatus, præcipuè *Baſilij* cognomento Magni de
713 Ario, ac ceteris religionis hoſtibus parto, quanquam in alium
14. Iun. diem pompa celebrior reſeruatur. Nec carent triumphi glo-
ria, aut is martyr, qui nomen ipſum ſortitus eſt *Magni*, aut
fortiſſimus vir *Almachius* inter cruentos Retiariorum, &
Mirmillonum gladios ſtrenuè pro religione verſatus. adde
triginta milites laureatos, qui Diocletiani furorem fregerunt.
Atque vt omni ex parte triumphus ornatiſſimus ſit, neque
gemmæ deſunt, neq; aurum; adeſt * *Euphroſina* virilis animi
virgo; quæ mutato fœmineo habitu in virilem indidit pre-
tioſum ſibi nomen, Smaragdum. adeſt item * *Odilo* vir ſan-
ctiſſimus, qui cum ſuis habitauit in valle cognomento Aurea.
Incidit in triumphalem hunc diem etiam Martina virgo, cu-
ius fortitudo cum nomine ipſo congruit, quæ noua ratio-
ne ſe fecit illuſtrem; nempe Apollinem, ac Dianam, hoc eſt
Solem ipſum, & Lunam de medio ſuſtulit, cum iuſſa vtriuſque
ſimulacra, ac fana venerari, ea euertit, ac perculit, tellure in
crebros motus, cœlo in fulmina concitato. Illud non nemo
fortaſſe mirabitur, cur Kalendis his Ianuar. cùm ceteri artifi-
ces, tùm maximè cauſidici lites intenderent, quod Sulmonenſi
ipſi poëtæ mirum eſt viſum.

Ouid. Poſtea mirabar, cur non ſine litibus eſſet
Prima dies.

Non ignoro, id ad inertię vitandæ omen factum; ſed con-
gruentius certè, & auſpicatius primus anni dies ſacrari de-
buit, vt nos fecimus, *Concordio*; niſi quòd huic quoque fuit lis

om-

omnium maxima, videlicet cũ Ioue de cultu; nam Iouis templi dedicatio hoc agebatur die in insula Tyberina; sed adiudicata lis est *Cõcordio.* fuderũt eius sanguinem, vt à religione dissideret; sed illo potius initum est fœdus. & sanè cum Cœlites conspiratione animorum quodammodo sibi concinant, & tanquam in chorea quadam annuum circumagant orbem, inseri statim debuit choro *Concordius*.

IV. Nonas Ianuar. Ater dies hic Romanis fuit. ob horribilem enim illam cladem, quam à Gallis apud Alliam fluuium acceperunt postridie idus Iulij, cautum est decreto pontificum, vt dies posteriores omnium siue Kalendarum, siue Nonarum, siue Iduum atri dicerentur, & haberentur. præsertim cũ Senatores ipsi affirmarent, recordari se, quoties his diebus belli gerendi causa supplicatum esset, proximum prælium reipublicæ calamitosum fuisse. Reprehensa est ea superstitio ab Ambrosio, sed irrisa etiam ab ipsis Deorum cultoribus. nam L. Lucullus atro die contra Tigranem, & innumerabiles Parthorum copias duxit exercitum, afferens se ex atro, & lugubri felicissimum illum diem, & candidissimum esse facturum victoria. Nostris certè hic maximè dies felix fuit, & faustus. nam, & Diocletiani audacia de sacris libris euulgandis edictum proferentis, superata est, & adepti sunt nostri lauream. Quo item euentu faustissimo pugnarunt *Argeus*, *Marcellus*, & *Marcellinus* adhuc puer, ac tiro. At *Isidoro* decus est additum, cum virides pontificatus insulæ, purpurauit sanguine. Denique ater nullo modo dicendus est dies, & infaustus, quem beatitate etiam nominis * *Macarius* consecrat.

2 *Ianuar.* *Macrob.* *Gyral.*

Μακάριος *. s. beatus*

III. Nonas Ianuar. Mineruæ olim sacer hic dies fuit, nunc * *Genouefæ* virgini præclarissimæ. Idem natalis fuit Romanæ eloquentiæ principi. atqui apud nos etiam sub ipsa bruma effloruit sapientia. cognationem enim quandam habuere cum literis cùm *Antherus* Pont. Max. qui præclara Martyrum facta à notarijs conquiri, literis mandari, atque asseruari iussit; tùm *Florentius* Viennensis antistes virtute, doctrinaq; clarus. Adde *Athanasium* à sacris commentarijs. Ita gemina illa laus, quæ in Minerua fuisse dicitur, & virginitatis, & sapientiæ, tota nostris cessit. Libenter verò, ac pulchrè cum pudicitia, quæ in Genouefa effloruit virgine, consociat se Florentius, & incorruptæ immortalitatis auspex *Athanasius*.

3 *Ianuar.* *Pausan.*

ἀθάνατος *. s. immor.*

Pridie Nonas Ianuar. Cæsar collatis signis, & explicatis 4 *Ianuar.*

Cæsar. aquilis cum exercitu traiecit contra Pompeium. apud nos præclariores expeditiones susceptæ aduersus impietatem, siue ab *Aquilino* cum socijs in Africa, siue à *Tito* Cretensi præsule: inter primos religionis duces. * *Rigobertus* verò ceteris mitis, ac lenis, dynastis tamen Romanę aduersantibus libertati rigidus, & asper fuit.

5 Ianuar. 476 Beuther. Nonis Ianuar. Insignis hic dies Romæ veteri fuit ob triumphum C. Iunij Bruti Cos. de Lucanis, & Brutijs; sed magis insignis nouæ ob *Telesphori* hierarchæ triumphum de Antonino Cæsare Pio sæuiente in religionem impiè. Triumphauit & pudor in *Eduardo* Britanniæ rege castissimo, & in *Aemiliana*, & *Apollinari* virginibus. Stylites verò, * *Simeon* ipse sibi victori columnam erexit.

6 Ianuar. Gyral. VIII. Idus Ianuar. Celebrabatur à Græcis Isidis ἄφιξις idest accessus. habita est Isis Luna, ac propterea cum radiatis cornibus expressa. Atqui multò clarioris sideris accessum habet hic dies, eius inquam sideris, quod recens natum Deũ non modò prodidit ortu, sed incessu, accessuque. illustris est etiam ipsorum aduentu Regum. Isiacis autem sacerdotibus superstitione imbutis oppositus est religiosissimus Fesulanus antistes * *Andreas*. Non est autem omittenda Pauli Orosij sẽtentia, qui putat Octauium Cęsarem hoc ipso die, idest octauo idus Ianuarij vrbem cum triplici triũpho fuisse ingressum; deuicta videlicet Dalmatia, Macedonia, atque Aegypto. quod opportunè caderet in hunc diem Epiphaniorum, cum de tribus Orientis Regibus triumphauit puer Deus; nisi eos triumphos Dion, & Macrobius ad æstatem potius, & Augustum mensem retulissent. Soliti certè postea sunt Imperatores, ac Reges hoc præsertim inaugurari die. nam, & Carolus magnus dictus est Augustus, & Philippus pulcer Francorum Rex, & Michael Paleologus Imperator Orientis coronati dicuntur.

vide Galian.

7 Ianuar. Appian. VII. Idus Ianuar. Ex Senatusconsulto Lentulus, & Marcellus Coss. itemq; Pompeius contra Cæsarem belli ciuilis classicum sumpsere; quo die apud nos *Nicetas* à victoria fortitus nomen memoratur, qui in Bessas gentes immanitate barbaras, & religionis expertes expeditionem feliciùs inijt, sed præcipuè memoria est pueri *Iesu* adeuntis Aegyptum, vt superstitioni, quæ ibi regnabat, indiceret bellum. *Canutus* verò rex aduersus impietatem fortiter dimicans purpuram cruore suo fecit dibaphã: Hoc igitur die adhæsit vrbi funesta

vixa .s. victoria

fax

fax belli ciuilis, quo nostri de Stygio rediere victores; quo item quasi naualem agere triumphum visi sunt duo; * *Lucianus* videlicet, cum Maximini furore deuicto, in mare proiectus nouo spectaculo admisit currui triumphali Delphines, à quibus est deuectus ad littus; & * *Raymundus*, cum post edomitam aulæ licentiam, sine nauigio prodigiosè mare traiecit.

VI. Idus Ianuar. Dies quisque mensis octauus apud Græcos sacer Vulcano fuit ignis, elementi pulcherrimi, præsidi, sed fœdissimo Deorum. apud nos sacer hic est *Theophilo*, atq; *Helladio*, qui pro religione sunt in ignem pulchrè coniecti, vbi ipsum spreuere Vulcanum. nec mirum, quòd his, qui tam fortiter cruciatus tolerarunt, se adiungat in fastis Metensis antistes *Patiens* nomine. At Seuerinus si minùs huiusmodi flamma, certè pietatis æstu, & factorũ gloria splendet, Noricorum dictus Apostolus; tanta item magnitudine animi in periculis præditus, vt de ipso verius vsurpari possit illud. 8 *Ianuar.* *Alex. ab Alex.*

. . . . . . quem neque Noricus *Horat.*

Deterret ensis.

nec Seuerinus alter splendore caret, dignus Victorino fratre, qui eius victoriæ, cuius ferebat auspicium, retulit lauream.

V. Idus Ianuar. Agonalia, siue Agonia Romæ celebrabantur, quæ à Græcorum certaminibus, quos Agones vocabant, nonnulli appellari putant; alij verò ab hostiarum, quas hoc præsertim die mactabant plurimas, metu, ac trepidatione, inter districtos videlicet cultros, & vibrans secespitæ ferrum. ἀγὼν enim Græcè trepidatio dicitur. At quãtò celebrior apud nos hic dies est, quo die nõ modò sine trepidatione, ac metu, sed summa cum alacritate litatum est à * *Iuliano*, & *Basilissa* sponte pro religione deuotis. *Martiana* quoq; puellæ virtus spectaculo fuit; visa enim est in amphitheatri arena leopardo ipso, cui eam obiecere, ferocior. Cum his hodierna die aptissimè conuenerunt *Iucundus*, & *Vitales duo*, & *Anastasius*; immo verò, & *Fortunatus*, & *Secundus*, & *Felix*, nimirum tantam cum nostrorum obitu cognationem habet voluptas, atque beatitas. 9 *Ianuar.* *Ouid.*

IV. Idus Ianuar. Hic dies laude caret apud veteres; apud nos insignis est in primis *Agathone* hierarcha, qui contra Monothelitas instruxit antistitum aciem. * *Paulo* quoque ei, qui primus è nostris lucos fecit illustres. At verò *Nicanor*, 10 *Ianuar.*

vnus

vixu vnus ex ſeptemuiris hierodulis, ſui memor nominis de ſtrage
ſ. victoria, Deorum victor noua,& antea inuiſa Romæ trophæa ſuſpēdit.
11 III. Idus Ianuar. Carmentalia Romę agebantur, dicata Car-
Ianuar. mentę Euandri matri, nuncupato à matribus familias voto,
Gyrald. ob euitatum probrum,ac dedecus, quo ſe putabant affectas, interdicto vehiculorum vſu,cum iuſſæ eſſent per vrbem incedere pedeſtres, & inhonoræ. apud nos contrà *Honorata* virginis memoria eſt, ſororis *Epiphanij* Ticienſis antiſtitis; atqui *Honoratam* hanc pudicitia præſertim ſummo cum honore ſublimem curru euexit in cœlum, in communionem porrò eius honoris veniunt * *Theodoſius*, ac *Palęmon*, quorum vterque religioſæ palæſtræ magiſter fuit. ac *Palęmonis* quidem
Mithol. nomen à leuitate fabulæ ad ſolidiora traductum eſt; vt non hic inter maris monſtra, ſed inter cœli aſtra cenſendus ſit.

Pridie idus Ianuar. Compitalia per vrbem agitabantur. ſa-
12 cri erant hi ludi Laribus Dijs, ac Maniæ, hoc eſt inſaniæ La-
Ianuar. riũ matri. parum enim viſum eſt priſcis inſanire in cultu Deo-
A. Gel. rum, niſi etiam inſaniam ipſam facerent Deam. huic cum antea innocentes pueri mactarentur, inſtitutum poſtea eſt à Iunio Bruto, vt papauerum capitibus placaretur. ipſam verò Maniæ effigiem pro domorum foribus ad familiæ ſoſpitatem appendebant. hic dies multò ſaniùs nunc ſacer eſt *Tatianæ* virgini,quæ neglectis Dijs,in ignem cōijci maluit,ac mori crudeliter, quàm viuere dementer. At verò à *Satyro* fortiſſimo martyre tàm probroſè illuſi ſunt Dij, vt marmoreum ſimulacrum ſolo huius ſpiritu, atque afflatu deiectum ſit. obſtupuit Græcia noſtri vim *Satyri* ſimul, & religionem admirata; nam cum in Arcadia maximè monſtra iſta ludere, ac laſciuire dicantur, hic *Satyrus* ſocium pietatis, ac pudoris ſibi virum ſanctiſſimum adſciuit *Arcadium* nomine. quantum verò diſtet à ſalacitate, ac procacitate veterum Satyrorum, indicare videntur ii, quibus adhæret aptiſſimè, *Modeſtus*, & *Caſtulus*. quid autem coniunctius modeſtiæ quàm caſtitas?

13 Idibus Ianuar. Fauſtus fuit hic dies Romæ,quippe quo pri-
Ianuar. mùm Octauius dictus eſt Auguſtus. prouinciæ quoque ſunt in
Alex. ab formam redactæ. tibicines igitur, & præcones ad voluptatem
Alex. muliebri habitu incedebant, atque ita vrbem luſtrare dicebantur, quam potius ea effæminatorum ſpecie inquinabant. apud nos nihil hic dies agnoſcit muliebre,neq; in ipſa *Glaphyra* virgine, quę Licinij Imperatoris petulantiæ viriliter reſtitit,

Præ-

pr... ...tem fidei quadraginta sub Gallieno strenuè ceciderunt. In formam quoq; famè pulcherrimã redacta religio est ab * *Hilario* sanctissimo, sapientissimoq; præsule. Fuit hic item dies C. Mario natalis, idemque fatalis septimùm Consuli, ei scilicet, qui Iugurtham captiuum ante currum duxit, de Cimbris, ac Theutonibus triumphauit; nisi quòd sibi ipse conscuiit necem, ac natalem diem fecit emortualem, lucem, quam acceperat, contulit in rogi flammam: contrà apud nos immortale est *Viuentij* nomẽ, quod satis congruenter traxisse videtur à vita, cum vixerit annos ipsos centum, & viginti, vt impietati delendę suppeteret tempus. *Florus.*

XIX. Kal. Februar. Ater hic dies Romanis fuit, & calamitatibus infamis; at nobis faustus, & felix est memoria ipsius *Felicis* Nolani, quem illud maximè notum fecit, quod occultatus est ab araneo, quamquã hunc ipsum diem ex atro fecere purpureũ cùm triginta, & octo à Saracenis; tùm supra quadraginta à Blemmiis pro religione impiè, at non sine constantiæ laude necati. 14 *Ianuar.* *Macrob.*

XVIII. Kal. Februar. Iterabantur, ac repetebantur à matribus familias Carmentalia ob receptum honorem vehiculi, vti diximus. sacer apud nos dies est *Secundina* lectissimæ fęminæ, ac nulli veterum heroidum, vel pudicitia, vel animi fortitudine secundæ; quæ non quolibet digna videatur curru, sed triumphali; quo certè dignissimus est * *Macarius* Aegyptius, victor de Stygiorum Lemurum legione, quæ se ipsa vocabat Flammeam. Hoc ipso die duabus vatibus Romę sacra fiebant, Porrimæ, atque Postuertæ, quarum altera, quæ porro fuerant, hoc est præterita, altera futura vaticinando canere dicebatur. nos duorum item vatum, sed veridicorum, *Michea*, & *Abacuc* meminimus, quorum corpora imperante Arcadio diuino monitu è ruderibus in lucem sunt eruta; dictorũ quippe veritas, quæ luce gaudet, eos diutius latere non siuit. 15 *Ianuar.* *Kal. Rom.*

VII. Kal Februar. Dedicatio erat ædis Concordiæ, quam L. Fuluius Camillus erexerat, Liuia verò Augusta penè collapsam reparauerat: nunc deposcit hunc diem sibi * *Marcellus* hierarcha Romanus, qui inter aduersos casus religioni penè labenti succurrit suo; cui etiam postea succurrerunt *Accursius*, & *Adiutus*, auspicata ad fulcimentum nomina. heroes hi sunt ex ea familia, quæ Minorum dicitur, sed maximi animi, qui aduersus Africana monstra religioni opposita concordi animo, 16 *Ianuar.* *Gyrald.*

animo, & quasi cõserti milites aras, atque del[illegible] [illegible]nt. his & propter eximiam virtutem, & propter Franciscani ordinis splendorem meritò se ad decus adiungunt *Honorati* duo, alter Arelatensis vrbis, alter Fundani cœnobii præsul.

17 Ianuar. *Orosius.* XVI. Kal. Februar. Octauius Cæsar ob illustres res gestas à senatu, & populo Romano Imperator dictus. At occupauit hanc laudem * *Antonius* religionis quasi quidam Imperator, & Dux, nobilitatus innumeris pugnis, atq; victorijs de hoste teterrimo partis; ad eius signa intra ipsa nemora multa laureatorum militum millia conuolarunt. *Sulpitius* autem Bituricensis præsul cognomentum adeptus Pij maiorem consecutus est laudem, quàm Cæsar, qui Imperatoris.

18 Ianuar. 476 *Onuph. Pen.* XV. Kal. Februar. Attilius Calatinus ex Sicilia de Pœnis triumphauit, quo videlicet die primùm *Petrus* Romã ingressus dicitur, vnus, inermis, sine exercitu acturus de victrice orbis terrę vrbe triumphum. suggestum ibi veræ sapientiæ posuit, ac religionis magister dictus omnes omniũ gentiũ profligauit errores. Petro diuinitatis testi adhæret *Athenogenes* antiquus theologus; nec nõ in Britãnia pietatis nomine ornatus *Deicola.* * *Leobardus* verò inclusus dictus specum pro campo, tugurium pro Capitolio habuit. Denique * *Prisca* virtuti nihil par iactat antiquitas.

19 Ianuar. *Goltzius.* XIV. Kal. Februar. M. Aemilius Paulus Proconf. de Cossurensibus, & Pœnis naualem egit triumphum; sed offecit luminibus huius gloriæ * *Pontianus* de Antonini Cæsaris sæuitia victor, quem triumphantem in curru duxere ii leones, quibus lacerandus frustra est obiectus. perlata sunt in pompa instrumenta ipsa pœnarum, equulei, vnci ferrei, infusum plumbum, ignes impunè calcati. Nec dispar fuit * *Marij* Persæ triũphus cum familia laureata; & eius, qui non cognomentum, sed nomen ipsum *Germanici* habuit; his autem se ad felicitatis omen commodè adiungit *Successus* martyr.

20 Ianuar. 499 *Onuph.* XIII. Kal. Februar. Hic quoq; dies Romæ nobilitatus olim est nauali triumpho Ser. Fuluii Petini Nobilioris dicti procõs. de Cossurensibus, itemq; de Pœnis; sed nobilissima fuit * *Sebastiani* primæ cohortis ducis victoria, atque triumphus de pęnis suis. acrius hic dimicauit alligatus ad palũ, quàm antea solutus in cãpo; tela reciderunt in hostem. nobilissimus item ille triumphus dicendus est, quem summus religionis Imperator *Fabianus* de Decio Cæsare victor egit.

XII.

XII. Kal. Februar. Chalcedonij diem vigesimum primum cuiusque mensis funestum, & inominatum habuere, quòd illo Darii præfectus pueros euiratos in Persidem captiuos misisset. at cōtrà nostris auspicatissimus hic dies est; quid enim nisi felix, & faustum habere potest? cū inter cęteros Cęlites numeretur *Augurius* ipse; quicum conuenere, & ad prędicationem tantæ virtutis *Eulogius*, & ad prouentum religionis indicandum *Fructuosus*; coniecti omnes in ignem sunt, vt diem hunc Chalcedoniis atrū facerent illustrem; nihil finistrū timuerunt à flamma, qui socium habebant ad omen felicitatis Augurium. * *Agnes* verò, & nomine innocentiam prætulit, & re fortitudinem. 21 Ianuar. Alex. ab Alex.

XI. Kal Februar. Omnem huius diei gloriam eripuit vetustati * *Vincentius*, qui victoriæ pennis elatus, atque auspicio nominis sibi subiecit quicquid immaniter excogitauit impietas. *Anastasij* quoque Persæ constantia spectaculo fuit; eius verò vultus ipse, vel lineamentis expressus, terrorem Manibus impiis incussit, penè reuiuiscentis Anastasii anastasin veritis. His se alter *Vincentius* inserit, immo & *Victor* ipse: ac ne victoria careat gratulatione, *Gaudentius*, 22 Ianuar.

X. Kal. Februar. M. Attilius Regulus de Salentinis triumphauit. sed huius triumphus planè obruitur eo, quē egit * *Clemens* Ancyrianus antistes, qui triumphalem pompam toto penè terrarum orbe circumtulit, innumeris pugnis, atque victorijs nobilitatus. Numerantur nostris item in fastis auspicata illa nomina, siue victoriæ, siue coronæ, *Aquila* videlicet, & *Florus* ex vna familia. Eandē triūphi gloriam *Emerentiana* virgo prętertim, strenua bellatrix emerita est. Inter tā illustres martyres, inter aquilas, & coronas floreas, inter stipendia virtutis inserit se suo iure ipse *Martyrius*, sed incruenta victoria. 23 Ianuar. 487 Beuther.

IX. Kal. Februar. Sementinæ feriæ indicebantur, fausto quodam sementis omine, vt fruges grandescerent; ideoq; dicatæ Telluri, ac Cereri. atqui præclarè à nostris sapientibus dictum est, Martyrum sanguinem semētem esse Christianorum, quem propterea fuderunt largiter multi, in primis ille quasi colonus quidam religionis recens exaratæ * *Timotheus*; prouentu sanè felici, & vbere gloriæ messe collecta; quamobrem opportunè etiam *Felicianus* occurrit. Egit olim hoc ipso die triumphum Romæ de Salentinis L. Iulius Libo Cos. sed impar fuit triumphus ei maximè, quem *Babylas* de Apolline apud 24 Ianuar. Kal. Rom. Tertul. 486

Daphnen laureatus tulit, etiam mortuus. locus ipse fecit illi omen laureæ. in tumulum suum pro inferijs ferreas iussit inferri catenas; ijs ita obligauit Apollinem, ac tam arctè ipsas quasi collo circumdedit, vt ille neq; vocem fundere, neq; oracula edere deinceps potuerit; at contrà tunc maximè facta est de *Babyla* fama vocalis.

25 Ianuar. Plutar. VIII. Kal. Februar. Theseo sacra fiebant Athenis. hic ille Theseus, qui adolescens penè à patre veneno interijt, postea euectus ad regnum tot, ac tam digna memoratu gessit, vt inter plures Hercules vnus commemoretur, tauri, minotauri, centaurorum domitor. cum Pirithoo autem arctè cõiunctus. at verò apud nos memoria *Pauli* est, qui adolescens, & ipse penè perijt paternis ritibus. cõstitutus autem religionis princeps etiã cum *Petro* impietatem, atquè omnia antiquæ superstitionis monstra deleuit. Gyrald. Ceterum (ne quid præterire videamur) Aegyptiacus hic dies est dictus. Aegyptii enim singulis mensibus duos inominales dies habebant, quorum meminit Augustinus, eos à Ciuitate summi Imperatoris ablegans: stellarum positum obseruabant, & infaustos vitabant aspectus. quo tamen die nihil faustius *Paulo* accidit, qui postea raptus in Cœlũ est, vt superstitioni oppositus calcaret stellas. eũ porrò quasi ex senescente cultu renouatum congruenter consequitur *Iuuentinus*, cuius robore Iuliani Cæsaris fracta est audacia, atq; perfidia. consequitur etiam * *Proiectus*, nisi quòd Paulum renascentem lux circumfulsit, hunc autem mortuũ; quamquam potius tunc renasci, & in lucem visus est edi, cum proditus est à luce.

26 Ianuar. VII. Kal. Februar. Vniuersam huius diei gloriam vetustas * *Polycarpo* concessit, impunè inter flammas illustri; itemque matronis duabus non modò virtute, sed etiam genere præclarissimis, *Paula* videlicet Romanæ Gracchorum, & Scipionum soboli; & reginæ Francorum *Bathildi*, coniugi Clodouei, & fœcundæ regũ matri Clotarii, Childerici, Theodorici. ita omnis antiquitatis fumus, ac fastus, quà fulgore nostræ purpuræ, quà splendore ignis obruitur.

27 Ianuar. Ouid. VI. Kal. Februar. Dedicatio fuit templi Pollucis, & Castoris, quorum in tutela Roma esse putabatur. vouerat, & extruxerat illud templum bello Latino A. Posthumius Dictator, ea de causa, quòd cũ inter se concurrerent acies, visi essent duo primæ lanuginis iuuenes præstantiore quadam statura, & forma.

(vt solet uafer humani generis hostis variis spectris, ac laruis inductis illudere) præcedere Romanum equitatum, aduersariumq; hastis ferire cominus, & in fugam cogere; qui rursum post fusos, fugatosque Latinos, & castra eorum capta obtulerunt se vidēdos in Romano foro militari eodem cultu, ac specie, quā habuerunt in pugna, equis sudore madentibus; interrogatos autem, ecquid ab exercitu noui afferrent, respondisse ferunt, victoriæ partæ se nuncios esse, tum ex oculis euanuisse. putati sunt Castores, atq; iis eodem loco extructum templum tanquam soteribus, & apotropæis. At profecto Romana religio in * *Chrysostomi* tutela, & veriùs fuit, & firmiùs. scilicet cessit auro ferrum, illorum equitatus, sublimi huius dicendi generi. Succeſsit hic in Antiochena administratione præsuli Nectario; hoc est Nectarium subsecutum est nectar ipsum, quamquam Præses suauissimus aduersarijs religionis visus est acerbior felle. ob eximias verò, & innumeras victorias de impietate partas plaudunt *Chrysostomo* laureati martyres supra viginti, immò, & ipse *Vincentius*.

V. Kal. Februar. Non est ausa vetustas secundò cum * *Agnete* congredi, & in cōtentionē venire de gloria, nēpe paucis ante diebus superata. immortalem autem se fecit *Agnes* etiam apud tumulum, vnde se quasi viuentem parentibus obtulit. hanc insignem magnitudine animi puellam cōsequuntur Alexandrini martyres, quibus ob victoriæ pulchritudinem aptè *Callinicus* adhæret. At verò * *Iacobus* semel victus, mox exardescens ad pugnam innumeras stygio hosti victor præripuit palmas. *28 Ianuar. κάλλος pulchrit. νίκη victoria.*

IV. Kal. Februar. Equiria celebrabantur in campo Martio incitatis ad cursum equis. horum indoles, generositas, celeritas spectabatur. sed excurrerunt maiore cum laude complures è nostris in stadio virtutis; * *Maurus*, & *Papias* in primis admirationi fuerunt, præsertim, quòd tam expeditè, ac sine vlla offensione confecerint cursum inter lapides ipsos, quibus appetiti sunt impiè. ab hac generosa indole seiungi nolunt cùm Valerius, & Constantius, tum quodam quasi omine, vel victoriæ, vel velocissimi cursus, immò præpetis volatus *Aquilinus*. *29 Ianuar. Gyral.*

III. Kal. Februar. Paci Deæ candida litabatur agna. Pacem scilicet vrbs illa coluit, quæ conditorem ipsum habuit infensum, & infestum fratri, cuius cruore maduit. quæ in- *30 Ianuar. Ouid.*

testinis odijs, ac dissidijs arsit: Pacem, inquam, inter Deos ceteros venerata est, qui Dij inter se dissentire, immo verò digladiari soliti dicuntur. nunc sacer dies est *Barsimaeo* antistiti, qui bellum potiùs indixit teterrimum cùm ceteris Diis, tùm Paci ipsi Deæ. sacer item *Hippolito*, qui aliquando sequutus Nouatum à religione desciuit, sed postea antiquato
672 consilio, ac pace inita, tam tenax seruandæ fidei fuit, vt deuoto capite fœdus cruore sanxerit suo; Hoc item die Sylla Dictator ex Grecia, Ponto, & Mithridate per biduum Romæ triumphum egit; quem apud nos de impietate multò fortunatiùs egerunt inter ceteros fortissimi martyres *Felicianus*, & * *Alexander*.

31 *Ianuar.* *Kal. vet.* Pridie Kal. Februar. Sacrum fiebat Penatibus, qui præsides, & custodes mortalium habebantur, per quos penitus spiritum duci putabant; Patriis item Diis fiebat. at cum his, ac ceteris Dijs dimicauit in primis martyr *Victor* non vacuo nomine, qui socios eiusdem præclaræ indolis habuit *Saturninum*, ac *Thyrsum*. nec minus superstitioni fuit infensus *Cyrus*, qui cum medicinæ arte præstaret, huic malo mederi voluit pœnis suis, ac morte. atque hi omnes tum maximè patriæ amantes fuerunt, cum Deos patrios oppugnarũt; quod etiam aggressa est Romana matrona magni animi * *Marcella*, quæ vrbem olim vetere superstitione inquinatam religione, ac pietate expiauit sua.



Kal.

Kalendis Ianuarij 1 *Ianuar.*

IESVS

Christus circumcisus.

Synopsis. *Iesu nomini iure exhibetur honor. Eius vis in Iosue, qui item Iesus dicitur, ostenditur, Sole, & Luna stare iussis, donec hostem obtereret. Huius nominis auspicio fausta omnia sunt orienti anno.*

ENCOMION, I.

Triumphale nomen hoc est, quod inditur,
licet vulnere partum Ducis.
Sed disce statim admirari diuina;
nomen excisū cultro cruentat hostē, excindit Erebum.
Vilia sunt vittata capita Cæsarum,
nisi huic sponte se prona demittant.
sceptra neque solida sunt, neque recta,
nisi Reges ipsi se flectant.
Nempè magni huius argumento nominis,
mortalis olim prodigiosè imperauit Naturæ.
excursurus in campo, Solis in Cœlo inhibuit cursum.
Mira res: vt hostem perpetua opprimeret nocte,
cauit edicto, ne nox accederet.
vt eriperet hosti lucis vsuram, noluit eripi Solem.
ostentauit & Lunæ bicorni fracta exercitus cornua.
Desijt interim vnà cum Luna Sol vocari planeta;
cœpit fixus admirari huiusce vim nominis.
ad vmbram solùm tanti nominis tanta lux expauit;
vmbra geminauit diem.
nullus in hoc nomine datur errandi locus,
in quo errare dediscunt sidera.
meritò præclaris eius auspicijs
laureatus incedit annus inter triumphos Cœlitum.
at dies hic, vt ceterorum videretur primus,
diuino sanguine primo purpuram imbuit suam.

1 *Ianuar.* *Kalendis Ianuarij*

S. FVLGENTIVS

Episcopus Ruspensis.

Synop. *Conferuntur inter se primus mundi dies, & primus anni. Ille initium sumpsit à luce, hic à Fulgentio. Restitit hic Trasamundo regi Ariano, cuius iussu exulauit. Aliorum item hæreticorum detexit fraudes.*

ENCOMION. 2.

Par est, eadem esse auspicia orientis anni,
quæ primùm fuere temporis;
vtriusque scilicet natalia illustrari luce.
nisi quòd altera lux Mundo adfuit rudi,
altera hæc profuit, vt erudiret.
Tua, Fulgenti, lux siue doctrinæ, siue pietatis.
religionem fecit illustrem, occidit nunquam.
Restitisti Trasamundi regis Ariani perfidiæ;
non erubuisti obloquens purpurato,
non expalluisti obtuens cum securibus fasces;
diadema gemmis illuminatum non perstrinxit oculos;
immò cum ille exulare te iussit,
à se remouit fulgore perstrictus tuo.
magis scribendo exsplenduit tui acumen styli,
quàm minando eius acies gladij.
Fuisti Ruspensi naui, & gubernator, & sidus;
nullus potuit scopulus latere Fulgentium.
Quin etiam depressisti tumentes Pelagij fluctus;
profligasti armis ingenij archipiratas impios
Donatum, Eutychium, Nestorium, Arium.
In tot edomandis monstris
plus pontificio valuisti lituo,
quàm roborea Hercules claua.
sed mirum, quòd, cum esses oriundus ex Africa,
tam longè abhorreres à monstris.

vide adag.

Ka-

Kalendis Ianuarij 1 Ianuar

S. ALMACHIVS

martyr.

Synop. *Gladiatorios ludos in Deorum honorem datos interturbauit; quamobrem ab ipsis gladiatoribus impiè occisus. Putatur hic à nonnullis sapientibus viris idem cum Telemacho, ita dicto ob finem eiusmodi ludis impositum.* Baron.

ENCOMION. 3.

Nunquam resonauit Romæ cauea digniùs,
quàm cum gladiatorijs, Almachi, reclamasti ludis;
maior animus ipso amphitheatro fuit.
vetuisti principem diem seruili fœdari sanguine,
delibutum diuino;
sed eum purpurarum fecisti etiam tuo.
Inter commissa gladiatorum paria
nihil virtuti par fuit tuę.
impium putasti, ludos dare per vulnera;
stultum, placare Manes immaniter;
eosdemq; mollire ferro,
scilicet sanguine satiabant Fortunã, vt haberent mitẽ;
propinabant frigidis simulacris Deorum
calidum spirantis cruorem;
publicæ voluptatis hostiam mactabant hominem.
Tu potius lemniscata munerandus es palma,
qui talia sustulisti munera.
quod edicto abolere non potuit Constantinus Cæsar,
tu aboleuisti constanter cæsus.
interdixisti spectaculis spectaculo tui dato.
pulchro sanguine maculam eluisti sanguinis.
libenter accepisti cum vulnere illam gladiatoris vocẽ, *vide Lips. in Satur.*
Hoc habes. vt habere desinerent cęteri. *τέλος finis*
quia cruore tuo cruentæ pugnæ imposuisti finem, *μάχη pugna*
aut dictus es, aut potuisti dici ex Almachio Telemach⁹.

1 Ianuar.

Kalendis Ianuarij

S. ODILO

Abbas Cluniacensis.

Synop. *Vallis Aureæ cultor fuit, rigido vitæ genere vsus: cinerem adhibuit in mensa; constituit sacra parentalia vita functis; ex igne purgatorio nonnullos extraxit suis precibus. fluuios siccauit pedibus, nec immaduit.*

ENCOMION. 4.

Tuis in primis opibus diues incedat annus, Odilo.
Degisti cum tuis in valle cognomento Aurea,
sed vitæ asperitate ferrea.
Ostendisti, nihil ditius esse inopia sponte susceptà;
non eruitur aurum è venis nisi ferro.
adag. sciens hostem falsò montes polliceri aureos,
vallem elegisti, vt confluentes lacrymæ
fluuium facerent verè aurifluum.
quamquam arenis aureis à te prælatus est cinis;
quippè sumere cibum solebas aspersum cinere.
at mirum vel hoc in te fuit,
quòd cinere tuo aliorum restingueres ignem.
multum tibi cinis vita functorum debet;
nempè instituisti, post commune Cœlitibus sacrum,
expiatorium Manibus pijs.
Incendisti aris thura, vt incendia vinceres;
emortualem diem ijs fecisti natalem;
ex flammis extinctis, obstetricatus es lucem.
quoties tuis, ac tuorum lacrymis egere gratias,
beneficijs obstricti, supplicijs soluti Manes?
aperuisti & Benedicto hierarchę mortuo Cœlum,
cuius ille claues tenuerat viuens.
Neque ignis tantùm te veritus est, sed aqua;
intumescentem in primis Ticinum viator pede siccasti.
frænasti sæpe torrentes, ac fluuios; lacrymas nunquam.

Ka —

Kalendis Ianuarij — 1 *Ianuar.*

S. MARTINA
virgo, & martyr.

Synop. *Plurimis confecta vulneribus semper constans, ac sui similis fuit. Apollinis, hoc est Solis fanum terræmotu deiecit; Dianæ, hoc est Lunæ simulacrum cælesti igne consumpsit, acre in cæteros quoque Deos bellum aggressa.*

ENCOMION 5.

Da tu quoquè laureato auspicium anno
Martij vigoris Martina virgo.
ferreis ipsis vngulis, quibus te lacerarunt, fortior.
centum, & octodecim confossa vulneribus restitisti.
nimis curiosa fuit, ac prodigiosa barbaries,
quæ, licet cæca ferretur ira,
tot vestigauit, ac vidit in tenui corpusculo loca,
quibus infigeret ferrum.
mitiores inuenisti in amphitheatro feras,
quia abstinuerunt à vulnere.
sed militare tibi visa est ipsa Natura;
terram vertisti motu, vt euerteres Deorum signa;
rectè opposuisti lapidibus lapideam, brutis brutam.
miratus est Mars aduersari sibi Martinam.
Apollinem, ac Dianam in primis colere iussa,
ambos spreuisti vnà cum iaculis suis.
Apollinem tumulasti templi sui ruina.
euocasti è cœlo ignem, vt Dianam perderes;
quæ facem ferebat suam, arsit aliena.
triformis Dea, cum per te cœpit haberi deformis,
erubuisset, nisi palluisset cinere.
quid mirum? cessit bellatrici venatrix.
fregisti Dianæ cornua, tuis infracta pœnis,
præclara uirgo, & mira, quę vt ineuntē illustrares annū,
& falsa numina illi ademisti, et erratica lumina.

1 Ianuar.

Kalendis Ianuarij

S. EVPHROSINE virgo.

Synop. *Mutauit habitum muliebrem, & nomen, vt castè, ac piè Deo seruiret. Smaragdum se dixit. Ostenditur hoc maximè nomen ipsi aptè, & congruenter impositum fuisse, quod ineunti anno esset ornamento.*

ENCOMION 6.

Virilis animi virgo simulasti te virum.
visa es maior Alcide,
qui sumpta colu factus ex viro mulier.
εὐφροσύνη laetitia abiecisti Euphrosines, hoc est lætitiæ nomen,
ne gestientem effœminaret illecebra
te ad aspera, & ardua quæque natam.
quia visa es Naturæ dote maior,
indidisti tibi nomen Smaragdo;
fecisti nomini pretium, non lenocinium.
cum spoliasti te torque baccato,
ineuntem annum fecisti pulchrè torquatum,
temporis intortum spiris;
tuo nunc ille superbus incedit ornatu.
sed abiecto toto mundo muliebri,
vnam tibi reliquam fecisti gemmam, Smaragdum;
hanc voluisti seruare insertam in annuli pala,
ne carere sponso videreris Deo.
At si firmitatem profiteris, cur te non adamantem?
si pulchritudinem, cur non Margaritum vocas?
an quia nullus aptior virgini lapis?
Pier. Val. nempè odit hic thalamos, solitus in toro frangi.
circumducto igitur in orbem anno, uelut annulo
statim Smaragdus insereris,
ideò viridis, quia perpetuus amor viret;
ideò venustus, quia inimicus Veneris.

IV. Nonas Ianuarij. 2 *Ianuar.*

S. MACARIVS

Alexandrinus.

Synop. *Mira victus parsimonia fuit. Exercebat se baiulando grauem arenæ saccum. Secum oleum deferebat, quo arreptitios maximè curabat. laruatum KaKodæmonem elusit. impunè tractatos angues elisit.*

ENCOMION 7.

Suspicari cœpit Alexandria, Macari,
te sub vmbra nemorum adumbratum gestare corpus,
sine nullo penè cibi nutrimento viuentem.
tunc demum hominem credidit,
cum colliquescere vidit in lacrymas.
ingentem arenæ cumulum baiulabas humeris,
salubris olei vasculum suspendebas è collo.
nempê non ignobilis pugil.
ipse in arena stadium apparasti,
ipse te, cęterosq; inungebas ad pugnam.
sæpe es cum aduersario communi congressus;
sæpe ille in arena tuà prostratus iacuit;
malè ab ipso vexatos hoc inungebas oleo,
nihil horrebat magis; abscedebat protinus,
ne tuo perfusus oleo, acrius suo flagraret igni.
mutabat subinde formas vafer Proteus;
obtulit se tibi fuscis alis more coruorum,
sed venantem statim fugit accipitrem.
flammam se finxit omnia depascentem,
sed vt vidit lacrymarum flumen, extimuit.
armauit in te venenatas aspides,
sed admouit corpori frustra,
elidebas eas potenti manu.
non ausę sunt imperanti opponere aures surdas;
cui Natura ipsa obtemperabat arrectis.

3 Ianuar. *III. Nonas Ianuarij*

S. GENOVEFA

Virgo.

Synop. *Mater ob alapam ei impactam, quòd crebriùs adiret templa, visum amisit, sed filiæ precibus recepit; alijs etiam oculos, & contractam manum sanauit. arreptitios 12. simul liberauit. puero vitam restituit fletu.*

ENCOMION 8.

Nullum gratius obtulit Romæ lilium Gallia,
quàm miri candoris Genouefam;
nisi quòd semel candidum erubuit lilium,
cum illa studiosa nimis adeundi templi,
maternam accepit alapam.
sed manus piaculum eluerunt oculi,
repente priuati lumine.
passa verò filia non est, sui causa ei lucem eripi,
à qua acceperat lucis vsuram;
siccis oculis non est maternos intuita,
donec redintegrati precibus.
Quod matri præstitit beneficium, non negauit exteris;
cœli conspectum sibi amicum communem fecit alijs.
Nec tantũ tenebras pepulit, sed & tenebrarũ præsides;
nam in duodecim incidens id genus hostes,
qui misera occupauerant corpora,
eos terruit, fugauit, propulit.
desierunt Parisienses Herculem mirari cum claua,
cum puella inermis vno ictu totidem perculit mõstra.
Extinctum quoque in puteo puerum flens excitauit.
mirum dictu. puer demersus aquis
tunc incolumis emersit ad vitam,
cum à Genouefa iterum demersus est, nẽpe lacrymis.
Sanauit, & aliorum manus morbo contractas,
solita scilicet precando suas in cœlum extendere.

Pri-

Pridie Nonas Ianuarij 4 *Ianuar.*

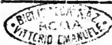
S. RIGOBERTVS
Episcopus Rhemensis.

Synop. *Pro religionis libertate cum dynastis strenuè pugnauit. à* Pipino *magni habitus, qui eum agro donauit, in quo perpetuum deinceps ver fuit. quidam saltans supra eius tumulum, compungi se sensit veluti spinis.*

ENCOMION 9.

Adesdùm propugnator sacrorum acerrime,
Rigoberte præsul;
adamantem appellare te libet,
qui tot ictibus restitisti.
Non es passus ornatu spoliari aras,
refigi trophæa templorum,
sacri capitolij manubias
sacrilega diripi manu.
occurristi libero vultu auidis prædæ dynastis;
non contraxisti pallorem ex illorum purpura.
Sed idem charus fuisti religiosis, ac pijs,
in primis magno Pipino principi,
ab eo parte præcipua donatus agri.
Fama fert, ver ibi deinceps fuisse perpetuum;
hieme media fragrasse floribus solum;
eam solum regionem, quam tute tibi descripseras,
nunquam passam ictum fulminis;
ad eius fines iram deferbuisse ventorum.
Sol videlicet eras moderator temporum;
hinc illa supra tumulum lux etiam post occasum.
concentus quoque ibi auditi sunt Cœlitum.
Qui apud eum tumulum saltationem instituit temerè,
sensit pedes compungi vepribus, claudicauit,
tunc demum aduertit, rosám subesse vel cineri,
bustum ipsum mutatum in hortum.

No-



5 Ianuar.

Nonis Ianuarij

S. SIMEON

Stylites.

Synop. *In columna statuæ instar stetit immobilis. Ostenditur à nullo alio statuario potuisse tanto viro digna effingi statua, præter quam ab ipso admirabili artifice, eiusdem columnæ inscriptio, & dedicatio apponitur.*

ENCOMION 10.

Non indiget stylo Rhetorum stylites.
non est formandus alterius arte sculptoris,
qui se ipsum fecit statuam.
supra columnam statuit se quasi æneum,
nisi quòd colliquescebat lacrymis.
à Praxitele tantum sculpi voluit Alexander;
at hic, quia erat Alexandro maior,
& ars Praxitele ipso minor,
se ipsum præstitit & statuarium, & statuam.
Ades huc viator, paucis te volo;
intuere, obstupesce, modò ne & tu marmor fias.
Hic, qui marmoream erigit sibi columnam,
contemptor est omnis honoris, & fastus,
perstat hic solus, teste cœlo;
nulla eum deturbat tempestas, ac turbo;
cœli iniurias vertit in decora:
cum Sol eum in cancro torret, non recedit vt cancer,
immotus semper cruribus rectis stat.
Multò melius hic philosophatur sub dio;
quam qui sub Zenonis porticu.
sublimis eminere voluit, vt immineret hosti:
Insculpe quisquis es columnæ victrices palmas;
incide notas tanto dignas heroe.
breuis sit hæc epigraphe, at laude non breui.
Statuarius simul est, qui huic incumbit, & statua.

VIII.

VIII. Idus Ianuarij 6 *Ianuar.*

S. ANDREAS

Episc. Fesulanus.

Synop. *Adoleſcens cum liberiùs ageret, ſomnio à matre narrato territus, (quæ ipſum ſibi per lupi ſpeciem oblatum dicebat; ſed adito templo in ouem mutatum) reſipuit ſtatim, & Carmelitarum ordini nomen dedit.*

ENCOMION II.

Matris hic ſomnio territus
euigilauit ad benè viuendum.
cum liberiorem feciſſet ætas,
narrauit illa, dum vterum ferret,
ſe ſibi viſam eſſe gignere ferum lupum;
quid quòd editus hic non peteret luſtra, ſed templa;
exuiſſe dicebat inter aras lupinam formam,
mirè mitem euaſiſſe ouem.
perhorruit audito adoleſcens monſtro;
intellexit de ſe non fabulam narrari,
ſed edi oraculum.
ſtatim Circeum euomuit virus,
præſtigioſæ ceſſerunt illecebræ.
parum fuit agnum fieri, fit paſtor
Feſulani gregis.
fit præclarus ouium cuſtos, pridem lupus.
cum mitiſſimus omnium eſſet factus,
domuit ſe tamen quaſi ferum;
catena conſtrinxit ferrea;
ſed tunc ceteræ feræ eum timuerunt magis.
fugauit duros ex ægris morbos
molli balatu precum.
gauiſa eſt patria iure Florentia, & mirata,
non latere iam horrida in ſilua lupum,
ſed paſci florido in horto agnum.

7 Ianuar.

VII. Idus Ianuarij

S. RAIMVNDVS

Ordinis Prædic.

Synop. *In aulam à Rege accersitus, cum ipsius procaces mores, & vitæ licentiam ferre non posset, fugit; & interdicto nauigio, mare traiecit vsus pallio; quo Rex prodigio commotus ad bonam frugem se conuertit.*

ENCOMION 12.

Extulit hunc in cœlum in primis honorum fuga.
infulas non admisit pontificias,
fascias non admiratus est regias.
vt liberos aulæ fugeret mores,
prodigiosè calcauit mare,
velificatus sine nauigio.
purior illi visa est vnda, quam aula,
tutior pelagi fides,
Fauonius gratior, quàm fauor regius.
nisi quòd dum Reges fugit, in regna incidit;
imperare enim ipse tunc cœpit,
cum ab alienis recessit imperijs.
dedit non terris iura, sed fluctibus;
vsus est non tridente, sed baculo.
virga cessit in nauigij malum,
immò in maritimi regni sceptrum.
oppassum pallium ventis
insigne regij paludamenti fuit.
nouo se Regi subiecit oceanus.
tumuit aura tegmen, detumuit vndis mare.
tunc primùm eius indumenta didicere,
quid esset tumor,
cum in ipso Raimundo erant, ignorabant.
cętera hic præclarè facta potuit velare,
sed velari non potuit tantum prodigium veli.

VII. Idus Ianuarij 7 *Ianuar.*

S. LVCIANVS

Presb. Antioch.

Synop. *Vultu ipso adeò venerando fuit, vt tyrannus interponeret in alloquendo velum. tùm manus saxo, pedes cippo adegit deniq; ante necem sacra facturus, pro altari vsus est suo pectore. demersus est, sed à delphino elatus.*

ENCOMION 13.

Vicit hic Maximianum Cæsarem sine pugna,
armatus sola maiestate oris;
non ausus ille hunc alloqui, nisi interiecto velo,
veritus ne stupore constantiæ lapidesceret.
grandi lapide onerauit pugilis manum;
timuit videlicet leuis dexteræ grauem ictum.
pedes quoque cippo constrinxit,
ne in se inuecta virtus impetum faceret.
Tandem proijci iussit in mare, victus in terra.
facere hic ante necem voluit; sed cum ara deesset,
nouo ritu, & miro, pectus suum fecit aram.
nusquam est gratiùs litatum Deo,
nulla vel fragrauit ara iucundiùs,
vel flagrauit ardentiùs.
in mare proiectum delphin excepit, littori reddidit.
mari talis non debuit ara tegi, sed cœlo.
reddita terris est mensa non Delphica, sed diuina;
capta reti non est, vt Apollinis olim mensa, *Plutar.*
quia dubijs mortales oraculis non irretijt
meritò illi Helena ingens excitauit delubrum: *Baron.*
alterius quidem Helenæ illecebra Ilium,
at alterius pietas incendit aras.
Arioni delphin pro cymba fuit, at Luciano pro feretro.
manus tantùm corpori defuit, relicta in gurgite,
& ideò relicta, vt tēpestatib⁹ imperatura gestaret sceptrū.

5 Ianuar.

VI. Idus Ianuarij

S. SEVERINVS

Noricorum Apostolus.

Synop. *Noricis religionem inuexit. vt Viennæ annonæ consuleret, Danubij glaciem precibus soluit. idem fluctus inhibuit. Prædixit Odemaro regi, & regnum, & vitæ finem. à morte miro odore fragrauit.*

ENCOMION 14.

Inflammauit hic pietate gelidos septentriones:
vrbes sibi commendatas mirè eripuit hosti:
ingenti motu, ac mugitu telluris absterruit inuadentē.
Viennæ fame laboranti succurrit,
ipse cœlesti pastus ambrosia.
vt naues onerariæ frumentum traijcere possent,
Danubium gelu duratum emollijt;
soluti oculi fletu soluerunt glaciem;
Sol videri potuit, cum liquefecit Istrum;
eidem intra templum excurrenti frænos iniecit;
in vtramque partem vsus imperio,
impellens ad cursum fluuios, repellens à cursu.
Aliorum honores præuidit, à suis auertit oculos.
Odemaro pellito militi regiam prædixit purpuram;
sed regnaturo præfixit annorum terminos,
ne licentiùs vagaretur ambitio;
visus tamen ipse penè nullos habere terminos vitæ,
diu posteaquam est funeratus, spiranti similis;
Quin etiam odoris fundens mirè fragrantiam
ostendit se dignum, qui coleretur thure;
ita tumulum sibi fecit aram.
Parthenopen tandem vrnę dignatus est munere;
mirū, vel quòd Sirē excepit Sirenū infensum illecebrę;
vel quòd in arce Lucullana primùm situs est,
qui alienus, dum viueret, fuit à Luculli luxu.

V. Idus Ianuarij 9 *Ianuar.*

SS. IVLIANVS, ET BASILISSA Martyres.

Synop. *Coniuges illibati fuerunt. è toro, ac thalamo odor mirus afflatus est, testis pudoris. euocarunt è terra sinu ignem, vt Deorum perderent, & fana, & simulacra quamobrem in ignem coniecti sunt, sed irrito conatu.*

ENCOMION 15.

Accepisti coniugem auspicio regij nominis Basilissam; *βασίλισσα regina.*
vt pudicitia regnaret etiam in thalamo.
genialem lectum in votiuam vertistis aram:
vertistis & in hortum; odor enim dicitur afflatus è toro,
non flagrastis in thalamo, sed fragrastis,
mirante Venere, se ab horto excludi suo.
Hinc vos è thalamo virtus eduxit in campum;
Erebi pugnatura cum monstris,
quinquaginta vnico ictu afflixistis humi Deos,
simulacris vestrarum vi precum comminutis.
instaurarunt in vos Dij bellum, sed maiore cum probro,
nam ex ima tellure prodigiosum euocastis ignem,
qui deauratum fanum, & electrina tumulauit signa,
in primis tria, Iouis, Iunonis, Cupidinis.
Iuppiter ignem dictus iaculari cœlestem,
combustus est subterraneo.
Iuno regina Basilissæ cessit imperio.
Cupido alis euadere non potuit fractis;
igne consumptus est alieno sua cum face.
Frustra post hæc præses sæuijt Martianus,
cum sulphureo vos, ac piceo damnauit rogo,
at vobis, & fulgur Iouis exusti ludibrio fuerat,
& tæda Cupidinis in cinerem versi.
quia non arsistis thalami flamma,
rogus ipse iucundiùs cessit in thalamum.

10 Ianuar.

IV. Idus Ianuarij

S. PAVLVS

Primus Eremita.

Synop. *Primus nostrorum Eremum consecrauit. coruo vsus est ministro. Leones humum effoderunt ad tumulandum vita functum. palma fuit eius amictus, quo indumento festis diebus postea vsus est ad decus magnus Antonius.*

ENCOMION 16.

Affecisti gaudio, Paule, desertum solum,
non nisi bestiarum antea pressum vnguibus,
illic impressa reliquisti vestigia pietatis primus.
minus vocales, & canoræ tibi visæ sunt alites
post auditos gemitus tuos.
Hoc maximè illustre, & gloriosum putasti,
viuere teste Cœlo, vincere plaudentibus Cælitibus.
Mirum fuit, quòd cum insignis esses animi candore,
nigrum tamen nactus ministrum fueris, coruum.
nisi fortè, quia ille te virtutum luce fulgentem,
putauit alterum, cui olim sacer fuit, Apollinem.
Sueton. Octauiano auspicium fuisse imperij narrant,
quòd Aquila panem ex eius manu rapuerit;
auspicatior tibi fuit coruus, quia obtulit.
nouum tibi Natura tribuit ministerium,
nouum tu Naturę dedisti magisterium.
dedidicerunt, te viuente, corui esse fures,
mortuo, leones esse feri;
effoderunt vnguibus solum,
non vt eruerent aurum, sed vt reconderent.
minus est, quod Roma vidit, subiectos currui leones;
maius est, eos subijsse feretro triumphali.
meritò tibi amictum intexuisti ex palmis;
parum erat palmam sola præferre manu,
nulla pars vacare debuit palmis vndique victoris.

III. Idus Ianuarij *11 Ianuar.*

S. THEODOSIVS
Cœnobiarcha.

Synop. *Insecutus est Nestorium, et Seuerum. messem integram collegit ex vno grano frumenti. multi eius opẽ senserunt. eodem tempore, et in coenobio cum suis erat, & in cãpo cum exercitus Duce, qui eius cilicio pro lorica vsus.*

ENCOMION 17.

Docuit hic, ex ore Nestorij non melleum,
sed amarius felle manare sermonem.
natura mitior, nisi quòd fuit acrior in Seuerum
hostem Romanę religioni sæuum.
In exilium missus, fecit sibi patriam, orbem terræ;
quamquam cœli municeps à pueritia fuit.
Cœnobiarcha dictus est eorum,
qui ab Epicuri hara, cœnoq; alieni erant.
vnum tritici granum integram multiplicauit in messem,
nihilo minus colligens de segete gloriæ.
Absens mirè porrigebat naufragis manum;
Absens extrahebat ex ore belluarum prædam.
ita maior visus, quàm qui vno posset arceri loco.
Eius cilicina vsus est lorica aduersus hostes
Romani Dux exercitus Comes Orientis Cericus;
abiecit ære trilices squamas, triplices induit setas;
metuendus hostium equitatui ob setas equinas.
mirum dictu. Theodosius in templo pronus in preces
Cerico præsens erat in campo, insurgens in hostem.
vnus natura, sed geminus munere:
ibi mactabat victimam, hic bello victos.
ibi suorum cœtum instruebat, hic militum aciem,
dux castorum, idemq; castrorum,
& lacrymas fundebat suas, & sanguinem barbarorum;
nunquam mundior, quàm cum sordidus belli puluere.

12 Ianuar. *Pridie Idus Ianuarij.*

S. ARCADIVS

Martyr.

Synop. *Plumbo crudeliter cæsus est, atque contusus, equuleo quoque tortus, tùm minutatim per membra concisus; insultabat tamen Dijs truncus licet toto corpore, constans tamen semper fuit in poenis omnibus, & infractus.*

ENCOMION 18.

Mandetur tuus, Arcadi, triumphus annalibus.
gaudet Victoria in vna palæstra numero palmarum.
plura sunt in tuo corpore trophæa, quàm membra.
noua genera in te cudantur armorum;
hebetes vngulæ, leue visum est plumbum.
ludus est equuleus, rota versatilis, ludus.
morantur lictores supplicijs mortem,
in mora impij, ne videaris mori semel.
per membra dissectus, cunctantem expectas necem,
vt, dum laniaris, viuum te inspectes cadauer.
inciduntur ab articulis manus, à cruribus pedes;
sed adhuc superest in victima, quo ritè litari queat;
oblitus est tyrannus excindere testē diuinitatis linguā.
nempè fraudauit eum nimiùm præceps in pœnas furor.
iam exhibes ferro iugulum, pedes, manus;
toto corpore, vt ad vulnera, ita paratus ad laureas;
numeret palmas, qui numerare potest plagas.
In tuo corpore multum victo furori datum,
sed plurimum triumphanti virtuti.
nunquā tā integer virtute fuisti, quā cum totus incisus.
durabat in intermortuo vigor spiritus;
perstabas fide viuus, parte corporis iam sepulta;
vidisti siccis oculis cruenta tumulari membra;
tuum præcessisti funus,
sed penè immortalis in nece.

Idibus

Idibus Ianuarij 13 *Ianuar.*

S. HILARIVS

Episc. Pictau.

Synop. *Hæreticis maximè infensus fuit, præsertim Saturnino. Constantio item, et Valenti Imperatoribus Arianis se acriter opposuit. eiectus est in exiliū, sed rediit tandē cū omniū gratulatione. eius eloquētia, et doctrina laudatur.*

ENCOMION 19.

Nemo tantū impijs mœroris attulit, quantū Hilarius.
tantum religioni gaudium non facilè quisquam.
Murus est dictus oppositus Ario,
sed coronam ex eo muralem victor adeptus est nemo.
Effecit in primis, ne Saturninus impio cultu
aureum inficeret sęculum.
minitanti ferrum restitit adamantinus.
Quin & feras venatus est morsu acres;
testis Vrsacius venabulo sapientiæ ictus.
inualidis, immò nullis se viribus Valēs ipse collatus sēsit
nihil apud ipsum infirmius Constantio fuit;
viluit huius purpura, cum ipsam liuor infecit.
Qui eiecerunt ex vrbe Pontificem,
non viderunt, se educere nostrum Imperatorē in cāpū. *Apic Mars.*
cum ipso Marte congressus est, nempè Ario;
sed tandem è prælio reuertenti cum laurea
occurrit Gallia triumphali cum pompa.
vidit ea ætas veterem in Aquitania Romam,
tantò celebriore triumpho,
quantò censendus est dignior,
qui dedicatus est religioni victrici.
Nihil habuit eius sermone concinnius comata Gallia;
cometes videri potuit lucidus, sed fatalis improbis.
immò per duodecim de augusta Triade libros,
Solem se declarauit, excurrens totidē quasi per signa.

14 Ianuar. *XIX. Kal. Februarij*

S. FELIX

Martyr.

Synop. *Nola urbe à barbaris capta, antistiti suo Maximo seni frigore, & fame confecto, & penè emortuo consuluit, expresso per hiemem uuæ succo ex arida vite; ipsum verò mirè texit araneus in specu, hostiq; subduxit.*

ENCOMION 20.

In misera olim vastitate Campaniæ
penè solus ereptus est ferro Felix,
Plinius. ne scilicet illa prorsus amitteret appellationem felicis.
Diuinitùs in carcere solutus est vinculis,
vt antistitem Maximũ solueret mõtano deuinctũ gelu.
vt eundem reficeret, hiemem in autumnum vertit.
pependit inter niues decussis pampinis botrus;
expressum est acerbo tempore maturum saluti nectar;
propinasset merum, nisi miscuisset lacrymas.
Sed reddidit pietati vices bestiola tunc primùm pia,
quæ sua tutelæ Felicis impendit viscera.
ne illius vitæ à barbaris abrumperetur stamen,
mira celeritate araneus subtexuit suum;
moderato vsus vngui per textum
subduxit prædam ferinis vnguibus;
effecit circinati orbis artifex,
ne tanto ciue orbaretur patria.
mirum visu, carentem labe virum seruauit maculis;
ne incideret ille in vulnera, obiecit hic plagas;
soluit obsidionem nodis;
ex insidijs vitam alterius expediuit pedicis suis.
opposuit scutis scutulatum rete, telis telam.
ne ille caderet, lineas hic præcipitauit in sinum.
stupuit in tam veloci reciprocatione Natura.
dignior hæc bestiola fuit amphitheatro, quàm belluæ.

XIV. Kal. Februarij. 15 *Ianuar.*

S. MACARIVS

Aegyptius.

Synop. *Subterraneam sibi ipse specum extruxit; puellæ diu abstinenti à sacra mensa, & præstigijs in equum versæ restituit formam. alterius arreptitiæ ingluuiem curauit, extincta Erebi legione Flammea.*

ENCOMION 21.

Non tam fœcundam se sensit Aegyptus ex Nilo,
quàm ex Macarij lacrymis.
illinc magno prouentu, extitere fruges,
hinc maiore, homines frugi.
vt tellus ebiberet humorem altiùs,
subterraneam sibi ligone effodit specum;
immò verò vt stygium propiùs aggrederetur hostem;
nihil hic infensius habuit, quàm Macarium
præstigias eludentem omnes.
mulierem in equæ formam ars magica verterat,
eam maritus factus iã armentarius ducebat ad pastum:
at vna vox Macarij precantis pressit hinnitum.
nemo scilicet ad hæc aptior, quàm qui belluinos motus
cupiditatis sustulerat brutæ.
dixit, iccircò illam potuisse capi præstigijs,
quòd abstinuisset à sacra mensa diu;
vt, quæ noluerat formæ particeps esse diuinæ,
etiam carere videretur humana,
pro dape cœlesti manderet ore frænum;
sed cessit lacrymarum philtro poculum Circes.
Obsederat alteram non vnus hostis è styge,
sed integra legio, quæ se appellabat Flammeam.
vnus vno ictu tot millia perculit hostium.
ita illustratus est tunc maximè,
cum extinxit flammam.

16. Ianuar. *XVII. Kal. Februarij.*

S. MARCELLVS

Pont. Max. m.

Synop. *Eum tyrannus repurgando communi vrbis stabulo addixit. prefertur Herculi, cuius ex laboribus vnus dicitur, quòd addictus fuerit Augiæ stabulo repurgando. nihil huic honorificentius accidisse dicitur.*

ENCOMION 22.

Expugnari te posse tyrannus credidit,
si faceret stabularium.
errauit. alterum fecit Herculem;
hic illum in primis labor insignem fecit;
repurgare iussus est Augiæ stabulum.
quamquam tu laudabilior Hercule,
qui vitijs inquinatus haud se ipsum purgauit;
muliebriter lanam accepit, & colum,
abiecta domitrice monstrorum claua.
purius tu expurgasti, Marcelle, impietate vrbem;
ipsum in primis Herculem vetuisti coli,
siue humeros grauaret stellis, siue stabuli fimo.
illi pro mercede laboris sordidi,
litigium cum Augia fuisse dicitur;
at tibi & certa merces fuit, & magna,
Minor etiam est tecum collati fama Marcelli,
qui primus docuit Annibalem posse vinci;
at tibi Maxentius cessit immanior, nisi fortior.
ille Honori, ac Virtuti dedicauit ædes Romæ,
sed ipsa Roma tibi.
non obstitit crudelitas virtuti, quam prodidit,
non honori, quem auxit.
fragrauit magis fama de fimo.
vera vox. nihil religioni magnificentius vidit Roma,
quàm pastorem populorum stabularium factum.

vide adag.

XVI.

XVI. Kal. Februarij 17 Ianuar.

S. ANTONIVS

Abbas.

Synop. *Aegypti superstitiones aboleuit. Nemora consecrauit pietate, & sua, & suorum. Kakodæmones ferarum, et variorum monstrorum specie sibi diuina meditanti molestiam exhibentes peruicit, fugauit, elusit.*

ENCOMION 23.

Vrbem, Antoni, fugiens, tecum traxisti vrbes;
opacitati nemorum intulisti lucem.
nec tamen inter vmbras fuit vmbratilis,
sed expressa virtus tua.
illustrata sunt abdita lustra ferarum.
resonare solita vlulatu Bacchico nemora,
resonarunt dulciùs gemitibus tuis.
didicit Memphis, bouem non amissum plangere,
sed inuentum frangere.
Osiris non tam acerbum sibi Typhonem, quàm te sēsit. *Mithol.*
cum stygio congressus hoste
mutasti siluas in prœliarem campum.
ardentius tu sub vmbra, quàm alij sub Sole, pugnasti.
versatus es inter densas nemorum quercus,
vbi promptæ, paratæq; erant quercus victrici comæ.
ficta vicisti monstra,
sed potior Alcide, qui vicit vera.
sub tectis eorum formis patuit læuities magis:
facile tibi fuit versari cum veris belluis,
difficile cum simulatis.
sed hæ superatæ fecerunt verè victorem.
inter scenas frondolarum arborum
histrionicam egerunt scenici Kakodęmones;
ludum dederunt, sed ludibrio suo;
fabulam dederunt tibi comicam, sibi tragicam.

18 Ianuar.

X V. Kal. Februarij.

S. PRISCA

Virgo, & Martyr.

Synop. *Quòd Apollinem adorare nollet, alapis cęsa. Leonibus quoque famelicis obiecta, & in flammas nequicquam iniecta. in omnibus poenis pręclara de se constantię spectacula dedit. alluditur etiam ad ipsius nomen.*

ENCOMION 24.

Superauit Prisca veteris exempla constantiæ;
nouum fuit, & inauditum, quod virtus præstitit.
mirata est antiqua superstitio se à Prisca deleri;
nihil accepit lætius, quàm à lictore alapas,
nimirum vt rubentibus in genis
insideret libentius pudor.
Tunc euasit illustrior,
cum iussa clarum Apollinem colere, spreuit;
cum eum ex falsæ diuinitatis Oriente
compulit indecorem in Occasum.
vel ob hoc visa est Apolline maior,
quòd ille vim in leone, hæc in leonem habuit;
mitem enim fecit in amphitheatro leonem.
iam quæ ferinos elusit vngues,
etiam feri carnificis spreuit vngulas;
per laceri corporis sulcos
proseminata gloria
sanguinis excepit imbrem, vt cresceret.
In medias virgo iniecta flammas
nil aliud pręter splendorem accepit:
vetus prodigium Babylonij ignis
in se renouauit Prisca.
sed recens est semper eius facti gloria;
ideò accepit ab antiquitate nomen,
vt impios antiquaret ritus.

XV.

XV. Kal. Februarij 18 *Ianuar.*

S. LEOBARDVS

Inclusus.

Synop. *Inclusus est dictus, quòd intra specum semper lateret, diuina, atque coelestia versans animo. sed haud multò post patuit eius virtus prodigijs. frigidos maximè morbos curauit. saliuam opponebat venenis.*

ENCOMION 25.

Non esset tam in aperto tua, Leobarde, fama,
nisi enisus esses, vt foret in operto pietas.
dictus es cognomento Inclusus,
tunc maximè cum foris eras,
libera scilicet mente diuagans per cœlestia.
sed inclusus ægrorum reclusisti oculos,
in obscura conditus specu donasti lucem,
Cœlum fecisti cæteris quidem spectaculum oculorum,
tibi verò amplum theatrum mentis.
Multa intra latebram mira fecisti;
vnum assequi non potuisti,
ne se insinuaret Fama per rimas.
Frigidos in primis corporum curasti morbos,
ideò, quia pietate flagrabas.
saliua oris restinxisti venena;
nempe verita mors est vitæ venam, os tuum,
extinxisti fusam ex ore Cerberi spumam,
ore tuo in preces effuso.
Celer in aliorum propaganda vita fuisti,
sed defixus in tuæ consideratione mortis,
tumulum tute tibi effodisti, dum viueres;
voluisti tua manu lapidem sculpere,
vt aspectu lapidis obdurescceres morti;
mirata mors est, colliquescere te in lacrymas solitum
obfirmatum tamen, & obduratum sibi.

19 Ianuar. *XIV. Kal. Februarij*

SS. MARIVS, ET SOCII Martyres.

Synop. *E Perside cum suis Romam ad visenda Martyrum sepulchra se contulerat; ibi omnes igne damnati, quem, contra morem patrium, non colebant. amputatis manibus, & de collo suspensis ducti per vrbem sunt.*

ENCOMION 26.

Inter Persicas gazas, & spolia
nihil vidit opulentius Roma,
quàm nobilem Persam Marium cum familia.
Religionis fama victricis traxit eos Romam
libero triumpho captiuos.
tantam ingressi vrbem aliud quæsiere præter vrbem;
non veteris reliquias gloriæ, sed nouæ,
analecta Cœlitum, cineres,
non ardua tecta, sed subterraneos specus,
non theatra mirati, sed carceres.
Spectaculum & ipsi in vrbe dederunt virtutis Persicæ;
in flammas impunè coniecti;
profecti è patria, in qua colebatur ignis,
non ipsi ignem, sed ipsos veneratus est ignis.
noui pugiles miros excitarunt plausus;
sed vbi se aduersarius superari vidit,
victrices iussit amputari manus,
de ceruicibus ferri suspensas.
circumlati per vrbem sunt,
ne pugillatus careret victoriæ gloria.
non aliunde aptiùs pendere poterant strenuæ manus,
quàm ante animosa pectora;
suspensæ de collo, vnde vox generosa edita
testis verę diuinitatis, & cultrix:
ita probrum cessit in decus, manus in torques.

XIV. Kal. Februarij 19 *Ianuar.*

S. PONTIANVS Martyr.

Synop. *Pertulit constanter ignem, & liquatum plumbum infusum humeris. Prefertur Herculi, qui humeris tulit astra; presertim cum non vnum, sed duos leones in ipsum immissos strenuè vicerit.*

ENCOMION 27.

Dignus es, qui calces sidera, calcato tã constanter igne;
impressa reliquisti vestigia gloriæ,
tantò clariora, quantò ignis ardentior.
alacrius, ac leuius transilijsti flammam,
quàm illa circa te volitauit.
pyropos tibi visus es calcare, non pyram,
Religionis Princeps subiecit suis pedibus aquam,
tu (det ille veniam) principem elementorum ignem;
tendens in patriam aberrare non poteras via,
qui ambulabas tuarum in luce flammarum.
quot igneæ circa te linguæ vibrabant,
tot habuisti constantiæ tuæ præconia.
Liquatum deinde plumbũ igne nõ læsit, quia nec ignis.
nunquam insurrexisti leuior in hostes,
quàm cum infuderunt plumbum humeris,
fortior fuisti, & nobilior massam sustinens plumbeam,
quàm qui sustinere dictus est orbes astrorum aureos.
nec vnus in te Nemeæus immissus est leo,
sed duo in Circo stimulati fame;
ad tuos acciderunt ambo abiecti pedes.
qui elementorum subieceras principem,
idem & animantium subiecisti.
potuisses humeros tegere duplici leonum spolio,
sed maluisti eos tegere super iniecto plumbo,
nempè vt obsignares illo victoriam.

20 Ianuar.

XIII. Kal. Februarij

S. SEBASTIANVS
Martyr.

Synop. *Fortior dux visus in perferendis iaculis, quàm cũ pugnabat in acie, in vibrandis. ea porrò iacula, quibus est confixus, cum Apollinis radijs, cũ coelesti Sagittario, cum coronatorum item Aethiopum iaculis conferuntur.*

ENCOMION 28.

Triumphasti ornatiùs nudatus ad palum,
quàm barbaricis indutus spolijs Imperator.
non tam nobilis fuisti vrbium præda victarum,
quàm cum tu ipse furoris factus es præda, sed victor:
Iacula ferens tua excurrit fama multò velocior,
quàm Abaris ille sagitta fretus Apollinis.
tot libẽter accepisti iacula, vt esses paratior, & ĩstructior
in pugna inita aduersus inuisos tibi Deos.
nisi quòd nullus esse debuit arundini locus
in tam constanti virtute Ducis.
cum corpus sagittis onerarunt, fecerunt pharetram.
cum intulerunt pœnas, extulerunt te pennis,
vtrinque pugnatum est neruis intentis;
at melius collimasti tu neruis animi, quàm illi arcus,
sagittarum cuspides cesserunt in radios.
nunquam tam serenum tibi fulsit cœlum,
quàm cum inumbratum est tuorum nube telorum.
Lucret. sic loqu. lucidiora sunt tua, quàm quæ Sol habet tela diei.
pulchrius tuo tu nites in Sagittario;
vt sidereas sagittas superas numero, ita splendore.
Voluisti post necem tumulari à Lucina matrona,
vt haberes, vel moriens, obstetricem gloriæ.
cum circumdatum est caput sagittis in coronæ modum,
Lucian. diceteris imitatus Aethiopum morem,
nisi fuisses candidatus cœli.

XII.

X II. Kal. Februarij. 21 *Ianuar.*

S. AGNES

Virgo, & Martyr.

Synop. *Alluditur ad eius dictum. Sanguis Christi sponsi ornauit genas meas. item ad nomen victimæ proprium. lauaatur cùm pudor, tùm mira in puella constantia, & subeundæ necis pro sponso desiderium.*

ENCOMION 29.

Maluit Agnes vellere cruento esse, quàm aureo.
nunquam pulchrior sibi visus est pudor,
quàm cum in eius insedit genis,
nempe diuini sponsi sanguine illitis.
quid illa castius, cui lupanar cessit in templum?
mira res. sedit in prostibulo magistra pudoris.
quid illa promptius? adoletur agna nondum adulta,
imbuit lacteo cruore secespitam.
defluxere de tenui corpusculo vincula;
quippe libera mactari voluit hostia;
infulæ non magis victimæ insignia fuere, quàm regni;
adeò regium præsetulit animum.
odit moras, increpuit victimarium agna balatu,
torpentem dexteram cunctantis excussit.
inter rubentes aræ flammas
magis erubuit impietas victa.
non oportuit abdita notari huius viscera victimæ,
lætanè, an tristia essent auspicia.
patuit hilaritas vel fronte, vel gestu.
plus inuentum est roboris in miti agna,
quàm in ea gente, cuius fuit auctor
nutritus à fera lupa.
vanæ fuerunt olim hostiæ dictæ Prodigæ,
hac litatum est, quæ immolanda cucurrit ad ferrum; *Festus.*
prodigiosa constantia, sui prodiga sanguinis.

XI. Kal. Februarij

22 Ianuar.

S. VINCENTIVS

Martyr.

Synop. *Igni ambustus est. excruciatus item fragmentis testaceis, & vngulis ferreis excarnificatus. sub dio cadauer iacens à feris tutatus est coruus, rostro, & alis eas abigens. Denique in mare demersus est.*

ENCOMION 30.

Salue Hispanicæ virtutis auspex, Vincenti,
legionum semper victricium signifer.
acclamatus es victor antequam miles;
Non alienis indiges ad præconium linguis,
satis clarè te victorem illæ loquuntur,
quæ tui rogi micant in flamma.
magis tu per ora volitas omnium,
quàm hæc per latera volitauit tua.
Fixisti inter sarmenta trophæa victoriæ;
pyra ipsa nobilem tibi cessit in pyramin.
Tractus deinde per fragmenta testacea
ostendisti, frangi non posse virtutem.
Cum te lictor totum ferreis concerpsit vngulis
dubium reliquit, vtrùm plures fecerit vias,
manantinè sanguini, an potius gloriæ.
proiectus post necem iacuisti sub dio,
vt testem faceres constantiæ cœlum,
custodem cruenti corporis rapacem nactus es coruum,
qui rostro, qui alis te defendit à feris.
præsto fuit olim Vati coruus, vt ille comederet,
tibi, ne comedereris.
Infidus alter nuncius pastus est cadauere;
lçuũ illud omẽ fuit adhuc irati Dei, hoc dexterũ mitis.
frustra quoque te in mare demergunt, phocarũ cibum.
parcent marinæ belluæ, cui pepercere siluestres.

X. Kal. Februarij 23 Ianuar.

S. CLEMENS

Episc. Ancyr. M.

ynop. *Per diuersa loca distractus poenis varijs, & diuturnis; vt barbaris stupori esset. proferuntur genera suppliciorum, & nomina præsidum, sub quibus est passus, quæ potius omnia ipsi fuere præclaræ victoriæ.* *sub Diocle.*

ENCOMION 31.

Clementis animo nihil atrocius in perferendis pœnis;
Victi sunt atrocitate lictores in inferendis.
Octo supra viginti annos sub acie ferri fuit.
semper recisus, semper renascens cæde.
habet & sua monstra religio monstrorum domitrix.
immortalem aiunt à Barbaris ipsis putatum, & dictum.
scilicet hostili falce vsus est, vt meteret gloriam.
Explere cupiens omnes pœnarum numeros,
socium sibi adiunxit Agathangelum.
huic cum candentem galeam à lictore vidit imponi,
alacrior ipse factus est auspicio pugnæ.
Accepit à matre puer vaticinium cędis,
libentiùs, quam acceperat auspicium vitę.
obtulit morienti matri corpus suum libandum osculis,
ablui voluit maternis lacrymis antequam sanguine.
Adoptatus deĩde à sapiẽte matrona, cui Sophia nomẽ,
philosophari cœpit non sub porticu, sed in campo,
non pallio indutus, sed penè exutus corpore.
Vnumquodque cruciatus genus decerpsit partem,
totum apertum est corpus ad vulnera,
quia lato fuit opus exitu magnæ animæ.
Quàm celsum sibi proposuit constantię culmen,
qui tot mortis superauit gradus?
Latera sulcis exarata tot vulnerum
quid ni vberem illi parerent segetem glorię?

Quàm fortis pugilis manus, quæ contempsit ferreas?
pugnauit? an lusit in amphitheatro cum belluis?
Volubili rotę, ne læderet, clauum constantiæ fixit.
In calce defossus, candidus exiit inde, non candens:
Confixus obeliscis, eos sibi erexit in titulum.
Nemo tam diuitem se solido putauit in auro,
quàm hic liquato mersus in plumbo.
Acutæ subulæ, quæ candentes insertæ sunt digitis,
ipsum acuerunt ad pugnam.
Non violatus est prunis, sed iacuit vt in viola.
Toto ferè orbe terrarum circumlatus ad pœnas,
vestigia reliquit vbique virtutis,
hoc pulcriora, quòd cruore purpurea;
nempe regium iter strauit ad gloriam.
Omnia pœnarum loca faustum illi fecere omen.
Ancyra idest anchora, firmitatis, Nicomedia victoriæ,
Roma laureati triumphi;
nisi quòd angustum fuit tot spolijs Capitolium.
purpurati Imperatores victi erubuerunt duo.
præfecti infecta re abierunt nouem.
vnus ipse, & Domitianum domuit, & Domitium.
Agrippa idest ager pedibus. Agrippinus lasso in pugna pede defecit;
Inanes fecit omnes Curitij curas;
Aphrodisium spreuit, vt Venerē spreuerat Aphrodisiā.
nactus inter cæteros præfectum, cui nomen Sacerdos.
statim se obtulit victimam pro victoria.
Lucius eum supplicijs clariorem fecit;
Alexandro victo ipse factus est Magnus.
Parum dixi. vltra magnitudinem fuit omnē hic heros,
quia & Maximianum vicit, & Maximum.
ἄγκυρα idest anchora. Stulti fuerunt, cum tot in illum concitarunt fluctus,
scilicet putarunt, anchorario fune carere Ancyrianum.

IX. Kal. Februarij. 24 *Ianuar.*

S. TIMOTHEVS

Episc. Ephesi. M.

Synop. *Quòd indignans Ephesiæ Dianæ festum perturbasset, lapidatus est ab ethnicis. præfertur alteri Timotheo Atheniensium duci, in cuius dormientis rete fingebant Fortunam inferentem vrbes, & regna.*

ENCOMION 32.

Habuisti Dianam obstetricem gloriæ vel inuitam,
tunc cum eam Ephesi maximè afficiebas probro.
desijt per te arrogare sibi proprium diuinitatis lumen,
quæ luce lucet aliena.
accepisti Romano more veræ nobilitatis insigne,
cum spretam Lunam affixisti pedibus. *Plutarch.*
Anaxagoras lapidem dixit Solem, tu etiam Lunam.
nisi quòd ille Solem lapidem putauit igneum,
Tu Dianam putasti frigidum.
Appetitus es impiè à vulgo lapidibus,
quòd lapideam piè dixisti Deam.
at nihil accepisti à saxis, nisi soliditatem.
omen illa fecerunt excitandis delubris tuis;
præbuerunt tuo materiam mausoleo.
nunquam tam prospero velificatus es cursu,
quàm cum, spreta Diana noctiluca, incidisti in saxa.
scidisti venatrici animorum perniciosa retia,
Petri retibus orbem terræ sanctè capturus.
Ahenienſium olim ducem eodem nomine, Timotheũ *Plutar.*
habere finxerunt intra rete vrbes, & regna,
sed capta Fortunæ verriculo,
dormiente illo, ac segniter feriato:
at tibi laborioso præsuli, atque peruigili
nihil fuit cum Fortuna commune;
libenter accepisti lapides, vt eius sisteres rotam.

25 Ianuar.

VIII. Kal. Februarij

S. PROIECTVS

Episc. Aruern. M.

Synop. *Mater sibi visa est per quietem abluere infantem balneo cruento. antistes factus est, ac necatus pro religione ab Vrsio sicario, qui postea resipuit; in loco autem cædis splendida apparuit stella.*

ENCOMION 33.

Nemini Regum tam fausta fuit genesis, quàm Proiecto,
notata calculo non candido, sed purpureo.
visa est sibi videre mater in somnis
recens natum infantem lauere balneo,
non alijs vnguentis delibuto, quàm sanguine;
byssinas fascias verti in purpuram.
stupuerunt ad tanti vmbram prodigij vates;
prædictus est à multis futurus bellator in campo,
hostium innataturus in sanguine;
sed illi vaticinati sunt verius, qui prædixerunt,
prodigum hunc fore cruoris, non alieni, sed sui.
haud vlli mathesis præclariorem fecit horoscopum.
triumphali donatus est munere nondum miles,
iam puer à matre alebatur ad laureas;
lac infundebat in pretium sanguinis.
Accepit postea præsul vulnus in pectore,
nempe vbi residebat amor optatæ necis.
sicarium habuit, cui nomen Vrsio fuit;
resipuit hic tandem à cæde:
lambendo pastoris sanguinem, vrsus euasit ouis.
Statim emicuit stella imminens necis loco;
prodigiosius hoc (si fas esset dicere) videretur factum,
quàm quod nascenti contigit Deo;
quia scilicet hic sidus accendit extinctus morte;
nisi fortè ostendit, cędem sibi fuisse natalem.

VII. Kal. Februarij 26 *Ianuar.*

S. POLYCARPVS
Episc. Smyrnen. M.

Synop. *Hæreticos est insectatus, Marcionem in primis: iniectus est in flammas, quæ instar carbasei veli prodigiosè turgentes eum exceperunt. per quietem sibi pridem visus erat cubare in puluinari igneo.* sub M. Ant.

ENCOMION 34.

Non vltimam meruisti, Polycarpe, triumphi lauream:
qui primogenitum domuisti tyranni stygij.
sic appellasti, cui opposuisti te, Marcionem,
ausum opponere Deum alterum Deo;
secuit ille diuinitatem bifida lingua,
sed vna obstitit acrius tua.
ea de re igni vorandus es traditus,
sed ipse obstupuit ad prodigium Marcio,
cum vis omnis emarcuit flammæ.
nihil illo spectaculo maius visum;
amplus ignis tanquam nauigij velum intumuit,
Aquilone aperiente sinum;
tu in medio stetisti incolumis,
mirante nouum remigij genus Natura;
quasi carbaseas proiectus in flammas,
inter liquidos ignes velificatus es gloriæ:
quin etiam mirus afflatus dicitur odor è rogo;
non egebat ara thure pro tali victima.
flammas subijsti antequam ferrum,
quia exardescens sanguis amore pœnarum
sibi cognatas cucurrit ad flammas:
videras pridem in somnis tuum ceruical ignescere;
præsensisti ignem tibi non molestiæ, sed quieti fore.
quanto igitur splendore, Polycarpe, fulsisti?
cui vel in tenebris dormiēti radiatū exsplenduit caput.

27 Ianuar. *VI. Kal. Februarij*

S. IOANNES CHRYSOSTOMUS Episc. Constantinop.

Synop. *Eius religio, & admirabilis eloquentia commendatur: alluditur ad aureum nomen. Eudoxiæ statuam sustulit è ludis profanis; ipsam quoque templi aditu repulit. Leonem interemit. Veneris idolum fregit.*

ENCOMION 35.

Chrysostomi oratio perennis funditur instar fluminis;
nisi quòd sonanti procella sæpe abit in fulmina:
Natura illi fuit auri prodiga, virtus prodigij.
auro suo aliorum detinebat aures,
sed ab alieno ipsorum continebat manus.
Hercules videri poterat aurea catena deuinciens aures,
nisi Herculem aurea deuinxisset Venus.
aut Berosus Chaldæus aurea exsculptus lingua,
nisi docuisset non obseruare sidera, sed calcare.
mirum, quòd, cum ore dictus sit aureo,
non in dicente fuerit, sed in audiente auri pallor;
cum fulgurabat ore, cum tonabat.
expalluit in ipsa purpura Imperatrix;
expalluit etiam nimbo cœlum, cum morte palluit,
tunc maximè visus aureus, cum obijt.
Plinius. Torrente profluo rapuit corda vel saxea.
quidam fluuij duritiem inferunt lapideam,
nobilior hic, qui abstulit.
cum tempestatem irata commouit Eudoxia;
fecit, vt in fluuio commotum appareret aurum;
fuit illa quasi Tagi pretiosa tempestas.
Statua hūc simulasset aurea, nisi ipsemet fuisset aureus,
vel ob hoc statua dignus in templo aurea,
quòd sustulit è Circo indignam cultu argenteam.
Inuictos videlicet, & generosos hausit spiritus,

vel

vel quòd parente natus exercitus Duce,
vel quòd eidem victori nomen fuerit Secundo.
mira res. inter ferrum, & æs ille versatus
sobolem hanc edidit auream.
Secundus nomine protulit hunc gloria primum.
plus filius sermone potuit aureo,
quàm pater mucrone ferreo.
validioribus idem intorsit lacertis
amentatam orationis hastam in amentes.
Leonem apud Antiochiam cruentum cæde multorum
interfecit, sine venabulo, sine claua.
potuit onustus spolio leonis incedere,
nisi fuisset populi pastor;
ne pauidum deterreret gregem,
delectatus est melote, non iuba.
Cesserunt illi non modò leones nemorum,
sed aquilæ Cæsarum.
nempe ipsam Eudoxiam inermis ab aris repulit;
nunquam fuit augustius templum,
quàm cum exclusit Augustam.
Neque illi auspicia defuere materna; Ἄνθει
Anthula genitus est matre flos aureus. Flos.
nihil tam cum venustate coniunctum fuit,
nihil tam à Venere disiunctum;
ne ab illa videretur accepisse orationis flores,
hostili odio delubrum Veneris euertit funditùs,
proprio eam tumulauit in puluere;
fecit, vt Venus esset ipsa sibi Libitina.
Nihil in Chrysostomo fuit non excellens, & summum,
nec tamen illa virtute caruit, quæ dicta est aurea,
nempe mediocritate;
ne qua videlicet auri pars ipsi deesset.

28 Ianuar. *V. Kal. Februarij*

S. IACOBVS

Eremita.

Synop. *In eremo multis prodigijs clarus, et insignis fuit; in primis terræmotū excitauit. ex arreptitijs præcipuè curauit quandā puellā, quam postea vitiatā sua manu interemit, vt res lateret. sed resipiscēs intra sepulcrū viu⁹ degit.*

ENCOMION 36.

Docuisti tuo casu, Iacobe, in vitiorum pugna
timendam esse belli aleam Duci etiam laureato:
te tam præclaris tot hostium ornatum spolijs
vnus exuit Cupido nudus.
Martialem ducem peruicit imbellis Venus.
scilicet ipsa orbita triumphalis currus
volubilis admonet lapsus.
non semel is, qui victor rubuit purpura,
victus erubuit pudore.
tu cum mobilem fecisti prodigio terram,
non præuidisti, nec te fore semper firmum.
debuisti tu quoque tremere, cuius illa tremebat nutu:
cum Erebi monstra quasi claua domabas,
Alcidæ colus non venit in mentem.
expressisti tamen exemplo magnum Solymæ Regem:
fuistis ambo inter voluptatis blandimenta crudeles;
immò tua manu in puellæ viscera impulisti ferrum,
quam liberaueras hoste obsessam stygio.
vertisti beneficium in illecebræ veneficium.
at cur hoc te supplicio damnas, vt sepulchro abdas?
nempe arsisti, testaris cinerem.
Incidisti iterum in Venerem, sed Libitinam, ideò tutiùs:
certè hic vrnæ non desunt, quas impleas lacrymis.
mira res. aruit laurea in viridi nemore,
reuiruit in arido cinere.

IV

IV. Kal. Februarij 29 *Ianuar.*

SS. PAPIA, ET MAVRVS Martyres.

Synop. *Milites antea fuere strenui. postea cum initiati falsos, & incestos Deos probris incessferent; ipsis ora confracta sunt saxis; tùm equuleo torti, & plumbeis contusi globis, constanter vnà ciciderunt.*

ENCOMION 37.

Nunquam auspicatiores in signis fuere aquilæ Iouis; *sub Dioclet.*
quàm cum dimicatum est contra ipsum Iouem.
acrius Deos oppugnastis lingua, quàm barbaros manu.
vera fuit victoria de falso numine.
deseruistis signa Iouis Imperatoris,
cum eum nostrorum robore fractum in bello vidistis,
comminuto simulacro ad nutum piorum.
mutum lapidem non reliquistis indictum,
sed ore libero maledicta iecistis,
at cum contusa vobis ora sunt saxis,
pulchrius manauit eloquium,
quia ex ore purpureo;
tyrannum cruentabat oratio plena sanguinis.
Accepistis etiam maius robur,
cum distenti sunt in equuleo nerui,
nullus auriga, incitatis in hippodromo equis,
feliciùs excurrit ad metam,
quàm vestro vos in equuleo.
demum in vos est infuso plumbo pugnatum;
certè nihil vnquam stultius egit hostis,
quàm cum, vt vestra confoderet pectora,
plumbeo se pugione armauit.
nimis obtuso fuit ingenio,
qui, vt vos adamantinos in acie sterneret,
obtusam plumbi opposuit aciem.

30 Ianuar. *III. Kal. Februarij*

S. ALEXANDER

Martyr.

sub Decio. Synop. *Præponitur hic Alexander alteri Macedoni, qui ex vulnere, & sanguine argumentum dicitur sumpsisse, se non esse Deum; cum contrà hic tunc maximè se cum Deo coniunxerit, cum pro eo sanguinem fudit.*

ENCOMION 38.

Appellatus Alexander hic etiam fuisset magnus,
nisi virtute fecisset, vt esset Macedone maior.
illi visus est orbis terrarum paruus,
huic perpetuus orbis pœnarum minor.
circumactus est per cruciatus omnes,
vt periodum absolueret vitæ laudabilis.
ambitiosus fuit eius tantùm gloriæ,
quæ propria manat sponte per vulnera.
nihil commilito ex eius laude decerpsit,
quanta fuit, tota huius Alexandri fuit.
Fortunam non agnouit ducem, qui negauit Deam;
tunc minus subiectus eius versatili rotæ,
cum magis per omnia impunè versatus est mala.
Plutar. Macedo ille cum se vulneratum vidit,
sibi visus est non prognatus stirpe diuina,
hic cum primùm sanguinem à se manare vidit,
se Deo coniunctum credidit.
ambijt ille dici filius Iouis, hic hostis.
ob hoc tantùm gestijt Alexander vocari,
Plutarch. quòd in alterius ortu fanum Dianæ arserit;
hinc falsæ diuinitatis à se perdendæ
lætissimum sumpsit auspicium.
cum esset magnitudine animi penè immensa,
minor huic, quàm Alexandro formando, fuisset Athos,
ideò se ipsum celsiorem per vulnera exsculpsit ferro.

Pri-

Pridie Kal. Februarij 31 Ianuar.

S. MARCELLA

Matrona Romána.

Synop. *Prefertur Marcello Duci, qui Virtutis, & Honoris templum extruxit. hęc barbaris ipsis venerationi fuit. nuptias Cerealis Cos. respuit, hęreticos, accusauit, qui iudicio se sistere non sunt ausi.*

ENCOMION 39.

Desijt fortes mirari Roma Marcellos,
cum, & nomen, & robur consecratum vidit in fœmina:
huius aspectu ruinas Roma solata est suas,
in summo mærore huius acquieuit in sinu.
ex Occidēte prorumpens ad Orientem Geticus turbo,
penè soli Marcellæ naufragium non attulit;
irruentes excepit intrepido vultu barbaros;
vel inter cruentos gladios inuenit pietas locum;
quæsitum ab illis aurum attrita excusauit tunica. ex S. Hier.
Templum virtutis sibi erexit, honoris non item,
sed excitauit illi Roma veri honoris arbitra.
Veterum imaginum fumo ignem prætulit,
dedicata videlicet Numini ara pectoris.
stemmata per proconsules decurrentia
stabili æternitati posthabuit.
Cereali consuli se ad nuptias expetenti
remisit nuncium, vt consuleret sibi.
messem tamen vberiorem collegit gloriæ,
cum Cerealem coniugem non adlegit.
Metuenda quoque religionis hostibus heroina
citauit ad sacra subsellia perduelles;
in nocte falsæ doctrinæ versantibus dixit diem.
vel ob hoc ipsa innotuit, quòd illi non ausi apparere.
Tandem conscientia freta, & paratis præmijs,
inter viuentium lacrymas risit moriens.

Pri-

31 Ianuar.

Pridie Kal. Februarij

S. CYRVS

Martyr.

Synop. *Appellatus est ob illustrem constantiam stella Martyrum. cum Cyro rege confertur. ardenti pice ei adusti sunt pedes. medicinę artem exercuit. eius domus postea in templum mutata est.*

ENCOMION 40.

apud Surium.

Dictus est Cyrus hic clara stella Martyrum.
sed, vt splendesceret clarius, vstulatus est lampadibus.
qui eum clauis affixit, stellam in cœlo fixit.
qui admouit gladium, Orionem fecit,
nisi quòd ille tempestates agit, hic exigit.
nihil fuit illo serenius in occasu.
obleuerunt ei pice tenaci pedes,
ne patria euolaret ad sidera,
sed eo glutine inhæsere talaria firmius.
Superauit hic Cyrum alterum gloria;
nempe ille subiecto vix Oriente occidit,
huic occasus ipse Oriens fuit.
ille cum hostilem sitiret sanguinem,
in vtrem intrusus est plenum sanguinis;
sitiuit & hic cædem, quam præponebat vitæ,
& expleuit abundè sitim,
non alienum fundendo cruorem, sed suum.
ille regnandi arte inclytus, hic medendi fuit;
etiam diademata aliquando inseruiunt vulneri,
Plutar. Lysimachum saucium Alexãder fascia obligauit regia.
Cyrus alter materiem obtulit Solymæ templo;
at huius domus ipsa cessit in templum.
nihil opportunius animis ægris factum,
quàm vt medicamenta vitiorum, hoc curante,
promererentur de narthecio templi.

FA

FASTI

veterum Romanorum, atque Græcorum collati cum noſtris.



FEBRVARIVS.



Ebruarius vltimus olim menſium fuit, à luſtratione, ac purgatione dictus; ſed puriſſima Dei mater, ac virgo effecit ſua, ne vltimus eſſet dignitate, qui numero. Diminutus eſt mensis, quia putarunt, Dijs inferis, quibus operabantur, non nisi manca & diminuta conuenire; ſed decrementum dierum ſartum eſt incremento gloriæ; præcipuos enim ex Cælitibus nonnullis hic ſibi vendicat mensis, Fuit autem Februarius in tutela Neptuni, at non sine eorum, qui erant imbuti huiuſmodi ſuperſtitione, naufragio; nos certè ex huius fluctibus enatemus ad ſolida. *Ma rob.*

Kal. Februar. Nobilitatus hic dies eſt Romanorum trium- 1
phis, & magnis, & pluribus; nempè M. Coruini Coſ. qui de *Februa.*
Antiatibus, Volſcis, et Sarricanis; T. Coruncani Coſ. qui de *Theatr.*
Volsinientibus; Fabij Pictoris Coſ., qui de Salentinis, & Meſ- *v. h.*
ſapijs; Q. Fabij max. Coſ., qui de Liguribus; L. Aemilij Regilli, 465
qui de Antiochi claſſe; L. Cornelij Dolabellæ Procoſ. qui 473
de Hiſpania, & Lusitania triumpharunt, ſed apud nos vnus 487
* *Ignatius* hoc ipſo die horũ omnium Ducum triumphalem 520
vicit gloriam, cum ſpectante Roma, & admirante, eos leo- 587
nes, quos in ipſum impietas immiſerat ad perniciem, currui 655
iunxit ad decus. Apud Græcos verò primo item huius men- *Gyral.*
ſis die celebrabantur Elaphobolia ſacra Dianæ, sic appellata ἔλαφος
à venatione ceruorum; nobis autem propoſita eſt venatio *Ceruus.*
maior leonum *Ignatij*, qui non cerui more meticuloſus fuit,
& fu-

& fugax, sed leonibus, ipsis, in quos incurrit generosior.
Kal. Rom. Herculis quoque natalis fuit hic dies, cuius tamen gloriam Ignatius longè superauit, eo robore animi munitus, vt leones ad se accedere veritos ipse in se armaret audacia, & prouocaret; sed leonis spolio ideo non indutus, vt Hercules, quia illud tantæ virtutis magnitudini aptari, & adæquari non
Ouid. potuit. Hoc item die sacra Romæ fiebant in ara Vestæ, ignis præsidi, cui nos Ignatiū ipsū opponimus. Vestalibus autē Brigida virgo longè antecellit, nobilior Vestali Tucia, cui olim
Val. Max. in argumentum virginalis pudicitiæ hæsisse dicitur in cribro aqua; at Brigida eandem testanti stipes tactus repente euiruit. Iam verò ignis ille Vestæ tam cautè seruatus, & immortalis dictus eos potius fama fecit æternos, qui in eum iniecti sunt, Pionium. s. cum socijs quindecim. Præterea ijsdem Kalendis fiebat Tonanti Ioui sacrum, cuius tamen fulmen accensum iidem æquè spreuerunt, ac Vestæ flammam; euanuit etiam, & auolauit illa Tonantis Iouis aquila ministra fulminis; auspicatior successit auis, nec sæua, nec rapax, quæ videlicet Seueri capiti, cū præsul inauguraretur, superadstitit mi-
Gyrald. tis columba. Denique Sospiti Iunoni litabatur, quæ insolito more cum hasta, & clypeo effecta erat; sed se ipsam sospitare, atque ita tueri non potuit, quin exarmaretur, ac vulneraretur à nostris.

2
Februa. IV. Nonas Februar. Ater hic dies Romanis est dictus, & habitus, memoria præteritorum vulnerum. nobis certè can-
A. Gel. didissimus est, quia insignis candore lustratæ Dei matris, ac virginis. Præterquam quòd * Cornelius centurio memoratur religionis primigenius candidatus. ater inquam hic dies esse non potest, qui inter cæteros sacer est Candido, itemque Flosculo; neque infaustus, qui Fortunato, atque Feliciano. ac certè nihil opportunius fieri potuit, quàm vt purissimæ Dei matri lustratæ quasi pudicitiæ testes se associarent, & Candidus simul, & Flosculus, nec deessent, qui eius felicissimæ sorti plauderent, Fortunatus, & Felicianus.

3
Februa. III. Nonas Februar. De huius diei gloria nihil decerpit antiquitas, laus omnis in antistitem * Blasium redundat, in cuius tutela, vox est. desii: Angeronam Deam inuocare Roma, cum anginæ mederi Blasius cœpit. commodùm item sacer hic dies est Remedio, qui cum Blasio vel eam ob causam societatem habere vult gloriæ. & quoniam medela tunc maximè

grata

grata eſt, cum citò exhibetur , opportunè item, & * *Celerinus* martyr occurrit, & auia *Celerina* . in omnes quidem per vulnera ferrum ſæuijt, etiam in ipſum *Remedium*, ſed quo euentu, indicarunt duo, qui ſe adiunxere *Felices* nomine.

Pridie Nonas Februar. Aegyptiacus hic dies eſt dictus, & in- 4
fauſtus habitus; nihil aggredi audebāt, quaſi tūc reflāte Fortu *Februa.*
na; at contrà, fauſtiſſimus nobis eſt, vel hoc, quòd ſacer eſt *Gyrald.*
Eutychio, cuius tumulum *Damaſus* immortalem fecit carmi- *εὖ bene*
ne. aſſecutus eſt quod promittebat nomen, vt benè fortu- *τύχη*
natus eſſet, non tam vt Achilles Homeri carmine, quàm *Fortuna*
ſummi parentis, ac vatis oraculo. Eſt item hic dies *Philea* ſacer Thumenſi præſuli, ac penè vniuerſo eius gregi vnà cum paſtore pro religione mactato. adde *Philotomum* tribunum cum ingenti agmine laureato, & **Rembertum* tutorem pudoris; quorum rebus præclarè geſtis, ac literarum laude dignis libenter ſe adiungit ſapientia, quæ in *Iſidori* Peluſiotæ ſcriptis elucet.

Nonis Februar. Cæſar primùm eſt appellatus Auguſtus, 5
ac patriæ pater. atqui hunc diem celebriorem facit, * *Agatha* *Februa.*
quę verius patriæ parens, & fuit, & eſſe non deſinit, quoties *Gyrald.*
effuſa ex Aetnæ cratere ſæua vis flammæ obiecto velo com- *Ouid.*
primitur. immortale certè nomen eſt eius, quæ toties effecit, ne periret, neue arderet in rogo patria. Præterea hic idem *Onuph.*
dies inſignis olim fuit Romæ triumpho Iunii Peræ Coſ. de Salentinis, & Meſſapijs acto. verùm apud nos, & nobilioribus, 487
& pluribus eſt triumphis inſignis; in Ponto quidem plurimorum, qui de Maximiani immanitate ſuperata laureas retulerunt; in Gallia verò * *Auiti* præſulis de Arianorum perfidia. Nec vacat ſpecioſo triumpho mors trium ex Ignatij Loiolæ diſciplina, qui præter cæteros in Iaponia ſtrenuè ceciderunt, *Pauli, Ioannis, Iacobi*. quamquam enim nondum nomina publicis inſcripta ſunt faſtis; at certè aris, & ſacris Cœlitū proprijs culti. hos ipſe hoſtis impoſuit in currum, quem illi fecere triumphalem; vt veteris Romæ gloriam, ſed multò illuſtriorem ſpectare liceret in Barbaria vitima. reſectæ ſunt illis aures, ne videlicet triumphi plauſus audirent; ſed nunquam melius audierunt. aurium autem diminutione perlata conſtanter, aucta ſunt numero plaudentium ora.

VIII. Idus Februar. Ater dies Romanis fuit; nobis par- 6
tim candidus, partim purpureus. Cæſareæ quidem præclara *Februa.*

 * Doro-

* *Dorothea* virginis nece; Bononiæ verò *Guarini* præsulis, ac
A. Gel. Romani Principis Prænestini purpura. Iucundum item, & illustrem facit hunc diem *Amandus* vir è clarissima familia in Aquitania natus, qui tamen aulica blandimenta non modò non amauit, sed tam infensè odit, vt se in religiosam vitam penè puer abdiderit, strenuè in palæstra virtutis exercitus.

7 Februa. Goltzius. VII. Idus Februar. C. Iulius Cæsar Dictator ouans ex Albano monte in Vrbem inuectus est equo. sed clarior apud nos victoria *Theodori* exercitus ducis fuit, qui Licinio Cæsari in religionis causa strenuè restitit; Nec minus gloriæ assecutus est in Phrygia *Adaucus*, qui Italus genere, ac per omnes ferè dignitatum gradus prouectus, complures quasi milites aduersus impietatem eduxit in aciem; quamquam hic triumphās potius, quàm ouans dicendus est, quia non sine triumphali sanguine res est acta; At * *Romualdo* nemora ipsa lauros tulerunt. Denique *Richardi* quoque Britanniæ regis sanctissimi virtus omnem Cæsarum laudem inobscurauit.

8 Februa. Alex. ab Alex. VI. Idus Februar. Octauũ quemq; mensis diem Græci Vulcano sacrarũt, ignis Deo. apud nos sacer est * *Paulo* Virdunẽsi antistiti, q̃ ex ardẽti clibano euasit illæsus, cuius igni superato, gloriæ sibi lumen accendit. eundẽ diem fecit illustrẽ *Lucius* ipse pro religione constanter dimicans Romæ; itẽ in Perside multi, qui sub Cabade rege Persarum strenuè ceciderunt. *Iuuentius* verò præsul cũ perditis moribus colluctatus, iuuenile robur simul, & senile consilium ostendit, effecitq; vt incremẽtum, & vigorẽ acciperet ipsa religio, quam, & apud Ianuẽses, & apud Astenses populos introduxit. quamobrem, & huic, & cæteris meritò, & aptè se *Honoratus* adiungit.

9 Februa. VI. Idus Februar. Non est cur veterũ decora requiramus; satis hic dies illustris est ipsa virginis * *Apolloniæ* flamma, quæ admirabili spectaculo constantiæ lictores eludens, saltu præcucurrit in pyram; sed certauit de gloria vnda cum flamma; quippe *Ansberti* Præsulis memoria est, cuius pietas vbertim manauit in suos, in Fontanellæ cœnobio diu cum laude versati. At verò *Alexandri* uirtus quàm clara extitit? qui, vt magno altero maior esset, non modò non agnouit Iouem summum Deorum vt parentem, sed detestatus est vt hostem, tam diuersis à Macedone studijs, vt cum ille se Iouis Ammonis filium dici voluerit, hic *Ammonem* sibi adsciuerit socium, vt Iouem perderet.

IV.

IV. Idus Februar. Ater dies, & inominalis eſt habitus Ro- 10
manis ob calamitates acceptas ; nobis omnino candidus, *Februa.*
**Scholaſtica* videlicet virgini ſacer, quæ columbæ ſpecie exi- *Martyr.*
mio cãdore cõſpicuę ſe Benedicto germano fratri ſtatim ab
obitu obtulit. ſalutaris item ob *Soterem* virginem inſignem
ſalutis nomine, quæ nobiliſsimo genere orta ſuorum con-
ſulatus, & præfecturas aſpernata, putauit nihil tam vitæ
prodeſse, quàm vulnera. deſiit præterea hic dies ater eſſe, vel
dici, cum Roma *Gulielmum* vidit Aquitanum Ducem antea
ſibi infenſum reſipiſcere, atque ad ſigna redire.

III. Idus Februar. Noſtrorum ornamentis hic dies conten- 11
tus eſt, vetera negligit. *Seuerinum* proponit, qui Clodoueo re- *Februa.*
gi de vitę ſpe deiecto ſuccurrit. Sed Numidici in primis mar-
tyres ornamento ſunt, quorum vbi conſtantia, cæterarumq;
virtutum nitor apparuit, Numidica marmora, et minus ſoli-
da, & vilia haberi cœperunt; vt meritò cum his cohæreant,
qui dent auſpicium, & fortitudini *Caſtrenſis*, & gloriæ *Lucius*
& euentui *Felix*. At * *Saturninus* multò verius aureum hunc
diem reddidit, quàm primam Saturnus ætatem.

Pridie idus Februar. Nihil proferre vetuſtas poteſt, quod 12
par ſit *Eulaliæ* virginis virtuti, quæ Diocletiani Cæſaris ſe- *Februa.*
cures deluſit, ac faſces; equleos, vngulas, flammaſq; contem-
pſit, qua verò mente hæc eſſet inter ſupplicia, indicare vi-
detur is, qui ſe hoc ipſo die ſocium offert gloriæ *Gaudentius*
præſul. eiuſdem quoque virginis, & moderationem animi,
& decus inſigne pudoris congruenter comitantur *Modeſti*
omnino tres. At * *Meletij* Antiocheni antiſtitis gloria duos
nacta præcones, *Chryſoſtomum*, & Nyſſenum *Gregorium* toti
antiquitati ſilentium indixit.

Idibus Februar. L. Papyrius Curſor Coſ., de Samnitibus 13
triũphauit ; eodẽ poſtea die Camillus Gallos exegit ex vrbe: *Februa.*
ſed multò maior *Gregorij* hoc nomine ſecundi Pont. Max. 460
gloria extitit, qui, & Leonis Iſaurici impietati, ac furori acer *Golzius*
rimè reſtitit, & miſso in Germanicam expeditionem Boniſa
cio, eam regionem Romæ ſubiecit. Veſtæ hoc item die ſacra *Kal. vet.*
fiebant Romæ. in inſula vero Tyberina Ioui, Faunoq; . qui- *Gyral.*
bus, ac reliquis ſuperſtitionibus eradendis illa ipſa gladij
acies, q̃ multos è noſtris cecidit, vſui fuit. atq; his meritò quaſi
victoriæ auſpicijs, & coronarum adiungunt ſe *Stephani* duo.
Cęterũ hic dies fuit omnino reip. Romanę fatalis, ac flebilis,

ea ciuium cæde, qua trecenti ex Fabijs in Veienti prælio interempti sunt : at contrà gratulandum nobis est potius de nece nostrorum, in primis fortissimorum heroũ * *Polyeucti*, ac *Iuliani*. Denique hunc diem ex atro reddidit illustrem *Fusca* ipsa virgo, quę vnà cum *Maura*, à qua lac hauserat, fudit sanguinem.

Ouid.

14 Februa. A. Gel. XVI. Kal. Martij. Hic item dies ater Romanis fuit; nobis purpureus, cruore videlicet pulchro, quem fortissimi martyres * *Valentini* duo fuderunt ; quibus quid attulerit mors, socius indicat *Vitalis*. idem dies clarus est *Bassiani*, & *Agathonis* flamma, in quam iniecti sunt, vt magis explendesceret virtus: nec verò ater dicendus est, cum sit & *Antonino* sacer, cuius vis est maxima aduersus atros Lemures stygis, humana obsidentes corpora.

15 Februa. Gyrar. Plutar. Ouid. Varro. X V. Kal. Martij. Lupercalia celebrabantur ob acceptum, vt quidam putant, beneficium lactis à lupa, quo conditor vrbis altus dicitur Romulus. at quantò æquius est meminisse nostrorum, qui religionem aluerunt sanguine? erat autem hic ritus inter cęteros, qui maximè ad rem nostram facit. producebantur in medium adolescentes nobiles duo. his frontem gladio cruentato tingebant, tum lana lacte madefacta cruorem abstergebant ; oportebat interim adolescentes ambos esse ridenti ore. Atqui occurrunt hoc ipso die nobilissimi adolescentes item duo, ijdemq; fratres * *Faustinus*, & *Iouita*, qui præcipuis Italiæ vrbibus fuere spectaculo. nũquã hi lætiores visi, quàm cum verè ferro eliceretur cruor. sed nimirum inter pœnas diuinæ suauitatis lacte perfundebantur. Præterea ijsdem Lupercalibus verberabantur obuiæ matronæ scuticis, idq; conferre putabatur ad partum. at ignorabant isti ipsi, qui hoc agebant, cum religionem vexabant, se potius eius fœcunditati seruire. Et quoniam, vti diximus, hic mensis sacer Neptuno est, non omittendum de *Faustino*, & *Iouita* hac in re singulare prodigium; quippe Neapoli in mare præcipitati, quòd Dijs essent infensi, Neptuno ipso inuito, incolumes enatarunt ad littus, nẽpe apud Sirenum scopulos perire non debuerunt, quos Sirenũ illecebræ non delinierant. his meritò se adiungit ad pulchritudinem gloriæ *Decorosus* Pręsul.

16 Februa. XIV. Kal. Martij. Abundat hic dies plurimorum è nostris laudibus, si vacat veterum, accersit illas à *Iuliano* præclarissimo

mo martyre cum socijs quinque millibus; accipit splendorẽ cùm ex *Porphyrij* flamma, tum ex acie gladij, qua *Seleucus* in primis Cappadox constanter occidit. quàm verò felici potita sit sorte Campania, cũ * *Iuliana* Nicomediensis virginis corpus accepit, ille ipse significare videtur, qui hodiernæ gloriæ consors est, *Faustinus* præsul.

XIII. Kal. Martij. Parentalia anniuersaria Romę acta. at nobis quasi de funere nostrorum tristes esse non licet, cũ eos exceperit immortalitas. quamobrẽ * *Polychronio* Babylonis præsuli à diuturnitate temporis rectè nomen est inditum. *Secundiani* etiam, atque *Donati*, cæterorumq; multorum beata mors nihil habere potest vel sinistrum, vel commune cum luctu. Inter hos se offert *Romulus*, qui alterius obruit gloriam; neque enim Romam fraterno infecit cruore, sed consecrauit suo. 17 *Februa.* *kal. Rom.* *πολὺς* *multus* *χρόνος* *tempus*

XII. Kal. Martij. Quirinalia erant sacra Romulo dicata; at huius, & nomen, & decus occupauit hesterna die alter *Romulus*, dignior fastis. præire enim debuit die, qui præibat gloria. Erant & Stultorum feriæ, ita dictæ ab ijs, qui ritus sacrorum ignari aberrauerant à cultu, quod certè stultorum nomen toti penè antiquitati competit. quid enim erat illa omnis veterum hierurgia, nisi, vel meræ nugæ, vel mera potius stultitia? Atqui apud nos sapientium potius feriæ sunt (si modò feriata vnquam est sapientia) in primis * *Simeonis* antistitis, qui in summa senectute constanter de cruce pependit, quamquam non ignorabat, ab aduersarijs genus illud mortis stultitiam stultè dici. Indicebantur hoc ipso die Romæ Fornicalia, hoc est feriæ Fornicali Deæ dicatæ, quia nimirum far in vsum sacrorum in fornaculis torrebant, quod nisi tostum offerre religio erat. sed iam obsoleuerunt hi ritus. commemorantur autem *Maximus*, & *Claudius* cum tota familia, qui cum illustres essent genere, illustriores facti sunt ea, quæ torruit ipsos, flamma; quid enim ex illo igne reportarint, ostendit hodiernæ gloriæ particeps *Lucius*; Denique Feralia hoc ipso die sacra Dijs Manibus, atque inferis fiebant; magica item quædam sacra Deæ, quam Mutam, siue Tacitam dixere, ad compescendas videlicet conuiciatorum, & obtrectatorum linguas. atqui apud nos Feralia locum non habent, qui non inferis parentamus, sed Cælitibus supplicamus, neq; verò mutos, ac tacitos esse licet in tam illustrium 18 *Februa.* *Plin.* *Ouid.*

he-

heroum laude, vel iccirco, quòd Dijs conuiciari nunquam destiterunt.

19 Februa. Ouid. Kal. vet. XI. Kal. Martij. Charistia festa erant inter cognatos missis vltro, citroq; muneribus. apud nos *Gabini* memoria est, qui, *Caium* Pont. Max. germanum fratrem secutus est pari constantia. muneris magni loco fuit vtrinque profusus sanguis. Hæc ipsa Charistia celebrarunt inter se Palæstini martyres, alijq; nonnulli; at * *Auxibio* Soliensi Præsuli nullum epulum gratius, ac iucundius fuit, quàm discumbere inter ruinas fanorum, & comminuta simulacra Deorum.

20 Februa. X. Kal. Martij. Vigesimus quisque mensis dies ab ijs, qui erant ex Epicuri discliplina, faustus habebatur, quòd in eum diẽ magistri natalis incidisset nunc apud nos ideò lętior, quia Epicuri voluptate caret. eorũ vera voluptas fuit, qui in Phœnicia, & vrbe Tyro ità cõfertim se ꝑ religione deuouerũt, vt ipsorũ numerus solius Dei scientia colligi dicatur. vilior deinceps visa est Tyria vetus purpura, cũ hi nouã sãguine imbuerunt suo. Adde eos, qui cùm alibi, tum in Perside strenuè dimicarunt milites fortissimi centum viginti, & octo, quorum tunc maximè factum est nomen illustre, cum iussi Persarum more Solem colere, spreuerunt. quin etiam * *Eucherius* inuicti animi præsul nihil veritus claros genere dynastas, si religioni essent infensi, se præclariorem resistendo fecit.

21 Februa. Ouid. IX. Kal. Martij. Terminalia Romæ celebrata, quorũ ritus inde cœpit. Cũ Romulus nullos posuisset fines, ac terminos vrbi, vt Romani sibi persuaderent, omnem orbis terræ ditionẽ ad se pertinere, quã, vti Lacõ ille dicebat, hasta possent assequi; Numa pacis, quàm litium studiosior satius putauit rebus possessis constituere terminos. Atqui nostris hoc propositum fuit piè, quod Romulo ambitiosè, vt nullos haberet alios Christiana religio terminos, quam orbis terrarum. hoc * *Petrus Mauimenus* egit, cũ ex Arabia impij Mahometicultũ exigere, ac veri numinis inferre non fine sanguine conatus est. Hoc idem spectauit *Seuerinus* antistes in Africa; præter septuaginta nouem, qui vitæ terminos suæ breues esse voluerunt, vt essent religionis longi, vel potius nulli.

22 Februa. VIII. Kal. Martij. Silet hic antiquitas omnis; cum videlicet *Petrus* religionis princeps declaratus est Antiochiæ summus etiam veritatis magister, ac diuinæ sapientiæ oraculum certum. hinc primùm Christianorũ nomẽ illustre manauit,

cuius

cuius nominis gloria omnis antiquitatis laus opprimitur;sci licet è scapha gradum fecit ad suggestum . illa tripus Apollinis,siue mensa iterum capta est reti. accepit hamum Græcia tum, cum attonita more piscis obmutuit. cessit piscatoris calamo literarius.intra huius maculas agnouit philosophia veterum,quanta esset in suis labes ingenij.porrò ex hoc *Petri*,sociorumq; Lyceo, ac disciplina memoratur * *Aristion* vnus ex septuaginta duobus, & *Papias Ioannis* auditor Hieropolitanus antistes. *Plutarch.*

VII. Kal. Martij. Regisfugium ad hunc diem multi referunt. hoc nomine appellata est fuga Tarquinij è regno depulsi, cuius in locum, libertate parta, suffecti sunt Consules. felix tunc sibi visa est, & florens Roma. idem certè dies nobis insignis est ab impietate fugata, quæ in terrarum orbe superba regnabat gemina, siue inaniũ Deorum simulacra tuẽdo,siue verorũ Cœlitũ insectando. alteri *Sirenus* martyr vnà cũ septuaginta duobus, alteri * *Lazarus* pictor egregius se opposuit,primi,vt nomine, ita religione, similis; nisi quòd ille mortuus euasit ad vitam, hic mortuos expressit ad viuum. efflorescentis autem ex horum virtute religionis testis est is, qui in hunc ipsum incidit diem *Florentius* præsul; ac ne quid desit ornamentorum, *Milburgis* Merciorum regis filia purpuram offert suam. 23 *Februa.* *Plutar.* *Ouid.*

VI. Kal. Martij. Caius Duillus Nepos Cos. primum naualem triumphum de Siculis, et classe Punica egit; quam primi triumphi gloriã superarunt præter ceteros, cùm Primitiua matrona fortissima, tum *Victoricus* laureis suis. Sed ille ornatissimus omnium triumphus fuit, quem * *Matthias* vnus ex primis religionis ducibus, cum ab Imperatoris signis desciuisset Iudas, ex vlteriori Aethiopia egit; qui quoniam indicatus fertur diuinitùs, & electus radio lucis supernè misso, aptè socium habet gloriæ *Lucium* ipsum. Quamquam & illa species quædam triumphalis pompæ fuit, cum eius, qui nostro Liberatori prodromus præijt, caput inuentum, & honorificentissimè exceptum, collocatumq; in delubro est; cui verendo capiti excipiendo videtur quodammodo suam subijcere purpuram is, qui incurrit in hunc diem Cantiorum rex *Edilbertus*. 24 *Februa.* 493

V. Kal. Martij. Veteris vel fortitudinis, vel pietatis occupant, & opprimunt laudẽ auspicata illa nomina, *Victor*, *Victorinus* 25 *Februa.*

Florinus, atq; *Nicephorus*, qui, præter cæteros, incredibili animi robore dimicarunt. victoriæ verò adnectitur opportunè felicitas; nempe sacer hic idem dies est * *Felici* magni *Gregorij* atauo, cui hic quodammodo hæreditarium reliquit & præclaræ virtutis, & summi honoris gradum.

26 Februa. IV. Kal. Martij. Fuisse dicitur hic dies Constantini magni natalis, eius videlicet Imperatoris, per quem, & latiùs, & augustiùs imperare cœpit Religio. non alia sunt in eius ortu astra notanda, quàm illi Cœlites è multis auspicatissimi *Faustinianus* videlicet, & *Fortunatus*, & *Felix*. Aegyptiacus hic dies dicebatur; & inominatus fuit, atq; infelix; sed hi, qui eum auspicatissimis nominibus consecrarunt, superstitionem omnem aboleuerunt; effeceruntq; vt lætus omnino haberetur, ac faustus. Ceterùm non audent, vel Roma eum nostrò * *Victore* contendere, vel Græcia cum nostro *Nestore* conferre Homericum. neq; enim tantum ille assecutus est laudis, q̃ ex ore melle dulcior manaret oratio, quãtũ hic, quòd è venis manarit sanguis pro religione profusus. *Porphyrij* quoq; incredibili animi magnitudini apud veteres par est nihil, qui non dubitauit celeberrimum illud, quod erat in vrbe Gaza fanum Marnæ deo dicatum, hoc est Ioui, funditùs euertere, ac diruere impunè.

Theatr. v. h.

Februa.

27 Februa. III. Kal. Martij. Equiria in cãpo Martio celebrata, in quo incitatis excurrebant equis. at nobilius equitauit hoc ipso die *Iulianus* martyr, cũ camelo impositus ad probrum, circumductus est per vrbem, flagris interim hoc agentibus, vt citatior esset ad cursum, & beatitatis metã attingeret citius. Hoc idem die Apollinares ludi dati. sed maius dedere spectaculũ sui *Alexander*, *Antigonus*, ac ceteri, qui lusere supplicia. * *Leãdri* verò præsulis vita quid aliud fuit, nisi citatus sine offensione cursus ad gloriam? opposuit se illi Ariana impietas, ne metam attingeret, sed impetu ipso hãc abiecit, atque afflixit.

Varro. Festus. Ouid.

Kal. Rom.

28 Februa. Pridie Kal. Martij. Tarquinius cognomẽto, & re Superbus in prelio superatus, atq; oppressus est. sed multò maiore cũ probro, ac strage Dij ipsi principes, auctoresq; superbię, q̃ in orbis terrę imperiũ inuaserãt, profligati, ac deleti sũt, à *Theophilo* quidẽ Romæ, à *Serapione* verò cũ socijs Antiochiæ; quibus lictorũ ferrũ cessit in falcẽ, vt meterẽt gloriã; q̃ vnus ex ipsis significasse videtur ẽt nomine *Cerealis*. at * *Romanus* cõmunẽ ipsũ hostẽ inter virgulta clam vicit in nemore, sed fama in lucem extulit, declarauitq; victorem.

Kalendis Februarij 1 Februa.

S. IGNATIVS

Episc. Antioch M.

Synop. *Deifer est appellatus. multa crudeliter à satellitibus passus in via, demum Romę leonibus obiectus; paratus erat eos lacessere ad morsum, si fortè abstinerent à preda. frumentum ipse se dixit pro Christo molendum.*

ENCOMION 41.

Appellatus esses in castris religionis Ignifer, *vide adag.*
nisi appellari maluisses Deifer.
non putasti, te deflagrare verè amoris igni,
nisi in te incenderes belluas,
eodem voto, quo, vt præda fieres, incenderas cœlum.
penè acrius fuit præludium pugnæ, quàm pugna;
congressus es cum leopardis decem in via,
antequam cum leonibus in cauea.
nactus es homines feritate indutos,
qui optabas nancisci feras humanitate exutas.
hoc vnum metuisti, ne belluæ te metuerent;
sciebas obiectum leonibus ignem esse terrori,
irritare voluisti eos clamore, immò exacuere,
vt accenderes in eis iram, ne in te timerent ignem.
quos exarmare poteras imperando,
armare placuit lacessendo.
generositatis tuæ fuit, leones nolle degeneres,
angustum amphitheatrum tantæ virtuti fuit;
numerosior tua laus, quàm huius arena.
nobilius putasti expoliari te corpore,
quàm iubato indui spolio.
frumenti modo te commoli velle dixisti,
quia messurus eras ex pœnis gloriam.
sed mirũ; quòd quãtò magis prodigus frumenti fuisti,
tantò maius illi feceris pretium.

2 Februa. *IV. Nonas Februarij*

S. CORNELIVS

Centurio.

Synop. *Primus hic ex ethnicis ab Apostolis religione initiatus est, obiectus Petro per visũ, ac significatus in linteo anguibus pleno, sed in coelũ postea recepto. præfertur Cornelio Cosso Romano. apud dirutum fanum sepultus est.*

ENCOMION 42.

Iure is sibi vendicat partem præcipuam laudum,
qui nationum in se primitias consecrauit.
Primipilus cohortis, primigenius religionis fuit,
ferrum impendit in hostes, aurum in pauperes.
simul incendebat, & votis Cœlites, & voce milites.
Petro anguis specie adumbratus in linteo,
felix præda cerui venantis fuit.
receptus tandem in cœlum est inter sidera,
vt Serpentario micaret illustriùs.
Ex centurione postea dux, & imperator factus
inermis Religioni regna subiecit.
cum Ioue rege certamen iniijt statim;
nam terræmotu precibus impetrato,
& euertit fanum, & comminuit Iouem.
nunquam feliciùs antea pugnauit in campo.
nempe Romanas sequutus est aquilas,
vt ab ijs arriperet fulmen,
quod eiaculari posset in ipsum Iouem.
Tumulatus est apud fani, & simulacri ruinas,
vt excitaret titulum super impietatis busto.
nihil tam metuendum fuit Deorum pulueri,
quàm proximus huius cinis.
sileat Roma Cornelium Cossum,
qui opima spolia Ioui retulit Feretrio,
celebretur hic, qui Iouem suo sustulit feretro.

III. Nonas Februarij — 3 *Februa.*

S. BLASIVS

Episc. Sebast. M.

Synop. *Commendatur vis ei concessa diuinitùs, præcipuè in sanandis faucium morbis. Cum se abdidisset in specum, inuentus est à regijs venatoribus; atque ita virtus diutiùs latere non potuit. reuocatus igitur in vrbem est.*

ENCOMION 43.

Ecquis erit tam dignus nostræ præconio vocis,
quàm is, in cuius tutela sunt fauces?
quã ãplo fuit animo, qui vel in corpore odit angustias?
nullum in virtute passus est isthmon,
qui non patitur ægros vexari paristhmijs.
immensi spiritus fuit, qui non sinit spiritum angi.
scilicet ad vulnus iugulum aperuit suum,
ne mors intercluderet alienum.
inde fudit sanguinem, vnde funditur spiritus,
vt vel exanimis esset medicina spiritui.
quid mirum, hunc tam animosum fuisse Ducem,
qui vim ducendæ animæ dat diuinitùs?
quæ verò lues curari ab eo potest immanior,
quam quæ, ne conqueri possis, eripit vocem?
quanta calamitas est, quam lamentari non licet?
summus certè dolor, qui erumpere nõ potest in verba.
sed ægri fauces hic laxat, vt obstruat mortis.
Dignus qui latens in silua regio inueniretur aucupio;
nulli præda venanti obtigit maior.
nimirùm ille siluas adierat, quia futurus pastor,
mitigare voluit belluas, vt consuleret gregi.
dum domitandæ quæruntur ad ludum feræ,
inuentus est ipse ferarum domitor.
dum Circense spectaculum apparatur in vrbe,
iam hic fecerat virtutis amphitheatrum nemus.

3 Februa. *III. Nonas Februarij*

S. CELERINVS

Martyr.

Synop. *Celerinam auiam, & alios sibi coniunctissimos sociauit in morte; deuincti sunt ipsi pedes; & alia perpessus est supplicia. Metaphora sumitur à celeri cursu ad beatam vitam, qui impediri à tyranno non potuit.*

ENCOMION 44.

Quàm præpete cursu hic emensus est stadium,
qui celeritatem secum auspicio nominis tulit!
excurrit, immò euolauit ad metam.
nimirum talaribus vsus est hæreditarijs;
non rudis, aut nouus fuit titulus laudis.
præuios habuit ad stadium auiam, auunculũ, patruum.
nondum constat, vtrùm illi de posteritate tã pulchra,
Ex S. Cyprian. an hic de origine tam nobili sit beatior.
æqualiter apud ipsos gloria recurrit, & commeat.
illorum coronæ soboles inseritur gemma,
huic decori est inclytum victorijs genus.
celer in pugna, sed non breui compendio pugnæ,
inhærentibus, & morantibus pœnis vicit,
longi certaminis miraculo triumphator.
nunquam solutior, ac velocior fuit,
quàm cum pedes habuit ferro, neruoq; constrictos,
accepit vulnera, sed pœnis atrocior suis;
stantibus lictoribus fuit celsior iacens;
vincientibus liberior vinctus;
sublimior sedente Iudice reus.
ligatis ad neruum pedibus calcauit supplicia.
victoriam in illo gloria vulnerum fecit,
gloriam memoria cicatricum seruauit.
cesserunt compedes in talaria;
mora fuit in lucta, celeritas in victoria.

Pri

Pridie Nonas Februar. 4 *Februa.*

S. REMBERTVS

Episc. Bremensis.

Synop. *Culmen Pontificij honoris, quod ascendit, indicatum est in puero; cum visus est insidere culmini templi. abstemius fuit, at in egenos largus. oblato incestis prædonibus equo, virginis pudorem redemit.*

ENCOMION 45.

Sublimis hic fuit honoris Pontificij gradu,
sublimior honoris vaticinio.
visus est per speciem eminere è templi fastigio,
antequam è præsulis sede.
prius virtutis tenuit apicem, quam tiaræ.
Vt familiari suo expiatorium restingueret ignem,
non contentus lacrymis vbertim fusis,
diu ad panem solam adhibuit aquam.
Vt captiuos impio explicaret ferro,
etiam sacrum piè impendit argentum,
at cum eos in triumpho liberos intulit,
nudatum delubrum in ornatum Capitolium uertit.
Inter spolia barbarorum cernens virginem,
passus non est, eam spoliari pudore.
mira vis precum. soluta subitò est vinculis,
ne zonam solueret virginalem.
sed obtulit hic in pretium barbaris equum suum;
ita iniecit, & intemperantiæ eorum, & furori frænum;
accepto equo desierunt ipsi ad illecebram adhinnire.
At hic alto templi visus in culmine vel puer,
tàm abiectè iam vir de se sensit,
vt iusserit, se nō in templo, sed in eius humari vestibulo.
ratus est immortalis Dei regiam suo fœdari cinere.
sed mox, vbi prodigia cœpit operari cinis,
propylæum ipsum templi cessit in templum.

5 Februa. *Nonis Februarij*

S. AGATHA

Virgo, & Martyr.

Synop. *Dicitur Amazoni similis facta, cum ei abscissæ sunt mammæ; sed scuti forma dissimili pugnasse. Commendatur eius insigne beneficium, cum obiecto velo, Aetnæ extinguere solet incendium excurrens.*

ENCOMION 46.

Incertos initio fecit alios Quintianus,
vtrùm vincere mallet, an vinci.
imbellemnè reddere voluit Agatham?
sed cum mammas iussit abscindi, fecit Amazonem.
expeditior tunc, ac promptior illa euasit ad pugnam.
fraudem fecit hostis stultè sibi, non virgini.
vna hæc veterum dici posset Amazonum,
nisi quòd liberiùs pugnauit, & acriùs,
quia vtraque caruit mamma;
Virgil. sed noluit de more lunatis vti peltis in bello,
verita in Lunæ forma inconstantiæ notam.
Tunc magis abundarunt mammæ lacte pietatis,
cum candenti exustæ sunt ferro.
cum colaphis est cœsa, pulchrior visus est pudor,
quia rubicundior fulsit in genis.
peruolitantes circa se flammas
facile sibi fuit extinguere,
affluenti. f. vel lactis fonte, vel sanguinis.
nihil hostilius semper habuit Aetna, quàm Agatham,
extingui metuit etiam ab extincta.
mira res. velo, quod adhibuit genis pudore accensis,
sæpe inhibuit Aetnam furore incensam.
nihil est magis aduersum flammæ, quàm flammeum.
Quid tam patens, & clarum, quàm eius gloria,
quę à tegmine ipso detegitur, & reuelatur à velo?

VII.

VIII. Idus Februarij 6 *Februa.*

S. DOROTHEA

Virgo,&Martyr.

Synop. *Equuleo, & lignea machina crudeliter excruciata est. multos religioni adiunxit exemplo inuicta constantiæ. paullo ante, quàm necem subiret, Angelus è coelo apophoreta ei detulit, rosas, et poma. alluditur ad ipsius nomẽ.*

ENCOMION 47.

Docuit puella re, atque factis *Cic. in Tusc. 5*
quod ex vetere philosophia verbo iactarunt senes;
Beatam vitam aspirare etiam ad equuleum.
equitauit in pœnis, vt sub se pœnas haberet.
effrenatum tyranni furorem
puellæ constantia moderatrix inhibuit.
Cum se conclusam lignea vidit in machina,
tunc machinata est maximè exitium Dijs;
multos ijs eripuit exemplo virtutis;
sorores ipsas, quæ à religionis desciuerant castris,
ad signa, quæ deseruerant, retulit.
Theophilum aduersarium ita pietate incendit,
vt rogum subierit lætus.
Ipsa inter cœlestis munera sponsi obijt;
nam cum foret iam ferro cædenda,
Ales pulcher è cœlo demissus
summa hieme, obtulit specie mira rosas, ac poma.
beatæ delicias vitæ prægustauit moriens;
accepit donum sponsa, sed maius reddidit,
sponte se ipsam;
auspicatò dicta Dorothea, hoc est Dei donum. *Δῶρον donum Θεὸς Deus*
Fatalis olim horti contrarias sensit vices,
quia poma ipsi cesserunt in auspicium vitæ.
quàm hęc odoratum, & ornatum nacta est tumulum?
cui cœlum dedit inferias, vel poma, vel flores.

VII.

7 Februa.

VII. Idus Februarij

S. ROMVALDVS

Auctor Camald. Ord.

Synop. *In specu diu degit. ad Pęones populos profectus est, vt pro Christo mortem oppeteret, sed morbo impeditus, & ad alia reseruatus. vidit scalarum gradus pertingentes ad coelum, quę ipsius ordinis illustris significatio fuit.*

ENCOMION 48.

Inter virgulta nemorum te abdidisti, ac tuos,
ardentius pugnaturus sub vmbra,
quàm qui prodeunt in solem.
In opacis siluis metatus es castra;
nec tamen occultæ hostium te latuerunt insidiæ;
specus tibi pro specula fuit.
Inter annosas arbores melius es contemplatus æterna,
herbescente ipsa fuisti viriditate viridior;
nisi quòd purpureus fieri volebas;
hoc erat in votis, cruorem pro religione fundere,
incitato iam ferebaris gradu,
regionem petebas Pœoniam, fausto nomine,
quia per vulnera quærebas vitam;
constitueras apud Pœones mori,
nisi æger factus egere cœpisses arte pœonia.
nempe nec soboles tanto parente erat orbanda,
nec debuere Pœones obliti sui nominis esse lethales.
nisi, Romualde, accurrisses ad necem tam celer,
heros ille videri poteras claudus,
qui videre sibi visus est olim scalarum gradus
ab humo excitatos ad cœlum,
commeantibus sùsq; dèq; Cœlitibus:
nam & tibi præclarum hoc oblatum est ostentum
tuæ gentis per virtutũ gradus ad Superos ascensuræ;
nisi quòd tu potius euolasti.

Poeonia herba salubris

VI.

VI. Idus Februarij 8 *Februa.*

S. PAVLVS

Episc. Virdunensis.

Synop. *Antequam creatus esset Episcopus, in cœnobio non est dedignatus vili ministerio agere panificem, & artocopum aliquando, vt citius appararentur panes, ipsum ingressus est clibanum, sed illæsus omninò.*

ENCOMION. 49.

Desistat tantisper à lituorum sonitu Belgium,
ne præsulis sui laudationi obstrepat;
quamquam & hic Pontificio lituo
bellum acrius prauis indixit moribus.
primùm se in cœnobij palęstra exercuit
non solùm præclari magisterio muneris,
sed etiam religiosæ ministerio vitæ.
Vir admodum illustri loco natus
illustrior est factus apud clibani flammam;
non est dedignatus apud socios panificium facere;
panifex antequam pontifex;
ita didicit diligenter suos alere dape diuina.
at contempto operi prodigium fecit decus;
quippe appetente iam communis mensæ tempore;
vt opportunè focarium conficeret panem,
non dubitauit ardentem ipsum subire clibanum.
dum disponebat, ac subinde versabat panes,
impunè ipse versabatur in igne,
non minus admirandus artocopus, quàm episcopus.
fuit hic vt nomine, ita factis principi similis Paulo,
sed vnum hoc egit fortasse prodigiosius,
quòd ille è profundo mari emersit incolumis,
hic è profundo clibano euasit illæsus.
hoc tantùm ignis præstitit,
quòd exiccando sudorem laboris abstersit.

9 Februa.

V. Idus Februarij

S. APOLLONIA

Virgo, & Martyr.

Synop. *In ignem ſponte pro religione inſilijt, ipſis ſtupentibus lictoribus. pręfertur Calano gymnoſophiſtę idē aggreſſo. euulſi quoque ſunt ei dentes; quibus in ſuppliciis multi eius conſtantiam admirati inanes Deos inſectati ſunt.*

ENCOMION 50.

Exiſtat nunc ab Alexandria nobilis heroina.
miratus eſt eius vrbis conditor Macedo Calanum
inſanum veteris doctrinæ magiſtrum,
quòd ſponte ſe ſe iniecerit in rogum viuens;
lucem ille nominis accerſere voluit à flamma,
ſed eam ſuperbi faſtus obruit fumo.
adſit potius Alexāder Virginis Alexādrinæ ſpectaculo;
nullum exhiberi poteſt illuſtrius, quia inter flammas.
cum primùm illa crepitare ſenſit ignem,
increpuit carnificum moram;
in rogum incitato inſilijt ſaltu,
de ſupplicio fecit tripudium.
ſuperauit leuitate, ac velocitate hoſtem.
celeriùs ipſa incurrit in ignem,
quàm ignis per eius excurrit latera.
virgo videri voluit Veſtali maior,
digna cuſtos verè immortalis ignis, amoris.
ac nè vnquam ille poſſet extingui,
nutrimentum ſuffecit abundè ſe ipſam.
ſed libenter ſiuit euelli ſibi antea dentes;
Mithol. noluit tamen hos igne conſumi, ſed ſeuit;
nam ſtatim exemplo conſtantiæ exorti ſunt plurimi,
qui religione armati falſa inſecuti ſunt numina.
maius de hac veritas, quàm fabula de Cadmo iactat,
quia per hos dentes ſtrages eſt facta de hoſtibus Dijs.

IV. Idus Februarii *10 Februa.*

S. GVILELMVS

Dux Aquitaniæ.

Synop. *Petri Leonis partes aliquando sequutus, tandem acri Bernardi oratione respuit, diuinam ei dapem proponentis, ac Iudicem ostendentis mutauit campum cum specu, asperrimo vitę genere vsus.*

ENCOMION 51.

Hem quid furis, Guilelme, quid fremis?
Petri Leonis vestigia sequeris,
interim leones immanitate pręcurris.
quid Romam impio schismatis vngue dilaceras?
sed faciet Bernardus ex leone ouem, ipse iam leo,
sentis? ad magni Iudicis tribunal te citat;
reo, ac perduelli diem dicit.
fulmen ex ore, fulgur ex oculis micat, ac vibrat;
nunquam acerbior visus, nunquam amarior,
quàm dum suauissimam præfert Cœlitum dapem.
sic est. qui armatas hostium non extimuisti manus,
exhorruisti inermem Bernardi manum.
inermem? im mò armatam maiestate numinis.
obstupefactus voce hominis cedis Deo.
miratur Aquitania, quòd Dux purpuratus expalluit;
quòd fatalis Italiæ terror expauit.
vacant iam signa legionum, & aquilæ.
nisi q; arma non abiecisti, quia in te conuertisti hostem:
admouisti nudo corpori loricam, & æneam, & cilicinā,
ferreum pro galea tibi aptasti galerum.
vidit stupens exercitus oneratum catenis Ducem,
inter laureas sponte captiuum.
tandem horridam te abdis in specum:
tunc factus es Petro Leoni dissociabilis,
cum factus leonum socius.

10 Februa. *IV. Idus Februarij*

S. SCHOLASTICA Virgo.

Synop. *Dum colloqueretur cum S. Benedicto fratre de rebus diuinis, & appetente nocte moram ab ipso extorquere non posset, subita pluuia, et procella eum sistere coegit. Eidem se obtulit à morte, columbæ instar.*

ENCOMION 52.

Vt longiùs hæc cum fratre ageret de cœlestibus,
vsa est ipsius patrocinio cœli.
fluuium lacrymarum fudit in mensa,
quo serenitatem aeris traxit ad pluuiam.
tacitæ preces sonora euocauere tonitrua.
Cum excitare fraternum animum nō posset leni prece;
excitauit, ac perculit ingenti fragore.
clarius inter fulgetra pietas fulsit.
nouum consilium; vt longam impetraret moram,
iussit statim, sine mora elementa turbari.
vnum fuit, idemq; momentum,
quo collapsum in preces caput sustulit,
& pluuiam delabi vidit.
vt virginis mentem Natura parens serenaret,
ex aere serenitatem exegit.
vt illius oculi madere desinerent,
ipsa immaduit.
vt mæroris caliginem ex animo solueret,
aerem densas coegit in nubes,
quid tam mirum, quàm quòd soror armauit cœlum
aduersus fratrem amicum cœli?
meruit sanè gemebunda virgo,
vt columbæ specie se ei offerret à morte;
nisi quòd pernicem ipsa, et incitatū habuit volatum,
quæ fratri nexuerat moras.

III. Idus Februarij 11 *Februa.*

S. SATVRNINVS, ET FILII Martyres.

Synop. *Damnatus est pater cum filijs, Felice scilicet, & Hilario, sub iudice Mensurio. post varia supplicia, inedia, & fame perire iussi opponitur hic Saturninus Saturno famelico, qui filiorum inhiasse dicitur exitio.*

ENCOMION 53.

Quid Saturnini nece aut beatius fuit, aut lætius?
inter Felicem, & Hilarinum filios est necatus.
alter parentem feliciter est complexus, alter hilariter.
nacti sunt iudicem Mensurium nomine,
nisi quòd hic nullam voluit supplicij esse mensuram;
sed ementus est pater vnà cum sobole stadium,
immensa cum laude constantiæ;
ferinam exercuit hostis famem in pabulo vulnerum,
Saturnino quantumuis lacero nunquam satur.
ante consumpta est pœna, quàm rabies.
defessus in sæuitia Iudicis lictor elanguit.
vidit interim proles scaturiginem patrij sanguinis,
& habita est pia, quia siccis oculis vidit.
vulnera madida voluit habere, non lumina.
alter non prius sibi visus est Felix,
quàm visus est hostibus miser.
Hilarinum nulla fecit pœnæ acerbitas tristem;
puerum imparem alijs ætate, non robore.
Tandem fame omnes iussi perire;
at horum expleuit barbarus etiam moriendi sitim.
telum vertit Saturninus in falcem;
vel hoc Saturno maior,
quòd gaudeat æternitate, non tempore.
famis, vt alter, damna non sensit,
qui tantum sibi, suisq; mefluit gloriæ.

Pri–

12 Februa. *Pridie Idus Februarij*

S. MELETIVS

Episc. Antiochenus.

Synop. *Magno præsul hic in amore fuit apud suos, quod testati sunt varijs argumentis.ceterum ipse tam mitis fuit, vt cum Antiocheni præsidem infensum appeterent lapidibus, ipse illum suo texerit pallio.*

ENCOMION 54.

Meletij nomen tam dulce Antiochenis fuit,
Ex S. Chrysost. vt quisque ferè filium sic appellaret suum.
vniuersa penè ciuitas vnus erat Meletius,
nullum accidebat auribus suauius melos;
in palis annulorum cælatum eius ferebant vultum,
cum amorem cœlare non possent.
signarunt annulo præsulem, quasi vrbis sponsum.
quin etiam in ipsis eum cœlarunt phialis,
incertum, vtrùm amore in eum ebrij,
an exemplo temperantiæ sobrij,
thalamis quoque eius induxerunt imaginem,
similem exoptantes magno parenti sobolem.
Arianis tantùm Meletius est visus amarior;
exulem facere conati sunt mundi ciuem;
sed nunquam Antiochia magis exarsit
in hunc amore, in aduersarium ira;
nunquam visa est præsulis tam appetens sui,
quàm cum præsidem ei insultantem appetijt saxis.
at (proh Meletij pietas verè mellea,)
Pontificia chlamyde caput hostis texit.
excepit molli veste duram saxorum grandinem;
aquilam dixisses pullos alis tegentem suis.
sed propè factũ est, vt vrbis pietas cederet in paricidiũ;
tutior est hostis in parentis sinu, quàm parens,
nam hic, dum se scuti instar opponit, telis exponit.

Idibus Februarij 13 Februa.

S. POLYEVCTVS

Martyr.

Synop. *Vnus fuit è legione, quæ dicta est fulminatrix. vno impetu duodecim Deorum simulacra deiecit, atque comminuit. præsensit illustre martyrium, sibi visus videre se purpurea, & cruenta veste indutũ, & insidẽtẽ equo.*

ENCOMION 55.

O tuam generosam, Polyeucte, animam;
nempe vnus eras è legione dicta Fulminea.
duodecim ad te missa Deorum signa, quæ coleres,
qui vocabantur maiorum gentium Dij,
non modò minimi fecisti, sed in minima fregisti frusta,
quolibet fulminis ictu potentiùs.
tantò hac in re maior es visus Alcide,
quantò Dij grauiora sunt monstra.
fregisti hæc vno tempore, vno impetu.
in duodecim monstris vnus numeratus est labor,
si modò labor, vbi & facilitas, & voluptas fuit.
Lacerasti & tyranni plenum minis edictum,
proinde acerrimè laceratus es flagris;
sed præsto militi fuit imperator Deus.
visus es tibi videre grande spectaculum,
ab illo militari te exui chlamyde,
paludamento indui triumphali,
quod tamen tuo purpureum faceres sanguine;
insuper alato in cœlum te euehi equo.
exoptatus postea es à socijs (id præteferebas nomine) πολύευκτος Multum optabilis.
nempe te auspice post necem putarunt factum,
vt legio tua in summa siti eliceret ex nubibus
in barbaros ignem fulminum, sibi aquam imbrium Dion sub Ant.
Fulminatrix meritò dicta.
ita accendisti cœlum, cum videbaris extinctus in terra.

XVI.

14 Februa.

XVI. Kal. Martij

S. VALENTINVS Martyr.

Synop. *Ante Mercurij simulacrum ductus, vt illud coleret, adduci non potuit. Præsidis Asterij filiæ cęcæ oculos aperuit. ambo religioni nomen dederunt. varijs ipse supplicijs excruciatus est, ac tādē in Flaminia via sepultus.*

ENCOMION 56.

Inualidam reddidisti, Valentine, sæuitiam
non vnius Iudicis, aut lictoris.
per damna, per cædes semper valentior.
ostendisti non modò pietatis, sed sapientiæ robur;
vel cum stultum putasti Mercurium colere;
veritus es, ne, si Deum haberes præsidem furum,
tu quoque arguerere furti,
erepta scilicet diuinitate numini vero.
nunquam, more Mercurialium, eloquentius perorasti;
quàm cum inuectus es in ipsum Mercurium;
aureis eius linguæ catenis
prætulisti ferreas, quibus es vinctus,
hoc tantùm eius astro habuisti simile,
quòd à veritatis Sole minimè recessisti.
Immò te ipsum alterum prætetulisti Solem,
ἀστὴρ *Astrum.* siue cum præsidi, cui ab astro nomen erat Asterio;
veræ religionis infudisti lumen;
siue cum eius filiam luminibus cassam curasti;
vtrumque beasti luce animi,
alteram etiam corporis.
illa licet Asterio parente nata,
tamen non ante contemplari potuit astra;
quam te docente conditorem astrorum,
Demum cum consecrasti cruore Flaminiam viam;
fecisti triumpho tuo Capitolinam, habiturus flamines.

XV.

XV. *Kal. Martij* 15 *Februa.*

SS. FAVSTINVS, ET IOVITA Martyres.

Synop. *Cum ante Solis simulacrum adducti fuissent, illud statim fumo denigratum est, ethnicis stupentibus, tùm in fauillam abijt. at hi ad bestias, ad flammas, ad fluctus frustra petiti, varijs vrbibus constantiam ostenderunt.*

ENCOMION 57.

Nihil à vobis, inclyti fratres, gestum est illustrius,
quàm quòd tenebras offudistis Soli, iussi hunc colere.
simulacrum radiatum fuligine oppleuistis primùm,
mox æstu precum redegistis etiam in fauillam.
vidit ea ætas spectaculum antea inuisum,
Solem in turpem Aethiopem versum.
melius philosophati fuissent Gymnosophistę,
si talem oculis proposuissent, ac despexissent Solem,
cassum vel luminis honore, vel numinis.
spreuistis, & lucida tela diei,
& horrida tela lictorum.
nũquã tã serena mẽte fuistis, quàm cũ inobscurastis Solẽ
Testes fuere virtutis principes vrbes,
Brixia patria, Lugdunum, Neapolis, Roma.
producti in amphitheatrum ad bestias,
lusistis cum leonibus, leopardis, vrsis.
maduit arena aduersariorum cruore, non vestro.
coniectos in rogum veritus est ignis.
quid ni? verso pridem in fuliginem Sole.
Neapolim quoque tyrannus elegit ad necem,
demersit ambos, sed reddidit incolumes littori mare;
nempe in ea vrbe non nisi viuere sciunt Cælites,
vbi in primis Ianuarius suo viuit in sanguine,
Cæteræ vrbes nobiles sunt Cœlitum nece,
Neapolis vita.

16 Februa.

XIV. *Kal. Martij*

S. IVLIANA

Virgo, & Martyr.

Synop. *KaKodæmonem corporea specie sibi obiectum alligauit, quin etiam ipsum inuicto animo acriter cecidit, iubens fateri, quas struebat, insidias. At tyrannus, à quo frustra in ignem iniecta est, miserè in undis perijt.*

ENCOMION 58.

Superasti, Iuliana, fidem magnitudine rei gestæ:
vix quicquam simile fama propagauit posteris.
carcerem, in quem te impius coniecerat pater,
tribunal nè fecisti, an capitolium?
vafrum hostem specie cœlestis alitis tectum,
imponere tibi multa conantem
ad tuos iussisti pedes sistere;
obstrictum iureiurando coegisti personam exuere,
fateri insidias, machinamenta, fraudes,
sententiam pronunciasti contra reum, vt iudex;
dignas inflixisti pœnas, vt lictor.
per vim arrepto ausa es fœminea manu
inijcere compedes ferreas, eundē trahere, distrahere,
quin etiam sæuo insignem facere fustuario.
obstupuerunt nouo spectaculo impij Manes,
erubuissent, nisi pallidi semper essent,
nēpe Erebi regnatorem viderunt iam vile mancipium,
in puellæ triumpho captiuum,
nec modò inuidia liuidum, sed fustibus.
facilis reliqua fuit pugna, profligato hoste teterrimo.
cum per capillos suspensa in aere pependisti,
tibi visa es eminere superior pœnis.
cum in flagrantem es iniecta caminum,
ignem non semel excitatum vna restinxisti lacrymā;
at ardentem ira tyrannum extinxit naufragio marē.

XIII. Kal. Martij. 17 Februa.

S. POLYCHRONIVS

Episc. Babyl. M.

Synop. *Alluditur ad nomen, quod à temporis diuturnitate deductum est; & quia Saturnum temporis Deum adorare noluit, occisus est; sepultus autem apud celebres Babylonis muros, cuius vrbis erat antistes.*

ENCOMION 59.

Breui laudatione ornari non debet,
qui à temporis diuturnitate dictus est Polychronius. πολὺς mult. χρόνος tempus.
quanquam eius facta præclara
adæquanda sunt cum æternitate, non tempore.
ita plus præstitit re, quàm nomine, se ipso maior,
Iussus est à Decio Cæsare
diuinos honores habere Saturno,
quem temporis fecerunt numen,
vicit hunc multùm Polychronius ipso nomine.
sed nolenti appellare lapidem Deum,
os contuderunt saxo.
reuocarunt videlicet in mentem Saturni ludibrium, Mithol.
cuius in ore pro Ioue inuentus est lapis,
ne filij membris expleret ingluuiem.
sed maius addidit superstitio probrum,
quia Saturnum ipsum fecit ex lapide.
hoc tamen vnum Polychronius effecit verè,
quod alteri falsò affinxit fabula;
lateritiæ scilicet Babyloni, cui præerat præsul,
ætatem fecit auream.
iactare desijt Babylon pensiles hortos,
cum hunc, & florētem vidit, & à terra mente suspensū.
apud eius vrbis mirandā mœnia nactus est tumulum;
nempè, vt octauum, & maximum,
præter septem, esset ipse miraculum.

18 Februa. *XII. Kal. Martij*

S. SIMEON

Episc. Hierosol.

Synop. *Longæuus senex cum esset, admirabile dedit sui spectaculum, pendens è cruce diu, summa constantia præditus. confertur aliquo modo cum moriente Christo, cuius, ratione hominis habita, fuit consanguineus.*

ENCOMION 60.

E regia magni vatis stirpe prognatus
purpuram, Simeon, tuo tibi cruore tinxisti.
tunc maximè te putasti Dei hominis consanguineum,
cum pro eo funderes sanguinem.
ingrauescens ætas oneri virtuti non fuit,
quin alacer properares ad necem.
affecta ætate confecisti stadium victor.
virgæ, ac bacilli, quibus es cæsus,
senem fecerunt firmum?
immo Pontificium cesserunt in pedum.
accepisti hoc studio infulas,
vt infulata caderes victima.
post centum, ac viginti Solis anfractus
pependisti ab arbore maturum gloriæ pomum.
exiguam tibi videbaris vixisse vitam,
nisi arborem attingeres nobilem auspicio vitæ.
potuisti, vt libitum est, præcipitem mortem
adductis inhibere frænis.
noluit Sol se tibi pendenti de cruce subtrahere,
cui tam longam dederat lucis vsuram.
noluit nouo carere spectaculo
iuuenilis in sene virtutis.
vacillabas corporis gressu, non animi statu.
sed trepidare desierunt seniles manus,
cum sustentaculum nactæ sunt crucis.

XI. Kal. Martij 19 Februa.

S. AVXIBIVS

Episc. Soliensis.

Synop. *Romanum hic luxum detestatus, prope Cyprum degere statuit apud flaminem Dialem. Signa, & fana destruxit. Arreptitij quadraginta ex vrbe Papho profecti, antequam ad eius tumulum accederent, sanati sunt.*

ENCOMION 61.

Romanus hic ciuis exulauit ab vrbe puer.
non sæuitia Cæsarum eum expulit, sed illecebra vrbis.
patriam non agnouit parentem,
quia scilicet adhuc lupinis inhiabat vberibus.
sed illud admirationi primò fuit,
quod cum esset insignis pudicitiæ laude,
prope Cyprum, ac Paphum, Veneris sedes,
degere voluerit in vrbe Solensi.
à Diali flamine exceptus est hospitio.
sed mox consilium altæ patuit mentis,
cum deiectum viderunt ex aris Iouem,
cum Venerem fauilla turpem.
quòd diminutum sit impietatis regnum,
quòd auctum verę religionis imperium,
noua Roma, in primis Auxentio debes.
nec viuens modò hic infensus Erebo fuit,
sed cum videbatur extinctus.
quadraginta excruciati miserè, actiq; à Furijs,
ex vrbe Papho profecti Solos,
vt eius curarentur ad tumulum;
in ipso itinere sunt obsidione soluti.
non expectauit Imperator hostem,
occurrit nomine, maiestate, virtute.
non est passus ad vrnam suam accedere propiùs,
quia veniebant de Venere Paphia.

X.

20 Februa. X. Kal. Martij

S. EVCHERIVS

Episc. Aurelianensis.

Synop. *Oraculum accepit mater ab Angelo de futuro filij pontificatu. Narratur horribilis vltio diuinitùs sumpta de Carolo Martello, vt quidam scribunt, quòd Eucherio viuens esset aduersatus, eumq; damnasset exilio.*

ENCOMION 62.

Venerata est mater filij præsulis infulas,
antequam nato circumdaret fascias.
cœlestis ales miri candoris attulit nuncium.
oraculo prædictus est editurus oracula.
in Aurelianensis ciuitatis decus
aureum mater alebat infantem.
fluxit deinde aureo eloquentiæ fonte,
sed vberiore manarunt oculi,
cum Pontificias vittas accepit inuitus.
Surius vide Baron. fama est, Carolum Martellum, à quo exul est factus,
huic per visum se obtulisse spoliatum purpura,
fractis regijs fascibus reum,
commissum stygij tyranni sæuitiæ,
per eius excruciatum lictores immaniter.
Quin etiam accepto diuinitùs monito,
dicitur hic iussisse, regium aperiri sepulchrum.
(horrendum vel visu, vel dictu)
narrant squamosum inde prodijsse draconem,
reperta cętera omnia fuligine, fauillaq; oppleta.
scilicet exulauit ab orbe terrarum, etiam corpore,
qui exulem ab vrbe fecerat præsulem.
quia ille rectum non habuit sceptrum,
in tortuosum abijt anguem.
iterum virga visa est, vt olim, in colubrum verti,
nisi quòd non redijt in sceptrum.

IX. Kal. Martij — 21 *Februa.*

S. PETRVS

Mauimenus M.

Synop. *Ab Arabũ gente impij Mahometi alumna necatus est, cum iaceret æger in lecto; vbi etiam languens, & infirmis viribus, acriter in eam sectam inuectus est. tãta igitur uis animi in ægro corpore iure optimo cõmẽdatur.*

ENCOMION 63.

Arabes te, Petre, ditauere non auro, sed ferro,
nam fecit ferro pretium cruor tuus.
acriora tamen à te coniecta sunt tela,
quæ acuisti lingua,
cum impium Mahometum sauciasti conuicijs,
inauditum reliquisti virtutis exemplum,
admirabile dedisti spectaculum fortitudinis.
quippe decumbebas æger in lectulo,
occupabat ora pallor,
sed ad Mahometi nomen exarserunt genæ,
scintillarunt ira oculi.
nemo tam valenter pugnauit in campo,
quàm tu iacens in lectulo.
potuisti frangere eius gentis insigne, Lunæ cornua,
languida licet, ac tremente manu;
nisi quòd languor omnis abijt in robur,
cum effudisse efferuescens iusta ira sanguis in vultum,
paratus pro religione profundi.
obstupuit ipsa mors, ac tecum luctari metuit,
nisi illam vltrò compellasses amicam.
inermis, atque æger id egisti,
quod ægrè miles ageret lorica munitus,
aduerso pectore excepisti vulnus;
nudum, vt erat, illud opposuisti telo.
victori stragulum lectuli cessit in purpuram.

22 Februa.

VIII. Kal. Martij

S. ARISTION

Vnus ex 72.discipulis.

Synop. *Alluditur ad eius nomen ab eximia bonitate ductum. commemoratur mira uis prodigiorum, quam Christus his discipulis orbem terræ peragraturis concessit; cuiusmodi sunt, præter cętera, calcati scorpij.*

ENCOMION 64.

Inter præcipuos religionis optimates;
iurè numeretur Aristion.
ἄριστος Optimus. præstitit se non modò nomine, sed factis optimum;
qui,quod erat in orbe terrarum pessimum,
deleuit, impietatem.
vnus ex primis ducibus missus,
vt liberaret orbem terræ immani tyrannide;
extorsit Ioui fulmen è manibus,
eundem in fratris impulit, vel regnũ,vel carcerem.
Titanicum videri potuit bellum,
nisi optimus hic non aliquis è Terrigenis,
sed è Cœligenis fuisset habitus vita.
Nudis pedibus iussus incedere,
impunè calcauit serpentes,& scorpios,
antequam sidera;
talibus signis illustris in terris,
antequam signiferi luceret in scorpio;
Expulit & impium humani corporis obsessorem;
hostem eum declarauit esse, non hospitem.
In incultam orbis terræ siluam ingressus
inter lupos agnus,
luporum rabiem non coercuit modò,
sed sibi similes fecit agnos.
& hoc mirũ.quòd nemini salutem dicere iussus in via,
cunctis attulerit.

VII.

VII. Kal. Martij 23 *Februa.*

S. LAZARVS

Monachus Pictor.

Synop. *Iussus à Theophilo Imperatore iconoclasta venationes potius, & profana pingere, quàm Cælites, assentiri noluit; quamobrem inter alia supplicia, candenti ferro ambusta ei manus est, sed sanata diuinitùs.*

ENCOMION 65.

Habet non modò Græcia, sed religio Apelles suos;
nisi quòd hic nec perfecit Venerem, nec inchoauit:
immò non est sibi visus venustè pingere,
nisi aduersarios pingeret Veneris,
ipsum triumphales Diuorum laureæ pictæ celebrem,
radiata quoque eorum capita faciebant illustrem.
nobile in primis putauit purpurisso illinere
laceros eorum artus, & manantes sanguine.
hic certe pinxit æternitati, non Zeuxis.
pigmentis abuti noluit ad figmenta,
lineas in tabula variè duxit,
at in se non nisi rectas vitæ.
sed enim tam pulchrè colorari Diuos,
inuidit impietas decolor.
iussus ferarum potius venationes pingere,
libenter hac in re patuit,
sed pinxit immissas in amphitheatro feras,
ac mirè adblandientes Diuis;
proinde impiè est illi manus adusta candenti ferro.
at diuina vis ad sanandum manum admouit auream;
tantò ardentius redijt illius manus ad opus,
quantò vstulata fuerat sæuius;
hoc tantùm accepit ab igne,
quòd splendorem accersiuit operi.
ita pœna decus attulit penicillo.

VI. Kal. Martij

24 Februa.

S. MATTHIAS
Apostolus.

Synop. *Iudæ perduellis, cuius hic muneri successit, impium paricidium expenditur, ac detestationi subijcitur; ostenditurq; quàm insigni, atq; eximia Matthias probitate fuerit, qui Barsabæ, cognomento Iusto, prælatus est.*

ENCOMION 66.

Gestit animus simul, ac stupet;
triumphat, & horret.
laudari Matthias sine metu non potest;
nempe in eius suffectus locum,
qui venalem exposuit Deum.
supra fidem est, quòd fregerit fidem
summo Imperatori dux.
non modò sicariorum fuit signifer,
sed, vt ille dignosci posset, addidit signum.
fixit osculum, refixit fidem;
tunc maximè excors,
cum duplici fuit corde.
post acceptam in sacra mensa dapem
accensa magis est auri sacra fames.
meritò de se supplicium sumpsit in gutture,
qui habendi auiditate fuerat paricida.
nisi quòd faucium perijt angustijs,
cui immensa erat cupiditatis vorago.
libratus pependit in aere,
qui appenderat in lance pecuniam.
sed casus vnius gradum fecit alteri.
Matthias cum Barsaba iusto compositus,
præpositus est iusto.
nempè iusto maior esse debuit, ei suffectus,
qui iniustitiam superauit omnem.

V.

V. Kal. Martij 25 *Februa.*

S. FELIX III.

Pont. Max.

Synop. *Atauus hic Gregorij magni fuit. Acacij arrogantiam fregit. insecutus est Petrum Fullonem, qui ausus est dicere, in Christo diuinitatē ipsam passam, quod in trisagio item expressit. alluditur ad Fullonis nomen.*

ENCOMION 67.

Sit hæc felicitatis pars tuæ non parua,
quòd Gregorij fueris atauus magni.
decus infularum virtuti debitum
reliquisti etiam hæreditarium.
In misera tempora religionis incidisti Felix,
vt auspicio nominis restitueres rem.
In Acacij audaciam inuectus es acriter.
Petro in primis, appellatione Fulloni, restitisti;
mirata est Roma nihil inquinatius videns,
nihil tam alienum à munditia, quàm Fullonem.
non purgauit hic labem, sed turpis aspersit.
ausus est ex officina fullonica
in Antiochenam intrudere se basilicam,
vt Pontificiam macularet byssum.
infecit mendacio augustum ipsum Trisagion,
subdidit morti diuinitatem;
naturam immortalem subiecit vulneri.
lictorem, vt potuit, se fecit numinis.
hominem, Deumq; non iunxit, sed confudit.
meritò deuouisti Erebo impium caput,
intorsisti horrendum anathematis fulmen.
dignus fuit, qui tali deflagraret flamma,
cum ardentium Alitum sacro obstreperet carmini.
mira res. tunc se verè religio expurgatam sensit,
cum expulit à se Fullonem.

25 Februa.

IV. Kal. Martij

S. VICTOR

Martyr.

Synop. *Prodigijs insignis fuit, in primis vino diuinitùs producto in mensa. Kakodæmones etiam nondum natus ab vtero ipso exterruit, ac fugauit; furem verò tantisper ijs examinandum tradidit, dũ purgaretur.*

ENCOMION 68.

Nemo tam expeditus excurrit ad gloriam,
quàm hic victoriæ pennis elatus.
infanti palmæ, ac laureæ fuere crepundia;
terruit hostes nomine antequam pugna.
nec virtus Victori potuit deesse, nec gloria.
bellatori strenuo inglorium esse non licuit,
nec victori humilem.
Ex S. Bernardo.
ipsa se Natura fassa est prodigijs victam,
cum vina ille miro modo in nemore intulit mensis,
producto liquoris fonte, non vite.
At verò quanti stuporis fuit?
quòd fugauit horrendos præsides noctis,
nondum editus in lucem.
tulit victoris omen antequam nomen.
exhorruerunt stygij hostes vel in vtero clausum.
ipsa eorum fuga, & extorta confessio
victoriam concessit infantulo.
vinctæ manus non fascijs, sed vteri nodo
fauciarunt excitatos ex Erebo milites;
metuerunt eum materno adhuc inclusum septo;
quid cum excurrere potuit in campum?
cum inuadere, aggredi, congredi?
scilicet eos victos pro mancipijs, & lictoribus habuit;
nam furem aliquandiu ijs excruciandum tradidit,
mox purgatum, cum libuit, extorsit è manibus.

III.

III. Kal. Martij

27 *Februa.*

S. LEANDER

Episc. Hispalensis.

Synop. *Præfertur fabuloso Leandro incesto, qui à fluctibus haustus dicitur. Arianos est insectatus fautore Recardo Rege. Tolesano in primis concilio adfuit Romani Pontificis nomine, vbi multa præclarè constituta.*

ENCOMION *69.*

Nihil tam dissimile veteri Leandro fuit, *Musæus. Mithol.*
quàm Hispalensis hic præsul.
illum insano amore flagrantem
marina Venus natalibus extinxit vndis;
hic verę religionis amore succensus,
effecit, ne Ariano in freto
naufraga periret Hispania.
vix quisquam peritior gubernator in puppi sedit,
explorator ventorum, & moderator.
commodùm, immani procella velificanti afflauit
secunda Recardi Regis aura.
præscripsit hic cæteris Hispaniarum Regibus,
quid essent in causa religionis acturi;
prælusit pietate, præiuit exemplo,
complexùs amore, dignatus honore præsulem.
Quin etiam alios Reges Leãder concitauit in Arium,
depoposcit arma, præsidia, exercitus,
Martium Arij nomen Marte domandum ratus.
Hispalense concilium instituit primus, *Apis Mars.*
perduelles Pontificio terruit fulmine.
Toletano quoque senatui præfuit inter antistites.
composuit excitatas ab impijs procellas, ac sopijt.
liberauit vitiorum naufragio multos.
habuit, quem opponeret virtus incesto Leandro;
oppressere illum fluctus; repressit hic fluctus.

Pri-

28 Februa. *Pridie Kal. Martij*

S. ROMANVS

Abbas Lugdunensis.

Synop. *In specu degentem vnà cum Lupicino fratre inuidi KaKodæmones aggressi sunt. conati lapidibus appetere, sed frustra. tandem vita functus, apud sepulchri sui lapidem multa edidit prodigia, atque illustria.*

ENCOMION. 70.

Ludus est quicquid de Romana gente, fama, garris:
adolescentem nomine Romanum seriò cane.
hic cũ Lupicino fratre (quos virtus, nõ lupa nutriuit)
lucem patriæ posthabuit vmbræ nemorum.
paratum inuenit campum. indicitur bellum.
non Annibalis copiæ Romanum vrgent,
sed horribile tyranni stygij agmen.
non vsitato more dimicant ferro,
veriti, ne & ferrum ab eo spernatur, vt aurum.
igitur balearibus armantur fundis,
duros eiaculantur lapides.
ab integro Erebi exercitu duo petuntur capita.
fas sit conferre cum Imperatore militem,
siquidem huius laude ille fit clarior:
vnus hostis illum lapidibus est aggressus, hunc multi,
& hũc in specu; sed sæuitia vulneris, non illecebra cibi.
Acrior quoq; fortasse Romano lucta, quàm Stephano;
qa ille nactus hostem, q poterat post iacta saxa molliri,
at hic eũ, quem peruicacia stabili adamante firmarat;
nisi ꝙ facile fuit Romano obdurescere saxis iniectis,
qui hostes ipsos obduratæ mentis infregerat.
sed tandem par est tributum victoriæ decus;
qppe insignis factus est prodigijs eius sepulchri lapis,
is produxit ægris vitam apud tumulum lapideum,
quem hostis nequiuerat tumulare lapidibus.

FA-

FASTI

veterum Romanorum, atque Græcorum collati cum noſtris.



MARTIVS.



Nitium olim anno menſis hic dedit. Romani enim, gens omnium bellicoſiſſima, inde auſpicari annum voluerunt, vnde fauſtum omen accipi poſſet ad bella. Apud nos idem menſis nobilitatus eſt Martialibus viris, immò & pugnacibus fœminis. Quãobrem non ab re eſt, vt fuerit in tutela Mineruę, ſiue Palladis; contendiſſe enim aiunt hoc menſe de nuptijs cum Marte Mineruam, ſed hanc ex ea pugna redijſſe victricem; adeò pudicitia ſtrenua, & inuicta ſemper eſt viſa. *Gyral.*

Kal. Martij. Celeberrimæ Martij Kalendæ fuerunt, & triumphis pluribus auſpicatiſſimæ; nam, & P. Valerius Poblicola primus Conſul de Veientibus, & Tarquinijs; & L. Aemilius Mamertinus Priuernas; & C. Plautius Decianus Coſſ. de Priuernatibus; & L. Cornelius Lẽtulus Coſ. de Sãnitibus, & Lucanis; & Q. Luctatius Cerco Coſ. de Phaliſcis; & M. Cl. Marcellus Coſ. de Gallis Inſubribus triumpharunt. Hoc item die in regia, in curia, in Flaminum domibus faſcium Conſularium laureæ veteres mutabantur in nouas. Apud nos item laureæ veteris Romæ, quæ iam exaruerant, mutatæ ſunt in virides nouæ. triumpharunt autem multò magnificentius è noſtris Romæ ducenti, & ſexaginta laureati; ac præterea inuicti illi heroes, *Nicephorus*, *Donatus*, *Hermes*, qui quantam animi fortitudinem, quàm generoſam præſetulerint indolẽ, ille ipſe indicat, qui ſe ijs adiungit, *Leo*.

1 Martij. Golz. 424 476 512 537 *Macrob.*

Anci-

Ancilia hoc ipso die circumferebantur à Saliis cum Pyrrhica saltatione; hi verò, quos cõmemoraui, opposuere religionis aduersarijs firmissimum fidei, quod dicitur, scutum. atq; ancile quidem illud falsò dicebatur è cœlo delapsum, hoc verè. Nec minor ea triumphi gloria fuit, quã * *Suitbertus* de Frisonibus, de Batauis, alijsq; Germaniæ populis retulit; qui, & quasi triũphalem apotheoseos põpam, præsente Romano hierarcha, primus publicè, ac ritè est assecutus. Hoc item die in ara Vestæ nouus ignis accendebatur à Sole, quem Vestales seruabant virgines, immortalem dictum. apud nos autem harum laudem, ac nomen occuparunt *Eudocia*, & *Antonina*, quæ nouo quodam igni diuinitùs
Festus. Gyrat. accenso cõcitatę, pro religione se deuouerũt. Celebrabãtur & Romæ his ijsdem Kal. Matronalia, ob conciliatos olim à matronis cum plebe Sabinos; in Gręcia verò Munichia festa Dianæ; quam vtramque celebritatem ita harum mulierum obruit gloria, vt Diana omni luce priuata planè defecerit.

2 Martij. VI. Nonas Martij. Ater hic dies Romanis fuit; apud
Macrob. A.Gell. nos magna ex parte purpureus, in primis Romæ plurimorum sanguine piè profuso; in Campania verò octoginta virorum cæde, quos impius barbarorum furor oppressit. His se libẽter associat Herculi similis nomine, sed virtute maior *Heraclius*. Ater verò nullo modo iam dicendus est dies, qui sacer est *Lucio* quamquam & * *Ceaddas* præsul eos, qui pro ægris sibi supplicabant, atratos esse vetuit.

3 Martij. V. Nonas Martij. Tertius quisque mensis dies apud Aegyptios, & Gręcos Mineruæ sacer fuit, quæ dicta est etiam Pallas, munita ægide, hastaq; armata, & in belli puluere inter Martis arma desudans. Apud nos verò sacer hic dies est matronæ virilis animi, ac magni roboris, *Martia* nomine, quę, & Martem, & Palladem non modò superauit, sed de medio sustulit. mensem verò ipsum sui nominis consecrauit sanguine. Fulget hic itẽ dies dibapha * *Chunigundis* Augustæ purpura cũ imperij, tũ pudoris, quem prodigio testatus est miro. Prętereà pulchro dies clarus est astro, *Asterio*
ἀστὴρ Astrum. videlicet. hic cum esset Senator ad eum vsum adhibebat purpurã, vt cruenta Martyrum corpora inuolueret, quo eã faceret etiam regiã pulchriorem; ratus ex illorum sanguine veræ decus purpuræ accipi; quamobrem & eandem mortis gloriam meruit. Præclara item * *Hemiterij*, & *Chelidonij* vir-

tus

tus illustrat hunc diem . his autem omnibus se congruenter adiungunt, & *Fortunatus*, & *Felix* .

IV. Nonas Martij . Manlius Torquatus Atticus Cos. de Phaliscis illustrem egit Romæ triumphum, nec tamen potest eum æquare, quem de cæco Valeriani furore **Lucius*, ac præter alios nongenti laureati martyres egerunt. Ille verò quem ** Casimirus* Sarmatarum regis filius , vel de genîali illecebra, vel de regio fastu retulit, inter præcipuos numerandus est fastos . 4 *Martij.* 512 *Golzius.*

III. Nonas Martij. ** Phocas* præclarissimus Martyr hunc sibi diem sacrauit, qui si minùs in Romanis castris draconarium egit, at in religionis campo maiorem assecutus est gloriam insigni prodigio, quo draconibus, atque omni serpentium generi adeò metuendus fuit, vt neque ipsi ad eius sepulcrum auderent adrepere, neque cum veneno quisquam, sed illud statim ad delubri fores euomeret. *Hadrianus* verò leoni obiectus, amphitheatrale spectaculum dedit cum nullo Romæ veteris conferendum . 5 *Martij.*

Pridie Nonas Martij. Apud Græcos Thesei memoria fuit, cum missus est in Cretam, non sine magno suorum mœrore, ac metu; quamobrem Athenis quotannis pompa virginum ad Apollinis Delphici templũ mittebatur; at nobis nullus neque mœrori, neque pauori locus est , quanquam enim multi pro religione deuoti sunt , impietate tamen oppressa, maiore cum laude regressi, quàm ille Minotauro; hoc egit heros inuicti animi ** Conon*, hoc *Victorianus*, & *Victor*, præter quadraginta duos laureatos. *Euagrius* verò antistes exulare non dubitauit, modò suos ex Arij Labyrintho explicaret, turpissimo eius hæresis monstro confecto. 6 *Martij.*

Nonis Martij. Aedes Veioui sacrata ad Asyli lucos. Veiouem veteres dixere Iouem eum , qui detracta sibi iuuãdi potestate, non nisi nocendi vim haberet, quamobrem corniger, & similis tela tendenti, ac ferienti effictus hic erat ; quippe nonnullis cultum exhibuere Dijs eo tantùm nomine, quòd ab ijs aliquid detrimenti metuerent; in quæ falsæ religionis noxia monstra ne inciderent *Reuocatus* , *Saturninus* , & *Bubolus*, Africanis obijci feris maluerunt . At vero ** Thomas Aquinas*, lumen illud ingenij, hæc, & alia eiusdem generis detestatus, libellum aduersus ethnicos edidit eruditum planè, ac doctum ; fuit hic verè augustum quoddam Numinis 7 *Martij.* *Ouid.*

templum, ac pudoris ædes, cuius ad asylum iuuentus maximè genere, ac maiorum imaginibus clara confugere, vt tuta sit, debet. Celebrabantur hoc item die Iunonalia sacra, videlicet Iunonis auspicis nuptiarum; atqui apud nos *Felicitatis* memoria est, quæ, cum esset prægnans, tantisper morata est ex lege, dum pareret; cumq; parturiret, dolebat, sed feris obiecta gaudebat. habuit verò sociam gloriæ *Perpetuam*, ne felicitas obnoxia rerum vicissitudini videretur, ac tempori.

8 Martij. VIII. idus Martij. Ater dies Romanis; at nobis fausta sunt ipsa nomina, *Beata*, *Feliciani*, *ac Felicis* duplicis; ut omittã cæteros, inter quos præses * *Arianus* nomine duplici prodigio maximè admirandus, vel quòd ex sæuissimo religionis hoste factus sit tutor; vel quod in mare demersum exanime, ac mutum cadauer nullo citharędi sono allecti delphines in littus extulerint.

9 Martij. kal. v. VII. idus Martij. Ancilia arma Romæ mota. collisa hęc gladijs scuta circũferebantur à Salijs non sine tripudio, quòd in vno ex illis putarent vrbis præsidium constitutum. Sed longè tutius armorum genus est Fides; hac muniti erant * *Quadraginta* illi heroes, quorũ tripudiũ impedire conata impietas, & glaciales aquas adhibuit, vt obtorpescerent, & crura ipsa cõfregit, ne exilirẽt, sed subsiliebat interim animus gaudio coronas intuentiũ è cœlo præclaras. Idem quoq; ancile mouit, & eodem vsus est genere clypei *Gregorius Basilij frater* in religionis tutela, & *Cyrillus*, atque *Methodius*, qui Morauiæ reges vnà cum barbaris populis Romæ subiecerũt. At verò * *Francisca* appellationẽ habet rectè Romanæ, quòd Romam quolibet ancili potentius tueatur.

10 Martij. 164 518 VI. idus Martij. C. Luctatius Catulus insigni victoria potitus ad Lilibæũ, de Chartaginiensibus naualem egit triumphum. T. quoque Manlius Torquatus de Sardis spolia opima retulit; sed ille præclarior triumphus, quem egit in primis *Alexander*, & *Victor* ipse, ac præterea quadraginta duo in Perside laureati. ille verò inusitato spectaculo actus est, in quo * *Codratus* pro triumphali curru habuit nubes.

11 Martij. V. idus Martij. Græca quædam sacra Romæ clam, & subobscura luce fiebant. at nos agere nisi in clarissima luce, nec debemus, nec possumus, igne ipso videlicet ministrante lucem, quo igne excruciati sunt Antiochiæ pro religione mul-

multi. At verò Romæ triumphauit hoc die olim L. Cornelius Scipio Cos. de Pœnis, de Sardinia, & Corsica; apud nos 530
insignem egit triumphum *Euthimius* Præsul de Michaele Imperatore iconoclasta, itemq; Theophilo; præter eum, quem * *Eulogius*, alijq; multi de Saracenis egerunt; itaque diem auspicatum suo signat calculo *Candidus*.

IV. Idus Martij. Triumpharunt olim Romæ C. Flaminius, & P. Furius Coss. de Gallis, atque Liguribus. At vi- 12 *Martij.*
luerũt hæc nomina, cum * *Gregorius*, qui dictus est Magnus, 530
missis in Angliam exercitibus, dictus est etiam Anglorum Apostolus. triũpharunt quoque, & de Leone Armeno *Theophanes*, recuperatis Cœlitum signis; & de Diocletiani Cæsaris immanitate eius cubicularius *Petrus*. In hunc porrò triũphalem Consulum diem incidit multò speciosior, & ornatior pompa triumphi, quem paucis ante annis vidimus celebrari Romæ, cum Gregorius item hierarcha eo nomine XV. heroes quatuor, *Ignatium, Franciscum, Isidorum, Philippum*, & heroinam *Teresiam* ritè numerauit in fastis inter Indigetes. Capitolinæ similis põpa fuit; nisi quòd ibi triũphator seruo monitore audiebat, se esse mortalẽ; hic à Principe religionis horũ quisq; declaratur, ac decernitur immortalis.

III. Idus Martij. Ioui Cultori sacrum fiebat Romę; sed Io- 13
uis cultum ipsæ fœminę virilis animi *Theodora, Nymphodora,* *Martij.*
atque Christina aboleuerunt constantia, eluerunt sanguine, vel potius deleuerunt. Iuppiter igitur Cultor, cum amisit aras, ac fana, dici cœpit incultus. In hunc, ac cęteros laruatos Deos se *Macedonius* cum socijs armauit, *Nicephorus* auspicium victoriæ secum tulit. at verò * *Euphrasia* virgo aulæ cultum spreuit, vt se excoleret.

Pridie Idus Martij. Equiria in campo Martio celebraban- 14
tur incitatis ad cursum equis. sed nobilius spectaculum de- *Martij.*
dere pietatis, atque constantiæ quadraginta septem, è Petri, *Ouid.*
ac Pauli religionis Principum disciplina; præter eam laudem, quam in hoc genere alij retulerunt, quorum cursum excepit immortalis, ac veræ gloriæ meta. inter hos * *Martyres duo* fuerunt in virtutis stadio satis exerciti; quos mirum non est si fama canat, cum ipsi à morte prodigiosè cecinerint; horum verò, cęterorumq; purpuræ imbutæ cruore, libenter *Mathildis* regina attexit suam. 15

Idibus Martij. Annæ Perennæ festum erat Romæ, quo *Martij.*

N 2 con-

coniuges cum liberis læti in agris conuiuia peragebant, multùm enim se illi debere Romani dicebant, quòd, dum viueret, plebis amantissima fuisset: at hic dies apud nos sacer est in primis *Matronæ* cuidam, ancillæ quidem conditione, sed constantia liberæ, quæ ob religionem ab hera impiè excruciata est, atque necata; sed fecit verè perennem famam virtutis; in cuius societatem laudis venit & *Leocritia*. Fuit autem
Plin. Sueton. hic dies Romanis partim lætus, & faustus, partim funestus,
418 ac tristis; nam in ipsum incidit, & M. Valerij Corui Cos. triumphus de Calenis actus; & C. Iulij Cęsaris misera cædes; quamobrem Paricidium hic dies dictus est, ac perpetuum iustitium deinceps indictum. apud nos tamen eorum, qui pro religione ceciderunt, idē, & interitus est, & triūphus; cuiusmodi fuit *Nicandri*, & *Aristobuli*, prefertim verò * *Longini*, qui triumphalem illam extulit lanceam in emortui Dei cor immissam. Atque vt horum omnium triumphus sit pulchrior, hoc ipso die memoria est religiosissimi viri, nomine *Speciosi*.

16 Martij XVII Kal. April. Ater fuit Romanis dies, nobis omnino faustus, *Felicis* videlicet in primis memoria, qui vt sanguinē effunderet prodigè, adsciuit sibi socium, nomine *Largum*. Facit etiam * *Hilarij* cum socijs læta mors, ne ater hic dies dicatur, ac tristis. neque enim debuit hilaritas à felicitate seiungi.

17 Martij. XVI Kal. April. Hic dies ex parte Romanis habebatur infelix; quippe cultores Matris Deùm luctum superstitiosè inchoabāt; ex parte verò felix, ac lætus; cùm ob eius triūphi memoriā, quē M. Valerius Messala Cos de Pœnis, & Si-
490 culorum rege Hierone retulit; tum ob Liberalia Baccho dicata, quo die ingenui pueri deposita prætexta, hoc est purpura pudoris insigni, virilem sumebant togam, quod non minus lugendum erat, quam ipsa Deùm Mater. hæc Agonia vocat
Varro. Varro. Apud nos memoratur in primis nobilis ille decurio *Ioseph*, qui nostri vindicis corpus marmoreo condidit tumulo, non sine luctu veræ Dei matris. At exuto cum prætexta pudori opponitur *Gertrudis* virgo. Iam Messalæ triumpho longè pręstat ille, quem & fortissimi quidam heroes Alexandriæ de Serapide, & Bizātinus *Paulus* de Cōstantino Copronimo iconoclasta retulerunt. Quamquā & * *Patricius* in Hibernia, siue veneni, siue venenatorum animantium victor

subdi-

subdidit nouo more currui triumphali dracones.

XV. Kal. April. Hunc natalem Mundi diem quidam faciunt;quo die Romæ Palatini Iouis templum cum Sybillinis libris est exustum;vt in eundem incideret diem, & prima lux in Mundi decus, & hæc flamma in superstitionis dedecus. Apud nos autē ignis auspicatò illuxit;* *Eduardo.* n Regi sanctissimo sacer est dies,quem regem à nouerca impiè necatū, atque in profluentem proiectum ignea columna detexit. Sybillinis verò libris exustis successit *Cyrillus* Hierosolymitanus antistes vaticinandi dono diuinitùs accepto in primis insignis, quod maximè ostendit,cum Iuliano Cæsari perfido templum illud augustum dirutum instaurare conanti prædixit,irritam esse operam;ac paulò post cœptā molem, & ingens terræmotus excussit, & ignis è cœlo lapsus exussit. Libenter autem in hunc diem,quo templum Iouis incensum corruit,incidunt decem millia Martyrum, qui facto agmine in ipsum conjurauerunt Iouem,comitatus illos commodùm est vnà cum *Felice* Narcissus, vt abundè madens ad alueum sanguinis, & perpetuò efflorescerct,& pulchriùs.

18 *Martij.* *Marian. Scot. Kal.vet.*

XIV. Kal. April. Quinquatrijs ferijs dabatur initium, quòd hunc diem Mineruæ Natalem putarent, quam virginitatis studio maximè insignem faciebant; sed hanc gloriam ei eripuit * *Ioseph* magnæ Dei matris,ac virginis castissimus sponsus. Hic ille dies est, quo in vrbe Rhodo Minerua nascente,vt ait Pindarus,aurum pluit.

19 *Martij.* *Gyrar.*

Βρέχε θεῶν Ρασιλεὺς ὁ μέγας
χρυσέαις νιφάδεσσι πόλιν
ἁνίχ' Ἀφαίστου τέχναισι
χαλκελάτῳ πελέκει,
πατέρος Ἀθανάια κορυφὰν κατ' ἄκραν ἐπ.

hæc Pindarus magnificè magis, quàm verè de Minerua virgine; sed illud verius, hunc diem tum primùm dici potuisse aureum, cum *Iosepho* dicatus est pudicissimo magnę Virginis sponso.libenter autē tā amabili Dei nutricio adiungūtur, & *Amantius*, & omni gratia diffluens *Pancharius*. Cęterū digladiari hoc primo ludorū die nō licuit,sed nimirum, quia seruilis erat ille gladiatorū sāguis,fœdari poterat natalis Mineruæ dies,at is,quē pro religione fudere nōnulli,inter quos etiām fœminæ locū habent,quia liber sāguis,ornauit potius diem. multò autem nobilior, ac memoria dignior horum mors,

πᾶν *Omn.* χάρις *Gratia.*

mors, quàm quæ in Græcia Phocionis ducis hoc ipso die memorabatur.

20 Martij. XIII. Kal. April. Alter Quinquatriorum dies, quo in Mineruę honorem paria gladiatorum dabantur; sed nobilius spectaculum proponit religio, vbi inter gladios *Eugenius*, *Anatolius*, & *Victor* vnà cum socijs strenuè se gerunt. at verò * *Vuilfrannus* antistes miro nos tenet spectaculo; modò siccis pedibus Oceanum calcans, modò ad nutum regredi iubens.

21 Martij. XII. Kal. April. Tertius Quinquatriorum dies, quo item gladiatores inter se cõmittebãtur: maius tamẽ animi robur ostensum Alexandriæ in multis, qui cum Arianis concertarunt, & arenam pulchro imbuerunt sanguine: at ille in primis gladium scitè, strenuèq; distrinxit, qui terrori fuit toti Erebo * *Benedictus*, maximè verò Apollini, quem etiam sagittis armatum de ara deiecit.

22 Martij. XI. Kal. April. Proximus à postremo dies Quinquatriorum, item gladiatorum spectaculo celebratus in Mineruæ honorem; nec tamen æquandum est cum illo, quod de se strenuissimi athletæ, *Saturninus* cum Sociis nouem, *Basilius* quoque Ancyrianus, & apud Carthaginem multorum millia dederunt: atverò Mineruæ gloriam occupat * *Catharina* *Brigittæ* filia virgo nobilissima, adeoq; virginitatis amans, vt cãdidę instar agnę lac lupę, hoc est nutricis incestę respuerit.

23 Martij. X. Kal. April. Vltimus Quinquatriorum dies, Tubilustriũ dictus. lustrabant enim vrbem sacris tubis, ac Palladi, forti, vt vocabant, Deæ sacra faciebant. quo die apud nos veri Dei præcones multi fuerunt, & fortitudinis specimen insigne præbuerunt. Nobilitatus quoque hic dies est C. Cornelij Scipionis Cos. de Pœnis triumpho; atqui in hunc incidisse

500 Liuius. diem putat Bedas magni nostri Vindicis triumphalem mortem. Certè illi nobilem egere triumphum, nec sine auspicio nominis, in Africa quidem *Victorianus* Proconsul; in Palęstina verò alij nonaginta nouem, quibus item ad auspicium victoriæ se iunxit *Nicon*; & quia victoriam felicitas sequitur, in eundem diem incidit *Felix*; ac ne quid desit ad felicitatem, quanta collecta sit glorię messis, indicant * *Frumentij* duo.

24 Martij. IX. Kal. April. Hoc tantùm die Regi sacrorum in Comitia descendere licuit; vbi sacro peracto protinus se fuga-

eri-

eripiebat; neque enim ei fas fuit magistratum gerere; ne aut incremento honoris arrogans, aut impedimento muneris negligens esset in sacris, atque hoc sibi volunt illa in fastis verba. *Quando Rex comitiauit.* at apud nostros nulla honoris ambitio, nisi fundendi pro religione sanguinis, pro qua sub Iuliano Cęsare *Alexandri* duo inter cæteros strenuè ceciderunt, quos verius Reges sacrorum dixeris, coronam videlicet, & infulas pro tuendis sacris adeptos; qua certe corona ille dignissimus, quamquã puer, qui Iudęorũ furore mactatus, Tridentum religionis regiam sanguine consecrauit * *Simeon*.

VIII Kal. April. Hilaria festa Matris Deùm Romę celebrata, non sine communi lętitia, quòd Sol cum incremento lucis accederet. potiùs nobis vera sũt Hilaria magnę Dei matri, ac virgini dicata, cũ lętissimo ad nos ęterni Solis accessu. Licebat tunc cuiuis è populo insignia cuiusq; dignitatis impunè præferre. quantò hoc præstantius, quòd mortales diuinitatis facti sint compotes, nullo serui, liberique discrimine. Sed illa inter se longè discrepant, quòd cum veteres Hilaria magnę Deùm matri celebrabãt, simul etiã mulieres Veneri sacra facerent; at contrà idem dies nunc veræ Dei matri dicatus nullum dat locum Veneri; immò hoc maximè die consecrata virginitas est. qui item dies *Dula* virgini sacer est, quę adeo abhorruit à Venere, vt pro pudicitia ferro caput obiecerit, sed cum se iugo subtraxit, seruile nomen fecit liberum. Illa quoque hilariora, quàm olim, fuerunt Hilaria, quę ducenti sexaginta, & duo Romani martyres celebrarunt, nunquam enim lætiore visi sunt ore, quàm inter pœnas. quod pio maximè * *Latroni* iure contigit, cum sibi regnum promitti audijt à socio mortis Deo.

25 *Martij.* *Lampridius.* *Macrob.* *Kal. v.* *Δούλη* *Ancilla.*

VII. Kal. April. Caret hic dies veterum laude, nostrorum non item. quippe, vt cęteros omittam, *Castulus* est pro religione defossus vnà cum arenaria massa, quo ab hoste ipso strenuus declaratus est pugil. Clarus item, & illustris hic dies est, si minùs veterum fastu, atque fumo, at illo ipso fumo, in quem ad * *Lugderi* preces abire visi sunt laruati Dij.

26 *Martij.*

VI Kal. April. Megalesia Romę celebrata. quo die matris Deùm Berecynthię simulacrum abluebant vndis Almonis fluuij, veteri ritu iam inde accepto, cũ primùm illud ex Asia est aduectum; vsque adeò impura erat ea, quę Deùm mater dice-

27 *Martij.* *Gyral.* *Varro.*

459 dicebatur, vt impuris mortalium manibus esset abluenda;
734 nec mirum est, prolem ipsam, hoc est Deos, inexpiabili turpitudinis labe fuisse inquinatam; ita verò mater abluebatur, vt, & eos qui hoc agerent, superstitione inquinaret; & ipsa multò quam antea fœdior haberetur à nostris. Magna profectò laus veræ religionis, quæ magnam Dei matrem colit virginem etiam à puerperio, tam insigni candore præditam, vt cum eo compositæ niues Anaxagoræ vocem penè faciant veram, cum dixit atras esse niues. quãquam Berecynthiæ opposita est etiam *Lydia Phileta* purpurati senatoris coniux pudicissima, quæ viri religionem, & constantiam imitata, suo se sanguine potiùs abluit. Desijt verò illa dici magna mater Deorum, cum religio cœpit esse maior, & fœcundior mater heroum. Cæterum fuit hic idem dies insi-
459 gnis triumpho duplici, altero L. Cornelij Balbi de Africa,
734 altero L. Posthumij Megelli Cos. de Samnitibus, & Hetruscis parto. sed magis insignis est dies nostrorum triumphis, hoc est *Amphilochij* Ducis, itemq; *Narsetis* de Rege Persarum, & *Alexandri* de Maximino Cæsare, qui quidem *Alexander* etiam extinctus superior fuit Macedone vel virtute, vel gloria; fortior enim is, & magis metuendus hosti fuit in tumuli, quàm alter in campi puluere. testetur id Caianus homo audacissimus, qui eius sepulcrum violare, atque ornamẽtis spoliare conatus, diuinitùs perterrefactus acrem sensit vltorem. Quid ille Salisburgensis antistitis *Ruperti* triumphus, quàm opimis spolijs fuit ornatus? quem de Bauaris, de Noricis, ac multis alijs barbaris nationibus reportauit; quo in triumpho simulacra Deorum innumera, ac fanorum deiectorum imagines fuere spectaculo. Neque ab hac triumphantium laude seiungendus est *Ioannes* ille vir sanctissimus, qui cum intra specum degeret clausus, tamen Imperatorum, ac Ducum victorias prospectabat clarius, quàm si adesset in acie pugnans; qui Theodosium, in expeditione suscepta aduersus Eugenium, & Maximum tyrannos, bono animo esse iussit, ac de victoria certum fecit. ita in illo ipso nemoris silentio sibi videbatur audire tubarum, lituorumque clangorem; & sub siluestrium arborum vmbra, palmas, ac laurus quasi manu victoribus ante pugnã
28 quodammodo præferebat, ac porrigebat.
Martij. V. Kal. April. M. Attilius Regulus de Volscis, &

& Samnitibus triũphauit;apud nos de Iuliano Cęsare * *Malchus*,de Valeriano *Alexander*, *& Priscus* nouo victoriæ genere, per necem,triumphatores omnem priscorum gloriam superarunt. Cæterùm Aegyptiacus dictus est hic dies, hoc est inominatus,& infaustus, quo si quid serij agerent, putabant, id haudquaquam ex sententia successurum. at verò apud nos non potest esse non faustus,cum eum sibi *Successus* ipse martyr vendicet. omni autem metu nos liberat, ac securos esse iubet religiosissimus vir, cui nomen satis accommodatum, *Spes*. Gyral. 469

IV. Kal. April. Ater dies Romanis, quo exercitũ cõscribere,aut educere religio fuit.Atqui prosper fuit *Secũdo*;cãdidus * *Eustasio*;faustus *Barachisio, ac Iona*,q Sapori regi Persarum; *Cyrillo*,qui Iuliano Cæsari; *Armogasto* comiti, & regię domus procuratori *Saturo*; *Mascula* quoque *Archimimo*, qui Genserico pro religione strenuè restiterunt; siue huic vltimo nomen illud,quod certè virtuti debebatur, patriæ fuerit, vrbis videlicet olim in Africa nobilissimę nomine *Mascula*, siue proprium *Masculas*, dictus verò sit *Archimimus*; quòd videlicet antequam initiaretur, alter in scena Roscius egerit histrionicam, daturus deinde de se constantię spectaculum omnium longè pulcherrimum. 29 Martij. vide Baron.

III. Kal. April. Hunc diem Eleusinæ Cereri dicauit antiquitas,cuius sacris,nihil aut fœdius fuisse dicas, aut stultius. quid enim impurius,quàm in mentem reuocare a Summano Deo tentas insidias pudori virginis? ac meritò in ijs sacris luctus adhibebantur, sordesq; lugubres, in tam deflenda videlicet cæcitate mortalium, & in tam sordida rapina Deorum; nec ab re erat,quòd Cereri fœdissimum animal,porcam in ijs sacris offerent duplicem; ac ne fœditas sacrorum appareret, vtramq; porcam ex auro, & argento fecerunt; sed efficere nequiuerunt,ne huiusmodi sacra vilescerent apud nostros. pro hac verò Eleusina Cerere successerunt religioni maximè frugiferæ fœminæ, quæ à Macedonio sæuissimo bonorum hoste, præter cętera pœnarum genera, inter arcarum labra immittere coactæ sunt mammas,vbi cõpressę, nescias vtrùm plus effuderint cruoris, an lactis,quo abundè alta religio incrementum accepit.Præterea hoc ipso die Romæ Concordię,Paci,ac Saluti vota fecerunt,& sacra; in quo quis risum tenere possit? quòd ij Con- 30 Martij. Rosinus.

28 Februa. *Pridie Kal. Martij*

S. ROMANVS

Abbas Lugdunensis.

Synop. *In specu degentem vnà cum Lupicino fratre inuidi KaKodæmones aggressi sunt. conati lapidibus appetere, sed frustra. tandem vita functus, apud sepulcbri sui lapidem multa edidit prodigia, atque illustria.*

ENCOMION. 70.

Ludus est quicquid de Romana gente, fama, garris.
adolescentem nomine Romanum seriò cane.
hic cũ Lupicino fratre (quos virtus, nõ lupa nutriuit)
lucem patriæ posthabuit vmbræ nemorum.
paratum inuenit campum. indicitur bellum.
non Annibalis copiæ Romanum vrgent,
sed horribile tyranni stygij agmen.
non vsitato more dimicant ferro,
veriti, ne & ferrum ab eo spernatur, vt aurum.
igitur balearibus armantur fundis,
duros eiaculantur lapides.
ab integro Erebi exercitu duo petuntur capita.
fas sit conferre cum Imperatore militem,
siquidem huius laude ille fit clarior:
vnus hostis illum lapidibus est aggressus, hunc multi,
& hũc in specu; sed sæuitia vulneris, non illecebra cibi.
Acrior quoq; fortasse Romano lucta, quàm Stephano;
qa ille nactus hostem, q poterat post iacta saxa molliri,
at hic eũ, quem peruicacia stabili adamante firmarat;
nisi ꝙ facile fuit Romano obdurescere saxis iniectis,
qui hostes ipsos obduratæ mentis infregerat.
sed tandem par est tributum victoriæ decus;
qppe insignis factus est prodigijs eius sepulchri lapis,
is produxit ægris vitam apud tumulum lapideum,
quem hostis nequiuerat tumulare lapidibus.

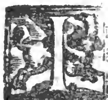
FA-

F A S T I

veterum Romanorum, atque Græcorum, collati cum nostris.



M A R T I V S.



Nitium olim anno mensis hic dedit. Romani enim, gens omnium bellicosissima, inde auspicari annum voluerunt, vnde faustum omen accipi posset ad bella. Apud nos idem mensis nobilitatus est Martialibus viris, immò & pugnacibus fœminis. Quãobrem non ab re est, vt fuerit in tutela *Gyral.* Mineruę, siue Palladis; contendisse enim aiunt hoc mense de nuptijs cum Marte Mineruam, sed hanc ex ea pugna rediisse victricem; adeò pudicitia strenua, & inuicta semper est visa.

Kal. Martij. Celeberrimæ Martij Kalendæ fuerunt, & *I Martij.*
triumphis pluribus auspicatissimæ; nam, & P. Vale-
rius Poblicola primus Consul de Veientibus, & Tarquinijs; *Golz.*
& L. Aemilius Mamertinus Priuernas; & C. Plautius De- 424
cianus Coss. de Priuernatibus; & L. Cornelius Lẽtulus Cos. 476
de Sãnitibus, & Lucanis; & Q. Luctatius Cerco Cos. de Pha- 512
liscis; & M. Cl. Marcellus Cos. de Gallis Insubribus triumpha- 537
runt. Hoc item die in regia, in curia, in Flaminum domibus *Macrob.*
fascium Consularium laureæ veteres mutabantur in nouas. Apud nos item laureæ veteris Romæ, quæ iam exaruerant, mutatæ sunt in virides nouæ. triumpharunt autem multò magnificentius è nostris Romæ ducenti, & sexaginta laureati; ac præterea inuicti illi heroes, *Nicephorus, Donatus, Hermes*, qui quantam animi fortitudinem, quàm generosam præsetulerint indolẽ, ille ipse indicat, qui se ijs adiungit, *Leo*.

Anci-

Ancilia hoc ipso die circumferebantur à Salijs cum Pyrrhica saltatione; hi verò, quos cōmemoraui, opposuere religionis aduersarijs firmissimum fidei, quod dicitur, scutum. atq; ancile quidem illud falsò dicebatur è cœlo delapsum, hoc verè. Nec minor ea triumphi gloria fuit, quā * *Suitbertus* de Frisonibus, de Batauis, alijsq; Germaniæ populis retulit; qui, & quasi triūphalem apotheoseos pōpam, præsente Romano hierarcha, primus publicè, ac ritè est assecutus. Hoc item die in ara Vestæ nouus ignis accendebatur à Sole, quem Vestales seruabant virgines, immortalem dictum. apud nos autem harum laudem, ac nomen occuparunt *Eudocia*, & *Antonina*, quæ nouo quodam igni diuinitùs

Festus. accenso cōcitatæ, pro religione se deuouerūt. Celebrabātur

Gyrar. & Romæ his ijsdem Kal. Matronalia, ob conciliatos olim à matronis cum plebe Sabinos; in Græcia verò Munichia festa Dianæ; quam vtramque celebritatem ita harum mulierum obruit gloria, vt Diana omni luce priuata planè defecerit.

2 *Martij.* VI. Nonas Martij. Ater hic dies Romanis fuit; apud nos magna ex parte purpureus, in primis Romæ plurimorum

Macrob. A.Gell. sanguine piè profuso; in Campania verò octoginta virorum cæde, quos impius barbarorum furor oppressit. His se libēter associat Herculi similis nomine, sed virtute maior *Heraclius*. Ater verò nullo modo iam dicendus est dies, qui sacer est *Lucio* quamquam & * *Ceaddas* præsul eos, qui pro ægris sibi supplicabant, atratos esse vetuit.

3 *Martij.* V. Nonas Martij. Tertius quisque mensis dies apud Aegyptios, & Græcos Mineruæ sacer fuit, quæ dicta est etiam Pallas, munita ægide, hastaq; armata, & in belli puluere inter Martis arma desudans. Apud nos verò sacer hic dies est matronæ virilis animi, ac magni roboris, *Martia* nomine, quæ, & Martem, & Palladem non modò superauit, sed de medio sustulit. mensem verò ipsum sui nominis consecrauit sanguine. Fulget hic itē dies dibapha * *Chunigundis* Augustæ purpura eū imperij, cū pudoris, quem prodigio testatum est miro. Prætereà pulchro dies clarus est astro, *Asterio*

ἀστὴρ videlicet. hic cum esset Senator ad eum vsum adhibebat

Astrum. purpurā, vt cruenta Martyrum corpora inuolueret, quo eā faceret etiam regia pulchriorem; ratus ex illorum sanguine veræ decus purpuræ accipi; quamobrem & eandem mortis gloriam meruit. Præclara item * *Hemiterij*, & *Chelidonij* virtus

tus illustrat hunc diem . his autem omnibus se congruenter adiungunt, & *Fortunatus*, & *Felix* .

IV. Nonas Martij . Manlius Torquatus Atticus Cos. de Phaliscis illustrem egit Romæ triumphum, nec tamen potest eum æquare, quem de sæuo Valeriani furore *** Lucius*, ac præter alios nongenti laureati martyres egerunt. Ille verò quem *** Casimirus* Sarmatarum regis filius, vel de geniali illecebra, vel de regio fastu retulit, inter præcipuos numerandus est fastos . 4 *Martij.* 512 *Golzius.*

III. Nonas Martij. *** Phocas* præclarissimus Martyr hunc sibi diem sacrauit, qui si minùs in Romanis castris draconarium egit, at in religionis campo maiorem assecutus est gloriam insigni prodigio, quo draconibus, atque omni serpentium generi adeò metuendus fuit, vt neque ipsi ad eius sepulcrum auderent adrepere, neque cum veneno quisquam, sed illud statim ad delubri fores euomeret. *Hadrianus* verò leoni obiectus, amphitheatrale spectaculum dedit cum nullo Romæ veteris conferendum . 5 *Martij.*

Pridie Nonas Martij. Apud Græcos Thesei memoria fuit, cum missus est in Cretam, non sine magno suorum mœrore, ac metu; quamobrem Athenis quotannis pompa virginum ad Apollinis Delphici templũ mittebatur; at nobis nullus neque mœrori, neque pauori locus est, quanquam enim multi pro religione deuoti sunt, impietate tamen oppressa, maiore cum laude regressi, quàm ille Minotauro; hoc egit heros inuicti animi *** Conon*, hoc *Victorianus*, & *Victor*, præter quadraginta duos laureatos. *Euagrius* verò antistes exulare non dubitauit, modò suos ex Arij Labyrintho explicaret, turpissimo eius hæresis monstro confecto. 6 *Martij.*

Nonis Martij. Aedes Veioui sacrata ad Asyli lucos. Veiouem veteres dixere Iouem eum, qui detracta sibi iuuãdi potestate, non nisi nocendi vim haberet, quamobrem corniger, & similis tela tendenti, ac ferienti effictus hic erat; quippe nonnullis cultum exhibuere Dijs eo tantùm nomine, quòd ab ijs aliquid detrimenti metuerent; in quæ falsæ religionis noxia monstra ne inciderent *Reuocatus*, *Saturninus*, & *Bubolus*, Africanis obijci feris maluerunt. At vero *** Thomas Aquinas*, lumen illud ingenij, hæc, & alia eiusdem generis detestatus, libellum aduersus ethnicos edidit eruditum planè, ac doctum; fuit hic verè augustum quoddam Numinis 7 *Martij.* *Ouid.*

N tem-

templum, ac pudoris ædes, cuius ad asylum iuuentus maximè genere, ac maiorum imaginibus clara confugere, vt tuta sit, debet. Celebrabantur hoc item die Iunonalia sacra, videlicet Iunonis auspiciis nuptiarum; atqui apud nos *Felicitatis* memoria est, quæ, cum esset prægnans, tantisper morata est ex lege, dum pareret; cumq; parturiret, dolebat, sed feris obiecta gaudebat. habuit verò sociam gloriæ *Perpetuam*, ne felicitas obnoxia rerum vicissitudini videretur, ac tempori.

8 *Martij.* VIII. idus Martij. Ater dies Romanis; at nobis fausta sunt ipsa nomina, *Beata*, *Feliciani*, *ac Felicis* duplicis; ut omittã cæteros, inter quos præses * *Arianus* nomine duplici prodigio maximè admirandus, vel quòd ex sæuissimo religionis hoste factus sit tutor; vel quod in mare demersum exanime, ac mutum cadauer nullo citharœdi sono allecti delphines in littus extulerint.

9 *Martij.* *kal. v.* VII. idus Martij. Ancilia arma Romæ mota. collisa hęc gladijs scuta circũferebantur à Salijs non sine tripudio, quòd in vno ex illis putarent vrbis præsidium constitutum. Sed longè tutius armorum genus est Fides; hac muniti erant * *Quadraginta* illi heroes, quorũ tripudiũ impedire conata impietas, & glaciales aquas adhibuit, vt obtorpescerent, & crura ipsa cõfregit, ne exilirẽt, sed subsiliebat interim animus gaudio coronas intuentiũ è cœlo præclaras. Idem quoq; ancile mouit, & eodem vsus est genere clypei *Gregorius Basilij* frater in religionis tutela, & *Cyrillus*, atque *Methodius*, qui Morauiæ reges vnà cum barbaris populis Romæ subiecerunt. At verò * *Francisca* appellatiõnẽ habet rectè Romanæ, quòd Romam quolibet ancili potentius tueatur.

10 *Martij.* 164 518 VI. idus Martij. C. Luctatius Catulus insigni victoria potitus ad Lilibæũ, de Chartaginiensibus naualem egit triumphum. T. quoque Manlius Torquatus de Sardis spolia opima retulit; sed ille præclarior triumphus, quem egit in primis *Alexander*, & *Victor* ipse, ac præterea quadraginta duo in Perside laureati. ille verò inusitato spectaculo actus est, in quo * *Codratus* pro triumphali curru habuit nubes.

11 *Martij.* V. idus Martij. Græca quædam sacra Romæ clam, & subobscura luce fiebant. at nos agere nisi in clarissima luce, nec debemus, nec possumus, igne ipso videlicet ministrante lucem, quo igne excruciati sunt Antiochiæ pro religione mul-

multi. At verò Romæ triumphauit hoc die olim L. Cornelius Scipio Cos. de Pœnis, de Sardinia, & Corsica; apud nos insignem egit triumphum *Euthimius* Præsul de Michaele Imperatore iconoclasta, itemq; Theophilo; præter eum, quem * *Eulogius*, alijq; multi de Saracenis egerunt; itaque diem auspicatum suo signat calculo *Candidus*. 530

IV. Idus Martij. Triumpharunt olim Romæ C. Flaminius, & P. Furius Coss. de Gallis, atque Liguribus. At viluerũt hæc nomina, cum *Gregorius*, qui dictus est Magnus, missis in Angliam exercitibus, dictus est etiam Anglorum Apostolus. triũpharunt quoque, & de Leone Armeno *Theophanes*, recuperatis Cœlitum signis; & de Diocletiani Cæsaris immanitate eius cubicularius *Petrus*. In hunc porrò triũphalem Consulum diem incidit multò speciosior, & ornatior pompa triumphi, quem paucis ante annis vidimus celebrari Romæ, cum Gregorius item hierarcha eo nomine XV. heroes quatuor, *Ignatium, Franciscum, Isidorum, Philippum*, & heroinam *Teresiam*] ritè numerauit in fastis inter Indigetes. Capitolinæ similis põpa fuit; nisi quòd ibi triũphator seruo monitore audiebat, se esse mortalẽ; hic à Principe religionis horũ quisq; declaratur, ac decernitur immortalis. 12 Martij. 530

III. Idus Martij. Ioui Cultori sacrum fiebat Romę; sed Iouis cultum ipsę fœminę virilis animi *Theodora, Nymphodora, atque Christina* aboleuerunt constantia, eluerunt sanguine; vel potius deleuerunt. Iuppiter igitur Cultor, cum amisit aras, ac fana, dici cœpit incultus. In hunc, ac cęteros laruatos Deos se *Macedonius* cum socijs armauit, *Nicephorus* auspicium victoriæ secum tulit. at verò * *Euphrasia* virgo aulæ cultum spreuit, vt se excoleret. 13 Martij.

Pridie Idus Martij. Equiria in campo Martio celebrabantur incitatis ad cursum equis. sed nobilius spectaculum dedere pietatis, atque constantiæ quadraginta septem, è Petri, ac Pauli religionis Principum disciplina; præter eam laudem, quam in hoc genere alij retulerunt, quorum cursum excepit immortalis, ac veræ gloriæ meta. inter hos *Martyres duo* fuerunt in virtutis stadio satis exerciti; quos mirum non est si fama canat, cum ipsi à morte prodigiosè cecinerint: horum verò, cęterorumq; purpuræ imbutæ eruore, libenter *Mathildis* regina attexit suam. 14 Martij. Ouid.

Idibus Martij. Annæ Perennæ festum erat] Romæ; quo 15 Martij.

N 2 con-

coniuges cum liberis læti in agris conuiuia peragebant; multùm enim se illi debere Romani dicebant, quòd, dum viueret, plebis amantissima fuisset: at hic dies apud nos sacer est in primis *Matronæ* cuidam, ancillæ quidem conditione, sed constantia liberæ, quæ ob religionem ab hera impiè excruciata est, atque necata; sed fecit verè perennem fama virtutis; in cuius societatem laudis venit & *Leocritia*. Fuit autem

Plin. Sueton. hic dies Romanis partim lætus, & faustus, partim funestus,

418 ac trist.s; nam in ipsum incidit, & M. Valerij Corui Cos. triumphus de Calenis actus; & C. Iulij Cęsaris misera cædes; quamobrem Paricidium hic dies dictus est, ac perpetuum iustitium deinceps indictum. apud nos tamen eorum, qui pro religione eeciderunt, idē, & interitus est, & triūphus; cuiusmodi fuit *Nicandri*, & *Aristobuli*, pręsertim verò * *Longini*, qui triumphalem illam extulit lanceam in emortui Dei cor immissam. Atque vt horum omnium triumphus sit pulchrior, hoc ipso die memoria est religiosissimi viri, nomine *Speciosi*.

16 Martij XVII Kal. April. Ater fuit Romanis dies, nobis omnino faustus, *Felicis* videlicet in primis memoria, qui vt sanguinē effunderet prodigè, adsciuit sibi socium, nomine *Largum*. Facit etiam * *Hilarij* cum socijs læta mors, ne ater hic dies dicatur, ac tristis. neque enim debuit hilaritas à felicitate seiungi.

17 Martij. XVI Kal. April. Hic dies ex parte Romanis habebatur infelix; quippe cultores Matris Deûm luctum superstitiosè inchoabāt; ex parte verò felix, ac lætus; cùm ob eius triūphi memoriā, quē M. Valerius Messala Cos. de Pœnis, & Si-

490 culorum rege Hierone retulit; tum ob Liberalia Baccho dicata, quo die ingenui pueri deposita prætexta, hoc est purpura pudoris insigni, virilem sumebant togam, quod non minus lugendum erat, quam ipsa Deûm Mater. hæc Agonia vocat

Varro. Varro. Apud nos memoratur in primis nobilis ille decurio *Ioseph*, qui nostri vindicis corpus marmoreo condidit tumulo, non sine luctu veræ Dei matris. At exuto cum prætexta pudori opponitur *Gertrudis* virgo. Iam Messalæ triumpho longè pręstat ille, quem & fortissimi quidam heroes Alexandriæ de Serapide, & Bizātinus *Paulus* de Cōstantino Copronimo iconoclasta retulerunt. Quamquā & * *Patricius* in Hibernia, siue veneni, siue venenatorum animantium victor subdi-

subdidit nouo more currui triumphali dracones.

XV. Kal. April. Hunc natalem Mundi diem quidam faciunt; quo die Romæ Palatini Iouis templum cum Sybillinis libris est exustum; vt in eundem inciderit diem, & prima lux in Mundi decus, & hæc flamma in superstitionis dedecus. Apud nos autē ignis auspicatò illuxit; *Eduardo* n Regi sanctissimo sacer est dies, quem regem à nouerca impiè necatū, atque in profluentem proiectum ignea columna detexit. Sybillinis verò libris exustis successit *Cyrillus* Hierosolymitanus antistes vaticinandi dono diuinitùs accepto in primis insignis, quod maximè ostendit, cum Iuliano Cæsari perfido templum illud augustum dirutum instaurare conanti prædixit, irritam esse operam; ac paulò post cœptā molem, & ingens terræmotus excussit, & ignis è cœlo lapsus exussit. Libenter autem in hunc diem, quo templum Iouis incensum corruit, incidunt decem millia Martyrum, qui facto agmine in ipsum conjurauerunt Iouem, comitatus illos commodùm est vnà cum *Felice Narcissus*, vt abundè madens ad alueum sanguinis, & perpetuò efflorescerer, & pulchriùs. 18 Martij. Marian. Scot. Kal. vet.

XIV. Kal. April. Quinquatrijs ferijs dabatur initium, quòd hunc diem Mineruæ Natalem putarent, quam virginitatis studio maximè insignem faciebant; sed hanc gloriam ei eripuit * *Ioseph* magnæ Dei matris, ac virginis castissimus sponsus. Hic ille dies est, quo in vrbe Rhodo Minerua nascente, vt ait Pindarus, aurum pluit. 19 Martij. Gyrar.

Βρέχε θεῶν βασιλεὺς ὁ μέγας
χρυσέαις νιφάδεσσι πόλιν
ἀνίχ' Ἁφαίστου τέχναισι
χαλκελάτῳ πελέκει,
πατέρος Ἀθαναία κορυφὰν κατ' ἄκραν —.

hæc Pindarus magnificè magis, quàm verè de Minerua virgine; sed illud verius, hunc diem tum primùm dici potuisse aureum, cum *Iosepho* dicatus est pudicissimò magnę Virginis sponso. libenter autē tā amabili Dei nutricio adiungūt se, & *Amantius*, & omni gratia diffluens *Panchariu*s. Cęterū digladiari hoc primo ludorū die nō licuit, sed nimirum, quia seruilis erat ille gladiatorū sāguis, fœdari poterat natalis Mineruæ dies, at is, quē pro religione fudere nōnulli, inter quos etiam fœminæ locū habent, quia liber sāguis, ornauit potius diem. multò autem nobilior, ac memoria dignior horum πᾶν Omn. Χάρις Gratia.

mors,

mors, quàm quæ in Græcia Phocionis ducis hoc ipso die memorabatur.

20 Martij. XIII. Kal. April. Alter Quinquatriorum dies, quo in Mineruæ honorem paria gladiatorum dabantur; sed nobilius spectaculum proponit religio, vbi inter gladios *Eugenius*, *Anatolius*, & *Victor* vnà cum socijs strenuè se gerunt. at verò * *Vuilfrannus* antistes miro nos tenet spectaculo; modò siccis pedibus Oceanum calcans, modò ad nutum regredi iubens.

21 Martij. XII. Kal. April. Tertius Quinquatriorum dies, quo item gladiatores inter se cõmittebãtur: maius tamẽ animi robur ostensum Alexandriæ in multis, qui cum Arianis concertarunt, & arenam pulchro imbuerunt sanguine: at ille in primis gladium scitè, strenuèq; distrinxit, qui terrori fuit toti Erebo * *Benedictus*, maximè verò Apollini, quem etiam sagittis armatum de ara deiecit.

22 Martij. XI. Kal. April. Proximus à postremo dies Quinquatriorum, item gladiatorum spectaculo celebratus in Mineruæ honorem; nec tamen æquandum est cum illo, quod de se strenuissimi athletæ, *Saturninus* cum Sociis nouem, *Basilius* quoque Ancyrianus, & apud Carthaginem multorum millia dederunt: at verò Mineruæ gloriam occupat * *Catharina* *Brigittæ* filia virgo nobilissima, adeoq; virginitatis amans, vt cãdidę instar agnę lac lupę, hoc est nutricis incestę respuerit.

23 Martij. X. Kal. April. Vltimus Quinquatriorum dies, Tubilustrium dictus. lustrabant enim vrbem sacris tubis, ac Palladi, forti, vt vocabant, Deæ sacra faciebant. quo die apud nos veri Dei præcones multi fuerunt, & fortitudinis specimen insigne præbuerunt. Nobilitatus quoque hic dies est C. Cornelij Scipionis Cos. de Pœnis triumpho; atqui in hunc incidisse

500 Liuius. diem putat Bedas magni nostri Vindicis triumphalem mortem. Certè illi nobilem egere triumphum, nec sine auspicio nominis, in Africa quidem *Victorianus* Proconsul; in Palęstina verò alij nonaginta nouem, quibus item ad auspicium victoriæ se iunxit *Nicon*; & quia victoriam felicitas sequitur, in eundem diem incidit *Felix*; ac ne quid desit ad felicitatem, quanta collecta sit glorię messis, indicant * *Frumentij* duo.

24 Martij. IX. Kal. April. Hoc tantùm die Regi sacrorum in Comitia descendere licuit; vbi sacro peracto protinus se fugaeri-

eripiebat; neque enim ei fas fuit magistratum gerere; ne aut incremento honoris arrogans, aut impedimento muneris negligens esset in sacris, atque hoc sibi volunt illa in fastis verba. *Quando Rex comitiauit.* at apud nostros nulla honoris ambitio, nisi fundendi pro religione sanguinis, pro qua sub Iuliano Cęsare *Alexandri* duo inter cæteros strenuè ceciderunt, quos verius Reges sacrorum dixeris, coronam videlicet, & infulas pro tuendis sacris adeptos; qua certe corona ille dignissimus, quamquã puer, qui Iudęorũ furore mactatus, Tridentum religionis regiam sanguine consecrauit * *Simeon.*

VIII Kal. April. Hilaria festa Matris Deûm Romę celebrata, non sine communi lętitia, quòd Sol cum incremento lucis accederet. potiùs nobis vera sũt Hilaria magnę Dei matri, ac virgini dicata, cũ lętissimo ad nos ęterni Solis accessu. Licebat tunc cuiuis è populo insignia cuiusq; dignitatis impunè præferre. quantò hoc præstantius, quòd mortales diuinitatis facti sint compotes, nullo serui, liberique discrimine. Sed illa inter se longè discrepant, quòd cum veteres Hilaria magnę Deûm matri celebrabãt, simul etiã mulieres Veneri sacra facerent; at contrà idem dies nunc veræ Dei matri dicatus nullum dat locum Veneri; immò hoc maximè die consecrata virginitas est. qui item dies *Dula* virgini sacer est, quę adeo abhorruit à Venere, vt pro pudicitia ferro caput obiecerit, sed cum se iugo subtraxit, seruile nomen fecit liberum. Illa quoque hilariora, quàm olim, fuerunt Hilaria, quę ducenti sexaginta, & duo Romani martyres celebrarunt, nunquam enim lætiore visi sunt ore, quàm inter pœnas. quod pio maximè * *Latroni* iure contigit, cum sibi regnum promitti audijt à socio mortis Deo.

25 Martij. *Lampri-dius.* *Macrob.* *Kal. v.* *δούλη Ancilla.*

VII. Kal. April. Caret hic dies veterum laude, nostrorum non item. quippe, vt cęteros omittam, *Castulus* est pro religione defossus vnà cum arenaria massa, quo ab hoste ipso strenuus declaratus est pugil. Clarus item, & illustris hic dies est, si minùs veterum fastu, atque fumo, at illo ipso fumo, in quem ad * *Lugderi* preces abire visi sunt laruati Dij.

26 Martij.

VI Kal. April. Megalesia Romę celebrata. quo die matris Deûm Berecynthię simulacrum abluebant vndis Almonis fluuij, veteri ritu iam inde accepto, cũ primùm illud ex Asia est aductum; vsque adeò impura erat ea, quę Deûm mater dice-

27 Martij. *Gyral.* *Varro.*

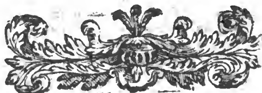
& Samnitibus triũphauit; apud nos de Iuliano Cęsare * *Malchus*, de Valeriano *Alexander*, & *Priscus* nouo victoriæ genere, per necem, triumphatores omnem priscorum gloriam superarunt. Cæterùm Aegyptiacus dictus est hic dies, hoc est inominatus, & infaustus, quo si quid serij agerent, putabant, id haudquaquam ex sententia successurum. at verò apud nos non potest esse non faustus, cum eum sibi *Successus* ipse martyr vendicet. omni autem metu nos liberat, ac securos esse iubet religiosissimus vir, cui nomen satis accommodatum, *Spes*. Gyral. 469

IV. Kal. April. Ater dies Romanis, quo exercitũ cõscribere, aut educere religio fuit. Atqui prosper fuit *Secũdo*; cãdidus * *Eustasio*; faustus *Barathisio*, ac *Ionæ*, q. Sapori regi Persarum; *Cyrillo*, qui Iuliano Cæsari; *Armogasto* comiti, & regię domus procuratori *Saturo*; *Mascula* quoque *Archimimo*, qui Genserico pro religione strenuè restiterunt; siue huic vltimo nomen illud, quod certè virtuti debebatur, patriæ fuerit, vrbis videlicet olim in Africa nobilissimę nomine *Mascula*, siue proprium *Masculas*, dictus verò sit *Archimimus*; quòd videlicet antequam initiaretur, alter in scena Roscius egerit histrionicam, daturus deinde de se constantię spectaculum omnium longè pulcherrimum. 29 Martij. vide Baron.

III. Kal. April. Hunc diem Eleusinæ Cereri dicauit antiquitas, cuius sacris, nihil aut fœdius fuisse dicas, aut stultius. quid enim impurius, quàm in mentem reuocare a Summano Deo tentas insidias pudori virginis? ac meritò in ijs sacris luctus adhibebantur, sordesq; lugubres, in tam deflenda videlicet cæcitate mortalium, & in tam sordida rapina Deorum; nec ab re erat, quòd Cereri fœdissimum animal, porcam in ijs sacris offerent duplicem; ac ne fœditas sacrorum appareret, vtramq; porcam ex auro, & argento fecerunt; sed efficere nequiuerunt, ne huiusmodi sacra vilescerent apud nostros. pro hac verò Eleusina Cerere successerunt religioni maximè frugiferæ fœminæ, quæ à Macedonio sæuissimo bonorum hoste, præter cętera pœnarum genera, inter arcarum labra immittere coactæ sunt mammas, vbi cõpressę, nescias vtrùm plus effuderint cruoris, an lactis, quo abundè alta religio incrementum accepit. Præterea hoc ipso die Romæ Concordię, Paci, ac Saluti vota fecerunt, & sacra; in quo quis risum tenere possit? quòd ij Con- 30 Martij. Rosinus.

cordiam, Pacemq; colerent, quorũ parẽs, & auctor fraterno cruore, quam condidit, respersit vrbem, quos intestinis odijs, atque dissidijs inter se Discordia ipsa tamquam furialibus tædis inflammauit ad cædem. Saluti verò quis locus tunc esse potuit Romæ? cui tãdiu fuit vera salus ignota, & quæ aliquãdiù impiè illã à se reiecit; tunc quidẽ esse potuit, cum inter cęteros, *Quirinus* tribunus Quirino conditore maior, vnà cum familia, sacris ablutus est aquis ab Alexandro hierarcha.

31 *Martij.* Pridie Kal. Aprilis. Lunę sacra fiebant in Auentino monte; sed eius lumen inobscurauit * *Balbina* virgo Romana *Quirini* tribuni filia, vel candore pudicitię, vel splendore generis; quod etiam *Cornelia* pręstitit, quę cum suo rubuit sanguine, defectum lucis passa non est. atque hæc quidem longè præstantior altera Cornelia fuit, multòque melius posteros docuit, & erudijt exemplo, quàm illa ore Gracchos filios, qui rempublicam perturbarunt. quamobrem meritò ei se associat *Felix*, sequiturq; per vulnera, nec deserit in morte.



Ka-

Kal. Martij

S. SVITBERTVS

1 *Martij*

Germaniæ Apostolus.

Synop. *Eius mater visa sibi est in vtero stellam ferre. primus solemni ritu inter Indigetes est numeratus à Leone Pont. Max. suscitauit mortuos, curauit arreptitios, euertit simulacra Deorum. Pipinum adiuuit in bello.*

ENCOMION 71.

Fuisti gentili stemmate clarus in terris,
sed maior claritudo tibi effulsit è cœlo.
infœcundæ matri per visum oblata dicitur Stella,
sed fœcunda lucis,
partita radios Germaniam versus, & Galliam;
cinxit in orbem vterum, coronauit.
nec modò natalis fuit, sed conceptus illustris,
astro nobilitatus es antequam natus.
meritò primus Cœlitum solemni cum pompa
oraculo Romani hierarchæ præsentis,
ritè inter Indigetes census.
fecisti, vt cœci sidera, & te cernerent Solem;
quin etiam extinctis morte dedisti lucis vsuram;
fugasti è corporibus præsides noctis;
signa illorum falsò radiata fregisti.
impietate vbique perdomita,
Germanicus in primis dici posses, & Gallicus,
nisi vana reddidissent hæc nomina Cæsares.
Pipinus Imperator in castris
non ante potuit duros frangere Saxones,
quàm nuncupato voto ad tui tumuli lapidem.
triumphator ad vrnam pedibus accessit nudis,
ita fecisti maius capitolio sepulcrum,
cui ornando nō modò Mars tribuit spolia victi hostis,
sed victorem Imperatorem spoliauit pietas.

2 Martij. *VI. Nonas Martij*

S. CEADDA

Episc. Merciorum.

Synop. *Coelestis planè vita vir tempestates coeli sedabat. Coelites ei familiares in vita symphoniaci fuerunt in morte. Eius tumulus prodigijs insignis, & celeber fuit: multi apud eũ agri à morbis varijs, & grauibus curati.*

ENCOMION 72.

Mira huius in Deum pietas fecit incertum,
vtrùm terræ ciuis esset, an cœli.
pastor populi fuit, diuinis ipse delitijs pastus;
Cum sibi commissam accepit Merciorum gentem,
hoc sibi proposuit,
vt opulentas cœlo merces inferret.
in vitæ cursu semper velificatus est tutò,
nam si sonoræ circumtonarent procellæ,
lacrymis eas vincebat, & gemitu;
opponebat ardentia vota fulminibus,
suspirijs secundas euocabat auras.
affuerunt sæpe precanti Cælites,
musicum morituro concinuerunt melos,
pro nænia oden, pro epicedio epinicion;
inter choreas, & lyras efflauit animam;
eosdem habuit symphoniacos moriens,
quos olim Deus oriens;
nisi fortè significatio quædam fuit,
non emortualem illum fuisse diem, sed natalitium.
Tunc maximè præsenti ope mortalibus adfuit,
cum ad immortales abijt.
mira res. currebant ad tumulũ, qui tumulari nolebant,
vitam suam propagabant illius cinere:
deuicta semper est mors,
quoties eius tumuli decertauit in puluere.

V.

V. Nonas Martij 3 *Martij.*

S. CHVNEGVNDIS
Imperatrix.

Synop. *Augustali fastu relicto, & aula posthabita, in sacrum parthenonem se abdidit. in testimonium suæ virginitatis ignito vomeri nudos impressit pedes illæsa. præfertur Tuciæ Vestali, quæ aquam in cribro retinuit.*

ENCOMION 73.

Nunquam augustiores visæ sunt aræ,
quàm cum Chunegundis Augusta supplex
apud eas insignia deposuit imperij sponte.
erubuit non ipsa, sed ambitio,
cum hæc exuit purpuram.
non mundum modò est aspernata muliebrem,
sed ipsum, quem gestabat manu,
mundi globum.
vt animus penitùs ignesceret Deo,
caput obnupsit flammeo virginum.
comam vibratam cinere abiecit in puluerem;
sed detonsa coma, & iacens humi
multò pulchrior est visa,
quàm quæ Berenices fingitur in cœlo
inter astra splendescere.
sacrum gynecæum mutauit in regiam,
cui regia ipsa pro delubro fuerat.
Inter tædas Henrici Cæsaris quòd minùs arsisset,
adhibitus est testis ignis.
ignitum vomerem calcauit impunè,
collectura videlicet vberem gloriæ messem.
maius hoc, quàm Vestalis virginis factum, *Val. max*
cui idem testanti hæsit in cribro aqua;
at hæc sibi substrauit pedibus ignem,
vt vestigia relinqueret pudoris illustria.

3 *V. Nonas Martij*

Martij. SS. HEMITERIVS, ET CHELEDON.

Martyres.

Synop. *Multis hi vexati poenis. fuerunt antea milites draconarij. vicerunt varios hostes, tandem stygios. cum caderentur, miro modo annulus militaris vnius, et chlamys alterius visa sunt in coelum ferri, stupēte lictore.*

ENCOMION 74.

Vnum hi fassi Deum, non vnius pœnæ dispendio;
sed damna multi sanguinis beata rependit vita.
patuit per amplum vulnus ianua gloriæ.
Cæsaris antea strenui milites
ad summi conuolarunt Imperatoris signa.
pro ventosis draconum carbasis,
signum prætulerunt, quod draconem subdidit.
vile putarunt, demoliri machinis muros,
nobilissimum, euertere tyranni stygij regnum.
virgæ, quibus sunt cæsi, illuserunt sceptris.
bisulcis exarati vnguibus,
quasi rastris vsi, vt progerminaret gloriæ seges.
Multa de his prodigia vetustas oppressit,
vnum constat clarissimum, testibus terra, cœloque.
admirabilius nullum vnquam spectaculum datum.
quippe alterius militaris annulus, & alterius chlamys,
dum cæderentur, euecta euolarunt sursum;
clara suscepit nubes, in cœlum intulit,
tanquam triumphalia ornamenta victoriæ.
præmiserunt in cœleste capitolium spolia.
Ex Brudem. nempe seruata Imperatori Deo militum fides,
quia maior erat humana,
meruit, vt supra humum tolleretur annulus.
expalluit lictor, ac repressit à cæde manum,
sed tandem peregit ictum, nè periret gloria.

IV. Nonas Martij 4 *Martij.*

S. LVCIVS

Pont. Max. M.

Synop. *Nouati haresi acerrimè restitit, qui resipiscentes recipi omnino nolebat. exulauit indignè, cum esset presul, sed rediens creatus est Pont. Max. quod munus ægrè accepit. sed præclaro illud martyrio illustrauit.*

ENCOMION 75.

Nihil summus hic præsul antiquius habuit,
quàm vt antiquaret Nouati dicta.
nempe ferreus hic spem veniæ negabat reis;
fixit adamantino necessitatis clauo scelus,
nunquam refigendum in vita.
atqui spectare videbatur ad Lucium,
caliginosæ noctis errori
opponere Solis aspectum,
mirata est Roma Nouatum sui oblitum nominis,
nolle renouari animos,
putauit hos ille deteriore conditione, quàm angues.
pulsus ab Vrbe Lucius penè cum triumpho redijt.
Cornelio videlicet hierarchæ suffectus summo,
accepit onus hoc voto, ne aut pastor gregi,
aut deesset gubernator naui.
non effecit hostis exilio, vt haberetur parui,
sed vt rediret maximus.
dilata mors est, vt constantiæ maius esset theatrum,
vt fieret incrementum honoris.
idcirco extractus est è latebra exilij,
ne occulta mors videretur ingloria,
decuit Lucij virtutem in luce versari.
victima præbitura omnibus pietatis exemplum,
non alibi tingere debuit infulas sanguine,
nisi Romæ, scilicet in maxima orbis terræ ara.

IV.

4 Martij. *IV. Nonas Martij*

S. CASIMIRVS

Filius Poloniæ Regis.

Synop. *Solitus erat clam noctu adire templa; multas de Turcis impetrauit à Deo victorias. cum medici ad morbũ curandum suaderent ei coniugium, nullo modo persuaserũt. post mortẽ suis in bello adsuit, timẽdus hosti.*

ENCOMION 76.

Sacrasti regiam, Casimire, purpuram
delubris, & aris.
diutius in his, quàm in aula versatus,
noctu quoque sacram adibas ædem,
conscia tuæ pietatis fecisti sidera,
conscíam, at non sine metu, Lunam,
quæ, cum te pro incolumitate tuorum
in preces vidit effusum,
Othomannicis expalluit in signis.
At regia purpura erubuit, solito magis,
cum vidit à te sibi præferri candorem.
nunquam tu fuisti sanior,
quàm cum æger propositam pro pharmaco Venerem
reputasti venenum.
satiùs putasti priuari, vnà cum vita, imperio,
quàm hæc à medicis imperata exequi.
prætulisti Cupidinis facibus tuum rogum,
genialem torum funebri lectõ,
regni solium tumuli soliõ,
denique Lubentinæ Veneri Libitinam.
Fuisti, etiam cum putabaris extinctus, fulmen belli.
iacens in tumulo, visus es pugnare victor in campo.
retulisti opima spolia barbarorum,
etiam spoliatus vita.
Turcas literis infensos fecisti literatos.

III. Nonas Martij

S. PHOCAS

Martyr. 5 Martij.

Synop. *Miram hic habuit vim contra serpentes, qui ab eius tumulo fugiebant. ab his percussi, antequam eò accederent, curabantur. confertur eius tumulus cum primi parentis horto, qui certè serpente non caruit.*

ENCOMION 77.

Felix genus fuisset humanum,
si parentes primi ea vi præstitissent, qua Phocas.
quantùm hunc vetus exhorresceret serpens
ostendit in serpentibus cæteris;
non modò illi ad viuentem accedere non audebant,
sed locum vitabant, vbi iacebat humatus;
absterrebat hic vel exanguis angues;
sola vicinia exanimabat huius exanimis.
diceres ad Phocæ sepulchrum
tutiùs potuisse, ac diutiùs viui,
quàm in affluente olim vitæ delicijs horto;
etsi ille orientem, hic spectaret occasum.
sed ibi perijmus vnius fraude serpentis,
lapsi omnes in cineres;
hic vnius mortui cinis
omnes poterat necare serpentes:
data sit alijs vis angues impunè calcandi,
obbibendi sine noxa venenum.
at hic ideò pedibus non protriuit angues,
quia illi celerem se proripiebant in fugam;
ideò venena non obbibit,
quia antequam admouerentur ori,
desinebant esse venena.
pro delubri foribus statim residebat malum:
ante effundebatur virus ex ore, quàm preces.

6 Martij. *Pridie Nonas Martij*

S. CONON

Martyr.

Synop. *Confertur cum Atheniensi Conone victorijs claro. iussus est pedibus clauo fixis ante currum incedere. similis Christo fuit, qui ita triumphauit de Erebo, ac morte; sed huic ad triūphū etiā currus tributus est ab ipso hoste.*

ENCOMION 78.

Desiste in cœlum efferre laudibus, Græcia,
libertatis olim vindicem tuæ Cononem.
duros ille Spartiatas fregerit bello,
Plutarc. Athenas impleuerit laureis;
at plures iniecit religionis in sinum laureas
domitor hic tyrannorum Conon.
ipsæ pœnæ in insignia cessere victoriæ.
iussus est ante currum nouo modo incedere,
pedibus ferreo clauo transfixis;
sed ratus est, in triumphali se pompa duci,
gauisus, purpuratos habere vel pedes,
clauatas non tunicas ferre, sed plantas.
expressit imitatione magnum salutis vindicem,
nisi quòd penè visus est triumphare apertiùs,
quia pompa non caruit curru.
nihil simile laureata spectauit Roma.
insistebat cruentis pedibus solo,
vt vestigia virtutis imprimeret pulchra;
fecit suo cruore,
vt via ad capitolium verè diceretur sacra.
inusitata intulit spolia,
spoliatum videlicet stygis tyrannū diuinitate nō sua,
ducta sunt in pompa Deorum simulacra, sed fracta.
incedebat pedibus non magis suo de sanguine,
quàm de Deorum strage purpureis.

Nonis Martij 7 *Martij.*

S. THOMAS
Aquinas.

Synop. *Superasse ostenditur omnem maiorum suorum gloriam virtute, atque doctrina: illustris factus est ignito ipso torre intento in pellicem. indixit loquaci antiquitati silentium magnitudine sapientiæ.*

ENCOMION 79.

Salue patriæ decus, patriciorum gloria,
medulla sapientiæ diuinioris interior,
flos integer, & illibatus ingenij.
fecisti splendenti luce virtutis, atque doctrinæ,
vt fumosæ maiorum tuorum vincerentur imagines.
penè viluerunt triumphales adoreę Ducum,
alatę Victorię, trophæa, manubiæ.
mirata est Fama celeriorem mentem tuam,
quàm pennas suas.
ambigit illa, vtrùm fortiorem te dicat,
quòd lacrymas vicisti maternas, an quòd irã fraternã.
cum sacram lacerarunt chlamydem, nudare conati;
apertius patuit generosum pectus.
sed admirationem superasti omnem,
cum Venerem vicisti torre armatus ignito;
extinguere voluisti igni, nempe ortam ex aquis.
nemo bellatorum fratrum tam acer fuit in campo,
quàm tu domi tuæ.
tyrocinium imbellis ætatis,
magisterium fecisti inuicti pudoris.
opposuisti Furiarum tædis tuam.
immò & tu cœpisti furere, sed sanè.
è cinere accepisti quod opponeres
vibrato capillo calamistri cinere.
experta est te cerussata mulier haudquaquam cereũ.

ideò non inuasisti illam ferro, sed igni,
quia Lernęam putasti hydram,
sed sibilis explosa est suis.
quamquam non tam torris fuit ille, quam fulmen;
intonuisti voce, clamore, minis.
cecidit illa corusco fulgure oris attonita,
nempe aquilam prætetulisti fulmineam;
eius more in clarissimum veritatis Solem
defixisti acerrimum mentis obtutum,
idem tamen columbini candoris fuisti;
At ne miles habereris discinctus à fratribus;
à Superis præcinctus es militari balteo.
tunc te à Cupidinis expedijsti laqueis,
cum sacra obligatus es zona;
hac elusisti incestę illius matris œstrum.
nullæ vigiliæ tam strenuum faciunt militem,
quàm tuus tunc te fecit sopor;
sopita deinceps torpuit omnis illecebra.
Prædicta est vaticinio pietas tua;
sed quid prænunciari de te non potuit boni,
cum cœlestis verba nuncij hausisti gutture?
quid te infante gratius,
quem inscripta plenè enutrijt ipsa gratia.
ne vitæ pudor posset notari,
virginales deglutijsti notas;
vilis Deorum haberi cœpit ambrosia.
ita magnis rebus prælusisti maximis puer.
bos mutus es dictus, nisi quòd exarasti literas,
quibus iners, et hebes obmutuit Græcia.
mira præstantia vel doctrinæ, vel morum
fecisti, vt victi erubescerent sophi;
scilicet habent illi, quo vultum obtegant, pallium.

VIII. Idus Martij 8 *Martij.*

S. ARIANVS

Martyr.

Synop. *Christianus effectus est ex ethnico præside, cũ excęcatus sagitta, qua iusserat martyrẽ configi, diuinitùs ab eodẽ curatus esset. ipse verò mox pro religione suscepta in mare proiectus est, sed à Delphinis ad littus deuectus.*

ENCOMION 80.

Mirum præses hic dedit spectaculum sui,
ex hoste religionis acri propugnator acrior;
mortem bonis inferendo, didicit viuere.
Cum Philemonem sagittis ad palum configi iussisset,
directo diuinitùs iaculo ipse amisit oculum;
sęd pro illato supplicio collatum est beneficium,
admoto posteà eius sepulchri puluere recepit lumen,
non oculorum modò, sed mentis.
ilicet ardor incessit animum,
Deorum signa redigendi in puluerem.
nec mora. poenis, quas alijs parabat, ipse addicitur;
suis se lictoribus reum facit,
præco iam veri numinis, contemptor falsi.
paricida habetur, quòd patrios oppugnet Deos;
ideò in culeum insuitur arena ingesta grauem.
sed mirè promptum fuit obsequio mare.
præsto sunt delphines solito grandiores,
subeunt corpori, exponunt in littore.
attoniti omnes hęsere spectaculo.
desijt de Arione loqui posteritas,
nam ille delphinem lyræ suauitate demulsit,
hic arenæ, cum qua proiectus, onere fatigauit.
exposuit eum vnà cum arena delphin
in arena littoris,
nempè verus declaratus est pugil.

Martij.

VII. Idus Martij

SS. MARTYRES
Quadraginta.

Synop. *Cum coniecti essent in gelu, vnus se poenæ subtraxit. substitutus est carceris custos oblata per visum corona. Puerum semianimem, ne superstes mẽtem mutaret, mater in currum martyrum coniecit ad rogum.*

ENCOMION 81.

In tot militibus vna conspiratio fuit,
par certamen, par in morte constantia,
proinde & coronæ pares,
nisi quòd ex diuite arbore fidei
vnus præcisus est ramus aureus;
sed progerminauit statim alter metallo simili.
In stagnum immissi gelu concretum
incrementum accepere virtutis;
frigore coactus est sanguis, at non coactè, sed spontè.
collectus in sese sanguis
maiores accepit uires, vt resisteret hosti.
dum frigore fremunt dentes, ac frendunt,
exitium minitantur Erebo.
tremit dextera, sed ideò, quia vibrat arma;
illo tremore membrorum concussi sunt Inferi.
tunc maximè solidi, atque infracti sunt visi,
cum in vitreo stagno versati.
cum algendo integram sustinuere noctem,
militarem instruxere custodiam.
cum se nudatos viderunt ab hoste,
se victores hostilibus induerunt spolijs.
mirandus in primis fuit in tanta vi frigoris
pietatis ardor, sed ambitiosus in matre;
semianimem filium cum alijs arsuris iniecit in currum,
ne gloria careret illustris triumphi vel puer.

VII. Idus Martij. 9 *Martij.*

S. FRANCISCA
Romana Matrona.

Synop. *Vicit veterum Vrbis Matronarum laudem. in Tiberim lapsa enatauit incolumis. asceterium pietatis instituit. Angelum secum habuit, cuius aureæ comæ luce, & noctem, & ipsum noctis principem vincebat.*

ENCOMION 82.

Illuminasti, Francisca, matronalem stolam
claris simis virtutum gemmis.
inobscurasti veterum nomen heroidum:
coeperunt Romæ sileri Porciæ, Caiæ, Lucretiæ,
Delapsa casu in Tiberim enatasti mirè;
te demergere nec debuit vnda, nec potuit,
vel quòd in cœlum solebas efferri sublimis,
vel quod Oliuetanæ familiæ parens
instar olei supernatasti aquis.
cum palæstram instituisses virtutis,
aptè inunxisti pugiles oleo.
Relictis astris ad te deuolauere Cœlites;
vnum in primis è Dei regia procerum
habuisti perpetuò assidentem tibi.
demisit ad terras ille fulgentes alas suas,
ut tu ad cœlum attolleres tuas;
ad illius comæ lumen legebas, inambulabas noctu;
viles visę sunt tibi ipsæ siderum faces,
quę mente pręcelsa transcendebas sidera.
vt inuida Erebi monstra peruinceres,
non nisi de cœlo pugnanti datus est armiger,
non tot stygius hostis horribiles induit laruas,
quot hic iucundissimas formas.
simulato draconi oppositam nacta es aquilam,
atris Furiarum crinibus auream huius comam.

10 Martij.

VI. Idus Martij

S. CODRATVS

Martyr.

Synop. *Statim post ortum emortua matre, cum lacte careret infans, mirè in altum à nube euehebatur, ibiq; diuinitùs pascebatur. praefertur Romulo, qui nutritus est lupa lacte. de loco, in quo necatus est, fons erupit.*

ENCONION 83.

Codrato puero nihil admirabilius cecinit fama;
nutrimentum primò incertum habuit.
emortua statim matre vberibus caruit;
sed signis haud obscuris alimenta suffecit coelum.
conuolutus enim nubium globus ab alto lapsus
prodigiosè complectebatur infantem;
arreptum à cunis alumnum in sublime tollebat,
ambrosia pastum postea demittebat ad terras.
mirum dictu. habuit pro fascijs volumina nubium,
pro crepundijs crepitus fulminum.
nutriciæ illius nęnię fuere tonitruum sonitus,
fulgetra lusus.
non fudit desertus à suis lacrymas,
qui infra se fundi videbat imbres.
cum nubes Sole colorabantur aduerso,
admirabilior ipse, quàm Thaumantias fuit.
his auditis purpurata erubuisti Roma,
quòd à lupa nutritum in siluis feceris Deum:
nouum venerari cœpisti heroem,
quem puerum nutrijt coelum.
facilè spreuit hic tyranni minas, qui spreuerat Iouis &
educatus impunè inter fulmina,
coruscos delusit acinaces.
fons erupit è terra, vbi cecidit ferro:
elicere potuit aquas, qui versatus erat in nubibus.

V.

V. Idus Martij — 11 *Martij.*

S. EVLOGIVS

Episc. Tolet. design.

Synop. *Scripsit in carcere, in quē erat à Mahometanis cōiectus, fortia Martyrū facta, etiā carmine. mox et ipse Martyr effectus. tutata est eius cadauer à coruis columba, quæ licet appetita lapidibus, perstitit diu custos.*

ENCOMION 84.

Obliuisci videretur sui ars benedicendi, — *εὐλέγειν bene dicere.*
si sine elogio preteriret Eulogium.
hic ab illiteratis Mahometanis coniectus in carcerē,
carcerem ipsum fecit literarium Museum.
alligatus vinculis gesta Martyrum alligauit metro.
nisi quòd mensuris vsus in immensa laude.
Castalium fontem fecit ex incesto castum;
frenum iniecit liberiùs excurrenti Pegaso.
promeruit eorundem laudē, quos prosecutus est stylo;
cum ipsum hostis impiè insecutus est ferro.
Designato Tolosanę vrbis antistiti
pręuenit ex voto tiaram laurea,
lictoria virga Pontificiam.
auctus est honor, quia purpuratus occubuit.
proiectum est in profluentem corpus;
vt coruis esset rapacibus pręda;
sed miro columba candore aduolans statim,
cruento incubuit pectori;
pulchriores retulit alas pictas sanguine,
quàm vanis à Sole coloribus.
appetita quantumuis saxis auolare noluit;
nidificare melius posse sibi visa non est columba,
quàm in candido pręsulis pectore.
sed illud mirum, quòd putauit à nece tutum
cruore manantem pectoris nidum.

12 Martij.

IV. Idus Martij

S. GREGORIVS

Magnus, Pont. Max.

Synop. *Creatus Pōtifex peste sauiēte, successit Pelagio. eū abditum in silua columna indicauit ignea. haereticos est insectatus. Anglos vera religione imbuit. Eutychiū anastasin corporū negātē adduxit ad fidē, libro cōbusto.*

ENCOMION 85.

Appellari in vrbe Roma cœptus es Magnus,
cum cœpit illa videri minor,
immani diminuta vel peste, vel bello.
at ne magni nominis faceret Roma iacturam,
consignatum illud in te vno seruauit magno.
amisso summo nauis gubernatore Pelagio,
tibi commisit in tempestate clauum.
sed tu matre natus, cui nomen Siluia,
in siluæ latebra velut vtero te recondis;
frustra, nam prodire oportet in lucem.
ignea columna latere conantem prodit.
inter virgulta implicatum labyrinthus tenet;
at præibit illa splendore dux viæ.
columnam nactus es ignis, nubis non item;
quia tam illustris virtus opacari non potest.
domabis Africæ monstra, Donati asseclas;
opima Britanniæ spolia in vrbem referes.
immortali dignus es laude,
in cuius tutela immortalitas fuit;
siquidem, te docente, tandem est fassus Eutychius
humani corporis, quam negabat, anastasin,
εὐτύχης Bona Sors. tunc respōdit nomē, felici vel religionis sorte, vel sua.
te auctore Imperator eius libellum proiecit in ignē;
meritò damnatus est rogo,
qui perpetuum nostrum faciebat cinerem.

IV. Idus Martij. 12 *Martij.*

S. THEOPHANES

Monachus.

Synop. *Vbi cum coniuge religiosam vitam amplexus est, fragrauit thalamus, à KaKodęmone frustra demorsus est. Leonem Iconomachum, à quo in carcerem detrusus est, non extimuit. arreptitios mortuus liberauit.*

ENCOMION 86.

In Theophane cœlata virtus esse non potuit,
quam in ipso nomine diuina vis fecit illustrem.
tunc clarior factus, cum extinxit thalami tædas. *θεὸς Deus: φαίνω Luceo.*
clarior illa fax visa, quæ arderet pudore,
quàm quæ Cupidine.
fragasse tunc dicitur miro thalamus odore,
cum florum odere Deam.
coniugem suam parthenone, se condidit asceterio.
exarsit tunc immaniter hostis inuidia,
quòd illi non exarsissent molliter Venere.
Theophanis pollicem appetijt morsu, sed frustra.
Erymanthium imitatus aprum in Herculem incidit.
quanquam hic Hercule maior,
quia & libidinis acrem euaserat morsum.
victo iam apro, cum Leone Armeno venatio fuit,
auso lacerare vnguibus imagines Cœlitum:
sed ille se ipsum induit falsitatis in laqueos,
factus Theophani præda.
frustra hic obscuro damnatus est carcere,
quia vel nomine diuinam præferebat lucem.
quin etiam extinctus prodigijs exsplenduit magnis;
ad eius quippe tumulū, qui corpora obsidebāt hostes,
vinci se, ac pelli clamabant.
ita apri, qui viuentem inuadere conati sunt morsu,
tandem à mortuo pauidi fugerunt, in lepores versi.

13 Martij.

III. Idus Martij

S. EVPHRASIA

Virgo.

Synop. *Relicta senatoris patris domo, Deo se dicauit. antistita virginum paruit. partim se ipsam exercuit lapidibus conuectandis, partim à KaKodæmone exercita, de tecto deiecta, & vulnerata. sed virga eum terruit.*

ENCOMION 87.

εὐφράζω benéloqui. Omnis benedicendi vis vincitur ab Euphrasia.
elegantiam non verborum quæsiuit illa, sed morum.
senatore parente nata
paternam purpuram candori posthabuit suo,
latum eius clauum Dei sponsi clauis.
aulam cum parthenone mutauit;
hanc sibi palæstram virtutis fecit.
antistitæ nutus pro iussu fuit.
vt alta iaceret fundamenta virtutis,
exercita est vectandis vltro, citroq; saxis,
ita soliditas est probata propositi;
sed nihil interim fuit ad pietatem mollius.
mirè vafritiem communis hostis elusit,
cum se primò finxit imbellem.
passa est ab illo se deturbari è tecti fastigio,
resilijt tamen incolumis instar pilæ;
illusit videlicet hosti quasi per pilæ ludum.
ausus est ille infligere virgini vulnus;
sed vt vidit è plaga manare gloriam,
non tam illa rubuit, quam ipse erubuit.
nihil deinceps æque horruit, ac Euphrasiam;
non dubitauit hæc terrere stygis tyrannum virga;
fragilem opposuit bacillum adamantino sceptro.
quin etiam tumulata illum abire[è corporibus iussit;
non ipsa est visa exanimis, sed hostis metu.

Pri-

Pridie Idus Martij 14 *Martij.*

MARTYRES DVO

à barbaris necati.

Synop. *A barbaris suspensi, eliso licet gutture, tamen mirè auditi sunt post mortem psalmos canere. Conferuntur cum Orpheo, adcuius tumulum, & vrnam ferunt luscinias conuolare solitas, & omniũ suauissimè canere.*

ENCOMION 88.

Horum nomina ideò fama non protulit,
quia superarunt illam præclaris factis.
suspensi sunt à barbaris arbori, sed felici;
pependerunt tanquam poma matura gloriæ.
parum dixi, mirum quiddam proditum est memoriæ,
eos exanimes ab arbore cecinisse suauiter;
obstupuerunt hostes, qui fregerant ipsorum guttura.
resonabat omne sacris carminibus nemus;
exterritæ armorum sonitu cęterę fugerant aues,
hæ tantùm audiebantur ex arborum ramis
luscinię duæ, licet extinctæ.
intercluso per funem spiritu,
pertinax tamen erat in canendo spiritus;
modulatio erat nota, non modus.
liquida vox in corporibus rigidis
spiritu variabatur inflexo;
in occisis distinguebatur sonus aptè concisus,
per iugulum contorta reste compressum
copulabatur intortus.
tunc maximè solutum erat guttur in melos,
cum tenebatur arctè constrictum.
minus mirum est visum, quòd ad Orphei tumulum *Pausan.*
olim vocales lusciniæ canerent;
cum hi post mortem sibi ipsi canerent non epicediũ,
sed de victis barbaris epinicium.

15 Martij.

Idibus Martij

S. LONGINVS

Centurio.

Synop. *Cum aperuisset lãcea Christi latus, resipuit. exaggeratur mira eius fides, et pietas; quòd fassus sit Deum, quem turpi genere mortis affectum videbat. euulsa est ei posteà lingua, sed tamen mirè locutus est.*

ENCONION 89.

Excepisti, Longine, voce vitali tua
vltimam morientis Dei.
factus es ex primipilo cohortis
primus diuinitatis prçco.
stupente mundo, attonitis elementis, ac mutis;
sola vox insonuit tua.
extulisti victricis lanceę trophæum nobile;
cętera vulnera alteri profuere prædonum,
at lateris vulnus tibi.
nempe amplior tibi ad vitam patuit ianua.
tibi maximè ille moriens annuit capite;
teste te magnam efflauit animam,
vt tu viueres ab eius morte primus;
diuinus sanguis prouenit statim in pretium tui;
inter tot, ac tanta in Dei morte prodigia,
tua vox admiranda non minus fuit.
quia testata est diuinitatem apertè, clamore;
tunc pro reo habitum fassus es Deum clarè,
cum horrescebat obscurus sine Sole Mundus.
nutante terra, uacillante Natura,
firmam, & stabilem edidisti uocem.
nobilis fuisti centurio, nobilior præco.
linguam tibi postea impius hostis euulsit;
sed quia clamore uerum testatus es Deum,
etiam euulsa, prodigiosè meruisti loqui.

XVII. Kal. April. 16 *Martij.*

S. HILARIVS

Episc. Aquileiæ. M.

Synop. *Variè vexatus, vngulis concerptus, & excarnificatus est; tum iniectę in humeros prunæ. Herculis fanū diruit, impetrato diuinitùs terręmotu. multa idola solùm exsufflando deiecit. Habuit in morte socios martyres.*

ENCOMION 90.

Omnibus certauit armis impietas,
vt Hilarium cruciando faceret tristem;
sed exarata sunt membra vulnerum sulcis,
vt meteret gaudium.
ferreæ vngulæ cesserunt in rastra.
onerarunt humeros ardentibus prunis,
sed alter visus est Atlas illustri tergo,
alter Alcides;
nisi quòd hic superbum Alcidę fanum
funditùs deiecit imperio precum.
armauit Naturam, quatefecit solum,
effecit, vt vltrice corrueret terra,
qui sustinere putabatur cœlum.
parum hoc, cęterorum quoq; Deorū cōminuit signa,
non ferro, non manu, sed ore;
immò solo spiritu.
reflauit Fortuna Dijs, hoc sufflante,
immo reflatum est ipsi Fortunæ; quæ desijt dici Dea.
tumentes remisit spiritus tyrannus stygis,
hoc spirante.
accepit pro religione vulnus, sed pectore aduerso;
cecidit non fortiter modò, sed hilariter.
nempe inter Felicem, & Largum socios.
alter fecit, ne videretur ob necem miser,
alter, ne sanguinis parcus.

17 Martij. *XVI. Kal. April.*

S. PATRICIVS

Episc. Hiberniæ.

Synop. *Tantum auctoritatis habuit, vt cum baculo, cui senex insistebat, perforasset Regis, quē alloquebatur, pedē, nihil ille cōmotus sit; quamobrē Patricius ex Hibernia exegit venena. ostendit purgantem ignem in puteo.*

ENCOMION 91.

Patricij nomen magis ornat Hiberniam,
quàm veterem Romam Patriciorum.
ingenita huic fuit à virtute nobilitas.
De diuinis rebus dum faceret verba cum Rege,
defixit oculis non humi, sed cœlo,
bacillum senior incautè regio infixit pedi.
ingrauescens ætate corpus
toto pondere incubuit super.
mira Regis in summa potestate vel tolerantia,
vel in Patricium veneratio.
stetit diu immotus pede transfixo.
pluris apud se fuit ligneus baculi clauus,
quàm imperij aureus.
bacillus cum sceptro certauit, & vicit.
pes alto insistens solio regni
subiecit se sponte senili pedo.
pulchrior fuit purpureus suo cruore, quam muricis.
reddita merces est tanta digna pietate.
nam quia Rex iracundiæ non effuderat virus,
tota deinceps Hibernia caruit veneno.
euanuerunt aconita, exularunt angues;
sed ne carerent improbi scelerum metu,
igneum aperuit puteum, quo expiantur Manes.
scilicet ideò flammas ostendit in puteo,
vt indicaret posse restingui, si repleretur hic lacrymis.

XV. Kal. April. 18 *Martij.*

S. EDVARDVS

Rex Angliæ.

Synop. *Pudicitia maximè insignis fuit. ab impia nouerca occisus est, quæ intrudere conabatur in regnum filiū. tū vt tegeret paricidiū, corpus ipsius Eduardi in profluente demersit, sed inuentū diuinitùs indicio colūnę igneę.*

ENCOMION 92.

Fuisti, Eduarde, pulchrior pudore, quam purpura;
sed cruore pulcherrimus.
insignior euasisti odio nouercali,
quàm amore paterno.
ditauit te magis hostili nouerca ferro,
quàm hęreditario genitor auro.
quid non ausa mulier furiali mente percita,
vt filium collocaret in solio?
verendum caput, pontificia inauguratum manu
exaugurare se posse impia credidit manu;
regni notam vertici illitam oleo
conata est delere sanguine.
vittata sauciauit tempora,
sed negauit vulneri diadematis fasciam.
vt regias attribueret filio vittas,
te infulatam mactauit victimam.
quin etiam cruentum cadauer inhumatum
in palustrem proiecit lacum.
ingemuit Britannia, exhorruit atrox facinus,
ipse nouercæ filius purpuram à se repulit,
innocentis cruore tinctam;
sed palude mersum extulit prodigio virtus;
ignea statim columna prodidit.
mira res. deiectus è regni statu, in columnam surgis;
extinctus morte, splendescis in flamma.

19 Martij. *XIV. Kal. April.*

S. IOSEPH

Sponsus Dei Matris.

Synop. *Exaggeratur Dei, illi tanquam parenti obtemperantis, et ad fabrile opus collaborantis obsequiũ; itẽ suauissimũ nutriciȷ munus. tum felicitas commemoratur coniugij, cum pudoris integritate perpetuò coniuncti.*

ENCOMION. 93.

Quo te præconio nominis compellem grandiùs,
quàm magni parentem numinis?
nihil illustrius tanti nominis vmbra.
genitore Deo natus te est reueritus patrem.
vidisti mundi fabrum quondam citra laborem,
collaborantem cum dolabra tibi;
cœli artificem astra conflantem auro,
ligna denticulato secantem ferro.
arripuit tua iussa, pependit à nutu,
vel expalluit Natura, vel erubuit,
obtemperantem mirata mortali Deum.
excepisti dulce patris nomen osculo.
magno rerum fabro fabricatus es cunas.
accinuisti læto Cœlitum carmini.
apud te ille detonuit fulminum crepitu,
cum accepit à te crepundia.
dignus es, quem immortalitas præ ceteris alat,
nempe Dei nutricium.
Custos idem materno pudori datus
obsignasti ęternam annulo fidem.
felix coniugium, quod caruit iugo,
pronuba fuit votiua virginitas,
auspex non nisi pudor.
luxere thalamo, non arsere tædæ;
obnupta est sponsa flammeo, sed procul à flamma.

XIII. Kal. April. 20 Martij.

S. VVLFRANNVS

Archiep. Senonum.

Synop. *Senones olim hostes Romani nominis mites habuit. cũ ad Frisios initiandos naui ferretur, instrumentũ sacrorũ quã patenã vocãt, in mari demersam extulit. idẽ mare retroegit, accurrẽs ad pueros Neptuno mactãdos.*

ENCOMION 94.

Mirata est Roma te præsule Senones pios,
à quibus incensum olim Capitolium doluit. *Florus.*
nihil, auctore te, Romano nomini fuit amiciùs.
intulisti dux religionis barbarica spolia,
egisti nobilem de Frisia gente triumphum.
auspicatus es illud à prodigijs iter,
quippe in naui ritè sacra facturus,
delapsam è ministri manu lancem auream
precibus ex imo euocasti gurgite;
sine reti, sine calamo piscatus es aurum;
si liceat in altera lance ponere
simile magni vatis Elisæi factum,
hoc certè præstabit pretio,
quòd ille ferrum extraxit è fundo, tu aurum.
facilius tibi fuit fluctibus imperare, quàm Frisijs;
quia post aurum in ferreos incidisti mores, ac feros,
quoties humana capita Dijs deuota inferis
eripuisti gladio victor, extorsisti manu:
illud verò non modò stupuere Frisij, sed Natura,
cum ad pueros accurristi, quos Neptuno deuouerant.
recessit ilicet ad nutum tibi mare, intumuit in montẽ.
cum Iordanis recessu collata res esset,
nisi tantò visa esset hæc maior,
quantò est fluuio maior Oceanus.
proh pietas. accurrẽs nõ maduisti mari, sed lacrymis.

21 Martij.

XII. *Kal. Martij*

S. BENEDICTVS

Abbas.

Synop. *Commendatur à præclarissima sobolis gloria; à singulari studio pudoris, cuius causa se sponte coniecit in spinas, et cruentauit; ab Apollinis simulacro deiecto; ab Attilæ ferocitate edomita; ab alapa Kakodæmoni impacta.*

ENCOMION 95.

Quid tanto parente dignum eloquentia pariet?
gaudet ille fœcunda sobole, nitet præclara;
ambit ipsum corona Ducum, Dynastarum, Regum;
ornantur lituo manus, pedes sceptris.
Benedictum virtus à puero statim extulit;
inter virgulta viruit, inter dumeta floruit;
ne flos iuuentæ quicquam deberet Veneri,
cruore florem purpureum fecit suo;
virtutis iactum semen in spinas,
aduerso more naturæ,
& feraciùs prouenit, & pulchriùs:
acuit pudorem inter aculeos.
sed hic, qui sagittas Cupidinis fregit,
etiam Apollinis contempsit arcum;
è Cassinensi eum ara deiecit, cassum honore;
contriuit tripodes, scidit cortinam.
lucos in lucem protulit, vt falsum extingueret Solem:
edentem oracula dubia
perculit, & comminuit ictu certo.
idem simulati Regis purpuram lusit, veri spreuit;
vidit Italiæ fulmen ad pedes abiectum suos:
quid mirum? & Erebi tyrannum domuit,
immò ex hominis corpore impacta fugauit alapa.
ita hostis, qui ad eius prodigia didicerat expallescere,
ad sua probra didicit etiam erubescere.

XI.

XI. Kal. April. 22 Martij.

S. CATHARINA Virgo.

Synop. *S. Birgittę filia è regia stirpe fuit. adeò virginitatis amãs ut nutricis parũ castę vbera infãs auersaretur. cũ abiecto cultu, ornatuq; iaceret stragulo vili, visa tamẽ est regie cubare regijs tandem humeris honorifice elata.*

ENCOMION 96.

Fecisti veram, Catharina, vocem illam,
haudquaquam imbellem columbam
à feroci progenerari aquila, Horatius
ideò non iuncta Veneris iugo, quod trahunt columbę.
Birgittæ matris hæreditaria tibi virtus fuit.
cum esses nutrici tradita minùs pudicæ,
respuisti vbera, exhorruisti succum,
verita, ne venenum exugeres;
non nisi castarum mulierum inhiabas mammis;
lac tibi dulce non erat, nisi pietate illitum.
importunus tibi procus amisit lumina,
nempe fecisti Cupidini similem suo.
educata inter Sueciæ Regum purpuras
vilem induisti lacernam;
sed cum ægra decumberes in abiecto strato,
prodigiosè viderunt te in aureo iacere toro;
ita dum regium fastidires fastum,
compendium fecisti gloriæ.
cum in terris extingui cœpisti morte,
stellam in cœlo tibi accendisti lucidam;
quàm clarum funus, cui tædas obtulit cœlum?
quin etiam elata es in tumulum triumphali cũ pompa.
quippe habuisti Henricum Regem subeuntem feretro.
ille tot opibus pollens, pollinctor funeris fuit.
nouum datum est spectaculum, vespillo diadematus.

23 Martij.

X. Kal. April.

S. FRVMENTIVS Martyr.

Synop. *Allusio est ad frumenti nomen. dicitur aptè suspēsus cū lapidea mola, & rectè ipse quæsisse grandiorē. aptè quoq; ferreis vngulis exaratum corpus. in morte socium habuit alterum item Frumentium nomine.*

ENCOMION 97.

Quis dignior, aut aptior, quàm Frumentius,
cui copiosa messis obtingeret gloriæ?
vsus est hoste ipso messore;
ferrum cessit in falcem.
nihil habere potuit opportunius,
quàm id, quod intulit ille supplicium.
altè suspendit, pedes grandi onerauit lapide,
scilicet commolitum est aptè Frumentum.
rectè lictorem orauit, vt grandius adhiberet saxum,
quò melius tereretur grauiore mola.
ille quoque cruciatus cecidit ex sententia,
cum vngulæ admotæ sunt corpori ferreæ,
nempè exaratum est totum sulcis,
vt ijs mandari fœcunda sementis posset.
excepit libenter largum imbrem sanguinis,
vt lætam se efferret in segetem.
ignorauit hostis illius seruire se gloriæ,
cum frumentum credidit vulnerum sulcis,
quod se profunderet magno cum fœnore.
non hostilia timet arma frumentum,
munitur satis aristarum vallo,
Cic. Ambr. habet, & vaginam suam.
Adlegit hic sibi socium gloriæ alterum Frumentium;
sed mirum est visum, quòd huius copia frumenti
vilitatem non fecit sibi, sed auro.

IX. Kal. April. 24 Martij.

S. SIMEON

Martyr.

Synop. *Puer hic impiè à Iudæis excruciatus est, & similibus Christi poenis affectus, anniuersario eius mortis die. confertur, quà licet, vtriusque mors. Ostenditur non casu accidisse, vt ea res in vrbe Tridento sit acta.*

ENCOMION 98.

Nihil Tridentum, aut vidit, aut audiuit indignius,
quàm trimum puerum excruciatum immaniter
ijsdem supplicijs, quibus olim deuotus est Deus,
ijsdem hostibus, qui in illum sæuierunt impiè;
ausi sunt eodem hunc tempore ferire iniustè,
quo fuit indictum feriato iustitium Mundo.
magnus honor; & Deo simul parentatur, et puero.
scilicet nondum satiatus est hostis Dei sanguine,
crudelem instaurat tragœdiam Iudæus histrio.
acerba vulnera morientis Dei
recrudescere voluit in puero.
quin etiam fecit hoc immanitati pondus,
quòd in ea laceranda ætate sæuijt,
cui sæpe pepercerunt feræ.
pro dumis, & clauis armarunt acus, pro lancea cultros;
viuam sibi quisque corpusculi deripuit partem.
si fas est componere parua cum magnis,
adstitere certè Deo morienti mater, & chari;
at puer hic non nisi carnifices vidit.
exclamare illi licuit, ac dolorem erumpere,
huic, ne vagitu se proderet, est guttur obstrictum.
clam acta domi res est, ne iterum Mundus horrescert;
ne Sol iterum subtraheret sese spectaculo.
impia res; sed dedicari hoc sanguine debuit piè
ciuitas, quæ futura erat magistra pietatis.

25 Martij

VIII. Kal. April.

S. LATRO BONVS

Christi preco.

Synop. *Commendatur cùm pietas magni liberatoris in latrone ad regni consortionem adlegendo, tum huius fides, qua vix apostolica videtur cedere; nempè directa in ipsum vmbra Christi illustratus putatur.*

ENCOMION 99.

Mirus de piratico bello triumphus,
Imperator in Capitolij pompa
prædonem laureatum secum ducit in curru,
non fuit hoc Cœlitibus probro, sed decori,
talem scilicet habere dominum,
qui dignum posset facere cœlo vel furem,
rapinis inhiantem, sed fide feruentem;
in præda grassantem, sed in cruce philosophantem.
non mortuos excitanti, sed morienti credidit.
non tunicam auro clauatam, sed ferreos vidit clauos;
non trabeatum Regem, sed trabe damnatum reum.
hæc tamen verè regia putauit insignia,
quia Regis est, periculo tutari suos.
tunc Deum asseuerando fassus est reus,
cum peierando negauit reorum iudex.
solus testis fuit maiestatis,
qui socius erat doloris,
Ex S. August. nimirū aut effudit se in extremo actu diuinitas largior,
aut ipsa vicini corporis vmbra lucem indidit menti.
si licuisset huic Deum ante cognoscere,
non fuisset inter alumnos postremus in numero,
qui primus fuit in regno.
quàm fuit auidus, qui prędari ante non desijt,
quàm sibi cederet in spolium cœlum?
etiam agens animam inhiabat animosus regnis.

V.

VII. Kal. April. 26. *Martij.*

S. LVGDERVS

Episc. Monasteriensis.

Synop. *Saxones, & Frisios initiauit, ad quos dum pergeret, adhuc in naui positus, vidit Deorum fana in fumũ vnà cum simulacris abire. deinde, vt extrueret suis domum in silua, arbores euocatis ventis euertit statim.*

ENCOMION 100.

Ortus est hic, vt Occidenti lumen inferret.
incultos molliuit Saxones, cultos fregit lapides.
quia nihil in se habuit simulatum, ac fictum,
ideò nihil odit magis, quàm simulacra, atque figmẽta.
per ipsum Oceanum Deos insecutus est hostes.
in Frisiæ insulam nauigatione suscepta,
præclaro est velificatus auspicio;
nam cum primùm ea regio sub aspectum patuit,
eminùs inquilinis comminatus est Dijs;
mira res, conflagrarunt illi statim vocis incendio;
procul visus conuolutus in globum fumus
è fanis attolli, mox euanescere.
clarus hic fuit fumosis imaginibus suorum,
sed clarior fumo Deorum.
habuit & Naturam obsequio promptam;
fabricaturus enim palæstram virtutis sibi, ac suis,
in annosa silua densarum arborum,
cum & impensa esset, & labor immensus,
ad cædendum ministris vsus est ventis;
obducta repente sunt astra, inobscurata Luna,
ingentis procellæ insonuit fragor,
ipsa Mundi elementa militarunt inermi:
euocauit suspirijs coniurata ventorum agmina.
decubuit statim cædua silua
non ferro, sed molli prece.

27 Martij.

VI. Kal. April.

S. RVPERTVS
Episc. Salisburg.

Synop. *Ab Arianis in exilium pulsus, sed exceptus à dynastis. Flagris impiè caesus est. asceterium extruxit in loco, quem diuinitùs odore, et luce perfusum animaduerterat. destruxit simulacra Deorũ. Coelites morienti adfuerũt.*

ENCOMION 101.

Nulla firmior rupes, quàm tua, Ruperte, constantia,
insulatus præsul ab Arianis expulsus è patria
cessisti furori, non labori.
tunc maximè victor hostium, cum recederes,
triumpho quasi Parthico nobilis.
cęsis humeris firmiùs incubuit cœlum,
magis lictoria lætatus es virga,
quàm pontificia, quam gestabas.
complexi te sunt, acceperunt regiè profugum
Bauarici Duces, Norici principes.
secessisti in nemus, sed inter feras Cælites nactus.
tuæ palestram virtutis nobilitasti prodigijs;
quippe noctu miro splendore lucus illuxit,
miro quoque odore silua fragrauit,
scilicet ea visa est idonea sedes tibi, ac tuis,
vbi diuinum numen radiaret in lumen,
vbi libentius versaretur inter odores pudor.
sed prodijt tandem è silua virtus in campum;
è lustris ferarum in Deorum signa ferus extiti.
Laurea cum in primis nobile oppidum
excepit te laureatum Ducem.
idem & falsorum numinum signa frangebas,
& restituebas in integrum morbis fractos.
vis planè miranda. redigebas in puluerem Deos,
vetabas redigi in cinerem mortales.

V. Kal. April. 28. Martij.

S. MALCHVS

Episc. Arethusius.

Synop. *Dirè excruciatus est ob deiectum, vt aiebant, fanũ Deorum; cultris concisus, et altè suspensus irrisit auctores necis, illusus, & per vrbẽ circunductus. deniq; melle oblitus, ac Soli expositus, ut aculeis cõfertarũ apũ cõficeretur.*

ENCOMION 102.

Tua virtus, Malche, Iuliano miraculo fuit,
Arethusiæ, cui præeras genti, etiam spectaculo.
putasti, te iccirco ad pontificium culmen euectum,
vt ardua fana Deorum euerteres,
ingrauescens ætas tua suo pondere
delubrorum ruinis incubuit magis.
solùm ad certamina visus es iunior.
cum te cultris inuasere pennatis,
non deiectus, sed elatus es pœnis.
præclara in primis illa generosa vox fuit,
cum in aere ad cruciatum altè suspensus
dixisti, omen illud te libenter accipere,
quòd videlicet sublimis, & superior factus S. Greg. Naz.
haberes infra te hostes.
cum circumductus es probrosè per vrbem,
ratus es, triumphalem tibi exhiberi pompam.
denique nihil habuisti dulcius nece;
quippe sub dio expositus es illitus melle,
quanquam ab hostibus delibutis felle.
cum exaruisse videbaris senio,
tunc effloruisti, quia libatus ab apibus;
apum aculei acuere constantiam;
multum pro beneficio aduersarijs debes,
qui tuum corpus in aluearе mutarunt,
Arethusiam patriam fecerunt Hyblam.

29 Martij. *IV. Kal. April.*

S. EVSTASIVS
Abbas Luxouiensis.

Synop. *Cæcitatem curauit. idololatriam deleuit. vnus ex eius aduersarÿs serui manu confossus occidit. alÿ, vel ictifulmine, vel à lupis lacerati, vel in amentiam acti, sibi ipsis violentas manus intulerunt.*

ENCOMION 103.

Præfuit hic Luxouiensi palæstræ,
sed omni procul à luxu.
cæcorum sæpe oculis lumen infudit,
sed illud clarius, quod infudit mentibus,
tunc maximè cum radiata Deorum sustulit signa.
in palæstra virtutis incidit in aduersarium
Agrestium nomine,
verùm huic præstitit se maturum gloriæ.
religiosæ quippe vitæ institutis infensus Agrestius
suauitatem eius sentire non poterat;
at, cum liberam seruitutem feriret lingua,
serui cuiusdam manu percussus est ferro.
non nisi ferro cædi debuit arbor agrestis.
cęteros autem aduersarios ipsa Natura defregit.
quippe intonuit ingenti fragore cœlum,
in quinquaginta inde iacta sunt fulmina,
qui in Eustasium, eiusque alumnos iecerant conuicia;
alios sponte de trabe suspendit furor,
vt vocem intercluderet impiam.
quin etiam egressi è siluis noctu sunt lupi,
rapaces ferę vitæ sunt famæ raptores,
nonnullos lacerarunt morsibus;
meritò, quia piorum vitã ausi maledicto mordere.
q̃d admirabilius, aut felicius, vel hoc pastore, vel grege?
defenderunt à morsu hominum lupi oues.

———————————— III.—

III. Kal. April.

30 *Martij.*

S. QVIRINVS

Martyr.

Synop. *Praefertur veteri Quirino, idest Romulo. initiatus ab Alex. Pont. Max. quem in carcere clausum tenebat, indixit Dijs patriis bellum. Lingua licet, & manibus, pedibusq; praecisis vicit religionis aduersarios.*

ENCOMION 104.

Desijsti, Roma, reuereri Quirinum patrem,
cum Quirini tribuni es admirata virtutem.
ille inuentus à pastoribus, est educatus ad regnum;
huic omnis origo felicitatis fuit,
quòd pastorem nactus sit populorum Alexandrum;
hunc sibi traditum in custodiam
angusto carcere clausum arcebat clauibus,
nempe eum, qui cœli gestabat immensi claues.
sed vt vidit mirè egressum conuenisse se domi,
soluto vinculis tradidit se ipse captiuum.
factum vtrumque diuinitùs.
illo auctore sacris initiatus, & ablutus est aquis,
vt purus accederet pulchro imbuendus cruore;
iam non aut plebis tribunus, aut militum,
sed quasi dux, & imperator prodit in aciem,
signa confert, signa Deorum proruit;
paricidio laudandus pio,
dum patria insequitur numina.
acuit in Deos non tela, sed acriùs linguam;
incesta, & falsa numina onerat probris;
inciditur ei statim immaniter lingua, sed frustra;
ignorant hostes, inesse suam & sanguini vocem;
elinguis hic ore verba cruento iacit.
nunquam pugnauit fortiùs, quàm cū abscissæ manus,
nunquam tripudium egit alacriùs, quàm cum pedes.

Pri-

31 Martij. *Pridie Kal. April.*

S. BALBINA

Virgo, & Martyr.

Synop. *Quirini Martyris filiã Alexãder Põt. Max. initiauit, et struma liberauit, vinculis suis admotis; sed ferreas addidit Petri catenas, ne sibi adscriberetur honor. adstitit Balbinæ Angelus cũ face, vt Christo sponso nuptura.*

ENCOMION 105.

Tunc expeditior, & promptior est Famæ lingua,
cum de Balbina loquitur,
tunc vocalior, cum filiam laudat Quirini,
cui pro religione execta est lingua.
initiata hæc est ab Alexandro hierarcha,
mirè quoque ab eodem strumæ morbo curata.
squalebat in carcere communis gentium pater,
tenaci adstringebantur loro ceruices, & manus,
illæ manus, quæ, quicquid libitum sit, ritè soluunt;
quę frenos cœlestiũ, ac mortaliũ, aut laxãt, aut inhibẽt.
hoc vbi lorum ceruicibus virgo admouit suis,
statim struma detumuit, morbus euanuit,
cessit in virginis monile pontificium lorum.
nisi quòd magni parentis Alexandri pudor
delatum respuit vinculis honorem suis;
detumente alterius struma, metuit in se tumorem.
ferreas potius Petri catenas circũdedit puellę ceruici,
hunc sibi habere iubet baccatum torquem.
digna iam habetur virgo, quæ sponso iungatur Deo;
adest è cœlo statim demissus pueri specie ales;
coniectura fuit, ipsum adstitisse Amorem,
siquidem lampadem quasi nuptialẽ præferebat facem,
sed tantùm vittati non erant oculi,
nẽpe noluit carere spectaculo ornatę nouo more spõsę,
nil pulchrius visũ, vel cãnabino eius monili, vel ferreo.

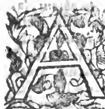
FA-

FASTI

veterum Romanorum, atque Græcorum, collati cum nostris.



APRILIS.



APrilis anni decus, at pulcherrima temporis portio nihil habet non venustum, nisi quòd in tutela Veneris fuit; & (quod vix credibile est) mensẽ hunc, in quem conspirat, & cœli clementia, & Naturæ benignitas, Nero, immanissimum illud monstrum, sibi depoposcit, iussitq; appellari Neroneum; nondum constat, quid Nero inuenerit sibi cum hoc mense commune, præter hoc vnum, quòd sicut Aprilis dictus est, quòd tunc se tellus communis mater aperiat ad fœtum, ita ipse suæ viscera matris aperuerit ferro. Sed traducere animũ libet ad meliora. Appellatus est hic mensis à Græcis Thargelion, quòd terra tunc incalescere vi Solis incipiat, quasi θέρμη γῆ. auspicatissimus ferè omnibus, sed nulli æquè, ac religioni, pulcherrimo quodam vere florenti. *Macrob.* *Gyral.*

Kal. April. Vernalia vocabant sacrum Veneri factum vere cum corollis floreis, atque myrteis. hoc tantùm habuit cum honestate coniunctum, quòd, quæ placabatur Venus, Verticordia vocabatur, eamq; precabantur, vt animos ab incesto amore auerteret, qui solet corda peruertere. Interim à virginibus Fortunæ virili sacrum fiebat, vt eius beneficio, si quæ à natura corporis vitia contraxissent, viros laterent. At verò in Græcia Apollini, ac venatrici *Dianæ* sacer hic dies fuit; apud nos *Thedora* Martyri præclarissimæ, quæ florem ætatis, ne videretur debere Veneri, cruore tinxit suo. immò oppositum habet Diana * *Venantiũ* ipsũ, qui, vt effe- 1 *April.* *Ouid.* *Gyrald.*

zatas

ratas mentes religionis reti subijceret, se ipsũ deuouit prędã. Cęterum fuit hic dies nobilitatus triumphis quatuor; nam
Goltzius. & Q. Martius Philippus Cos. de Hetruscis, & M. Valerius
472 Messala de Pœnis, & Hierone Siculorum Rege; & C. Sem-
490 pronius Blesus Cos. de Pœnis; & Sp. Caruilius Max. Cos. de
500 Sardis triumpharunt. Sed inobscurarunt horũ triumphorum
519 gloriam totidem quatuor; quos & *Quintianus*, & *Irenaus* in Armenia, & auspicati nominis Duces *Victor*, & *Stephanus* de impietate laureati egerunt. aptior nulla coniunctio, quàm victoriæ cum corona * At verò Apollini planetarum principi opponitur * *Hugo* virtute clarissimus, qui *Brunonem*, ac Socios præuidere, ac præsentire sibi visus est, specie planetarum septem.

2 April. IV. Nonas April. Ater dies Romanis; nobis quasi vernis purpureus rosis, imbutus videlicet pulchro *Amphiani*, ac *Theodosia* virginis Tyriæ sanguine; maior hinc accessit gratia purpuræ Tyriæ albus etiam lilijs, in primis * *Francisci* Paulani, qui è camino non ater exijt, sed prodigio flammæ clarus; & cum esset insignis pudicitiæ candore, non incanduit. videri tantùm posset hic dies ater ex Aegyptiaca *Maria* luctu de superioris vitæ licentia, nisi lacrymæ ipsæ, quicquid inerat atri abluissent; quas quia plurimas abundè profudit, consortem habere voluit gloriæ *Abundantium*.

3 April. III. Nonas Aprilis. Tertium quemque mensis diem Mineruæ virgini consecrauit Græcia, at verò nos virginibus *Agape*, atque *Chionia*, quæ in ignem iniectæ, vt amitterent lucis vsuram, intactæ à flamma, huic diei splendoris plurimum, quà cõstantia, quà prodigio attulerunt. tam fortes autem heroinas comitatur, & nomine, & re de Copronimo iconoclasta victor * *Nicetas*.

4 April. Pridie nonas April. Megalesia Romæ celebrabantur per dies sex, magnæ matri Deûm dicata, ante cuius simulacrum matronæ choreas agebant, carmina canebant; magistratus vero purpurati in toga, & prætexta magnificentius solito incedebant, vbique tinnitus aeris more Curetum, &
Kal. vet. Rossuni. Corybantum resonabat. Sed siluerunt hæc Berecynthiæ tympana, atque sistra, cum est audita vox fidei præconum, *Agathopodis* hieroduli, ac * *Theoduli* anagnostę, qui aliam non agnouere magnam matrem, nisi *Dei* parentem, & religionem ipsam fœcundam tot, tamq; illustrium heroum, non mon-

strorum

ſtrorum matrem. Triumphauit hoc item die Romę Agrippa 250
Menenius Lanatus Coſ. de Sabinis; ſed ille triũphus illuſtrior,
quem magnus *Ambroſius* hoc ipſo die in cœleſte Capitolium
intulit de impiorum perfidia victor, ſed iterum numerandus 7
in faſtis. *Ambroſio* aptè iungitur *Plato*. non, vt alter, ſolùm hu- *Decemb.*
mana, ſed etiam diuina ſapientia præſtans.

Nonis April. Alter Megaleſiorum dies Berecynthiæ ſacer, 5
apud nos autem *Irenæ* virgini. non ænea concrepant ſiſtra; *April.*
ſed * *Vincentij* Ferrerij vox partim in expugnandis animis *kal. vet.*
ferrea, partim in trahẽdis aurea. At verò illã ab Africanis leo-
nibus tractam, vti fabulati ſunt, Deam, Africani martyres in
fugam verterunt, quorum vis generoſior, quàm leonum, Gen
ſericum ipſum Arianum regem exterruit.

VIII. Idus April. Conſecrata eſt in colle Quirinali ædes For- 6
tunæ publicæ primigeniæ. Apud Græcos autem celebrior hic *April.*
dies fuit, quippe natalem putabant Dianæ; quamobrẽ Athe- *Varro.*
nienſes vrbem luſtrabant. Sed vtrumque ſiue Fortunæ, ſiue *Gyral.*
Dianę, ſcilicet, Lunæ inconſtans numẽ ſuperatum eſt conſtã-
tia noſtrorum, quæ viguit maximè in Romanis hierarchis
duobus *Xyſto*, & *Cœleſtino*, quorum alter Hadriano Cæſari,
alter Neſtorio, ac Pelagio reſtitit, tutor acerrimus vterque
templorum, atque ararum. Cęterum vix vnquam aliàs Dij
experti ſunt Fortunam tam ſiniſtram; nam hoc ipſo die illi
ſacro coniurarunt in eos è noſtris in Perſide centum, & vi-
ginti, præter *Platonidem* cum ſocijs. At * *Guilielmo* tanta vis
fuit, vt impacto calce communem hoſtem ab ſe repulerit.
Celſus autem in Hibernia præſul non minore fuit celſitudine
animi, quàm nominis.

VII. Idus April. Auſpicatiſſimus apud veteres habitus eſt 7
hic dies, quo die Apollinem natum putabant. Quin etiam *April.*
natalis idem fuit ſummorum philoſophorum, in Græcia So- *Gyrald.*
cratis, atque Platonis; Romæ verò tutorum vrbis, Caſtoris,
et Pollucis. atque Athenis quidem Magi, ac ſapientes
Platoni victimas immolabant, quẽ numinis habebant loco,
idẽ autẽ illi, & natalis fuit, & fatalis dies. Pręterea inſignis fuit
hic dies Gręcorum victoria de Perſis. Nec tamen iſta omnia
tantum huic diei ornamentorũ attulerunt, quantũ, & * *Cal-
liopij*, qui meritò à pulchritudine ſortitus eſt nomen, in tuen-
da religione conſtantia, & *Epiphanij* antiſtitis Africani, ac
ducentorum fortiſſimorum in Ponto eodem in genere virtus

attulit. sapientius hi philosophati sunt in pœnis, quàm aut Socrates, aut Plato sub platano; illustrior fuit nostrorum occasus, quàm illorum ortus. atque apud nos quidem hesternus dies sacer *Platonidi* fuit, & quintus *Platoni*, qui, vt superiores veteri Platone fuerunt sapiētia, ita & pietate. præuenit autem religio, ac duos protulit, quia fœcundior mater heroum.

8 April. Cyral. VI Idus April. Ludi instituti Romæ ob victoriam Cæsaris de Iuba Mauritaniæ rege. Sed ludus planè fuit illa Cæsaris pugna cum hac collata, quam pugnauit strenuus religionis dux * *Aedesius*, cui ob amplitudinem animi non alia contigit vrna, quam Oceanus; in quo est impiè ab hoste demersus. quam etiam victoriarum lauream eripuerunt Cæsari fœminæ ipsæ, *Confessa*, atque *Macaria*; & quæ fecit, vt minimi haberetur illa Cæsaris de Iuba victoria, *Maxima*.

9 April. Kal. vet. Rosinus. V Idus April. Sextus hic dies, & vltimus Megalesiorū fuit, quæ magnę Deū matri sacra erant. apud nos hic dies sacer est in primis *Maria Cleopha*, sorori magnæ Dei matris, quæ immortalitatē est adepta officijs ipsis pietatis in emortuum vitæ auctorem. sacer idem *Augustini* magni præsulis matri *Monicæ*; quo videlicet die corpus eius Romam cum pompa Ouid. translatum est. quòd autem Cereris ludos hoc datos die memorant; certè nemo est quin fateatur, hanc vberius, ac verius fuisse frugiferam; quippe quæ filium tanto cum prouentu religionis protulit. cęterum ipsi post ingētem luctum, & lacrymas, quas pro illo fudit, ac post lætum euentum resipiscentis, cōmodè se adiungit *Hilarius*: at verò * *Bupsychius* ꝗͦ bene. ψυχή animus. qua erat indole, & bonæ mentis, atque animi nomine prædictus, vt matrem illam Deorum, cui Megalesia instituerant, tristem, ac miseram faceret, vnà cum prole, Fortunam ipsam sustulit, ac tumulauit, eius templo deiecto.

10 April. Cedrenus IV. Idus April. Hunc diem quidam natalem humani generis faciunt, eodemq; postea putant indictam Naturæ iustitium in nostri Liberatoris morte; vt mirum non sit, tam prodigè fusum hoc ipso die sanguinem à multis. ac *Macarius* quidem Antiochenus præsul clauis est humi confixus, quamquā innocuis; morienti verò non offudere se tenebræ, sed coronæ potius simile sidus illuxit; adeo moriens Deus tenebras sibi circumdedit, vt horum mortem illustraret. quo item die deuouere se plurimi Romę; nonnulli etiam Alexandriæ, atque in Libya; inter quos * *Pompeius* fuit, magno illo maior, quippe

pe, qui Decium Cęsarem vicit; quo etiam factum est, vt elati Dei funus, quod in hunc incidisse diem dicitur, non careat pō-pa; quam videlicet exhibere congruentius vix alius quisquam potuit, quā *Pompeius* ipse socius mortis. At Romæ interim hoc ipso die ludi Circēses dabātur; erant autē hi dicati Soli, cū factionibus aurigarū, qui excurrebāt ad metā. atqui, si eā, quā exposui, sententiam sequimur, Sol hoc se die potius condidit, cum nostræ salutis Vindex cōfecit vitæ cursum; quamobrem rectè ab historico Luca spectaculū illud vocatur, quod videlicet Circensi erat oppositum. Itaque illo ipso die, ac tempore, quo Roma vrbium regina ludebat, illudebatur Deo tāquam spurio Regi; & cum Solis cursum imitabātur in Circo, Sol se subtraxit, ne adesse videretur ludo sibi à mortalibus dato, dum Mundi molitor non sine immani ludibrio addicebatur morti. Prȩterea dies hic vnus ex Aegyptiacis, inominatis, atque infaustis olim fuit apud veteres. at verò nobis faustissimus ob salutem partam, licet Naturę luctuosus ob conditoris necem. *Kal. vett. Rotinus.* *Gyral.*

III. Idus April. Hic dies, non ideò sine ornamentis est, quia Veterum laude caret; nobilitatus est enim hic dies à * *Leone* hierarcha, qui ob præstantiam virtutis, atq; doctrinæ dictus est Magnus; quem præsul consequitur *Philippus*, Marcioni, vt ille Eutychio, infensus. *Antipas* verò item præsul in bonis ænei simulacrum intrusus igne subiecto, ingenti mugitu, quo religionem apertè profitebatur, Domitianum ipsum attonitum constantia perterrefecit. *11 Aprilis.*

Pridie idus April. Cybele magna Deum mater aduecta Romam insigni cum pompa hoc dicitur die. Cerealia certè à Græcis Thesmophoria appellata per dies octo celebrabantur cum candida toga, abstinebantq; à Venere, & Baccho. Apud nos pro Cerere, ij sunt in honore, qui vberem segetem gloriæ messuerunt; quam laudem assecutus est in primis & *Iulius* summus Pontifex, qui Arianis, & *Zeno* Veronensis præsul, qui Gallieno Cæsari; & * *Sabba* cū plurimis, qui Athalarico Getarum regi pro religione strenuè se opposuerunt; vt ijs rectè adiunguntur, & *Constantinus*, & *Victor*. At illa Deorum mater desijt dici magna, cum minimi habita, ex Vrbe Roma, quò fuerat inuecta, immò ex orbe terrarum pulsa, & exterminata est vnà cum sobole, ac Dindyma ipsa clausa inuenit, & muta; *12 Aprilis. Gyral.*

13 Aprilis. Idibus April. Ioui Victori, & Libertati sacra fiebant; quo die Fidenæ à Romulo captæ, & in coloniam redactę dicuntur. C. item Aurelius Cotta de Pœnis, ac Siculis triumphum egit. At contra apud nos Victi potius Iouis memoria est, & religionis in veram libertatem assertę, impietate captiua. egit verò præclariorem, quàm Cotta, triumphum *Iustinus* è Lyceo progressus in campum, calamo pro gladio vsus, spolijs onustus Deorum, quos in pugna confecit. nec minor eius triumphi gloria, quàm * *Hermenegildus* regis filius, vel de Arianorum, vel de parentis ipsius impietate retulit, trabeam suo quoque purpuream reddens sanguine.

Ouid.

14 Aprilis. XVIII Kal. Maij. Ater dies Romæ; quamquam non tam ipsi, quàm Hierosolymis ater fuit; quippe quo Pompeius ciuitate capta in augustissimum eius vrbis delubrum audacter, ac temerè se intulit, ausus etiam oraculi subire cortinā. nobis faustissimus dies est *Tiburtij*, & *Valeriani* virtute, atq; gloria, ad quam etiam fortissimæ fœminę aspirarūt, *Thomais*, & *Domnina* cum virginibus multis. *Ardalio* quoque mimus spectaculo fuit, qui nostris sacris illudens, subitò scenæ faciem immutauit, pro iisdem sacris pœnas illatas deludens.

15 Aprilis. Varro. XVII. Kal. Maij. Fordicia, siue Fordicatia Romæ celebrabantur. bos forda immolabatur, hoc est prægnans, quod cōducere ad vberem telluris partum putabant, quæ hoc tempore grauida esset semente; quamobrem, & Ioui Capitolino sacra fiebant. apud nos litatum religiosius. hostię multę numini deuotæ pro religionis fœcunditate sponte immolari voluerunt; inter quas illæ fuerunt nomine ipso auspicatissimæ, *Anastasia*, *Basilissa*, *Victorinus* item, *Maximus*, & *Olympiades*. atque vt prompta essent omnia victimario ad ritè mactandum, nec *Crescenti* defuit ignis, nec cęteris culteri. sed quàm felici sorte ceciderint, semel atque iterum indicant & *Eutychei*, & *Eutychius*; qui multò auspicatiores sunt, quàm ipsa Fortuna, cuius ita nomē habebāt, vt numē inane putarēt.

τύχη Fortuna.

16 Aprilis. XVI. Kal. Maj. Augustus hoc salutatus est die Imperator; qui certè titulus summi honoris maiore iure debetur, præter cęteros, iis, qui imperatorias laudes ipso præferunt nomine; fortitudinis quidem, *Martiali*; felicitatis autem, & *Felici* & *Optato*, & *Euentio*, & *Successo*; hęc enim cum Imperatore præcipuè debent esse coniuncta, martialis videlicet virtus, secundi, optatique euentus, felicesque successus. Nec mi-

nes eo titulo dignus *Turibius* Afturicenfium preful, qui aduerfus herefim Prifcillani nouo, & inaudito virtutis genere dimicauit. At * *Paternus* antiftes parentis amore complexus eft fuos;hofti autem humana corpora obfidenti etiam longè pofitus terrori fuit. Deniq;frugifere Cereri, cui hoc item die operabantur, aptè opponitur *Fructuofus*.

XV. Kal.Maij.Sextus hic dies Cerealiorum fuit, quem dic fibi æqu ùs depofcüt in primis * *Anicetus* Pont.Max. & *Mappalicus* Africanus preful,qui vt fœcunda religionis feges crefceret in meffem,fuo illam irrigarunt fanguine.Neque eft cur fpicee corone Cereris religio inuideat,cum è Ciftercij nemore habeat,quem proferat,*Stephanum*. 17 Aprilis.

XVIII.Kal.Maij.Equiria celebrabantur, & vulpium fiebat combuftio, cuius moris ea narratur origo. Cum aliquando ab adolefcente per lufum (quod egit quondam per iuftam iram heros ille fortifsimus) vulpeculis alligatæ effent ardentes ftipulæ, impetum he fecerunt æftu concitatæ in maturas meffes,quas ftatim concepta flamma conflagrarunt, non fine magna caritate annonæ,quæ confecuta eft; quamobrem pœna quotannis repetebatur à vulpibus, vt publicè cōburerentur.Sed defijt his ineptijs immorari Roma, cum illuftriores fibi, & vtiliores obiectæ funt flammæ; ille videlicet,inter quas **Eleutherius* antiftes Illyricus vnà cum *Anthia* matre eft impune verfatus;atque ipfe quidem ignis fuit religioni frugifer; *Anthia* verò virtus non modò non exaruit; fed tunc maximè, quod nominis erat omen,inter flammas effloruit: At pro Equitijs,excurrerüt ad beatitatis metam magno cum plaufu, & *Apollonius* Senator, & *Corabus* præfectus; & *Calocerus* cum alijs inoffenfo curfu. 18 Aprilis. Ouid.

XIII.Kal. Maij. Vltimus Cerealiorum dies,quo etiam Romæ Græca quædam facra fiebant,ob inuentam iam à Cerere Proferpinam; que facra frugibus conferre putabantur. Sed collegit maturam meffem religio tum ex * *Elphego* Cantuarienfi præfule, tum ex *Socrate*, ac *Dionyfio*, qui confofsi funt lanceæ;de quibus verè illud vfurpare poffis, quod vates ait, verfam ijs lanceam in falcem, vt meterent glorie fegetem,que quondam magno cum prouentu adoleuit,adiungit fe ipfe *Crefcentius* vir fanctiffimus. 19 Aprilis.

XII. Kal.Maij. Aufpicatiffimus fuit hic dies, quippe Rome Principis vrbium natalis. Palilia celebrabantur,fiue Parilia, 20 Aprilis.

al-

Varro. Festus. Plutarch. alterum enim sibi nomen deposcit placata Pales, alterum pecorum partus. nihil in his sacris cruentum. lac adhibebatur; oues à pastoribus sulphure, lauroque lustrabantur, ipsi ter ignem transiliebant. cautum postea est Senatusconsulto, (tantam vim habet adulatio) vt natalis patriæ sacro posthabito, vni ciui, Cęsari haberetur honos, sacro facto pro victoria, cuius nuncium pridie eius diei sub vesperam fuisset allatū. Sed hic dies verè natalis religionis dici debet certè ex parte, *Marcellino* quasi parēte, qui Ebreduni primus antistes ex Africa cum Socijs profectus, maximam partem Alpium maritimarum diuini cultus expertem sermone, ac signis admirandis Deo peperit. Neque verò tam dignè dicandus videtur hic dies Cæsari, quàm *Cæsario*, quàm *Vincentio*, quàm *Victori*, qui victoriam hoc assecuti sunt die, lauream q; acceperunt, quam ipso sibi nomine vendicabant. His se adiungit sui victor *Theodorus* Trichinas dictus ab amictu setis asperrimo. candido item calculo signat hunc diem *Agnes* Politiana virgo; ac ne quid ornamentorum desit, aurum offert, & apponit suum *Chrysophorus*. Atque apud veteres quidem inter Aegyptiacos numerabatur hic dies, habebaturq; infaustus, *Gyral.* quo pugnam præsertim inire nō audebant: sed hac superstitione nos liberarunt inuictissimi Duces *Vincentius*, atq; *Victor*.

21 *Aprilis.* XI. Kal. Maij. Chalcedonijs inominatus hic dies fuit, vt in cęteris quoque mēsibus, quòd in eum incidisset misera clades à Darij pręfecto accepta, at nobis, quì potest esse funestus? cum celebrentur inter multos laureatos *Fortunatus*, & *Felix*. Atque hesternus quidem dies veteris Romę natalis fuit, hic nouę, quo videlicet die à Constantino Cæsare dedicata Roma religioni est, Bizantium imperij sede traducta. Iam verò nascenti *Romę* ad incrementum opus erat non iam lupę lacte, sed ouium, hoc est nostrorum sanguine, quem abundè fuderūt multi, quo religionis seges irrigata, mirum in quantā prouenerit messem: itaque opportunè se offert in tam frugifero solo Martyr *Arator*, affluēs, in excolēdo religionis agro, non modò sudore, sed sanguine; ac vomeris quidem vsum *Aratori* suppeditauit ipsum illud ferrum, quo cęsus est. Pręterea multum huic diei splendoris accersit *Simeon*, hoc ipso, quòd exhibere cultum noluit Soli; sed (quod mirum videri possit) datus est illi, qui Apollinem spreuit, hodiernę socius glorię *Apollo* martyr; neq; enim religionis cœlum suo caret Apol-

Apolline; nisi quòd huic Occasus ipse cessit in Orientem; eodemq; die est iste cultus, quo ille despectus. deniq; * *Anselmo* præsuli,& virtute,& doctrina clarissimo meritò se *Apollo* hic noster adiungit.

X. Kal. Maij Lætus hic dies Romæ fuit,funestus Hierosolymis,quo die vrbs illa naturæ parenti impia pœnas dedit,Tito exscindere ipsam aggresso. At religioni faustū fecit diem * *Soter* Pont. Max.salutis nomine ornatus,quamobrem districtum in se gladium spreuit; quod & *Caius* præstitit constantia par, vt munere. horum generositati congruunt, qui in hunc ipsum diem incidunt, *Leo*,atq;*Leonides*.Multorum quoq; aliorū sanguine hic consecratus est dies, sed dubium est, vtrùm purpureus sit dicendus, an aureus; à *Chrysotelo* videlicet ditatur,non nomine modò,sed factis. atque ab hoc quidem auri fulgorem accipit;à *Mucij* autem flamma,quā pertulit, lumen; à *Theodoro* item præsule, quem nasciturum præmonstrauit stella,splendorem. Denique ne tam dignis heroibus imaginū desit honor, habet hic dies *Apellem* suum, apud quem virtutum colores eximij sunt. 22 *Aprilis.* *Theath. v. h. eorūq. Salut.*

IX. Kal. Maij. Vinalia agebantur Ioui, ac Veneri Erycinæ sacra fiebant,in cuius delubro multum effundebant vini,lætitiæ,ac voluptatis argumēto;at nobis nō licet esse non sobrijs, qui *Adalberti* potissimum meminimus Pragēsis antistitis,religiosissimi viri,ac maximè abstemij.Cęterum multò plus nostri profuderunt sanguinis pro casti numinis aris,ac tēplis, quàm Veteres vini in Veneris templo.madnit enim abundè terra,& ipsius *Adalberti*,& pręterea sāctissimi, atq;fortissimi hierodulí *Achillei*; in primis verò præclarissimi ducis * *Georgij* cruore, quo religionis irrigatus est ager. 23 *Aprilis.*

VIII Kal. Maij.Faustus fuit hic dies Græcis; quo die Troia ab ipsis capta fuisse dicitur. Timoleontis itē Corinthij ducis memorabat illustris victoria de Syracusis. Romę verò Marti dicata lustratio fiebat armorū: pila, n. tubæ, litui,aquilæ, ac cęteta instrumēta bellica lustrabātur.At apud nos tunc religiosius expiata sūt tela,cū imbuta, & consecrata cruore nostrorū,septuaginta in primis militū fortissimorum, qui *Sabba* duce pro religione se deuouerūt.Timoleōtis verò de Siculis, ac cęterorū Gręcorū de Troianis victorijs illę opponunt lōgè illustriores,quas de Antonino Cęsare *Alexander* martyr strenuissimus & * *Mellitus* ātistes clarissimus de Oriētali Saxonia, 24 *Aprilis.*

atq;

atq; ipso eius gentis Rege spontè captiuo retulerunt.

25 April. Festus. Varro. VII.Kal.Maij.Robigalia agebãt,ac sacra Rubigo Deo faciebant,qui à segetibus rubiginẽ credebatur auertere. at nostrorũ virtus obnoxia rubigini nunquã fuit. hine illa feliciter collecta religionis messis, à * *Marco* Alexandriæ, & à *Stephano* præsule Antiochiæ; & vanis supplicationibus pro segetũ prouẽtu opponimus nostras, quas ritè Indigetes appellãdo habemus.

26 April. VI.Kal.Maij.Laudẽ huic diei accersit Roma nõ tã à veteribus ducib*, quàm à suis hierarchis *Cleto*, ac * *Marcellino*, quorũ cõsecrata est sãguine. *Basileus* quoq; vt faceret verè regiũ nomẽ, suo sibi cruore tinxit purpurã. Ac ne dies hic splẽdore carere videatur, quòd antiquitatis gloria destituatur, præclarissimi antistites accedunt, & *Lucius*, & *Clarentius*.

27 Aprilis. V.Kal.Maij.Romæ Latinæ feriæ in sacro môre agebantur ob fœdus ictum olim inter Romanos, Latinos, Hernicos, & Volscos. tẽperabãt ab omni vi. arma mouere religio erat. Atqui nũc Byzãtini *Ioãnis* memoria est, qui aduersus Leonẽ Cęsarẽ iconoclastam strenuè decertauit. * *Anthimus* verò eis oreſcẽti virtuti aptè se adiũgit *Stephanus*. At Græci Apaturia Veneri sacra per quadriduum agebant. sed huius diei decus eripuit Veneri *Castor*, ipso nomine incestæ oppositus.

28 April. Kal. vet. Ouid. Plinius. IV Kal.Maij.Floralia celebrata, vt viriditas herbescens feliciter se indueret in florem. nisi quòd in his Floralibus ludis maximè deflorescebat pudor illecebris meretricijs. At apud nos illa sunt vera, & pulchriora Floralia, quę egit in primis *Theodora*, quã virginitatis cãdore albescẽs in liliũ quã sãguinis purpura rubescẽs in rosã ex his floribus immortales intexuere sibi corollas * *Vitalis*, ac Veneri Aphrodisiæ oppositus *Aphrodisius*. Ludi quoq; Antij per dies 14. agebãt Fortunę dicati, cui9 in tutela erat Antiũ. sed in suo ludo Fortuna illusa est, cum nostri eius rotæ trabalem constantiæ infixere clauum.

29 Aprilis. III.Kal.Maij.Tertius dies Apaturiorũ fuit qui sacer Veneri, & alter Antiorũ ludorũ, qui Fortunę. Sed vtrãq; exclusẽrũt ab huius diei possessione *Tertulla*, atq; *Antonia*, virgines integerrimæ, atq; fortissimę. *Petrus* quoq; vtraq; insignis laude, de hæreticorũ perfidia victor, Fortunę inconstantię fuit oppositus.

30 Aprilis. Ouid. Pridie Kal.Maij, Palatinæ Vestæ dicauit hunc diem Roma vetus, at noua * *Catharina* Senensi virgini, quæ Vestaliũ omniũ vicit laudẽ, nutrix ignis verè immortalis, cuius fecit arã pectus. huic & ardẽter sponsũ amãti Deũ, se iũgit *Amator*, & diuina docẽti, *Sophia*. At verò *Marianus* superstitiosũ illũ Vestę ignẽ suo restinxit sanguine.

Kal.

Kal. April. 1 Aprilis.

S. HVGO

Episc. Gratianop.

Synop. *Præuidit mater eius Pontificatum, cum à Petro Apostolo è cunis acceptus, & in altum sublatus est. Præuidit postea Hugo ipse Brunonis, & sociorum eius sanctitatē, obiectis per speciē stellis septē. restitit improbis.*

ENCOMION 106.

Hugonem cœlum sibi vendicauit antequam tellus;
quippe matri adhuc ferenti vterum
obiecta mira species est infantis sui,
affluentis omni gratia, & lepore;
cum inter Cœlites multos princeps Petrus
è cunis sublimem euehebat in cœlum.
vidit mater nondum puerilibus inuolutum fascijs,
iam pontificijs designatum infulis:
visus est hic ante delibare beatam vitam,
quàm inchoare mortalem;
diuinum ante nectar, quàm lac haurire maternum;
polum calcauit antequam solum;
stellatos adijt orbes, nondum editus in lucem.
quid mirum, quòd postea iam adultus
arcano siderum diuinarit aspectu?
quippe Brunonem cum eius instituti socijs
præuidit specie stellarum septem.
Hic, qui nondum ortus visus est à terra sublimis,
procellas omnes infra se habuit;
in Petrum Leonem religioni sæuum
anathematis horribile coniecit telum.
quin etiam Imperatorem ipsum Henricum
hierarchæ Romano insultantem temerè
prohibuit aditu templorum, reiecit ab aris,
Cæsar, vel laureatus, timuit pontificis fulmen.

a Aprilis. *IV. Nonas Aprilis.*

S. FRANCISCVS
Paulanus.

Synop. *Plurimis prodigijs illustris fuit, & magnis. in primis nullo nauigio vsus mare traiecit immadidus. ardentem ignem tractauit illæsus. inter cæteros ægros, cæcum quendam, liniendo calce oculos, mirè sanauit.*

ENCOMION 107.

Nemini ducum sic promptè paruit miles,
vt huic imperanti Natura.
ipsa rerum principia famulata sunt quasi principi.
mirum dictu. quò facilius mare transmitteret,
nauigia velut impedimenta repulit.
nempe odit turgida vela, qui intumuit nunquam.
non opus illi fuit ad remigium palmulis,
satis, protendere ad cœlum palmas;
portauit illum suspensum vnda, nec tetigit;
veritus est inquinari, vel leuiter, Veneris spuma;
at hic alienis siccus vndis, madidus fuit semper suis,
Oceano dare potuit iura, non oculis.
cum hunc dorso mare sustinuit,
appellari cœpit veriùs marmor
Fuit prodigio religionis principi Petro similis;
nisi quòd hic etiam ignem impunè calcauit.
calcariæ quoque fornaci minitanti ruinam,
succurrit, Atlante vel generosior, vel illustrior.
cui fuit in ignem imperium, & in lucem fuit;
curauit oculos miro cataplasmate, illinens calce;
viua calce animauit lumen emortuum;
visus est illudere vel naturæ, vel arti,
quia in præclaro humani corporis ædificio
tunc oculorum fenestræ acceperunt lumen,
cum eas ipse obstruxit calce.

III. Nonas Aprilis. 3 *Aprilis.*

S. NICETAS

Abbas.

Synop. *Sacrarum imaginum cultum acriter, ac strenuè defendit aduersus Leonem Imperatorem, & Copronimum. Kakodæmonem virga terruit. mortuos reuocauit in vitam. mulierem profluuio sanguinis liberauit.*

ENCOMION 108.

Auspicatò descendit in campum Nicetas,
ipso nomine præferens victoriam. *νίκη Victoria.*
Iconoclastas insecutus est impios.
nemo tam opima spolia retulit victor,
quàm hic, qui captiua Cœlitum signa.
perstringebat scilicet hebetem aduersariorum aciem
radiatus illorum in tabulis vultus,
inuidebant religioni triumphanti
imagines heroum laureatas,
Armenio se Leoni Nicetas opposuit,
eripuit sacram ex vnguibus prædam.
Copronimo etiam Constantino constantior fuit.
exilium ipse libenter tulit,
modò reuererentur cum insignibus Cœlites.
præfectus idem religiosæ vitæ palęstræ,
cum aduersario nostri generis luctatus vicit.
Aethiopem hic se simularat ex Phosphoro;
at ille virga vile mancipium terruit:
erubuisset hostis, nisi se fecisset Aethiopem nigrum?
Vita ipse functus prorogauit cęteris vitam.
mulierem in primis ægram proluuio sanguinis
in integrum apud suum restituit tumulum:
videri hac in re potuit salutis Vindici similis,
nisi fortè quodammodo magis videatur mirum,
curari morbum sanguinis ab exangui.

Pridie Nonas Aprilis.

4 *Aprilis.*

S. THEODVLVS.

Martyr.

Synop. *Anagnostes fuit. Admirabilem habuit martyrij præsensionem, accepto diuinitus annulo, in quo Mundus erat exsculptus, cuius vi magnos hausit spiritus. cõfertur cũ Homerico Agamemnonis clypeo similiter exsculpto.*

ENCOMION 109.

θεὸς Deus. δοῦλος Seruus.

Theodulus, si nomen spectes, nobilem Dei seruum,
si omẽ, nobilissimum aut bellatorem dices, aut sponsũ.
adolescens vidit in somnis inseri digito annulum,
nec ludibrium fuit illud insomnij;
inuenit vigil in digito miræ speciei annulum,
verùm militis illud insigne fuit, an sponsi?
an vtriusque? nam & mentem Deo sensit accendi,
& aduersus impietatem pugnaturus exarsit.
supra fidem est, quod habuit pignus virtutis, & fidei;
cælatus erat in pala formis arcanis Mundus,
in orbe exiguo orbes stellarum, orbisq; terrarum,
circumfluus Oceanus, elementa quoque cætera;
eminebat vniuersitati rerum architectus Deus.
cessauit post tantæ rei famam garrire Græcia,
Homericũ iactãs Agamẽnonis clypeũ, Vulcani opus,
Mundi molem artificiosè fuisse complexum.
Iam Theodulus pro religione progressurus in campum
veterem abijcit clypeum, hastam, gladium;
nouo more decertat, tantùm armatus annulo. fuso
ludit cruciatus, flagra crepitant frustra.
talem si olim Annibal in Cannensi pugna
nactus esset hostem,
Florus. non eripuisset, vt cæteris, huic victori annulum.
frustra & in mare mergitur; naufragium haud timet,
habet annulum, cui anchorarium inserat funem.

Nonis Aprilis

5 Aprilis

S. VINCENTIUS

Ferrerius Ord. Præd.

Synop. *Alluditur ad ipsius nomen, & cognomentum. Cum pellici non assensisset, à Kakodæmone per ambages res indicata est: eum modò Aethiopis, modò immanis belluæ specie sibi obiectum fugauit, ac spreuit.*

ENCOMION 110.

Totus ad victoriam factus, totus ad pugnam,
habuisti & vincentis auspiciũ, & ferrum, quo vinceres;
ferreus dici maluisti, quàm aureus:
dimicasti ferro, quo te sponte vexabas,
sed aureas retulisti victor exuuias,
mirum narrãt, grauidæ matris vterũ à te nõ grauatũ.
licet tantum postea in sermone habueris pondus,
licet totum te oneraueris ferro,
tamen effugisti Cupidinem, leuior alato:
hostem ipsum tuæ victoriæ fecisti præconem,
cum inter flammas fuisse te dixit æstus immunem.
ita quem illaudabilem facere nequiuerat, laudauit.
stultitiæ fuit, conari extorquere victoriã Vincentio.
nec tamen hostis, vt victus destitit vafer esse;
simulauit se promissa barba, & canitie senem,
imaginem prætulit antiquitatis Aegyptiæ;
nisi quòd fictam maciem non tenuitas victus,
sed liuor effecerat victi:
at eò repulisti, vnde se venisse fingebat,
in lustra ferarum, immò in claustra potius inferorum:
non illum, veterem patrem,
sed veteratorium declarasti hostem.
ausus est iterum nigro Aethiopis vultu
tuo insidiari candori;
at veritus, ne tibi in mancipium cederet, fugit.

6 Aprilis.

VIII. Idus April.

S. GVILIELMVS

Abbas.

Synop. *Iniecit eius lectulo KaKodæmon ignem, nihil tamen ille lædi potuit. Idem tam acriter communi hosti calcem impegit, vt is retrocedens impetu ipso alium læserit. post mortem visus est in nube exerto pede.*

ENCOMION III.

Guilielmi virtus feriata non fuit.
ipsi Aduersarij palæstram ei fecere victori;
aliorum liuor reddidit pulchrum,
contumeliæ cesserunt in decora.
frustra in eum sæuijt ira mortalium,
cui stygij furor hostis ludibrio fuit.
inuiderat ille huius quieti, vel parcæ,
iniecit ignem cubili, pyram circa torum struxit;
arsere omnia præter ipsum;
nihil aliud egit hostis,
nisi quòd ignis prodigio eum fecit illustrem;
arsit ipse magis, vel inuidia, vel furore;
accedere tamen est iterum ausus,
sed pertinacia magno stetit parui habito.
nam cum lenis esset Guilielmus, & mitis,
tunc primùm ira excanduit iusta,
haud quisquam hostem tā probrosè prostrauit,
tanquam vili mancipio impegit calcem,
impulsu tam acri, vt is in alterum incidens
penè exanimato infregerit latus;
tantùm supinus non cecidit stygius hostis,
quia cœli conspectum oderat.
meritò post obitum visus hic intra lucidam nubem
exertum ostentare metuendum Erebo pedem;
plus egit allidens eum calce, quam calcans.

VII. Idus April. 7 *Aprilis.*

S. CALLIOPIVS

Martyr.

Synop. *Nominis etymon expenditur. Bacchi celebritatem, ac ludos interturbauit; quamobrem plumbatis est cæsus, & rotæ affixus; sed ab Angelo liberatus: tandem in cruce obijt, matre cum lætitia spectante.*

ENCOMION 112.

Ab oris pulchritudine sortitus hic nomen, καλὸς Pulcher, ὤψ os.
Calliopius videri poterat Calliopeæ filius,
nisi vera pulchritudo vicisset fabulæ fidem.
adsciuit sibi decus à vulnerum liuore, quæ pertulit,
oris purpuram à cruore, quem fudit.
A Pãphilia Pompeiopolim vsque insectatus est Deos;
ad pulchrũ pertinere ratus est, mõstra profligare turpia.
cum in Bacchi orgia incidisset, ac thyrsos,
Liberalia ore reprehendit libero,
œstro insano percitos sanis coercuit probris.
plumbatis cæsus, quasi sub prælo expresso sanguine,
ebrium Bacchum sobrius vicit.
post flagra, versatilis machina extructa est rotæ,
gladiorum vndique armata cuspidibus;
sed triste spectaculum cœlestis ales effecit lætum;
volubilem rotam velut adamantino fixit clauo:
videri potuit ipsa, si qua est, constitisse Fortuna,
admirata iuuenis in cruciatu constantiam.
sed quia rotas euaserat, stabili affigitur cruci.
nempe omnium pulcherrima cadere debuit morte,
vt res nomini responderet, Calliopius.
quin etiã adesse voluit læta pendẽtis spectaculo mater;
pulchrior sibi visus pendens è cruce filius, quã è collo.
non carnifices timuit illa, sed Solem,
ne, vt olim, tenebris eriperet pendentis aspectum.

8 Aprilis.

VI. Idus Aprilis

S. AEDESIVS

Martyr.

Synop. *Philosophus eximius fuit. Tyrannum acriter obiurgauit insidiantem pudori cuiusdam virginis; quamobrem ad latomias damnatus est, ac demum, post exātlatos summos labores, in mare proiectus, atq; demersus.*

ENCOMION 113.

Ades huc magne pudicitiæ tutor, Aedesi,
per te virginalis olim non erubuit candor;
non es veritus incessere tyrannum probris,
quòd venalem lenonibus pudorem faceret:
assuetus acutè disserendo in Lyceo versari,
acutius philosophatus es, & acrius ad tribunal.
nempe iuirco de more palliatus incedebas
vt aliorum pudorem tuo tegeres pallio.
passus es te ferreis constringi vinculis,
ne pudicitia solueret zonam.
ad latomias quoque damnatus fodisti humum,
modò ne souea pararetur castis.
cędebas libenter ligone lapides, ac secabas,
modò constantia puellaris esset integra.
candida diffindendo marmora, defendisti candorem.
meritò excitari tibi debuerunt aræ,
ex ipsis, quæ secuisti manu tua, marmoribus;
dignus fuisti, cui insculpi deberent colūnæ magnificæ,
firmissimo videlicet pudicitiæ vindici,
lapides tractans obduruisti in tyrannum magis.
denique nunquam tranquilliore fuisti animo,
quàm cum ideò es proiectus in fluctus,
ne faceret naufragium alienus pudor.
vt facilius vincere Venerem posses,
eam nascentem in ipsis aggressus es cunis.

V. Idus April.

Aprilis.

S. EVPSYCHIVS.

Martyr.

Synop. *Fortuna impiè culta fanum euertit: ostenditur, cur hanc maximè Deam sit insecutus. Commendatur eius fortitudo animi, & firmitas in toleranda morte, quam Fortunæ inconstantiæ victor opposuit.*

ENCOMION 114.

Nouum, Eupsychi, sortitus es iter ad gloriam;
cum Fortunam impulisti præcipitem,
posuisti tibi celsitudinis gradum.
meruisti templa, cum eius demolitus es fanum.
cæteri heroes varijs bella indixerint Dijs,
tu, vt planè fortunatus esses,
Fortunam ipsam aggressus es perdere.
nemini Sors obtigit maior,
quàm tibi, qui Sortem fecisti minimi.
nihil est meliore consilio gestum,
quàm quo destructa res est inimica consilio.
fecisti, vt nihil infortunatius diceretur,
quàm ipsa Fortuna.
neminem illa tam altè deiecit,
quàm cecidit ipsa cum fani fastigio.
præceps est sua deuoluta cum rota.
sed ostendisti tunc maximè illam à te fractam,
cum infractus tuis restitisti pœnis.
diuitis domus fortunas contempseras omnes,
maius tamen fuit, vnam aspernari Fortunam.
hoc tantùm illi felicitatis reliquum fuit,
quòd te victorem sibi illudentem cæca non vidit;
sed eadem Fortuna hoc omnium fuit infelicissima,
quòd infortunio suo
te hostem fortunatum fecit.

10 Aprilis. *IV. Idus Aprilis*

S. MACARIVS

Patriarcha Antioch.

Synop. *A barbaris affixus est humi acutis clauis, sed frustra; reÿciente scilicet humo clauos. ignitum quoq; saxũ admotum pectori. baculo morbos mirè fugabat. elatus est humeris Regũ. Visi sunt à morte in aere lucis circuli.*

ENCOMION 115.

Inuisit hic Hierosolymis vestigia diuinæ pietatis,
sed in barbaros incidit impios.
nouum supplicij pertulit genus;
confixus est clauis non in ligno, sed humi,
at nouum prodigij contigit genus,
respuit humus clauos; (mirùm) vt pia esset, obduruit;
nempe noluit iacens, & humilis tellus
vsurpare sibi triumphalis arboris, crucis gloriam,
Ignitum quoque admouerunt pectori saxum;
sed ignescere assuetum numine, lædi non potuit;
pectus, quod erat pietate mollitum, saxa peruicit.
ac ne videretur Macarius vim extimescere ignis,
excitatum in ædibus restinxit incendium.
& illa miranda vis hominis,
quòd morbos fugabat intento bacillo,
hac quasi claua huiusmodi monstra domabat.
quin immò penè visus est, & à se ipso abigere mortem,
diu scilicet post obitum integro repertus corpore,
adfuere obstupefacti spectaculo
Reges, dynastæ, Galliæ proceres.
At dum sacra cadauer efferretur in pompa,
visi in aere sunt instar coronarum circuli duo
aureo fulgore conspicui.
quàm nobilis ille sepulchi triumphus fuit,
quẽ ornarunt, & diademati Reges, & coronatũ cœlũ?

IV.

IV. Idus Aprilis 10 *Aprilis.*

S. POMPEIVS
Martyr.

Synop. *Præfertur Pompeio magno. Herculem colere recusauit. Vincula, quibus est constrictus, spontè soluta ceciderunt. Immissi frustrà in illum à præstigiatore angues. Socios habuit Maximum, & Africanũ.*

ENCOMION 116.

Superasti omnem veteris Pompeij gloriam;
appellatus est ille ob victorias Magnus,
tu victoriæ socium tibi adiunxisti Maximum.
expugnauit ille armis Africam,
tu vnà cum Africano expugnasti tyrannum.
Tandem in Pharsalico deuictus bello
ille Pompeius etiam funebri caruit pompa;
tibi Sors felicior obtigit,
cui à Fortuniano præside damnari, fuit auspicium.
conatus est frustra vinculis facere te captiuum,
solutæ mirè sunt manus, vt conseri possent in pugna.
carcer ipso Capitolio fuit illustrior,
luce videlicet supernè demissa.
Acriores tu, quàm Pompeius, nactus es hostes;
illi cum Iarba, Mithridate, Tigrane res fuit;
in te quicquid natura habet horrificum, sæuijt.
quia te vincere non potuit crudelitas supplicijs,
magica se armauit impietas veneficijs;
positus inter flexuosas serpentium spiras,
nihil visus es à recta religione deflexus.
surdæ aspides non nisi tuum audierunt imperium.
demum simulacro Herculis negasti cultum.
post angues domitos, ac cętera monstra pœnarum,
extremus fuit, labor, an ludus?
ipsum Herculem vincere.

11 Aprilis.

III. Idus April.

S. LEO

Pont. Max.

Synop. *Attilam, qui se Dei flagellum dicebat, graui sermone compescuit. hæreticos, sed Nestorium maximè, & Eutychen acriter insectatus est; ambos aliud præseferentes pulchris nominibus, aliud foedis factis.*

ENCOMION 117.

Fuisti Leo, generositate animi leoni simillimus;
sed hoc maior, quòd te nulla deterruit, leonis more,
impiorum flamma obiecta luminibus.
Immò Attilę furorem in Italię efferuescentē incēdijs,
restinxisti perennis eloquentiæ flumine;
exterruisti maiestatis pontificiæ fulmine;
extorsisti è manibus vindicis Dei flagrum,
oratione tua flagrante:
vidit ille lateri adhærentem tuo
armatum districto gladio Ducem.
tanto armorum apparatu accinctus Attila
vnius extimuit gladium.
tu inter tot venatorum iacula Leo
stetisti non modò sine vulnere, sed sine metu.
absterruisti oris fremitu cęteras feras,
insultantes religioni audacter, lacerasti acriter.
Nestorius, qui veteris infecit Nestoris nomen,
suauitati facundiæ cessit tuæ.
mel olim inuentum est in leonis ore, sed mortuo,
at abs te etiam viuente manauit,
nempe, vt te sermone opponeres impio Nestori,
pro melle fundenti virus;
felix vel hoc Romæ sors fuit,
quòd Eutychen bonę Fortunę nomine ornatum falsò
ostendisti exitialem omnibus, atque infaustum.

Pri-

Pridie Idus Aprilis. 12 Aprilis.

S. SABBA

Gothus. M.

Synop. *Patrios Deos strenuè oppugnauit. in spinas proiectus lædi non potuit. Alligarunt eius pedes, & manus duobus axibus, & excruciarunt. Demum in flumen proiecerunt, cuius nomen erat, Museum.*

ENCOMION 118.

Etiam in immani gente Getarum
inuenit aliquando sedem pietas;
ex ijs vnus Sabba, & miles, & imperator fuit.
aggressus est patriæ non muros expugnare, sed mores;
pius est habitus, quia paricida Deorum fuit.
nihil illum læsere tela pugnantem;
per spinas crudelem raptatus in modum,
vulnerari non potuit;
nempe non est passus cũ Veneris sanguine iungi suum.
qui Cupidinis retuderat sagittas,
etiam spinarum hebetauit aculeos.
Impositus est super eius humeros ligneus axis,
ad quem protendere vinctas iussus est manus,
ad alterum item axem alligati sunt pedes;
visus est sic præludere felicitati suæ,
sustentaturus vtrumque cœlestẽ axẽ, Atlante fortior.
habuit etiã axes, quos triumphali subnecteret curru;
ijs optauit ipsa æternitas volui.
proiectus est tandem in fluuium,
quem auspicato nomine appellabant Musèum.
hostis igitur ipse celebrandum heroem obtulit literis,
cum eum intulit in Museum,
meritò proiectum attingere non sunt ausi corui,
quia ipsum sibi vendicabant cum Musis cycni.
in fluuio perire iussus, inuenit pro Lethe Museum.

Idt.

13 Aprilis.

Idibus Aprilis

S. HERMENEGILDVS

Martyr.

Synop. *Filius hic fuit Regis Vuisigothorum in Hispania: ab Ariano parente exhæres regni factus, tum in vincula coniectus, & impiè necatus est; sed honorificentissimè elatus cum insigni Cęlitum pompa, atque cantu.*

ENCOMION 119.

Nemo, Hermenegilde, tam regios hausit spiritus,
quàm tu, qui religionem præposuisti regno.
Acre tibi virtus proposuit bellum,
non vt barbaras vinceres gentes foris,
sed tui barbariem patris domi.
iussit ille, te sequi Arij partes impij,
diuinitate spoliantis genitum Deo.
at maluisti spoliari ipse insignibus regni,
& minor parente videri tuo,
quàm pati, vt minor ille diceretur suo.
noluisti eius esse parentis hæres,
qui exhæredem faciebat prolem diuinam.
soluit ille, ac rupit naturæ vincula,
cum te in carcere arctè alligauit pater.
aureo destinatas sceptro manus addixit ferro.
fasces ipsos tibi debitos solui iussit,
vt securim in te expediret ad necem.
non expalluit tuas vultus ad pœnas,
sed ad contempti numinis probra.
nec pietatem solùm pater exuit, sed iustitiam,
cum inhumato tibi negauit iusta.
sed visi sunt Superi lucidis delabi cum tędis,
pœanem cecinere, non nęniam.
reclamasset Natura parens tã crudeli facinori patris;
sed, ne Cœlitum obstreperet carmini, siluit.

XVIII.

XVIII. Kal. Maij 14 Aprilis.

SS. TIBVRTIVS, ET VALERIANVS Martyres.

Synop. *Valerianus S. Cæciliæ sponsus, viso Angelo cum binis coronis floreis, veram religionem est amplexus. cum autem Iouem adorare nollet, vnà cum Tiburtio, & lictoribus ipsis pro religione suscepta necatus est.*

ENCOMION 120.

Nihil auspicatius tuis, Valeriane, fuit tædis;
quia Cæcilia virgine non arsisti.
non defuit castis nuptijs pudicus auspex,
cui cœlestis erat origo,
nisi quòd pro facibus flores tulit.
binas præferebat intextas corollas;
altera te redimiuit, altera virginem:
ilicet genialis viluit torus,
perspecta forma pulchrioris auspicis Genij.
nullus esse posuit Veneri locus,
vbi sponsa meruit argumentosa dici apis,
flore delectata, non vepribus puncta.
Frustra, Valeriane, colere iussus es Iouem,
qui coniugem spreueras Iunonem præsidem tori;
iccirco tu, & sponsa vos abdicastis auro,
ne quid habere videremini commune cum Ioue,
qui se verterat incestus in aurum.
tunc cœpisti, cum Tiburtio laureas referre victrices,
cum ambo Capitolinum abiurastis Iouem.
Retulistis spoliorum pulcherrimum genus,
lictorum scilicet secures, & fasces,
quos illi, & vestro cruore imbuerunt, & suo;
exemplo constantiæ fecistis carnifices socios necis:
grande spectaculum, triumphalem prosecuti sūt pōpā
sua quoque victoria laureati lictores.

XVII.

15 Aprilis.

XVII. Kal. Maij

S. OLYMPIADES

Martyr.

Synop. *Ob neglectos Deos in lecto ferreo, subiecto igne, nequicquam collocatus est. demum necatus ceruicibus non abscissis ferro, sed contusis. Canibus quoq; obiectus post mortē, vt laceraretur, sed accedere non sunt ausi.*

ENCOMION 121.

Fecisti, vel robore, vel victorijs tuis,
vt ambigeret Fama,
vtrùm Olympiadem te diceret, an Olympionicen.
Plutarch. quòd magnus Alexander dictitasse fertur,
se tunc descensurum fore in Olympia,
cum sibi decertandum esset cum Regibus,
id tibi vltro est oblatum;
cum imperatore luctatus es Decio.
adhibita est in certamine flamma,
ne quid inesset in victoria non illustre.
cessere supplicia in Olympicum ludum.
sectus flagris, aspersisti cruore libenter solum,
vt aduersarius laberetur in lubrico.
ferreo impositus lecto subiectis prunis,
nunquam molliùs recubuisti, aut lætiùs;
ea tibi est requies visa certaminis.
tantò libentius excepit posteà Olympus Olimpiadem,
quantò similiorem vidit flammæ splendore.
Demum non vno ictu securis sunt sectæ ceruices,
sed ad cruciatum diù contusæ,
nè statim auolaret alata victoria.
obiectum, ob spretos Deos, ad lanienam corpus
custodes circumsteterunt canes,
mirum, quòd venerati sint canes
te hostem latrantis Anubis.

XVI.

XVI. Kal. Maij

16 Aprilis.

S. PATERNVS
Episc. Abricen.

Synop. *Cum esset amicus pauperum, procuratori regiæ pecuniæ auaro lumen oculorum diuinitùs eripuit. arreptitios, & mutos curauit. antequam præsul crearetur, visus est à Superis è Coelo delapsis ritè inaugurari.*

ENCOMION 122.

Fuisti, Paterne, vitæ asperitate, in te ipsum lictor,
in cęteros singulari pietate pater.
Childeberti Regis ærarium aperuisti inopiæ,
at eius auaro procuratori Crescentio
verito, ne pecunia decresceret regia,
diuinitùs eripuisti lumen;
fecisti ei, quem deperibat, similem, Pluto:
non debuerunt irrigari cœli lumine oculi,
qui pauperum squalorem aspicerent sicci.
sed paternus erga tuos amor te armauit in hostem:
nam Parisios aduentantē, necdū subeūtem mœnibus,
exhorruerunt subitò milites Ditis;
quotquot misera hominum obsidebant corpora,
coniecerunt se ocyus in fugam;
non expectarunt iubentis imperium,
non ausi sunt vultum sustinere præsentis,
incruenta fuit victoria, sine pugnæ labore.
meritò tibi vis data soluendi ora mutorum,
vt plures essent, qui concinerent victori pœanem;
illud verò quàm admirandum, atque præclarum?
quòd antequam Abricenses acciperes infulas,
delapsi per speciem è cœlo Pontifices
suis te manibus inaugurare sunt visi.
occuparunt videlicet te Cœlites somno languentem,
ne posses, vt solebas vigil, acriùs honori resistere.

17 Aprilis.

XV. Kal. Maij

S. ANICETVS

Pont. Max. M.

Synop. *Templorum, ac sacrorum ministros vetuit esse molliter comatos. Iussit caput in coronæ modum tonderi. Insectatus est hæreticos, Montanum, Maximillam, Priscam, Cataphryges, & alia id generis monstra.*

ENCOMION 123.

In Assyria natus famosa regione delicijs,
cum supremum sortitus esses imperium,
in delicatos statim inuectus es mores;
hierodulis, & hierophantis muliebriter comatis
seueram admouisti nouaculam;
execratus es prodigiosos religioni cometas;
vera lucere voluisti astra, non ficta.
iussisti abrasum ritè in orbem verticem
sacra insigniri corona.
victrici laurea indignus tibi visus est vertex,
molli comptus lenocinio comæ.
auspicatò tibi nomen Aniceto fuit, (ἀνίκητος Inuincib.)
hoc est insuperabili heroi,
indicto videlicet, & strenuè cōfecto in illecebrā bello.
sed illa fuere maiora certamina,
quæ inita cum Montano, cum Maximilla, cum Prisca.
scilicet perfossus, atq; deiectus à te Montanus cecidit
vastiore ruina, quàm olim à Xerxe Athos.
haberi cœpit Maximilla vel parui, vel minimi.
Priscæ furentis more Baccharum
aut est antiquata dementia,
aut in busto vetustatis sepulta cum nomine.
Cataphryges, qui se numine simulabant afflatos,
vti vaporem pleno maiestatis ore difflasti;
qui se dicebant Entheos, eos penè dixisti Atheos.

XIV.

XIV. Kal. Maij 18 *Aprilis.*

S. ELEVTHERIVS

Episc. Illyr. M.

Synop. *Commendatur, cum à nobilitate generis, tum à virtutibus. cum Tyrannus eum ab equis distrahi iussisset, Angelus in currum imposuit, & in montem egit: excruciatus postea est igni, & acuti obelisci substrati.*

ENCOMION 124.

Nihil Roma se vidisse fatetur illustrius,
quàm Eleutherij ciuis sui triumphum.
protulit in eo maiorum laureatas imagines,
parentis tertiùm consulis secures, ac fasces.
sed illud pulchrius, quòd Anthia matre genito *ἄνθος Flos.*
nulla vis infringere potuit gloriæ florem.
hostis ipse Adrianus apparauit triumphum,
cum delacerari iussit à consternatis equis;
qui sine auriga distraherent currum.
mirus honor. Cœlestis ales inhibuit equos.
in currum imposuit hunc triumphantis more,
auriga fit ipse ales, in montem nemorosum agit,
attonitæ spectaculo circumsistunt currum feræ,
leones in primis, subire parati iugo.
Adblandiuntur, plaudunt gestu, lætitia fremunt,
solus induit imperator feram;
furit incensus ira, incendi Eleutherium iubet.
clamat hic se non prunas calcare, sed rosas,
nimirum fausto natus omine, Anthia matre,
inter aculeatos pœnarum effloruit vepres.
frustra & acuti substrati sunt obelisci;
his enim ille ad pugnam magis visus est acui;
immò tanquam victori obeliscos ipse hostis erexit;
sed vt perennius monumentum gloriæ foret,
inscripti sunt illi triumphali sanguine.

19 Aprilis.

XIII. Kal. Maij

S. ELPHEGVS

Episc. Cantuar.

Synop. *Qui hunc necarunt, diuinam vltionem grauiter senserunt. partim enim obsessi sunt flammis, partim excruciati dolore viscerum; aut obruti naufragio, aut telis hostium. At eius cadauer integrum repertum.*

ENCOMION 125.

Inter Danicos Britannici regni fluctus
immotam Elphegus se præstitit cautem;
nihil tamen illo mollior fuit in miseros,
ipsis se præstitit hostibus lenem;
sed falsi sunt, se nihil sensisse asperius,
qui in eum temerè exarsere comicijs;
incenso oppido vix euaserunt à flamma.
alij immani viscerum excruciati dolore
didicerunt mitiora habere præcordia.
At vbi vires accepit impietas
impacta securi sacras fregere ceruices.
tum effugere se posse rati paricidij pœnam,
crediderunt pelago classem;
sed elui tantum piaculum nec Oceano potuit;
coniurarunt repente aduersa ventorum agmina;
sexaginta naues vna procella demersit,
totidem expulit in ignota littora;
reliquias infelices impiorum
excepere barbarorum gladij.
nempe qui gubernatorem Britannicæ nauis
nefariè necatum deiecere de puppi,
ij, & fluctibus damnandi erant, & ferro.
contrà hic diu post penè spirans repertus in tumulo,
conditus est in vrna cum pompa à rege Canuto
is, quem venerata seruarat recentem cana vetustas.

XII. Kal. Maij — 20 Aprilis.

S. THEODORVS Trichinas.

Synop. *Asperrimo cilicio vsus est, vnde Trichinas dictus. ex eius mortui corpore mirandum in modum fragrantia vnguenta manarunt, quæ adhibere soliti sunt ægri ad depellendos, & curandos morbos.*

ENCOMION 126.

Nulla magis idonea fabricata sunt arma,
quam tua, Theodore;
qui pro thorace adamantino
loricam induisti cilicinam,
triplici setarum ordine verè trilicem;
huius asperitas fecit, vt diceresre Trichinas. τριχινα.
nobilius sortitus es cognomentum,
quàm à caliga militari Caligula,
à triumphali torque Torquatus.
cum tu hispidis setis totus horrebas,
velut ericius, vulnerasti hostem,
cominus, eminus.
immissa tormenta hostium amisere vires
villosi textus oppositu.
quid mirum, quòd tam bene loricatum ducem
exhorrescere visus est stygius miles?
sed illud planè mirum, quòd è tuo exanimi corpore
nulla arte vnguenta sponte manarunt.
his inunctos donabas vita mortuus.
cõpunxisti setarũ aculeis corpus, vt effluerẽt balsama.
qui nullis illecebris delibutam duxisti vitam,
vnguenti suauitate delinitam meruisti mortem.
vertisti tumulum in Seplasiam,
vrna abijt in myrothecium,
cadauer in concham.

21 Aprilis.

X I. Kal. Maij

S. ANSELMVS

Episc. Cantuar.

Synop. *Puer adhuc cum degeret in monte, sibi visus est coram Deo Imperatore stare, à quo alimentum acciperet. dynasta ipsi infensus venabulo ictus occubuit. alter ei obsistens, luporum se appetentiũ specie territus.*

ENCOMION 127.

In vrbe Anselmus natus Augusta,
vnus ciuis patria ipsa fuit augustior.
educatus est in monte, nẽpè ad ardua quæque factus:
putabat puer hic, per impositos montium gradus
ad diuinitatem fieri posse ascensum.
obuersata est hæc agitanti mirà species ad votum,
vidit se in altum cacumen euectum,
ad Imperatoris magni solium sisti;
oblatam quoque sibi ab illo dicebat ambrosiam,
hausit inde sapientiam, quà cęteros aleret.
sed offeçit altitudo tanta ingenij, atque virtutis
etiam regio culmini.
statuit Romanæ religionis libertatem tueri liberè:
maluit odia Regum iniusta contrahere,
quàm pati, quicquã de Reginæ Romæ gloria detrahi:
Vuilẽmi infelici dynastæ, dũ feras venatur in nemore,
ferinum cor diuino nutu sagitta traiecit,
sanguinem inde misit, vbi efferuescebat ira;
alter, qui eum ausus est mordere conuicio,
exhorruit inuadentes se lupos;
nec antea explicauit se periculo,
quàm vidit, ex Anselmi ore vibrari lanceam in lupos:
quis auderet cum tam strenuo congredi Duce?
qui aut calamum distringebat in gladium,
aut linguam exacuebat in lanceam.

X. Kal. Maij 22 April.

S. THEODORVS

Episc. Anastasiop.

Synop. *Pramonstratus est matri lucidi sideris specie: cum lateret, inuentus est à venatoribus inter feras. ferreo septo pro domuncula vsus. mouit facillimè ingentem cautem. impetrauit precibus è coelo imbrem.*

ENCOMION 128.

Nihil tuo, Theodore, conceptu clarius,
nihil viuendi genere tectius fuit.
visa sibi mater est sinu excipere lucidum sidus;
statim radiatus intumuit vterus;
abdidisti te tamen in intimas siluas,
occuluisti lucem opacitate lucorum.
sed diu delitescere virtuti non licuit;
conuenere ad te vndique piorum greges.
mirati sunt sub vmbra nemoris abditum Solem;
stupuerunt, cum feras viderunt humanas factas,
adulantes tibi lupos, adblandientes vrsas;
te, contrà, atrocem in te ipsum, ac ferum.
Non cœmentitiam habitasti domunculam;
sed nouum tibi fecisti carcerem cratibus ferreis,
hunc pontificiæ præposuisti basilicæ;
Anastasiopolin, hoc est vrbem immortalitatis alumnã ἀνάστασις Resurrectio.
infulatus præsul cessisti alteri;
vel hoc immortaliter laudandus.
Exhibuisti te durum tibi,
sed saxa tuo non obduruere imperio;
quippe ingentem cautẽ, quæ protrahi nulla vi poterat,
quasi volubilem fecisti pilam.
imbres quoque, vt placuit, aut pressisti, aut expressisti.
meritò id factum. ferrea constrictus in cella
æneo imperasti cœlo.

22 Aprilis.

X. Kal. Maij

S. MVCIVS

Martyr.

Synop. *Præfertur hic Mutio Scæuolæ. Saturnum adorare noluit. Socios habuit necis Polychroniũ, & Chrysotelum, ad quorum nomen alluditur. ante Decij currum quasi captiuus ductus, sed soluta repente sunt vincula.*

ENCOMION 129.

Mutam fecisti de Mutio Scæuola famam,
sed de te disertam.
exuri passus est ille foculo manum,quia arsit ira,
quòd in cæde Porsenæ Regis aberrasset ab ictu;
at tu diuinos honores iussus habere Saturno,
totum potius obiecisti te flammis,
non nisi certus fuit ictus, collimasti;
quia deiecisti de diuinitatis regno Saturnum;
fabuloso illius auro
præposuisti id, quo laceratus es, ferrum.
at ne videretur virtus planè inops ab auro,
χρυσὸς Aurum. socium tibi adsciuisti pugnæ Chrysotelum.
πολὺς Mult. ne,vt Saturni hostis, careres memoria temporis,
χρόνος Tempus. etiam Polychronium.
equuleo tuo refractarium domuisti tyrannum;
frænos furori Decius à te iniici iussit;
stupuit,cum neruis excruciatum diù,
neruosiorem vidit.
conatus est facere frustra captiuum,
iubens ante currum te duci suum;
sed fluxerunt prodigiosè lora de manibus;
palmæ non funes admisere, sed palmas,
iterum ad pugnam liberæ.
Scæua Sinistra. Alterum te,Muti,Scæuolam Roma dixisset,
sed quia fuisti dexterior,non debuisti à sinistra dici.

X.

X. Kal. Maij — 22 Aprilis.

S. SOTER

Pont. Max. M.

Synop. *Hæreticos in primis Cataphryges insectatus est acriter: vetuit, à virginibus, etiam Deo dicatis, sacra vasa tangi, aut eas ministerio adhiberi sacrorum. vetuit quoque, iniri matrimonium sine parocho.*

ENCOMION 130.

Fecisti, Soter, Campaniam verè felicem
natalibus Fundis.
accepisti auspicatò à salute nomen. — σωτὴρ Saluator.
seria, non ludicra dedisti orbi terræ Soteria;
desierunt Tyndaridæ Romæ dici Soteres, — Alex. ab Alex.
quòd pro salute ciuium dimicare sint visi.
Domuisti religionis hostes, in primis Cataphryges;
verè bis, immò sæpius à te victi Phryges.
obtriuisti superbi Montani perfidiam — Virg.
execratione fulminea;
nempe feriunt summos fulmina montes.
altitudo eius nominis fuit humilior,
cum te ad fastigium dignitatis virtus euexit.
consuluisti præsertim honori templorum;
sacra vasa vetuisti fœminea tangi manu,
etiam in parthenone degentium.
thuris adolendi munus esse iussisti
penes flaminem, non flaminicam;
verecundiæ, ac pudoris flãmã intra flãmeũ coercuisti;
Nuptijs quoque leges, ac iura sanxisti,
iniectis licentiæ frenis,
ne Cupido volitaret audaciùs;
commendasti pudorem paranympho, & pronubæ;
nempe testatam voluisti coniugum esse virtutem,
vt esset clara non minùs famæ luce, quàm tædæ.

IX. Kal. Maij

23. Apr.

S. GEORGIVS

Martyr.

Synop. *Bellica laude præstans fuit: sed aduersus Deos pugnauit acerrimè; quamobrem rota distractus est acuminibus aspera. Demum post acerba supplicia admoto pectori graui saxo, proiectus est in mare.*

ENCOMION 131.

Inter hostiles gladios, ac tela impunè versatus,
dici meritò potes, Georgi, belli fulmen;
nisi quòd ita fragore armorum virtus detonuit,
vt non euanesceret fulgetrum gloriæ.
alterum te putassent Martem,
nisi triumphatis omnibus Dijs,
visus fuisses Martialis heros Marte præstantior.
excoluisti, Georgi, virtutis cāpū eo, quo ictus es, ferro.
γεωργίω terram colo.
creuit magno cùm fœnore laudis seges.
duro primùm contusus es vecte;
sed mirus euentus; nam non aditum clausit,
sed aperuit tibi uectis ad decus.
Immanis frustra extruitur machina,
prægrandis ad lacerandum rota;
stant subiecti cultri, horrescunt cuspides,
alligaris solutus metu;
totus diffluis cruore, dum voluitur,
sic abundè irrigas cultum gloriæ campum.
stupuit Fortuna, cū dedit volubilis rota constantiam.
nempe contemplatus es in huius machinę orbe
immensam sempiternæ felicitatis orbitam.
sub acie ferri virtus aciem traxit.
nec minus elusus est hostis,
cum ingenti lapide tuum onerauit pectus.
nunquam enim firmior contempsisti procellas;

VIII. Kal. Maij 24 Aprilis.

S. MELLITVS

Episc. Angl.

Synop. *Saxones ad vera religionis cultum traduxit. Deiectus est impiè de pontificia sede; sed auctores facti vltus est hostis. Aras interdixit nimiùm scelestis, & facinorosis. Diuinitùs restinxit incendium.*

ENCOMION 132.

Non alium laus tua posceret, Mellite, quàm Nestorẽ,
cuius ex ore melle dulcior fluebat oratio.
nec tamen esset illa ita mellea, vt Mellitus;
proinde nec te Nestor æquaret.
nihil in te fuit, quod non suaue esset, ac lene;
vt pietate corda mulceres,
adijsti duros, & nomine, & barbarie Saxones;
visum est iterum mel exugi de petra;
sed virtus, quæ mel confecit tuum,
aculeo non caruit suo;
nam, qui te pontificia expulerunt sede,
mox ab hoste compulsi sunt in fugam;
quia carere voluerunt melle,
confossi sunt telis,
viperino delibutis felle:
suauitatis ingrato fastidio
acerbissimum doluerunt fatum.
Tu quoque cum absterruisti ab aris profanos,
tanquam ab alueari fugasti fucos.
operosa fuit in omnibus virtus,
apem prætulit Hymettiam,
nisi quòd de more abigi non potuit fumo;
atque vt ostenderes, te hoc lędi non posse,
restinxisti fumantis incendium vrbis.
mira res. ab extincta flãma Fama tibi lumẽ accendit.

25 Aprilis. VII. Kal. Maij

S. MARCVS

Euangelista.

Synop. *Expressus est, ac significatus à Vate per Leonis speciem. in Aegypto Deorum fana, & simulacra destruxit. Commendantur Venetia, quae eum patronum sibi adoptarunt; eiusque praesidijs nituntur.*

ENCOMION 133.

Prætendisti, Marce, generosum animo leonem;
cesserunt in prædam tibi minores feræ,
cessit quicquid belluinum bruta colebat Aegyptus.
latrare desijt Anubis, mugire Apis,
ad rugitum exterriti tuum.
Te Osiris multò acerbiorem sensit,
quàm, à quo laceratus dicitur, Typhonem:
dedidicit Apim Memphis plangere, didicit frangere.
Fregisti etiam cruenta Isidis cornua;
cessarunt Isiaci perstrepere sistris,
vbi tua vox cœpit audiri.
perfectum est tuo quà sudore, quà sanguine,
vt nihil iam Nilo deberet Aegyptus;
cessere fruges hominibus frugi.
Gaudet nunc inuicta gens Veneta
inter barbaricas prædas,
captas tui venatione leonis;
nulla ferarum acres effugit vngues:
terret oculos ipsa ceruicum iuba.
scilicet cum illustrasses, Marce, Orientis plagas,
infudisti & Occidenti lumen.
illic Alexandriæ sortitus es infulas;
hìc Aquileiæ renascentis statuisti principatum.
per te cœpit habere imperium, etiam in aquis,
ille, qui ardet igneus in signifero, leo.

VI

VI. Kal. Maij 26 *Aprilis.*

S. MARCELLINVS

Pont. Max. M.

Synop. *Cum metu suppliciorum, atque mortis religionem abiurasset, postea poenitens facti tyrannum adijt, increpauit, palinodiam cecinit, ac se constantissimè obtulit neci, ceruicibus à lictore fractis.*

ENCOMION 134.

Ingemuit primùm Roma,
quæ iam respuerat lupæ mammas,
cum pastorem populorum vidit
cessisse lupis in prædam,
nihil initio datum in scena miserius,
nihil in extremo actu felicius.
Ille, cui regij se sponte submittunt fasces,
timuit impij Cæsaris secures.
prò quantùm erubuit Roma,
cum ille expalluit ad tyranni purpuram;
sed eadem mox triumphauit gaudio,
cum ipsum, quem viderat decolorem metu,
proprio vidit cruore purpureum.
scilicet Ducem primum religionis expressit,
inter dedecus vnum, & decora multa versatus.
peregrinatus est vtriusque animus,
non inquilinus perfidiæ fuit.
semel tantùm constantia mutauit vultum,
perbreui salebra timoris succussum;
sed continuò se reddidit sibi
gubernator ad puppim sedens
inter Euripi fluctus extimuit;
at numquam postea velificatus est tutius.
consultò Natura trepidare voluit cœlum,
ne sine metu casus sit ipse clauiger cœli

27 Aprilis.

V. Kal. Maij

S. ANTHIMVS

Episc. Nicomed. M.

Synop. *Alluditur ad floris nomen. auctor fuit, vt viginti hominum millia, natali Christi die, subirent potius mortem intra templum incensi, quàm Ioui thura darent. ipse ignitis tibialibus, & gladio consumptus.*

ENCOMION 135.

ἄνθος Flos.

γλυκὺς dulcis.

Gaudes & iure gaudes, Anthime,
æterno tui nominis flore,
quem nulla procella infregit, ac turbo;
inter acutos pœnarum vepres
redoluisti fragrantiùs.
ad suauitatem, ac pulchritudinem floris tui
innumeræ aduolarunt apes.
ex tua disciplina inter cęteros Glycerius,
à dulcedine adeptus nomen,
suppliciorum acerbitatem non sensit.
Te auctore Nicomediæ, cui præeras,
multitudo viginti millium heroum,
corporibus igne flagrantibus
illustrauit Dei natalem diem.
ipse te tyrannus accendit ad cursum,
cum fibulis talos compunxit ignitis.
militis quoque muniuit pedes,
cum tibialia induxit ex ære candenti.
rotamque eo versauit, adduxit ad metam.
admotæ lateri faces fecere illustrem.
tanto sub æstu flos non elanguit tuus.
libenter siuisti gladio frangi ceruices,
vt largior efflueret cruor.
sed, ne de flore tam pulchro se iactaret Venus,
eum purpureum sanguine fecisti tuo.

IV. Kal. Maij 28 *Aprilis.*

S. VITALIS

Martyr.

Synop. Hortatus est ad martyrium subeundum Vrsicinum medicum. Ipse lapidatus est, sed Sacerdos Apollinis auctor necis, dirum in modum perijt, clamitans sibi viscera igneo ardore torreri, atque consumi.

ENCOMION 136.

Mirum non fuit, quòd spreuerit mortem,
qui ferebat secum auspicium vitæ,
Vrsicinum ipsum medicum languentem in pœnis
roborauit eloquio;
medicinam ægro medico Vitalis adhibuit;
de vita securus sua, de aliena solicitus.
manus ad prælium peritè vibrauit hastam,
quippe illa commilitonem, vt surgeret, tetigit;
aduersarium, vt caderet, vulnerauit.
huic restitit, ne & alios perderet pugna,
alteri metuit, ne metuendo necem
iacturam faceret immortalitatis,
hinc iacula contorsit in barbarum,
illinc clypeo socium texit.
passus est vltro se obrui saxis,
vt qui mollis erat in fide, obdurescerer pœnis.
Is, qui tyrannum ad Vitalis impulit necem,
Apollinis Sacerdos Pythius fuit,
nempè ægrè tulit eripi medicum
medicinæ, vt putabat, Deo.
sed pœnas parricidij meritas tulit,
statim oppressus à Dite clamauit,
intestino se igne comburi.
ceteris Pythius dubia dixit oracula,
sed de suo supplicio retulit certum!

28 Aprilis. IV. Kal. Maij

S. THEODORA

Virgo, & Martyr.

Synop. *Inclusa est in lupanari. Miles eam liberat mutatis vestibus, tum alter procaciter ingreditur; qui inuento viro stupet. Lis de martyrio initur inter ipsam, & militem. Vtrique adiudicatur pro voto.*

ENCOMION 137.

Duplex aggressa simul est Theodora certamen,
& religionis, & pudoris.
S. Ambr. tam religiosa fuit, vt se mactari siuerit,
tam pudica, vt præponeret probro necem.
detestanda vafrities, & conatus hostis;
vt pudica sit, religiosa ne sit.
Iussa est, aut Dijs sacere, aut prostibulo infici.
turpis vindicta de turpibus Dijs.
At illa non putauit se fore pudicam,
si pudicitiæ abiuraret auctorem.
clauditur lupanari columba, non lupa,
nequicquam strepunt accipitres foris.
primò miles intrò irrumpit armatus,
sed aliud habitu præfert, aliud corde.
ambigit virgo, vtrùm sit procus, an lictor;
illa ceruices, hic chlamydem offert.
iurat, se non ad prædam venisse, sed prædem,
vadimonij, non opprobrij reum.
commutet indumenta,
ne mutetur, aut pudor, aut pietas;
pro calantica galeam sumat, pro flammeo cristas;
lorica pectus muniat, gladio latus;
sic armis corusca virgo visa venustior;
Venus ipsa videri potuit armata more Spartano,
nisi se simulasset, vt Venerem eluderet, virum.

Ac

at miles tunc maximè vir est, cum se fingit puellam.
interim euadit, euolat columba de laqueo
alis alienis.
Alter irrumpit intrò,& verè procus.
stupet,cum animaduertit virum;
non substitutam videt pro Iphigenia ceruam,
sed verum pro puella militem;
ne ipse quoque, qui hæc spectat,alter fit,veretur;
prorsus ita.alter planè fit,non tamē forma,sed mente,
ex hoste pudoris,hostia.
curritur ad supplicij locum, de nece certatur,
clamat hæc, se prædem pudoris optasse,non mortis,
manere nexum, si quæratur pudor;
fidei iussorem se nolle,si sanguis,
habere se vnde hunc soluat;
esse in virgine locum,& flagris, & vulneri,
si minùs flagitio, & Cupidinis telis;
probrum se declinasse, non necem;
formam corporis se mutasse,non animi;
fugisse se lustra luparū,vt ouem ostēderet immolandā.
non agnoscere beneficium, si eripiat palmam.
Felix euentus tanti certaminis fuit;
duo contenderunt,& ambo vicerunt.
sapientius hi exierunt de Epicuri hara,
quàm de Pythagoræ schola
Damon, & Pythias.
cœpere isti apud posteros ambo sileri,
eo ipso,quod olim amauere, silentio,
quippe non peruenit eorum vadimonium ad coronas.
mirum planè est, quod canit hìc fama;
fornix meretricius
Theodoræ cessit in fornicem triumphalem. *Vide Baron. in Martyr.*

29 Aprilis.

III. Kal. Maij

S. PETRVS

Ord. Præd. M.

Synop. *Ab hæreticis parentibus ortus, veræ religionis defensor acerrimus fuit. Cum verba faceret, Solem obnupsit, ne auditores æstu grauarentur. loquelam aut dedit, aut abstulit. tandem pro fide constanter cecidit.*

ENCOMION 138.

Parentes impietatis inuoluti caligine
ediderunt te, Petre, in lucem,
immò ediderunt lucem,
quippe Solis instar exortus es terris;
nisi quòd semel prodigiosè texisti Solem,
cum sub dio verba faceres in summo æstu;
vt perfugas ad fidei signa reduceres;
impetrasti precibus nubis vmbraculum.
cessauit Sol impendere terris radios,
vt in aliis compendium tu faceres lucis.
subduxisti vertici æstum,
vt cor incenderes.
Qui tuo in omnes dominabaris eloquio,
aliorum imperasti loquelæ;
aduersarium audacter oblatrantem tibi
fecisti elinguem.
alteri nutibus à te poscenti opem,
vincula soluisti linguæ.
vulnerauit vox tua virilis impios,
antequam tibi infligerent vulnus.
Quæsitor & indagator es perfidiæ factus,
parentibus licet perfidis natus.
mirum fuisset, si imbelles columbę
genuissent ferocem aquilam;
sed magis mirum, quòd perspicacę genuerunt noctuæ.

Pri

Pridie Kal. Maij 30 *Aprilis*

S. CATHARINA

Senensis Virgo.

Synop. *Spineam coronam praetulit floridae. Signa Christi vulnerum praesetulit. ecstases habuit miras. Catenis ferreis se domitabat. Cor ipsi prodigiosè assilire, & resonare solitũ ob ardentẽ in Christũ spõsum amorẽ.*

ENCOMION 139.

Omnes eloquentia in te, virgo, iaceret flores;
nisi magis amares, quibus redimis caput, spinas.
praefers catenis Mercurialium Rhetorum aureis
tuas, quibus constringis artus, ferreas.
hunc attulisti ad thalamum muliebrem mundum;
pallida placuisti sponso purpureo;
abiecisse aurum pro dote regia fuit.
faces de more quinque arsere, quot in te vulnerũ notae
Ducta non es nuptiali curru,
at in aerem euecta sublimis è terra
non modò mente, sed corpore,
adeò nihil te grauauit, id, quod constrinxerat, ferrum;
quot eius catenae fuere annuli,
tot sponsus habuit fidei praedes tuae.
sed mirum, quòd cum esses in amore tam firma,
nihil habueris corde mobilius;
hoc ei proprium fuit, subsilire, resilire.
cum te ferreis captiuam fecisses vinculis,
cor tamen impatiens fuit carceris.
quin etiam sonus salientis auditus est cordis,
non vacauit chorea virtutum Amore chorago.
felix cui licuit, vel inter spinas habere tripudium.
sed nihil magis indoluit Venus,
quàm quòd ipsam ad tuas non admiseris spinas.
acriùs est his compuncta, quia caruit.

30 Aprilis.

Pridie Kal. Maij

S. MARIANVS

Martyr.

Synop. *Anagnostes fuit. Excruciatus ex alto loco per summos pollicum apices pependit. Mirum habuit vaticinium de suo martyrio; præuidit enim se necãdum apud amoenissimum locum, & liquidum fontem.*

ENCOMION 140.

Excepit Marianus capaci ad gloriam sinu
rapidos, qui in se confluxere, torrentes:
tranquillo semper animo fuit in pœnis.
pependit alta de trabe libenter ad vulnera,
vt infra se despiceret hostem.
sic tortus est, vt illum extulerint pœnæ.
nexus, qui retinebat pendentem,
non totas manus, sed summos pollicum apices tenuit,
vt exilitas digitorum laboraret magis in pondere.
non potuit aptius apex gloriæ tangi,
quàm per apices pollicum nexos;
non fuit opus integra certare manu, sed digito.
Carcer eidem pro cortina fuit oraculi,
quippe vidit ante necem, se sublimi insidentem solio,
assidere magno naturæ opifici Deo;
tum per nemus duci arborum viriditate vestitum,
vbi se tandem crystallino prolueret fonte.
nemini mors se obtulit ore tam læto.
perductus est ad herbidum supplicij locum,
texendis videlicet idoneum corollis.
eminebat eodem in loco, vbi cæsus est, collis,
irriguus scatebra pellucidi fontis.
excepit cruorem alueus, factus est par Erythræo.
iterum visus est ardens furor hostilis
vndis, vt olim, extingui rubris.

FASTI

veterum Romanorum, atque Græcorum collati cum nostris.



MAIVS.



Vamquam nondum liquet, vnde Maij mensis nomen fluxerit; cum illud alij à Maioribus, alij à matre Mercurij Maia, alii aliunde deducant, mihi certè placet, quod rei propositæ est maximè accommodatum, eam sequi sententiam, quam Sulmonensis vates *Ouid.* ex multis primam citat, vt deductum nomen sit à Dea magistratuum Maiestate. Et sanè hic mensis statim initio Apostolos producit duos, qui summus religionis est magistratus. deinceps verò summos Pontifices plures, hoc est omnino decem. in vnum diem, qui est vigesimus quintus, tres incidunt. Fulget præterea maiestate regia; quippe ipsis Kalendis occurrit *Sigismundus*, deinde *Henricus*, reges; præter mulieres è Cæsarum, Regũq; progenie, vt sunt *Flauia Domitilla*, & *Plautilla* mater, & *Dypbna* filia regis Hiberniæ, *Basilla* item ex regio genere; vt, si superstitionem excipias, dicas, hunc mensem meritò in *Apollinis*, hoc est Solis ipsius tutela fuisse.

Kal. Maij. Duobus hic dies triumphis insignis fuit; altero, *1. Maij.* quem P. Val. Poplicola de Veientibus, & Sabinis; altero quẽ *Liuius.* Q. Publ. Philo primus Proconf. de Samnitibus, ac Palepolitanis egerunt. totidem apud nôs, sed multò illustrioribus *278* ornatur, quos primi religionis duces * *Iacobus*, & *Philippus* *425* retulerunt, ille de Iudeorum impietate victor, hic Scythicis, *Asiaticis*, Phrygiis onustus spoliis; quibus triumphis addi potest tertius, quem *Sigismundus* Burgundiorum Rex cum

de

de auræ illecebris, tum de barbarorum sæuitia egit. Flo-
Kal.vet. rales item ludi per triduum dabantur; atqui *Andeolus* hierodulus, Seueri Cęsaris iussu, spinosis potius cęsus est fustibus, sed inter spinas illas effloruerunt vulnerum rosę. Cętera, quæ hoc ipso die Romæ agebãtur, merę aut ineptiæ, aut corruptelę fuerũt. Vulcanalis flamen Deæ Opi operabatur. Lares Deos ornabant, quos præstites, hoc est domus, familiæq; custodes vocabant, canina indutos pelle, cũ canis hoc maximè haberent, quòd essent impudentes, nec tamen fures arcerent, sed diuinitatem ipsam surriperent. nobis, & Opis Deæ, & præstitũ Larium loco Cœlites præstò sunt. Erat & Bonæ Deæ sacer hic dies, cuius sacris nihil improbius. in operto fiebãt hęc sacra, q̃a execranda, vt laterẽt viros, quamquam eò se intulit Clodius veste muliebri. ab ingenuis agi religio erat, quia minus religiosa; sed adhibebant seruitia. Damium vocabatur festum, quasi pro populi salute, δῆμος enim gręcè populus est; ꝗ potius saluti erat aduersum. Apud nos pro incestis Bonæ sacris, ac pro Floralibus ludis, in quibus illudebatur deflorato pudori, substituũtur *Vualburga*, & *Grata* virgines integerrimæ. Iam apud
Macrob.
Gyral. Athenienses sacer erat hic dies Sciriæ Palladi, ab vmbraculis, atque arborum scenis ita dictæ; quamobrem & Maium ipsum mensem appellabant σκιροφόριον; atqui nostrorum virtus non vult sub vmbra, sed in luce versari.

2. Maij. VI. Nonas. Triumphauit olim Romæ M. Cl. Marcellus
Golzius. Cos. de Comensibus, & Insubribus; sed eũ, quem * *Athanasius*
557 de Ario, ac de Cęsarũ ipsorũ impietate retulit triũphũ, excepit, vt nomen ipsius indicat, immortalitas. Illa verò laurea est etiam ornata sanguine, quam *Euginias*, alijq; nonnulli antistites, quam *Neopolis* cum socijs, quam *Exuperius* cum integra penè familia retulerunt. quibus ob fortunatum euentum libenter se associant, & *Secundus*, & *Felix*.

3. Maij. V. Nonas Maii. Tertius hic dies ludorum Floralium fuit,
Gyrald. quo die lignum illud inuentum est, quod diuino rigatum sanguine germinauit, atque effloruit in religionis decus: hinc ad corollas legerunt flores * *Alexander* hierarcha, *Euětius*, ac *Theodulus* hierophantæ; neq; vetustate arescet ea corolla, quam *Iuuenalis* antistes sibi intexuit. *Antonina* verò virgo ita effloruit, vt lupanar ipsum, in quod intrusa per vim est, ei cesserit in hortum. Sed nihil tam insignem reddit hunc diem, quàm

quàm trophæum Crucis inuentum, Florales illi Romanorum ludi cesserunt ei ligno, de quo, & illusus Deus, & redimitus spinis pependit. Aegyptiacum dixere hunc diem Veteres, infaustum videlicet, & ominosum, qui nunc faustissimus habetur, deleta videlicet per Crucem omni superstitione, cuius altrix maximè Aegyptus fuit. *Gyral.*

IV. Nonas Maii. A. Manlius Torquatus Cos. de Phaliscis spolia in triumpho retulit opima. Ludi verò Maximi per dies sex dabantur: Compitalitij vocabantur, quia in compitis Diis Laribus, quos vernis floribus coronabant, & eorũ matri Maniæ, hoc est insaniæ, dicati erant. Sed Torquati triũpho præclarior ille succedit, quem *Siluanus* Gazensis antistes cum opulentiore gaza retulit, vnà cũ exercitu laureato, de *Maximino* Cæsare religionis hoste. ornatis autem verno flore Laribus, quos pręstites vocabãt, opponitur. *Florianus* Præsul; & insanæ Larium matri Maniæ summi consilij mater *Augustini Monica*. *Antonia* quoque, ac **Pelagia* virgines inter sanas, ac sapientes sunt iure censendæ. *4. Maij.* *Liuius.* 512 *kal. vet.*

III. Nonas Maij. Alter ludorum Maximorum dies. apud nos nõ ludicra, sed feria sunt spectacula, & planè illis opposita, * *Maximi* præsulis de Maximino Cæsare victoris; *Angeli* quoq; Carmelitę de hæresi pfligata; *Augustini* de frænata superioris vitę licentia; deniq; *Irenes, Ireniq;* de nece contempta merentium laudem, quibus ad omen felicitatis se adiungit *Eutychius*; ad victoriæ *Nicetius*; ad voluptatis inter pœnas *Hilarius*; denique ad prædicationis, & laudis *Eulogius*. *5. Maij.* *Kal. vet.*

Pridie nonas Maii. Illustris hic dies fuit C. Martii Rutili dictatoris triumpho de Tuscis; sed illustrior redditus flamma, ac nutrimento flammę oleo, in cuius plenũ dolium *Ioannes* est immissus impunè, de Domitiano domito victor. Pulcherrimus et ille triumphus omnino dicendus est, quem *Venustus* de turpibus Dijs, & quem * *Damascenus* *Ioannes* receptis Cælitum signis de Leone Isaurico reportarunt. quamquam triumphatori Rutilo oppositi sunt clariores etiam nomine, *Heliodorus* videlicet, & *Lucius*. *6. Maij.* 397 *Sol.*

Nonis Maii. Nobilitarũt hũc diẽ triũphi duo; alter, quem Fabius Vitulanus de Aequis; alter, quẽ C. Sulpitius Beticus dictator de Gallis retulit. sed augustiores relati sũt de Deorũ simulacris ab *Augusto*, *Augustinoq;* fratribus; & à *Stanislao* *7. Maij.* *Goltzius.* 294 295

de

de cupiditate, ac sæuitia Boleslai regis; quanquam, & speciē quandam triumphi prætetulit pompa illa, qua *Stephani* corpus ab vrbe Byzantina ad Romanam deductum est, vndque cōditum cum *Laurentij* corpore, ne videlicet coronę deesset triumphalis laurus.

8. Maij. A. Gel. VIII. Idus Maii. Ater Romanis dies: nobis certè candidissimus, præsentia scilicet alitis Cœlitum Principis * *Michaelis* in Gargano monte. Quanquam idem dies ex parte purpureus est sanguine Martyris, sed nomine *Victoris*; qui rectè cum eo se iunxit, qui primus victoriam cum laureato agmine de perduellibus Superis reportauit.

9. Maij. Ouid. VII. Idus Maii. Lemuria, nocturna sacra tribus noctibus alternis Romæ celebrabantur, putabantur hæ Laruæ concursare per domos noctu, atque horrificis spectris, & belluinis formis terrere mortales. sunt qui eos Lemures, quasi Remures dictos arbitrantur à Remo, cuius à se occisi vmbram cum placare vellet Romulus frater, hos ludos instituerit: At verò apud nos memoria est præsulis Nazianzeni *Gregorij*, cui non aduersus inania ista spectra, sed cum veris, & immanibus monstris, hoc est cum hæreticis negotium fuit. quamquam eo Athenas nauigante, subitò concitata procella, visus est sibi videre absens pater in somnis horribiles Erinnyes, quæ pelago incubantes, fluctus in filii nauem conuoluerēt, sed irrito conatu. Cęterum infestis istis, & horrificis spectris, ac terriculamentis inanibus opponuntur trecenti, ac decem strenuissimi martyres, quos, neque horribili aspectu lictorum, neque propositis fascibus, ac securibus, formido incessit, ac proinde meritò se iis *Beatus* adiungit.

10 Maij. 294 Onuph. VI. Idus Maii. Tiberius Cæsar de Illyricis, Pannonibus, Dalmatis, atque Germanis nobilem egit triumphum, nec tamen æquandum cum illo, quem * *Gordianus*, & *Epimachus*, cui à pugna nomē est, de Iuliano egerunt. admirabilior certè hic, ac maioris ponderis fuit, quia non ære, ac ferro, sed plumbo (cæsi enim plumbatis sunt) parta victoria est. At *Calepodius* martyr inuictus, cum per vrbem probrosè tractus est ad necem, se in triumphali pompa duci est arbitratus. Fuit & illud triumphi spectaculū sanè visendum, in quo *Cataldus* vix in lucem editus, aut fasciis inuolutus, colligatam quodammodo, captiuamq; Mortem ante currum duxit, matre soluta sepulcralibus fascijs.

V. Idus

V. Idus Maij Iterum Lemuria Romæ celebrata, tum iuuenes armabantur, tanquã cum huiusmodi monstris, ac formis informibus dimicaturi. At commendatur à nobis potius *Mamertus antistes, qui ad cladem auerruncandam, & horrifica quædam, quæ Viennam obsederant, spectra, compitalitias, ac publicas lustrandæ vrbi preces instituit, item triduanas. Neque verò locum habet Lemurum terror, quãdo *Fabij*, & *Gandulphi*, & *Maximi* memoria est, qui Erebo, ac Dijs ipsis fuere terrori; præsertim cum hic dies, vt verni mensis, habeat flores suos aspectu ipso iucundissimos, *Anthimum* videlicet, ac *Florentium*, vtrumque purpureum. Deniq; ne quis nocturnos metuat Lemures, opportunè *Illuminatus* occurrit. Iã Hebræis memoria est suauissimi nectaris è cœlo delapsi, eum in desertis locis essent; nec tamen illud conferendum est cum suauitate, qua nostri præsertim Martyres inter acerbissimos ipsos cruciatus perfundebantur. 11 *Maij.* *Kal. vet.* *Theat. v. h.*

IV. Idus Maij. Et Græcis, & Romanis celeberrimus fuit hic dies. Athenis quidem ob Mantinæam victoriam; Romæ verò ob insignem triumphum L. Cornelii Maluginensis de Volscis, & Antiatibus. Ludi quoque hoc celebrabantur die Marti Vltori sacri. Sed quid illa victoria illustrius, quam *Pancratius*, omnis videlicet gloriæ bellicæ nomen, & omen ferẽs, retulit de Domitiano, ac Diis spretis adhuc adolescẽs, & tyro? aut qui triumphi conferendi cum iis, quos & *Epiphanius*, & *Germanus* antistites reportarunt? alter de Ario diuinitatis detractore, alter de Leone Cęsare hoste templorum. Deniq; desiit Mars, & haberi Vltor, & dici, cum de ipso, cęterisq; Diis neglectis *Nereus*, & *Dionysius* vlcisci cœperunt impunè; quibus ad fortitudinis omen accessit *Achilleus*, quanquam domita est istiusmodi spuriorum Deorum audacia à puellis ipsis, vltrice in primis * *Flauia Domitilla*. 12 *Maij.* *Plutar.* *Liuius.* *πᾶν* *Omne.* *κράτος* *Robur.*

III. Idus Maij. Lemuria postrema Romæ. abigere se his posse putabant è domo nocturnas laruas, et spectra. Sed prçclarius, & religiosius est, quod egit Bonifacius Pont. Max. cum è communi domo, atque delubro impios exegit Deos, ac magnam Dei matrem, Cælitesque substituit. compescuit Lemurum tumultus *Ioannes Silentiarius* dictus. *Glyceria* quoque virgo, cui à suauitate nomen est, nos à molestia, metuq; liberat, quę neque oppositas acies Erebi, nec propositas à barbaris pœnas extimuit; in quibus non modò nihil 13 *Maij.* *Ouid.* *γλυκὺς* *Dulcis.*

inuenit amari, aut acerbi, sed tunc maximè perfusa dulcedine sibi visa est, ac non dici tantùm, sed esse *Glyceria*.

14 Maij. Onuph. Pridie Idus Maii. Antoninus Caracalla à patre Seuero Imperator est dictus, ac propterea hunc diē Romę, sibi faustissimum celebrari voluit; at hunc Imperatoris titulum, atque laudem in religionis castris assecutus est dignius, nec sine auspicio nominis, *Victor* Martyr, cui etiam auspicatò coniux fuit nomine *Corona*; ne videlicet victoria suis careret insignibus; vtrique è cœlo per speciem corona prælata dicitur, vt incitamentum esset ad pugnam. Scissa *Corona* inter arbores est, putarunt aduersarij religionis scindi posse coronam, at illa per supplicia magis coniuncta est viro *Victori*. quamquam * *Bonifatio* quoq; post vulnera, cum se tandem, & Cupidinem strenuè vicisset, corona non defuit.

15 Maij. Varro. Idibus Maij. Fuit hic apud veteres natalis Mercurii dies, ac proinde inter feliciſſimos habitus. sacrata ei erat ad Circum maximum ædes. Mercatorum feriæ agebantur; qui fonte apud eam ædem featuriente se abluebant, quo expiarent periuria, fraudesq; in negotiatione commiſſas; Apud nos *Isidori* Martyris memoratur mors verè natalis, in cuius Basilica, quæ in insula Chio est, puteus cernitur, de cuius aqua, q pie hauserũt, admirabili prodigio liberantur à morbis. Mercurii verò, mercatorumq; vafritiæ, atque fraudi opponitur *Simplicius* præsul; & pretio *Dymphna*, quæ pudorem noluit habere venalem. Hoc item die Romę scirpea quædam Ar-Kal. uet. giuorum simulacra de ponte sublicio deiiciebantur in Tyberim, quod ab Euandro institutum dicitur, vt vetus odium Arcadũ in Argiuos significaretur. At certè nostris, vt *Ctesiphonti*, atque *Torquato*, fuit hoc propositum, deiicere videlicet ex aris simulacra Deorum, vt intestinum in eos odium indicarent.

16 Maij. Macrob. XVII. Kal. Iunij. Ater dies Romanis. ominosum erat conferre signa, explicare aquilas, manus cum hoste cōferere. at hic dies auspicatiſſimus victoriæ fuit, nempe *Aquilino*, & *Victoriano*, qui profectò duces videntur diuinitùs fuisse cōiuncti, vt ipso nomine indicerent Diis bellum; ac ne quid deesset, vel pugnæ, vel victoriæ, & *Felix*, & *Honoratus* accessere; neque verò par erat, ab *Honorato* seiungi * *Vbaldum* antistitem infulatum.

17 Maij. XVI. Kal. Iunij. Huius diei lausominis à noua Roma petenda

tenda est. Non elãguit apud posteros, sed viget memoria virtutis, quæ vel in * *Torpete* fuit impigra. in Neronis regia hic educatus est, non vt disceret exercere crudelitatem, sed ferre crudelem. *At* Chalcedonem inuicti milites ornant laureis, Alexandriam *Victor* ipse, *Restituta* Neapolim.

XV. Kal. Maij. T. Manlius Torquatus, qui Imperiosus est dictus, de Latinis, Campanis, Sidicinis, & Auruncis triumphauit; quo die apud nos *Henrici* Sueciæ regis triumphus præclarissimus celebratur, quem cùm de imperii fastu contempto, tum de barbarorum, atq; impiorum sæuitia perlata retulit. *Accepit* etiam, præter cęteros, ornamenta triumphalia * *Venantius*, qui insignis fuit præda Deorum. Græci, hunc diem Troiæ incendio illustrem faciunt. sed multò illustrior factus est ijs facibus, quæ *Dioscuri* admotæ sunt lateri; & ea luce, quæ de cœlo ipsi inter pœnas effulsit. 18 *Maij.* Liuius. 413

XIV. Iunij. Pudet Romã, vetera conferre cum nouis. nullam habet Vestalium virginum, quam cum *Pudentiana* conferat, vel pudicitia, vel pietate; quamobrem libenter in consortionẽ gloriæ adsciscit *Parthenium*, sed nimirùm hæreditariũ pudorẽ accepit illa à patre, nomine *Pudente*, munere Senatore. nunquam prętexta, atque purpura visa est pulchrior, quàm apud hunc, quia unà cum pudore coniuncta. Illustris item dies est *Cyriaca* virginis flamma, in quam est pro religione iniecta; sed in primis illustrem reddidit * *Petrus de Morono Calestinus* dictus, tunc maximè toto cœli splendore clarus, cum summi honoris lucem fugit, atque inter virgulta se abdidit. 19 *Maij.* παρθένος Virgo.

XIII. Iunii. Vix quicquam à veteribus, at plurimum habet à nostris ornamentorum hic dies; nam & Niceno concilio initium dedit, à quo liberatoris nostri diuinitas aduersus Arium defensa est; & decus accipit, vel à *Basilla* virgine nobilissima, quæ regia nata stirpe, purpuram etiam suo imbuit sanguine, vel à *Plautilla*, consulari matrona inter viri fasces, atq; secures Romæ versata. Inobscurauit etiã veterum lucẽ, sui vel magnitudine, vel splendore sideris *Asterius* martyr. & is, in cuius apotheosi astrum effulsit * *Bernardinus*, qui *Aquila* Martyri se adiungit, quasi testatus insignem beneuolentiam erga Aquilam vrbem. 20 *Maij.* Socrates ἀστήρ Astrum.

XII. Kal. Iunii. Agonalia Romæ celebrata. plurimis litatũ victimis. ratio nominis non vna; illa præcipuè ad rem no- 21 *Maij.*

Gyral. Ouidius. ftram facit, quam affert Sulmonenfis poeta de victimarum inter cultros metu; ἄγαν enim græcè trepidatio eft.

An quia præuifos in aqua timet hoftia cultros,
A pecoris lux eft ipfa notata metu?

fed longè alia ratio de noftris. nempè tanquam ad aram victimæ ceciderunt, non coactæ, fed fponte, inter cęteros *Polyeuctus*, atq; *Victorinus*, quibus acceffit ad decus *Theopompus*. cum *Victorino* maximè cohæret * *Hofpitius*, folitus humana corpora obfidione ftygiorum hoftium liberare. Itaque hic dies, qui vnus ex Aegyptiacis dictus eft, & infauftus

Gyral. habitus, apud nos eft omni ex parte fauftiffimus.

22 Maij. XI. Kal Iunii. Vulcani feriæ fuerunt. Vulcanalis flamen facicbat Maiæ facrum, ita pulcherrimum vernis floribus menfem turparunt fœdiffimo Deorum. fed probrum fuftulit noftrorum decus. *Bafilifcus* enim, cum ferreę crepidę ignitis clauis effent inductæ, pedibus ardentibus Vulcanum ipsũ calcauit, ac fpreuit. Turpi item, atroq; Vulcano * *Martianus* Præful opponitur, pulcherrimæ, candidiffimæq; colũbæ creatus aufpicio. Sed nemo opponi potuit aptius tam fœdo monftro, quam qui opportunè in hunc incidit diem, *Venuftus*; quẽ etiam comitatur congruẽter *Caftus*, quid .n. poteft huic nomini effe cõiũctius? cohærẽt inter fe caftitas, & venuftas.

23 Maij. Ouid. X. Kal. Iunii. Tubiluftrium ad hunc diem nonnulli referunt, quo videlicet præconum tubæ luftrabantur. at verò tubæ, quibus præcones veræ religionis vtuntur, quia nihil iis caftius, expiatione non indigent, fed ipfæ potius expiãt alios; quamobrem huiufmodi Tubiluftria religio non magnopere defiderat, habet quippe præcones multos, in primis *Defiderios* duos, antiftites ambos, alterũ Lingonẽfem, alterũ Viennenfem. habet alios in Mefopotamia, qui tunc maximè vocales fuerunt, cũ interclufus eft fpiritus fumo; fed maior fuit vis eius intra pectus collecti. *Lucii* quoq; inuicti Martyris virtute fplenduit hic dies; quem confequuntur Cappadoces complures, at non fine * *Eutychio*, ad omen videlicet felicitatis; nec fine *Florentio*, ad omen pulchritudinis, atque gloriæ.

24 Maij. Kal. vet. Gyral. IX Kal. Iunii. Syracufani hunc diem præcipuè felicem habuerũt, quòd Athenienfes cum toto exercitu memorabili clade profligaffent. nec tamen huic victoriæ conferri poteft illa, quã apud nos de impietate retulerunt, *Meletius*, du-

ctor exercitus,et cum eo ducenti quinquaginta duo milites laureati; vt auspicatò incidant in hunc ipsum diem, & *Robustianus*,& *Vincentij* duo,nec sine *Felice*. *At* Romæ Regisfugium alterum celebratũ,hoc est gratulatio de Tarquinii è regno eiecti fuga. *Apud* nos memoratur *Manaben*,eiusdem, quo Herodes Antipas,nutricis lacte altus; nisi quòd hoc ille vertit in virus;sed dignas luit pœnas; expulsus .n. è regno ab Areta rege Arabũ,cuius filię substituerat Herodiadẽ, fugit in Gallias,inde in Hispanias,omnibus iactatus incommodis. ac certè,qui incitato in virtutẽ odio ferebatur,cũ nã:isci hostẽ debuit,qui à virtute saltẽ nomẽ sortitus esset,Aretas. At verò *Manaben* multò sibi honorificẽtius duxit, sãguinem pro religione fũdere,quã lac haurire vnà cũ Rege. Cęterũ quod attinet ad superbi Tarquinij fugã, turpiorem plenè inijt parens ipse superbiæ, qui sibi temerè orbis terræ imperium vsurpabat. sed eum è suis atis,ac focis, ac tanquam è regia nostri cõserto agmine expulerunt. hoc egetũt *Donatianus*, & *Rogatianus* fratres,qui illam ipsam lanceam,qua sunt confossi,extulerunt in victoriæ trophæum. *αρετή virtus.*

VIII.Kal Iunij.Sacra Romæ fiebãt Fortunæ, quæ videlicet obsecũdasset Ser. Tullio regi,cũ eũ triũphatorẽ fecit hoc ipso die de Hetruscis. At multò augustior est apud nos hic dies, quippe honeſtãt eũ tres sũmi Christianæ reipublicæ moderatores,quos ad celsissimũ illũ honoris gradũ nõ Fortuna, sed virtus extulit,* *Vrbanus*,*Bonifacius*,& *Gregorius*;quorũ primus,præter alios plurimos,*Tiburtiũ*, & *Valerianũ* religioni subiecit; alter Deos omnes è communi delubro depulit;tertius religionis libertatem defendit acerrimè. quamobrem & *Valentius* ei se adiungit, & *Leo*. *25 Maij. kal. vet. 186*

VII.Kal Iunii.Nobilitauit hũc diẽ Germanicus Drusi filius triũpho de Cheruscis,&Angriuatiis reportato.Sed multò magis nobilitatus est eo,quem **Eleutherius* hierarcha, misso in Britanniã milite, Erebi spoliis grauẽ retulit,in quo triũpho nõ eius Oceani vniones,non aulæa acu picta,sed eius populi trophæa vnà cũ Lucio ipso Rege captiuo visebãt ac ne triũphãtiũ põpæ,& fortitudinis laus,& felicitatis omẽ deſit, idẽ hic dies est & *Heraclio*, & *Felicissimo* sacer;quorũ societate *Philippus Nerius* gaudet,quem nuper triumphalibus sanctitatis insignibus ornatum cœli Capitolium excepit. *26 Maij. Tacitus.*

VI.Kal. Iunii. Fiebant sacra Honori,Opi,atq; Virtuti. Fortunæ *27 Maij.*

tunæ quoq; publicæ dedicatũ est tẽplũ; sed Honoris loco successit is, qui summi honoris apicem tenuit * *Ioannes* Pont. Max. quẽ qui dehonestare voluit Thedericus, sub Liparensi camino ardet, fumo, bitumine, ac cinere obrutus. Honori quoq; *Beda* successit venerationis titulo insignis. at Opi Deę *Restituta* virgo, & martyr inuicta; & Virtuti sanctissimus prę. sul *Eutropius*. Deniq; publicæ Fortunæ etiã priuatim est nomen abolitũ, nisi quòd fortunata potius dicitur fuisse religio, quæ tot, tamque præstantiũ heroũ fœcunda fuerit parens.

28 *Maij.* V. Kal. Iunii. Vacat hic dies apud veteres laude, apud nos non item. ornat eũ * *Felix*, qui suum pro Romana religione sanguinẽ fudit, ornat * *Germanus* Parisiensis antistes cũ virtutibus, tum oraculis clarus, eo præsertim, quod non paucis ante mortem diebus edidit, se hoc ipso die excessurũ è viuis. nec voce tantũ extare vaticiniũ, sed scripto voluit; inscripsit enim lectulo, in quo iacebat, hæc verba. *V Kal. Iunij*, nec antea significatio intellecta est, quã cum obiit. adeò non è tripode, sed è lectuli cortina edita est vaticinatio minimè dubia.

29 *Maij.* IV. Kal. Iunii. Odit hic dies vetustatis fumũ, gaudet luce flã. marũ, in quas *Canon*, & paruulus filius, sed magnitudine animi præstans, iniecti sunt. Ornatur itẽ in primis *Martyrij* sanguine, qui sui nominis tulit oraculum; ac propterea sacrum *Martyrio* diẽ par fuit, plurimorum aliorũ Martyrũ sanguine dedicari. ii recensiti sunt, præter cęteros, supra mille, & quingentos. quorum virtus, quia præconio carere non debet, accedit * *Sisinius*, nouo supplicii genere decoratus, ictu videlicet ęneę tubę. opportunè satis hic incidit in Maium mensem, quo Tubilustria celebrata diximus.

30 *Maij.* III Kal. Iunii. Pręstãtia quędã gloriæ, quæ, vt nomẽ indicat, in *Exuperantio* Rauennate præside fuit, facit vt antiquitas in certamẽ venire nolit. *Felix* itẽ hierarcha omni veteris Romę felicitate superior fuit, qui tunc maximè hoc sibi nomen congruere putauit, cum ipsum conatus est hostis facere miserum. Accedit ad religionis ornamẽtũ, & *Anastasius* Papiẽsis antistes, & *Basilii* magni parentes *Basilius*, & *Emmelia*.

31 *Maij.* Pridie Kal. Iunii. Vnus ex Aegyptiacis fuit hic dies, quos etiam Aegros vocabãt; eos autem funestos putabant; ac tristes ex certo quodã aspectu siderum. at nobis hic dies quid ni lætissimus sit? cum tanquã in odeo symphoniaci conueniant, ipso nomine auspicati; *Cantianilla*, *Cantianus*, & *Cantius*.

Kal.

Kal. Maij 1 Maij.

S. PHILIPPVS

Apostolus.

Synop. *Insanum magicæ viperæ cultum, qui apud barbaros inoleuerat, sustulit. lapidibus impiè appetitus est; quo tempore ingens terræ commotio, & labes facta; sed eius precibus sedata sunt omnia.*

ENCOMION 141.

Inter odores, qui afflantur è floribus,
nihil gratius accidit, quàm tui, Philippe, memoria.
ver attulisti religioni nouum,
nisi quòd vetuisti angues renouari vere;
siquidem viperæ, quæ colebatur à Phrygibus,
diuinum antiquasti cultum.
fecisti, ne falsò diceretur Hierapolis, ἱερὸς Sacer. πόλις Ciuitas.
vrbs antea ideò sacra, quia execranda.
necasti impunè apud barbaros viperas,
necatus es frustra eorum odijs viperinis.
sed euomuit Asia erroris venenum,
cum in te crudelitas effudit suum.
vipereum dici potuit hostium genus;
sed fuit etiam lapideum,
cum te duris appetiit saxis;
at virtus tua solidior ijs fuit;
quanquam commota scelere tellus intremuit,
exhorruit natura ipsa paricidium.
ingentem tellus aperire hiatum cœpit,
parata nefas vlcisci.
sed fecisti, vt desisteret tremere,
quia tu nihil tremebas.
mira planè, vel vis tua, vel pietas;
dum frangebaris immaniter saxis,
imperasti vltrici terræ, ne in saxa se frangeret.

Kal.

1 Maij.

Kal. Maij

S. IACOBVS

Apostolus.

Synop. *Frater nostri liberatoris dictus est, cui similis lineamentis oris fuisse dicitur. fas illi fuit subire templi adyta. Præsul Hierosolymæ factus. demum de templi culmine deiectus, & fullonis claua percussus.*

ENCOMION 142.

Tu quoque faustis, Iacobe, auspicijs
odoratas initiasti Kalendas.
meruisti, vt magni parentis dicereris frater,
appellatione honoris, non probro pudoris,
penè germanæ diuinitati cognatus.
Quin etiam augusti lineamenta oris
expressa prætetulisti forma simillima.
hæsit anceps penè Natura,
dum vix conditorem discernit suum.
Dedicasti Pontificias infulas primus,
cum infulata cecidisti victima.
Patuit tibi augusti cortina delubri,
at non dubia Pythii tripodis fide.
Virtus tua nixa fibris altissimis
vim accepit per damna, per cædes.
cum de culmine deiectus es templi,
tibi gradum excitasti gloriæ.
casus ille ominosus fuit
non tibi, sed templo,
secundum Dei necem, tua fatalis est habita.
meritò egit impia gens triste iustitium,
quia te interemit cognomento iustum.
fuste fullonis es cæsus,
nec tamen purgari potuit tantum nefas,
superauit artem omnem fulloniam labes.

Iosephus hebr.

VI. Nonas Maij — 2 *Maij.*

S. ATHANASIVS
Episc. Alexandr.

Synop. *Vt se religionis bono seruaret, fuga præsidio vsus prudenter est. Constantio Cæsari Ariano restitit. Calumnias hæreticorum delusit. Latuit & in cisterna, & in sepulchro paterno. Scriptorum doctrina clarus.*

ENCOMION 143.

Nihil tàm hostis extimuit, quàm tuam, Athanasi, fugã.
parta est victoria more Parthorum.
ambitus exulis videri potuit ambitio,
vt vbique trophæa figeres victor.
admirabili constantia fractus est tua
Constantius ipse Cæsar;
sensit se tecum collatus infirmum.
frustra ab aduersarijs præstigiator es habitus,
quasi magica manu abusus Arsenij;
non aliena indigebas ad pugnam manu,
pugil robustissimus tua.
cum Ario in primis hoste congressus,
tanquam dux exercitus dedisti militibus
pulchrè descriptam Fidei tesseram.
Sexennio in arenti latuisti cisterna,
sed nusquam vberior vena fluxit ingenij,
accipere voluisti de cœlo sapientiæ imbrem.
Ab immortalitate licet duceres, Athanasi, nomen, — ἀθάνατος *Immortalis.*
tamen abdidisti te diù in patris sepulchrum.
vt religio reuiuisceret, finxisti te mortuum.
pro campestri puluere, patrius pugnanti fuit.
Inter sepulchrales vmbras calamus cudit,
quæ tam clarè eras editurus in lucem.
quantus es, qui, vel inter funebres cupressus, — *vide adag.*
cedro digna scripsisti?

V. Nonas Maij.

3 Maij.

S. ALEXANDER

Pont. Max.

Synop. *Creatus est hierarcha penè iuuenis. Arctè deuincto catenę defluxere de manibus. carcere diuinitus aperto, obstupefactum tribunum adijt. equuleo, & igne frustra vexatus est. Inuentor hic idem fuit aquæ lustralis.*

ENCOMION 144.

Romanus hic Alexãder ea ætate dictus est Maximus,
qua Macedo nondum Magnus.
triginta vix natus annos,
orbem terræ domuit nutu, non armis;
antiquissima iuuenis temperauit imperia;
inter canos fluctus gubernator sine canitie,
peritè moderatus est nauim.
diu rexisset, nisi tyranni furor
sedentem deiecisset è puppi.
constrictum primò vinculis intrusit in carcerem,
sed hærere vincula non potuerunt manibus;
nempe illæ quicquid inest cœlo, terraq;
pro voto aut arcent, aut laxant;
iure ipsi patuit carcer, vt voluit.
adijt Quirinum tribunum attonitum facto.
quid ni humana se panderent ostia
clauigero cœli?
vexatus est in equuleo, & altè suspensus;
sed eminebat altior, vel virtutis maiestate, vel muneris.
subijt ardentem, sed impunè, caminum,
mirus in igne; at idem magnus in aquis;
nempe eius inuentũ est, vt expiatæ, ac lustratæ domus
stygium propellant hospitem.
mirũ dictu. didicit hostis, dum ardenti cruciatur igni,
horrere aquam.

IV. Nonas Maij 4 *Maij.*

S. PELAGIA

Virgo, & Martyr.

Synop. *Eius pudorem cum expugnare non potuisset Domitiani filius, sibi ipse mortem consciuit. ipsa in ignem iniecta est; tum intra ignitum taurum inclusa, vbi manus in ceram, cętera membra in vnguenta abire visa.*

ENCOMION 145.

Feliciter in te, Pelagia, velificata religio est,
feliciter etiam pudor;
solus fecit Cupido in hoc pelago naufragium,
cum, qui deperibat te, Cæsaris Domitiani filius,
spe frustratus, sibi consciuit necem:
quin & parentis ipsius contempsisti nuptias,
nulla tibi visa est nobilior purpura, quàm pudoris.
satius duxisti, accendere in te Imperatoris iram,
quàm coniugales inter ambos tædas.
aspernantem te faces ille damnauit igni;
sed faustior hic ignis effulsit in pelago,
quàm qui dicitur Helenæ.
nihil te tranquillius inter procellas fuit.
Maluisti intra æneum Phalaridis taurum ardere,
quàm inter aurei thalami tædas.
minor haberi cœpit Alcidæ labor,
cum Creticum edomuit taurum igneum.
sed illustrior hæc flamma prodigio miro fuit. *Mytl.ol.*
colliquatæ dicuntur manus tuæ ceræ modo,
cętera membra, vnguenti.
compleuit latè odor supplicij locum;
fragrare visa es potius, quàm flagrare.
nullus taurus odoratiore pastus est pabulo.
cum subijsti eius viscera, fecisti mitem,
nisi quòd mugitu exterruit Erebum.

5 Maij.

III. Nonas Maij

S. MAXIMVS

Episc. Hierosol.

Synop. *Iussu Maximini Cæsaris orbatus est oculo. pedes quoque igni excruciati, et adusti. deniq; damnatus est ad latomias, vbi plurimos, & maximos exantlauit labores, insigni cum animi tranquillitate, atque constantia.*

ENCOMION 146.

Educat nunc bellatrix virtus in campum
pugnaturum cum Maximino Maximum.
maius est nomen in præsule,
quam in Cæsare;
restitit infulatus diademato;
cesserunt Pontificio lituo Augustales fasces.
hostem suum in se ipsam armauit impietas,
cum effossum alterum oculorum clausit;
collimare melius potuit ad scopum
vnius iniectu oculi,
attentius telum direxit ad vulnus.
hoc erat in votis, vt satiati iam lacrymis oculi,
diffluerent etiam sanguine.
nec abierunt sine honore pedes,
vstulati sunt igni.
debuit videlicet suo præsul exemplo
relinquere pedibus impressa vestigia pietatis,
at non cuiuslibet, sed ardentis.
illustre nacti sunt igniti pedes iter ad gloriam.
prælusit, vt sidera calcaret ignea.
demum cum est ad metalla damnatus,
effodit sibi ipse marmora,
suis excitanda delubris;
materiam quoque perito suffecit artifici,
qua aut columna sibi efformaretur, aut statua.

Pri-

Pridie Nonas Maij 6 Maij.

S. IOANNES
Damaſcenus.

Synop. *Impium Leonis Iſaurici iconoclaſtæ edictum ſpreuit; quamobrem amputata eſt illi manus; ſed reſtituta diuinitùs, relicta tamen linea teſtante prodigium. demum in Lauram, cœnobium ita dictum ſeceſſit.*

ENCOMION 147.

Tuam, heros inuicte, dexteram
ſolo armatam calamo
pertimuit Iſauricus Leo,
aſpernatus es vel purpuream Leonis iubam;
aciem immanium retudiſti vnguium;
vulneraſti belluam venabulo calami, ſine ferro.
non diſſimulanter es tuitus Cœlitum ſigna,
ſed aperta fronte, aduerſo pectore.
nobilis illa dextera ſcriptis aureis
præciſa nequicquam eſt acie ferrea.
nempe imbuiſti cruore digitos,
vt poſſes trophæum victor inſcribere,
Leonino inſigne ſpolio.
ſed reſtitutus eſt ſtatim arbori ramus,
ne ſuauiſſimo careret religio fructu.
agglutinata eſt cubito manus,
non alio glutine, quàm ſuo cruore.
veſtigium tamen relictum eſt vulneris, linea;
teſtata videlicet defenſa cœlitum lineamenta.
pulchrè cicatricem linea coronauit in orbem.
poſt hanc victoriã, in nemoroſum cõceſsiſti cœnobiũ,
cognomento Lauram.
opportunè nactus es in ipſo nemore Capitolii decus;
iterum in Laura Iconoclaſtas inſecutus es calamo,
ſed iam laureato.

7 Maij. *Nonis Maij*

S. STANISLAVS

Episc. Cracou. M.

Synop. *Mortuum è tumulo excitauit, qui fidem faceret coram Boleslao rege solutæ iāpridem pro agro pecuniæ. Postea eiusdem iussu impiè concisus in partes est, & dissipatus per agrum; sed prodigiosè inuentus est integer.*

ENCOMION 148.

Hæret adhuc Sarmatia, Stanislae,
tuis obstupefacta prodigijs.
quid ni? quando adhuc & Inferi stupent.
nempe producis de tumulo testes;
fidem facis testimonio supra fidem.
desunt tibi obsignatæ tabellæ,
sed adsunt resignato sepulchro Manes,
ad humanum se sistit tribunal viuus,
qui iam euaserat diuinum mortuus.
prodit ex nocte, vt diem dicat non reo, sed Regi,
functus licet ille lucis vsura,
quod verum est, profert in lucem.
de muto marmore veniens, de grege silentium,
orat disertè, perorat acriter.
ad vultum pallentis Rex erubuit,
quia detexit hic fraudem.
liber erat à metu, qui liber erat à morte.
non timet frontis fascias augustales,
qui abiecerat corporis sepulchrales.
proh scelus adhuc regius insanit furor,
mortem intentat domitori mortis;
stultus, an impius? an vtrumque:
at ò factum mirè; concisa membra palam in vnū coeūt,
cruor abit in gluten.
tantùm ipse non reuixit, quia iterū opus teste non fuit.

VIII. Idus Maij 8 Maij.

S. MICHAEL Archangelus.

Synop. *Commendatur tanti principis singulare, atque eximium beneficium, quo dignatus est afficere Apuliam, cum per tauri venationem indicauit sibi placere, extrui sanctissimum in montis specu delubrum.*

ENCOMION 149.

Non tam altè Apulia Daunia effert se montibus,
quàm maiestate Cœlestium.
Dux earum legionum castra in monte metatur,
scilicet virtute eminens, hosti imminens.
Desierunt celebrare Sipontini tutelare Palladium,
à Diomede gentis auctore de Troia translatum,
cum suum videre tutorem de cœlo delapsum.
euanuerunt inclytæ fabulæ Diomedeæ aues, Michel.
cum hic se per aerem librauit ales.
fœcundior deinceps fuit messe Garganus,
quàm plena horreis Gargara.
mira pietas; vt se hic in lucem proderet, abdidit,
lucidas cœli sedes mutauit occulta specu;
inter virgulta texit formam humana maiorem,
felix, cui tantam inuenire licuit prædam
venatione tauri.
nullum vidit olim par Roma spectaculum,
cum tauros dedit in Circo.
Inter varios hic iaculorum ictus
non est vanè certatum.
tali se specie Dux magnus voluit prodere,
quasi tauriformi impetu inuasurus in hostes.
tanquam ex alta specula Adriam inde despectat,
vt vel Turcicæ Lunæ, vel piraticarum antennarum
quasi taurina defringat cornua.

9 Maij.

VII. Idus Maij

S. GREGORIVS

Episc. Nazianz.

Synop. *Cum nauigaret Athenas, subita, & ingenti procella iactatus est; quo tempore eius parentes per quietem sibi visi sunt videre infernas furias mare turbantes.* Commendatur eius *doctrina, & in hęreticos pugna.*

ENCOMION 150.

Cœperunt Athenæ sibi minus doctæ videri,
quamuis tot nobilitatę gymnasijs,
cum te vnum audiere, Gregori.
parum videbatur, capaci mente complecti Mundum,
nisi eam Theologus majestate diuinitatis impleres.
Adeunti Athenas communis piorum inuidit hostis;
fluctus nauiganti concitauit aduersos.
videre sibi visi sunt parentes, qui aberant, tui,
viperinis horridam crinibus Erinnyn,
quæ in mare incumberet, versaretq; in te fluctus;
sed euasisti naufragium corporis,
qui nunquam feceras pudoris.
frustra concitato mari reflarunt spiritus tibi,
qui postea inter religionis procellas
hostis Macedonij inflatos spiritus
detumescere coegisti;
Haeresis Macedonia. per te primùm pugnax Macedo dici cœpit imbellis.
Tuæ quoque doctrinæ fulgor Apollinari obiectus
Apollinem ipsum fecit hebetem.
cum te aduersarij appetiere lapidibus,
suo decorauere suffragio;
nempe veteri more inter lapides positum
Mithol. sapientia alterum fecere Mercurium.
fuisti carminis maiestate grauis; ac serius,
nisi quòd Iulianus illusus à te abijt in fabulam.

VI. Idus Maij 10 Maij.

S. CATALDVS

Episc. Tarentinus.

Synop. *In igne præmonstratus. statim atq; ortus est, suscitauit emortuam in partu matrem: decidens ipse supra saxum, mirè illud emollijt. cuiusdam cadauer, iniecta terra, quam effodiebat, vita reddidit, mutos sanauit.*

ENCOMION 151.

Nondum editus Cataldus in lucem
significatus eluxit in flamma.
maius prodigium. mater, ni hunc peperisset ignem,
abijsset in cineres.
flamma illam seruauit à rogo.
obligatus hic fascijs obstrinxit beneficio matrem;
quam acceperat lucis vsuram, statim reddidit.
emortualem diem fecit vtrique natalem.
non ante de mammis illa lac fudit,
quàm hic infunderet vitam.
quantus fuit, qui vagitu exterruit mortem?
qui lacrymulis duplicem absterfit luctum?
saxum ipsum, in quod natus incidit, his emollijt.
quàm mellitus infans, qui vel marmora fecit cerea?
facile scilicet se præbuit marmor artifici,
vel vt notas inscriberet laudum,
vel vt simulacrum effingeret formæ.
Idem cum adultus rastro effoderet terram,
cadauer reddidit vitæ, iniecta terra.
mira res. mortuum tumulauit, vt viueret;
adhibuit puluerem, ne fieret cinis.
Cum fatigati essent in ipso laudando cęteri,
noua aperuit ora mutorum.
præsul hic fuit Lacedęmonij Tarenti,
at non laudandus Laconicè, qui linguas expedijt.

10 Maij. *VI. Idus Maij*

SS. GORDIANVS, ET EPIMACHVS Martyres.

Synop. *Auctor Gordiano salutis Ianuarius quidam fuit, quem Christianum quasi reum iudicabat. Iouis simulacrum spreuit. Apollinis tripodem confregit. vnà cum Epimacho, item Martyre, postea sepultus.*

ENCOMION 152.

Abdicasti te, Gordiane, munere Iudicis,
ne fieres reus.
ereptus es exitio ab ijs,
quibus illud inferre parabas.
Ianuarius vocabatur, qui aperuit ianuam vitæ,
cum is apud te causam religionis ageret.
simul spreuisti, & Iuliani, & Iouis fulmen, sceptrum,
æreum colere iussus Iouem,
adamantino restitisti animo.
quem apud te habebas Apollinis tripodem,
abiecisti in colluuiem vrbis, vt elueres nefas;
dubiam obscuræ cortinæ fidem
non dubitasti fateri clarè mendacem;
Implesti de te ipso maius oraculum;
exoptasti videlicet incidi gladio,
vt Gordianus explicaretur nodus,
soluto mortalitatis vinculo, Plutarc.
potiturus non Asiæ regno, sed cœli;
nisi quòd hostis est, non omen elusum.
tandem opportunum à nece sortitus es tumulum;
cum Epimacho forti heroe communem,
cui auspicatum nomen à pugna,
vt qui Iulianum superaueras viuens, ἐπὶ μάχομαι pugno.
eundem perterrefaceres etiam mortuus.
habuit te pugnacẽ non modò cãpi, sed tumuli puluis.

V. Idus Maÿ 11 Maÿ.

S. MAMERTVS

Episc. Viennensis.

Synop. *Instituit hic Compitalitias preces, siue Litanias, quæ per urbem, Christo coelos ascensuro præcinuntur. causa huius instituti fuit Vienna horribili terræmotu iactata, & alÿs prodigÿs exterrita, tum expiata.*

ENCOMION 153.

Iussisti, Mamerte, post Dei reuiuiscentis anastasin,
statis diebus apotropœos appellari Cælites,
auerruncandis publicis mortalium malis.
exarmasti Naturam armis precum.
desijt Viennæ, post Cœlestium nutum, terra nutare,
post purissimas preces labem facere,
post gemitus Superis fusos mugitum edere,
post aperta votis ora, dehiscere;
desierunt suppliciorum intentari minæ,
vbi supplicum auditæ sunt voces.
Quin etiam quæ eruperant belluæ immanes è lustris,
abierunt vrbe lustrata;
quæ agitatæ ferebantur furialibus stimulis,
velut excantatæ sunt carminibus sacris.
non est deinceps ausus canoræ pietati
luporum vlulatus obstrepere;
non qui prodigioso, ac ferali fragore
percrebuerant noctu per vrbem horrendi sonitus.
At interea tuis quoque, Mamerte, præsidijs
non omnino caruit patria.
meruisti, vt te quoque inter Cælites appellarent;
depascenti enim flammæ regiam domum
regio occurristi spiritu imperans.
non es passus obnoxias esse igni
fulminatrices Aquilas Regum.

12 Maij. *IV. Idus Maij*

S. FLAVIA DOMITILLA

Virgo, & Martyr.

Synop. *Dignitas eius generis commendatur. In insulam Pontiam pro vera religione eiecta, custodes habuit Nereum, & Achilleum item Martyres. Demum ipsa in cubiculo clausa, & igni circundato incensa.*

ENCOMION 154.

Duorum Cæsarum neptis, ac prope Augusta
Aureliano expetita Consulis filio,
lictorum fasces, & secures
maluisti perferre constanter,
quam præferre iactanter.
consularis viluit fastus,
vt pudori consuleres tuo.
hoc maximè tibi fuit in votis,
vt mutares nomen Flauiæ
in tui sanguinis purpuram.
Relegata es in Pontiam insulam
exul vrbis, ciuis orbis
nihil indignius est factum, quàm vt degeres
inter indomitos Domitilla barbaros.
Ne naufragium faceres pudoris,
custodem habuisti auspicatò, Nereum;
ne pertimesceres hostem, Achilleum;
iracundum, sed in simulacra Deorum;
ambos victoriæ non testes modò, sed socios.
Inclusa es intra vaporatum igni cubiculum;
illustrius hoc tibi visum, quàm Augustale tuorum,
quia totum exsplendescebat flammis:
nimirum fecerunt hostes rem tuo pudori gratissimã;
tunc enim libentius ille in te insedit,
cum genas igni vidit accensas.

III. Idus Maij 13 Maij.

S. IOANNES

Silentiar. Episc. Colon.

Synop. *Dictus est hic Silentiarius, quòd tacitè se in intimā specum abdidisset. sed oraculo proditus est. Eum à barbarorum incursione tutatus est leo. coenobium nomine Lauram exædificauit, ibiq; piè commoratus.*

ENCOMION 155.

Non potuisti admirabili taciturnitate tua, Ioannes,
efficere, vt te fama sileret.
nunquam illa eloquentior, aut vocalior fuit,
quàm cum silentium protulit tuum.
Pythagoras ipse visus est garrulus
tecum collatus.
Coloniensis creatus antistes
commutasti cum nemore vrbem.
inter ipsos auium cantus elinguis sponte,
suspendisti suauissimum linguæ plectrum,
veritus, ne quid fortè resonaret absurdè.
sed hoc ipsum in primis famæ prodidit tuba.
parum hoc: cœlesti proditus es oraculo;
mutæ quoque prodidere te belluæ.
quippe tutatus est ab excurrentibus barbaris
insigni corporis vastitate,
horribilior aspectu, quàm cęteri, leo.
opposuit silentio tuo rugitum suum.
vnus hic armiger iubatus, non loricatus,
innumeros fugauit hostes.
Aedificasti tuis manibus palęstram virtutis
cognomento Lauram,
non es ipse dedignatus conuectare cæmenta.
ex infulato etiam laureatus antistes.
nulli datus est plausus sonantior, quam tibi silenti.

14 Maij. *Pridie Idus Maij*

S. BONIFACIVS

Martyr.

Synop. *Aegla matrona inceste adhaeserat; posteà poenitens facti, dum martyrum corpora tumulat, captus. Inserti sunt in eius ungues acuti calami, & plumbū liquefactum in os infusum, sed obdurato poenis animo.*

ENCOMION 156.

Enatasti tandem, Bonifaci, sospes ad littus,
quem decumani rapuerant fluctus,
natale, quod dicitur, Veneris regnum.
matronam quoque, quam deperibas, Aeglen
tecum subtraxisti naufragio.
nempe hæc vna supererat specula,
quam faciebat eius nominis omen.
αἴγλη Splendor. Mithol. Aegle splendor est; Aegle dicta Solis filia.
morari videlicet apud vos diù Cupido non poterat,
quia cassus lumine.
prodigus fuisti proiecti pudoris,
prodigus magis profusi sanguinis;
siue ferreis dilaceratus ab vngulis,
siue mollibus excruciatus in vnguibus.
cum inter hos inserti sunt calami,
vitæ palinodiam inscripsisti sanguine.
satis tibi non fuit de flagitio erubescere,
nisi de nece quoque rubesceres.
Illud in primis stupuere carnifices,
quòd cum ori liquatum infunderent plumbum
tu, quasi pro beneficio gratijs actis,
de ore plumbeo funderes verba aurea.
sed magis attonitus hæsit Cupido,
cum ipse sagittis ex ære acutis armatus,
A te vinci se sensit hebeti plumbo.

Idibus Maij

15 Maij.

S. DYMPNA

Virgo, & Martyr.

Synop. *Filia fuit Regis Hiberniæ. Eam cum pater inceſtè amaret; nec à religione, aut à pudore detorquere vllis blanditijs poſſet, neci tradidit, ac feris expoſuit. ſed à Coelitibus ipſis honorificè ſepulta eſt.*

ENCOMION 157.

Inter regias educata cum eſſes purpuras, virgo,
nihil ornatius viſum eſt tibi, quàm pudor.
& quia eo caruit aula parentis, viluit,
inijſti virili animo fugam.
ne mollibus caperere blanditijs,
ad immanes confugiſti feras.
perfugium petiiſti floridi pudoris
aſperrimum ſenticeto nemus.
quamquam fuere omnia tibi mitia,
præter carnificem patrem.
inceſtum amorem, impium vertit in odium;
citaſti tu illum ad ipſum Naturæ tribunal,
gemini ſceleris reum.
ſed vt fracta vidit Cupidinis tela,
arripuit gladium.
eo petijt iugulum filiæ, quo petebat hoſtis.
infeciſti cruore paternam purpuram,
ne virginalis inficeretur candor.
relictam te alitibus, & feris prædam
tangere ideò auſæ non ſunt,
quia, vt intacta eſſes, ſponte cecideras.
quin etiam ſepulcro ritè condenda
paſſa non es humana te manu tangi,
ſed vrna te marmorea compoſuerunt Cœlites.
non euanuit pudoris purpura pallore, vel mortis.

16 Maij. *XVII. Kal. Iunij*

S. VBALDVS

Episc. Eugub.

Synop. *Posthabitis clarissimis nuptijs, sacris est initiatus, & antistes creatus. Inopum fuit amantissimus. Arreptitios in primis sanauit. Ab Honorio inter Episcopos, à Coelestino inter Coelites est collocatus.*

ENCOMION 158.

Posset vel hoc in te Roma mirari,
quòd pietate, doctrinaq; tam clarum
In lucem ediderit Vmbria;
nisi admirationi solidiora sufficeres.
Deprimere noluisti caput connubij iugo,
altius cum tiara futurum.
obsignasti potius annulo pontificio
datam, vel pudori, vel religioni fidem,
Eugubinæ sponsus vrbis.
accepisti hoc tantùm titulo pedum,
vt sustentator inopiæ.
ampli patrimonij hæredem
voluisti esse pauperiem.
meruisti, vt habereris inter Indigetes,
quia fecisti, vt indigeret nemo.
pertimuerunt te stygiæ laruæ,
obsidentes miserè humana corpora,
propulisti hostes hospitio,
qui cęteris eras hospitalis præsul.
Ad te ornandum Romani conspirauere hierarchæ;
alter viuenti decus obtulit,
alter vita functo;
vterque omine nominis accommodato satis,
quippe Honorius pontificio te auxit honore,
Cœlestinus indigitauit cœlo.

XVI. Kal. Iunij 17 *Maij.*

S. TORPES

Martyr.

Synop. *Fuit hic ex familia Neronis. pro Christi religione alligatus est rota, sed frustra. ad columnam item flagris cæsus. quæ dum constanter ferret, commota, & concussa subitò tellus est, vlcisci parata impios.*

ENCOMION 159.

Obstupuit Roma, cum ex Neronis domo
prodire vidit religionis ducem.
creuit prodigium,
cum nihil visū est tam alienū à torpore, quā Torpes;
promptus hic cucurrit ad pœnas.
ac ne vlla desidiæ suspicio foret,
volubili se siuit affigi rotæ,
quæ ipsum incitato raperet lapsu;
sed obtorpuit machina, non Torpetis virtus;
incusauit hic lictorum moras,
incusasset & Fortunæ contra se segnitiem,
nisi eius & numen sustulisset, & nomen.
non ipse metuere versatilem debuit rotam,
sed qui eam iussit extrui, Nero,
mox de culmine deijciendus imperij.
additum deinde est oppositum rotæ supplicium,
vt esset etiam certamen in pœnis;
alligauit eum stabili columnæ lictor,
soluit fasces ad flagra.
tulit supplicium Torpes immotus,
sed paricidium Natura non tulit.
mouit tellus; conuulsa est columna de basi;
firmior fuit ipse, quam marmor;
rota in triumphalis currus obtigit decus,
columna cessit in titulum.

18 Maij. *XV. Kal. Iunij*

S. VENANTIVS

Martyr.

Synop. *Ad bestias nequicquam petitus est, nactus eas obsequentes, ac mites. iratus præses prunis igneis caput eius onerauit, adussitque. ignem item pectori admouit, sed ardentior factus ad pugnam.*

ENCOMION 160.

Dedisti spectaculum amphitheatrale, Venanti,
cum obiectus es feris;
dedisti ludum, quia illusisti pœnis.
nihil tyrannus egit stultius,
quàm quòd te damnauit ad feras;
scilicet putauit, Venantium venationis ignarum.
sed statim se prodidit virtus;
immissæ sunt famelicæ Libyes belluæ;
impetum primi fecere leones
rictu horribiles, vnguibus, iuba,
stetisti adolescens, excepisti impetum.
sed repente furor omnis resedit ad pedes.
resonauit amphitheatrum plausu;
miratus consessus est omnis,
Venantium sine venabulo
domitorem belluarum factum.
siluit Acteonis fabula.
Mithol. mansit solùm in præside belluinus furor;
tum creuit in homine feritas, cum desijt esse in feris.
Cum adolescentis capiti inijci iussit ignem,
hoc tantùm egit,
quòd fecit flamma radiatum caput.
admouit ignem etiam pectori,
sed neque aptior potuit accendi ara, quàm pectus,
neque gratiore litari victima, quàm proximè corde.

XIV. Kal. Iunij. 19 *Maij.*

S. PETRVS COELESTINVS

Pont. Max.

Synop. *Summo Pontificatu se vltrò abdicauit admirabili virtutis exemplo. Ferreo circulo se constringere solitus. quo tempore eum honorem vltrò alteri cessit, oblatum in via claudum prodigiosè sanauit.*

ENCOMION 161.

Hæret calamus, heros maxime, stupet animus.
recens inauguratus Vaticanis insignibus,
abdicare te voluisti magistratu summo.
habuit primùm Roma, quod quereretur
altioris ignara consilij,
tali pastore populorum destitui gregem,
tali gubernatore nauim.
sed noluisti moderator esse ventorum,
exosus etiam in lino tumorem.
Inter virentes nemorum saltus,
quàm inter purpuratos maluisti versari;
auditos ibi sæpe Cælitum cantus
plaudentibus antetulisti populis.
Quin etiam ferreum tibi fecisti circulum
constringens membra vir amplior Mundo;
satius tibi fuit orbem ferreum corpore,
quam orbem terræ gestare manu;
sed eum sibi circulum vendicauit æternitas.
In vrbe Aquila primùm Cælestinus es dictus,
expressisti videlicet, vel vrbis nomine, vel tuo
sublimem volatum mentis in cœlum,
quamquam non Aquilæ more secutus es prædam,
sed oblatam etiam respuisti fugiens.
in ipsa abdicatione honoris, claudo mirè dedisti cursũ
adeò tota tua mens, & actio spectabat ad fugam.

20 Maij.

XIII. Kal. Iunij

S. BERNARDINVS Senensis.

Synop. *Parente natus est argentifodinæ præfecto; iuueni procaciter ipsum appetenti alapam impegit; in alterum lapides intendit. In Aquila vrbe eius corpus adhuc incorruptum magno cum honore asseruatur.*

ENCOMION 162.

Parentem Bernardinus sortitus est idoneum,
Messanæ argenti fodinæ præfectum.
sed euasit ille ditior, dum argentum eruens alteri,
incidit in aurum suum.
quanquam puro quoque argenti splendore
pueri mirus indicatus est candor.
deuotus hic magnæ Dei matri virgini
insidiantem pudori iuuenem
execrationibus deuouit, ac diris:
erubuit ipse ad probrum verbi,
sed effecit, vt erubescere: & iuuenis reus verbere,
alapam malis impegit:
Idem mollibus appetitus illecebris,
duro defendit se lapide;
lenoni factus est leo.
vnum primò admirationem habuit,
quòd, quem capere nequiuit accipiter,
eum vrbs Aquila tenuit.
sed placuit ab hac teneri,
quia armatur in hostem fulmine.
prætulit certè animus tanquam imperator in castris
Aquilæ signa victricis.
superest adhuc corporis immortale trophæum.
nempe in cineres ille abire non debuit,
qui ignis incesti damna non sensit.

XII.

XII. Kal. Iunij | 21 *Maij.*

S. HOSPITIVS

Inclusus dictus.

Synop. *Catena ferrea constringebat corpus; arreptitios curabat oleo, itemque mutos. hostis intentans ei plagam, diuinitùs est coercitus. Eius tumuli puluere secũ aduecto quidã nauigans, quò voluit, impunè appulit.*

ENCOMION 163.

Hospitem se hic orbis terræ putauit,
sed municipem cœli.
nihil olim extimuerunt magis
stygij mortalium corporum hospites,
quàm Hospitium.
ferrea sponte catena ipse deuinctus
ilicet soluebat obsessos;
sacro eos inungebat oleo,
vt hostis metueret pugiles;
quin & oleo aperuit ora mutorum,
nempe, vt Dei laude flagrarent.
excurrentibus barbaris obtulit se quasi reum,
constrictum ferro.
sed sicarij dexteram in necem sui deuotam
tacito constrinxit imperio.
senserunt eius etiam mortui opem nautæ:
quidam deuehens secum de tumuli puluere,
cum aliò statuisset appellere,
quàm quò gubernator dirigebat clauum,
defixit quasi clauo nauim, donec ad votũ excurreret.
stupuit natura prodigio;
cum cœpit imperare ventis,
qui solet esse ventorum ludibrium, puluis,
tetigit ille optati littoris arenam
beneficio pulueris.

XI. *Kal. Iunij*

22 Maij.

S. MARTIANVS

Archiep. Rauen.

Synop. *Dum Episcopus crearetur, insedit eius capiti columba. ei volucri similis fuisse ostenditur. Tutatus est suos insigni solicitudine, cum à barbaris in vrbem fieret excursio, capite in discrimen oblato.*

ENCOMION 164.

Non caruit tuus, Martiane, honor auspicio;
inauguratus es ritè alite dextera.
superadstitit mirè columba capiti;
ambijt circumuolando frontem
non ambitiosi præsulis.
auspicatius portendit infulas tibi pontificias,
quàm olim Diadumeno regias.
Lamprid. Desijt Dodonæas iactare columbas fama,
Mythol. cum nobilitari Rauennas cœpit
certiore oraculo tuæ.
columbæ similis fuisti torquatæ,
pulchro videlicet monili virtutum.
colores à Sole mille traxisti,
sed vero decore, non ficto.
At postea rapaces inter accipitres,
inuolante agmine barbarorum,
trepidasti pullorum cura, non tui;
obtendisti præsidiarias alas
niueo candore fulgentes:
tantùm gloriari non potuit Venus,
quòd columbina colla ipsius subieceris iugo.
& pulchrior tua columba fuit, & sanctior,
quàm quæ olim superstitiosè culta Syro.
sed columbam tunc maximè te ostendisti,
cum accepto Pontificis munere gemuisti.

X.

X. Kal. Iunij — 23 Maij.

S. DESIDERIVS

Episc. Lingonen.

Synop. *Cum vrbs, cuius erat præsul, à barbaris obsideretur, murum ascendit, conatus hostilem impetum à suis precando auertere. necatus est à barbaris impiè. Ad eius tumulum periuria explorari solita.*

ENCOMION 165.

In patriæ ruentis excidio
nihil infestius inuenerunt barbari,
quam tuam, Desideri, pietatem,
cupidam tuendi ciues.
cessarant iam militum pila,
defecerant balistæ, vacabant arces,
opposuisti te solus armatis,
stupuerunt, cum destitutos præsidio muros
ascendere viderunt præsulem,
terruisti eos ore, tonuisti clamore,
addidisti preces.
expugnasses præfractos animos hostium,
nisi obstrepuissent loquenti tubæ, ac litui.
interritus ex alta murorum specula
spectasti barbarorum agmina.
non perstrinxit aciem fulgor armorum.
dignior fuisti murali corona
vltimus, ac solus ascendens patriæ muros,
quàm si ascendisses primus hostiles.
sed victima litari oportuit tua,
vt prodigio nobilem faceres aram:
apud illam enim soliti luere periuri pœnas:
nimirum, quia vel cœde tibi proposita
cadenti patriæ seruaueras fidem,
meritò vltor euasisti perfidiæ.

24 Maij. *IX. Kal. Iunij*

SS. DONATIANVS, ET ROGATIAN. Martyres.

Synop. *Donatianus auctor fuit Rogatiano fratri, vt martyrium constanter subiret. opponitur Romulo, qui fratri fraudi fuit. Cum nollent Iouem, & Apollinem colere, in equuleo torti sunt, & lancea transfixi.*

ENCOMION 166.

Nullum potuisti, Donatiane, largiri
magnificentius munus Rogatiano fratri,
quàm vt amorem pectori eius insereres tuum.
consuluisti fraternæ vitæ,
cum consilium subeundæ dedisti mortis.
erubuit Roma sui memor auctoris,
cum vidit par fratrum generoso spiritu nexum,
vnum hoc verentium, ne obtingeret regnum vni.
alter olim comparauit alteri necem,
at nunc in nece constantiam.
Iussi estis colere Deos gemini geminos.
Iouem summum Regum, Apollinem siderum;
sed eripuistis huic radios, illi coronam.
amisit Apollo facem, Iuppiter fulmen.
in equulei catasta fuistis ambo altè suspensi,
vt attingeretis veræ gloriæ culmen.
celsiore vos loco eminere visi,
quàm suis in aris Dij.
pro magno accepistis munere
lanceam infixam corpori.
habet Religio bellatrix doryclytos suos;
habet & bina sidera simul lucentia,
auspicatiora, quàm prisca, nautis.
non enim estis alterna redempti morte,
sed æterna sociati vita.

Homerus. δορύ Lancea, κλυτός Nobilis.

VIII.

VIII. Kal. Iunij 25 Maij.

S. VRBANVS

Pont. Max. M.

Synop. *Ab Imperatore Seuero iussus est occidi. vetuit templorum donaria in profanos transferri vsus, quæ oblata fuerant ad expianda scelera, vel pauperum vsum. Cæciliam Christo sponsam dedicauit, atque sacrauit.*

ENCOMION 167.

Ob insignem tuam in orbem terræ pietatem,
ipsa te educasse videbatur vrbanitas,
sed incidisti Vrbanus Pontifex in Seuerum Cæsarem,
huius tu securibus infulatum obtulisti caput.
obstupuit lictor in cæde,
penè ipse factus vrbanus,
cum tam comem vidit, sibique parcentem.
Plurimum tibi, vel ob hoc religio debet;
quòd dona piorum fixa delubris
vetuisti refigi;
anathemata tholo suspensa
interdixisti profanis.
multum tibi quoque debet inopia,
quòd sacræ dona pecuniæ
patrimonium esse dixisti pauperum;
aurum proprium fecisti pallentium;
pretia reorum votiua
non nisi piacula esse iussisti,
solutura eos pœnis, non soluenda alijs;
desijt pietas esse vectigal.
Quin etiam tuis Cæcilia virgo auspicijs
sponsum homini pręposuit Deum;
scilicet illa argumentosi operis artifex
Apis meritò dicta,
quia exosa Cupidinis facem obsitam fumo.

26 Maij. *VII. Kal. Iunij*

S. ELEVTHERIVS

Pont. Max. M.

Synop. *Ab hoc Lucius Rex Britannorum petijt religionis praecones. Britannia in trigoni formam quasi sanctae Triadi sacranda, consideratur. sub Commodo Imperatore summa cum animi constantia necatus est.*

ENCOMION 168.

Ornasti, Eleutheri, religionis Capitolium primus
Britannici regni spolijs.
Accepisti legatos Lucij Regis
verum lumen à te Sole poscentis.
nempe cœpit ea regio solui tenebris,
quæ longissimo gaudet die.
Plinius. Triumphauit tunc gaudio Roma
sine pugnæ labore victrix.
vidit submitti sibi regios vltro fasces,
cedere diademata infulis;
Britannos toto orbe diuisos,
alterum penè orbem coniungi vrbi.
intellectum est faustum religionis omen,
formatam videlicet à natura insulam in trigonum,
quæ foret Triados diuinitate sacranda.
misisti qui Britannicum emetirentur Oceanum
refertum vnionibus,
sed maiores perscrutarentur opes,
Plinius. viluit ille Iulii Cæsaris thorax
Britannicis margaritis diues,
ideò minus venustus, quia dicatus Veneri.
At tu clauum religionis tractans,
inoffenso velificatus esses cursu,
nisi, (contra nominis auspicium)
vnus incommodasset, at frustra, Commodus Cæsar.

VI. Kal. Iunij 27 *Maij.*

S. IOANNES

Pont. Max. M.

Synop. *Equus, cui hic insederat, alios deinceps excussit. Confertur cum Alexandri bucephalo. ipse à Theodorico Ariano Rege necatus est; qui post mortem in Liparensi flamma meritò conflagrare visus est.*

ENCOMION 169.

Domuisti heros maxime, Theodoricum Regem
Getica immanitate barbarum;
Domuisti, & gentis Arianæ perfidiam;
sed vnum potius ex domito fecisti indomitum,
commodatum videlicet, cui insederas, equum.
refractarius est heræ factus, & calcitro.
scilicet, vt cœpit pondere maiestatis premi,
excussit fœminam leuem.
mira generositas equi,
qui alium non agnouit dominum, nisi orbis terræ;
ab illo se passus est temperari frænis,
qui moderator esset populorum.
visus esset hic equus gloria par bucephalo,
nisi illi Magnus insedisset, huic Maximus.
consternatus equus, vt ille, vmbra non est,
quia in luce positus tua;
quippe & cassos lumine sanasti oculos;
tale Bizantino Cæsari venienti obuiam
præbuisti dignum spectaculum visu,
cæcum videntem.
At Theodorico impio pro luce reseruasti ignem:
visus est paricida inter te, & Symmachum cæsos,
in Liparenses proijci flammas:
nempe par sceleris magnitudini rogus,
non est inuentus, nisi mons igneus.

28 Maij. *V. Kal. Iunij*

S. GERMANVS
Episc. Parisiensis.

Synop. *Cum mater eum nascentem impiè præfocare conaretur, non potuit. Coegit KaKodæmones fateri insidias, quas tenderent. eosdem exegit delinctio ab obsessis suo nomine. Curauit morbos solo vestis suæ filo.*

ENCOMION 170.

Indictus ire nec debes, Germane, nec potes,
qui tot habes laudatorum linguas, quot prodigia,
primum victoriæ campum nactus es vterum,
cum ipsa matre luctatus, peiore quàm nouerca;
furore animi conata est scintillam extinguere,
ne prodiret in lucem,
orienti tibi se opposuit abortiendo,
incubuit in se ipsam, vt præfocaret te pondere,
quem venenata non læserant pocula;
atqui tu vim vi fregisti nondum vir;
inter parentem pugna fuit, & viscera,
at victoria cessit tibi,
obluctatus es, restitisti piè,
cauisti enim, ne mater fieret impietatis rea.
facilius tibi fuit adulto certare cum Inferis;
coegisti salutis hostes fateri
quas tibi tetenderant non semel insidias.
noctis æternæ incolis dixisti diem,
ad tuum citasti tribunal iudex;
terruisti supercilio antequam mulcta;
nondum interrogati exposuere crimina
suspensi per aerem, ne se tegere possent.
nondum sententiam tuleras voce,
cum eiulatu sua gemebant incendia
ijdem sui lictores, & rei.

cur-

currebant illi ad subsellia iure damnandi;
tu pontificio designabas lituo
carceris locum.
ibi hærebant, quasi affixo vestigio clauis.
nemini ducum tanta barbarorum obtigit strages,
quanta tibi stygiorum hostium.
cadebant ante pedes triumphatoris abiecta
superba pridem Erebi monstra,
hæc muta, illa clamantia;
illa fixa, hæc lubrica.
vnum ex ijs infaustæ speciei alitis
obtriuisti tuorum fastu debito pedum;
mira res. versus est repente totus hostis in sanguinem;
sæuus ille cum esset in nocendo, dũ se sanguineũ fingit,
reus apud te verè factus est sanguinis.
sed creuit hostis aut liuor, aut dolor,
cum te homini beneficum vidit, & mitem;
non nisi morbis imperabas seuerè,
vsus non voce, sed nutu;
immò subscripto solo litteris nomine.
nam si æger lingua nomen detergeret tuum,
statim salus descendebat in viscera.
cessit in ambrosiam nomen, *à priuat. βρότος Mortalis.*
quia quos pauit, penè reddidit immortales.
atramenti nota cuncta vicit vnguenta.
de atro charactere delingi potuit vita.
Dignus es, quem calamus immortaliter laudet,
qui cęteros calamo vetuisti mori.
quin etiam vnico tunicæ tuæ filo
explicare potuisti ægros labyrintho morbi;
prodigus in vita donanda, attonitas iussisti Parcas
ad filum tuum retexere statim suum.

29 Maij. *IV. Kal. Iunij*

SS. SISINIVS, MARTYRIVS, ET ALEX. Martyres.

Synop. *Necatus est Sisinius illisa capiti anea tuba. Socios Martyrij habuit Martyrium ipsum apud templi hortum; item Alexandrum. Tandem omnes in rogum coniecti extructum è templi trabibus.*

ENCOMION 171.

Non fuit necesse, te, Sisini, commendare, sed decuit;
nam ære tuo canoro satis resonat gloria.
tibi vel muta mors in præconium cessit,
quia percussus es à præcone ænea in capite tuba.
nouum decus, vt & supplicium nouum.
habuit à te fama non modò materiam laudis,
sed instrumentum, buccinam;
indixisti bellum hosti ipsius classico.
nactus es certaminis socios fausto omine,
Martyrium, & Alexandrum fratres;
alter auspicatum nominis natalem sui
præclaris consummauit meritis.
in horto templi cubans est raptus ad necem,
vt vitæ arborem in amœno loco plantaret.
alteri pugna diuturnior fuit,
vt superaret Macedonem gloria,
vltimus labore, non laude.
Tribus idem paratus est rogus,
sed nemo Cæsarum habuit parem;
de trabibus videlicet templi deiecti
struxerunt barbari pyram.
religiosa flamma volitauit illustrior.
talem videlicet sortiri meruerunt pyram
de victoria sacrorum trabeati duces,
quam delubri extruerent trabes.

———— III.——

III. Kal. Iunij 30 Maij.

S. FELIX

Pont. Max.

Synop. *Encomium hoc penè totum allegoricum est, in quo religio quasi nauis describitur, quæ Felice gubernatore, felicem, ac secundum tenuerit cursum, procellis omnibus, ac tempestatibus facilè superatis.*

ENCOMION 153.

Religionis tenente te clauum,
non potuit cursus esse non felix.
depressos habuisti fluctus,
sola in te se extulit virtus.
cum esses maiestate nulli secundus
obsecundantes nactus es ventos.
aspirarunt ad nutum auræ,
sed inflarunt vela, non animum.
intumescere desijt mare,
vbi tu cursum inisti, tumoris ignarus.
Afflare certè debuit Felici velificanti ipsa felicitas.
At aduersaria, quæ prorupit impietas,
à te, tanquam fluctus à saxo, resilijt;
suo illa sese impetu fregit.
Nunquam laxiore fuisti animo,
quàm cum in procellis vela contraheres.
tibi nauis tantæ magistro
didicerunt venti parere,
dedidicit æquor irasci.
cautus fuisti, ne in cautes nauis incideret.
iecisti anchoram rudentium moderator haud rudis.
statim ac consedisti in puppi,
sub te subsidit Oceanus.
admirabilem reddunt te, & clauus, & claues;
illo maria moderaris, his cœlum.

Pri

31 Maij. *Pridie Kal. Iunij*

SS. CANTIVS, CANT. ET CANTIAN.

Martyres.

Synop. *Allusio est ad ipsorum martyrum nomina. ducti sunt ad supplicium admodum alacres, & in curru collocati. Confertur eorum currus cum igneo Elia curru, qui illum olim sublimem rapuit in aerem.*

ENCOMION 173.

Absurdæ sunt visæ Sirenes,& absonæ Musæ,
cum canorum vestrum cœpit audiri nomen.
consonat vnum penè nomen in tribus.
dulcius cecinistis in morte more Cycneo;
præcinuistis pœanem,quia de victoria certi;
insonuistis tibiis antequam tubis;
congruistis pariter non modò voce,sed meritis;
voluistis esse germani
non modò consanguinitate,sed sanguine.
curru sublimes ducti estis ad necem,
vt esset hæc triumphalis.
maiore cum gaudio vos currus duxit ad pœnas,
quàm vatem olim euexit ad requiem;
numerosior vestri,quàm illius honor currus,
quia triumphatorum trium.
illum ignea portauit quadriga, vos fides,
cuius flamma, vt est ardentior, ita illustrior.
non fuit currus vestri vsus ad fugam,
sed vt velocius raperet ad certamen;
non ibi se virtus condidit, vt lateret,
sed eminere voluit, vt pateret.
præcessistis cursu lictores,
increpuistis peditum moram.
nihil non moderatè egistis in vita,
nisi quòd equis fræna laxastis ad necem.

FA-

FASTI

veterum Romanorum, atque Græcorum collati cum nostris.



IVNIVS.



IVnius mensis in tutela Mercurii fuit; apud nos autē in eius tutela, qui Mercurius ab ipsis Deorum cultoribus ob singularem sapiētiam Lystris est habitus, hoc est *Pauli*, qui in hunc mensem incidit. *Adde Basilium*, & religione, & doctrina magnum. Iunium nonnulli dictum putant à Iuuentute; nobis certè ipsis Kal. statim occurrit *Iuuentius* incredibili robore in perferendis pœnis, ac semper vigens; alij à Iunone, quæ tamen vnà cum Ioue à nostris è regno, ac diuinitatis arce deiecta est; alij à Iunio Bruto libertatis auctore, sed hęc & ipsius *Basilij* vera laus est, & aliorum, qui Romanam religionem penè seruitute obsessam, vel periculo, vel etiam nece explicarunt sua. Hecatombæus ab Atheniensibus dictus hic mensis est, siue quòd plurimis sacrificijs litari soleret, siue quòd Soli, qui Hecatombæus item appellabatur, sacra fierent multa. Apud nos quidē, et victimæ hoc mense quam plurimæ sponte se pro religione deuouerunt, & illustres omni genere laudis heroes memorantur. *Rosin.* *Acta Apostol.* *Gyral.*

Kal. Iunij. Nobilitatus est hic dies Romæ triumphis duobus, quorum alterum C. Marcus Rutilius Cos. de Priuernatibus, alterum Q. Cæcilius Metellus Creticus de Creta Insula reportarunt. Atqui apud nos triumpharunt, & plures, & illustrius, sed in primis * *Pamphilus* virtute, doctrinaq; clarissimus. Carnæ in Cœlio monte sacra fiebant. putabatur hæc Dea præesse humanis visceribus, cordi maximè, cuius diffi- *I Iunij.* *Goltzius.* *Liuius.* 395 691

 mu-

mulatione Brutus opportunè vſus fuiſſet in expellendo re-
Macrob. ge Tarquinio. Verùm & excors fuit antiquitas, & ſtulti, verèq; bruti, qui iſta ſecuti ſunt; noſtri potius fuere cordati, qui, quo die pro vitalibus ſuperſtitiosè ſacra fiebant Carnæ Deæ, carnificinam ſubiere vitalem. In hunc item diem referunt quidam Martis ferias; atqui à martiali virtute feriati nunquam fuerunt illi in primis heroes, qui à fortitudine ſortiti nomen ipſum ſunt, *Valens, Iſchirion*, *Firmus*. Iunoni
Feſtus. Monetæ hoc eodem die ædes erecta, quòd in terræmotu monuerit, Diis operandum; in ea verò æde lintei libri ſeruabantur, qui Romani imperij fata continebant. ſed videlicet hoc vnum fatum aut non ibi ſcriptum, aut non intellectum, religionem noſtram toti illi ſuperſtitioni fore fatalem. Denique Tēpeſtati Deæ ſacra faciebant, quòd hoc olim die Romana claſſis penè obruta fuiſſet fluctibus: at verò noſtri velificati in vitæ curſu proſperè, feliciterque, procellas omnes eluſerunt, præſertim illi, qui tranquillitatis ſecùm, & nomen ferebant, & omen, *Fortunatus* ſcilicet, ac *Secundus*. Præterea Athenis Hecatombæa, quæ diximus, ſacra celebrabantur à Græcis. ea centum Peloponneſi vrbes inſtituerant. viſebantur centum excitatæ aræ. centum leones, ac cætera eodem numero animalia immolata. ſed victimarum, & mul-
Beuther. titudine, & præſtātia Chriſtiana religio antiquitatē obruit.

2 Iunij. Gyral. Macrob. IV. Nonas Iunii. Aegyptiacus hic dies fuit, hoc eſt infauſtus; itemq; Ater Romanis. at nobis ex atro antea, nigroque factus eſt cādidus. quippe **Marcellinus*, ac *Petrus* inuicti fratres in ſiluam ducti ſūt, quæ ab opacitate, credo, ac denſitate arborū altiſſimarū appellabatur Nigra, ſed ab ipſorum nece deinceps dicta eſt Candida. Quamquam hic idem dies propter horum, & aliorum ſanguinem fuſum, magna ex parte purpureus dici poteſt; nam & *Maturi* virtus probata eſt, quem ipſa pœnarum acerbitas fecit verè maturū gloriæ, & **Eraſmus* variè excruciatus. *Blandina* verò barbarorum minas, atrocitatemque necis pro blandimentis duxit.

3 Iunij. 399 Beuther. III. Nonas Iunii. M. Fabius Ambuſtus Coſ. ita dictus, quòd adoleſcens afflatus eſſet fulminis flamma, de Tiburtibus Romę triumphum egit. Sed egere cum auſpicatiùs, tū illuſtrius *Laurentius*; & *Lucillianus*, cum ſociis laureatis, ex quibus *Lucillianus* cū ſuis coniectus in flāmā, nō modò non eſt ambuſtus, ſed luxit clariùs. ignis porrò ipſe miſſo diuinitùs imbri

bri extinctus est. * *Lipbardi* verò triumphalem currum domiti dracones traxere. Habent & mulieres triumphum suũ; quid enim illo nobilius, quem * *Crotildis* regina de viro ipso Clodoueo rege retulit? cum eum renitentem, & obluctantem antea, vi verborum admirabili religioni Romanæ subiecit: his autem victricibus laureis accedit semper virens *Oliua* virgo.

Pridie Nonas Iunii. Nihil hic dies nisi bellicum, et martiale habuit. nam & Herculi ædes dedicata in Circo; et Bellonæ templum, ac sacra decreta, Appio Claudio vetante fœdus iniri cum Pyrrho. Sed Herculi * *Quirinus* Martyr opponitur, cui satius fuit cum molari saxo ingenti demergi, quàm fuit Herculi stellis, ac cœli mole grauari. prodigiosè enim hic *Quirinus* euasit saxo fluctibus supernatante; at Hercules, siquis fuit, in stygis est ima demersus. *Artius* verò, *Decianus*, ac reliqui tum maximè acres bellatores visi, cum bellum indixere Diis, ipsiq; Bellonæ. Denique, vt hic dies omni ex parte splendorem habeat, venit in societatem laudum *Rutilus* martyr. 4 *Iunij.*

Nonis Iunii. Dius fidius Sabinorum Deus, quem iurantes testari solebant, in Colle Quirinali cultus; itemque Iuppiter Sponsor dictus, cuius templum à Tarquinio superbo extructum erat. At verò Imperatori Deo præstitere fidem nostri tanquam sacramento quodam obstricti; nec ille, quod spopondit stipẽdium gloriæ, tribuere distulit. Hoc ipso die Thebani de Lacedemoniis insigni illa victoria Leuctricæ pugnæ potiti sunt. res acta est duce Epaminonda, qui cum prole careret, iactabat tamen, se pulcherrimam peperisse filiam Leuctricam pugnam. Epaminondæ virtuti opponitur auspicatior illa nostrorum ducum, siue *Nicanoris* ad victoriæ, siue *Faustini* ad felicitatis omen, siue *Florentij* ad gloriæ decus. Nec minus roboris ostensum est in * *Bonifacio* præsule Moguntino, qui peruicaces Frisones religioni subiecit, Germanorum meritò dictus Apostolus; Germanicus dici potuit; sed hic titulus illustrior. Illa verò vis animi, quam prætulit *Sancius*, admirabilis planè fuit, & quia in adolescente, & quia inter regias aulæ delicias educato; qui non dubitauit, se inter Arabum tela, pro religione constanter immittere. 5 *Iunij.* *kal. vet.* *Plutarc.* *Diodor.*

VIII. Idus Iunii. Vestæ templum apertum Romæ. Apud Græcos in Macedonia insignis habebatur hic dies Philippi 6 *Iunij.*

Gg 2 regis

Gyral. Plutar. regis victoria, cum Potidæam cepit, Illyrios prælio domuit, & in equestri certamine Olympico victor est declaratus. Apud nos satis opportunè *Philippi* alterius est memoria, vnius ex primis septemuiris hierodulis, qui nobilioribus profectò victoriis illustratus est, quàm Philippus Macedo; nam & Samaritas, & Aethiopes, reginamque ipsam Candacem religioni subiecit; felix etiam prole virginum fatidicarum; itaque templum illud Vestæ apertum est frustra; nulla enim Vestalium virginum possit cum his de pudoris laude certare. In

Plutar. hunc item diem Alexandri Magni natalem incidisse nonnulli scribunt. atqui apud nos non vnus, sed (vt fœcunda semper heroum est religio) omnino *Alexandri* duo sunt; vterque Magno maior, alter in Tuscia, alter in Gallia, quorum pro religione suscepta mors fuit verè natalis; ac Macedonis quidē Alexandri ortus vnius Dianæ templo, quod tunc incensum est, fatalis fuit; horum verò siue obitus, siue ortus omnium Deorum aris, simulacris, ac fanis ominosus. quamquam & *Arthemij* strenui ducis victoria, & illa Tharsensium militum illustrior est, quàm *Philippi Macedonis*, itaque meritò hunc diem notat calculo sui nominis *Candida*, coniux *Arthemij*, maximè autem * N*orbertus* ornat, ab obitu versus in florē.

7 Iunij. Ouid. VII. Idus Iunii. Roma hunc diem partim occupatum habuit piscatoriis ludis, quæstu in superstitiosum cultum Vestæ cedente dementer, partim Menti Deæ dicatum, cuius delubrum Punico bello votum, & positum est, vt inderet bonam mentē; sed nunquā eius voti compotes fuerunt, nisi cum per nostros ipsius Mentis ara euersa est, fanumq; deiectum. huiusmodi superstitiones eluerunt sanguine nostri sanæ mentis; cuiusmodi fuere *Sabinianus*, & *Lycarion*. *Paulus* autem Præsul dementiam Arianorum tam acriter est insecutus, vt acie vel ingenij, vel pietatis superata sit acies ferri, quam subiit. at * *Robertus* quàm alta, & clara mente esset, ostendit ab obitu, cum igneum euasit in globum.

8 Iunij. Kal. vet. VI. Idus Iunij. Ara Ioui Pistori posita, quòd monuisset Romanos obsessos, vt in Gallorum castra panes iacularentur; quamobrem illi de spe deiecti, quòd fame subigi possent, ab obsidione destiterunt; igitur ad lætitiæ significationem molæ frumentariæ coronabantur floribus, & quiescebant; sed opponitur Ioui Pistori *Maximinus*, vnus è septuaginta duobus primis religionis ducibus, qui obsessum orbem terrarum à

com-

communi hoste liberarunt, abundè suffecto, vel sacri sermonis cibo, vel pane illo arcano diuinitùs dato, quo etiam tanquam iaculo in hostem immisso sunt vsi. Fuerunt hoc itẽ die Romæ Nudipedalia matronarum ad Vestæ templum. addunt nonnulli, & Quinquatria Mineruæ sacra. sed siue Vestæ, siue Mineruæ apud nos *Calliope* succedit, cui meritò à pulchritudine nomen, quam re ipsa sibi conciliauit suo vel lacte, vel sanguine, mammis videlicet abscissis. est quidem hic Mensis sacratus Musis, nã semel, atq; iterũ sacra iis fieri solita, vti mox dicemus; non debuit igitur carere religio *Calliope* sua; quæ vel ex hoc visa est vna Musarum, quòd Sirenes, hoc est illecebras vicerit. præuenit igitur antiquitatem in *Calliopes* cultu religio. At verò in Græcia Thesea celebrabantur. communis hæc gratulatio erat de Thesei reditu Athenas post interfectos latrones, qui infesti regionibus grassabantur. Apud nos cùm *Seuerinus*, tùm * *Medardus*, & *Gildardus* antistites in eo curam omnem posuerunt, vt perditos mores suorum omnino abolerent. Denique nobilis illa victoria Iunii Bruti de Gallæcis, quæ in hunc incidit diem, inobscurata est ipso nomine *Victorini*, qui *Seuerini* fuit, vt natura, ita pietate germanus.

Ouid.

Plutar.

Ouidius.

V. Idus Iunij. Seru. Tullius Rex à Tarquinio genero miserè occisus luctum peperit Romæ veteri. At *Feliciani, Primiq;* cædes, quia beatæ vitæ fuit initium, attulit gaudium nouæ. nempe ab hoste ipso præside, cui nomen Promoto erat, ad celsum illum gradum gloriæ promoueri visi sunt. Cõgruit cum *Feliciano Vincentius*, vt omni ex parte sit perfecta victoria. nec deest ad felicitatis auspicium eximio candore *Columbus* è Scotia.

9 Iunij. Theatr. v. h.

IV. Idus Iunij. Multis nominibus celebris hic fuit dies Dicata ædes est Concordiæ, ac Fortis Fortunæ, cuius simulacrũ collocatũ erat prope signũ Seru. Tullii regis toga contectũ, siue quod puderet, conditione seruum euasisse in regem, beneficium tamen ille Fortunæ Fortis agnosceret, siue alia de caussa: Idem dies fortunatus est habitus insigni triumpho. T. Didii Proconsf. de Celtiberis. sed & Fortuna ipsa non sine infortunio fuit, eius, cęterorumq; Deorum simulacris, arisq, deiectis. omnis autẽ illa fortitudo, ac robur Romanæ gentis trãsiit in nostros, vt in *Getulium*, & *Asterium*, strenuissimos duces; quorum alter de Licinio Cæsare, alter de Ario

10 Iunij. Gyral.

660 Liuius.

trium-

triumphauit. *Agebantur* hoc potissimum die Romæ Matralia, ita dicta à cultu Deæ, quæ vocabatur Mater Matuta, eadem videlicet, quæ Leucothea, siue Aurora, cui satis aptè succedit præclarissima regina Scotiæ * *Margarita*; nam, & rore sub Auroram lapso in concham margaritæ gignuntur, & huius oculi continenti penè fletu piè rorarunt. cui certè *Auroræ* illud Homericum maximè congruit, vt ῥοδοδάκτυλος, idest roseis digitis diceretur, cum pedes pauperum eluebat regina manu, purpuraque tergebat. *Margarita* autem, dum inopiæ consulit, congruenter adhærent, & *Amantius*, & *Cerealis*, alteri pietatis est nomen, alteri abundantiæ.

11 *Iunij.* III. Idus Iunij. Nihil habent, quod proferant indigitamenta vetera. nempe non est ausus quisquam Deorum certare cum * *Barnaba*, neque ipse Iuppiter; siquidem tanta fuit in Barnaba vel oris maiestas, vel rerum gestarum præstantia, vt *Acta Apost.* relictis aris lapidei Iouis, cum putarent verum Iouem, supplicationes indixerint, tauros immolandos attulerint; sed experti sunt solùm ipsum tonantem, cum reclamauit iratus, ne haberetur Iuppiter: impiè cæsus est, sed tamen feliciter, cuius rei argumentum vel hoc esse potest, quòd conuenerint in hunc ipsum diem *Fortunatus*, & *Felix*, auspicatissimi fratres.

12 *Iunij.* Pridie Idus Iunij. Chronia *Athenis* celebrata festa à diuturnitate temporis ita dicta; at verò nostris nihil est commune cum tempore; quicquid ab his est gestũ, æternitas sibi vendicat: Iam Romæ dies hic partim lætus, partim funestus fuit; lætus quidem triumpho P. Crassi Proconsf. de *Lusitanis*, *Goltzius.* funestus nece Rutilij Cos. à Marsis occisi: nobis omni ex parte faustissimus est, triumpho quasi regio * *Basilidis*, ac sociorum de sæuitia Cæsarum. *Olympius* quoque præsul de Arianorũ impietate victor extitit, ex Olympio factus Olympionices. Deniq; in hoc quasi Cœlitum odeo, qui sibi tã harmonicè concinunt, meritò, & opportunè se inserit *Amphion* Nicomediensis antistes, cui hoc propositum fuit in Nicæno senatu, vt religionis muros, solidius, ac firmius exædificaret, quàm alter ille Thebarum, idque non sine concentu virtutũ.

13 *Iunij.* Idibus Iunii. Musarum natalis hic dies est habitus; at nos *Calliopen* pulchriorem virtute, quàm alteram forma VI. Idus huius mensis rite venerati iam sumus. Hoc eodem die Romæ dicata ædes est Ioui Inuicto, sed cum vinci posse ostẽ-

derunt

derunt nostri, *Lucianus* inter cęteros, & *Fortunatus*; qui ei extorserũt quodammodo fulmen è manibus; victricem verò aquilam illi eripuit *Aquilina*, puella vix annos nata duodecim de Deorum præda nobilis. Quinquatria iterum, sed Minora dicta, celebrabantur in Mineruæ honorem, quibus in ludis tibicines muliebri veste induti per vrbem incedebant; contra apud nos adeò nihil est effœminatum, vt mulieres ipsæ visæ sint viri, animo scilicet, ac virtute virili præditæ, & quasi religionis præconio factæ tibicinæ; cuiusmodi præter *Aquilinam*, *Felicula* fuit, Minerua ipsa virgine præstantior; quippe quæ, & nobilissimi thalami tædas spreuit, & inter ferri aciē strenue est, cōstāterq; versata. sed Minora Mineruæ Quinquatria maiore cū laude pudoris, & virilis animi occupat * *Antonius* Paduanus, quasi canorus quidā religionis pço. Varro.

XVIII. Kal. Iulii. Ater dies Romanis, nobis atrox quidem nostrorum pœnis, sed felici exitu candidus. Bvphonia celebrabantur Athenis, ita dicta ab insigni immolatione boum post mysteria; sed illo potiùs sanguine ritè litatum Deo est, quem *Marcianus*, quē *Valerius*, & *Ruffinus*, quem *Felix*, & *Anastasius* cū reliquis profuderunt, verè dictæ à victis aduersarijs victimæ. Ad hunc item diem quidam referunt insignem illam Persarum stragem, qua Xerxes infinito exercitu cæso, ad Thermopylas victus, & fractus est. Sed maximè insignis illa strages fuit, quam strenuissimus religionis dux * *Basilius* de Ario, ac cęteris hostibus retulit, fractā, debilitataq; perfidia, etiam Valentis Cæsaris. 14 Iunij. A. Gel. Macrob. Plutarc. Aristoph. Thea v.b.

XVII. Kal. Iulii. Purgabatur Vestæ delubrum, & quicquid inerat sordium, foras extrahebatur. Atqui hoc planè propositum fuit nostris, aras, ac templa superstitione omni expurgare. Hoc *Vitus* cum suis, hoc *Hesichius* etiam moriendo spectarunt. Sed illud maximè opportunè cecidit, quòd hoc ipso die Nicænum Concilium aduersus Arium, ac cęteros perduelles est coactum, in quo religio, quam illi contaminare impijs sententiis ausi erant, repurgaretur. ac Vestalibus quidem virginibus, quia carere sordibus non potuerunt, ideò lustratione illa opus fuit; apud nostros verò nihil inquinamenti est, plurimum ornamentorum, quod *Eutropia* in primis ostendit puella, non minoris constātiæ laude, quàm pudoris. 15 Iunij. Ouid. 324 Masseus.

XVI, Kal. Iulii. Metœcia Athenis celebrabantur, festa in Thesei memoriam instituta, quòd is sparsos antea per agros 16 Iunij.

agros homines in societatem vitæ, atque in vrbis communionem coegisset Athenis conditis. Nos inuictum, ac superiorem ferro martyrem, nomine *Aureum* memoramus, solitum intra templa, conuocata multitudine, conuentum agere, quamobrem ab irruentibus barbaris vnà cum vniuerso cœtu impiè trucidatus est. nimirum accessit decus auro purpura sanguinis, effecitque pulchro spectaculo tantæ virtutis,
Sueton. vt Aureus dici posset etiam hic dies; nam & Nero, cum theatrum totum illeuisset auro, ac stellis supernè distinxisset, vt esset miraculo spectatoribus, iussit eum diem appellari Aureum. Persarum classis hoc item die ad Artemisiam superata dicitur, maxima cæde facta; sed maior de Diis à nostris reportata victoria, in primis à fortissimis viris *Ferreolo*, & *Ferrutione* hierodulis, qui quòd nomine prætulerunt omē ferri, ad nobilius genus pugnæ, atque ad animi constantiam retulerunt. ita vnus hic, idemq; dies quà fortitudine ferreus, quà pretio Aureus denominari iure potest; quem itē * *Lutgardis* virgo aureis ornat moribus.

17 Iunÿ. XV. Kal. Iulii. *V*nus ex Aegyptiacis fuit hic dies, hoc est ex iis, qui numerabantur inter infaustos. at contra faustus fuit
200 Romanis, ac lætus ob insignē victoriam Romani exercitus,
Liuius. qua Posthumio duce aduersus Volscos, & Aequos potitus est; sed longè antecedit illa, qua ducenti, & sexaginta duo pro religione strenuissimè pugnantes, Diocletiani Cæsaris fregere sæuitiam. Adde *Montanum* eadem celsitudine animi, qua nominis, qui Hadriano Cæsari restitit; præter eos, qui neque Maximiani, neq; Iuliani gladium reformidarunt. Quamobrem congruenter ipsis se et *Nicander*, & *Felix* adiungunt, nunquam enim à bellatoribus nostris, aut victoria se abiungit, aut felicitas. Accedit ad huius diei splendorem augendum * *Auctus*, quem, cum ederetur in lucem, admirabili prodigio prodidit lucidus globus.

18 Iunÿ. XIV. Kal. Iulii Natalis celebrabatur Iouis Hāmonis, cuius, vt aliorum quoq; priscorum Deorum, penè ipsa extincta sunt nomina, ita ex natali emortualis dici iam potest Iouis dies. non ita nostrorum, licet acerba mors, quę vetustate maturescit, non senescit, quare natalis iure censetur, ac dicitur; * *Marcelliani* in primis, ac *Marci* fratrum. At *Aetherio* nihil aduersarii facere commodius potuerunt, quàm cum eum in ignem iniecerunt, quia visus est æther in sua sphæra

splen-

splendescere, ac prodere, quam continet, flammam. Annæ item Perennę, quam de Romana plebe optimè fuisse meritã dicebant, sacra Romę fiebant; sed eius cultum occupauit *Paula* in primis virgo, cui religio ob fusum pro se sanguinem debet plurimũ; & cuius virtus famę celebritate verè perẽnat. *kal. vet.*

XIII. Kal. *Iulii*. In Auentino monte operabantur armatæ Palladi. auspicium id erat belli benè gerendi. At strenuissimè pugnarunt sine hac, immò aduersus hanc, ac cęteros Deos *Geruasius*, atque *Protasius*; extorserunt è manibus vibrantem hastam; exspoliarunt illam ęgide. quam etiam virtutis laudẽ adepti *Vrsicinus*, *Zosimus*, & *Bonifacius*. At * *Romualdo* nemus pro campo fuit, vt de Erebo victor in promptu haberet laureas. *19 Iunij. Ouid.*

XII. Kal. Iulij. Summano Romę templum positum ad Circum maximum, exterrita vrbe bello contra Pyrrhum. ita dictus est Pluto, quasi summus Manium, quem tamen minimi fecere, vt & deos cęteros, *Cyriacus*, & *Paulus*. Vis eius numinis in metu erat posita; atqui apud nostros nullus terrori locus. indictũ est à Cæsaribus religioni bellum, collata sunt signa, inter aciem ferri positi sunt; at nõ modò eos nõ incessit metus, sed ipsi potius simulacris, totique Erebo fuere terrori. * *Siluerius* verò Pontifex summus, & tanquam in religionis castris, Imperator; *Macarius* item dux inuictus aduersus Arianos intrepidè decertarunt. atque vt horum gloria etiam quandam quasi venustatem, & gratiam haberet, in hunc ipsum diem incidit *Florentia* virginis grata memoria. *20 Iunij. kal. vet.*

XI. Kal. Iulij. Herculi sacer fuit hic dies; quo item die fortitudo bellica laudem habuit. naualem enim triumphum de Illyriis Cn. Fulu. Centimalus Proconſ. duxit. sanè si robur inuictum nostrorum spectassent Veteres, de Herculis stirpe prognatos dixissent, *Rufinum* in primis, & *Apollinarem*, & *Cyriacum*; præcipuè verò antistites illos, *Eusebium*, ac *Terentium*, quorum laureæ nullis sunt conferendæ triumphis. adde * *Albanum*, qui, vt cum insignibus triumphare posset, cruore trabeam purpureã fecit suo. Quamquã huiusmodi vis maior, quàm Herculea, extitit & in fœminis ipsis, vt in *Demetria*, in qua virilis quidam viguit pudor. quin etiã nomina ipsa sunt roboris; & *Martinus* .n. memoratur, & *Martia*. Cũ his autẽ potissimũm heroibus, & heroinis sociare se voluit generosæ indolis noster adolescens ex *21 Iunij. Kal. vet. 525 Golzius.*

Ignatij castris *Aloisius* Gozaga. nepè nihil in ipso nō martiale, non illustre victorijs. in multis, & magnis exercitus est pugnis, præter intestinum, quo penè caruit. bellum. ad eundem diē vnà cū Hercule cōuenire voluit, vt superatis cęteris mōstris, in primis hydra, Herculē ipsum superaret gloria, quod certè fecit, vel constantia, vel pudore. vtraque ille re destitutus est, cum lanam sumpsit, & colum. In triumphalē etiā hūc incidit *Aloisius* diem, vt Cn. Fuluii triumpho opponeret suū, quem ipse tot tamq; opimis spolijs nobilem tulit, quot, & quantos aceruos opum subiecit pedibus. non deerat domestica trabeæ purpura, sed cum esset insigni candore, flagris se purpuratū etiā fecit; nā ideirco sociari voluit cū *Albano*, qui candorē imbuit sanguine. tractauit quidē se Aloifius, vt equū admoto calcari, sed vt triūphalem equum; in quo nescias, vtrū magis admirere, frænumnè, an calcar. non opus illi, vt cęteris, fręno in vitæ licentia, sed in seueritate fuit. nunquam calcitro, nisi cum calcauit fastum. vnus docuit rem miram, effrænes motus sistendos esse calcari. equum se fecit, qui nūquam adhinniit ad illecebram. quàm multos hic equus reddidit Olympionicas? quos scilicet suo prouexit exemplo. nullus tamen collectus est puluis, quia sublimis à terra visus, & potius volare, quàm currere; meritò euectus tam citò penè ad Indigetum cultum inter aras, ac sacra.

22 *Iunij.* 324 *Saecul.* X. Kal. Iulii. Absorbet omnem veterum laudem id, quod apud nos est actum. quippe in Nicæno antistitum consessu vera religio confirmata, & stabilita est. candido planè lapillo dignus, qui consignetur, dies, ac propterea opportunè factum, vt alteri ab hesterno *Albano* sit sacer; quamquam conciliatum est etiam huic decus sanguine. & sanè par erat, cum diem, quo religio quodammodo stabilita est, firmiterq; fundata, plurimum pro eius defensione sanguinis fundi. hinc ille tam ingens in hunc diem confluxit Martyrum numerus. nam, præter cęteros, in monte Ararath decem millia cruci affixorum, sub Cosdroe vero rege Persarum mille, & quingenti, qui se deuouerint, recensentur. quem diem tot laureis ornatum, lętissimum quoq; reddit * *Paulinus* Nolanus præsul reditu suorum, erepto de barbari regis manu flagro, ac libertate restituta.

23 *Iunij.* IX. Kal. Iulij. Infaustus hic, & infelix dies Romanis est habitus, ob miseram cladē exercitus duce Flaminio ad Thrasyme.

symenum lacum ab Annibale penè deleti: At nobis non potest esse non felix, memoria videlicet *Felicis*, qui, vt se tanto *Liuius.* faceret nomini parem, subiit necem. ex atro item hunc diem fecit illustrem *Ioannes* tunc, cum iussus à Iuliano venerari Solem, occidere maluit ipse diris supplicijs, quàm supplicare orienti. sed occasu suo attulit religioni lucem. addidit etiam magnum huic diei ornatum * *Ediltrudis* Regina, cum purpuræ suæ virginitatis byssum intexuit.

VIII. Kal. Iulij. Auspicatissimus Romanis dies, atq; lætissimus fuit. Templum dedicatum Forti Fortunæ. serui feriati *24 Iunij.* Fortunę ipsi grates agebant ob Tullium ex seruo Regem. *Kal. vet.* discurrebant naues coronatæ per Tiberim. Hoc item die ad cumulum voluptatum, Hasdrubal Carthaginiensis à Roma *Liuius.* nis interfectus est. nec tamen ista cum ea lætitia conferenda, qua non modò Romam, sed orbem terræ affecit * *Ioannis Baptistæ* natalis. scilicet commune ipse tripudium, antequam editus, indicauit suo Sed quid ni Faustitas ipsa hunc sibi diem vendicet, quem consecrauit sanguine inter cęteros martyr *Faustus* nomine? at verò & Fortunæ Fortis nomen, & fortitudinem Romanorum in Carthaginiensi exercitu delendo inobscurauit nostrorum virtus, quorum etiam in nominibus fortitudinis omen fuit, *Firmi* videlicet, atque *Firmini*; immò, ne vetustas se de heroica ætate iactaret, etiam *Herois.* illis nihil fuit optatius, quàm cum hoc Heroum maximo, & constantissimo iungi?

VII. Kal. Iulii. Hunc diem fecit faustum non tam antiquitatis memoria, quàm * *Prosperi* Aquitani Rhegiensis antistitis: q aduersus Pelagiũ potissimũ decertauit. scilicet velificatus est ipse in Pelago ꝓsperè, cauitq; ne cęteri offenderẽt in illius scopulos, atque in Syrtes incurrerent. *Gallicanus* item vir consularis ornamento huic diei est, non tam ob fasces, ac secures magnificè prælatas, quam ob toleranter, constãterque perlatas. accedit *Adalbertus* ex regum Britannorum stirpe; & *Gulielmus* parens, & auctor eorum, qui se in montis Parthenii specum abdiderunt. nec tamen ab illius vmbraculis abhorret *Lucia*. *25 Iunij.*

VI. Kal. Iulii. Iterum Regisfugium Romæ celebratum, ob *26* exactos reges, ac Tarquinii fugam, libertate iam parta; quo *Iunij.* die Iulianus impius Cæsar ingenti prælio à Persis superatus, *Kal. vet.* ac non modò expulsus è regno, sed è viuis Nempe dedit hic *Hist. trip.*

Hh 2 pœ-

pœnas * *Ioanni*, ac *Paulo*, quos hoc ipso die religionis causa gladio cædi iusserat. Atque vt horum, cęterorumq; qui pro illa occubuerunt, gloriam constet stabilem fore, ac sempiternam, commodè accedit ad fastos *Perseueranda* virgo: *Vigilij* quoque præsulis memoria est, qui Eutychianæ impietatis, & tenebras discussit, & somnia.

27 Iunij Kal. vet. V. Kal. Iulii. Dicatus erat hic dies Laribus, sed præcipuè Ioui statori, quem à sistendo, vel stando dictum putant; quod quàm alienum esset à verò, ostendit *Anectus* vir sanctissimus, qui ante Iouis, aliorumq; Deorum simulacra ductus, vt coleret, nulla vi adhibita, solo nutu statim ea de ara deiecit, ac suopte impetu fracta, & comminuta sunt, stetit *Anectus* ipse firmus, & constans, stare illa, atque consistere non est passus. quid igitur aptius fieri potuit, quàm vt in eundem diem incideret, & Iuppiter stator, & Iuppiter stratus? contra nunc *Ladislai* Regis Vngariæ memoria est, qui non alia re magis stabiliri posse regnum est ratus, quàm religione, ac numinis cultu. at verò Laribus domesticis opponitur, * *Sampson* qui pauperum exceptor est dictus; hi domum ornare sunt visi, non *Lares*.

28 Iunij. IV. Kal. Iulij. Ater dies Romanis olim, at nobis illustris potius, ob martyres videlicet duos nomine *Serenos*, quam vultus serenitatem maximè præsetulerunt inter pœnarum procellas, ac turbines. Operabantur veteres Fauno, Deo scilicet capripedi; at nos *Leoni* hierarchæ sãctissimo. Ad hunc diem nonnulli referunt Alexandri Macedonis, & Diogenis Cynici obitus: immò & alterius Alexandri Mammeæ filij à militibus interfecti. Sed *Irenaus*, & vtrumque Alexandrum virtute superauit, religionis causa strenuè occumbens; & Diogenem sapientia, opposuitque elegantissima scripta Cynicis sordibus. At verò Athenis Panathenæa magna celebrabantur. agon erat is gymnicus à Theseo institutus in Mineruæ honorem, cuius peplum ritè ferebant in pompa. athletæ committebantur, à quo spectaculo mulieres arcebant, præter Cereris Sacerdotes, & vnam magni animi, ac felicitatis inauditæ matronam Phereniceen, quæ et mater, & filia, & soror esset Olympionicarum. Saltatio quoque Pyrrhica ab armatis dabatur, cum chorea puellari in orbem circumducta, vel in obliquum deflexa; sed pręclarior, quàm in Panathenęis spectacula

Kal. vet. Theat. v. h.

Proel.

dat

dat religio, exhibens quasdam quasi choreas, inter arma, atque pœnas tripudiantium, *Rhaidis*, *Marcella*, ac *Potamiena* prælertim virginis non in vno agone spectatæ.

III. Kal. Iulij. Hunc diem Quirino, idest Romulo dedicatum fuisse nonnulli scribunt, quamquam alii hesternum: excitatum, dedicatumq; templum est conditori vrbis. Opportunè igitur, ac satis piè Roma diem hunc * *Petro*, ac *Paulo* dedicauit veris conditoribus, ac religionis auctoribus, qui suo ipsam sanguine consecrarunt, contra quàm Quirinus egit, qui potius fraterno fœdauit. Illud quoque opportunè factum, vt *Petrus* primò sepultus in Vaticano sit iuxta viam, quam triumphalem appellabant, *Paulus* in Ostiensi, nimirum, vt omnes veterum Ducum triumphos, ac laureas obrueret, ac tumularet triumphalis *Petri* cinis; *Paulus* verò in Ostiensi via omnium gentium exciperet fidem; hoc enim spectasse dicitur Ancus Martius, cum vrbem illam in Ostiis Tyberinis condidit, vt videlicet in ipso maris, fluminisque confinio totius terrarum orbis opes illo veluti maritimo Romanæ Ciuitatis hospitio reciperentur. Non est omittendum, hunc diem ab Hæbræis celebrari solitum memoria admirabilis illius visi, quod Ezechieli vati apud Chobar fluuium obiectum est, cum triumphantis Dei currum, & oculatas illas contemplatus est rotas. at verò quid de *Paulo* dicemus? qui admissus ad diuinitatis arcana, & ad tertium vsque cœlum euectus cœlestes orbes stellis quasi oculis distinctos infra se vidit. Inflixit hic item dies Iudæis dolorem, quòd à Babylonis rege Hierosolymam oppugnatam meminissent. sed maior inflictus dolor, cum *Paulus* ipsis ereptus ad nos transfugit. Denique lætum nobis hūc diē, ac faustum fecit olim Tyrus amplissima vrbs à Christianis, quàm ab Alexandro, felicius oppugnata; nempe, vt religio ex vrbe Tyro acciperet purpuras, quibus religionis principes inaugurarer.

29 *Iunij.* *Kal. uet.*

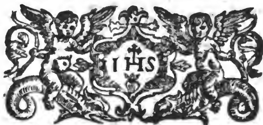
Th. v. h.

Pridie Kal. Iulij. Herculis, & Musarum delubrum erectum Romæ, quasi virtuti coniungeretur sapientia. Oppositus nunc est aptè Herculi * *Martialis* præsul, qui lituo Pontificio pro claua in edomandis vitiorum monstris vsus est maiore cum laude; quamquam hic, præter lituum, senili baculo vsus dicitur, quo multò perniciosiora monstra confecit, quàm Hercules claua. nam præter cetera prodigia,

30 *Iunij.* *Kal. uet.*

qui-

quidam, quem Stygii hoſtes Aethiopum mentiti vultum immaniter præfocauerant, eius bacilli contactu reuocatus ad vitam eſt. Hunc multi putant fuiſſe puerum illum, qui paucos panes, ac piſces in deſerto loco ſuffecit auctori Naturæ, qua mirante, poſt tot hominum millium expletā famem, analecta ciborum ſuperfuerunt multa. deinde in Gallias profectus, Angelorum duodecim quaſi ſatellitium habuiſse dicitur, vt mirum non ſit, labores Herculeos ab ipſo, & numero, & gloria ſuperatos. nullum genus fuit morbi, qui, non dicam huius dexteræ, ſed nutui reſtiterit; nulla ſuperſtitio, quæ profligata non ſit. ab eo primùm Toloſenſes, Burdegalenſes, Cadurcenſes, Aquitani, omnes denique populi à Rhodano ad Oceanum vſque pertingentes Chriſtiana religione imbuti ſunt. Porrò *Martiali* congruenter addimus *Leonem* hierodulum inſigni robore animi; quo religio magis incedit ornata, quàm Nemeæi leonis ſpolio Hercules. At verò Muſis iam mutis *Armiliana* martyr ſuccedit, cedentibus lyris præconio fidei. At ne huic, cęteriſq; deeſſet obſtetrix gloriæ, acceſſit *Lucina*.



Kal.

Kal. Iunij 1 *Iunij.*

S. PAMPHILVS

Martyr.

Synop. *Insigni doctrina vir fuit. Ab Vrbano præfecto dirum in modum excruciatus est nouacula. Sed ille in magnas postea ærumnas incidit, irato alias ob causas Maximino, cui vt placeret, religionẽ insectabatur.*

ENCOMION 174.

Admirata est omnis Græcia, Pamphile,
tui acumen ingenij,
sed magis est admirata constantiam,
qua subijsti acumen ferri.
sapientiam regio inaugurasti throno,
cum eam induisti purpura,
hoc pretiosiore, quòd sanguine tincta est tuo.
nouaculas contrà te armauit impietas,
vt antiquaret pietatem,
sed pulchritudinem conciliauit arte;
nam renouata virtus vetustati commendauit gloriam;
nihil barbaro tàm fuit nouum,
quàm tua in nouaculæ cruciatu lætitia.
Pamphilus es meritò dictus, πᾶν Omne
quia communis fuit omnium in te amor; φίλος Amicus.
solum nactus es inimicum, & barbarum,
immemorem sui nominis, Vrbanum iudicem;
sed tantum ille piaculum breui
suo eluit sanguine,
post tuam necem, è subsellijs est in carcerem raptus,
omnibus miserè nudatus insignibus,
nempe, & ipse nouaculæ supplicium retulit.
Maximinus enim Cæsar, cui in tua nece placuerat,
tandem, & fortunas ei abrasit, & vitam.
accendit in se odiũ, qui te, omnium amorẽ, extinxerat.

2 Iunij. *IV. Nonas Iunij*

PETRVS, ET MARCELLINVS

Martyres.

Synop. *Exagitati sũt à Sereno iudice, et ab Artemio præfecto, cuius filiã Petrus curarat. vincula, quibus est nexus, spõte soluta sunt. Marcellinus per vitrea fragmẽta tractus est. Locus necis Siluæ Nigræ, nomẽ accepit Candidę.*

ENCOMION 175.

Spreuisti Petre, concitatas in te procellas,
præsertim cum iudici nomen esse audisti, Sereno.
accepisti omen, illusisti Sereni minis.
nullo malorum turbatus es turbine.
nunquam tibi serenior fuit vultus,
quàm cum acer afflauit Aquilo.
quin etiam ritè initiari eo voluisti munere,
quo humana corpora furiis agitata curantur.
ita serenitati reddidisti omnia.
stupuit ipse præfectus Artemius,
cum te grauibus oneratum catenis in carcere,
prodigiosè solutum domi suæ vidit.
stupuit magis, cum filiam stygio soluisti monstro.
Sortitus es Marcellinum socium gloriæ,
qui nunquam solidior visus, ac firmior,
quàm cum substrato excruciatus est vitro,
hoc tantùm vitreus, quia pellucidus:
inuidit tanto nitori Serenus,
necari iussit in horrida silua,
ob densas arbores cognomento Nigra.
delusus est, nam vocauit posteritas Candidam;
voluisset vocare purpuream,
nobili videlicet cruore perfusam,
sed quia vos ibi cana vendicauit æternitas,
cessit candori purpura.

IV.

IV. Nonas Iunij 2 *Iunij.*

S. ERASMVS

Episc. & Martyr.

Synop. *Sub Diocletiano plumbatis cęsus, ac fustibus; sulphure, cera, oleoque feruente perfusus. Sub Maximiano item Formiis variè excruciatus est. Corpus Caietam honorificè translatum, & conditum.*

ENCOMION 176.

Non tam dulciter alit Caieta Campanos
Troianæ lacte nutricis,
quàm Erasmi sanguine præsulis.
libenter hic accepit ictum à plumbo,
vt eius pondere stabiliret virtutem;
nullus ad aures sonitus accidit gratior,
quàm crepitantium super se verberum;
pontificiam virgam putauit onerosam,
lictoriam leuem.
Nunquam huius virtus fama fragrauit suauius,
quàm cum hic delibutus est sulphure.
qui indoluit, cum oleo inunctus est præsul,
is lætatus est, cum oleo perfusus est feruido;
nisi quòd efferuescere hoc mirè desijt,
ne noceret innocenti;
tantùm strenuum declarauit pugilem;
celebrior hoc facta est oleó Campania,
quàm, quo diffluere dicebatur, vnguento. *vid. adag.*
Ad hæc igne liquatam pertulit ceram,
non minus impunè, quam hilariter;
hoc vnum habuit à cera,
quòd lætus expressit inde dulcedinem mellis;
Vt formosior appareret ex vulnere,
carnificinam nactus est Formijs,
sed Formiano vino dulcior prælatus est cruor, *Horatius.*

3 Iunÿ. *III. Nonas Iunÿ*

S. CROTILDIS

Regina Francorum.

Synop. *Eius monitis, & hortatu Clodoueus vir, unà cum sibi subiectis, religionem Christianam amplexus est; cum cęteri, qui praecesserant Francorum Reges, idololatriam Ethnicorum more secuti essent.*

ENCOMION 177.

Clodoueus primus ex Francorum Regibus purpuratis
religionis factus est candidatus.
dux fœmina facti.
opposita hæc fuit primigeniæ coniugi,
quia consilium viro dedit ineundæ vitæ,
nempe familiaris hæc stygio angui non fuit.
miserum nunc non esset hominum genus,
si talem auctor fuisset coniugem nactus.
nuptiales faces consecutus non esset
mortalium cinis,
nec thalamum tumulus.
Quàm splendidæ huius tori fuere tædæ?
vnde oborta tanta lux est Clodouei menti,
tantus inustus pietatis ardor:
quàm auspicata coniugii vincula?
quæ virum à superstitione soluerunt.
eodem illa anulo voluit obsignare,
& coniugalem fidem, & Romanam.
non tam felix, quòd peperit viro
filios Reges,
quàm quòd peperit ipsi viro salutem.
cum sacris ille initiatus est aquis,
humor Gallicis suffectus est lilijs;
sed quò germinare pulchrius, & felicius possent,
addidit Crotildis, dum virum hortatur, lacrymas suas.

III. Nonas Iunij 3 Iunij.

S. LIPHARDVS

Abbas.

Synop. *In Aureliano monte diù vixit. baculo draconem domuit; quo extincto auditi sunt KaKodæmones per totam viciniam eius regionis vlulare, & conqueri, quòd à Liphardo per summum dedecus eijcerentur.*

ENCOMION 178.

Sublimis tua te, Lipharde, virtus,
in Aureliani montis extulit culmen.
nempe humiles despicienti terras
cum cœlo cognatio fuit;
inter aspera latuisti virgulta,
sed nihil habuisti asperius, quàm te tibi,
vsus es senili virga pro claua;
hac infestum regioni domuisti draconem;
obtendisti fatalem igneis oculis virgam,
nondum verberatus ingemuit stridens,
conatus est fixam humi reuellere,
at stetit illa quasi nixa radicum fibris;
conuoluit se virgæ ingentibus spiris draco,
caduceum visus est facere,
sed nulla tu pacis ficta voluisti fœdera,
obliquos spirarum auersatus es orbes,
imaginem scilicet fraudis, ac doli,
extulerat iam se Draco implicitus virgæ altiùs,
cum repente mole corporis immensa se obruit,
crepuit extinctus, ac iacuit.
auditi sunt circùm vlulantes ad casum Manes,
sui hostis nomen, iterauere cum gemitu.
inauditam, Lipharde, sortitus es laudem,
quia victoriam per te procul ab arbitris partam
hostis ipse propalauit præco.

4 Iunij.

Pridie Nonas Iunij

S. QVIRINVS

Martyr.

Synop. *Præfertur Quirino veteri, ideſt Romulo. Ferrum & ignem perpeſſus eſt. Deinde cũ ſaxo deiectus in flumen, diu ſupernatauit. ſed vt martyrij cupidus, impetrauit à Deo precibus, vt demum mergeretur.*

ENCOMION 179.

Dedidicit Roma Quirini veteris nomen,
admirata virtutem noui.
Inter tela emicuit ipſo ære ſplendidiùs,
inter incendia, ipſa flamma.
cum fluuij proiectus eſſet in gurgitem,
hoc tantùm egit vnda, quòd abluit.
nihil refert, vtrùm ſanguine ſit tinctus, an flumine.
æquè gloria vtrinque ſe fundit.
molaris, qui collo ſuſpenſus eſt, lapis
ſupra fluctus illum ſuſpendit leuem;
pondus ſuſtinuit non ipſe, ſed amnis.
mirùm: ne naufragus eſſet, ſcopulum ſecum tulit;
prodigium ceſsit etiam in ſpectaculum.
mirantur eminus è ripæ margine populi
inter aquas verba fundentem;
muti ſiluerunt fluctus,
ne dicenti obſtreperent murmure.
inter mobiles, & refluentes aquas
conſtantis heros animi
habuit de fidei firmitate ſermonem.
ſed pium ſuſtinentis amnis officium
& voto necis officiebat, & gloriæ.
tandem extorſit precibus ab amne ſæuitiam.
nouum voti genus. impetrauit lacrymarum flumine,
ne ſibi parceret flumen.

No

Nonis Iunij 5 *Iunij.*

S. BONIFACIVS

Episc. Mogunt.

Synop. *Dictus est hic ab historicis alter Phosphorus. varias regiones religione imbuit. Iouis arborem excidit. multa millia sacro fonte abluit. Hæreses, & superstitiones Ethnicorum proprias insectatus est acriter.*

ENCOMION 180.

Dictus es, Bonifaci, meritò inter astra Lucifer; *Auctor hystor.*
quamquam nihil fuit tibi commune cum Venere,
præter sideris iubar.
lustrasti curriculo lucis
Turingiam, Frisiam, Hassiam,
impietatis nocte discussa.
mira vis tua. armasti securi manum,
vt superstitiosam excinderes Iouis arborem,
quamquam penè tu victima concidisti,
nam te barbarorum obiecisti securibus,
sed noluisti cadere, ne victima videreris Iouis.
excisa quercus à te viridi fronde
materiem quernæ tuæ suffecit coronæ.
qui pontificias recusabas infulas
factus es Dux religionis in castris.
superasti prærupta non semel Alpium iuga,
vbique impium scrutatus hostem.
te victore, martiali te duce,
centum millia mortalium ritè initiata
triumphanti subdidere se Romæ.
At perduelles insectatus es signis infestis;
Ermouelpum anathematis percussisti fulmine.
prisca quoque se tibi omnis subiecit Hetruria;
euanuit eius aruspicina, siluere oscines,
cessit auguralis lituus pontificio.

VIII

6 Iunij.

VIII. Idus Iunij

S. NORBERTVS

Episc. & auctor Ord. Præm.

Synop. *Præuisus est matri diuinitùs. Præmonstratensium ordinem instituit. agnina pelle tectus lupos fugabat. eorum vnum custodem adhibuit gregi. restitit Petro Leoni. non est læsus ferro. mortuus in florem abire visus.*

ENCOMION 180.

Habuit de hoc mater oraculum nondum nato,
præmonstrari videlicet vaticinio debuit
futurus Præmonstratensium parens,
vaticinaturus etiam ipse multa.
Inter aulæ purpuras est aliquando versatus,
sed muricis fastum auersatus erubuit.
Indutus est melote, pastor videlicet futurus populi,
multò sibi hac veste est visus ornatior,
quàm leonis spolio.
mira res; agnina pelle contectus
lupis in primis terrori fuit;
eius audito vel nomine reliquerunt prædam.
sed illud penè superauit fidem,
quòd lupum iussit vigilando tueri gregem;
nactus est verè, quod simulatè dixit Arpinas orator, *Cic. Philipp.*
præclarum custodem ouium, lupum.
quid mirum? quando Petrum ipsum Leonem
impiè Romana culta vastantem
percussit anathematis telo.
Stygij quoque leonis ex vnguibus
non semel eripuit prædam.
icto eius humero, vt ab adamante resilijt ferrum;
tam fortis humerus cœlo aptior sustinendo fuit.
demum visus est ab obitu mirè in lilium verti,
ne febris æstu exaruisse videretur, effloruit.

VII. Idus Iunij 7 *Iunij.*

S. ROBERTVS

Abbas.

Synop. *Insignis pietate vir fuit. KaKodæmonem sibi insidiantem iussit more famuli subsequi se equitantem per coenosum locum. post mortem visus est ignei, ac lucidi globi specie pulcherrima in coelum tendere.*

ENCOMION 184.

Non tam se diuitem est arbitrata Britannia
piscoso margaritis Oceano,
quàm tuis, Roberte, lacrymis.
mirata planè est, te tam mollem in fletus
vni tibi tam durum;
sed perfregisti tuæ vitæ duritie
præfractam communis hostis audaciam;
eius vafritiam detexisti, & fraudes,
immò repetiisti ab ipso etiam pœnas.
ex eo agmine vnum insidias tendentem saluti
fecisti tibi vile mancipium;
siquidem tuo ille coactus imperio
te equitantem subsecutus est pedes,
iussus post te currere per oblitam cœno viam.
assuetus alios fœdare consilijs,
se ipsum fœdauit inuitus.
nunquam antea satelles Ditis visus est turpior.
institit vestigijs mitis equi
indomitum, ac refractarium Erebi monstrum.
denique fraudis reum mulctasti exilio.
sed expalluerunt magis solito impij Manes,
cum ipsos excruciasti moriens igni altero.
quippè mirè verti visus es in igneum globum.
mirum, quòd, qui fuisti in te ipsum tam rigidus viuens,
non obriguisti moriens.

8 Iunij.

VI. Idus Iunij

S. MEDARDVS

Episc. Nouiom.

Synop. *In imbri ambulantem alis texit aquila. Pontificatum ægrè suscepit. Cæcos sanauit. Furem detexit, qui taurum sustulerat, abdito colli crepitaculo; quod tamen vel intactum resonare non destitit, arguens furem.*

ENCOMION 183.

Mira sortitus est hic felicitatis auspicia.
puero inambulanti sub pluuio cœlo
aquila passis alis defendit caput;
nisi quòd clariorem illum suo fecit vmbraculo.
desijt Roma iactare auspicia Cæsarum;
Tarquinij, & Diadumeni siluit aquilas;
pileum illæ detraxere capiti,
hæc pro pileo integumentum fecit alas.
Non tamen aspirauit Medardus ad infulas regias,
qui conatus est abdicare se pontificijs.
sed feretro mortui submisere capita Reges.
Acrem hic diuinitati fixit obtutum,
præstitit & ipse cæcis aciem visus.
hoc tantùm videri poterat congruum minùs,
quòd illi aquila auspicium dederit,
qui à præda honoris abstinuit,
& qui prædones miris insecutus est pœnis.
quippe tauri raptorem prodidit, non eius mugitu,
sed eo, quod de collo sublatum fuerat, crepitaculo.
vbique hoc prodigiosè sonitum reddebat intactum;
furis aures antea ferire non destitit,
quàm et redditus est hero taurus,
& æs ipsi tauro sonorum.
meritò tam mirum instrumenti ærei sonum
Fama resonans ærea celebrauit tuba.

V.

V. Idus Iunij

SS. PRIMVS, ET FELICIANVS Martyres.

9 Iunij.

Synop. *Iouis, & Herculis simulacra spreuerunt. Primus acutis clauis, & plumbo excruciatus est; Felicianus igni adustus. ambo autem virgis acerrimè cæsi, & bestijs obiecti sunt, sed irrito conatu.*

ENCOMION 184.

Nulli heroum sunt felicitate secundi
Felicianus, & Primus.
Iussi sunt duo totidem venerari Deos,
Iouem, & Herculem.
vicerunt hos ambos non arma ferendo, sed vulnera;
alter in ligno confixus clauis
nunquam generosior visus, quia sic firmior.
accepit liquatum ore plumbum,
sed nobilis fidei testis lingua
sermone manauit aureo,
Gallici famam superauit Alcidæ.
Alter admotis lateri frustra ignibus,
numen irrisit Oetheo combustum rogo.
dementis putauit illi thura incendere,
quem in ignem conieccrat furor insanum.
impius in vtrumque sæuijt verberibus lictor;
sed virgæ cesserunt in sceptra,
cum sceptrigerum spreuerunt Iouem.
Africana quoque monstra sunt domita,
nam in ipsos immissa blandè linxerunt pedes;
spectaculo fuit lenocinans leo
nulla domitus claua.
nihil est ab his illustrius factum,
quàm quòd Hercules monstrorum domitor vetus
inter monstra cœpit haberi recens.

10 Iunij. *IV. Idus Iunij*

S. MARGARITA

Regina Scotiæ.

Synop. *Studium præcipuum huius fuit, ornare aras, ac templa; regium cultum, & mundi muliebris decus in se ipsa neglexit. solita erat, magna cum significatione pietatis, manu sua pauperum pedes abluere.*

ENCOMION 185.

Dignam hæc Margaritæ appellatione se fecit,
Cum studuit aras ornare, non aulam.
nihil ipsa de regni præsetulit fastu,
alteri regia cessit insignia,
eius quippe vice incessit regina Religio;
exuit se purpura, vt hanc indueret.
illuminandæ augustali coronæ
vnus suffecit vnio, ipsamet, quæ eam gestabat.
Ara donarijs piorum Cæsarum fulgens
nihil ditius, aut pulchrius habuit,
quàm supplicem Margaritam;
Inter suas ipsas splenduit opes, & vicit.
stupuit Natura miraculo,
cum vnam fundi margaritam vidit in plures,
quotquot uidelicet ex oculis manabant lacrymæ.
parum hoc. abiecit se ad humiliora regina;
manus illas nobiles sceptris
pedibus admouit pauperum,
famulis quoque manibus associauit oculos,
& concham se pariter, & margaritam fecit,
plus lacrymarum in abluendo, quàm aquarum fudit.
vidit Scotia maius spectaculum de sua,
quàm olim Aegyptus de Canopi regina;
Plutar. Blinius. nempe vidit pretiosissimam colliquescere margaritam
in vilium pedum decus.

III. Idus Iunij 11 *Iunij.*

S. BARNABAS

Apostolus.

Synop. *Tanti fuit etiam apud Ethnicos, vt ipsum Iouem putarint, sacrificijs etiam oblatis; sed reclamauit vnà cum Paulo, quem Mercurium existimabant. Demum pro vera religione constantissimè cecidit.*

ENCOMION 186.

O tuum admirandum, Barnaba, decus, *Acta*
qui haberi te Iouem putasti dedecus. *Apost.*
quippe Pauli sapientiam admirati, Mercurium.
oris maiestatem tui, credidere te Iouem.
occurrerunt hierophantæ Lystris insigni cum pompa,
obtulerunt ritè tibi, vt principi numini,
maximam taurum victimam.
poteras manu rubente gestare fulmen,
ministram præferre aquilam,
triumphales exceptare sinu laureas,
Dialem habere flaminem,
denique ille haberi, ille, *Ex Ennio.*
qui summa cœli templa sonitu concutit.
sed occurristi clamore plaudentibus,
execranda tua ratus es sacra,
Titanius maluisti haberi, quam Iuppiter,
Dijs infensus, maximè Ioui.
nempe philosophatus es sapientius multò,
quàm Empedocles, qui se coniecit in Aetnam,
vt non inuentus, abijsse putaretur ad Deos;
tu contra, ne summus habereris Deorum,
palàm deflagrasti pudore;
arsisti ira, ne arderent tibi aræ.
Immò ne ille videreris, qui turpiter pluit auro,
imbrem sanguinis pulchrè fudisti ferro.

12 Iunij.

Pridie Idus Iunij

SS. BASILIDES, ET SOCII

Martyres.

Synop. *Ferreis scorpijs excarnificatus est. cum in carcerem coniectus esset vnà cum socijs, statim cęlesti luce carcer effulsit; custode ad religionem suscipiendam commoto. post necem obiectus est bestijs, sed minimè tactus.*

ENCOMION 187.

Verita est, ne mitis haberetur impietas,
nisi inter innumera monstra pœnarum
ferreos etiam acueret scorpios.
ipsa natura barbaro exhorruit monstro,
obliquante ferro immanes ad necem chelas.
at non eblandita fuerunt per caudam vulnera;
quicquid hic fuit, sęuities fuit.
sed supplicium cessit in decus.
leue visum est de Cęsare conceptum votum,
vt ardens scorpius brachia porrigeret sua,
vt iusta cœli plus parte relinqueret.
nam hi potius, planetarum instar principis,
tanquam per signiferum excurrere per pœnas,
impunè transiere per scorpium
fundentem non venena, sed lucem,
quin etiam is, qui eos vinctos excepit, carcer
pulsis tenebris repente refulsit.
miratus est custos inter reorum vincula
Solem splendere captiuum;
concepit & ipse verum animo lumen,
inuida solam caligauit impietas,
quę inhumata reliquit à cæde corpora;
sed feræ abstinuerunt à præda.
egere mitiùs belluæ veræ,
quàm scorpij ficti.

Virg. Geor. de Caesare.

Pri

Pridie Idus Iunij 12 *Iunij.*

S. ONVPHRIVS

Eremita.

Synop. *Sexaginta annis ignotus delituit intra specum, aspero semper, & horrido cultu, sed ab Angelo nutritus. Tandem eius mortem Angeli ipsi symphoniaci prosecuti sunt suauissimo cantu, sollemnique pompa.*

ENCOMION 188.

Expiasti, Onuphri, admirabili tua pietate nemora,
fabulosis inquinata monstris,
Faunis, Silenis, Satyris, Panibus
Semicapris, sed ex toto salacibus.
Induisti artus virentibus arborum folijs,
cupidus videlicet producendi virtutum fructus.
Fecisti, vt siluę pro feris, & semiferis
incolas haberent Cęlites.
Cęlestem nactus es alitem non modò socium,
sed nutricium, & ministrum:
renouasti antiqua nemorum decora,
cum vates pascebatur in specu diuinitùs;
nisi quòd ille semel à candido pastus est alite, *Elias.*
cęteris vicibus niger ministrauit coruus:
at tu perpetuo vsus es ministerio Cœlitum,
quia cum ipsis versabatur pura mens iugiter.
quin etiam morienti suauissimo adfuere cum cantu,
specus in odeum cessit;
nouum alitum genus canere cœpit in siluis;
desierunt ibi tunc (opinor) rugire leones,
dedidicerunt cęterę quoque sęuire belluę,
tam dulci, tam melico Cęlitum mitigatę cantu.
conatus es semper in omnibus asperitatem sequi,
sed votum assequi non potuisti ex uotis,
ut etiam mors careret delitijs.

Idi

13 Iunij. *Idibus Iunij*

S. ANTONIVS
Paduanus.

Synop. *Ad pietatem prodigia addidit; obiecta diuina dape famelico iumento, & hoc illam venerante, quendam, qui reprehensus ab ipso ob calcem impactum patri, sibi pedes praeciderat, statim sanauit.*

ENCOMION 189.

Habet Italia suum, vt Aegyptus, Antonium;
nisi quòd ille inter virgulta nemorum tectus,
hic in vrbium theatro versatus;
ille sub vmbra pugnauit, hic prodijt in Solem.
fregit hostem armatus prodigij claua.
negantem Numen latere dape sub sacra,
iumenti magisterio mirè peruicit,
in escaria lance proposuit Deum,
vt haberet momentum non leue librata fides.
grande spectaculum. rursus agnitus à iumentis Deus;
renasci visus, vt pareret fidem.
dossuarium animal ceteris oneribus firmum
succubuit maiestatis insolito ponderi.
sed ita ille communis parentis imperauit obsequium,
vt quemque iuberet parenti obsequi suo.
filio, qui genitori impium impegerat calcem,
sententiam pronunciauit minis plenam;
dixit, pedem, quo impulerat patrem,
dignum, quem à ceteris repelleret membris;
nefas esse imprimi terrae matri
vestigia patri impia.
perculit statim verbo minaci filium;
factus est ille sui lictor, & carnifex.
habita est crudelis pietas, sed piè curata prodigio,
nam cruor ipse cessit in gluten.

XIII.

XIII. Kal. Iulij

14 Iunij.

S. BASILIVS

Episc. Cæsarien.

Synop. *Commendatur eius admirabilis sapientia; restitit in primis Valenti Imperatori Ariano; cui decretum exilij aduersus illum scribere conanti calamus non paruit; eidem filius conualuit hoc præsente, perijt Ariano.*

ENCOMION 190.

Regium tuum, *Ba*sili, nomen, & Magnum βασιλεύς Rex.
uilia, & minora fecit
vetera omnia ornamenta Græciæ.
opposuisti sapientiæ clypeum telis hostium,
exarmasti Arium audacia;
vacuum Martis nomen euanuit. ἄρης Mars.
indixit ille inauspicatò diuinitati bellum;
extorsit filio paternum è manibus sceptrum
abiecit eum infra solium;
sed cum sobolem fecit minorem,
non aduertit sibi luctam esse cum Magno,
qui faceret, vt ipse haberetur minimi.
cum Valente quoque Imperatore congressus,
fecisti, vt Valens se fateretur inualidum;
quippe impium de exilio scripturo sententiam,
insignis imperij clauo dextera
intremuit subito horrore contracta,
hebetatum sensit & calami telum.
parere hic nulla vi voluit sceptrigeræ manui;
dedidicit calamus leuitatem,
hinc primùm didicit esse firmus, & constans;
nunquam tantum consecutus est decus
quàm cum de regia proiectus est manu;
non eum celebrassent ceteri calami literis,
nisi fuisset illiteratus;

Noluit

Noluit ſtylus acui in vſum teli,
noluit reddere edicti notas,
ne notam incurreret paricidij.
inutilis videri voluit,
vt religionis vtilitati ſeruiret.
noluit atramento videri atrox;
nempe labi hoc è crena non poterat ſine labe,
exhorruit paricidales exarare literas,
ne ſulci pro fluuij riuo
exciperent innocentis ſanguinem.
quia non exarabat ad iaciendam vitę ſementem,
ſed ad perdendam,
ideò abſtinuit à faciendis eiuſmodi ſulcis,
quibus iactura tam frugiferi fieret viri.
ſenſit, hoſtem inuidere tibi gloriæ meſſem,
ſcilicet edicto tam immani, tam impio
debebatur litura, non literæ;
ita impedimento calamitati calamus fuit.
ſed nondum prodigiorum finis;
de ſpe vitæ deiectus Valentis filius
te præſente conualuit;
at quem robur animi tui fecit firmum,
cum Ariani hominis præſentia perdidit,
medicinam videlicet ab hoſte petierat,
elegerat medicum, qui hoc profitebatur vnum,
propinare venena;
meritò Valens filium hæredem amiſit imperij
qui Dei filio hæreditarium eripuerat decus
æquęuæ diuinitatis.
expertus eſt mortis ſecures in prole ſua,
qui paterni regni denegauerat faſces
proli diuinæ.

XVII. Kal. Iulij 15 Iuny.

S. VITVS

Martyr.

Synop. *In catasta excruciatus est constantissimus adolescent. frustra petitus ad leonem. liquato plumbo non læsus. cùm ante Iouis simulacrum ductus esset. tonitru, ac terræmotu euersum est fanum, & obrutum simulacrum.*

ENCOMION 199.

In alienas, adolescens generose, migrasti terras
quæsiturus vbique laureas.
abierunt in blandimenta pœnæ.
stetisti coram Diocletiano, solio altior, ob cõstantiam,
purpurato Cæsare pulchrior, ob pudorem.
viluit frontis augustæ vittata maiestas,
viluit omnis imperij fastus.
collocatus ad supplicium in sublimi catasta,
infra te positum despexisti tyrannum.
nempe celsiore te loco proposuit virtus,
admirandum tui datura spectaculum.
domuisti iubatum in amphitheatro leonem,
maior Alcide onerasti humeros penè pueriles
ingenti belluæ Libycæ spolio.
at cùm liquatum es demersus in plumbum,
tunc maximè visus es puer aureus;
hebes tibi visus est ipse lictor, & plumbeus;
scilicet obtusa spreuisti tela carnificum;
nunquam tu in irridẽdis Dijs acutior, quàm in plũbo.
quin etiam tibi flamma ipsa picea fuit illustris;
tibi quoque in strage, quam edidisti, Deorum
Natura sua præstitit arma.
quippe tonantem oppressit subito tonitru Iouem.
corruit horribili terræmotu fanum.
propter te vnum intrepidum trepidauere omnia.

16 Iunij.

XVI. Kalend. Iulij

S. LVTGARDIS

Virgo.

Synop *Hausit hęc è crucifixi Christi latere cruorem. deinceps eius saliua & morbos sanabat, & KaKodemonem abst rrebat. timebat hic locum ipsum, vbi illa preces ad Deum piè fundere solebat.*

ENCOMION 192.

Lutgarde Virgine nihil suauius fuit pijs,
nihil amarius impijs.
posteaquam ei datum est de magni Vindicis latere
cruorem haurire diuinum,
ex eius ore manare cœpit non tàm saliua, quàm nectar;
cuius aspergine curabantur ægri;
sapor mellis, virtus panchresti fuit;
sed eadem venenum Stygijs erat hostibus.
ausa est puella in vnius ex ijs faciem,
qui secum fraude agebat, inspuere.
impudentissimum licèt monstrum erubuit primò,
mox expalluit animositatis prodigio;
nempe nullus Virgini locus visus est vilior,
præter faciem teterrimi hostis;
abstersit hic saliuam, sed factus est fœdior,
quia paricidalem turpibus genis admouit manum.
saliuam nè illa ore iecit, an fulmen?
siquidem visa non semel est multis,
cùm Deum alloqueretur sponsum, ore flammeo;
formidauit hostis locum ipsum, vbi fundebat preces,
non minus quàm ferrum candens, aut rogum.
veritus est ad eam quasi aram accedere,
ne impius in piacularem cederet victimam,
ictus securi Virginis,
metuit, ne de proteruo hoste faceret hæc proteruiam.

παγχρηστον, ad omnia vtile.

Proteruia genus sacrificij.

XV.

XV. Kalend. Iulij 17 *Iunij.*

VISAVITVS

presb. Aurel.

Synop. *Cùm primùm natus est, luce perfusa domus exsplenduit. cæcis postea oculorum lumen dedit. intra specum se abdidit, sed cùm virtus latere non posset, magna hominum celebritate honestatus est.*

ENCOMION 193.

Visus est hic oriens certare cum Sole,
natalem sortitus illustrem.
fert fama, dum infans ederetur ex vtero,
subitò irradiasse lumen insolitum;
obstetricem splendore perstrictam
retro vertisse vestigia.
nemo tam propriè prodire est dictus in lucem.
si prisco natus esset hic sæculo,
dixisset Græcia, in tam lucido infantis ortu
non aliam obstetricem præsto fuisse,
quàm Lucinam;
sed verius Virtus eum vlnis excepit suis;
cinctus est radijs antequam fascijs,
nec fuit illud euanidum cometæ sidus,
breui fulgore conspicuum,
sed Sol videri potuit alter;
nisi quòd ille obtuenti adimit visum,
hic ademptum reddidit.
Naturæ quoque attulit decus informi;
scilicet ab ortu cæci eius ope debuere curari,
qui suo in ortu effuderat lumen.
nequicquam se inter vmbras abdidit nemorum,
vt splendorem fugeret honoris, ac nominis.
mox inuentus, fecit specus frequentius foro.
nunquam clarius luxit, quàm cùm se condidit luco.

18 Iunij. XIV. Kal. Iulij.

SS. MARCVS, ET MARCELLINVS Martyres.

Synop. *Conati sunt parentes, & cognati eos à religione deducere, sed frustra: in vincula coniecti, & clauis acutis confixi, constantissime & suorum lacrymis, & Tyranni furori restiterunt: demum lancea confossi.*

ENCOMION 194.

Carcer vobis amplissimum cessit in campum,
pugnastis pari robore, si minùs ætate.
cùm fuistis Nicostrato primiscrinio traditi,
accepistis omen vel victoriæ, vel custodiæ.
quamquam digna fuerunt acta victorum,
quæ non gemmato Darij scrinio tempus,
sed sinu suo custodiret æternitas:
pugnatum est primò toto impetu belli
non ferro, sed lacrymis
Val. Max parentum, coniugum, ac natorum.
ipse olim dux Coriolanus cessit his telis.
scilicet inter æneas tubas ea vox insonuit mollis,
vicisti patria, vicisti.
sed exarmastis vos mirè naturam.
leuiora fuerunt postea, quæ barbarus furor,
quàm quæ amor pila mouit hostilis;
cùm alligati fuistis ad stipitem
irrisistis lictorios funes,
superatis videlicet iam adamantinis nodis.
confixi sunt clauis acutis pedes,
sed doloris caruere sensu,
quia impunè calcarant acriores amoris aculeos.
lancea carnificis, quæ transuerberauit latera,
obtusior vobis est visa,
post retusum telum, quod amor intorserat cordi.

XIII. *Kalend. Iulij* 19 *Iunij.*

SS. GERVASIVS, ET PROTASIVS.

Martyres.

Synop. *Parentibus nati Martyribus, patrimonium largiti sunt egenis, & ad martyrium profecti: Geruasius plumbatis cæsus; Protasius securi percussus: diù post integri inuenti, & ab Ambrosio honorificè reconditi.*

ENCOMION 195.

Nemini hæreditas obtigit tam opulenta, quàm vobis,
hoc est patrimonium sanguinis.
Vitali, & Valeria parentibus estis editi,
qui pro religione se ante deuouerant.
hoc maximum fuit nobilitatis decus,
nasci de purpuratis, & fieri purpureum.
prodigi fuistis opum antequam sanguinis,
vt & inopiæ consuleretis, & vobis.
accepto lætissimo nuncio necis,
asseruistis rem mancipi omnem;
libera fecistis seruitia
iniecturi manus vestras in vincula.
fecistis vindictas alijs virga prætoria,
subituri ipsi lictoriam.
alter contusus immaniter plumbo
visus est sibi leuior multò,
quàm cùm incederet grauis auro.
alter ceruicibus fractis
ornauit lauro triumphali securim.
sed dilata est pompa, vt esset illustrior.
latuistis in tumulo diù;
inuenti tandem non modò vultu penè spiranti,
sed odorem quoque mirè spirantes.
meritò fragrantiæ tantæ suauitas
vni, qui vos recondidit, reseruata fuit Ambrosio.

20 Iunij. *XII. Kal. Iulij.*

S. SILVERIVS

Pont. Max. M.

Synop. *Theodora Augusta Ariana iussu in exilium, Belisario id agente, pulsus est, obijtque inter incommoda; post quod paricidium ille in multas calamitates meritò incidit, ac bellicæ gloriæ fructum amisit.*

ENCOMION 196.

Exhorrescit animus, & excandescit facto,
impiæ Theodoræ iussu
ter maximus heros spoliatus est vita.
desijt illa esse Augusta,
cùm augustissimum sacrorum perdidit Regem.
nihil Sol vidit indignius,
quàm exutum summi honoris insignibus,
inuolutum vili lacerna Siluerium
vi repelli Vaticanis ab aris,
exulare non ciuem Mundi, sed dominum.
scilicet ei est interdictum igni,
qui metuendum impijs gestat fulmen;
ei est interdictum aqua,
cui maria submittunt fluctus,
magno videlicet gubernatori nauis.
eiectus est in Pontiam Insulam Pontifex;
sed perculit maiestate vel barbaros;
immanes terruit ea fronte, qua Manes,
captiuus licèt & ima temperauit, & summa.
defleuisti Roma Geticas inter procellas
tuum, amisso gubernatore, naufragium;
sed is, qui hunc alta deiecit è puppi,
corruit è statu miserè Belisarius.
ita qui fuerat impius in cõmunẽ parentẽ terrarũ orbis
versatilem rerum humanarum expertus est orbitam,

XI. Kal. Iulij 21 *Iunij*.

S. ALBANVS

Martyr.

Synop. *Cùm duceretur ad mortem, & populus piè impediret iter, quod fiebat per pontem, ipse auidus martyrij sub illo per fluuium mirè sibi transitum fecit. alteri lictorum mens mutata, alteri pertinaci oculi exciderunt.*

ENCOMION 197.

Nihil tam fuit in votis Albano,
quàm vt fieret purpureus
non hostili cruore, sed suo.
cùm pro religione deuouisset caput,
pontem, quà transitus erat ad necem,
occupauerat populi pietas;
aut subductura eum neci, aut moras certè factura;
sed (mira virtus) communi omnium amori obstitit
vnius morientis atrox animus.
piè exarmata est miro prodigio vrbis pietas.
nam vbi ille pontis interclusum aditum vidit,
per subiectum sibi fluuium iter aperuit.
magno liberæ vocis imperio
aquas retrogredi iussit;
cucurrit ad mortē nō oculis modò, sed pedibus siccis,
vnum exoptans, vt citò madesceret sanguine.
obstupuit lictor, tela proiecit.
nec mora; idem, quod tulerat ferrum,
cruore constanter tinxit suo.
at qui successit impio muneri lictor,
horribiles luit pœnas;
quippe vnà cum sectis Albani ceruicibus
ambo eius oculi defluxerunt in terram.
ita qui vicarius paricidij tela sumpsit abiecta,
meruit, vt monoculo Cyclope fieret turpior.

X.

22 Iunij. X. Kal. Iulij

S. PAVLINVS

Episc. Nol.

Synop. *Ex Senatore factus Antistes, venalem se Barbaris pro filio viduæ tradidit. hortum Regis excoluit, cui in somnis se obtulit minanti similis, ac iubēs captiuos dimittere, quos ipse liberos Nolam reduxit.*

ENCOMION 198.

Desijt Africana monstra mirari,
qui vidit in Africa senatorem purpuratum
non erubescere ad vilem lacernam.
pro captiuo factus est sponte venalis.
quia soluendo non erat, seruitute se obstrinxit.
quia redimere nequibat auro, statuit tractare ferrum.
relicto pontificio lituo, rusticum accepit ligonem.
didicit versare exterā terrā rastris, patrijs pcul à rostris.
ex Plin. gauisa dicitur olim tellus triumphali aratore,
at gauisa est magis pontificali colono.
nihil accidit telluri iucundius, aut præstantius,
quàm viridem fieri Senatoris opera purpurati.
mouit in eius morte tellus, nempe dolore mouit,
quę antea moueri eius ligone gaudebat.
sed nihil Paulino detraxit de dignitate seruitus;
immò rusticus eius ligo regium terruit sceptrum.
adumbratus tātùm per visum perculit oraculo Regem.
inter iudices ex colono iam prætor Paulinus
noctu dixit reo diem.
eripuit è manu flagrum, vapulaturo ni cederet,
dolituro funis ictum, ni solueret func vinctos.
cùm victor liberos reuocauit in patriam ciues,
inuidit Roma Nolæ triumphalē nouo more pompam,
in qua captiui proiecerant vincula,
mira fides, soluerat ferro ligatos ferreus ligo.

IX.

IX. Kal. Iulij 23 *Iunij.*

S. EDILTRVDIS

Regina Anglorum.

Synop. *Regio fastu posthabito se parthenone clausit. obedientia maximè insignis fuit, & sui contemptu; post mortem diù integro corpore mansit, nullo vestigio vlceris, quo viuens vexata fuerat.*

ENCOMION 199.

Dedidicit aula inaniter regijs seruire auribus,
cùm vidit Ediltrudis reginæ aures,
pridem vnionibus graues,
seruire antistitæ vel leuibus iussis.
mutauit hæc regiam cum gynecèo virginum;
maluit subditis parère, quàm Reges parere;
maluit religiosis vincire se nodis,
quàm vittatam habere frontem diadematis fascia;
nobilius putauit, alienis viuere legibus, quàm suis.
nunquam pudor visus est pulchrior,
quàm cum purpura contentus sua,
se exuit regia.
Non illa intumuit imperij fastu;
vno tantùm se tumore iactauit,
cum vlcere collum tumidum fecit morbus;
torquem hunc putauit insignem gemmarum bullis.
Diù postea inuiolata mansit in tumulo,
mors illam penè reliquit intactam,
quia nec à viro voluerat tangi;
vix experta est ferream mortis falcem,
quæ piè proiecerat aureum regni sceptrum.
Sed illud inauditum planè prodigium;
vlcus, quod fuerat specillo apertum viuenti,
inuentum est clausum, atque curatum mortuæ.
stupuit Natura, manus Mortis medicas videns.

VIII. Kal. Iul.

24 *Iunij.*

S. IO. BAPTISTA

recens natus.

Synop. *Prodigiosus eius conceptus, atque ortus commendatur. infoecunda mater, mutus pater, filius in vtero exiliens, iterum vocalis pater, ac cætera eius infantia decora, & inusitata prodigia exprimuntur.*

ENCOMION 200.

Vox oritur obstetrix vocis:
dum tacita latuit, tacitum fecit patrem;
suspiciendus hic antequam posset aspici.
dictus est in templo à Superis Magnus,
antequam inter suos domi reperet paruus.
dici parum de Magno non potest;
silere de Voce non licet.
cœpit ante numerare prodigia,
quàm prodigiosè membra moueret ad numeros.
non didicerat ambulare, cùm saliit;
pro orchestra maternum habuit vterum;
saltatorium versauit orbem,
nondum in orbem editus terræ.
implicuit choreas, Naturæ implicitus vinclis.
intra viscera tripudium fecit matri
quasi de sterilitate victrici;
res digna tripudio,
quia vteri plagis irretitus, & maculis,
antiquum vulnus mox effugit, & labem.
penè digito tetigit Deum,
antequam pedibus terram.
penè ante diuinum, quàm humanum hausit spiritum;
ante cœpit viuere Deo, quàm sibi;
immò ante vixit illi Deus,
quàm ipse viueret sibi.

fer-

ferueus certè,& alacer nuncius,
qui ante gestijt nunciare, quàm viuere;
dux planè impatiens moræ,
qui ante arripuit arma, quàm membra;
ante vidit aciem campi,
quàm acie oculorum videret Solem;
vt vinceret Erebum, vicit ante Naturam;
vt Deum præiret officio,
se ipsum virtute præiuit.
Huius splendor,& in Deum gratia iam erat in aperto,
cùm ille ignotus adhuc erat in operto vteri.
insultauit calcibus in claustra Naturæ,
cùm nondum pedibus premere cœpisset terram,
carcerem libenter tulit tyrannicum,
sed ægrè maternum.
Naturæ transilijt terminos,
cùm nondum iniisset cursum.
sub prima elementa virtutis,
modum est supergressus perfectionis humanæ.
sub ipsa infantiæ rudimenta
sapientiam superauit anilem Græciæ.
sub materni cortina vteri,
nondum editus edidit oracula.
nondum communem acceperat aerem,
cùm inflare aggressus est tubam.
cœpit magni numinis præco esse præcox.
insertas adhuc visceribus penè iam conseruit manus:
mirus ardor in frigido vetulę matris sanguine.
conatus est nodos Naturæ soluere,
qui erat fibula legis, & gratiæ.
vt paternæ linguæ citò frangeret vincula,
frangere properauit sua.
statim vt stylus impressus est ceræ,
quasi cerea est lingua laxata,
dulcis parentis expressus est sermo.

vt ſtylum ille fixit in pagina;
refixit linguam.
ſermone penè præuenit literas, ore calamum.
mira vis pueri, noua vis vocis,
quæ non ſono, ſed ſcripto
facere potuit vocalem.
cùm fœcunda facta eſſet ex ſterili mater,
facundum fecit ex muto patrem.
Germen hoc, quod ex radice euiruit arente,
vt incrementum acciperet gloriæ, apud aquas degit,
vbi hominis manibus caput auguſtum ſubiecit Deus;
quàm purus hic fuit, qui munditiæ lauit auctorem?
quamquam boni fontem ſi abluit, non eluit.
Gibboſi cameli ipſe indutus eſt ſpolio,
etſi rectus eſſet, & ad ſupera ſemper erectus,
idoneum ſe oſtendit prædæ vectandæ, quam faceret.
milites potiſſimùm ſolitus eſt verbis inſtruere;
nempe eo duce didicit bellicam pati vim cœlum.
impulit maternum vterum, & exilijt,
vt Dux ocyus proſiliret ad pugnam,
vt impelleret cœli mœnia;
non deiecturus Superos, more Titanum,
ſed aucturus mortalibus immortales.
Viperinam progeniem appellauit impios,
qui in vtero vicerat pernicioſius viperino venenum,
vel hoc maior Hercule, qui iam genitus eliſit anguem.
Abijt deinde penè lactens in ſiluas;
ſed admouere illi mammas auſæ non ſunt lupæ,
inſectaturo videlicet poſtea Herodis lupam;
caſtarum apum melle eſt delectatus in nemore,
ſed amarus fuit, & acerbus inceſtis;
libenter verſatus eſt in ſilua cum apibus,
compuncturus enim ſermone improbos,
habuit vnde acciperet aculeos.

VII. Kalend. Iulij 25 Iunij

S. PROSPER

Episcop. Rheginus.

Synop. *Laudatur eius in pontificatu gubernatio, & ardor animi aduersus Eutychetem, & Pelagium. Gratiam tutatus est & scriptis, & voce. In ingratos elegans carmen edidit, scripsit etiam de contemplatione.*

ENCOMION 201.

Non potuit Rhegiensis nauis,
gubernacula te tractante
cursum tenere non prosperum;
laureatam ad littus appulisti nauim,
strenuè confecto piratico bello.
sed hoc mirum, quòd ideò velificatus es prosperè,
quia Eutychetem sustulisti impium,
nomine ornatum bonę Fortunæ, sed falsò.
non ante Zephyrus religioni secundus afflauit,
quàm illi victo nominis Fortuna reflauit.
Pelagio quoque liberiùs concitanti fluctus,
iniecisti frænos,
pro tridente cuspide vsus ingenij.
adoptauit te sibi facundum patronum Gratia,
restituisti regios huic Augustæ fasces,
debitum illi decreuisti triumphum
de animo spontè captiuo;
cecinisti pæana victrici.
stylum, quo tutatus es Gratiam,
acuisti etiam in ingratos,
Musis eos insecutus vltricibus.
in Helicone simul, & in Olympo versatus,
de cœlesti contemplatione scripsisti;
nimirum, vt prospero nauigares cursu,
oportuit contemplari sidera.

126 Iunij. *VI. Kal. Iulij.*

SS. IOANNES, ET PAVLVS

Martyres.

Synop. *Ambo aulici fuerunt Constantiæ Constantini filiæ; deinde Iuliani apostatæ, à quo iussi Iouem colere, cùm repugnarent, clàm necati, sed eorum mortem in arreptitijs KaKodæmones propalarunt.*

ENCOMION 184.

Didicistis, præter morem, in aula constantiam,
vbi omnia fumus occupat leuis.
sed nimirum Constantini filiæ aulici,
cum Constantia virgine eratis religiosè versati,
opes ab ea relictas effudistis inopiæ,
prodigi alienarum opum, sed vestrarum magis;
maioris hæ pretij fuere, quàm regiæ,
quia sanguinis.
pugnastis cum summa Iuliani perfidia
supra fortitudinis fidem.
nihil vos hominis mouit purpura,
quibus rex Deorum dictus ludibrio fuit.
quippe iussi colere tonantem Iouem,
reclamastis sonantiore tonitruo vocis.
Augustales contempsistis Aquilas,
spreta etiam ea, quæ fulmen gestabat Iouis.
nobilis mors vobis vestro sanguine tinxit purpuram;
at contrà, indutus purpura Cæsar factus est liuidus,
quia triumphali vestræ inuidit laureæ,
clam enim domi vos necari iussit;
sed ipsi, qui corpora miserè obsidebant Genij,
palàm declarauere victores.
Mira res. hostes vsi sunt ad vestrum præconium tuba,
Vmbræ ipsæ Acherontis rem prodiderunt in lucem.

VI. Kalend. Iulij *26 Iunij.*

S. VIGILIVS

Episcop. Triden.

Synop. *Eius in administrando munere solicitudo indicatur. insectatus est in primis Euthychetem; qui negabat, Christum verum induisse corpus humanum. demum pro vera religione impiè lapidatus est.*

ENCOMION 203.

Nemini aptius potuit pontificius deferri honor,
quàm Vigilio;
scilicet nomen ipsum pro norma fuit;
etiam nocturno dato ad quietem tempore,
non potuit esse non vigil.
nullo sub pastore grex tutior fuit,
nullis sub excubijs religionis arx firmior.
insidiantes ouili feras absterruit,
religionis hostes vigilando compescuit,
immò etiam dimicando perdomuit;
testis in primis Eutyches fuit,
mentitus bonæ fortunæ nomen.
negauit ille, Deum induisse verum hominis corpus,
tunc maximè hebes, ac cæcus,
cùm illud fecit Soli simile,
subeunte scilicet matris vterum radio.
ex argilla ipse, lutoque fictus,
corpus cœleste confinxit.
sed benè potius fortunata religio fuit,
nacta Vigilium, quem hæc somnianti opponeret.
talem habere debuit Præsidem Tridentum,
vrbs olim in hostes sacrum habitura Senatum.
appetitus est tandem ibi lapidibus,
dum superstitioni resisteret;
iam tum ijs fundamentum est augustę curiæ iactum.

V. Kal. Iulij

27 Iunij.

S. SAMPSON

pauperum exceptor.

Synop. *Cum veteri Sampsone confertur. agrum Imperatorem sanauit, à quo pecuniam pro agrorum hospitio accepit. artem finxit medicam, ne curatio agrorum tribueretur miraculo; sed hoc latere non potuit.*

ENCOMION 206.

Veterem hic aut æquauit, aut vicit heroem;
non capitis capillo alligauit robur,
sed firmius in corde defixit,
robur impendit piè destitutis robore.
vir nobilis Cæsarum stirpe prognatus,
aulam commutauit hospitio.
Iustinianum Imperatorem primùm liberauit morbo,
vt ægræ consuleret inopiæ.
magno illius sumptu extruxit domum
non purpuratis, sed pallidis.
nunquam auri forma pulchrior fuit,
quàm cùm præstitit opem cognato sibi pallori.
quid hoc Sampsone fortius,
qui morborum agmina fugauit aspectu?
sed vt vitaret victoriæ plausum victor etiam sui,
medicæ artis finxit industriam;
nisi quòd testata est apertè Natura,
tantum suis non arrogare se viribus,
vt tam valida funderet monstra morborum;
itaque vltrò huic victori detulit lauream.
certiorem postea tumulus fecit fidem,
cùm exsudarunt mirè eius aridi artus
saluberrimo quodam ægris oleo.
vel mortuus, metum, & morbis incussit, & morti,
cùm se quasi pugilem inunxit oleo.

IV. Kal. Iulij 28 *Iunij.*

S. LEO

Pont. Max.

Synop. *Musicos modos in odeo templi canendos instituit, insectatus est hæreticos, præsertim Sergium, Cyrum, & Pyrrhum, quorum nomina cum veteribus conferuntur, vt clariùs Leonis virtus appareat.*

ENCOMION 205.

Nobilior fuit Roma Leone, quàm lupa,
quia præstat & leo lupæ.
mira res. nunquam illa tutiorem vidit gregem,
quàm sub Leone;
nunquam etiam lætiorem,
quia modos hic excogitauit musicos
ad odea templorum.
concentu tenuit aures gregis;
sed idem in cęteras feras iubatus Leo
horribili rugitu infremuit;
exterruit in primis Sergium,
diuinitati aduersantem impiè;
Cyro quoque perduelli se præstitit sæuum;
non hic vltricem nactus est fœminam,
reginam Scytharum Tomyrim, *Herodot.*
sed regem inter feras Leonem;
nequior hic Cyrus, quia non excitauit tẽpla, sed diruit. *Esdras*
Idem Leo infensum verę religioni Pyrrhum
non ambiguo euertit oraculo,
at vicit planè Romanus Aeaciden.
subiecit sibi hostem acriorem Roma,
quàm alterum Pyrrhum,
iactantem aut Achillis, aut Herculis genus. *Plutar.*
victus est hic maiori certamine,
quia ille Romanam in lupam, hic incidit in Leonem.

29 Iuny. *III. Kal. Iulij*

S. PETRVS

Apost. Princeps.

Synop. *Commendatur à munere, ac Principatu; à vinculis, à lacrymis, à calcatis vndis, à statere in pisce inuento, ab vmbra corporis salutari, à Simone Mago in terram afflicto, ac cęteris rebus gestis.*

ENCOMION 206.

Oratorio maior est calamo,
qui piscatorio excepit regna.
cùm hæc colligeret reti, nihil Fortunæ debuit vigil,
ex Plut. si quid Timotheus olim debuit dormiens.
vidit Roma vili arundini
subiectos Cæsarum fasces.
vidit ferreis Petri catenis
orbem terrarum sponte captiuum.
salsis hic semper inundans lacrymis
meruit imperium etiam maris.
piscis ei argentum ore detulit,
postea substernendum pedibus;
item. vterque coniux, qui partem subtraxit, interijt.
Nero piscatus dicitur reti aureo,
sed sæculum fecit ferreum,
piscem necauit auro, piscatorem ferro,
at hic, qui hamo vsus est ferreo,
piscatus argentum, mores induxit aureos.
quantus fuit huius animi fulgor,
si corporis vmbra tam clara?
quippe vmbra prorogauit ægris lucem.
qui solida dictus est petra,
leuis supernatauit Oceano;
meritò pedes, quibus mare calcauit,
moriens obuersos ostentauit cœlo.

Im-

Imperium habuit in aquas,
præter quàm in lacrymas.
vt paſtor, imperare potuit oculis, vt vigilarent;
vt reus, non potuit imperare, ne flerent.
nocturnus ales illi cantu euocauit Solem,
ſed non ſine lacrymarum rore.
apertis ſemper ad fletum oculis,
aperuit clauibus ad voluptatem cœlum.
vt extingueret Romæ perpetuum ignem Veſtæ,
perpetuas attulit lacrymas.
mirum dictu. aliquando ancillam timuit apud ignem,
qui erat imperaturus vndis.
nouum prodigium. refrixit apud ignem amor.
ſed nimirum quia piſcatoriæ aſſuetus erat arundini.
mobilem, eius inſtar, leuemque ſe præſtitit.
ſtupet animus. ianitrici ceſſit ancillæ
ianitor cœli.
cùm exterritus eſt galli cantu,
naturam in ſe leonis expreſſit. *Plinius*
cùm reſtitit Cæſari, iterum viſus eſt leo,
ſed cùm angues per ſpeciem vorare iuſſus eſt, ceruus,
niſi quòd potius dedidicit fugere.
oblatam in lineo epixenio ſerpentium prædam
vbi exarmauit veneno, retulit cælo.
melioribus ornauit ſigniferum monſtris.
ſed cùm antequam ea faceret ſidera, occìdit,
quaſi fato ſubiecit,
ne voluere dicerentur hominum fata.
conanti Simoni præſtigijs inferre ſe cœlo,
audaciæ ſuccidit alas.
nouum Icarum non afflixit mari, ſed terræ,
vt duriùs frangeret.

29 Iulij. III. Kal. Iulij

S. PAVLVS

Apost. Princeps.

Synop. *Resipiscentis pietas ostenditur, item amor in Christum, honorum fuga, ars scenofactoria, catena, vulnera, lac inde manans, aqua secti capitis tactu elicita commemorantur. Neronis impietas carpitur.*

ENCOMION 207.

Mira res, non herus equum, sed equus edomuit herum.
primum gloriæ gradum Paulus posuit, vbi cecidit;
casus eum adhuc mortalem prouexit ad Superos.
ceciderunt ex oculis, cùm resipuit, squamæ;
primos renouauit, & exacuit oculos,
quia proximè rapiendus ad orbitam Solis.
In tertium euectus est cœlum,
vt ibi calcaret pedibus Venerem.
nisi potius tunc subijt augustale ter maximi Numinis,
dedignatus cum natura versari.
At ille non minus tertio fuit admirandus cœlo,
quàm ter facto naufragio;
spectandus æquè supra sidera,
atque intra gurgitem,
inter instabiles procellas firmus;
Affixus Deo quasi stabili clauo pietatis,
nulla vi vel Cœlestium refigi posse se dixit,
nisi quòd excepit vnam vim amoris in suos.
Cùm impunè viperam apprehendit manu,
caduceator est visus;
Act. 14. sed oblatum sibi Lystris caduceatoris Mercurij cultũ
execratus respuit.
at illi fecerant parum,
cùm enim ad tertium raptus est cœlum,
Mercurium infra se habuit.

Insi-

Insignior Paulus catena fuit ferrea,
quàm Hermes aurea;
maior hoc fuit, cùm hic haberi noluit.
Ne dicendi gratia videretur esse venalis,
scenofactoriam exercere voluit artem,
nempe ipse primarum partium histrio;
sed quia veritatis erat præco, simulauit nihil,
tantùm dissimulauit se probum,
qui salutis vindicem vita expressit haud fictè.
sibi ipse theatrum extruxit, & scenam,
spectatorem nactus est Mundum;
nec tamen numerauit resonantes caueæ plausus,
sed crepitantes humeri plagas.
Cùm cecidit, assultu ceruicum elicuit fontem,
obiecit videlicet aquas impio Neronis incendio,
cauit, ne sæpius Roma flagraret.
præstitit & lictori beneficium,
qui prodigio piè commotus,
aquis & labem eluit primam,
& expiauit vltimam.
at ipse pro cruore mirè lac fudit,
nempe religionis nascentis & mater, & nutrix.
à Nerone interemptus est, qui interemerat matrem,
à qua lac hauserat.
fecit ille se duplicis paricidij reum;
sed hoc maius, quia communem perdidit matrem,
porrò ne doleret Roma patrijs relictis Dijs,
quòd lupino careret lacte, obtulit suum.
quippe rectè ille lupus dictus est rapax; Genes.
paruum discrimen nominis, at magnum rei,
res enim est prodigij plenior,
Romam ali non lupæ lacte, sed lupi.

29 Iunij. III. Kal. Iulij

S. POTAMIOENA

Virgo, & Maryr.

Synop. *A Iudice, cui nomen erat Aquila, exagitata & cruciata est pro vera religione. pudicitia frustra tentata. flagris cæsa, & tandem vnà cum matre in ignem coniecta, toto corpore pice oblito.*

ENCOMION 208.

Hostis ipse Potamiœnæ omen victoriæ dedit,
siquidem nacta hæc iudicem est Aquilam nomine.
non tamen extimuit columba, ne fieret Aquilę præda,
sed eius & vnguium spreuit aciem, & fulminis minas.
Tunc maximè vel pudore, vel fide fuit integra.
cùm acerrimè flagris est secta.
candori virginei corporis addidit decus
purpura sui sanguinis.
Tunc quoque est visa formosior,
cùm deformi tradita est Vulcano;
spreuit, & vicit hunc non modò forma, sed cursu,
cùm alacris cucurrit ad claudum,
ne claudicaret, ac vacillaret in Deum fides.
nihil ipsi fuit aut iucundius, aut illustrius,
quàm in ignem conijci vnà cum matre,
gauisa est, eam habere consortem lucidæ flammæ,
per quam hauserat lucem.
nunquam huius vbera manarunt largiùs lacte pietatis,
quàm cùm igni sunt tradita, vt exarescerent.
At illud in Potamiœna & impiè hostis egit, & stultè,
quòd, vt eam à fide distraheret,
totam obleuit pice.
sic enim illa tenaciùs adhæsit sponso.
& quia nulla par erat tantis nuptijs tæda,
se ipsam præbuit splendidissimam.

Pri

Pridie Kal. Iulij — 30 *Iunij.*

S. BASILIDES

Martyr.

Synop. *Cùm S. Potamioenam virginem iussu Aquilæ Iudicis ad supplicium duceret, diuinitùs commotus eam ab impudicis hominibus tutatus est. quamobrem ab eadem donatus est corona, martyrij pignore.*

ENCOMION 209.

Nullum habuit maius præsidium obsessus pudor,
quàm eum, quem primò metuit vt hostem,
Basilidem.
quippe Potamięnā virginē, vt vitā amitteret, & pudorē
huic tradiderat Iudex incestus simul & impius,
Aquila nomine.
acciuerat videlicet tanquam in partem prædæ
Aquila accipitrem.
nisi quòd hic diuinitùs impietate deposita,
non modò abstinuit à præda,
sed trepidam columbam tutatus est acriter.
Rependit certè virgo tanti gratiam facti,
etiam à morte,
beneficio non vulgari;
obtulit enim se noctu læta Basilidi,
imposuit eius capiti
clarissimis gemmis illuminatam coronam.
ita quòd ille ferebat inaniter nomen,
tunc primùm cœptum est verè dici Regium, — *Βασιλεὺς Rex.*
nimirum debebatur defenso pudori corona;
vincula, quibus est constrictus, cesserunt in tænias.
immò cetera quoque regni accesserunt insignia,
fasces videlicet, & secures:
nunquam Basilides tāto fuit vel in honore, vel gaudio,
quàm cū lictores apud se ijs insignibus vidit ornatos.

Pri-

30 Iunij.

Pridie Kal. Iulij

S. MARTIALIS.

Episcop. Lemouien.

Synop. *Hunc tradunt esse illum puerum, qui multiplicandos panes obtulit Christo. deinde in Galliam profectus est, vbi eam gentē religione imbuit, Iouis flamines fulmine icit, idola destruxit. KaKodæmones exegit.*

ENCOMION 210.

Præclara de te commemorat fama vel puero;
suffecisse diceris paucos panes, dapifer Dei,
expleturos in monte tot millium famem.
nullum lautius vidit epulum Roma;
viluerunt Luculli Apollines dapsiles,
Saliorum, ac veterum pontificum cœnæ.
Plut. haberi cœpit ipsa Natura iam parca,
quæ cessit conditori tam prodigo.
creuit ætas, factus es eius panis, qui creuerat, præco.
mens iniecta diuinitùs est, vt adires Galliam,
fecisti, vt ipsa audito incremento panis,
religione suscepta acciperet incrementum gloriæ.
statim siluerunt notati stultitia Druidæ;
dicendi fulmine Dodonæā radicitus euertisti quercū.
trepidarunt eius columbæ fatidicę,
insequente te instar accipitris.
didicerunt populi te magis timere, quàm Iouem,
cùm euocasti è cœlo fulmina
in falsę religionis antistites.
suspicari potuerunt primò te genitum Marte,
Martialis audito nomine;
sed cum profligare cœpisti Erebi castra,
quæ humana obsederant corpora,
cùm signa fregisti Deorum, etiam Martis,
Martialis ipso Marte dictus es fortior.

FASTI

veterum Romanorum, atque Græcorum collati cum nostris.



IVLIVS.



Vintilis antea dictus mensis nomen accepit à Iulio Cæsare, quòd hoc editus esset in lucem; sed non tantum attulit decus huic mensi *Iulius* Cæsar, quantum *Iulius*, qui Cęsares vicit.hic statim Kal.ipsis occurrit, clarior victorijs, & suo potius, quàm hostili sanguine pulcher. Fuit autem Iulius mensis in tutela Iouis Deorum regis,nunc reg a verorū Cœlitum purpura splendet; nam Kal. quidē *Romuldus* Scotorum regis filius,deinde *Edilburga* Regis Anglorum filia, tum *Henricus* ipse Imperator, *Brigida* quoq; è stirpe Sueuiæ Regum, denique *Olauus* Noruegiæ Rex,deiecto Ioue de regno,tutelares esse cœperunt, sibique hunc mensem consecrarunt. *Rosinus.*

Kal.Iulijs.Insignis fuit hic dies triumpho C. Sulpitij Longi Cos. de Sānitibus. at nobis quāplurimos laureatos Britannia sufficit, quorum triumphalibus ornamentis regiam suam adiungit purpuram,& pontificias infulas *Romuldus*. tam nobili verò pompæ pulchrè interest *Castus*.Quin etiam **Simon* ipse *Sale* dictus, qui se stultum simulauit, decus affert maximum insigni victoria sui.quamobrem nullus relictus est locus illis Martialis poetæ verbis de sordido quodam prædii conductore. *1 Iulij. 439 Goltzius.*

O Iuliarum dedecus Kalendarum. *Martial.*

Cum nunc hæ Kalendæ, & regio cultu cohonestentur, & victricibus laureis triumphātium. Hoc item die Romæ Carnæ Deæ sacra fiebant,quæ vitalibus humanis præesse crede-

Oo batur.

batur.ab ea petebãt,vt iecinonora,& corda,queq;sũt intrinsecus viscera cõseruaret;cui templum Brutus pulso Tarquinio in Cælio monte construxit. At Bruto, qui se stultum finxit, opponitur *Simon Sale*, qui idem egit, sed maiore cum
kal. vet. laude,toto corde,ac visceribus in Deum inhians.

2 *Iulij.* *Macrob.* *A. Gell.* VI Nonas Iulij. *Ater* Romanis dies,nobis omnino candidus,quia sacer virginum principi, Deique matri,inuisenti cognatam, cui vt illa felicitatem tantæ sortis gratulatur, ita libenter idem videntur agere, qui in hunc ipsum incidunt diem fausti nominis,& *Eutychianus*,& *Felix*, & *Felicissimus*; satis enim hi ad gratulationem opportunè conueniunt. Est item hic dies ex parte purpureus horum ipsorum sanguine, nihil autem,aut stultius, aut improbius potuit hostis moliri,quàm quòd conatus est felicitatem facere miseram.Cũ his libenter se consociant * *Processus* & *Martinianus*,quibus etiam omen facit beatæ,sempiternæque vitæ *Vitalis* ipse coniunctus.

3 *Iulij.* *Alex. ab Al.* V.Nonas Iulij. Tertium quemque mensis diem Græci Mineruæ dicarunt sapientiæ Deæ. apud nos sacer est non modò religione, sed sapientia præclarissimo,cui philosophia plurimũ debet, * *Anatolio*. accedit splendore etiam nominis illustris *Heliodorus*; nam sicuti alteri Oriens, ita huic Sol indidit nomen. Efflorescit hic item dies *Hiacyntho* Traiani Cæsaris cubiculario;nec caret oratore,à quo benè virtus laudari possit, *Eulogio*, indicto antiquitati silentio.

4 *Iulij.* *725* *Gelzius.* IV.Nonas Iulij.M.Licinius Crassus Proconf.ex Thracia,& Getis triumphauit. Verùm triumphalem hanc lauream non modò facti, sed nominis ipsius iure, sibi vendicat *Laurianus* præsul Hispalensis,victor etiam ipse de Getis, immò de rege quoq; Getarũ sæuissimo Totila. at *Vldaricus* victus est tumorem, & fastum in Vindice fluuio,quẽ impune calcando vicit. pulcherrimo autẽ vtriusq; triumphi spectaculo congruenter adest *Iucundianus*,qui inter acerbissimas pœnas,nominis nõ oblitus est sui.Sufficit & non paruam iucunditatis materiem ob conscientiam rei benè gestæ *Innocentius*.

5 *Iulij.* *Gyral.* III.Nonas Iulij. Inter Aegyptiacos hic numeratus est dies, hoc est inter ominosos,ac tristes;à Romanis quoque Poplifugium dictus à populi fuga; cum olim repentino tumultu Ficulneates, & Fidenates aduersus Romanos insurrexissent. Apud nos potius fuga hostium memorandus est dies, quo videlicet die sanctissimus æquè, & inuictissimus Imperator Hen-

Henricus ingenti prælio Hungaros fudit. Ac tantū abest, vt nostri territi pugna inierint fugam, vt se potius sponte deuouerint; quod agere non dubitarunt etiam fœminæ, vt *Zoe Nicostratum* coniugem imitata. quanquam quid mirum, quòd *Zoe* non fugerit mortem, cui nomen inerat à vita? At *Cyrilla* cum dexteram igni, ac thure flagrantem tenuit immota, fecit illam aram constantiæ. Quamobrem, si veterum more loqui liceat, hunc diem hostifugium potius, quam poplifugium dicas. Idque satis apertè indicare videtur is, qui cum tam fortibus heroinis, & cum *Theodoro*, cęterisq; inuictis heroibus se adiungit *Domitius* nomine. mirus hic fuit in domanda spuriorum Deorum audacia, mirus in beneficentia, ac singulari pietate erga suos. *Liuius.*

Pridie Nonas Iulij. Hic dies ludis Apollinaribus faciebat initium, qui per dies octo dabantur spectante laureato populo. sacra Græco ritu faciebant decemuiri boue aurato, & capris duabus albis auratis, quòd oraculo moniti essent, ita rēpublicam incolumem fore. Apud nos pro auratis victimis Martyres sunt, quorū .s. pretiosa mors dicitur. Hoc item die ob incendium Capitolij, vrbē ipsā olim incendit luctus, arsit Iuppiter tonans vnà cum fulmine: omnia illa veterum ducū, atq; imperatorum ornamenta, spolia opima, trophæa in fumum abiere. laureæ in sinum Iouis à triumphantibus ingestæ, exarserunt igni, Atqui apud nos dies hic faustissimus est, quia complet, absoluitque religionis principum cultum octauus à primo. quo item die fertur *Paulus*, cum Puteolos ductus fuisset vinctus, ingressus Romam: alterum videlicet huius auspiciis excitandum erat Capitolium; & nostrorum laureis, ac triumphis ornandum. Opportunè item incidit in hunc diem *Romulus* Fesulanus Præsul, & Martyr, qui fuit auditor *Petri*, vt ex tanti magistri disciplina alter existeret Romulus, qui vrbem alterius scelere, ac fraterno sanguine inquinatam expiaret suo: consequuntur hunc item laureati, *Seuerinus*, *Diodorus*, ac *Dion*, & is, qui inter procellas qualis extiterit, indicat nomine, *Tranquillinus* Martyr, & Martyrum parens. Hoc ipso die Romanos à Thuscis oppressos in fugam se coniecisse narrant; cum contra nostri strenuè dimicarint. Opposita verò est Capitolinæ flammæ *Lucia* natione Campana, virtute clarissima, cui ad splēdorem accedit *Goar*, qui ministerio Solis ipsius est vsus, cum sui capitis tegmen suspendit in radio. *6 Iulij. kal. vet. Rosinus.*

7 Iulij. Plutar. Sueton. δυσφημία Infamia malus nuncius.

Nonis Iulij. Vitabat Nonas omnes Cæsar, nec putabat, eo die se quicquam agere posse præclarum, & illustre, ob quandam; vt ipse vocabat δυσφημίαν. at egerunt multa nostri immortalibus monumẽtis, & famæ præconio digna. Fuit hic itẽ dies emortualis Romuli, qui cum à Senatoribus. (vt constãs est fama) discerptus esset, dictus est euanuisse, nequa labes ex parentis cæde adhæresceret Romæ. At nos hesterno die alterius *Romuli* præclarissimi Martyris egimus memoriam, vt eius egregia mors, ac natalis potius opponeretur huius probrosæ: ferunt concitatam subitò tẽpestatem in illius Romuli morte, ac deterritũ populum ad Capræ paludem fugisse, apud quam sub caprifico faciebant sacra, imitantes fugam illam, ac tumultum vlulatu, atque clamore. Quo item die Athenienses ad Chæroneum à Philippo Macedone penè ad internetionẽ deleti. Alcidamus quoquè Lacedemoniorum Rex pro Tarentinis pugnans est cæsus. At nobis insignis est dies non modò fuga, sed strage Deorum, quam edidit, & * *Pantænus* apud barbaros, & *Pompeius* cum socijs in Macedonia, & Romæ *Nicostratus*, & *Victorinus*, ambo auspicato nomine ornati,

Macrob. Denique Ancillarum festum Romæ fuit; comptis incedere licuit cum muliebri mundo; ob operam cùm in cęteris obsequijs, tùm etiam in bellis præclarè nauatam. At noua Roma, vt nobilitate præstat veteri, ita non ancillarum, sed *Edilburga* Regis Anglorum filiæ virtutum ornamenta proponit.

8 Iulij. VIII. Idus Iulij. Gratulationem habuit olim hic dies ob victoriam Romanorum de Thuscis tandem parta; quamobrem solemne fiebat sacrum, ac pæan canebatur. sacrificium hoc vitulatio dicebatur, quòd veteres victoriã vitulæ nomine

Thes. v. b. appellare sint soliti, Græci παιανίζειν dicũt. at illustrior apud nos victoria de profligatis Dijs fuit. nam in Palestina * *Procopius*, Romæ vero quinquaginta laureati milites memorantur. nihil autem accomodatius, aut opportunius accidere potuit, quàm vt in hunc victorialem diem inciderent, & *Aquila*, & *Auspicius*. quod enim tam præclarum omen victoriæ haberi potest, aut quod tam auspicatum esse bellum, quam quod initur non sine *Aquila*, & *Auspicio* ipso?

9 Iulij. VII Idus Iulij. Ludi Apollinares hoc item die celebrati; sed iucundiora sunt apud nos spectacula, Apollo ipse in primis illusus cùm cęteris Dijs. hoc dedit Zeno cum socijs decem millibus ducentis, ac tribus. At verò * *Anatolia*, quanti spi-

ſpiritus eſſet fœmina, oſtendit, cum afflatu ſolo euertere potuit ſimulacra Deorum lapidea. habita eſt audax ab impiis, ſed ſua conſtantia peperit religioni quendam *Audacem* nomine, qui ipſam auſus erat veneficijs captare, ſed fruſtra. mutata eſt in hoc vetus illa γνώμη. Nam *Audacem* non iuuit Fortuna, ſed Gratia. *Virg.*

VI Idus Iulij. Illuſtratus hic dies eſt nobili triumpho, quẽ L. Aemilius Barbula Procoſ. de Tarentinis, de Samnitibus, ac de Salentinis egit; at illuſtratus eſt magis eo, quem ſeptem egere * *Fratres* de impudẽtia Deorũ, ac de Cæſaris ſæuitia victa. quid ni? cum victoriæ, & fuerit adiuncta * *Felicitas* mater, & præterea ex iis vnus *Martialis* appellaretur, verèque eſſet, ac ne timerent mortem, adeſſet *Vitalis*. Adepti quoque ſunt triumphalem lauream ii, qui in Africa ſtrenuè decertarunt; ex quibus *Leontius* robur, *Felix* præſeferebat auſpicium. quamquam aſpirarunt ad hanc laudem etiam fœminæ, *Ruffina*, & *Secunda* ſorores. Præterea Meſſis feſtum Romæ celebratum; at huiuſmodi celebritas ad religionem potius pertinet, quæ tam vberes collegit fruges, cum barbarum ferrum meſſoriam ceſſit in falcem. 10 *Iulij.* 473 *Golzius.*

V. Idus Iulii. Hoc item die ludi Apollinares dati. confer nunc noſtra ſpectacula. *Cyndeus* vir religioſiſſimus impunè eſt iniectus in ignem. luſit circumuolitando flamma, non arſit. *Ianuarius* verò, & *Pelagia* equuleum, vngulas, fragmenta teſtacea, integra ſemper virtute, quadriduo ipſo luſerunt. Denique * *Pius* Pont. Max. pietatis ſpectaculum pulcherrimum Vrbi dedit, cum eſt impiè necatus, vt expiaret illã ſanguine, 11 *Iulij.*

IV. Idus Iulii. Fauſtus habitus eſt hic dies, natalis videlicet Iulii Cæſaris fuit, vnde & menſi nomen inditum. ſed multò fauſtior factus eſt *Felicis* ipſius, ac *Fortunati* nece, quę fuit illis verè natalis, & nominibus congrua. fecit item illuſtrem *Epiphana* matrona nõ minus factis præclara, quàm nomine: quin etiam dies hic lumen accendit à * *Ioanne Gualberto*, qui in Valle vmbroſa cum degeret, luce pietatis clariſſima fulſit. *Martiana* verò nobiliſſimę fœminę vbera contorta ſunt ferro, vt lac exprimetur, quo religionem aleret; hæc videlicet opponenda erat lactenti Cęſari. 12 *Iulij.* *Macrob.* *Feſtus.*

III. Idus Iulii. Ludi Circenſes Romę dati, aurigarum factiones, & equorum curſus tenuerunt oculos. atqui nullius incitatior fuit curſus ad gloriam, quàm is, quo excurrit *Serapion* 13 *Iulij.* *Rufinus.*

Martyr

Martyr, etiam per ignes medios. Aquila præfuit eiusmodi ludo; nec tamen præses hic tam celer fuit, & volucer ad pœnas inferendas, quàm ille ad perferendas. *Eugenius* verò sui generis memor, cum quingentis sacrorum ministris, eundé cursum tenuit, Hunerico rege Ariano frustra se opponente; quibus quasi dux religionis clarissimus præijt * *Anacletus*.

14 Iulij. Kal. vet. Pridie Idus Iulij. Fortunæ muliebri dedicatus fuit hic dies. apud nos nec Fortuna locũ habet, nec muliebris infirmitas. Fortunæ opponimus *Felicem*; fœmineæ imbecillitati Herculeum nomen *Heracla* præsulis. Verùm nihil tam aptè opponi potuit Fortunæ, quàm (etsi nomine conuenire videntur) *Bonauentura; quamquam fuit (si licet ita loqui,) quædam religionis prospera, æquabilisq; fortuna, vt hunc nancisceretur eximium, & sapientiæ, & pietatis magistrum. euexit porrò *Bonauenturam* ad honorum gradus, etiam eum, in quo eminere dicitur Roma, non Fortuna, sed virtus. *Henrici* verò Imperatorem, vel icirco fortunatũ dixeris, quod *Chunegundem* nactus sit coniugẽ pari virtute præditã, nec minus religionem ipsam fortunatam, quæ vtriusq; augustali purpura sit ornata. Quidã celebrari cœpta putant Mercurialia, quę durabant vsque ad xiv. Kal. Sextil. sed Mercurio sapientiæ præsidi *Bonauentura* ipse veræ sapiẽtiæ magister opponitur.

Rosinus. Goltz. Kal. ve.

15 Iulij. Liu. Plutar. Idibus Iulij. Pulcherrimam habuit hic dies speciem. Romani enim equites oleagina coronati fronde, ac trabeis, siue togis palmatis amicti, ex æde Honoris ascendebant in Capitolium. instituta celebritas est ob insignem victoriam in Latinos partam, cuius duo equites cataphracti, qui Castor, & Pollux habiti sunt, statim nuncium Romam attulerunt. Sed multò spectabilior est pompa nostrorum ex Honoris æde ad Capitolium cœleste tendẽtium. quid enim in ea cerni potest, vel pulchrius, quàm *Florentius*, vel beatius, quàm *Felix*? sed illud admirationem planè habuit, quòd *Cyriacus* olim carnifex, & in laniena versatus, eodem sit honore affectus. Ad tantam porro celsitudinem glorię etiam infantibus decem gradus fuit; nescias vtrùm plus fuderint cruoris, an lactis. His se commodè adiungit * *Antiochus* medicus, vel quasi obligaturus eorũ vulnera, vel quia de ceruicibus mirè lac fudit. Hoc

Th. v. b item die Athenis Adonia celebrabantur festa, non sine vlulatu, ac luctu ad Veneris planctum repræsentandum ob Adonidis necem. atqui nobis in nece nostrorum læta sũt omnia,

quia

quia cedit interitus in natalem. ac propterea *Florentius* cæsus cruentum corpus suum inferri voluit in basilicam Fausti.

XVII Kal. August. Omnium dierum maximè infaustus, atq; funestus hic dies à Romanis est habitus, ob miseram cladem, quam apud Alliam fluuium accepere à Gallis. quo item die trecenti Fabii ad Cremeram in Hetruria cæsi; quamobrem factum est, vt dies omnes postridie, siue Iduum, siue Nonarū, siue Kalendarum cuiusque mensis atri dicerentur, et haberentur. Nobis certè nullo modò esse potest infaustus hic dies, quo *Faustum* ipsum, fausto etiam genere supplicij, (hoc est cruce affectum memoramus; nec funestus, ac tristis, quo *Hilarinum.* ostendit hic, cum necaretur, ipso vultu, quod significabat nomine. Adde * *Athenogenem* cum auditoribus decem insigni doctrina, & religione præsulem. Adde eadem laude præstantem *Eustathium*, qui Constantium Cæsarem magnitudine virtutis fecit infirmum; quapropter ipsum *Valentinus* quoque præsul, & Martyr pari robore comitatur. 16 Iulij. Macrob. A.Gell.

XVI. Kal. Augus. Insignem fecit hunc diem C. Domitii Caluini Procons. triumphus ex Hispania; cui tamen facilè quisque præferendum putabit illum, quem tulit * *Alexius* nō de barbaris, sed de suis. neminē tā onustū spolijs ducē Roma vidit, quàm hunc, etsi sponte lato clauo, & purpura, cęterisq; patriciorum insignibus spoliatum. fecit autem domum ipsam Capitolium. ambitiosus potuisset videri, nisi ambire maluisset orbem terræ peregrinando penulatus, quàm domi sedere purpuratus. posthabuit hic curiam ipsam angulo domus. tantæ porrò, quæ in *Alexio* fuit, magnitudini animi, ac tam generosæ indoli adhæret *Leo* Pont. Max. immò, & *Generosus* Martyr, & *Generosa*. Aptè quoq; illius nunquam deflorescenti pudori *Hiacynthus* adiungitur. 17 Iulij. 717 Golz.

XV. Kal. August. Tertius hic dies est ab Alliēsi clade omnium luctuosissima; quo die Valerius Pont. Romæ parentauit trecentis Fabijs in prælio cæsis. Apud nos sacer est *Symphorosa* matronæ, ac filijs, quorum mors non nisi gaudium attulit Romæ; audita, & incredibili horum constantia, & materna pietate; quamobrem & *Maternus* præsul se *Symphorosa* libēter adiūgit, qui religionem complexus pietate verè materna, lictorijs virgis subiecit humeros, ac penè securibus infulatum caput. *Aemilianus* verò conditione seruus, virtute ingenuus tanta vsus est libertate, vt indicto *Dijs* bello minimè seruili, 18 Iulij.

nactus

nactus opportunum tempus, ingressus sit in fanum, ac maiorem de illis ediderit stragem, quàm olim de Romanis apud Alliam erat edita. simulacra deiecit, fregit, comminuit, sacra dispersit, aras euertit, tum præsidem Capitolinum adijt; se ipsum quasi triumpho dignum denunciauit; flammas libenter
19 accepit, vt victoria fieret illustrior.

Iulij. XIV. Kal. August. Lucaria Romæ agebantur. scilicet prætere-
Kal. vet. ritæ calamitatis refricabatur vulnus, cũ à Gallis victi Roma-
Resinus. ni se occuluerunt in luco; quamquam alij Lucaria dicta putant à luce, quòd amittere libertatem, sit quasi luce priuari. sed Lucarijs opponitur è nostris *Arsenius*, qui, non vt hostẽ lateret, sed vt prouocaret ad pugnam, in lucum se abdidit, ac scena se arborũ texit, daturus videlicet de hoste stygio fabulam, quam & fœminæ ipsæ dederunt de irrisis Dijs * *Iusta*,
Sueton. & *Ruffina*. Cęterum ater fuit hic dies aliquando Romanis, cũ Nero, fax illa terrarum orbis, excitato incendio, ingenti fumo vrbem obruit. At cõtra Romanus hierarcha *Symmachus* verè parens vrbis maximus, hoc omni studio egit, vt schisma quasi religionis flammam ab impijs excitatam extingueret. Ater verò nequit esse dies, qui *Aurea* virgini sacer est. fuit autem hoc admirabile, ac singulare in *Aurea*, quòd semel aspectu ferri victa, ipso deinde ferro durior, ac fortior fuerit non modò viso, sed perlato. Hoc etiam ab auro differens fuit, quòd tunc visa est verè Aurea, cum non expalluit. tunc pretium apparuit, cum apertæ sunt ferro sanguinis nè, an auri venæ? nunquam tantum decus accessit ferro, quàm cum tam auidè expetitum est ab auro, vt *Aurea* putaret se vilem, nisi caderet ferro.

20 XIII. Kal. August. Victoriales ludi à Iulio Cæsare instituti, ac
Iulij. celebrati, postea quã Pompeium in Pharsalicis perculit campis. sed maior illa dicenda est victoria, quam *Maximus* de Dijs etiam maiorum gentium, quã quæ à Cæsare de Pompeio Magno parta. eandem assecutus adoream est *Paulus* hierodulus de Mahometica impietate, ac sæuitia victor: quamquam non caruerunt adorea etiam fœminæ; in primis illa insignis in perferẽda cruce, fortitudinis Vilgefortis virgo. cõmodùm autem accidit, vt hoc ipso die Commodus Imperator religioni incõmodare desierit strangulatus. verùm * *Margarita* maximè se visendam effert, atque ipsa specie sui nos ad se trahit. hæc cõmunem ipsum omnium hostẽ laruatum, atq; monstrosum

loro

loro deuinctum per carcerem distraxit, ac visa est quodammodo suffocasse. Denique victoriis Iulij Cæsaris, qui margaritarum conquirendarum studiosus fuit, opponitur *Margarita* victrix; atque ille quidem de Britannicis margaritis thoracē contexuit, eoque Venerem genitricem armauit; at contra *Margarita* hæc thoracem se ipsa fecit, vt expugnaret Venerem virgo. illud autem maximè accommodatè accidit, vt cum hesternus dies sacer fuerit *Aurea*, hic sit *Margarita*, ne quid ad pulcherrimum, pretiosissimumque monile religioni contexendum desiderari videretur. Plinius.

XII Kal. August. Aegyptij Sacerdotes hunc diem natalem Mundi putarunt; qui dies apud nos auspicatò sacer est *Feliciano*. at *Praxedes* ornamentum affert virginitate vel maximum; præsertim cum ei soror *Pudentiana* fuerit, non modò virgo, sed martyr, hoc est dibapha purpura, cùm pudoris ornata, tùm sanguinis. ac ne quid, vel ad voluptatem desit, vel ad gloriam, *Iucundinus*, & * *Victor* accedunt, neque enim quicquam coniunctius est pudicitiæ, quàm gaudiū, & victoria. 21 *Iulij.* *Gyral.*

XI. Kal. August. Neptunalia quidam ad hunc diem referūt, hoc est ludos Neptuno dicatos. atqui apud nos hic dies * *Maria Magdalena* sacer est, quæ è naufragio pudoris tandem enatauit ad portum; ac postea cum exarmato nauigio, Neptuno ad ludibrium tradita, ipso inuito, atque deluso, ad Gallias incolumis appulit. Præterea (quod animaduertas licet) hoc item die postea Iudęi omnes in Gallia captiui, proscriptis bonis omnibus, in luctu iacuerunt. sumpsit videlicet pœnas Gallia de impietate eius gentis, quæ Magdalenam à se aliquando reiecerat. Porrò huic aptè adiungitur * *Plato*, non ille, qui sub platani ramis, sed qui sub lictorijs virgis philosophatus est sapientius; cum hoc, inquam, *Platone Magdalena* se associat, quæ in symposio magis sobriè, quàm alij in Academia, philosophari cœpit, effecta religionis magistra. 22 *Iulij.* *Kal. vet.* *Th. v. b.* *Th. v. b.*

X. Kal. August. Romanæ mulieres prægnantes Opigenæ (sic Iunonem appellarunt) cereas offerebant icunculas, quod ad facilitatem partus maximè conducere arbitrabātur: apud nos non tam prægnantium mulierum, quàm pudicissimarum virginum memoria est, *Primitiua* videlicet, *Romula*, atque *Redempta*; nisi quòd eædem fœcundæ fuerūt gloria: nihil verò fecundius, quàm religio ipsa, & heroibus, & heroinis; gaudet certè hoc ipso die numerosa prole martyrū. at *Brigitta* si mi- 23 *Iulij.* *Kal. vet.*

nus sanguinem, certè regii generis purpuram attextam pietati affert. Hoc item die ludi votiui dati Romæ; at nos * *Apollinarem* colimus, cui Dij ipsi ludo fuere.

24 *Iulij.* *kal. vet.* IX. Kal. Augus. Phœbo sacer fuit hic dies, quo die illi mel nouum è fauis expressum offerebant in sacris; sed multò plus mellis, hoc est sãguinis, & planè dulcius expresũ è nostris est; apud Amiternum certè octoginta tres eum abũdè fuderunt. vna * *Christina* nõ semel fudit, nec vno modo; aut per verberum lanienam, aut per abscissionem linguæ, aut per sagittarũ ictus, cęteraque supplicia, vt propterea illi se libenter adiungant, & *Vincentius*, & *Victor*. ac ne ipsa mulierum desiderarẽtur auspicia adsũt *Niceta*, & *Aquilina* victrices, nõ nomine modò, sed factis. cõgruẽter certè in diẽ hũc Phębo, seu Soli dedicatum incidit *Aquilina*, nisi quòd generosam ostendit indolem, non aquilæ modo in Phœbum intuens, sed auertens potius ab eius cultu oculos.

25 *Iulij.* *Varro.* VIII. Kal. Augus. Furinalia Romæ celebrata, hoc est feriæ Furinæ deæ, quæ inter Eumenides, hoc est speculatrices deas, & facinorum vindices numerabatur; cui flamẽ Furinalis attributus. atqui ista nobis è cęlo petenda sunt. * *Iacobo* sacer est dies, qui filius tonitrui dictus est, & tãquam impiorum fulminator, & vindex, quamobrem potestatem sibi traditam fulminum euocandorum exercere aliquando voluit cum *Ioãne*, sed clementia magni liberatoris vterque inhibitus. Immolabantur hoc item die rutilæ canes ad ardens Caniculæ sidus placandum, ne æstus violentia noceret; at *Christophorus* sub eadem Canicula iniectus in flammam, in ea est impunè versatus. Denique apud Syracusas auspicatus habitus est hic dies

Plutar. ob insignem victoriam de Atheniensibus partam; sed auspicatior est Hispanis ob illustres victorias de hostibus *Iacobi* præsidio reportatas. Quamquam, & *Valentinæ* virginis virtus par nomini fuit, obstupefecit hęc hostem animi robore, cum ad Deorum aras adducta, non dubitauit calcibus eas euertere, quamobrem, præter cęteros, cum huic, tum nobilissimo Hispaniarum patrono aptè se, & *Florentius* adiũgit, & *Felix*; quippe cum sępe contingat Hispanis, & felices euentus habere bellorum, & victrice manu decerpere florem glorię.

26 *Iulij.* *Kal. vet.* VII. Kal. Augus. Ludi votiui rursus Romę dati: atqui, nos inter spectacula, & religiosiora, & iucundiora versamur, quæ dantur à nostris eximiæ virtutis, atque constantiæ, dant in

pri-

primis* *Symphronius*, *Olympius*, ac *Theodulus*; ex fœminis autem *Exuperia* inter flammas illustris. at *Hiacynthus* in profluentem demersus euiruit magis. atque illud maiori fuit admirationi, quòd in ignem deinde coniectus non modò non exaruit, sed efflоruit pulchriùs. Deniq; in hunc diem congruenter conueniſſe videntur ij maximè, qui eũ *Anna* magnę Virginis matri sacrum, vel illustrarent flamma, vel ornarent flore. opposita hęc fuit Annæ Perennę, cui Romani plurimũ se debere fatebantur: at hæc potius perennat, cui ob beneficium vtero pręstitum ipsa se dedicat, & sacrat æternitas. quanquam *Exuperia* præstantiam, & exuperantiam gloriæ, quæ in *Anna* re ipsa fuit, videtur ei gratulari: itemque *Olympius*, vel celsitudine nominis, vel splendore inclytus.

VI. Kal. Augus. vnus ex Aegyptiacis diebus hic fuit, hoc est ex infaustis, ac tristibus, ob certum quendam astrorum positum, & aspectũ; at faustus religioni, quòd videlicet Constãtinus magnus in Britannia Imperator fit designatus. aptissimè autẽ hic dies incidit in *Constantinum* alterum. fuit in his vnus è* *Dormientibus* (vt vocant) *Septem*, quos somnus nobiliores fecit, quàm cęteros vigilię. quanquam, qui olim sub dura dormierunt specu, nunc molliter inter flores accubant: conueniunt enim in hũc ipsum diem *Anthusa*, & *Liliosa*, atque huic quidem ob candorem lactei floris opportunè accedit * *Pantaleon*, è cuius abscissis ceruicibus lac manauit. fuit quippe non modò medicus, sed quidam religionis [illegible]tor. Ob decretos igitur Constantino magno augustales honores, & ob suauem alterius *Constantini* soporem cum sociis inter huiusmodi flores, opportunè quoque conueniunt *Felices* duo, & *Iucunda* virgo. 27 *Iulij.* *Gyral.* *Vrsperg.*

V. Kal. Augus. Etiam hunc diem habuit lætum, ac iucundum vetus Roma; itaque Cereri lacte, vino, ac melle [illegible]tissimùm sacrificabat. nihil autem accommodatius fieri potuit, quàm vt ei superstitioni religio vnum opponeret [e] plurimis, qui apud Aegyptum in Thebaide regione [ce]ciderunt. eum videlicet, quem melle delibutum, Soli [e]t aduersum acerrimis fucorum aculeis excruciandum [ob]iecerunt. dulcius certè huius, quàm Cereris melle [...]tum. At lactis, quod item offerebant, candori *Eustathius* Martyr opponitur, cuius vertici, cum esset inter supplicia, eximio candore superuolans columba insedit. Ac- 28 *Iulij.* *Kal. vet.*

cedit & ille mirę constantiæ adolescens, qui inter candida lilia, cęterosque flores molliter collocatus ad illecebram corruptelæ, præcisam morsu linguam in scortum inspuit. Deniq; libato Cereri vino opponitur expressus multorum sanguis è venis: *Nazarij* in primis, ac *Celsi*, quorum sanguis iuuentus quasi recens effusus, instar generosissimi vini, coacescere vetustate non potuit.

29 *Iulij.* *Macrob.* IV. Kal. August. Ater Romanis dies est habitus, qui nobis candidus; quippe *Marthæ* sacer est, & virgini, & parenti virginum, & Galliæ amantissimæ; quasi præuidisset ornandam insignibus liliorum: quamobrem ei se, & opportunè, & libenter adiungit in hunc ipsum diem incidens *Flora*, incestæ alteri opposita. quanquam ex parte purpureus dies est, cùm *Eugenij*, *Callinici*, & aliorum pulchri sanguinis purpura, tùm *Olaui* Noruegiæ regis dibapha. denique nullo modo apud nos ater, & infaustus esse potest hic dies, qui etiam *Felici* ipsi tacet est, immò & *Beatrici*, & *Prospero*, & *Faustinis* duobus; qui omnes ad *Martham* ornandam, felicissimo Dei hospitio dignam, conuenisse videntur.

30 *Iulij.* *Goltzius.* *Orosius.* III. Kal. August. Illustrem hunc diem fecit cùm C. Marij victoria ad Alpium radices parta de Cimbris, tùm C. Iulii Bubulci Dictatoris triumphus de Aequis actus: at multò illustriorem fecerunt nobilissimi præsertim Persarum reguli duo * *Abdon*, & *Sennen*. deducti sunt Romam, vt aspiceret illa etiam exteros triumphatores in suum decus. quanquam neque fęminę caruerunt triumphalibus ornamentis, & laude victoriæ, *Maxima* in primis, & *Iulitta*. clarissima fuit hęc flammis impunè calcatis, & *Basilij* magni præsulis digno illustrata præconio.

31 *Iulij.* *Alex. ab Al.* Pridie Kal. August. Athenienses, vti diximus, vltimum cuiusque mensis diem Demetrio dedicarunt, optimè de ipsis merito, & Macedonicis maximè victorijs claro, cui etiam tot statuerunt statuas, quot apud ipsos anni dies fuerunt. At apud nos * *Ignatio* Societatis *Iesu* parenti sacer est dies, non vnius regionis, sed omnium, quotquot etiam vltimus abluit Oceanus, victorijs præclarissimo, & manubijs per suos ex toto terrarum orbe collectis ornatissimo. quanquam hic vna tantum contentus statua fuit, se ipso videlicet; cum enim sibi tibias exsecari, atque exsculpi,

pi tam constanter est passus, se ipse statuam fecit. probata est eius statuæ firmitas terræmotu, qui statim accidit; sed inuenta est in constantiæ basi firmissimè posita; ac longè pulchrior est habita; quàm illa veterum Hermathena ex Mercurio, & Pallade conflata, quia hæc ex doctrina, atque pietate; vt propterea tanquam in Academia quadam religionis, instar τοῦ ἡλίου ἀναθήματος, ornamento maximo sit. & certè hoc mense fuerunt *Mercurialia*, comitialisque Romæ mercatus; quam celebritatem, vtpotè magnam, per dies aliquot solitam excurrere diximus; & *Ignatius* quidem quasi Mercurialia quædam, sed perpetuò celebrari voluit, institutis tot vbique gymnasiis, & sapientiæ palæstris, quod verè quasi emporium omnium gentium dici potest, & celeberrimo illo etiam Græciæ mercatu nobilius; sibi verò, ac suis non aliud depoposcit, quàm animorum lucrum. Porrò *Ignatio* licèt victrices aliquando Cæsarum aquilas secuto, *Ioannes Columbinus* libèter adhæret, quadam cognatione non modò virtutis, sed nominis, quod vterque familiæ indidit suæ. Adhærent etiam aptè *Ignatio*, & *Secundus*, & *Firmus*; nempe ille, & in secundis rebus moderationem animi, & in aduersis adhibuit firmitatem. Accedit & *Fabius* miles, immò Dux maior eo, qui dictus est Maximus; huic verius, quàm alteri laus illa tribuenda est, vt quidam fortissimus nouæ Romæ clypeus dici possit. cum pariter, & hanc Fabii, & illam Marcelli laudem *Ignatius* sibi vendicet, vt gladius appellandus sit, ob strages videlicet editas de aduersariis veræ religionis. quanquam tum maximè visus est acer, cum gladio exarmauit latus; suspendit enim illum è tholo delubri Dei matris, ne vnquam eius acies hebesceret, sed apud virginem explendesceret potiùs. Associat item se libenter *Ignatio* fortissimum olim agmen martyrum. trecenti omnino ij fuerunt, & quinquaginta, omnes religioso obstricti sacramento; qui ob Romanæ libertatis defensionem ab hæreticis impiè necati sunt. atqui *Ignatii* sociis non modò res est cum hoc vno genere hostium, sed cum vitiorum quoque barbaria. Denique vnà cum *Ignatio* conuenit *Democritus* martyr. & sanè ambo sapientius philosophati sunt, quàm alter Democritus Abderites. multos ille mundos somniauit, sed plures *Ignatius* vigil optauit; atq; ille

Rosinus. Goltzius.

Val. Max.

ille quidem penthatlos, siue quinquertio dictus est victor, quòd in cognitione, Naturæ morum, matheseos, liberalium, cæterarumque artium præclarus extitisset. sed huiusmodi certaminum spectaculum pulchrius in suis dedit *Ignatius*, quorum doctrina cum pietate coniuncta tantum religioni attulit lumen. Denique adhæret *Ignatio Germanus* Antisiodorensis præsul, genere, fide, prudentia, & prodigiorum gloria præclarissimus, qui Britanniam à Pelagianorum hæresibus penitùs liberauit, effecitque, ne in Britãnico pelago, vnde preciosissimi excipiuntur vniones, ea natio naufragium faceret salutis; latentes indicauit scopulos; lacerauit, ac diffidit retia, quibus miserè implicabatur: at *Ignatio* non modò propositum fuit, Pelagij syrtes vitare, sed infames omnes scopulos, ac Ceraunia illa diuinæ iræ fulminibus obnoxia; nec Britanniam tantùm, sed Germaniam, aliasque regiones periculis cinctas magnitudine animi, & celeritate consilij explicare.



Kal.

Kal. Iulij 1 *Iulij.*

S. SIMEON

Sale dictus.

Synop. *Insignis contemptor sui, stultum se finxit. inter cætera, ad curandos ægrorum oculos adhibuit acetum; ad arreptitios tibiarum cantum. saccum salis plenum baiulabat. Vlyssi, & Bruto præfertur, qui se stultos finxerũt.*

ENCOMION 211.

Superasti simulatæ stultitiæ vmbra
doctatum Athenarum lucem.
vicisti vnus ignorantiæ pallio tectus
palliatos septem Græciæ Sophos.
voluisti videri acie mentis obtusa,
vt acueres in arrogantiam gladium.
conatus es pia fallacia inobscurare virtutem;
sed hæc te piè fefellit, cùm extulit in lucem.
non eras insanus, cùm oculos sanabas aceto;
opposuisti, scilicet, acetum, ne fierent amore ebrij;
refrigerasti sapienter solitos flagrare dementer.
sapiens eras cùm fugasti Stygios hostes tibiarum sono;
quippe certus victoriæ præcinuisti pæana.
fecisti, vt Brutum Roma sileret suum;
tecum ille collatus verè cœpit haberi brutus.
siluit & Græcia fictam Vlysis insaniam, *Homerus.*
qui, vt laborem subterfugeret pugnæ,
fatui more vectauit humeris salem;
sed post te dici cœpit insulsus,
cùm tu cognomento dictus es Sale,
mirè vsus est, pro sapientiæ condimento, stultitia.
ideò finxisti te fatuum,
vt inires prudenter, non vt fugeres turpiter pugnam.
nihil fuit inscitia consultius tua,
qui calluisti tam scitè sapientiã, vel cõdire, vel cõdere.

VI.

VI. Nonas Iulij

Iulij.

SS. PROCESSVS, ET MARTINIANVS Martyres.

Synop. *In eorum custodiam traditi sunt Petrus, & Paulus Apostoli. ab his expiati sunt aqua mirè de saxo prosiliente. Ioui diuinum cultum exhibere iussi, in eius potius simulacri faciem per summum dedecus inspuerunt.*

ENCOMION 212.

Nihil Roma gentium victrix
vestræ custodiæ committere potuit maius;
quàm religionis Principes duos.
minus fecisset, si tradidisset seruandos
captiuos in bello Reges.
cum tenuistis ferreis obligatum vinculis,
cui ius est vbique soluendi,
quidquid adamante necessitas firmat.
cum habuistis in tenebris clausum,
qui clarissimi Regni magnus est clauiger;
sed repensa est custodia beneficio;
vos ille vincientes soluit duriùs vinctos.
veram libertatem estis auspicati prodigio;
quippe vt primigenia posset elui labes,
aqua è Tarpeio saxo mirè prosiluit.
nullis mons Tarpeius exuuijs
magnificentiùs ditatus est, quàm vestris;
suspendistis ambo è Capitolij tholo
deuictas constantia lictorum secures, & fasces.
quin etiam iussi colere regem Deorum Iouem,
feliciter audaces eius inspuistis in faciem.
ille, qui fulmen dictus est iaculari
Horatius. rubente dextera,
per vos pudore perfusus
rubuit etiam genis.

V.

V. Nonas Iulij

3 *Iulij*.

S. ANATOLIVS

Episcop. Laod.

Synop. *Alluditur ad nomẽ eius græcum. encyclopedian, hoc est circulum omnium disciplinarum tenuit. arithmeticen in primis professus est, de qua etiam libros edidit. Antistitis munus præclarè, ac piè administrauit.*

ENCOMION 213.

Non vacuum indidit nomen Oriens Anatolio,
vnde tanta vis luminis fulsit
vel pietatis, vel ingenij.
per disciplinarum orbem circumtulit mentem,
sed in vno orbis conditore defixus.
In primis Arithmeticen decem complexus est libris:
docuit videlicet rationes facere,
& simul nunquam à ratione deficere.
digessit numeros tam scitè per digitos,
vt ijsdem indixerit veterum famę silentium.
nihil habuit ea disciplina præstantius,
quàm obsignari digito annulati Pontificis.
licèt soleret accuratè in numerando versari,
menti tamen curis solutæ obuersabatur æternitas,
quæ nullis alligatur numeris.
mensus est idem telluris magnitudinem,
sed quam faciebat parui.
firmus certè esse à tellure didicit in excidio patriæ,
frugifer etiam esse suis, ac prouidus.
Planetarum erraticos contemplatus est cursus,
at ipse nunquam aberrauit à recto.
dignior hic, quàm Archimedes fuisset,
qui artificiosam haberet in tumulo sphæram;
nisi summa præditus constantia præsul
odisset quicquid est vitreum.

ἀνατολὴ Oriens,

4 Iulij. *IV. Nonas Iulij*

S. VLDARICVS

Episcop. Augustod.

Synop. *Cùm infans macie conficeretur, à matre miro modo curatus est inedia, & fame. insigni in suos pietate prępditus, barbarorum furori se opposuit. fluuium, exundante alueo, tumentem sine nauigio traiecit impunè.*

ENCOMION 214.

Spectandus hic adhuc paruus inter magna prodigia,
non enim creuit cibo, sed fame.
cùm macies tenuasset infantem,
vnum inuentum est remedium, quo pinguesceret,
alimonia illi subtracta.
hoc scilicet oraculum accepit de filio mater,
vt si vitam prorogare vellet filio,
vitale lac negaret.
quantum hic Sirenum odit illecebras,
qui vel materna respuit vbera?
nutrix non nisi virtus fuit, martiali videlicet puero,
versaturo inter enses, ac tela.
nã obsidentibus vrbẽ Augustam, cui præerat, barbaris
opposuit se, ipsa fronte, & ore augustior;
volitauit impunè per cuspides ferri.
plures hostes vnus ipse perculit vultu,
quàm Otho Imperator armato agmine.
sed quid mirum, eum fuisse impiorum vltorem?
qui vltus est etiam Vindicem fluuium?
eius alueum pede calcauit vndantem,
sicco vestigio;
nempe cùm esset infensus superbo tumori,
noluit vel tangere tumentem;
vereri visus est, ne ipsum inquinaret
etiam vmbra superbi fastus.

III. *Nonas Iulij* 5 *Iulij*.

S. ZOE

Martyr.

Synop. *Nicostrati martyris coniux fuit, pari pietate. apud Martyrum sepulcra preces fundere solita, martyrium & ipsa promeruit. sub arboris ramo suspensa, igni subiecto, propositi tenax, suffocata est fumo.*

ENCOMION 215.

Indidere parentes tibi nomen à vita, *Zωὴ Vita:*
sed eam non ante verè te habere putasti,
quàm spontè subires mortem.
apud Martyrum tumulos supplicare solita,
vt disceres viuere;
è Petri maximè, Paulique cineribus
exarsisti ad immortalitatem.
nunquam animo altiore fuisti,
quàm cùm capillo es suspensa sublimis;
despexisti enim subiectos lictores, & pœnas.
nunquam euiruit, aut effloruit magis virtus,
quàm cùm te ramis arbor implicuit.
accepit coma decus, cùm est igne crispata,
quod simplici cultui ante non dederat
ars cinerarij calamistro.
minus est visa splendescere,
in astris Berenices coma, cùm splenduit in igne tua.
fumo tandem suffocata es, scilicet vt haberet religio
nobilitatis insigne, fumosam imaginem tui.
hoc solùm videri potuit mirum,
quòd tantus, qui in te inerat spiritus,
interclusus arctari potuerit
angustijs parui pectoris,
nisi quòd amplum hoc fecerat, & capax Amor.
collectus in sese spiritus restitit fortiùs.

6 Iulij.

Pridie Nonas Iulij

S. GOAR

Episcop. Treuirens

Synop. *Cùm deesset paxillus, tegmen sui capitis prodigiosè suspendit in Sole. impetrauit diuinitùs morbum, ne Pontifex fieret. lampas ad eius aram sponte accensa. arreptitiũ sanauit, oblato ab illius patre sibi fauo mellis.*

ENCOMION 216.

Nihil ea ætas Goare vidit illustrius;
cui contigit clarissimum ipsum siderum regem
habere famulantem Solem.
fuste roboreo cùm careret,
capitis sui tegmen suspendit in Solis radio.
mira res. emolliit hic duros animos lucis expertes,
at ipsam obdurauit lucem.
habitus est falsò præstigiator,
sed ab ijs, quorum præstricti erant oculi
tantę splendore virtutis.
Hic qui ministerio Solis est vsus,
imperium habere in cætera quoque visus est lumina.
etiam post huius lucis vsuram.
extinctæ enim ante aram suam lampadi
extinctus ipse prodigiosè lumen accendit;
nihil tamen illi fuit infensum magis,
quàm in luce versari plaudentium vrbium.
ne pontificiam acciperet tiaram, & infulas,
diuinitùs impetrauit morbum,
febri sponte cœpit ardere
is, qui vel coactus à Rege, ambitione non arserat.
sed fugauit tenebrarum præsides, qui fugit lucem.
quippe rustici hominis filiam obsidenti eripuit hosti,
oblato sibi ad aram examine votiuo apum.
nil aptiùs. opposuit enim apes, vt pelleret fucos.

Nonis Iulij. 7. Iulij.

S. PANTÆNVS.

Philosophus.

Synop. *E Stoica disciplina fuit. deinde ad propagandam Christi religionem Orientem adijt, caligantem errorum tenebris. eius facta præferuntur Marathoniæ pugnæ, quæ in Stoicorum porticu olim depicta fuit.*

ENCOMION 217.

E Zenonis porticu egresse Pantæne,
excurristi ad latos Indiæ campos.
scilicet nec sapientia, nec virtus tegi potuit tua
sub vmbra porticus,
vocabat ad se iam pridem te Oriens,
non vt daret, sed vt acciperet lucem.
tetricum Stoicę disciplinæ supercilium
extimuerunt solùm gentium Dij,
cæteris leni, ac demisso fuisti.
philosophico indutus pallio
spoliasti Erebum.
nobilissimum omnium egisti triumphum
onustus opimis Orientis exuuijs.
excepit tandem reducem Alexandria victorem.
Pœcile Stoicorum nouis ornare potuisti picturis;
visa est Marathonia pugna ludus præ tua;
libentiùs suam hic artem exercuisset, & pulchriùs
Polygnotus Thasius gratuitus pictor:
nec partem eius Mycon, vt olim, mercede pinxisset,
quia tu ei suffecisses abundè pigmenta virtutum.
Pyrrhopœcilos dicta est illa Zenonis porticus, πυῤῥὸς Rufus
à maculatum videlicet varietate rubentium, ποικίλος Varius.
sed multò gratiùs potuisset picta rubescere
vel nobili strage, quam tu fecisti Deorum,
vel multo pudore, quo suffusi sunt victi.

8 Iulij.

VIII. Idus Iulij

S. PROCOPIVS

Martyr.

Synop. *Vt videretur Dijs sacrificare, per vim eius manibus thus est impositum. adusti sunt igni humeri. collum quoque oneratum plumbo, pedes autem grauati saxo. KaKodæmoni terrori fuit. constantissimè cecidit.*

ENCOMION 218.

Tua, Procopi, supplicia cesserunt in decora.
implerunt manum thure, subiecerunt ignem,
vt videreris illud adolere ijs, quos spreueras, Dijs.
flagrauit igni dextera, fragrauit thure;
sed fecerunt, vt esset vola manus ara constantiæ.
Ardentibus item prunis onerarunt dorsum;
sed fecerunt, vt explendesceret
pulchriùs, quàm Atlantis humerus.
maluisti ignem perferre constanter,
quàm astra ignea ferre iactanter.
non succubuisti labore defessus, vt Atlas.
solùm concepisti ex igni ardorem animi.
Frustra ceruices ipsas onerarunt plumbo,
vt eas simulacris inflecteres.
scilicet grauis non tibi fuisti, sed Dijs,
quia corporum obsessores exigebas imperio;
ne à te pœnis tuis torquerentur, orabant;
metuebant videlicet, ne tuo grauati plumbo,
profundiùs demergerentur in Stygem.
circumdati sempiternis Erebi flammis
reformidabant tuas futuras breues.
pedibus quoque tuis subiecti sunt lapides,
sed nunquam exilijsti maiore gaudio,
quia tibi videbaris habere sub pedibus, & calcare
fictos ipsos ex lapidibus Deos.

VII. Idus Iulij

S. ANATOLIA

9 *Iulij*.

Martyr.

Synop. *Arreptitios solo afflatu curabat. à malefico, cui no-mẽ Audax erat, immissos serpentes contẽpsit illæsa. quo viso commotus Audax veram religionem suscepit, & & martyrium magna cum constantia subijt.*

ENCOMION 219.

Nihil tam extimescere visæ sunt Stygiæ vmbræ,
quàm Anatoliam.
nec mirum, quia lucis hoc Orientis est nomen.
Inhærentem humano corpori hostem
solo exegit spiritu.
nisi esset ille natura immortalis,
perterrefactum sua exanimasset anima.
quanti spiritus hęc heroina fuit,
quæ tàm vastum Titanem afflatu perculit?
cecidit ad eius pedes catenatus hostis,
perfregit hic vi, quo constringebatur, ferrum.
sed tunc maximè se captiuum fassus, ac seruum,
cùm solutus videbatur, ac liber.
Victrix iam illa de sæuitia serpentis primi,
non extimuit cæteros angues.
conatus est ipsam veneficus Audax nomine,
Marsorum superare præstigijs;
euocauit, immisit horribilem anguem;
sed opposuit hæc sibilis preces,
vibranti, ac trifidæ linguæ vnicam suam.
Obstupuit auctor veneficij Audax,
factus est ex Audaci cautus.
quamquam tunc maximè nomen obtinuit suum,
quia ausus est pro religione deuouere etiam caput.
quid hac matrona fidentius, cui ipsa cessit audacia?

VI.

10 Iulij. *VI. Idus Iulij*

SS. SEPTEM FRATRES
Martyres.

Synop. *Filij fuerunt S. Felicitatis, item Martyris; cuius aspectu, & hortatu animati sunt ad ferenda supplicia. plumbatis immaniter cęsi sunt. necem constanter tulerunt. conferuntur cum coeli planetis septem.*

ENCOMION 220.

Nullus victorijs auspicatior fuit campus,
quàm in quo ducem egit Felicitas,
in quo milites Felicitatis filij,
inter hos autem Martialis, & Felix,
ne aut fortitudini deesset omen,
aut victoriæ.
quos illa edidit in lucem, eduxit etiam in Solem.
nouum incitamenti genus fuit ad pugnam,
nam ne pueriliter languescerent, vt viriliter agerent,
materna respexerunt vbera,
memoria lactis elicuit sanguinem.
vsi sunt voce materna pro tuba,
crepundia cesserunt in arma.
non alijs militauere stipendijs,
quàm natalis pietatis.
trepidauit tantæ pugnæ Natura spectaculo,
sola non trepidauit mater,
immò gratulata est filijs necem,
habita tamen est pia,
quia felicitas excipiebat, quos Felicitas ediderat.
cœpit tunc religio non inuidere cœlo,
quippe planetis illustrata septem.
nisi quòd hi fuerunt constantia firmi:
gauisi sunt globis se cædi plumbeis,
quia fecerunt virtutis stabilitati pondus.

V.

V. Idus Iulij 11 *Iulij.*

S. PIVS

Pont. Max.

Synop. *Sub Antonino Pio constanter religionē tutatus est. Sacerdoti Christi sanguinem incautè tractanti poenam constituit. vetuit prædia templorum in profanum vsum cedere. anastaseos Christi diem statuit.*

ENCOMION 221.

Certasti cum ipso Cæsare titulis gloriæ,
nisi quòd tu nomine, ille cognomento Pius.
Antoninum assentatio dixit Pium,
veritas Impium,
vel superstitione in Deos, vel immanitate in bonos,
at in tuo sinu verè acquieuit Pietas;
hanc exercuisti primùm in ipsum pietatis parentem,
pius in eius sanguinem, qui ritè libatur,
sed amarus, & acerbus in eius flaminem,
qui nimis incautè suauissimum cœli nectar
de inuerso effunderet cyatho.
meritò in testimonium pietatis datum à Deo munus
piè tractandum putasti.
domuisti fame obnoxiam culpę sitim.
Quin etiam magni Liberatoris anastasi
principem hebdomadæ statuisti diem,
princeps ipse sacrorum,
nempè cui cura fuit sanguinis in mortè profusi,
& vitæ redonatæ fuit.
Idem vetuisti, prędia sacris dicata delubris
in profanum exteri domini vsum cedere;
liberam voluisti eam esse tellurem, & triumphalem,
quæ suo tantùm seruiret auctori;
maius hæc decus à tuo accepit edicto,
quàm olim à vomere laureato. *Plin.*

12 Iulij IV. Idus Iulij

S. IOANNES GVALBERTVS

Abbas Vallis Vmbr.

Synop. *Cum supplici aduersario pepercisset, Christus è cruce pendens illi annuit. Instituit religiosorum hominum ordinem. cuidam penè demerso opem tulit. perniciosam maturę messi pluuiam inhibuit precibus.*

ENCOMION. 222.

Vicisti, Gualberte, omnium Ducum gloriā nouo titulo;
quia non vulnerasti hostem;
quia non imbuisti cruore mucronem.
pro nobilissimo tibi trophæo fuit
gladius, qui non fuit vsui.
Annuit prodigiosè de ligno salutis vindex
renuenti facere vindictam.
caput, quod inclinauit sibi perferenti mortem,
inclinauit tibi donanti vitam.
stabilitate propositi flexisti Deum.
Ad remittendum æstum efferuescentis iræ,
palæstram statim instituisti virtutis,
insignem nomine Vallis Vmbrosæ;
nisi quòd inter vmbras euasisti Sole clarior.
Didicit à te parens ipsa Natura parcere;
fecisti, ne Arnus fluuius inūdans alueo
viatorem tibi supplicem vndis obrueret;
meruisti hoc, qui animum quondam tuum
ira tumentem frænaueras.
tuo quoque nutu coercitæ nubes
non perdidere pluuia maturam messem;
& hoc meruisti, qui alijs fueras frugifer;
non fuderunt illæ imbrem nocuum,
quia tu non fuderas sanguinem,
etiam nocentis.

III. Idus Iulij. 13 Iulij.

S. ANACLETVS

Pont. Max. M.

Synop. *Græcus hic natione fuit. Apostolorum Principis Petri tumulum munificè, ac piè ornauit, statuit religionis Christianæ caput, & veritatis magistram Romam apud nationes omnes habendam esse.*

ENCOMION 223.

Nihil accepisti, Roma, maius à Græcia,
quàm Anacletum sapientiæ veræ magistrum.
nunquam illustriores visæ sunt Athenæ,
quàm cùm eum ediderunt in lucem.
obmutuit lyceum, cætera siluere gymnasia,
cùm ipsum audierunt docentem.
dedidicit Græcia quicquid tumentes Sophi
inani strepitu effutiere verborum;
quæ hic de religione dictauit, arripuit.
Viluerunt quoque veterum ornamenta fanorum,
etiam Apollinis Delphici anathemata,
cùm hic cœpit ornare Petri tumulum;
æquum esse putauit, ei dedicare marmora,
qui religionis esset fundamentum stabile,
prælatum est nouum piscatoris sepulcrum
antiquis mausoleis Cæsarum;
minores, immò humiles videri cœperunt
Memphiticorum Pyramides Regum;
vicit hic impensas sæculorum immensas
non mole, sed pietate.
excipi voluit triumphales cineres nobili feretro.
Idem religionis reginam inaugurauit Romam;
præsidia salutis peti iussit à sacrorum præside.
constituit in Vrbe pro Palladio Fidem.

14 Iulij.

Pridie Idus Iulij

S. BONAVENTVRA

Ecclesiæ Doctor.

Synop. *Animi pietatem cum doctrina præclarè coniunxit. hæreticos insectatus est acriter. editos libros inscripsit titulis varijs insignes. Seraphicus est appellatus ob pietatis ardorem. pars diuinæ dapis sponte ex ara se in os eius ingessit.*

ENCOMION 224.

Pulchrius in æde animi dedicasti simulacrum,
quàm quod Græci Hermathenam dixere,
ex Mercurio videlicet fictum, & Pallade.
iunxere illi sapientiam fortitudini,
tu pietati.
quamquam in te nihil tam forte, quàm pietas.
exterruisti religiosæ aduersarios vitæ
acie non ferri, sed calami.
quin etiam aggressus es expugnare mortales
nouo armorum genere.
nempè vnum ex monumẽtis tuis instituisti Pharetram,
implesti eam à religione conflatis telis igneis;
alter verè pharetratus visus es Amor.
nisi quòd dici non potuisti cæcus,
cùm esses ingenio lynceus;
volitasti tamen, sed Cœlestium more alitum,
eorum, qui deflagrant proximè hærentes Deo;
horum tu meruisti, vt appellareris nomine,
hoc quodãmodo maior, quàm illi accepere de ara forcipe,
quem Vatis ori admouerunt ardentem pyropum:
ad te verò accedere verentem piè
vltrò Deus ipse accurrit ex ara.
sideritem lapidem referres, nisi tu, non vt ille ferrum,
sed emollitum pietate
conditorem ad te traxisses siderum.

Idibus Iulij 15 *Iulij.*

S. ANTIOCHVS

Martyr.

Synop. *Medicinam exercuit. præfertur Antiocho, Soteri dicto: auidus martyrij fuit. exilijt è vulnere mirè lac pro cruore; quo prodigio commotus carnifex religionem verã amplexus est, & martyriũ constãter subire voluit.*

ENCOMION 225.

Non tam celebre fuit Antiochi nomen
eius, qui dictus est Soter,
quàm huius, qui medica arte saluti consulens
celebrauit verè Soteria. *σωτήρια Salutaria Festa*
insignis in morbis sanandis fuit,
quia & Apollinem spreuit, & Aesculapium,
Panchrestum fecit sibi salubre per vulnera.
cùm secari iubebat alterius venam,
suas omnes exhauriri optabat;
non è brachio, sed largiùs è ceruicibus sanguinẽ mitti,
non tenui, ac summa ferri cuspide,
sed tota & profunda securis acie.
nisi quòd pro cruore lac misit;
abiere mirum in modum ceruices in mammas,
vt adolesceret lacte religio.
hæsit lictor, cum cruentas aliorum cæde manus
liquore lacteo vidit albescere.
concepit ex animo repentè candorem.
excanduit in auctorem cœdis tyrannum,
abiecit protinùs & secures, & fasces,
perferre paratus, quæ afferebat arma.
nec mora: fractæ sunt statim lictori ceruices,
sed infractus stetit animus.
quanta vis eius fuit Antiochi lactis,
quo nutrita creuit pietas tàm citò, tam fortiter?

16 Iulij. *XVII. Kal. Augusti*

S. ATHENOGENES

Martyr.

Synop. *Discipulos, quos instituit, habuit Martyres. cũ ipse ad stipitẽ ligatus esset, vt acriter cæderetur, obtorpuit primò lictoris manus. ceruam habuit, quę postea quotannis ad eius aram, quem pepererat binnulum, deferebat.*

ENCOMION 226.

Meritò dederunt Athenogeni nomen
sapientia illustres Athenæ.
quos hic habuit auditores,
vidit philosophantes in pœnis omnes,
philosophatus est ipse magisterio virtutis.
à Philomacho iudice argumenta religioni obiecta
catenatus soluit.
propositas ante aras coronas Dijs
sibi vendicauit victor, ac suis.
lignum, in quo est colligatus ad verbera,
suggestum sapientiæ fecit.
iudex potius visus est stipes.
diuinitùs quoque statim lictor obtorpuit,
arma delapsa de manibus iacuerunt humi.
sed ne victoria careret laude martialis pugnæ,
ipse vim, ac robur reddidit hosti.
Excepturus iam ceruicibus ferrum,
ceruam, quam alebat, dimisit liberam!
scilicet non fuit locus fugaci, ac meticulosæ ceruæ,
vbi daturus erat ipse exempla virtutis interritæ.
verùm illa miro modo quotannis soluebat votum.
quippe hinnulum recens in filuis enixa
tanquam victimam ducebat ad eius aram.
malebat cerua, suam sobolem præsuli adoleri,
quàm sibi adolescere.

XVI.

XVI. Kal. Augusti 17 *Iulij.*

S. ALEXIVS

Romanus.

Synop. *Posthabitis clarissimis nuptijs, peregrinationem occultè instituit. deinde reuersus, in paterna domo apud scalarũ gradus habitauit ignotus, & ludibrijs seruorũ expositus. tandẽ in morte agnitus ex scripto, quod manu tenebat.*

ENCOMION 227.

Nullum dedit maius virtus Romæ spectaculum,
quàm cùm Alexium opibus, & forma florentem
intrusit in angulum paternæ domus;
vt efferret illum ad fastigium gloriæ,
abiecit apud scalarum gradus.
proh pietas. Romani Senatoris filius
tugurij angustias præposuit lato clauo,
pallorem purpuræ.
peregrinatus est Mundi ciuis;
circumtulit latè per orbem terræ oculos;
sed nihil se ipso admirabilius vidit.
Philosophatus est sub portico
sapientiùs iacendo, quàm ambulando.
Vbi superbum sæculi vicit fastum
in patriam vrbem redijt
onustus opimis spolijs,
tunc maximè, cum penè spoliatus, ac nudus.
Capitolium paternam fecit domum.
trophęa suspendit vel tolerantiæ, vel pudoris.
nuptialem respuit thalamum,
vt se obnuberet.
quamquam calamo se nobilem fecit in morte;
agnouit ex scripto filium Conscriptus pater;
tunc agnitum est, quod latebat, auri pretium,
cum auri modo expalluit morte.

XV.

18 Iulij.

XV. Kal. Augusti

S. SYMPHOROSA

Martyr.

Synop. *Magni hæc animi mulier septem filiorum martyrum mater fuit; quos generosè cohortata est ad supplicia constanter, ac strenuè subeunda ipsa nobili exemplo præcurrens, saxo de collo suspẽso, in mare demersa est*

ENCOMION 228.

Visa est conqueri primò Natura cum matre,
quòd haberet in votis filiorum necem;
nisi quòd postea sensit,
eam in votis potius habuisse vitam.
præcucurrit in aciem prior,
signa contulit, pila commouit,
animauit ore melius, quàm olim vtero natos;
quia maiores ore hauserunt spiritus.
collum, vnde generosa vox prodijt hortantis,
grandi onerarunt saxo;
sed omen id fuit firmitatis, atque constantiæ.
libenter se in profluentem mergi siuit,
vt haberent filij quasi sacram anchoram,
ne procella turbaret instabiles.
quasi iactus est lapis vnà cum gemma
in fundamenti decus.
excitando pietatis in sublime fastigio
vnus natorum Crescentius omen dedit.
quò ipsa profundius est demersa,
hòc soboles erectiore fuit animo.
effecit hostis, cùm lapidem admouit gutturi,
vt materna verba apud filios maius haberent pondus.
effecit idẽ, ne hi matris aspectu emolliti languescerent;
nam cùm eam viderunt constantia penè lapideam,
obdurue runt & ipsi morti.

XIV. Kal. Augusti 19 *Iulij.*

SS. IVSTA, ET RVFFINA

Virgines, & Martyres:

Synop. *Iussæ ambæ hæ Virgines Hispalenses Veneris simulacrum colere, illud potius comminuerunt. confertur hoc cum Diomedis Homerici facto, à quo Venus vulnerata dicitur. tandem simul expetitam oppetierunt mortē.*

ENCOMION 229.

Proferat nunc suas Hispalis heroinas;
nempè virtus Hispanica & in fœminis viget,
Iusta, & Ruffina duo dedere spectacula,
alterum religionis, alterum constantiæ,
Alij alijs de Dijs fecerunt stragem,
his, vt virginibus, fuit hostile in Venerem odium.
nihil putarunt à se fieri posse venustius,
quàm vt simulacrum frangerent Veneris;
comminutum redegerunt in puluerem,
vt ipsa sese tumularet Venus;
fecerunt verè Libitinam.
vnum illa acceperat olim à Diomede vulnus,
sed Homerica fuit fabula.
ab his certè tot accepit vulnera,
quot est in frusta concisa.
Hesperus dicta Venus, aptè apud Hesperiam occidit,
nunquam iustior fuit Iusta,
quàm cùm idoneas de Venere sumpsit pœnas.
nempè frangi debuit,
quæ studet frangere corda mortalium.
comminuta Venus non modò formosa non fuit,
sed omni caruit forma.
venustas omnis abijt in hostes Veneris,
cum pro religione fuso rubuerunt sanguine.
vt infractā se vi hominis virtus ostenderet, fregit Deos.

20 Iulij.

XIII. Kal. August.

S. MARGARITA

Virgo, & Martyr.

Synop. *Cùm in ignẽ pro religione fuisset iniecta, nihil accepit detrimẽti. KaKodęmonem sibi draconis specie oblatũ spreuit. draconis dirũpi visa sunt viscera. huius margaritę pretiũ commẽdatur, ac cæteris præfertur vnionibus.*

ENCOMION 230.

Viluerunt Indicæ omnes, ac Britannicæ margaritæ
cum hac vna collatæ.
clarior hæc, quia in rubro inuenta mari
Plin. sanguinis sui.
verius de hac poterit illud dici,
Margaritæ societatem cœli maiorem esse, quàm maris,
quanquam mirata est Natura cõtra morem factum,
vt inter procellas, & fulmina suppliciorum
palloris hæc contraheret nihil.
in ignem coniecta, affecta est luce, non fumo;
ferro est expolita, non fracta.
Accepit in aureo monili religio
Vnionem nulli pretio parem;
Frustra, ne liquesceret in poculum imperatori Deo,
veneno illam inficere conatus est draco;
nempe veterarius hostis speciem resumpsit veterem,
sed noua virtute fœminæ est oppressus;
nam statim ac illa vafritiem, & fraudem increpuit,
crepuit ipse, inuido rupta sunt ilia.
iactet Roma diuitum matronarum luxum,
quòd non modò gestarint, sed calcarint margaritas;
hoc magnificentiùs religio prædicat,
quòd Margarita calcarit eius luxus auctorem.
dux hæc profectò dicenda est cæterarum concharum,
quæ tanta præstitit ad cauendum solertia.

XII.

XII. Kal. August. 21 Iulij.

S. VICTOR

Martyr.

Synop. *Iussus diuinos honores exhibere Ioui, tantũ absuit vt eũ coleret, vt potiùs eius simulacrũ pedibus cõculcaret. quamobrẽ pes ei detruncatus est. mola quoq; versatili est impositus, quæ illum lædere non potuit, dãnis immunem.*

ENCOMION 231.

Nunquam laurea tantum aut accepit decus, aut dedit,
quàm cum redimiuit Victorem ipsum.
abstulit hic triumphales laureas è sinu Iouis,
accommodauit capiti suo dignius.
quòd frustra conati sunt coniurati Titanes cuncti,
aggestis tot, ac tantis montium molibus,
hoc vnus perfecit Victor, & sine labore.
nam Iouem in simulacro venerari iussus,
statim deturbauit ex ara pręcipitem.
parum hoc; subiecit pedibus, conculcauit.
victricem eius aquilam Victor edomuit.
desierunt flamines minitari illi Iouis fulmen,
cùm viderunt ab ipso fractum.
erubuisset Iuppiter, nisi versus esset in lapidem.
non extimuit ille malorum procellas,
qui habuit sub se Tonantem.
amputauit hostis generosum pedem;
scilicet debuit deinceps sidera calcare, non terram,
qui & sidereum calcasset Iouem.
immò non egebat pedibus Victor,
quia Victoria fertur alis.
versatili postea circumactus est mola,
sed frustra, quia vel stelliferis reseruatus est orbibus,
vel æternitatis orbitæ.
frangi saxo non debuit, qui fregerat in saxo Iouem.

22 Iulij.

XI. Kal. August.

S. MARIA MAGDALENA

Resipiscens.

Synop. *Eius admirabilis pietas, lacrymæ in conuiuio ad Christi pedes fusæ, crinium solutio, vnguenti effusio commemorantur, & commendantur. Galliam Narbonensẽ suo aduentu, & postea reliquijs corporis cohonestauit.*

ENCOMION 232.

Didicit ab hac vberiùs eloquentia fluere,
orauit, perorauit, non lingua, sed oculis.
vt sobria fieret, inter epulas se immisit, & vina,
immò vt fieret cum laude ebria.
Ouid. huic vni inter Cererem, & Bacchum refrixit Venus.
capillum admouit, quem calamistro inusserat,
vt & is, quem amabat, arderet amore.
stratregemate vsa est, antiquitati non nouo,
Plutar. vibrauit scilicet tela vibratis ferro crinibus;
hoc nouum, quòd irretiendo se ipsa fecit prædam.
fudit vnguenta de concha, de oculis lacrymas;
nec tamen harum illa æquarunt pretium.
dum flagrat, & fragrat,
conuiuium illi cedit in conuicium;
sed inter obtrectatorum tela,
præfertur ipsa cunctis iaculandi peritia.
quia præuenit obsequium morituro,
prima vidit redditum vitæ,
vrnam lacrymarum est nacta, non cinerum.
vidit quasi terræ cultorem
eum, à quo didicerat aspernari cultum;
& quia rusticum putauit, minùs vrbanum audijt;
tangendum se dixit ille inter astra, non rastra;
tandẽ ipsa Narbonẽsi Galliæ nobilẽ obtulit comam,
potuit & hęc Galliç pars dici Comata, sed pulchriùs.

XI.

XI. Kal. Augusti 21 Iulij.

S. PLATO

Martyr.

Synop. *Veteri Platoni præponitur. in ignem coniectus miram quandam odoris fragrantiam emisit. sphęra ignea pectori ad supplicium est apposita. cæsus boum neruis, & excarnificatus dirum in modum vngulis ferreis.*

ENCOMION 233.

Sapientiùs est hic philosophatus in carcere,
quàm alter Plato in Academia.
cesserunt huic supplicia in flores lictores in apes,
nisi quòd inter aculeos est impunè versatus;
cruenta nex melle dulcior fuit.
non tam alteri iucunda fuit vmbra platani,
quàm huic flamma, quam subijt;
lusit circa corpus flamma, non læsit,
immò cùm putaretur ipse in rogo combustus,
pro nidore, mirè suauem reddidit odorem,
fragrans exijt ab igne, non flagrans.
potuisset videri ex odorato rogo phœnix,
si priùs abijsset in cinerem,
renatus est igne, licèt non ante denatus.
imposuerunt & mãmillis igneam ad cruciatũ sphęram,
sed fecerunt ad decus in spæra galaxiam.
Cœsus est boum neruis,
scilicet exararunt boues membra vulnerum sulcis,
vt fruges existerent cum gloriæ messe.
Vncis etiam laceratus est ferreis,
vt paterent penè præcordia.
at aperto pectore, nescias, vtrùm fuderit
plus sanguinis, an plus sapientiæ.
cùm noster philosophiam edidit Plato.
desijt alter dici diuinus, hic cœpit.

23 Iulij. X. Kal. Augusti

S. APOLLINARIS

Episcop. Rauen. M.

Synop. *Serapidem præcipuum Aegyptiorum Deum è medio sustulit, eius simulacro destructo. vsum linguæ Bonifacio muto dedit, eiusque filiam arreptitiam curauit. ignem calcauit illæsus. lapidum ictus pertulit.*

ENCOMION 234.

Nihil infensius habuit Osiris, idemque Serapis,
quàm Apollinarem.
Mithol. nactus est hunc acerbiorem Typhone fratre;
linguam illi eripuit, silentium indixit.
Tibul. plangere tristiùs cœperunt Hierophātę Mēphitē bouē,
ne mugitum quidem edere valentem.
ingressi Serapium inconsulti abierunt,
accepturi non nisi ab Apollinari consilium.
At hic qui mutos reddidit Deos,
facundos fecit ex mutis homines;
tale præstitit nobili viro Bonifacio beneficium,
addidit alterum filię,
pulso Stigio hospite corporis.
Iussus est super ardentes prunas incedere;
scilicet didicerunt impunè calcare ignes
pedes calcaturi sidera,
per flammas illustre nactus est iter ad gloriam.
contusum est os lapide,
quia iubendo clauserat os Serapidis;
sed lapis omen constantiæ fecit,
quia solidiora aduersus ipsum ex ore protulit verba;
lapideis Dijs quasi lapidea opposuit probra.
minùs iucundi visi sunt Apollinares ludi,
cùm multò iucundiore spectaculo
Apollinaris lusit Deos.

IX. Kal. Augusti 24 *Iulij*.

S. CHRISTINA

Virgo, & Martyr.

Synop. *A parente impio intra turrim clausa est, ibi Deorum simulacra aurea contriuit, & aurum ipsum pauperibus elargita est. in fluctus deiecta cum saxo. in cunis ferreis locata. mamma quoque ei abscissa.*

ENCOMION 235.

Superasti, Christina, omnem Amazonum gloriam,
victrix non in campi, sed in Deorum puluere.
ab opulento parente, sed impio
intra turrim clausa inter aureos Deos
fregisti signa, comminuisti;
auri frusta partita es inter egenos;
cesserunt in spolia nudorum pauperum Dij.
opposita fuisti Danae;
illa intra turrim facta est aurei Iouis præda,
tu prædam ipsum fecisti Iouem.
demersa es in profluentem, etsi frustra, cum lapide,
quia dilapidaueras bona Deorum,
sed ibi initiata es, & lustrata diuinitùs.
vnda nitorem, lapis firmitatem dedit.
cùm primùm ex aqua illa ritè renata es,
nouum genus pœnæ tulisti, sed aptum.
quippe ferreas præses iussit extrui cunas,
ijs te imponi igne candentibus.
at nunquam maiore fuisti animo,
quàm cùm iacuisti in cunis, vt paruula;
immò cùm oleum superinijci iussit,
pugilem fecit ex pupula,
cùm mammas præcidi, fecit Amazonem.
denique quia è cunis fueras recens egressa,
congruenter lac pro cruore manauit.

25 Iulij.

VIII. Kal. Augusti

S. CHRISTOPHORVS

Martyr.

Synop. *Pellici bonam mentē indidit, quæ postea ob religionis studiū, collo simulacri Iouis iniecta zona, deturbauit illud in præceps. ipsius baculus humi fixus euiruit. pueri specie Christum baiulauit gigas. sagittis frustra ictus.*

ENCOMION 236.

Aequasti animo, vel potius vicisti corporis molem.
gigantem te esse, ideo lætatus,
vt bellum verè indiceres Dijs,
nisi quòd Terrigenis visus es maior;
siquidem dedignatus ipse cum Ioue contendere,
muliebri opera vsus es feliciter;
pellicem enim ad te missam remisisti alia mente,
nouo more egit; soluit zonam, vbi facta est pudens,
vsa est pro lictorio loro, sua zona,
quippe hac ceruicibus Iouis iniecta,
deturbauit eum ex ara præcipitem.
putabat hostis, te Herculi statura parem
posse etiam insanire amore pellicis pari;
sed apparuit virtus tua maior;
quamquam leonem vicit ille, tu lupam,
sed id genus lupæ, cui leonum domitor cessit.
meritò sagittis confici non potuisti,
qui sagittas confregeras venanti Cupidini.
nobiliorem Herculis claua gestasti manu virgam,
quæ humi fixa prodigiosè euiruit statim.
illa Naturæ monstra deuicerit, hæc Naturam.
Insedit tuis humeris paruulus, sed maior cœlo,
mirū. tunc fuisti nō modò prę̄stātior Alcide, sed fortior,
cùm tibi fuit necesse succumbere
diuino vel oneri, vel honori.

——————————— *VIII.* —

VIII. Kal. Augusti 25 *Iulij.*

S. IACOBVS

Apostolus.

Synop. *Vnà cum Ioãne dictus est à Christo tonitrui filius. sæpè visus in bello præsto esse pugnãtibus Hispanis. superauit, cùm viueret, Hermogenẽ magũ prestigijs insignẽ. cùm duceretur ad mortem paralyticum obuium sanauit.*

ENCOMION 237.

Tam eximiæ virtutis heroem
iure sibi deposcebat Hispania,
nempe grauidam hanc fulminibus belli
is sibi propriam debuit facere,
qui dictus est tonitrui filius.
coruscauit vbique prodigijs,
in Mauros tonuit ingenti fragore,
telis palantes oppressit igneis;
cataphractum etiam egit equitem;
admisso, & incitato excurrere visus est equo;
desijt Castores suos Roma iactare, *Val. Max*
cùm hic Hispanis equitauit in castris;
At quid mirum, quòd ei cesserunt arma Maurorum,
cui olim arma Magorum?
Hermogenis pręstigias damnauit Styge. *vid. adag.*
exarmauit veneno angues, armauit se anguiũ prudẽtia.
ideò ipsi decus Regni ambitiosè petenti
promissus est cyathus mortis, an vitæ?
vt verè mortifera Circes eluderet pocula.
Deniq; cùm inuicto animi robore duceretur ad mortẽ,
paralysin obuio sanauit ægroto.
quàm hic neruosè, ac validè subijt necem,
qui necandus alios solutis esse vetuit neruis?
felix natio, cui pro munere immortalis obtigit cinis;
hinc tantũ roboris, ac neruorũ pręte fers victor Hispane.

26 Iulij. *VII. Kal. August.*

S. SYMPHRONIVS

Martyr.

Synop. *Cùm adductus esset ad simulacrum Martis, vt illud coleret, eius aspectu mirè liquefactum est. immò in coenum turpiter versum. Solis etiã simulacrum spreuit, quamobrem vnà cũ Olympia in ignem coniectus est.*

ENCOMION 238.

Nemini admirabiliùs obtigit laurea, quã Symphronio.
nam cęteri decernunt, vt vincant Marte propitio,
at hic vicit aduerso.
parùm hoc, Martem ipsum strauit in acie;
iussus ei honores exhibere diuinos,
lapideum simulacrum prodigiosè emollijt primò,
tum deforme vertit in coenum;
nempe hoc ineunte pugnam,
defluxit omne Martis robur, elanguit vigor,
remissus est æreus arcus,
adamantinus liquatus est thorax;
totus campi puluis cessit in lutum; *Mithol.*
hoc certè Veneris debebatur amasio.
Ductus ille deinde est ad simulacrum Solis,
iterum probata bellatoris virtus,
hoc clariùs, quia prodijt in Solem.
sed qui reuerterat à tam illustri de Marte victoria,
spreuit & Solem.
ante huius aram accensa grandis est pyra,
iniectus est, arsit.
nimirum certare voluit de luce cum Sole,
resplenduit in igne & pulchriùs, & ardentiùs.
ὁλολαμπὴς *tot. s luc ens.* adsciuit sibi sociũ, vel victoriæ, vel splendoris auspicio,
cum in primis, cui vel à certamine, vel à cœli fulgore
nomen erat, Olympio.

VI.

VI. Kal. Augusti 27 *Iunij.*

SS. SEPTEM DORMIENTES Martyres.

Synop. *Sæuiente in Christianos Decio, cùm intra specum se abdidissent, annos multos prodigiosè obdormierunt; postea egressis, ex numo signato in pretium dato agnitus est longæuus sopor. tandem pro religione necati.*

ENCOMION 239.

Dulciùs obdormistis in dura specus silice,
quàm cæteri in molli thalami purpura.
nulla vis somnum vobis abrupit, aut soluit,
quos vna colligauerat pietas.
altus vos occupauit sopor,
sed mens longè fuit altior,
iacuistis, sed erecto animo.
in tam tenaci sopore languor non fuit.
illæ, quas leniter submisistis ad quietem,
promptę erant ad ictum, & expeditæ ceruices.
non membra laxauit, sed intendit quies,
non grauauit, sed extulit.
condidistis natantia, sed sine naufragio, lumina.
inter sæuas religionis procellas
vobis tantùm quiescere licuit;
verè tunc dictus est somnus, portus vitæ. *Senec.*
in hoc tantùm Mors non agnouit fratrem,
quia similior hic fuit vitæ, quàm ipsi.
nihil potuit accommodatiùs fieri,
quàm vt latentem diù in specu thesaurum
proderet numus.
tam profundũ, occultumq; silentium cõpensauit Fama
facundo, claroque præconio.
iam non licet vobis iterum obdormiscere.
in tam arguto eius tubæ sono.

27 Iulij.

VI. Kal. Augusti

S. PANTALEON

Martyr.

Synop. *Medicinæ arte præstitit. paralysin maximè curare solitus. ante Deorum simulacra ductus, ea terræmotu diuinitus impetrato confregit. frustra petitus ad bestias. frustra primo vulnere ictus, demumlac pro cruore fudit.*

ENCOMION. 240.

Minus sibi habere visa est Natura præsidij,
cùm tuam in morbis præstabilem sensit opem.
more eorum, qui se dedebant victi,
Vid. adag. tibi illa, quam protulit, salubrem porrexit herbam;
vnus in vniuersam febrium inuasisti cohortem.
dissoluta in primis solidasti membra,
scilicet qui totus in ea versabaris cura,
vt in pugna pro religione inita
firmus esses, & constans:
nisi quòd nutu commouisti terram,
vt simulacra Deorum ruerent.
curasti homines, vulnerasti Deos.
sed nimirum soliti erant Dij
Homer. inferre ipsi sibi inuicem vulnera.
qui mitigasti morbos, mites in te fecisti feras;
sed maius hoc, quòd ferinum animum lictor exuit;
flexus est, quia & ferrum vidit mirè, dũ stringitur, flecti,
immò instar ceræ penè liquescere.
atqui tunc maximè tu obduratus es in ferrum;
impetrasti à lictore alterius aciem gladij,
qui nesciret tibi parcere prodigo sanguinis;
quamquam lac pro cruore fluxit è vulnere.
quantus te incesserat moriendi ardor?
quo cum penitùs incanduisses,
etiam cruor efferuescens in spumam, lacteus canduit.

V. Kal. August. 28 *Iulij.*

SS. NAZARIVS, ET CELSVS Martyres.

Synop. *Aspectum Nazarij reueritus est tyrãnus, & in Celso puero magnitudinem admiratus animi. simulacra Deorũ deiecerũt ex aris. frustra deiecti in mare. tãdẽ necati sũt. corpora multò post inuẽta ab Ambrosio, & recõdita*

ENCOMION 241.

Mirata tuum est Roma, Nazari, consilium,
quòd pugnaturus cum Nerone Cęsare,
commilitonem adsciueris puerum,
nisi quòd is & nomine fuit Celsus, & factis.
ferunt, te maiestate oris, & vibrata luce frontis
hebetasse tyranni oculos, quos acuerat furor.
at Celsus puer stetit ipso celsior Cesare,
augustali sublimior solio;
non exhorruit tetricum minantis supercilium,
non ferrum cruentum cæde materna;
visa sunt crepundia secures, & fasces.
Vidistis vestros ante pedes comminutos Deos
nulla vi, sed ipso nutu.
iacuerunt illi, vobis erectis.
deiecit vos in mare Nero, sed stultè,
quia non potuit obrui profundo Celsus.
enatastis ambo superiores fluctibus;
scilicet facile fuit superare vndas,
superata iam orbis terræ face, Nerone.
sed expiare tamen voluistis cruore pio
paricidale ferrum.
latuistis postea diù; distulistis triumphum,
vt esset apparatior.
triumphalia refodit arma dux Ambrosius;
recẽtẽ obtulit laureã, quia & cruor inuentus est recẽs.

29 Iulij. *IV. Kal. Augusti*

S. MARTHA

Virgo.

Synop. *Cõmendatur eius obsequium erga Christum, & cũ eodem familiaritas. demum in Galliam est profecta, vbi virgines Deo cõsecrauit prima. Gallos ipsos vera religione imbuit, & aqua lustrauit, abolita veteri superstitione.*

ENCOMION 242.

Regia cuncta vicerunt obsequia,
quæ præstitisti maximo regum, virgo;
fecerunt, vt breui moriturus Deus
imperaret longæ fratris morti.
Laconico ad illum more, cum sorore, scripsisti,
sed nihil vberius scripsit Græcia;
quia manarunt vbertim lacrymæ.
Vid. adag. dignas scripsistis literas cedro,
at quæ funebrem remouerunt cupressum.
miscuit Deus lacrymis vestris suas,
deuinctus precibus soluit à morte germanum;
sed vt solueret citiùs, obtulit obligatum.
In fratris morte laudanda es immortaliter;
nempe cui sermo fuit de perpetuitate viuendi
cum familiari auctore vitæ.
traiecisti postea in Galliam cum exarmato nauigio,
sine velo, sed velatura virgines;
siquidem sacrum parthenonem instituisti prima.
auolarunt statim victæ Dodonæ columbæ,
cùm tuarum eximius candor enituit.
tibi, vt parenti virginum, Gallia maximè placuit.
quia candidis decoranda lilijs.
Ad Aquensem regionem appulisti.
accepisti videlicet omen loci,
aggressi sunt statim Aquenses lustrari aqua.

III. Kal Augusti 30 *Iulij.*

SS. ABDON, ET SENNEN
Martyres.

Synop. *Fuerunt hi è Persidæ Reguli. Solem patrio more diuinis honoribus prosequi noluerunt; immò in eius simulacri faciem inspuerunt. famelicis leonibus sunt obiecti, qui nihil omnino eis detrimenti attulerunt.*

ENCOMION 243.

Regali Persarum prosapia editi
vicistis opibus animi
Persicos ipsos apparatus. *Horat.*
tunc vestra virtus effulsit clarior,
cùm spreuit, quem colere iussi fuistis, Solem.
Anaxagoras pœnas olim dedit, vt impius, *Plut.*
quòd Solem dixisset lapidem,
vos pœnas pertulistis, vt pij,
quòd negassetis Solem lapideum Deum.
noluistis aut errare cum erratico sidere,
aut deficere à fide, vt ille deficit luce;
occidere maluistis, quàm illum aut orientem,
aut occidentem colere.
quinimmò non dubitastis in faciem Solis inspuere,
cœpit maculosior Sol haberi, quàm Luna,
si dicenda labes esset,
quæ ore saliua defluxit aureo.
vel hoc præstantior apparuit virtus,
quòd tunc temporis superastis, ac spreuistis Solem,
cùm ille erat in Leone,
cùm exardescebat in lucis spicula.
quinetiam in amphitheatrum producti,
leones, quibus estis obiecti, generosè vicistis.
mirum spectaculum! leonum animosa vis omnis
suam se transfudit in prædam.

Pri-

31 Iulij. *Pridie Kal. Augusti*

S. IGNATIVS LOIOLA

Societatis IESV parens.

Synop. *In bello cùm ictũ esset crus tormenti pila, resipuit. inter multa eius pietatis argumenta procacẽ iuuenẽ intra gelidũ lacum increpitãs à flagitio reuocauit. multa edidit prodigia. intra eius tumulũ stellæ scintillare sunt visæ.*

ENCOMION 244.

Quid in te fuit, parens magne, non mirum?
à belli flamma, mentis auspicatus es lumen;
ab arcis ruina, celsum fastigium gloriæ;
à terræ motu, constantiam;
ab ictu bellici fulminis, vitam.
murale tormentum aperuit virtuti aditum,
globus igneus stabilem te, & quadratum fecit.
tunc abstinere cœpisti à vitę ludo,
cùm excepisti pilam;
tunc certior euasit tua salus,
cum dubia fuit Martis alea.
quæ vulnus inferius obligauit fascia,
ea sanctitatis altius prætulit diadema:
mira res. ambo heroes, Franciscus, & Ignatius,
auspicati pietatem estis à crure saucio,
ille loro, tu telo.
excursuri licèt orbem terrarum, ambo,
ille itinere, tu consilio.
ostendistis, ad culmen gloriæ gradum fieri per vulnera.
iam tum prætulistis ambo diadema sanctitatis,
cùm incessistis crure vittato.
nam dictũ de Pompeio est, obligante crus sauciũ fascia,
parum referre, quo in loco diadema gestetur;
Plut. Refrixisti ab æstu futilis gloriæ telo igneo;
accendisti pudore iuuenem glacie tua.

quan-

quantus fuisti heros, qui vincere valuisti
etiam manu torpente?
paludatus imperator rediisti è castrensi palude;
nouum spectaculum Herculeo maius,
intra lacum non hydra, sed eius domitor fuit,
vt cederet in fontem gloriæ lacus.
passus es, constringi, & cogi te frigore,
vt iuuentus liberior esse desineret.
inter duras glaciei crustas
peruicacem emolliisti animum.
pietas intra eã crystallũ & pulchrior,& maior apparuit.
Inter Aquilonis gelida flabra
ardentiora emisisti suspiria.
potuerunt cætera membra gelu vinciri, non oculi.
quos tunc maximè soluisti effusus in lacrymas.
Meruisti,Ignati,idẽ, quod magnus olim Moses,elogiũ,
vt dicerere Dei digitus;
scilicet & tu Naturam obstupefecisti prodigiis.
vnus hic digitus tot Tyberi subdidit Barbaros,
quot alluit circumfusus Oceanus.
subiecere captiuas innumeri populi manus
vnius Ducis constrictas digito;
hoc tamen in te Dei digitus operatus est nouum,
quòd non sparsit,vt olim, cinerem ad perniciem,
sed mortuos excitauit ad vitam,ne abirent in cinerem,
nõ tenebras fudit,sed illud,quo radiare visus es,lumẽ.
Quin etiam tui digiti scribentis edicto
mulctati sunt exilio infesti nostris ædibus Lemures.
parùm fuit,iis eripere obsessa mortalium corpora,
nisi explicares obsidione domus Lauretanæ viciniam.
absens licèt Imperator egisti triumphum,
victor de laruatis Laureti hostibus laureatus,
si fas est dicere; penè plus potuisti vnus edicto absens,
quàm cohors prætoria Cœlitum cicumsistens.
factum benè, atramenro hostes abegisti atros.

quanquam debet vel hoc notis inscribi aureis,
quòd Vmbras scribendo depuleris nigras.
meritò consignatum est memoriæ literarum,
quòd resignatis viceris literis.
acriùs,& feliciùs pugnasti acie calami,
quàm antea ferri.
quàm inaudita fuit tui vis fulminis,
quo percussisti hostem,vel Laureto tectum?
quantùm impios terruisti Manes imperio,
qui fugasti nutu?
At initium tam illustris virtutis dedit obscura specus;
clariùs philosophatus es sub eius vmbra,
quàm olim Gymnosophistæ sub Sole
meruisti, vt Margarita Hispaniarum Regina
acceptum lapillum vnum è tua specu
præponeret innumeris è Tago collectis;
ipsum deinceps Margaritæ nomen
sibi vilius fuit.
nunquam metuendus magis fuisti Erebi castris,
quā cū exarmatus suspendisti gladiū de tholo templi.
Magnæ Virgini ea vouisti arma,
quibus deuoueras virginitatis hostem.
excanduisti in virginalis tutela candoris;
penè gladiū infecisti sāguine,ne hic inficeretur ꝓbro.
Denique clarior fuisti puluere sepulchri,quàm campi.
tuus ille, quasi Solis, fuit occubitus,
quia non aliæ arsere tædæ,quàm sidera;
mirè descriptas habuisti cœli rationes in cinere,
cui mathescos eruditus cederet puluis;
in magisterio virtutis,pro radio radiata frons fuit.
fecisti,vt astra,quæ dominari falsò putabātur in viuos,
tibi verè famularentur emortuo.

FA

FASTI

veterum Romanorum, atque Græcorum collati cum nostris.



AVGVSTVS.



X Sextili dictus est hic mensis Augustus; quia Cæsari Augusto auspicatus fuerat;hoc enim mense,& primùm consul est creatus; & victorias reportauit multas; & ex Ianiculo legiones deductas in suam recepit fidem;& Aegyptum in potestatem redegit; & ciuilis belli procella detonuit. Quamobrem, & Senatusconsulto, & plebiscito decretum est, vt Sextilis mensis diceretur Augustus. Sed is honor *Augustino* potius,qui in hunc mensem incidit, immò in eum ipsum diem, qui olim Victoriæ dedicatus erat, tribuendus esset, inuicto videlicet religionis duci. Græci appellarunt hunc mensem Boedromionem à Boedromijs, quę celebritas erat euidam, velut excursioni similis,quæ cum acclamatione fiebat,vnde & vocabulum deductum videtur,à voce scilicet, & à cursu, quod Philochorus, & Harpocration in Iouem referunt, qui opem Atheniensibus tulisset aduersus Eumolpum pugnantibus; & Βοηδρομεῖν aiunt significare, opem præstare, atq; ad pugnam currere. Sed hanc diuinam opem verius, ac certius experti sunt bellatores nostri. certè Kalendis ipsis testatur hoc *Petrus* solutus ab vno Cœlitum ferro, ac liber abire iussus. At verò ab Aegyptijs dictus est hic mensis Mesoris fuitq; Harpocrati Deo sacer,quem admoto digito ori fecere silentij Deum. nobis tamen in tanta nostrorum gloria silere non licet. Fuit autem Sextilis mensis apud Romanos in tutela Cereris; apud nos est in tutela eorum Cœlitum, quo-

Sueton.

Gyrad.

Frugifera

quorum opera tanta vbique terrarum religionis seges ex-
95 creuit, tanta collecta gloriæ messis, ad quem vsum adhibitum est id, quo cęsi sunt, ferrum.

1 Kal. August. Fuit hic dies insignis Romæ triumphis duo-
August. bus; alterum Romulus de Camerinis egit in vrbe nascente,
16 alterum Q. Fabius Max. de Samnitibus in adulta. Sed vtrisq;
462 triumpho, prę sertim Romuleo, opponitur ille, quē nouo mo-
Liuius. re dux, & imperator religionis catenatus egit *Petrus*. maior
Goltzius. gloria captiuo fuit, quàm captiuos trahentibus ante currum. veteris Romę parentem, nouę parens sua inobscurauit vmbra; illa inquam vmbra, quæ alijs dedit vsuram lucis. Præterea
Kal. vet. accommodatissimè accidit, vt cum hic dies sacer esset apud veteres Spei Deæ, eiq; in olitorio foro sacrā facerent, nunc item * *Spei* fit sacer, sed illi Spei, quæ *Sophia*, hoc est sapientia, nō vt altera illa, quę stultitię, filia sit. hęc *Spes*, atq; vnà virgines sorores * *Charitas*, ac * *Fides*, laureatæ incedunt in pompa. Fuit hoc item die consecratio templi Martis, equestri certamine celebrata; apud nos martij vigoris heroes decertant, ac ferè omnes etiam nominibus auspicatis; ij sunt *Leontius*, & *Alexander*, & quidam quasi in religionis castris signifer, *Aquila* nomine; cum quibus ad omen pugnæ se associant aptissimè, & *Faustus*, & *Bonus*, & *Felix*.
Liuius.

2 IV. Nonas August. Ater Romanis hic dies, & infaustus
August. fuit, quo die Romani ab Annibale ad Cānas, miserè trucidati
Macrob. sunt. Quinctilius quoque Varus cum tribus legionibus in saltu Theutoburgensi ab Arminio Cheruscorum principe interemptus est; quamobrem factum, vt quartus quisq; dies ante Kal. vel Nonas, vel Idus cuiusque mensis ater diceretur, & inominatus haberetur. At verò nobis hic dies nullo modo esse potest ater, cum illustris sit *Rutilij* martyris flamma; in quam non nisi ad decus videtur iniectus, vt videlicet rutilaret clarius. accedit ad splendorem altera *Theodota* fortissi-
Sueton. mæ matronæ, ac filiorum flamma. Quamquam ex parte Romanis ipsis candidus hic fuit dies, ac lętus, victoria Cæsaris, quam de citeriore Hispania retulit vltimam. sed Cæsaris laureæ opponitur * *Stephanus* Pont. Max. qui ante ætas ipsas cā, quam præferebat nomine, adeptus est re ipsa coronam.

3 III. Nonas August. Mardonius à Græcis ad Platæas victus; quapropter Platęenses quotannis sacra faciebant. Persica irē
August. classis ad Mycalem Promontorium Asię in Caria victa: con-

tra

tra à nostris non nisi strenuè, feliciterq; pugnatum. in primis *Indi martyres*, Persidi finitimi, cadendo vicerunt; quibus ad contexendam trabeam triumphalem commodè accedit *Lydia*, purpuraria, quæ initiò religioni tunc primùm tanquam inauguratæ reginæ adhæsit, vt ei appararet ornatum. At verò *Asprem* candido notat hunc diem calculo; principem enim religionis *Petrum*, à quo primas Neapolitana vrbs accepit infulas, *Candida* matronę indicio conuènit. Denique illa quaſi triumphalis quædam fuit pompa victoris, qua *Stephani* laureati primipili corpus cum iussef inuentum, elatum eſt, quod vt honorificentiſſimè fieret, Honorio ipso imperante accidit. Plutar. Herodon.

Pridie Nonas August. Victoria festum Romæ fuit, quam numinis loco habuerunt. Incidit in hunc diem aptè * *Domini cus* victorijs innumeris clarus, & spolijs opimis onustus, cum laureato agmine suorum. Ex eius certè quasi militari disciplina tot extitere inuicti duces, qui sapientiæ armis, atque pietatis instructi, religionis hostes acerrimè semper insecuti sũt. Porrò hunc ipsum diem olim Victoriæ sacrum occupauit ingens alterum laureatorum agmen, hoc eſt nouem millium fortiſſimorum militum, qui in Perside pro religione pugnantes occubuerunt, atque his ad immortalitatis, ac sempiternæ recordationis omen, accedit meritò, ac iure *Perpetua*. 4 August. kal. vet.

Nonis August. Fuit hic dies Saluti sacer, quæ in colle Quirinali colebatur; sacer etiam fuit Spei. apud nos autem candidiſſimæ Dei Matri Virgini, niuis prodigio insigni. ex illa vera salus orta, illius etiam pietatis spe nitimur. Accedit ad niuis candorem decus purpuræ, quam * *Osualdus* Anglorum Rex dedicat. Porrò hunc ipsum diem ornauerat olim C. Iunij Bruti Cos. triumphus de Samnitibus partus; sed ornatus eſt postea maioribus nostrorum, in primis *Emygdij* præsulis triũpho, in quo Picenos nouæ Romæ subiectos tulit. nec minus insignis fuit is, quem egit *Busignius* de Iuliano Cęsare, quem constanter redarguit impietatis, atque perfidiæ. Denique accedit ad huius diei ornamentum *Paris* antiſtes, alteri opposi tus Paridi, quippe contrarium, quàm ille, Veneri sententiam tulit, nihil enim inuenustius iudicauit Venere. 5 August. Kal. vet. 448 Goltz.

VIII. Idus August. hunc diem celeberrimum habuit Roma ob Octauij Imperatoris triumphum de Pannonijs, Dalmatis, Iapidibus, & Gallis reportatum. C. item Albius Carrinus de Gallis, & Sueuis opimá retulit spolia, eodem anno, ac die, 6 August. 724

dic. sed omne illud triumphalis pompæ decus obrutum est splendore eius gloriæ, qua præfecu ic Liberator noster, cum in more Solis speciem induit. Candidissimus uterq, dies est, & hodiernus, & hesternus, niuibus videlicet aspersis; quà delubro matris, quà indumento filij. nihil accommodatius opponi poterat Albij triumpho, quàm albescens Deus. Porrò in hunc ipsum diem nonnulli putant incidisse Miltiadis & Callimachi Atheniensium ducum victoriam apud Marathonem de Hippia partam. Sed eam victoriam, & magnitudine superauit è nostris *Magnus* ipse, & gloria *Stephanus*, & auspicio *Felicissimus*.* *Xystus* autem dux religionis, & sibi lauream comparauit, & *Laurentio* nobiliorem prędixit.

Goltz.

Plu.
Iustin.

7 August. 724 Goltz. VII. Idus Augusti. In hunc diẽ incidit alter Augusti triumphus, quem de victa Macedonia reportauit. Atqui hãc triumphalem ex victoria gloriã maiore sibi vendicat iure *Victricius* ipse, qui Iuliani Cæsaris perfidia superata, & lictoris sæcitate percussi sæuitia, expeditionem nobilem in alias regiones fecit, atque indomitas Morinorum, Neruiorumque gentes ad Romana signa traduxit. Neq; verò, aut triumphali curru earet *Albertus*, ex Heliæ scilicet vatis disciplina; aut bellicis spolijs, & victorum muneribus *Donatus*, ac *Donatianus* antistites; quibus accedunt, & ad omen pugnæ *Faustus*, & ad voluptatem quasi Capitolinæ cuiusdã pompę, *Hilarius*. quamquam apté vterque incidit in Constantini magni natalem, quem nonnulli hunc diem faciũt; eius nimirum, quem educasse videtur ipsa fausticas, & qui squalentem religionis faciem pietate, & munificentia exhilarauit.

Eutropius.

8 August. VI Idus Augusti. Tertius actus est ab Augusto triumphus Aegypto subacta, & superatis Antonio, atque Cleopatra. Illustris quoq; habitus hic dies est vel ex eo, quòd Soli Indigeti sacer esset, cui in colle Quirinali sacrificabãt. Celebratus quoque præclara Q. Fabij Max. victoria fusis ingentibus Allobrogũ copijs, quamobrẽ Allobrogicus est dictus. At fecit huic diei non modò splendorẽ, sed pretium *Smaragdus* martyr, cũ *Cyriaco* in primis, & * *Largo*. Nec minus hunc illustrauit diem illa *Leonidis*, & *Eleutherij* flamma, quàm ipsa lux Solis Indigetis, quæ potius superstitione mentis aciem obcæcauit. At verò Fabij Max. virtus cum *Seueri* virtute collata, apparet minima. hic enim ex India profectus in Galliam, domitos religione populos liberè parere coegit Romæ.

V. Idus

V. Idus August. Cæsar Hispalim vicit. Atqui apud nos * *Romanus* potius miles ab Hispano duce *Laurentio* victus manus dedit; immò manus virculis, humeros virgis, collum securi dedit; quamobrem ob admirabilem animi constantiam libenter illi cohæret, & ipse constantissimus Martyr *Firmus*. hos consecuntur *Iulianus* in primis, & *Martianus*, qui, vt firmitatem, ac soliditatem propositi ostenderent, imaginẽ magni Liberatoris in ęnea porta, hoc est omnium firmissima, collocarunt, spreta etiam Leonis Cæsaris iubata purpura; Respirauit hoc religio die, quia Valens Imperator eius hostis acerbissimus à Gothis dicitur interfectus. 9 *August.* *Rufinus.*

IV. Idus August. Bellonæ sacer hic dies fuit, omnia in sacris perstrepebant fragore armorũ. Sacerdotes humeros, & brachia cultris cruentabant. At nemo certè poterat opponi Bellonæ robore animi fortior, quàm * *Laurentius*. nihil vidit Roma par tantæ virtuti. obstupefecit quoque Naturam, quia & fulmen in se belli coniunxit, & laurum. hunc consequuntur sexaginta quinque etiam laureati Romę, qui non dementer se sui fecere carnifices, sed sapiẽter tulere. His, & ijs, quos Alexãdria dedit pia constantia, offert se quasi clarissimum astrum *Asterius* Martyr, præsertim *Laurentio*, cuius probata virtus est noctu. Hoc item die Romæ aræ extructę Opi, ac Cereri frugum parenti; atqui *Laurentius* verè diuinam expertus est in flammis opem, cum vnus Cælitum linteo sudorem absterset; quàm vberem autem collegerit messem gloriæ, præter cęteras regiones, patria nouit Hispania. 10 *August.* *Kal. vet.* *à* πρ *Astrum.*

III. Idus August. Illustrem fecit huic diem non veterum fastus, ac fumus, præsertim ex Imperatoris Traiani, cuius emortualem quidam putant, rogo, sed potius flamma, quam * *Tiburtius*, & *Alexander* antistes subiere constãter. At *Ruffinus* Marsorum pręsul Maximinum expertus est multò acriore sęuitiæ veneno tumentem, quàm Marsos angues, nisi quòd ipsi non obfuit, sed profuit potius ad vitam. Deniq; si nihil laude dignum huic diei vetustas attulit, at certè nunc dignitatis affert plurimum *Digna* ipsa virgo. 11 *August.* *Th. v. h.*

Pridie Idus August. Dicatus fuit hic dies Herculi, magno Custodi dicto, in Circo Flaminio. Atqui nihil accommodatius fieri potuit, quàm vt nunc idem dies sacer sit * *Herculano* Brixiensium præsuli, & religionis custodi verè magno: maiora profectò, ac plura confecit monstra *Herculanus* litteo; quàm Hercu- 12 *August.* *Gyral.*

Hercules claua. Accedit *Anicetus* Comes non modò nomine, sed factis inuictus, qui monstrosæ Diocletiani sæuitiæ constanter restitit. Consequuntur, præter cęteros, *Crescentianus*, & *Largio*, quos vetustas Herculea de stirpe prognatos dixisset. Illud verò diligenter attendendum discrimen est, quòd Hercules, qui dictus est Custos, præterquam sui pudoris, muliebri more molliter lanam tractauit, & colum; contra mulieres, quæ in hūc ipsū incidunt diē olim ipsi sacrū, virili potiùs fortitudine fuerūt, ac superiores ferro, nec fine auspicio nominis, *Felicissima* videlicet virgo, atq; *Hilaria*, quam in ignē coniēcit fluuium pietatis; vt opponeretur Herculi, quem immisit in rogum furor: atque illa quidem non tàm cum flamma pugnauit acriter, quàm lusit hilariter; quamobrem aptè se illi adiungit, vt illustriorem faciat flammam splendore ipso

Plutarch. nominis, rerumque gestarum,* *Clara* virgo. Hoc item die Athenis Charistia celebrata pro libertate parta; quæ multò lætiora celebrata sunt à nostris; præsertim à quingentis viris sacramēti religione obstrictis, ac pro eius libertate deuotis.

13 August. Gig. 68. l. 12. Turnebus. Idibus August. Dianæ sacer fuit hic dies, quo die mulieres voti dānatæ, & cōpotes factę, ab vrbe ardentes faces in Ariminium nemus, vbi superstitiosè colebatur Dea, ferebant. venatores item cum spicatis facibus eò se conferebant; canes morbo affectos infulis velatos Deę sistebant, omneque instrumentum venatoriū coram prę ponebant. putabatur autē interim Diana feriata emeritos canes à venatione, & immunes habere. Apud nos * *Hyppolyto* sacer est dies, non ei, qui Dianæ alumnus insectatus est feras, sed qui Dianam ipsam, ac cęteros Deos. Hoc ipso die feriæ fuerunt seruorum, & ancillarum; quòd videlicet eo die Seru. Tullius Rex è captiua natus esset ancilla. at vide quantum noua Roma nobilitate præstet veteri; non enim ancillarum, sed *Radegundis* Reginæ festum celebrat diem. cuius purpuræ decus *Concordia* *Hippoliti* nutrix auget sanguine; vt autem illum lacte, ita religionem cruore aluit, vt acciperet incrementum.

14 August. Plutar. ka. vit. IX Kal. Septemb. Græci Persas Artabanum secutos profligarunt. Athenienses quoque Chabria duce nauali prælio victores extiterunt. At Romani Ioui liberatori faciebant. Confer nunc Atheniensium, cæterorumque Gręcorum robur cum vnius *Marcelli* virtute, obruetur planè eorum fama: hic non dubitauit celeberrimum illud Iouis delubrum, quod

Apa-

Apameę fuit, sua manu demoliri, spreto, vel Iouis fulmine, vel vulgi furore. *Eusebius* quoque Constantio ipso Cęsare firmior cum Arianis infestissimis hostibus dimicauit, & vicit. At verò * *Athanasia*, quę à mortis victoria nomen fert, per vrgilio assumptę in cœlum Dei matris opportunè se offert, ac mortis victrici pręcurrit ad decus.

XVIII. Kal. Augusti. Non est ausa vetustas in contentionem venire de gloria eũ magnitudine, atq; pręstantia eius prodigii, quo magna Dei mater delusa morte euecta in cœlum est. Quanquam nobilitatus postea fuit hic dies insigni nostrorũ victoria, cum Rhodum insulam eripuerunt hosti, hoc est Solis vrbem, & Solis quondam colosso nobilem Turcicę Lunę; nempe huius opposito ille defecerat. actum est hoc à fortissimis Equitibus Hospitalarijs, vt vocant, S. Ioannis; quo die in Mysterijs sacrorum de Marthę virginis hospitio mentio est. Dicitur quidẽ ipsa Dei parens inclytę Ciuitati similis, quã etiam cum vrbe Rhodo ex parte conferre possis, in qua olim aurum pluerit, & in cuius fundamentis fragrantes repertę sint rosę; nisi quòd hęc vrbs aliquando dicta est Ophiusa à serpentium copia, cum ad alterã ne vnus quidem ille vetus, ac vafritia insignis accesserit, vt venenum euomeret. Nobilitauit hunc ipsum diem non modò genere, sed pietate * *Arnulphus* Lotharingię Dux, qui Pipini pater fuisse dicitur, & Caroli magni Imperatoris auus. is posthabito sęculi fastu, atq; vrbiũ luce, in vmbras se abdidit nemorum, sed vel tunc, cum flammam, quę patriam depascebatur, extinxit, factus est illustris. Denique magnę Matri cœlum ineunti associat se ex *Ignatij* Loiolę disciplina nobilissimus adolescens *Stanislaus*, cùm multis nominibus gratus, tùm maximè studio pudoris, & fragrantię diu integri ab obitu corporis, virginum vexilliferę coniunctissimus; ac propterea licet nondum recensitus in fastis, tamen quia decretę sunt illi arę, pręteriri non debuit.

15 Augusti

Chron. Fran. 1309

XVII. Kal. August. Neptuno certamen equestre à Romulo institutum. atqui nemo tanto cum plausu certauit, quàm qui in hunc ipsum diem incidit *Ambrosius* centurio, qui Diocletiani Cęsaris iussu demersus, enatauit ad portum verę salutis, nihil his Neptuno debuit, qui in certamine Neptunum ipsum vicit. cęteri quoque, inter quos *Diomedes*, & *Titus*, excitata per impios tẽpestate, quasi decumanos superarunt fluctus; ac propterea tanquam tranquillitatis omen opportunè affert

16 Augusti Kal. vit.

 insigni

insigni pietate *Serena*, vxor quondam Diocletiani Cęsaris, qui frustra concitauerat fluctus. nempe hac temperatione vritur prouidentia; vt ferè coniuncta sit procellæ serenitas. cum *Serena* congruit *Rocchus*, qui corruptum, & inquinatum tabifica ui cœlum correxit, ac purum esse iussit. Sed nemo opponi aptiùs Neptuno potuit, quàm * *Hyacinthus*, qui Vindicem fluuium sine cymba transmisit, idem facturus, si oportuisset, in mari.

17 *Augusti* *Varro.* XVI. Kal. August. Portumnalia ad pontem *Aemilium* celebrata, vbi Portumno ædes erat erecta. Iano item, ad theatrũ Marcelli sacrificatum. vterque clauiger Deus est habitus. Sed aperuerunt potiùs sibi aditum ad gloriam suis pœnis *Rogatus*, & *Bonifacius*, ambo ministri sacrorum. hi quidem inauditis excruciati supplicijs, semper liberi euaserunt; nec mirum, habuerunt enim vnum è socijs, qui salutis daret auspiciũ, *Liberatum* nomine. Cum his autem inuictis heroibus virtute se iungit * *Mamas* fortissimus Martyr, qui magnitudine virtutis affinem nomine Mimantē, vnum ex gigantibus, pygmęum fecit. Terminalia hoc item die Romæ celebrata ob terminos à Numa rege positos, qui certè verę religioni nunquã cõstitui potuerunt. adeo horum, cęterorumq; præstanti virtute propagata, regiones omnes, etiam vltimo discretas Oceano, victrix occupauit.

18 *Augusti* *Plut.* *Gyral.* XV. Kal. August. Consualia Romæ celebrata Conso Deo, cui ludi dati, ob consilium ab ipso inditum de Sabinis virginibus rapiendis, illuso pudore, ac flore decusso. Contrà apud nos sacer dies est *Floro*, qui vt pulchriùs efflorесceret, hostis beneficio apud aquas demersus est. Illi verò meliora, quàm Romani iniere consilia, qui pro religione se deuouerunt, in primis adolescens *Agapitus* in ipso ætatis flore: adde *Serapionem*, *Hermam*, & *Leonem*, aliosque complures; quibus ob constantiam singularem adhæret *Firminus* antistes. Accedit commodè & *Laurus* Martyr. nihil autem accommodatius fieri potuit, quàm vt ad fortissimorum militum ornandum caput, & *Florus* conueniret, & *Laurus*. Denique honestat hũc diem * *Helena*, Cõstantini Magni mater, quę, vt verè dici posset Augusta, consilium inijt pietatis plenum de recuperando Liberatoris nostri trophæo.

19 *Augusti* *Dion.* XIV. Kal. August. Emortualis hic dies Iulij Cæsaris Augusti fuit; quo item ipse consulatum inierat. adeò sæpe contexitur syrma

syrma cum trabea,& vestis pulla cum purpura. Sed commodè accidit,vt Iulii funere pollutum diem expiet, lætumque reddat alterius *Iulij* natalis.fuit & hic purpuratus, quippe Senator,sed pulchriùs,& splendidiùs,quàm primus, quia hic fuso pro religione sanguine induit dibapham. facit itē hūc diē ex atro purpureum * *Ludouicus*,quia regis filius.Hortos hoc itē die in Veneris tutela positos tradunt.atq; prǽsul hic florē pudoris intactum sēper à Veneris vngue seruauit; quod maximè *Thecla* præstitit,quę leonis vnguibus obijci,quàm lenocinari maluit. Vinalia quoque Rustica ad hunc diem nonnulli referunt,quo videlicet die flamen Dialis vindemiam auspicabatur. sed nullum conferri potest merum cum eius suauitate cruoris,qui & ex *Andrea* tribuni,sociorumque militum, & ex *Timothei* expressus est venis. *Paulus ex Festo.*

XIII. Kal. August. Athenæ ab Antipatro captæ,& præsidiū Macedonicum impositum. Thebæ quoque ab Alexandro deletæ. Atqui non tantū accepit vulnus sapientia ex Athenarū excidio, quantum gaudium ex virtute * *Bernardi*, quæ nulla vi potuit expugnari.eminebat.n.illa sublimiùs,quàm in Athenarum arce Minerua Phidiæ,armata ægide,& vibrante hasta. eius præsidio,& Petro Leoni, & Guilelmo Comiti restitit: omnibus hic animi ornamētis illustris habitauit in Claraualle;quamobrem ei accommodatè se iungit *Lucius* martyr; ac præterea illi,qui clari facti sunt flamma;quo genere cruciatus affecti multi, vt *Leouigildus*, & *Christophorus* Cordubæ. accedunt triginta septem in Thracia, & *Memnon* centurio longè clarior,quàm alter,qui Auroræ dictus est filius. adde * *Philibertum* Erebo formidandum.quibus omnibus,ob insignē de impietate victoriā,*Stephanus* Pannoniæ Rex triūphalem sui nominis coronam,& purpuream trabeam porrigere quodammodo videtur. Hoc item die Athenis celebrata mysteria,quę appellabantur Magna,quo die Iacchus, siue Liber pater in Eleusinē ex Vrbe trāsmittebat. Sed Magna mysteria ebriosę Gręcię antiquauit sobrius, & par nomini, *Maximus*. 20 *Augusti Plutarch.*

XII. Kal. Septemb. Nobilitauit hunc diem M. Fuluij, qui Nobilior est dictus, Cos.magna cū pompa ductus de Liguribus, & Eleatibus triumphus. At multò nobiliorem triumphum * *Priuatus* antistes,& martyr inuictus de duobus Imperatoribus Valeriano, & Gallieno egit. comitantur illum laureati multi, *Anastasius* in primis, & *Paternus*. *Bassa* verò 21 *Augusti 595 Gelasius.*

matrona Ducis munere functa, cũ *Theogenium*, *Agapium*, & *Fidelem* filios ad seruandam sacramenti fidem cohortata esset, & cum laurea præmisisset, consecuta deinde est ipsa victrix, fœcunda mater non minus laude, quàm prole.

22 *Augusti* Kal. vet. XI. Kal. Septemb. Venatricia celebrata, hoc est Dianæ venatricis festa; sed nostri venatores ea sibi maiore iure deposcunt, onusti Deorum præda, quos quasi feras insecuti sunt. * *Symphorianus* præsertim adolescens, *Philibertus*, & *Agathonicus*; & illi, qui omen secum tulere, vel roboris, vel successus, *Martialis*, & *Felix*. *Epictetus* autẽ lõgè sapientiùs philosophatus est, quàm alter ille Hieropolitanus è Stoica disciplina. in cãpo hic iaculari maluit, quàm sub porticu, pietate, quàm verbis. Accedit porrò venationi nostrorum etiam quasi quædam voluptas hortensis; quippe *Anthusa* quoque sacer est dies, quæ florem sui nominis fecit cruore purpureũ.

23 *Augusti* Gyrald. X Kal. Septemb. Vulcanalia in Circo celebrata. in ignem animalia bruta conijciebant, quo se expiari putabant, quasi humanæ commutatione victimæ: At verò apud nos *Apollinaris* ignem ipse constanter pertulit, quasi hodiernæ superstitioni oppositus. cœpit flamma puriùs explendescere, atq; pulchriùs, cum à deformi Vulcano ad *Apollinarem* transijt. Insignis hic item dies fuit L. Papyrii Cursoris Cos. triumpho,

434 Goltz. quem de Samnitibus egit; verùm triumphalem lauream æquiùs sibi vendicat Africanus antistes *Victor*, qui incredibili sapiẽtia, & robore animi præditus de Genserico & Hunnerico religionis hostibus infestissimis victoriam, quam præferebat nomine, re gesta retulit ornatissimam. Accedunt alij laureati; tres in primis germani fratres, *Claudius*, & *Neon*, & qui inter ipsos astri splendore intermicat clarus, *Asterius* horum quasi bellatorum laureis adiungit * *Sidonius* poeta suam. dignus certè laude, qui laurum ex incesta, verè fecit innubam. adhæret item ei libenter quodam cognato sapientiæ nomine *Mineruius* Martyr egregius.

24 *Augusti* Rosinus. IX. Kal. Septemb. Feriæ Lunæ fuerunt in Græcostasi. sed apud nos victa est pulchritudine Luna. nempe ipsi argenteę succedit *Aurea*. hæc in mare demersa est, ne Luna iactaret apud Physicos imperium maris: desiit hoc aurifluis fluuiis

Beda. Vsuard. inuidere; cœpit & mare deuoluere in littus, pro arena, aurum. porrò qui hũc diem *Aurea* sacrum * *Bartholomæo* etiam sacrant, de eius cuti videntur aureum vellus facere. sed

crescit

erefcit decus, quia cum auri fulgore iungitur candor, eſt enim hic dies ſacer etiam fortiſſimis illis militibus, qui pro religione in candentem iniecti calcem., Candidæ maſſæ nomine cohoneſtati ſunt. Cæterùm inauſpicatus fuit Carthaginenſibus dies ob calamitates acceptas. quo item die primùm Roma à Getis eſt capta; à noſtris tamen ſiniſtri ominis metum omnem aufert *Butychius*, qui nomen ſortitus ab optima ſorte, cùm alias pœnas, tùm ignem ipſum eluſit impunè. Numeratus eſt idē dies inter Aegyptiacos à quibuſdam, hoc eſt inter infauſtos, & minimè fortunatos: quamobrem rectè ei ſuperſtitioni oppoſitus eſt *Euty bius*. *Gyral.*

VIII Kal. Septemb. Opi Conſiuę Deę dicatus dies fuit, cuius in regia ſacrariū erectū, eò, præter Veſtales virgines, & hierophantam, nemini aditus patuit. At opponitur Opi Conſiuæ *Patricia* regiæ ſtirpis virgo, patrona Neapolitanæ Vrbis, quæ ideò tantum habet incrementum gloriæ, quòd eius alta ſit olim lacte pietatis; nēpe parthenonem inſtituit, quicū collata veſtalium caſtitas videri poſſit inceſta. Hoc item die Romæ Ambaruale ſacrum factum, in quo præcidanea victima ter circa ſegetes, & arua ducebatur; interim quernis ornati frondibus carmen canebant Cereri, lacte, mero, ac melle adhibito ad liba nina. atqui religioſiùs litatum *Bartholomęi* ſanguine, qui Armeniam, Indiamque luſtrauit, vnde vberrimam religionis collegit meſſem; quod idem *Geruntius* egit in Hiſpania. At * *Ludouicum* Galliæ regem pietas toto ferè terrarum orbe circumtulit, vt vnam vrbem eriperet hoſti, quaſi ſpolium triumphale, paratum etiam fundere ſanguinem; quamobrē cōmodè ſe illi quaſi tùm itineris, tùm bellicę virtutis ſocios adiungunt *Peregrinus* martyr, atque *Vincentius*. 25 *Augusti* *Varro.* *Gyraldus.*

VII. Kal. Septemb. *Alexander* Magnus Darium vltimo prælio ad Arbela ſuperauit, quo factum eſt, vt Perſarum Imperium tranſiret ad Græcos. atqui aptiſſimè accidit, vt hic ipſe dies apud nos ſacer ſit * *Alexandro* alteri è Thebæorū legione, vni ex fortiſſimis. habet religio, quē opponat, nempe Macedonico Gallicum; obruit omnem illius gloriam, vel vnū huius factū, cū diſturbauit aras Deorū pede, quibus Macedo thura porrexerat manu. Porro lætiſſimus fuit hic dies Romæ ſpectaculo triumphi, quem M. Horatius Barbatus Coſ. de Sabinis egit; nec tamen conferendus eſt cum eo, quē longè nobiliorem *Hadrianus*, Probi Cæſaris filius de Licinij impietate, 26 *Augusti* *Iuſtin.* *Diodor.* 304 *Goltz.*

pietate,

pietate, ac sæuitia egit. triumphalem hic lauream gemmato diademati nexuit, & purpuram augustalem fecit generoso sanguine augustiorem. Nec triumphi gloria caruisse dicendus est *Victor* ipse, edomita contumaci mente Maurorum. *Victori* verò quasi cognatus adiungitur *Felix*. Denique non videtur omittendum, hoc item die Romæ Phallogogia celebrata incestis sacris; conferebant se ad Veneris ædem Romanæ mulieres non sine matronalis stolæ probro: sed marinæ Veneri, natali concha velificanti reflauit *Zephyrinus* Pont. Max. castis institutis, ac legibus.

27 *Augusti* Varro. VI. Kal. Septemb. Volturnalia celebrata, festa Volturnæ Hetruscorum Deę dicata. ad eius celeberrimum fanum tota penè confluebat Hetruria; nunc *Anthusa* iuniori, vt vocant, sacer est dies, quæ omnes ad se trahit fragrantia floris, quem præfert nomine. demersa in aquas est, quod ei cessit in decus, quia non exaruit morte, sed efflоruit pulchriùs. *Anthusa* adhæret *Buthalia* virginitatis flore cognato, quem purpureũ fecit sãguine. At verò **Cæsarius* Arelatensis præsul cũ inaudita virtute in sepulcro latuisset, ne ad pontificium eueheretur thronum, *Anthusa* aptè se iunxit, vt viuentis tumulus immortali fragraret flore; eiusdem autem intertextam auro tiaram ornat vnionis instar *Margarita* Septempedana.

28 *Augusti* Dion. l. Rosinus. V. Kal. Septemb. Victoriæ Deæ consecrarunt hunc diem, quo videlicet die eius ędes in Curia Iulia dedicata esset; quippe Augustus Cæsar Aegypto iam triumphata, ac cęteris victoriis clarus, Victoriæ simulacrum Tarento deuectum, & in Curia collocatũ in honorẽ patris dedicauit. ac opportunè in hunc diem incidit * *Augustinus*, qui omnem, & Augusti ipsius, & patris gloriam superauit. nemini ducum tot contigere victoriæ; nemo tot trophęa suspendit, ac tam opima retulit spolia, profligatis videlicet Arij copijs, deuicto, Kal. vet. Tb. v. h. veluti nauali pręlio, Pelagio; edomita Manetis insania, ac furore. accedit, quòd hic idẽ dies in Vrbe Romæ sacer fuit Soli, Lunæq; quis igitur opponi digniùs potuit pulcherrimo planetarum, quàm *Augustinus*? quid ardẽtius eius pietate? quid illustrius sapientia? complexus vtramque laudem, & Soli se similem fecit, & Lunæ; nisi quòd lucis defectum passus est nunquam. Ad rem quoque facit, quòd *Aurelius* dictus sit *Augustinus*; illustris autem Aureliorũ familia fuit Romæ; vñ Onuphr. his publicè datus est locus, vbi sacra facerent Soli. itaque olim

olim Aurelij fuerunt ministri Solis; at *Aurelius Augustinus* in eundem diem, quo Soli operabantur, incidit, vt cum ipso Sole decertans, eum splendore lucis anteiret. Habet verò *Augustinus* socium hodiernæ laudis *Hermetem*, quòd id nomen pertinere videatur ad sapientiã; ac certè cũ Hermes à Græcis interpres dicatur, ipse de sacris libris interpretatus est multa præclarè. Habet item socium *Alexandrum* præsulem, cuius vi precum Arius, qui in religionis parentis viscera impiè quasi ferrum immerserat, effudit sua. At verò propter præstantem cùm horum, tùm maximè *Augustini* virtutem, tam felicem sortem religioni quodammodo gratulari videtur is, qui in hunc ipsum diem cõmodè incidit, *Fortunatus*. & quoniam eiusdem quasi coloni opera religio effloruit; congruẽter illi adhæret *Anthes*. Deniq; illud nõ videtur omittendum, quòd hoc ipso die, quo *Augustinus* in cœleste inuectus est regnum, Augustulus Cæsar imperium Odoacero cessit, ac detulit. itaq; eo die Occidens defecit in Augustulo, quo quidam quasi Oriens affulserat *Augustino*. *Baron.*

IV. Kal. Septemb. Ater hic dies Romanis est habitus ob calamitates varias; nec mirum, nam & atro Vulcano sacer fuit. Nobis certè ater esse non potest, quia *Candidæ* Romanæ Virgini sacer est. quamquam ad conciliandum maius decus, ex parte purpureus est dies, cùm eiusdem *Candidæ*, tùm maximè * *Ioannis Baptistæ* sanguine, quem pro pudicitiæ candore defenso profudit. nihil hîc est, q; Vulcanũ agnoscat, nisi in impio rege, ac pellice deformitas facti. monstrum vtrũque fuit immane, atque ardens, quà cupidine, quà furore; vt non ineptè dictum sit, Venerem coniunctam fuisse Vulcano. Porrò manantem è tanti vatis ceruicibus sanguinem triumphalem sua quodammodo excipit purpura *Sebbus* Anglorum Rex; eum, inquam, sanguinem, qui virginitatis allectus nomine, apud nostræ Sirenis, hoc est castæ Parthenopes lyrã, quasi choreas agit, in vitro exiliens, atque tripudians. *29 Augusti* *Macr. l. Sat.* *Mikhel.*

III. Kal Septemb. Infaustus omnino, atque inominatus Romanis hic dies fuit, quo die Mundus Cereris patere dicebatur; quippe mysteria toto Erebo clausa ex vmbra proferebantur in lucem. nihil aggrediebantur, quod esset alicuius momenti. totum sibi deposcebant diem inferi Manes. atqui nobis infaustus, nec debet esse, nec potest, cum * *Felici* ipsi sit sacer, & sanè cum incremento voluptatis, & gloriæ, propter *30 Augusti* *kal. vet. Gyrard.*

Adau-

Adauctum socium, an verò funestus, ac tristis dicendus est, qui dedicatus est ipsi *Gaudentio*? nostris non Erebus, sed cęlū patet; non Mūdus Cereris, sed ille superior, quò inferuntur homines frugi, patuit in primis *Thecla*, ac *Bonifacio*, & eorum duodecim filijs, sed non fine ferro aditus factus.

31 *Augusti* *Suet.* *Herod.* Pridie Kal. Septemb. Inominatus esset hic dies religioni; quia natalis est duorum Cęsarum, qui eam hostiliter insectati sunt, hoc est Caligulæ, & Commodi; nisi accidisset sanè commodè, vt horum crudelitas, & impietas seruierit potius ipsius religionis nomini, atq; famę. idem pręstitere reliqui, vt Constantius *Paulino*, Maximinus *Cassidio*, eiusque socijs. *Ruffina* verò matrona, cum intra carceris angustias *Mamantem* peperisset, effecit, vt is exceresceret in gigantem Mimante maiorem, magnitudine videlicet animi. lac inter tenebras datum eum aluit infantem, qui ipso posset occasu afferre religioni lucem. His se vltro *Robustianus* offert socium, qui veri Dei cultum aduerso pectore, & *Aristides* Atheniensis, qui calamo, ingenioque defendit. hic *Sixaios* maluit esse, quàm dici. *vide Plutar.* Denique quod sustulit gaudium Commodus natali suo, attulit apud nos * *Aidanus* Præsul beneficentia sua. nihil hic tam amanter spectasse videtur in vita, quàm commoda pauperum; quamobrem ei, certè ob nomen amori affine, se adiungit *Amatus*, item Præsul.



Kal.

Kal. Augusti

1 *Augusti*

SS. SOPHIA, ET FILIÆ Martyres.

Synop. *Hac, & filiæ tres iussa Dianam colere, spreuerunt. Fidei mammæ contortæ sunt, sed inde pro cruore lac fluxit. Spes neruis cæsa. Charitas in ignem iniecta. nihil in his supplicijs non auspicatum fuisse ostenditur.*

ENCOMION 245.

Nunquam Sapientia tantos excitauit plausus,
quantos, cùm Sophia est philosophata cum prole,
hoc est cum ipsa Sapientia
superstitioni se opposuit stultæ.
Iussæ sunt tres filiæ cum matre venerari Dianam;
sed quid tam alienum à sapientia,
quàm Dianæ inconstantia? quàm defectus?
Fidei primum propositum conuellitur pœnis,
sed qui fiat, vt Fides desciscat à fide?
forcipe contorquentur mammæ,
at ita Fidem hostis ipse fecit Amazonem.
immò quia lac pro cruore manauit,
fecit religionis altricem,
nempe hæc lacte Fidei adoleuit.
Spes deinde neruis cæditur taureis,
scilicet infregerat Dianæ taurina cornua;
at nihil spei tam proprium, quàm esse neruosam.
desperauit hostis victoriam,
Spe à se propellente metum.
Charitas vltima inijt pugnam,
spectaculo fuit Amor in campo.
nihil aptius, aut amabilius factum,
quàm cùm spontè ardens iniecta est in ignē Charitas,
& illud commodissimè accidit,
quod loris extenta est, vt amplior fieret Charitas.

IV. Nonas Augusti

2 *Augusti*

S. STEPHANVS

Pont. Max M.

Synop. *Tribuni filiam cęcitate liberauit, & Lucillam vocauit. cùm ante Martis simulacrum ductus esset, vt coleret, statim ad eius preces commota, & concussa tellus, illud penitùs euertit è basi, in qua situm erat.*

ENCOMION 246.

Habuit regina vrbium Roma Stephanum
quasi clarissimis illuminatam gemmis coronam.
hic Tribuni filiæ cassæ videndi munere
tribuit lucem,
depulsa etiam impietatis caligine.
initiatam, atque lustratam appellauit Lucillam.
pertinebat ad coronam multò clariorem cœlesti.
donare lucem.
quod Lucilla primum vidit, fuit ipse auctor lucis,
Stephanus videlicet radijs fulgens;
gestijt hunc priùs intueri, quàm Solem.
productus deinde est religionis Imperator in campum,
non vt cum Barbaris,
sed vt cum ipso Marte pugnaret.
thus adolere simulacro iussus,
ardentem ad aram accessit.
lætari hostis, penè victoriam gratulari Marti,
sed heros alterum opposuit, & excitauit ignem.
repentè cœlum exarsit in fulgura,
immani procella concussum delubrum
corruit supra ipsum Martem.
nouum spectaculum. tumulatus est Mars,
non campi, sed fani puluere;
qui facit, vt Duces dicantur belli fulmina,
à nostris immissum exhorruit fulmen.

III.

III. Nonas Augusti 3 *Augusti*

S. ASPREN

Episcop. Neapol.

Synop. *Primus Episcopus Neapoli à Petro Apostolo inauguratus est. accepit ab eo baculũ. quo vsus est pro Pontificio lituo. eiusdem baculi tactu ab ægritudine curatus est. veteres patriæ superstitiones aboleuit.*

ENCOMION 247.

Non vltimo à me, Præsul magne, ponendus es loco,
qui patriam primis decorasti infulis.
cum tu gemmatam adaptasti fronti tiaram,
humilis visus est, qui tunc erat, Dialis flaminis apex;
viles esse cœperunt ipsi sacrorum Reges.
nempe te ille princeps religionis Petrus
præsulem sua inaugurauit manu,
Pontificio ornauit lituo tuam.
ad nostras quoque ille velificari voluit plagas.
didicit non modò ad galli, sed ad Sirenis cantum flere.
impleuit, & auxit marinũ hunc craterẽ lacrymis salsis,
At planè lætissimus tibi fuit is dies,
calculo iure signandus candido.
quo scilicet die nuncium aduentantis herois
accepisti à matrona, nomine Candida.
illa te penè atro inuolutum syrmate,
oppressum acri vi morbi
eius bacilli contactu firmauit;
hac tu deinde claua Stygia domuisti monstra,
Pollucem in primis, & Castorem patrios Deos.
Immò ipsũ, quẽ colebãt armatũ claua, fregisti Herculẽ.
versa est postea domus tanti hospitis in delubrum,
primus hic Aram Petri insignem nomine
vero dedicasti numini;
potuit per te religione imbuta Neapolis dici Theopolis.

4 Augusti

Pridie Nonas Augusti

S. DOMINICVS

Auctor Ordin. Prædic.

Synop. *Eius Ordo virtute, atque doctrina clarus laudatur. præuisa est à matre sanctitas per speciem canis, ore gestantis facem. visus est sustinere proprijs humeris ædem Lateranensem. omen id fuit protectæ religionis.*

ENCOMION 248.

Tibi se calamus dedicat, tibi lingua,
fœcunde parens eorum heroum,
qui Romæ vel calamum dedicauere, vel linguam.
sterilis cœpit haberi Græcia,
septem dicta Sapientium mater,
cùm tot lumina protulisti doctorum.
A materno vsque vtero tuæ repetendæ sunt laudes,
instar catuli visus es gestantis facem;
scilicet antequam edereris in lucem,
prætulisti lucidam tædam,
exterruisti latratu Inferos, obmutuit Cerberus.
Cynicæ oppositus Sapientiæ
impudentiam pudore frænasti.
viluit ex ea disciplina tecum collatus Antisthenes,
Diogenes suo se dolio texit.
sileri cœpit in Attica Cynosarges,
vbi sacrificij fuisse minister dicitur canis.
instituisti gymnasium omnium nobilissimum,
vbi religio esset magistra doctrinæ.
illa, quæ dum sacro lustrabaris fonte infans,
visa est collucere in fronte stella,
non nisi Sirius fuit in ore canis, nō noxius, sed saluber.
quàm fuit serena frons, quæ splenduit astris?
At cū supposuisti Laterañēsi delubro labenti humeros,
stellifero Atlante visus es maior.

Nonis Augusti 5 Augusti

S. OSVARDVS

Rex Britan.

Synop. *Illustris bellica laude fuit, illustrior beneficentia in pauperes. locus pugnæ, vbi vicit, & debellauit hostes, appellatus est Cęlestis Campus. manus, quę argenteum discum fregit inopi, à morte non extabuit.*

ENCOMION 249.

Illa tua, Osuarde Rex, dextera,
Inuictanè fuit, an victa?
retulit innumeras opes Barbarorum victrix,
sed cessit inopiæ victa;
nobilior tamen dicenda, cùm cessit,
quia tractauit argentum, & aurum,
quæ cùm vicit, tractauit ferrum.
liberalitate armata liberum fecit regnum.
opima reportasti spolia, vt vestires inopem;
captiuum fecisti hostem, vt solueres tuos.
ille, in quo diuinitùs profligasti Barbaros,
Cœlestis appellatus est Campus,
meritò, quia Cœli ciuis Imperator;
collegisti puluerem campi, non vitæ.
clarior illo, in quo versatus es, Sole,
illustrasti luce pietatis
Britones, Pictones, Sueuos, Anglos.
viluit tibi color argenti,
splenduit pauperi.
cùm in frusta fregisses argenteum mensæ discum,
accepisti statim oraculum,
tempus parsurum integritati eius dexteræ,
quæ integro non pepercisset disco.
sed mira res. non aruit ab obitu dextera,
quæ fecerat, vt arescerent oculi pauperum.

6 Augusti

VIII. Idus Augusti

S. XYSTVS

Pont. Max. M.

Synop. *Ante necem sacros thesauros à Laurentio impendi iussit in pauperes. ad Martis Fanum ductus, illud terræmotu quassauit, & euertit, obruto eius simulacro, quod venerari, ac colere iussus fuerat.*

ENCOMION 250.

Imperator præijsti Laurentium militem pugna,
sed oraculo prædixisti ei nobiliorem lauream;
scilicet reseruasti iuuenem in maiorem aleam belli.
prodigus fuisti opumnè magis, an sanguinis?
triumphauit gaudio Roma,
cùm tui spolia triumphi in egenos iussisti diuidi.
erexisti nobile pietatis trophæum,
etiam dum caderes;
nihil tua pretiosiùs fuit morte,
quia vnà cum sanguine fudisti aurum,
nisi quòd sanguis superior auro fuit.
coactus es cum ipso Marte de cultu confligere,
licèt iam senior, & infirmus cum lapideo.
noluit tecum ille cum ferro pugnare,
qui viceras & aurum.
opposuisti arma paria, lapidi lapides;
nempe contremuit statim tuo nutu fanum,
eo nutu, quo contremiscunt & Inferi;
collapsum miserè suum oppressit numen.
cùm positus esses in meticulosa belli alea,
Mars tibi ludo fuit.
Imperatoris proprium ratus es munus
expeditam facere militi pugnam.
iam parabatur laurea certa Laurentio,
quippe cui tu ipsum iam subieceras Martem.

VII.

VII. Idus Augusti 7 *Augusti*

S. ALBERTVS

Carmelita.

Synop. *Pramonstrata est matri eius sanctitas, specie cereæ tædæ promicantis ex vtero. pellicem à se abegit. contemptor eius imaginis ictus est fulmine. in morte sponte insonuit æs campanum.*

ENCOMION 251.

Clarus hic fuit antequam ederetur in lucem.
vidit per quietem genitor è coniugis vtero,
radiantem existere tædam ceream,
nec tamen hic postea fuit iuuenum more
cereus in vitium flecti. Hor.
suaui melle fragrauit in bonos,
ardenti cera flagrauit in improbos.
abegit à se hac tæda pellicem.
scilicet procaci Furię fumidam extorsit facem,
opposuit illi præclaram pudoris.
Qui contumeliosus in eius imaginem exarsit ira,
subito arsit fulmine.
metuendus fuit in flamma, optandus in aqua;
quippe ad naufragos quosdam religionis expertes
accurrit siccis per mare vestigijs,
incolumes secum aduexit ad littus;
effecit, vt commoti prodigio aquarum ethnici
lustralibus initiarentur aquis.
Frustra se abdere est conatus in latebras,
vt famę celebritatem fugeret,
qui vel vtero clausus explenduit.
quinimmò ipsa mors tacita esse non potuit,
siquidem campanum æs non tactum edidit sonum.
visum est æs illud planè dignissimum,
quòd Fama vocalis conflaret in tubam.

7 Augusti

VII. Idus Augusti

S. DONATVS

Episc. Aretin. M.

Synop. *Ethnicam matronam cæcitate liberauit. quamobrem illa Deorum signa in ignem coniecit. Asterium arreptitium curauit. vitreum vas, quo libabat in sacris, fractum redintegrauit. constantia insignis fuit.*

ENCOMION 252.

Non nisi diuino, Donate, datus es munere,
qui donasti te ipse victimam aris.
habiti sunt collati tecum
veteres hierophantæ impij.
ex tuæ Sole gloriæ oculorum lumen accendit
Syrana matrona orba;
fecisti, vt acceptam lucem compensaret flammis,
quibus videlicet statim ligneos iniecit Deos.
vidisti tonantem Iouem crepitare in pyra,
eius fulmen igni ardere non suo.
iterum mulieris opera, sed piæ, castæque
Mithl. incensus est Hercules;
per te, ille falsæ diuinitatis fastus in fumum abijt.
habuit tunc & superstitio, sed insigni cum probro,
fumosas imagines Deorum.
exegisti tu ipse ex Præfecti filio
infestum hospitem Lemurem;
nomen obsesso fuit, ab astris ductum, Asterio.
iterum visus est communis deijci hostis
ex astris in Stygem.
Vitreum cyathum, quo libabas in sacris.
impulsu impiorum fractum
in integram restituisti formam.
sed fregisti animum hostis, quia cùm hoc fieri vidit,
desperauit, posse te vlla vi frangi.

VI.

VI. Idus Augusti. 8 *Augusti*

SS. CYRIAC. LARGVS, ET SMARAGD. Martyres.

Synop. *Ostenditur, opportunè conuenisse cum Cyriaco Largum, & Smaragdum, & auspicata eis fuisse supplicia. Stygijs hostibus terrori fuerunt. post præclaram necem à Lucina matrona honorificè sepulti.*

ENCOMION. 253

Nihil Cyriaco accidere potuit gratius,
quàm socium habere necis Largum.
hoc fuit in votis, effundere sanguinis plurimum,
quia prodigus erat magnæ animæ.
sed alter item accessit socius, Smaragdus,
quia nonnisi pretiosa mors Cœlitum.
& largè fusus est sanguis, & pulchrè.
quot cruoris guttę, tot gemmæ.
extenta in alta strue sunt Largi membra;
benè res cecidit; nam Largus factus est largior.
iussus est arenam Smaragdus effodere,
nempe non fuit inuidendum
gemmiferis Naturæ fluuijs
voluentibus ad ripas arenam diuitem;
quamquam ipsi omen etiam accepere virtutis,
quia strenui facti sunt pugiles,
arenam sparsere suam theatro;
Luctati sunt cum ipsis Acherontis monstris,
Romæ primùm, deinde in Perside.
Cùm Diocletiani Cæsaris, & Saporis Regis filios
illorum obsidione soluissent,
ducti sunt ante rhedam ingratorum catenati,
sed eam triumphalem sibi fecere pompam.
demùm mors illis cessit in natalem,
quia à Lucina sepulti sunt, obstetrice gloriæ.

9 Augusti

V. Idus Augusti

S. ROMANVS

Martyr.

Synop. *Militia se exercuerat. postea religionẽ amplexus est quòd vidisset Angelum, qui Laurẽtio noctu in igne posito sudorem abstergeret, & eius in acerbissimis supplicijs constantiam admirabilem aspexisset.*

ENCOMION 254.

Versatus in acie diù, Romane, miles
cessisti nunquam;
sed victor in campo, victus es in vrbe,
immò inter parietes;
Laurentio videlicet victori dedisti manus.
solitus progredi, vt pugnares in Solem,
expugnatus es noctù.
plus potuit cinis pyræ, quàm puluis campi.
mira res. ex aspectu illius flammæ,
incessit tibi cupido aquæ,
quæ initiatum ritè lustraret.
miratus es robur inuicti ducis,
vibrantis in Cæsarem linguę lanceam.
stupuisti, quòd videres laurum inimicam fulmini
euasisse in belli fulmen.
meruisti, vt videres vnus ex plurimis
auxiliares copias Cœlitum,
succurrentes bellatori Laurentio.
exceperunt nobilem eius sudorem puro linteo,
ne in cinerem deflueret.
scilicet immortaliter reseruandus erat ad specimen
cæteris desudaturis in campo.
Iussus tu virgis cædi, ac damnari capite,
non clamasti, vt effugeres mortem. Ciuis Romanus sum
sed vt obires. Cultor Romanæ religionis sum.

IV. Idus Augusti 10 *Augusti*

S. LAVRENTIVS

Martyr.

Synop. *Laudatur eius eximia liberalitas in egenos; eiusdem tolerantia, denique victoria de supplicijs. memoratur magnificentissimum templum ab Hispaniarum Regibus ei erectum, & exornatum.*

ENCOMION 255.

Fecisti, Laurenti, inaudito prodigio,
vt laurea sumeret viriditatem à flamma,
sed non nisi tuo madefacta sanguine.
igneæ illæ tot linguæ
per latus nequicquam crepitantes tuum
minus argutę fuerunt,
quàm vna, quæ tyrannum increpuit,
ex ore libero vibrans.
noctu res acta est domi,
vt pyropi explendescentis appareret pretium.
propter aurum piè in egenos effusum,
euasisti purius ipse in igne aurum.
quin etiam meruisti delubra
regio sumptu aurea,
habet & suum Hispania Capitolium,
nisi quòd, vt virescant laureæ Ducum,
non inferuntur in Iouis sinum, sed in tuum.
ex hoc igne bellicum fulmen accendit
victrix illa Austriacorum Cæsarum aquila.
ex hac arbore Victoria decerpit ferro
renascentes semper lauri ramos.
cœpit Hesperus te illustriorem sequi Solem.
didicit à te prodigo auri virtus Hispanica
vertere Martis arma, vel spolia,
in triumphalia ornamenta pietatis.

11 Augusti

III. Idus Augusti

S. TIBVRTIVS

Martyr.

Synop. *In paterna domo educatus, vbi Manteum erat, & disciplina matheseos, astrologica signa fregit. ignem constanter pertulit. ad necem denique hilariter properans, quendam casu confractum sanauit.*

ENCOMION 256.

Cùm esses Cromatij Præfecti vrbis filius,
Præfectus es ipse ceterorum constantiæ,
quibus exemplum dedisti tuæ.
paternam domum incoluisti puer,
vbi disciplina erat omnis astrorum,
mirum dictu. primus gradus fuit ad sidera,
perdere in terris falsa simulacra siderum,
vt occupares in cœlo vera.
mirus honor, adhuc in terra positus
calcasti pedibus sidera;
fortior fuisti ea deiiciẽdo, quàm Hercules sustinẽdo
iussus es subiectum quoque calcare ignem,
visum est hoc facile post calcata astra ignea.
dixisti, prunas tibi videri flores,
adeò non modò non exaruit tua virtus igni,
sed potiùs effloruit.
tua mors non opus habuit aliorum inferijs,
hostis ipse coronauit tumulum,
cùm obtulit morituro flores.
aditurus iam ad supplicij locum
quendam ex alto in præceps actum solidasti mirè,
meruisti, qui vana fregeras signa, vt sanares fractum,
deiecisti tunc omninò de spe tyrannum,
nam cùm vidit alteri debili soliditatem à te datam,
te ipsum à se debilitari metu posse diffidit.

Pri-

Pridie Idus Augusti 12 *Augusti*

S. CLARA

Virgo.

Synop. *Hostibus Assisium vastantibus opposuit virgines suas, asperso capitibus cinere. iterum opposuit diuinam dapem, ad cuius aspectum diuinitùs territi, & perterrefacti hostes, fugam statim inierunt.*

ENCOMION 257.

Non hoc in prodigijs numerandum,
quòd Vmbria protulit Claram,
sed quòd Clara fugerit lucem, amarit vmbras,
humanæ contemptrix gloriæ.
perstrinxit tamen oculos hostium
non armorum fulgore, sed suo.
Assisium patriam à Vitali duce obsessam
vna explicauit periculo
vittata virgo.
nisi quòd, vt vitaret interitum patriæ, & metum mortis,
miro consilio, & suum, & suarum virginum capita
insperfit cinere,
scilicet Vitalem ipsum terruit mortis omine,
breui hic peremptus excessit è viuis.
At verò eadem alias est armis vsa contrarijs.
nam opposuit mortiferis hostibus vitam,
diuinam scilicet dapem auidis sanguinis,
qui captiuas facere conati sunt virgines
capti repente sunt oculis;
mirum visu. ad aspectum Claræ offusæ sunt tenebræ,
ad præsentiam numinis amiserunt lumen.
sed nimirum, qui in Venerem incesti ruebant,
facti sunt Cupidini similes;
qui pudorem spoliare sunt ausi purpura,
expalluerunt metu.

13 Augusti

Idibus Augusti

S. HIPPOLYTVS

Martyr.

Synop. *Præfertur Hippolyto Dianæ alumno, ac venationi dedito. A Concordia nutrice animatus est ad martyrium viriliter ferendum. ab equis distractus est, quod genus necis auspicato præseferebat nomine.*

ENCOMION 258.

Digniùs in te laudando desudasset Græcia,
quàm in Hippolyto altero.
non fuisti, vt ille, alumnus Dianæ triformis,
quia vno vultu prætetulisti constantiam.
non in siluis trepidas insecutus es feras,
quia ob pœnarum metum non delectatus es fuga.
nec tamen nullum venandi studium fuit;
iaculatus es probris, nec vano ictu
& Dianam ipsam, & cæteros Deos.
Dux venationis Concordia nutrix fuit;
aluit te lacte, vt funderes sanguinem.
læta est, quia fundere videbatur suum.
hoc vnum spectauit accuratè Concordia,
inter te scilicet, Deosque dissidium.
tam infestum, & acre bellum
non concitasset ipsa Discordia.
victor denique, & spolijs Deorum onustus
insignes habuisti equos,
quos triumphali iungeres currui;
suffecit equos ipse hostis;
tu triumphum sanguinis ornasti purpura,
iam faustum ferebas omen in nomine;
Laurentius suffecit lauream,
is, te admirante, aperuit oculos cæcis.
vt noui spectatores noui triũphi essent, parti per necẽ

XIX. Kal. Septemb. 14 Augusti

S. ATHANASIA

Virgo.

Synop. *Eius insignis, & eximia pietas commendatur. hydropem mirè sanauit. viuens vili amictu induta, at post mortem visa cum insigni ornatu. ex eius sepulcro sonus quidam mirificus audiri solitus.*

ENCOMION 259.

Cùm præfuit hæc suis in parthenone virginibus,
veterum Vestalium inobscurauit gloriam,
quamquam ad ignis excubantium lumen.
ille verè immortalis dicendus est ignis,
cuius hæc cum suis custos fuit æterna;
maduit tamen semper vbertim lacrymis;
non ignara, id genus ignis nutriri hoc maximè fomite.
nec minùs illud mirandum, quòd ipsa aquis inundans,
in alijs siccauit aquas,
hydropem enim prodigiosè sanauit;
nempe nihil infensius erat ei, quàm tumor;
detumescere docuit etiam à fastu animum.
vilibus contenta pannis, & peplo,
muliebrem viriliter odit mundum;
nisi quòd visa est post obitum suis,
cum corona illuminata gemmis, & purpura,
ex antistita iam regina.
quin etiam nullas habuit sepulcri sordes,
sita fragrauit diù post sine situ;
ancipiti discrimine tenuit oculos
quærentes, annè adhuc viueret?
horrori scilicet fuit morti,
nomen ipsum oppositum Athanasiæ.
cæteris sepulcrale marmor est mutum,
sed huic, quia vocalem habebat famam, insonuit.

15 Augusti

XVIII. Kal. Septemb.

S. ARNVLPHVS Episcop.

Synop. *Eius sanctitas prædicta est ab Angelo, & à quodam eremi cultore. miles antea fuit, postea Episcopus, quod munus fugiens, dum specum subit, à lupo itineris duce reductus est in vrbem.*

ENCOMION 260.

De Arnulpho nasciturо mater oraculū accepit duplex,
vnum è cœlo, alterum è siluis;
vnus Cœlitum splendido eum ore prædixit;
accessit alter vates, nemoris cultor;
nempe cœlestem in siluis agere vitam statuit,
sed virtus eum latere non siuit.
armorum primò studium eduxit in Solem;
In Belgio, Brabantiaque belli fulmen egit,
mox prætulit Soli vmbras nemorum.
mirum. vt ferinum exueret in hostes animum,
siluestres conuenit feras.
rabidi canis appetitus morsu,
se sequi iussit latrantem.
obmutuit, adhæsit adblandiens quasi hero;
nisi quòd se ipsum hic lacerabat acriùs,
acerbo cruciatu sponte diuexans corpus;
mites fecit insurgentes in se belluas,
sibi ipse immitior belluis fuit.
In nemus ingresso placidè associauit se lupus,
sed à lupo, contra quàm putabat, aut optabat,
reductus in vrbem est,
expetitus Augustodunensium præsul.
quàm felix gregis illius sors fuit,
cui pastorem amissum dux reddidit lupus.

XVII. Kal. Septembr. 16 Augusti.

S. HYACINTHVS

Ord. Prædic.

Synop. *Præfertur fabuloso Hyacintho. laudatur rigidum viuendi genus. suffocatum quendam in aquis restituit vitæ. fluuium sine nauigio traiecit. maturæ messi penè deperditæ succurrit precibus.*

ENCOMION. 261.

Fecisti, Hyacinthe, pulchritudine virtutis vera
deformem de altero Hyacintho fabulam,
quem de forti Aiacis cruore natum dixerunt;
comparasti decus tibi ipse cruentus, & asper.
cum durum subijciebas pro puluinari lapidem,
effloruisti nisi molliùs, certè pulchriùs.
nullæ in te inscriptæ fuerunt flebiles notæ,
nisi morientis Dei.
exarescere tui decus floris haud potuit,
quia prodigiosus fuisti in aquis maximè,
puerum, quem vnda demerserat extinctum,
reddidisti vitæ.
sed illo in primis expalluit Natura prodigio,
cùm Vandalum fluuium traiecisti
sine nauigio altum, & rapacem;
quinimmò oppasso pallio deuexisti etiam tuos.
ausa non est aqua pulcherrimum florem perdere,
noluit ex Hyacintho facere Narcissum,
fecit potiùs, vt apud se efflorescceres magis.
quin etiam segetem vi procellæ deiectam
in integrum excitasti;
restituta est messis beneficio floris.
non visus es morte languescere,
vt flos succisus aratro, Virg.
qui aratorum consuluisti labori.

17 Augusti

XVI. Kal. Septembr.

S. MAMAS

Martyr.

Synop. *Incredibili robore animi praeditus, giganti praeponitur Mimanti. contriuit Serapidis statuam. in ignem frustra iniectus. ferae, quibus obiectus fuit, sudorem delinxerunt. tandem tridente confixus occubuit.*

ENCOMION 262.

Penè veteris gigantis fortitus es nomen,
at non inane virtutis habuisti omen;
nisi quòd dici non potuisti terrigena;
vel quia ex Patriciorum nobili gente editus,
vel quia cœlestes potiùs ostendisti mores;
hoc habuisti Mamas Mimantis proprium,
quòd bellum indixisti Dijs, sed acrius multò,
cum Serapide maximè inijsti pugnam,
comminuisti Aegyptij bouis cornua:
at cùm te lapidibus onerauit hostis,
arma sufficit satis idonea,
quibus & lapideos appeteres Deos,
plus egisti, quàm alter aggestis saxis, & montibus.
In igni quoque versatus, sed impunè,
Hor. vt assuesceres non timere igneum fulmen Iouis,
quo Mimantem ferunt oppressum.
sed quid tu posses validus Mamas,
didicerunt etiam immanes belluæ;
siquidem in te immissi pardus, & vrsus
abstersere lingua sudorem pugilis.
extinxisti videlicet in ijs cædis sitim sudore tuo.
Cum saxo deiectus es in mare, at enatasti leuior.
demum immisit hostis ferrum in viscera,
formatum in tridentis speciem,
sed ita visus es etiam tenere imperium maris.

XV.

III. Kal. Septembr. 18 *Augusti*

S. AGAPITVS
Martyr.

Synop. *Prænestinus ciuis hic fuit, ea in Vrbe, in qua Fortuna coli solita. ignitas in capite prunas pro religione pertulit; cruciatus etiam fumo. feris est obiectus, sed eas sibi omninò mites est nactus.*

ENCOMION 263.

Fecisti, adolescens inuicte,
vt Præneste patria diceretur non iactanter, at verè
Polystephanos,
nisi quòd multarum coronarum vrbem
fecisti parcam,
quia vnus tu coronis dignus innumeris.
insignis olim patria Fortunæ delubro fuit,
sed nunquam sibi est visa felicior,
quàm cùm ciuis illusisti Fortunæ Deorum;
Fortunata cœpit dici veriùs pœnis tuis,
immò triumphis tuis.
cum prunis ardentibus onerarunt caput,
clarissimis illuminarunt gemmis.
viuens, ac nondum numeratus inter Indigetes,
vel ab hoste radiatam habuisti frontem;
insignia meruisti Cœlitum collocatus in terris.
cum subiectus est ad cruciatum fumus,
triumphalis pompa virtutum fuit illustrior;
præ harum fumo, minus nobiles esse cœperunt
fumosæ Romanorum imagines.
sed eduxit te etiam in amphitheatrum virtus,
vt edomaret belluas, quas subijceres currui.
ante illas pedibus subiecisti, quàm iugo.
aperuisti ora hominum in plausus,
cùm clausisti ferarum ad morsus.

18 Augusti

XV. Kal. Septembr.

S. HELENA

Imperatrix

Synop. *Commendatur insignis, & praclara eius pietas in adeunda vrbe Hierosolyma, & quærenda Christi Cruce, clauisque, quos inuentos Constantino filio imperatori pro certo amuleto obtulit.*

ENCOMION 264.

Plus est,quod Helena contulisti filio,
quàm quod illi cessit imperatorio iure;
clauum imperij sacris stabiliuisti clauis.
vt augustale illius amplificares decus,
(mirum consilium) scrutata es loca dedecorum.
sepultum trophæum excitasti salutis.
comminuisti positum Veneris signum,
nouum cecinit fama. Helenam aduersari Veneri.
quæsiuisti inter ruinas, & rudera
trabem, fulcimentum mundi ruentis.
triumphalia Dei signa victoris
extulisti ex Imperatrice, vexillifera.
nudasti quasi conditum in vagina gladium,
quem timidiùs hostis, vt hebesceret, abdidit.
cùm nobilitari Roma cœpit his clauis,
desijt tunicas suorum iactare clauatas;
visus est Senatorum clauus angustus,
cùm vbique terrarum se horum protulit decus.
cœpit Cæsar equum non auro frænare,sed ferro,
vt spolijs Barbarorum potiretur aureis.
viluit deinceps ipsum diadema gemmatum,
nisi hoc haberet in fronte ferrum.
cessauit se Adria agitare confixus ferro.
habitus est Constantinus felicior Xerxe,
qui Hellespontum ferro,sed post naufragium, icit.

XIV. Kal. Septembr. · 19 Augusti

S. LVDOVICVS

Episc. Tolosan.

Synop. *Relicta regia religiosam vitam insigni pietatis exemplo amplexus est. egregius contemptor fuit humani fastus. cilicio indutus se vexabat asperrimo. pedes pauperum lauare solitus filius Regis.*

ENCOMION 265.

Natus, Ludouice, ad hæreditarij Regni sceptrum,
Pontificium gestasti lituum.
neutrum voluisti, sed prudens virtus
pastoris nomine honorem obtexit, vt caperes.
putasti sæculi fastum fortunæ ludum.
In paterno bello iacta est alea Martis contra votum,
sed nulla facta iactura virtutis ex voto.
datus es pro parente obses,
sed nulli par pretio;
apud hostem degisti, sed more victoris.
pro præde tenuit ille prædatorem Erebi.
At verò nunquam tu visus es maior,
quàm cum posthabitis aulæ Magnatibus
addixisti te familiæ Minorum;
maluisti nodosa veste constringi,
quàm regijs curis.
sed cum asperas sponte induisti setas,
cum exanguis expalluit vultus,
tunc solito magis erubuit purpura.
cum accidisti ad pedes pauperum pronus,
assurrexit tibi de solio ipsa Maiestas,
submisit fasces demisso.
prætulisti diademati capitis sacras infulas,
paratus videlicet ad aram pro tuis
infulatam offerre te victimam.

20 Augusti *XIII. Kal. Septembr.*

S. PHILIBERTVS

Abbas Ruspen.

Synop. *Stygium hostem immanis vrsi specie in se inuadere conantem edomuit. ab eodem candelabro ictus est, sed illæsus. frustra ab aditu templi reiectus. eius aduersarij miserè perierunt à Deo puniti.*

ENCOMION 266.

Præfectus hic fuit Ruspicensi palęstræ,
pugilum præclarus aliptes,
luctantem sæpe secum prostrauit Ditem,
qui humana forma victus induit ferinam,
immanis vrsi occurrit specie,
sed fecit ex pugili venatorem etiam egregium,
confodit hic statim feram iaculo precum,
acriorem Erymanthi apro.
cum iam sua omnia consumpsisset hostis tela
arripuit aliena; hæc etiam frustra;
nouum teli iaculatus est genus,
candelabri hastile coniecit,
stultiùs multò, quàm immaniùs fecit,
scilicet, vt Philibertum extingueret,
accensum adhibuit lychnùeum;
quem facere non potuit saucium, fecit clarum.
conatus est etiam, eum prohibere aditu templi,
opposuit pro foribus sese transuersum,
sed hic robore virtutis strauit aduersum.
victus hostis alumnos ipsius accendit ira,
sed qui exturbare ex ædibus sunt ausi parentem,
aut ferrea effuderunt viscera,
aut caduco oppressi sunt fulmine;
nempe expelli debuerunt vita,
qui expulerant ducem vitæ.

XIII. Kal. Septembr. 20 Augusti

S. BERNARDVS

Abbas Claræuall.

Synop. *Immisit se in gelidas aquas, vt libidinis extingueret faces. Gulielmi contumaciam obiecta diuina dape fregit. quæ scripsit de sacro epithalamio, ad ipsius laudem transferuntur, atque aptantur.*

ENCOMION 267.

In Absinthij valle dicta, Bernarde, degisti,
qui dictus es mellifluus.
occultas insidiantium latronum latebras
claram fecisti vallem,
palæstram fecisti virtutis.
cùm opposuisti te Petroleoni acriter,
poteras victor incedere onustus leonis spolio,
nisi maluisses mitior videri, quàm fortior.
terruisti tamen Aquitaniæ ducem Gulielmum,
cum armasti manum diuina dape;
nemo tantum districto valuit gladio,
quantum tu in vagina recondito,
tecto videlicet sub panis forma numine.
inter prodigia, pueri mœrore tabescentis lacrymas
tuo siccasti osculo,
versatus scilicet inter pudica simul, & læta spōsi oscula.
cecinisti epithalamium virginis sponsæ,
auspice Amore, pronuba Fide.
prætulisti mammas crateri, lac vino.
eas optimo laudasti fragrantes vnguento,
alienus licet à Seplasiæ luxu.
Oenóphorus, ac promus regij meri
vnà cum sponsa subijsti cellam,
at nunquam magis fuisti sobrius,
quàm cùm inter eiusmodi vina ebrius,

colli-

colligasti inter vbera myrrhę fasciculum;
vt solueres grauem amararum curarum fascem.
mirè fecisti, vt lac è mammis exprimeretur dulcius,
appressisti pectori myrrham.
pręter hęc, sparsisti genialem floribus thalamum,
sed eundem fecisti quasi campestre tentorium,
quia multis obuallasti armatis,
factus est somnus sponsi celeber vigilijs tuis.
At cũ descripsisti augustalis domus laquear: cypressinũ
digna scripsisti cedro.
Visum etiam est pertinere ad Bernardi nomen
narrare accumbenti Regi officia pręstita,
vnguentum scilicet è concha defusum nardinum.
& illud mirum, quòd intra parietes clausus,
venatus es capreas, ceruosque campestres.
dolosas irretiisti vulpeculas,
ipse simplex, & fraudis ignarus.
Regium etiam efformasti ferculum affabrè.
cum purpureum eius es fabricatus ascensum,
excitasti tibi gradus ad laudem.
sculpsisti in medio egregius anaglyptes
Amoris triumphum.
Duxisti etiam sponsę, ac sponsi lineamenta coloribus,
vsus maximè purpurisso pudoris.
vnius comam, quæ corui instar, stylo expressisti cãdido,
non minùs, quàm alterius oculos, qui instar columbæ.
præ huius candore, & religione columbæ
Tibul. nec alba illa Syrorum dicenda, nec sancta.
Labia coccinea constrinxisti vitta,
laxata tantùm in laudes sponsi.
genas fecisti malo punico similes fracto,
sed integra, & solida fide, non Punica.
vid. adag. quin etiam eiusdem turritum erexisti collum,
quippe futuræ fortium matris heroum,

vt opponeres turrito capiti matris Deorum.
appendiſti ex ea turri omnia armorum genera,
ne quis metu detrectaret pugnam.
Caſtra, quia certa victoriæ, ceſſerunt in choros,
tubæ, ac litui, in lyras, ac tibias.
In pardorum, leonumque luſtris es impunè verſatus,
nimirum reſtiteras generosè Petro ipſi Leoni.
Minus ſuauis eſt viſa Neſtoris Homerici gratia,
cùm ſponſæ os feciſti manās non modò melle, ſed lacte.
pallio ſpoliatam veſtiſti tui ſermonis ornatu.
Mirus fuit in te dicendi candor,
vel cùm illam dixiſti nigram;
à Sole decolorem, verbis coloraſti præclarè,
obſignaſti cor ſponſę, cælatura ſponſi,
non reſignandum vel ipſa morte.
commiſiſti in arena inſigne par pugilum,
Amorem paratum mori, Mortem amare.
deſcriptæ à te pudici Amoris igneæ tædæ
non minus illuſtrem fecere, quàm feruidum.
flumina acuent flammam, lumina etiam nutrient;
hoc à torrente accipiet, vt torreat magis.
At vbi ad tornatiles ſponſi deuentum eſt manus,
in orbem ductas tornaſti periodos,
aureum eius caput decoraſti aurea lingua;
cùm palmæ dixiſti ſimile, eloquentia ſuperaſti omnes.
genæ, quas pigmentis oblitas deſcripſiſti,
caruerunt fuco.
diſtinxiſti ſapphirinum vterum ſpōſi ſchematum gēmis.
de labris myrrha delibutis locutus es dulciter,
de marmoreis crurum columnis oratione flexanimi.
quæſiuiſti vnà cum ſponſa ſponſum meridie,
qui videlicet eras in Clara poſitus valle.

21 Augusti

XII. Kal. Septembr.

S. PRIVATVS

Episc Gaualit. M.

Synop. *Honorum fuga se celebrem fecit, diù latuit in specu. Episcopus factus, pro suorum incolumitate, irruentibus in vrbem Barbaris se strenuè opposuit; obtulit libenter humeros lictorijs cædendos virgis.*

ENCOMION 268.

Nihil esse voluit Fama tam insigne, tam publicum,
quàm Priuati gloriam.
hoc ille habebat in votis, quod erat in nomine;
nisi quòd virtus compotem voti non fecit.
hoc vnum fuit illi cum virtute dissidium,
quòd noluit sedere sublimis;
sed tandem compensata sunt vota,
quia alterum ipsi optatissimum contigit,
vt Priuatus pro suis priuaretur vita.
oppositurus se irruentibus in vrbem barbaris
ante abdidit in specum;
adijt vmbras antequàm Solem;
virentes eum laurus, & quercus
acuerunt ad pugnam spe coronarum.
in herbescente versatus est nemore,
ne porrigeret herbam victus.
noluit hortari ciues, vt se dederent hostibus,
ne vnà cum illis traherent impietatis iugum.
non est passus in se dominari, ac suos
vilia Deorum seruitia.
Vt molem sui muneris sustineret firmiùs,
lictorijs virgis humeros sponte subiecit,
visus est non modò fortior Alcide, sed pulchrior,
quia excepit cœlum tergo purpureo.
maius humeris decus stillę cruoris dedere, quàm stellę.

XI.

XI. Kal. Septembr. 22 Augusti

S. SYMPHORIANVS Martyr.

Synop. *Iussus est hic adolescens Cybelem Deorum matrem, siue Berecynthiam colere, sed eam constanter irrisit potiùs, ac superstitionem libera voce reprehendit; quamobrem neci crudeliter traditus est.*

ENCOMION 269.

Parente, Symphoriane, genitus Fausto
omen statim habuisti victoriæ
aduersus Deorum matrem.
iussus Berecynthiæ honores habere diuinos,
minimi eam habuisti, quæ dicebatur magna.
vnus oppugnasti tot eius capitis turres,
adolescens licèt, ac tyro.
illa tam numerosa natorum Deorum soboles
matrem de arce diuinitatis eiectam
tueri non potuit.
execrandis eius conuiciatus es sacris,
illusisti adolescentiæ castratæ, non castæ.
non timuisti constantia integer
excisas in eius mystis debilitati corporis vires.
nunquam tua magis audita vox est,
quàm inter perstrepentes Curetum buxos, ac tibias,
domuisti sobrius
lymphaticam fanatici furoris insaniam.
per te absona, & absurda videri cœperunt
tinnula cymbala Corybantium.
non dubitasti carpere Deam carpẽto per vrbes vectã.
agminibus antea stipata populorum,
cœpit esse deserta.
eripuisti illi è currus iugo leones,
vt eos triumphali iungeres tuo.

23 Augusti

X. Kal Septembr.

S. SIDONIVS Apollinaris.

Synop. *Poeta fuit insignis ex Gallia. carmen pietate cōdiuit, nō eo vsus ad fabulas, & ineptias, sed ad res diuinas, & castas, quò cęteris scribendi normam dedit. alluditur ad appellationem ipsius Apollinaris.*

ENCOMION 270.

Hor. Ode 1. l. 4.

Sidonius Apollinaris proprium sibi fecit
Lyrici poetæ præconium,
laurea donandus Apollinari.
sed addidit præfecturæ Gallicæ insignia,
vt poesi honor accederet.
penè conuenerunt plectra cum sceptris;
duplex nomine prætulit decus;
à Sidone accepit purpuram,
ab Apolline lauream.
hoc sibi proposuit in carmine,
vt Castalides ex incestis faceret castas.
effecit, vt Aganippe curreret puris vndis.
Sirenibus victis eripuit pennas,
quas in scribendo aduersus ipsas acuit.
per hunc Sidoniam induit Apollo tunicam,
quia pudoris purpura incessit ornatus.
duxit choros Musarum non Venus, sed virtus;
corollas ijs intexuit omnium pulcherrimas
ex Gallicis lilijs patrijs.
tunc cœpit verè Calliope dici pulchra.
nunquam tantum habuit gloriæ Clio,
sed nulla cecinit apud ipsum laudabilius,
quàm Vranie.
alligauit metro carmina,
soluta in Deum mente.

IX.

IX. Kal Septembr. *24 Augusti*

S. BARTHOLOMÆVS

Apostolus.

Synop. *In intimam Indiam penetrauit. precationi diù, noctùque deditus fuit. KaKodæmoni omninò formidandus, qui se ab illo catenis constringi dicebat, eiusque figuram graphicè descripsit.*

ENCOMION 271.

Ambiguum fecit fama, non virtus,
vtrùm esses è regio natus genere.
tua certè cutis regiam cessit in purpuram;
spoliari te illa siuisti,
vt pulchro posset imbui sanguine.
nouus haberi cœpisti Hercules,
sed nobilior tuo, quàm leonis spolio,
quia illud iubam habet, hoc iubar.
Domuisti maiora monstra citerioris Indiæ,
vsus nutu pro claua.
tua vox eripuit garrulis Dijs vocem;
nempe te diù, noctuque orante siluerunt oracula.
nisi quòd hoc tantùm fassi sunt Dij,
igneis à te catenis teneri se vinctos.
hostem ipsum habuisti præconem
probri sui, triumphi tui.
sed illud maximè admirationi fuit,
quòd turpissimum Erebi monstrum
pulcherrimam tui depinxit imaginem.
nigrum dixit capillum, nempè sibi fatalem;
grandes oculos, in sui exitium vigiles;
vocem bellicæ similem tubæ,
qua militem excitares ad pugnam acriter.
coegisti hostem, non modò se lingua fateri, sed habitu,
principis purpurati Aethiopem catenatum.

VIII.

25 Augusti

VIII. Kal. Septembr.

S. LVDOVICVS
Rex Galliæ.

Synop. *Hierosolymam hostibus eripere aggressus est piè bello, vt eam vrbem, imbutam Dei cruore, religioni restitueret; sed orta in exercitu pestilentia, cum magna significatione pietatis è vita migrauit.*

ENCOMION 272.

Duplex sustulisti, Ludouice, vexillum,
alterum belli, alterum pietatis.
sub illo meruerunt milites,
sub hoc Reges.
nihil aggredi te posse putasti dignius Rege,
quàm vt nobilem vrbem, veterem Dei regiam
extorqueres barbaris.
Minus lætus viuebas inter Gallica lilia,
nisi Dei liberatoris tibi vendicares vepres.
non es passus è pudica Virgine nati cunas
Epicureorum fieri haram.
minus ampla videbatur augustalis aula,
si sacri stabuli careres angustijs.
paratus eras vel pro lactēte Deo prodigere sanguinem.
vile putasti diadema illuminatum gemmis,
si vilia sineres esse loca,
vbi Rex miserorum inauguratus est Deus.
Ludibrium illud adumbratæ purpuræ
prætulisti fulgori tuæ.
arma religioni seruire iussisti,
vt explendescerent magis.
communem expertus es Martem,
at non communi constantia;
nunquam tua virtus est visa Cœlitibus purior,
quàm sub contaminato cœli tractu.

VII.

VII. Kal. Septembr. 26 Aug.

S. ALEXANDER
Martyr.

Synop. *Vnus è Thebæorum legione fuit. præfertur Alexandro Macedoni. simulacrum, ante quod est ductus, ex ara pede deiecit. ante necem ablui voluit. demum eius corpus sepultum est à matrona, cui nomen Gratia.*

ENCOMION 273.

Habuit suum Thebæorum legio Alexandrum;
vt fama desineret iactare alterum.
hic cœpit verè dici Magnus,
qui fictum Magni patrem spreuit
Ammonem Iouem.
non tantum ille potuit armata manu,
quantum hic exarmato pede.
constitutus enim ante aram, ac mensam Deorum
sacris onustam vasis,
disturbauit eam pede, calces impegit;
comminuit thuribula, capedines, sympula, signa;
declaratus est victor inermis.
nequicquam à Cæsare iussus est cædi;
non tremuit ipse, sed diuinitùs exhorruit lictor,
proiecit ferrum, damnauit artem;
suffectus est alter & ferro armatus, & ferreus.
Abluere voluit ante necem aqua faciem,
scilicet vel vt profanum fractæ aræ abstergeret puluerē;
vel vt ad suppliciū tanquā ad epulum lautus accederet.
alter Alexander, cùm in gelidum se intulisset Gangē,
penè extinctus est vita;
at hic immortaliter victurus fonte se proluit.
Demum proiectum corpus piè extulit funere
matrona, nomine Gratia;
nēpè ostendit, nihil sibi gratius accidisse, quàm necem.

27 Augusti

VI. Kal. Septemb.

S. CÆSARIVS

Episc. Arelaten.

Synop. *Ne crearetur Episcopus, delituit in sepulchro diù. Theodosio Regi magno in honore fuit. confertur cum Athanasio Præsule, qui item latuit in sepulchro. vrbem à maximo incendio liberauit.*

ENCOMION 274.

Erubuit ambitio candidata,
cùm inusitatum audiuit Cæsarij factum;
ne honore afficeretur antistitis,
intra sepulchrum se abdidit.
maluit penè sepulcralibus circumcingi institis,
quàm pontificijs velari infulis.
meritò eum allocuturus rex ipse Theodosius,
deponebat diadema gemmatum.
mira virtus. ne candidatus haberetur,
videri maluit atratus.
obitus illi charior, quàm ambitus fuit.
nisi quòd cum * solio commutauit solium
cum imo sublime, cum vili nobile.
Latuit & Athanasius Præsul in tumulo,
sed ille, vt fugeret impetum mortis,
hic vt fugeret decus vitæ.
at latere non potest, quem tegit virtus;
extrahitur è sepulchro viuus.
tunc dolore propè corruit exanimis,
cùm inter exanimes non licuit viuere,
penè excessit è viuis, cùm recessit à mortuis.
Atqui versatus hic inter tumuli cineres
effecit postea, ne ciues abirent in cineres.
extinxit enim excitatam subitò in vrbe flammam;
mirum. bustuarius cauit, ne fieret bustum patria.

* solium etiã pro tumulo.

VI.

V. Kal. Septembr. 28 *Augusti*

S. AVGVSTINVS

Episcop. Hippon.

Synop. *Ex Manichæo acerrimus veræ religionis defensor est factus, hæreticos, & religionis hostes acriter insectatus. ex diuersorum librorum titulis, quos sapientissimè scripsit, eius laudes eruuntur.*

ENCOMION 275.

Nihil in te, Augustine, non monstro maius,
nempè in Africa natus es.
Punicus homo veram tutatus es fidem,
at non Punica fide.
Nusquam Roma præsidium inuenit certius, *vid. adag*
quàm in Carthagine;
non tam hæc illi olim obfuit integris copijs,
quàm postea te vno profuit milite.
nihil magis cœpit haberi nouum,
quàm quòd Africa desinens monstra parere noua,
domitorem peperisset monstrorum etiam veterum.
alterum Carthago protulit Annibalem robore,
sed obstrictum sacramento pro Roma. *Plutar.*
ille venenum habuit in annulo,
tu antidotum in calamo.
in vtriusque digitis vel mors est versata, vel vita.
sed ille hausit, tu euomuisti virus.
ille duro fregit aceto Alpes,
tu mero similibus fractus es lacrymis.
plus maternis debuisti oculis, quàm vberibus.
nunquam visus es mente constantior,
quàm cùm castra mutasti;
nunquam insignior, quàm cùm deseruisti signa.
miles transfuga acclamatus es imperator. *μανης*
ostendisti iam sanior Manetem, & nomine, & re insanũ. *insanus.*

Xerſes compunxit infeſtum ferro pelagus;
ſed acutius tu ſtylo Pelagium.
nemini fortuna tam felix fuit in bello,
quā tibi, qui ſuperbos religionis hoſtes feciſti miſeros;
cùm ſcilicet Felicianum, Fortunatum, & Fauſtum
inominata feciſti nomina.
Stoicos eduxiſti è porticu in Solem,
laceſſiſti, vt tecum pro clara veritate certarent.
Epicureos euocaſti ex hara,
caſtarum cultor ararum.
Vt veteris tuæ vitæ diſcuteres tenebras,
eas proferre non puduit in lucem;
ſed cum faſſus es crimina, deſijſti dici reus.
Nemo in odeo cecinit ſuauius,
quàm tu, cum recantaſti dicta.
Eam, quam diuinitùs architectatus es vrbem,
non æquarunt Athenæ, non Roma,
euanuit ipſa ciuitas laruata Platonis.
Illa habita eſt Academia doctrina præſtantior,
quam aduerſus Academicos diſputans inſtituiſti.
Muſicen perfeciſti quà calamo, quà concentu virtutū;
audierunt boni citharam, aduerſarij tubam.
Tradidiſti de virtutis agone præcepta
olympionices victorijs celeber, & aliptes.
Lucidum efformaſti ſpeculum vitæ,
non vmbratili, ſed expreſſa virtute.
Propoſuiſti ſpectaculum gratiſſimum bonis,
Naturæ conflictum, & Gratiæ.
mirū. oppoſuiſti Naturę ea, quę ab ipſa acceperas, arma
acumen ingenij.
victricis Gratiæ libera ſuſpendiſti trophæa,
ſed nullum nobilius, quàm te ipſum.

IV. Kal. Septemb. 29 *Augusti*

S. IOANNES BAPTISTA necatus.

Synop. *Herodis eximia crudelitas pariter, & libido exaggeratur; qui inter vina, & choreas ausus sit, vt incestæ mulieri rem gratam faceret, sanctissimo vati per summum scelus vitam eripere.*

ENCOMION 276.

Penè factum, vt dolore mutam haberemus Famam,
nempe destitutam ipsa Voce;
sed elusus est hostis, nam vox est etiam sanguinis;
quamquam hoc Ioanni erat in votis, perire;
ideò placuit, ipsum fieri conceptum,
inter infulatas victimas aræ,
inter cruentas secespitas patris;
saltu quoque intra maternum vterum læto
prælusit fatali puellæ saltui.
Sed exhorruit Natura spectaculo,
cùm Tyrannus scęnam fecit ex cœna.
scilicet natalem ipsum diem sui
emortualem fecit alteri.
dum prima celebrat lucis auspicia,
inauspicatò vltima eripit.
monstrosa sæuities. renouat sui memoriam lactis
aspectu alieni sanguinis;
pro crepundijs exhibet cruentas secures.
genethliaca munera vertit in funera.
inter vina euomuit virus.
quàm absurda vox impietatis fuit,
quæ inter musicos mensæ modos
perdidit Vocem?
verba sibi fundere solitum aurea
sustulit ferro.

appellatus à Superis Magnus
fit per pellicem capite minor.
inter aras datus, inter vina sublatus,
ab ebrijs damnatus abstemius.
prò facinus. in conuiuio fit, ne viuat.
nempe vt vlcisci posset te hostem suum Venus,
socium habere voluit Bacchum,
gemina in vnum se armauit insania.
Augustum templum locum dedit oraculo,
angustus carcer supplicio.
ob reprehensas incestas faces
extinguitur tæda ardens, & lucens.
inter puellares choreas occidit
præuius magno Soli Lucifer,
ei similis, qui choreas ducit astrorum.
quia suasit, adulteræ fieri repudium,
interijt tripudio.
librata saltu sunt membra,
sed sine libramento iustitiæ.
fertur in vna lance verendum caput,
at non altera sceleris penditur grauitas;
nisi quòd ipsa impietas fecit pretium,
cùm pellex regno sacrum præposuit caput.
maluit purpureas eius habere ceruices,
quàm purpuram suam.
maluit cruentas ad se secures afferri,
quàm laureatas sibi præferri.
regiæ fasciæ suæ prætulit alterius vulnus.
Sed inusitatum in scelus noua genera cudũtur armorũ;
vt saltatricis ceruices puellæ secentur,
dirupta glacies acuitur in mucronem.
quãtũ est indignata Naturà, quæ ipsa exarsit in glacie?

III. Kal. Septembr. 30 Augusti

S. FELIX, ET ADAVCTVS

Martyres.

Synop. *Felix ante simulacra Serapidis, Mercurij, & Dianæ ductus, ea solo afflatu deiecit, atque contriuit. idem arborem ingentem nutu euertit, vt fanum destrueret. ob id quidam ei se sociauit ad necem.*

ENCOMIVM 277

Nunquam se tam miseros fassi sunt Dij,
quàm cùm hostem habuere Felicem;
non illis tantum exitij moliti sunt Titanes,
cum imposuerunt Ossæ Pelion,
quantum Felix solo spiritu.
apud signa Deorum est productus, vt coleret;
non manus admouit, vt frangeret,
sed adhibuit spiritum.
leui afflatu de ara deiecit,
nempè ideò tantum hic potuit parua anima,
quia prodigus erat magnæ.
ostendit quanta superstitionis esset leuitas,
cùm Deos tam facilè aura prosterneret.
tribus in primis exitio fuit Felix
Serapidi, Mercurio, Dianæ.
didicit Memphis bouem suum irridere, non plangere;
quadrato Mercurij signo nihil fuit infirmius;
nunquam inconstantior habita est Diana,
ostendit deuios errare, qui colerent Triuiam.
quin etiam extirpauit ingentem arborem,
ex ima tellure fibras euocauit spiritu,
vt casu opprimeret Deorum ædem;
extruxit illis tumulum Felix ex destructo fano.
demum cùm Deorum numerum strage diminuisset,
triumphi socium habuit Adauctum.

31 Augusti

Pridie Kal. Septembr.

S. AIDANVS

Episcop. Lindisf.

Synop. *Phaleratum equum, sibi à Rege donatum, obtulit pauperi, ne pudorem prostitueret. maris tempestates sedauit. incendium ab hostibus in vrbe excitatum precum vi compescuit, & extinxit.*

ENCOMION 278.

Abiecit, hoc præsule, paupertas sordes,
ex angusta euasit augusta;
ornata regijs incessit insignibus.
phaleratum hic equum ab Osualdo rege donatum
largitus est pauperi.
didicerunt seruire inopiæ
etiam armenta Regum;
mirum dedit in vrbe spectaculum pietas,
Præsidem infulatum peditem,
pauperem penulatum equitem.
ne venalis pudor adhinniret ad quæstum,
equum auro frænatum obtulit.
tunc primùm pallida paupertas erubuit,
cùm insedit equo constrato purpura.
minus iucunda cœpit haberi fabula
de Bellerophontis equo.
ille vngula eduxit aquas,
hic siccauit oculos pauperis.
oblita paupertas est abiecti generis,
cùm generosum admisit equum.
meritò huic inuentor equi Neptunus
concessit imperium in mare,
vt tempestates nutu sedaret.
quin etiam hostilem flammam frænis inhibuit,
fecit, ne illa per vrbem ad perniciem equitaret.

FA

FASTI
veterum Romanorum, atque Græcorum collati cum nostris.



SEPTEMBER.



NOn pauci conati sunt Septembri nomen eripere; Commodus in primis Imperator, qui appellari iussit Herculeum; sed vera religio commodissimè sanè opposuit *Herculanos* duos, qui in hunc ipsum incidunt mensem, ac præterea (quod idem græcè sonat), *Heraclium*, statim Kalendis ipsis, ac paullò post *Heracleam*. enimuerò cum religio mater fuerit fœcunda semper heroum, multos genuit Hercules nomine, innumerabiles factis. At Senatus Romanus in Tiberii Augusti honorem appellari decreuit Tiberium, postea in Antonini Pii decus, & gloriam, Antoninum. Atqui apud nos etiam hic mensis *Antonino* sacer est; nec vni, sed omnino tribus, præsertim ei, qui è legione Thebæa extitit semper inuicta. Domitianus item Cæsar, Germanici cognomento assumpto, appellari iussit Germanicum; denique Tacitus Imperator, Tacitum, quòd hoc mense, & natus esset, & Imperator dictus. quamquam posteritas assentari nesciens non modò Taciti, sed aliorum quoque Cæsarum nomina tacuit, retento Septembris. Auspicatus porrò mẽsis est habitus ortu multorum Imperatorum, ac principum; *Antonini*, Aureliani, Honorij, sed maximè Pompeij magni, atque ipsius Augusti, immo verò conditoris, & parentis Vrbis Romuli; donec horum omnium genesim obruit magnitudine gloriæ *Magnæ Dei parentis*, ac semper augustæ natalis. Fuit autem mensis in tutela Vulcani, hoc est Deorum turpissimi; at contra nobis

Alex. ab Alex.

ἡρακλῆς Hercules.

Rosinus.

bis in tutela naſcentis magnæ Dei matris,hoc eſt Cœlitum pulcherrimæ. in eorum quoque tutela,præter cęteros, quibus pro religione impunè coniectis in ignem Vulcanus ipſe ludibrio fuit. denique verſatus September eſt inter multa veterum triumphorum ſpectacula,ſed multò plura noſtrorũ.

1 Septem. Varro. Kal.Septemb.Meditrinalia celebrata quidam ſcribunt,hoc eſt feſta Meditrinæ Deæ, à medendo dictæ. vinum libabant nuper expreſſum ad ſalubritatis auſpiciũ.Sed multò ſuauius, & auſpicatius libauit apud Senones *Lupus* antiſtes. cuſtos, inquã,ille ouiũ verè præclarus,*Lupus*.huic autẽ ad arã faciẽti in ſacrum cyathum, de quo libaturus erat diuinum cruorem, precioſiſſima de cœlo viſa eſt gemma delabi. Salubriter quoque libatus eſt pro vino ſanguis, expreſſus in primis è duodecim fratribus,& quadraginta virginibus.his autẽ cęteri,qui conueniunt Cœlites,fauſtum faciunt omen,felicitatis quidem

ἐλπὶς *Secundinus*;fortitudinis verò, & *Caſtrenſis*, & *Heraclius*, &

Spes. *Conſtantius*. facit & ſpei omen *Elpidius*, & victoriæ cùm *Victorius*,tùm *Vincentius*;qui quàm libenter ceciderit in bello victor,indicat is,quem habuit mortis ſocium, *Lætus*. at verò Meditrinæ Deæ ſalubritatis opponitur *Adiutor*. Græci,vti diximus,Kalendas cuiuſq; menſis Phoebo,hoc eſt Soli dicarũt, ſed Vmbria huius menſis Kalendas *Terentiano* potius clariſſimo præſuli,& Gallia * *Aegidio*,cùm virtute, tum prodigijs illuſtri. Denique Kalendas, quas Demetrio Athenienſes dicarunt, eadem Gallia *Xyſto Petri* auditori, ac primo Rhemenſi præſuli optimè de ſe merito conſecrat.

2 Septem. IV.Nonas Septemb. Ad hunc diem pertinet celeberrima

722 Dion. *A*ugusti victoria naualis ex M. Antonio Triumuiro,& Cleopatra Regina apud Actium parta, quamobrem ab hoc eodem die eius monarchiam auſpicãtur. Sed minimi haberi cœpit victoria Cæſaris,cum ea collata,quam ingentis animi matrona *Maxima* de Diocletiani ſæuitia retulit. nempe oppoſita fuit hæc Aegypti Reginæ Cleopatræ, corruptelę illecebris irretitæ, niſi quòd & hæc margaritas effudit,ſed largiùs, ſuum videlicet ſanguinem. Conſequitur agmen laureatum,in quo numerantur in primis *Diomedes*, *Leonides*, *Philadelphus*; quibus ſe ad felicitatis omen adiungit *Eutychius*; nec deſiderantur ad ſpem certam victoriæ faciendam, * *Elpidij* duo.

3 Septem. III.Nonas Septemb. Illuſtris fuit hic dies Romæ cùm victoria,tùm triumpho. nam et Paulus Aemilius Coſ. Perſeum

Regem

Regem superauit; & C.Sosius Proconf. ex Iudæa triumphum egit:sed occuparunt hunc diem victoriæ illustriores, *Zenonis* 586
in primis,& *Charitonis*, qui superbissimum elementorum 719
ignem vicerunt. Ducit & agmen inuictum suorum *Agulphus* Liuius.
Lirinensis, qui præcisas sibi linguas obtulerunt famæ, vt fie- Golez.
ret vocalior. Quin etiam tyrocinia ipsa pietatis inuicta fuerunt; nam, & *Antoninus* puer Capuæ, & *Basilissa* puella Nicomediæ,de castris rediere cum laureis. Illustrat quoq; triũphalem hanc pompam suo aspectu *Phœbe*, quæ nascenti religioni statim illuxit; in ea, præter Lunæ inconstantiam, nihil est,quod desideretur ad pulchritudinem eius sideris,quę dicitur Phœbe, at * *Serapbia* luci addit ardorem. Inter Aegyptiacos numerabant hunc diem veteres, hoc est inter infaustos, ab iniquo aspectu planetarum,sed faustissimũ fecit nostra *Phœbe*.

Pridie Nonas Septemb. Ornauit hunc diem triumphus Q. 4
Fabij Max. Rulliani Cos. de Samnitibus,Hetruscis, & Gallis Sept.
reportatus.Sed Fabium cognomento Maximum vicit trium- 458
phi gloria *Maximus* nomine, qui socium habuit *Magnum*. Goltzius
cum vtroque autem se iunxit in morte *Castus*; neque enim pudor esse potest sine magnitudine quadam, & virtutis,& laudis. quid autem casti pudoris triumpho excogitari potest, aut maius, aut ornatius? Accedunt *Marcelli* duo duces inuicti,ac laureati alij multi. Porrò hoc ipso die,qui & *Magno*, & *Maximo* sacer est,initium factum Romanis ludis,qui Magni vocabantur,ac dati sũt in Circo,qui dictus est Maximus, vnde & ludi ipsi Circẽses dicti;Magni verò, vel quòd magnis impensis fierent,vel quod magnis dicati Dijs, in primis Ioui, Iunoni, Mineruæ. producebãtur autẽ hoc mẽse hi ludi cõtinenti serie in dies nouem. Sed spectacula dedere de se maiora tùm ij,quos commemoraui, *Magnus*, & *Maximus*,tùm * *Theodorus*,& *Oceanus*,inito ad gloriam cursu, hòc velociore,quòd ipsis disflecti sunt pedes. cõiecti sunt quoque in ignẽ; sed nihil stultius à tyranno factum, quàm cum putauit,igne consumi posse Oceanum. At *Marcellus*, vt illustraret hunc diem,spreuit,quem colere iussus est,Solem, Cęterũ,ut triumphalis hic dies albo signetur calculo, Neapolis quidem sufficit *Candidam*; Viterbium verò, vt decus addat candori purpura, sufficit *Rosam*: atque haud scio, an alij Cœlitum sociari potuerint,aut gratius,aut pulchrius,quàm *Casto Candida*,& eidem,vt verecundo simul,& martyri,*Rosa*.

5 Septēb. 310 393 587 Liuius. Goltz. Nonis Septemb. Triplicis triumphi spolia opima profert hic dies; primū egit M. Geganius Macerinus Cos. de Volscis; alterum M. Fabius Ambustus Cos. de Hernicis; tertium L. Aemilius Paulus Cos. de Perse Macedonum rege; sed omnem illam trium gloriam triumphorum meritò, ac iure sibi deposcit *Victorinus* ipse antistes, ac martyr, iussus per triduum in pœnis cum morte luctari. eandem sibi vendicat laudem nomine fortitudinis auspicato *Herculanus*, item Martyr. Adspirat & ad hanc Romanæ vrbis gratulationem iure quodammodo suo *Romulus*, aulæ Traiani præfectus. is enim verè parens dicendus est Romæ, qui pro eius tutela sanguinem fudit suum, non alter, qui fraternum. adde * *Eudoxium*, qui latere apud omnes voluit, præter præsidē, cui se necandū ipsōte obtulit. Cōsequitur ingens laureatorum agmen; ij sunt in primis septuaginta septem, hieroduli omnes, qui à Valente iussi sunt in mari medio comburi; cum scilicet nulla inueniretur in terris vrna tam capax, quę tanta cum animi magnitudine deuotos flammæ cineres videretur posse complecti. opportunè certè noua Roma illustrem horum in igni triumphum opposuit hodierno, quem Fabius egit, is, qui à vetere dicebatur Ambustus, quòd puer ictus fuisset à fulmine.

6 Septēb. Macrob. Kal. vet. VIII. Idus Septēb. Ater, & infaustus hic dies fuit. quamobrem Erebo ipsi ariete, & oue fusca, nigrauè sacrificatum. Sed ex atro, & infelici fecit apud nos faustum diem *Faustus* ipse Martyr egregius; ex tristi lætum fecit *Lætus*, etiam ipse Martyr, ac præsul illustris, tunc maximè sui memor nominis, cum positus inter flāmas exiliuit gaudio. Superstitioni verò, qua Erebus placabatur, opponitur * *Eleutherius*, qui suis lacrymis quendam vita functum mirè ex Erebo reuocauit. At fusci coloris victimę succedit *Fusculus* ipse martyr; quamquā hic pro religione dirissimè cœsus se purpureū fecit ex fusco; hoc tamē propositum semper habuit, vt Deorum infuscaret, & inobscuraret impium cultum. Denique ne immanes Erebi Furias placare necesse sit, præsto sunt earum furori oppositi *Mansuetus* in primis, atque *Præsidius*.

7 Septēb. 502 Onuφr. VII. Idus Septemb. L. Cæcilius Metellus Proconf. de Pœnis triumphum egit, sed ille habitus est ornatior multò, quem de duobus Augustis, Diocletiano, et Maximiano egit Nicomediæ, hoc est in vrbe victrici *Ioānes* Martyr, qui in pōpa illa omnia pœnarū genera, quę pertulit fortis, prætulit victor; nō dubi-

dubitauit hic impium aduersus religionē edictū Cæsarū in foro ꝓpositū manu concerpere. Nec laurea caret * *Eupsychius*, præclaræ certè mentis, atque animi vir, Hadriani Cæsaris sæuitia superata. Atque vt augustior sit triumphus, accedit è Gallia *Augustalis* ipse præsul, & ex Augustoduno *Regina* virgo, quæ ne videretur iactare nomen inane, sibi ipsa sanguine tinxit purpuram, impiorum ferro deuota. | *εὐ bene ψυχή animus.*

VI. Idus Septemb. Octauus quisq; mensis dies apud Græcos Vulcano sacer fuit, ignis præsidi, & fœdissimo Deorum, at contra apud nos natalis est pulcherrimę Dei matris. Quāquā sūpsit hic dies vltimas post diutinū bellū pœnas de ea gente, quæ Liberatori magno impia fuit. hoc enim die à Titi Vespasiani copijs capta, atq; direpta vniuersa est Hierosolyma, & Vulcano tradita, hoc est igni consumpta. & meritò quidem fuit idem dies, & Iudæis feralis, & magnæ Dei matri natalis; nempe dolorem, quem illi huic morte filij intulerunt, exusta Patria compensauit incendio. Attamen nascenti virgini, felicitatis quasi daturus auspicium, opportunè accedit *Faustus*; commodè etiam ad eius prædicationem accedit *Nestor*, & vt mulceat orationis melle lactentem; tametsi Nestor hic non tàm studiosè hoc spectauit, vt melle dulcior ex ore manaret oratio, quàm vt fonte largior è venis flueret sanguis: quem item sanguinem tùm * *Adrianus*, tùm *Neoterius*, alijque supra viginti abundè fuderunt, vt scilicet recens natæ magnæ Cœlitum Principi imbuerent pro purpura fasciis. In Mineruæ natali pluisse aurum Rhodi magnificè potius, quàm verè suo more dixit Pindarus, atqui Dei mater auro prætulit horum sanguinem nulli pretio parem. | 8 Septēb. Alex. ab Alex. Baronius.

V. Idus Septemb. Duorum Cæsarum natalis hic dies fuit. Aureliani videlicet, atque Honorij; sed hesternus Dei matris natalis verè aureus honorem sibi vendicauit omnem. Quamquam & illorum natalis verissimè dicitur, qui pro religione deuouere se morti. * *Gorgonius* in primis, qui apud Diocletianum Cæsarem per amplos honorum gradus euectus, tunc se culmen attigisse putauit, cum ijs neglectis altè supersus, & pœnas, & tyrannum ipsum infra se habuit. *Hyacinthi* quoq; mors est dicēda natalis, quia è suo cruore renasci, & reflorescere visus est. *Accedit* & *Straton*, cuius virtus inter arbores, quibus est distractus, euiruit, ac se diffudit in germina. vicit hic vnus octo, quos vetustas Stratones iactat, in primis Lampsa- | 9 Septēb. Vopiscus Hist. trip.

cenum illum Theophrasti auditorem, qui vocatus est Physi-cus.atqui hic non tam de natura cum alijs philosophari voluit,quàm supra naturam singulari constantia sapere.

10 Septēb. A.Gell. IV. Idus Septemb. Ater hic dies fuit, quippe ante Idus quartus,calamitatibus insignis multis. Apud nos contra, ne ater habeatur, & infelix, faciunt *Felices* duo, qui beatam vitam re ipsa consecuti sunt per necem. Accedunt item *Victores* duo,quorū alter lictorias virgas,& ferrum; alter bestias, & voraciorem ijs ignem superauit.cum vtroq; autem *Victore* quadam etiam nominis cognatione se consociat *Nicolaus*. vine victoria. Denique ne ater, ac funestus, aut fœdus habeatur dies, efficiunt,& *Lucius* Martyr,& *Hilarus* Pont.Max.& * *Pulcheria* Augusta virgo, cùm propter imperij, tùm propter pudoris purpuram,ornamentum religionis verè pulcherrimum.

11 Septēb. III. Idus Septemb. Octauus hic dies est Circensium ludorum. sed nouas aurigarum factiones proposuit deinde Roma;ea verò factio maiores excitauit plausus,quæ Roseę, siue Purpureę respondet.ex hac profert Roma nunc * *Protum*, & vide Lipsium. *Hyacinthum*, *Eugenia* virgini ad pudoris custodiam datos. Hispania verò *Vincentium* profert Martyrem; nempe inuicta gens armis abundat *Vincentijs*. Aegyptus ipsa, olim tenebris inuoluta, *Paphnutium* clarissimum præsulem eduxit; hic amissa per vim oculorum acie, conuenit tamen ad magnum illum Nicęnum Senatum,decreturus in religionis hostes acerrimum bellū; acie mentis lynceus, & luce prodigiorum splendēs.fertur Constantinus ipse Imperator partem illam uultus ueneratus,& miro religionis affectu exosculatus exoculatum.

12 Septēb. Pridie Idus Septemb.Finem hic dies imposuit ueteris, non item nouæ Romæ spectaculis.nempe profert ex Alexandria quidem animosum *Leontij* pectus, insignem *Valeriani* constantiam,nouam *Stratonis*, ac præstantiorem, quàm alterius, in perferendis pœnis philosophiam;ex Bithinia uerò *Antonini*;ex Phrygia *Theoduli*, ex Iconio *Curomati* uirtutem;denique ex Ticinio * *Iuuentij* uigorem, qui omnes maximo cum plausu cursum confecerunt ad gloriam.

13 Septēb. Plutarch. Idibus Septemb. Capitolini templi dedicatio fuit. Capitolium enim à Tarquinio Prisco inchoatum, à Superbo extructum,tertio anno post eius fugam ab Horatio Cos.Ioui dicatum;quo item die Prętor maximus clauū pangere dicebatur.

affi-

affigebat quippe illum dextero lateri ędis Iouis ex ea parte, qua Mineruæ templum erat: clauis autem numerabant annos; at numeros à Minerua putabant inuentos. Contrà nostri hoc sibi proposuerunt, vt dedicata Ioui, ac cęteris Dijs fana funditùs, vel euerterent manu, si possent, quod aliquando prodigiosè fecerunt ipso nutu, atque aspectu; vel consilio ab ipsorum cultoribus destruenda curarent. in hac cogitatione versati sunt in primis *Philippus* Aegypti præfectus purpuratus etiam sanguine, & *Macrobius* & *Ligorius*. Quod verò ad clauum pangendum pertinet; hoc heroes nostri spectarunt, hoc habuerunt in votis, vt Liberatorem suum confixum clauis imitando exprimerent per mucronem certè, & aciem ferri, per vulnera. quamquam deinceps desierunt numerari clauis anni, cœpit æternitas. Prætereà triumphauit hoc ipso die Romæ cùm L Quintius Cincinnatus de Aequis, tum M. Aemilius Mamertinus de Fidenatibus. Sed maiore cum pompa triumpharunt nostri; inter quos & *Eulogius* sapientia, & * *Maurilius* prodigijs præclarissimi; alter de ignorantiæ vilitate, alter de naturæ maiestate, vterque de impietate triumpho acto. Affert autem venustatem quandam Capitolinæ pompæ non tàm Quintius ille Cincinnatus, quàm è nostris *Venerius* vir sāctissimus, & infēsissimus Veneri, in Palmariæ insulę nemoribus quodā victoriæ omine diù versatus.

Cassiod. 295 116 *Goltz.*

XVIII. Kal. Octob. Insignis fuit hic dies pompa, qua Romani equites, ac principes ciuitatis in Capitolium ascendebant ornati trabea; quo videlicet die apud nos Heraclius Imperator trabem illam, salutis nostræ trophęum, trabeatus ipse recepit à deuicto rege Persarum. dat verò auspicium victoriæ martyr egregius *Victor*. Equorum probandorum ad cursum hic item dies dicebatur, quo certè cursu ad gloriam incitato probati maximè sunt * *Cornelius*, & *Cyprianus*. Ac *Cornelius* quidem quantam ferro, quo ictus est, collegerit messem, quàm vberes fruges, is indicat, quem exemplo constantiæ fecit hominem frugi; *Cerealis* videlicet nomine miles is fuit; hunc verò segetis prouentum augurari quodammodo videntur, qui se iungunt hodiernæ socios gloriæ *Crescentianus*, atque *Crescentius*. Conuenit aptè hoc item die cum *Cypriano Chrysostomus* quadam cognatione non modò virtutis, & pontificij muneris, sed eximiæ eloquentiæ; ac *Cyprianus* quidem venusto dicendi genere efflorescit, *Chrysostomus*

14 *Septib.* *Kal. vet.* *Rosinus.*

autem

autem prȩstat aureo; vt Cypria Venus, & florum mater, & aurea dici desinat; porrò in tam florens dicendi genus opportunè hodierna die incidit] *Rosula* suo eruore purpurea.

15 Septēb. Ascon. Rosinus. XVII. Kal. Octob. Reuocati Romani ludi Circenses per dies aliquot. Iuuentæ quoque, & Summano Deo sacrificatum. Atqui oppositus est veterum ludis *Porphyrius* martyr, qui cum mimum ageret, ac per iocum, atque ludibrium lustralem accepisset aquā, quasi religione initiatus, miro prodigio repente illo aquæ contactu exarsit ad fidem, pro qua ceruices statim subiecit securi. *Melitina* quoque puella mirè Dijs illusit, cum ad eorū aras adducta, solo aspectu simulacra concussit, euertit, atque comminuit, quod semel, atque iterum factū. At verò Iuuentæ Deȩ vigor cum nostrorum Martyrum robore collatus eneruis est, **Valerianus* in primis id prȩstiterūt, & *Nicomedes*. Denique Pluto, qui Summanus quasi Manium summus, est dictus, minimi habitus cum cȩteris *Dijs*, nonnisi summo est affectus dedecore.

16 Septēb. Plut. XVI Kal. Octob. Platȩenses in Grȩcia parentabant ijs, qui contra Persas strenuè dimicantes, Pausania duce, occubuerant. eorum magnitudo animi, robur, victoriȩ sȩpe partȩ cōmemorabantur. Quanto ȩquius hanc laudem Roma ijs impendit, qui pro religione pugnantes fortissimè ceciderunt? innumerabiles certè sunt; ac dant omen tantȩ multitudini *Abundius*, & *Abundantius*; quamquam & fœminȩ in communionem bellicȩ huius laudis veniunt, tanquam instructo Amazonum agmine; ex hac indole virtutis *Lucia* nobilis matrona fuit, ex hac * *Euphemia* virgo, quæ cum Diocletiani crudelitate congressa vicit ignes, pondera lapidum, bestias, lictorias virgas, serras acutas, crates ignitas, & si quid aliud excogitare potuit monstrosa barbaries.

17 Septēb. Gyrald. XV. Kal. Octob. Tenuit olim hic dies ad voluptatē Romanorum oculos spectaculis ludicris in Circo maximo datis Atqui vix aliàs apud nos tam pulchra fuere spectacula, ex illa certè quasi aurigarum factione, quæ Rubra siue purpurea dicta est, extitit *Franciscus* is, qui in Aluerniæ monte vulnerum accepit rosas, & purpuram. *Lambertus* quoque Traiectensis antistes tanquam vnus ex eadem factione dici potest, cruore rubicundus suo; itemq; *Iustinus*, & ij, qui Imperatorum nomina maiore cum rerum gestarum gloria prȩtulerunt; *Valerianus* scilicet, *Macrinus*, & *Gordianus*. At *Columba* virgo

ad

ad alteram videtur aurigarum factionem spectare, quæ Alba dicta est; vel potius ad vtranque; candorem enim tinxit ad decus purpura sanguinis. In promptu erant coronæ Circensibus ludis, sed non æquant nostras; nam in hunc diem incidit, & *Stephanus* alter à primo, & *Florellus* puer, ab alijs Flocellus dictus: adde, & *Narcissum*; immò verò ne stellatæ quidem coronę desiderantur, nam hoc ipso die *Ariadna*, clarissima pietatis luce puella, & propter constantiam tanquã fixum sidus, memoratur in fastis: habet enim, & religionis cœlum Ariadnam suam, cui tantò ęquius sertum debetur astris ornatum, atque distinctum, quantò castior fuit.

XIV. Kal. Octob. hic olim Romę consumptus est dies ludis dandis. apud nos iucundiora de se dat spectacula * *Ferreolus* martyr insigni animi fortitudine, ac robore, nisi quod ei ferrũ adhęrere diù non potuit, solutis sponte vinculis, & carceris vectibus mirè conuulsis. *Methodij* quoque sermonis nitore, doctrinaq; clarissimi viri spectata virtus est, quem vt sapientem quasi cognato nomine consequitur *Sophia*. Accedit *Irene* à pace dicta, nisi quòd bellum indixit acerrimum Dijs. 18 Septẽb. Gyrard.

XIII. Kal. Octob. Mercurio dicarunt hunc diem Aegyptij, quẽ Thoth appellabant. ei sacra faciebãt melle libato, illud identidẽ vsurpãtes γλυκὺ ἡ ἀλήθεια, hoc est, dulcis veritas: atqui nostris hominibus tã dulcis veritas fuit, quæ in vera sapientia diuini cultus inuenitur, vt amarissimæ pęnæ suauiores ipso melle sint ijs visæ. At verò Romæ Antonini Cæsaris cognomento Pij natalis celebratus Circẽsibus ludis; apud nos sacer est * *Ianuario* dies, qui dies ipsi fuit verè natalis; neque enim videtur extinctus, qui adhuc æstuat, ac viuit in sanguine. Pius sanè dicendus non tàm cognomento, quàm factis; cuius pietatis patria maximè testis est, experta patrocinium cùm antea sæpe, tùm nuper in Vesuuij flamma. qui verò ludi conferri possunt cum eo spectaculo, quod olim idem *Ianuarius* cum socijs dedit in amphiteatro cum Africanis monstris, ac sæuissimis belluis ludens? atque ille quidem satis aptè argumento quodam voluptatis ex voto, côiunxit sibi, & *Festum*, & *Desiderium*; immo vt constaret, quàm felix sors, & sibi obtigisset, & nobis suo præsidio futura esset, etiam socium adsciuit *Eutychem*. Quamobrem & illud opportunè factum videtur, vt incidant in hunc diem communione quadam glor[illegible] & *Felix* martyr, & *Constantia* ipsa virilis animi matron[illegible] 19 Septẽb. Plutar. Heredi.

vt illuſtrior fit dies, flammę, in quam *Ianuarius* eſt impunè coniectus, accedit altera, in quam *Nilus* præſul Aegyptius; declarata in hoc eſt non modò ſæuitia hoſtis, ſed amentia, quia, & frugiferum Nilum conatus eſt perdere, & eundem ſuperari, extinguique poſſe putauit igni; Denique iungit ſe aptè, & accomodatè *Ianuario Pomposa* virgo, quę non modò pulcherrimam exhibuit de ſe pompam, eum ſuo imbutam cruore induit purpuram, ſed cum accedit ornatura triumphalem tanti præſulis pompam, illam præſertim, quę quotannis fit Neapoli efferueſcẽtis ſanguinis ex occurſu capitis. cuius quidem præclariſſimo ſanguini excipiendo, dum funditur, purpuram quodammodo porrigit ſuam *Dorymedon* Senator illuſtris.

20 Septēb. Gyrard. * XII. Kal. Octob. Fuit hic dies Romanæ vrbi celeberrimus, quo die Romulus auctor, & vrbis, & gentis natus putabatur; ſed fecerunt eum ſibi verè natalem noſtri, qui religionem nouæ Romæ tam præclarè fundatam nobis reliquerunt non fraterno cruore, ſed ſuo. ex his *Theodorus* fuit, & *Priſcus*, & ille, qui in candentem inclusus bouem mugitum edidit vocaliorem, quàm ipſius famæ tuba, * *Euſtachius* cum familia. Ludi hoc ipſo die, & ſequentibus tribus equeſtres, ac triumphales Romæ in Auguſti honorem decreti; venationes quoque ferarum datę. (Kal. vet.) Atqui nullum ſpectaculum admirabilius, aut venatio iucũdior fuit, quàm illa, qua *Euſtachius* venatus eſt ceruam, inter cornua ſalutis inſigne mirè geſtantem, quod ei fuit auſpicium ſanctitatis. Itaque ob tam felicem ſortem accommodatè ſe illi adiungit *Fauſta* virgo, & quę diem ipſum calculo notet fauſto, *Candida* item virgo; ſed vtraq; delibutam ſuo ſanguine purpuram dedicat, ne triumphalibus Auguſti ludis inuideat religio.

21 Septēb. Gyral. Alex. XI. kal. Octob. Inter dies Aegyptiacos, hoc eſt triſtes, & infauſtos numerarunt hunc veteres: idemque ominoſus, & inauſpicatus Chalcedonijs fuit, quòd in hunc menſis diem incidiſſet calamitas à Dario accepta, à cuius præfecto in Perſidem abducti ſunt captiui. at fauſtiſſimus * *Matthæo* fuit, qui libertatem potius eſt aſſecutus, cum antea pecuniæ ſeruiret. multum huic cum religio, tum pudor debet, inſtituto videlicet parthenone tanquam palęſtra virginum. expiauit, ac dedicauit Iphigeniæ nomen inquinatum fabula: habitus eſt pius, quia non aliam ſubſtituit victimam, ſed *Iphigeniam* ipsã fieri

fieri voluit. *Matthaum* aptè consequitur pietatis, ac religionis nomine ornatus *Eusebius*, qui se vltrò iudici obtulit. quamquam ipse sibi diem dixit, non quòd esset, sed ne fieret reus. *Alexandri* porrò antistitis virtus per omne, prope dixerim, suppliciorum genus excurrit, per equuleum, compedes, virgas, faces, vngulas ferreas, vngues belluarum, secures. ipsũ aũt Põtificijs infulis honestant *Isaeius*, & *Meletius*.

X. Kal. Octob. M. Valerius Coruus de Samnitibus triumphum egit. Sed ille omnium ornatissimus fuit, quem laurea- talegio Thebęorum Duce * *Mauritio* egit; nèc mirũ, quòd is triumphus cęteros superasse sit visus pręstantia quadam, cum eius rei omẽ vnus ex ipsis *Exuperius* nomine secum attulerit. illa quoque auspicata in eadem legione recensita sunt nomina, *Candidi*, *Vitalis*, atque *Victoris*; Porrò ad decus, & dignitatem quandam triumphantium opportunè accedit *Digna* uirgo; ac pręterea post tot emerita stipendia fortitudinis, ipsa occurrit *Emerita*. denique ad voluptatem, & pulchritudinẽ, nõ sine fragrantia uirtutis, adest *Florentius*. 22 Septẽb. 419 Goltzius

IX. Kal. Octob. Natalis hic dies fuit Augusti, quamobrẽ cursus equorũ instituti Romę. Sed augustior factus est dies * *Lino* hierarchæ verè natalis, ei scilicet, qui post *Petrum* primus suffectus est religionis clauo tractando. Natalis quoque dicendus est fuisse * *Sosio* hierodulo Misenati. editus in lucem Augustus est; at hic edidit lucem; illa insidens eius capiti flamma auspicatior fuit, quàm quæ olim Seruio Tullio portendit regnũ. triũphauit sub initium huius mẽsis, vti diximus, Romæ C. Sosius Procos; sed huius *Sosij* laurea viriditatem nunquam amittet; tam præstans virtus fuit, vt eam non modò illa ciuis sui Miseni, sed neque ipsius famæ tuba possit æquare. Quod verò ad equestre certamen pertinet, multi inierunt curium ad gloriam, Africani martyres præsertim; & *Paternus* Constantiensis antistes; & illa tot celebrata præconijs * *Thecla*. 23 Septẽb. Suetõ. 3 Septẽb.

VIII. Kal. Octob. A. Cornelius Cossus de Samnitibus triumphauit. Sed hanc triumphi gloriam meritò, ac iure sibi vendicat * *Paphnutius* martyr, cui hostis ipse victoriæ obtulit palmam, cum .s. summa constantia virum palmæ arbori affixit. duxit verò in triumpho ipsa instrumenta pœnarum, catenas præsertim ferreas, & equuleos. Accedunt laureati multi; ex Augustoduno quidem *Andochius*, *Thyrsus*, 24 Septẽb. 410 Goltz.

& *Felix*, sæuissimo elementorum igne deuicto: è Chalcedone autem quadraginta, & nouem, qui Libycas belluas diuina vi edomitas triumphali curruı pulcherrimo spectaculo iunxerunt.

25 Septēb. VII Kal. Octob. Tribus triūphis nobilitatus est hic olim dies; nam & P. Sempronius de Aequis; & M. Fuluius Petitus
449 Cos. de Sānitibus; & M. Valerius Messalla Ceruinus Procons.
454 de Gallis spolia opima retulerunt. insignis item dies est Ale-
725 xandri magni victoria de Dario rege Persarum ad Abela su-
Goltz. perato. Atqui horū omnium fortitudinem vnus vicit * *Herculanus*, qui *Herculem* ipsum vicit, ipso maior nomine. cum autem de horrendis, monstrosisque supplicijs victorem, ac triumphatorem consequuntur cum laureis suis *Sabinianus*, & *Eugenius*, & reliqui germani fratres; ac præterea viginti
Kal. vet. sex virtute præstantes. Hoc item die Saturno humanæ victimæ immolabatur, quod Herculis monitu institutum ferunt, at verò *Herculanus* insigni pietate heros se ipsum potius pro religione victimam sponte deuouit.

26 Septēb. VI Kal. Octob. Nihil erui potest ex vetustate, quod dignum admodum laude sit, at abundant nostri fasti. præcipuū autē sibi locū vendicant *Cyprianus*, & *Iustina* virgo, quā cū ille Cyprijs artibus, immò magicis superare non potuisset, beata comitatus est morte. Affert præterea huic diei pulchritudinem quandam, ac decus non modò homine, sed factis *Callistratus* martyr, quem in mare demersum vnda ipsa deuexit ad littus incolumem; eius prodigij vi quadraginta, & nouem ex antiquę superstitionis fluctibus enatarunt: eūdem porrò diem ornant ipso pietatis nomine *Eusebij* duo, alter Romanus Pontifex, alter Bononiensis Præsul. At verò *Nilus* vir sanctissimus, ac præfectus palæstræ Cryptæ ferratę dura prorsus, ac ferrea viuendi ratione in communem hostem, ac vitia præliatus acerrimè cum suis est. ei ad militares excubias *Vigilius* opportunè coniungitur.

27 Septēb. V. Kal. Octob. Ornatus est hic dies Romæ triumphali pompa, quam Iunius Perna Cos. de Sassinatibus victor in
487 Capitolium duxit; sed multò maiorem accepit ornatum ex
Goltz. præclarissimo * *Cosmæ*, ac *Damiani* fratrum triompho, in cuius honorem efferunt instrumenta ipsa pœnarū, vincula, crux, lapidatio, sagittæ, ignis, mare superata. In huius porrò triumphi societatem venit ea, quæ dicitur *Iesu* Societas ab

Igna-

Ignatio instituta,quæ hoc ipso die, triumphali inquam die, Romani hierarchæ oraculo stabilita, confirmataq; est.neq; verò caret hæc,immò affluit insignibus triumphalibus, & opimis spolijs non tàm de Saffinatibus, quàm de durissima barbarie,quam vltimus alluit Oceanus,reportatis.hostis ipse illi in dies laureas sufficit, quas madefacit, ne arescant, sanguine.est sanè commodè factum,vt in hunc ipsum diem incidant auspicati nominis heroes illi, qui omen faciant; efflorescentis quidem inter vulnera Societatis nostræ, *Florentinus*,& *Anthimus* martyres;fortitudinis autem,atque virtutis,*Leontius*,& *Fidentius*;præterea felicitatis,*Hilarius*; denique honestæ pulchritudinis, atque decoris *Euprepius*, qui omnes nostro ordini gratulari quodammodo videntur. Fuit hic quidem dies olim Veneri genitrici sacer; sed *Ignatij* maximè,ac suorum opera factum,vt genitricē Venerem haberent populi pro nouerca. magnus huic dolor inuritur, quòd sibi versari non liceat inter flores, cum exclusa sit ab eo die,qui & *Florentij*,& *Anthimi* gloria perēniter vernat.

IV. Kal. Octob. Ater fuit hic dies Romæ, quia quartus ante Kal.ob acceptas sæpe calamitates infamis. sed ex atro fecit faustum L.Furius triumpho de Tiburtibus acto. Ater sanè videri posset & nobis ob immanē necem * *Vuencslai* Bohemorum Ducis, quam ipsi intulit impiè parentum furor,nisi eam necem innocentia triumphalem fecisset. Accedunt laureati alii multi,in primis illi, vel à fortitudine, vel à victoria sortiti nomen,*Martialis*,& *Nicon*. Facit præterea,vt candidus potius, quàm ater dicatur dies, & *Lioba* virgo cùm virtute,tùm prodigiis clara, & *Eustochium* item virgo pręclaris meritis,ac *Hieronymi* pręconio præstans.

28 *Septēb.* *Macrob.* 415 *Goltz.*

III.Kal. Octob. Versata hoc Roma die est,vel in ludis, & epulis,vel in Capitolii pompa. nam & ludi dati ij, qui Fatales dicebantur,& epulum Mineruę; & C. Mænius Cos. de Antiatibus, de Lauiniis,de Veliternis triumphum egit per biduum. Sed omnis hęc lętitię materies obruitur gratulatione nostra. quandoquidem dedicatio est eius tēpli, quod magno Cœlitum duci, ac principi religio monita prodigio excitauit. Iam nobilissimum huius triumphum de desertore exercitu partum,quis ignorat omnino cum alio nullo posse conferri? conueniunt gratulaturi de tam insigni victoria ad rem idonei Cœlites, fortitudinis quidem nomine auspi-

29 *Septēb.* *Kal. vet.* 415 *Golt.*

catus *Heraclias*, felicitatis verò *Butychius*. Habet & hic dies ludos, vt ita loquar, vere fatales ob contumaciam, atque perfidiã deserentium summi Imperatoris *Dei* signa cum insigni dedecore, atque exitio. Cæterum ludum nos ipsum putamus fatum. At verò Mineruę epulo opponitur * *Gudelia*, quę incredibili animi magnitudine prędita, tanquã ad epulum, sic accurrit ad necem: hęc non modò Mineruæ, siue Palladi hastam, sed Soli radios quodammodo detraxit, cum eum iussa venerari, spreuit.

30 Septẽb. *Plutarch.* *Plinius.* Pridie Kal. Octob. Auspicatissimus habitus est hic dies Romę; fuit enim G. Pompeii magni natalis. hoc editus est in lucem die, daturus clariorem ipse, vel sibi, vel patriæ, rerũ gestarum gloria florentissimus. habuit verò hunc eundẽ diẽ postea fortunatissimum, quippe quo de Oriente, de Mithridate, de Iudęa triumphum egit, eumque per biduum in eo

691 pręter opima spolia plurima, tenuerunt in primis Vrbis oculos integræ arbusculę balsami è Iudęa deductę, ac tunc primùm Romę visę. Sed vniuersam illam, vel natalium, vel triumphorum gloriam vilem fecit * *Hieronymus*. multò dignior cognomento Magni, nisi quòd se ipse paruifecit. maiore hic cum laude est in Iudęa versatus, eaque immortalibus monumentis scripsit, quę & balsamo digna sunt, & cedro. longum est eius triumphantis proferre spolia; non bidui, sed multi temporis esset pompa productior. dici verò potest hic dies non tàm Pompeio, quàm *Hieronymo* verè natalis, quanquam hunc excepit potius dierum immunis æternitas. at certè diu, dùm vixit, ad magni Liberatoris natales cunas degit. Opportunè autem illi adhærent, & auspicatò, qui in hunc diem incidunt Cęlites, nempe tam honorificè de religionis hostibus triumphanti præsul *Honorius*; tã acri, ac formidando aduersatiis viro *Leopardus* martyr; tam strenuo, ac semper inuicto duci *Victor* ipse, vnus è Thebęorum legione victrice: denique tanta sapientia prædito, ac magistro religionis eximio adhæret *Sophia*, hoc est sapientia, illa inquam *Sophia*, quæ fuit trium præcipuarum virtutum, quarum in primis hic studiosissimus fuit, felix mater.

Kal.

1 Septembr. 1 Septebr.

S. ÆGIDIVS

Abbas.

Synop. *Atheniensis hic patria fuit. in specu delituit, contemplationi rerum diuinarum deditus. inuentus est à venatoribus Regis. ceruam, quam secum habebat, à iaculis eorum defendit sui pectoris oppositu.*

ENCOMION 279.

Aegidij patria eadem, quæ sapientię, fuit,
illæ artium inuentrices Athenæ;
nisi quòd hic Lyceo prætulit siluas,
vni Platonis platano densas arbores.
maluit philosophari secum,
quàm cum garrulis Græciæ sophis.
magis profecit iacens sub tacita specu,
quàm ambulans sub clamosa porticu.
mira docuit, auditores etiam habuit miros;
nempe didicerunt ab ipso feræ esse humanæ;
sponte se tradidit ei cerua,
vt disceret non timere;
pro Mineruali obtulit ei lac vberum.
cinctus est locus indagine,
venatici emissi sunt canes,
preces ille pro altrice sua fudit ad superos;
suum os candidum ceruæ lacte
pro illius vita soluit in vota.
non ausi sunt canes ei admouere dentes,
cui Aegidius admouerat labra.
parum hoc. sagittis pectus opposuit suum.
is, cui timida cerua admouerat mammas,
intrepidè pro cerua excipiebat vulnus;
quid hic pro religione egisset altrice,
qui ferino lacti suum rependit sanguinem?

IV.

2 Septb. *IV. Nonas Septembr.*

S. ELPIDIVS Abbas.

Synop. *Alluditur ad nomen à ſpe ductū. maximè abſtemius fuit. effecit, vt vitis alieno tempore frondeſceret ſtatim, vt opacaret ſacram ædiculam. verſatus eſt in ſpecu venenatis ſcorpijs referto, ſed nullo detrimento, ac damno.*

ENCOMION 280.

ἐλπὶς Spes.

Elpidius à ſpe ſortitus meritò nomen,
ſpe prorogauit vitam,
vix alio nutrimento vſus;
parum naturæ debuit, multum ſpei;
vt huius viriditate iucundiùs frueretur,
nemoroſas adijt ſiluas;
vt ſacram ędiculam viridi coronaret fronde,
aridum ſarmentum alieno tempore terræ commiſit,
quod mirè euiruit ſtatim;
immò celſiùs excreuit in vitem,
gemmas protulit, pampinis illuſtrauit ædem.
idoneum eſt ſibi viſum vmbraculum vitis,
eo ſcilicet in loco,
in quo ſolitus numine fieri ebrius,
è ſacro cyatho diuinum hauriens nectar.
oſtendit idem quanta ſit ſuauitas precum,
cùm templum vitiferum fecit agrum.
docuit etiam, nihil eſſe tam aridum,
quod apud aras non ſpe vireſcat.
huius præſidio virtutis Elpidius abiecit metum.
in ſpecu verſatus eſt vnà cum ſcorpijs,
ictibus oppoſuit ſui nominis clypeum.
niſi hic ſe abdidiſſet inter vmbras nemoris,
Sol alter videri poterat in Signifero,
incedens impunè per ſcorpium.

III.

III. Nonas Septembr. 3 Septēb.

S. SERAPHIA

Virgo, & Martyr.

Synop. *In prostibulo inclusa est; sed cùm lenones ad eam accedere vellent, subitò terræmotu absterriti recesserũt. pertulit in latere faces, in humeris virgas, quarũ frustũ diuinitùs excussum in Præsidis oculos, eum cæcũ reddidit.*

ENCOMION 281.

Ab ignis æstu nomen sortita Seraphia;
tamen hoc habuit proprium, vt ignem extingueret,
siue libidinis, siue furoris.
lupanarium ei cessit in columbarium;
fornicari iussa est, sed victo cupidine
fornicem sibi triumphalem erexit,
didicit in meretricio loco plus mereri,
in Epicuri hara pulchrius efflorescere.
Aegyptios lenones ingredi ad ipsam ausos
subitò terræmotus absterruit.
nempè ad tellurē florum matrem pertinuit tueri florem;
labefecit illa se,
ne huic fieret labes.
nutauit Natura, vt pudor staret.
misit & cœlum tutorem pudoris acrem, & vindicem,
pallere cœpere illi iam non amore, sed metu;
victi dederunt manus,
vel potiùs abstinuerunt manus.
admouit lictor pudico lateri faces;
scilicet fecit, vt Seraphia ardesceret magis,
etiam, vt explendesceret magis.
fractæ sunt in molles eius humeros virgæ,
sed frustulum incidens in Præsidis oculos
fecit cyclopem;
nisi quòd hic arma in se, non in virginem cudit.

Pri.

4 Septemb.

Pridie Nonas Septemb.

S. MARCELLVS

Martyr.

Synop. *Apud Ararim fluuium necatus est, in cuius altera ripa positum erat Saturni simulacrum, in altera Solis; quibus cùm diuinos honores habere nollet, ac verum Deum fateretur, viuus sub terra defossus est.*

ENCOMION 282.

Nulla re celebrior facta est Araris ripa,
quàm tua, Marcelle, constantia.
non tam insignis olim fuit Cæsaris ponte,
vno die militum opera fabricato,
quàm eius, quem magnificentiùs extruxisti,
vt tibi sterneres iter ad gloriam.
vtramque Araris consecrasti ripam,
cùm vtriusque damnasti aras,
hinc Saturno erectas, illinc Soli.
hostem habere voluisti Saturnum,
qui temporis putabatur Deus,
vt te sola sibi vendicaret æternitas:
timuerunt Araris accolæ,
ne terris eriperes, quem contemnebas, Solem;
sed nullus effulsit clarior dies,
quàm cùm abstulisti Solis cultum;
nunquam purior visus est Oriens,
quàm cùm eum aspersisti conuicij labe.
acies mentis tuæ firmissima,
ante maculas cognouit in Sole,
quàm posteritatis oculus orbe vitreo.
Defossus quidem es in terra impiè,
excepit viuentem tumulus.
non ergo tu dicendus es Sol occidens,
quia terræ subijsti viuus.

Nonis Septembr.

5 Septēb.

S. EVDOXIVS

Martyr.

Synop. *Lictores ipsum quærentes, non agnitus amanter excepit hospitio, & mensa. postea se patefecit. cum autem illi rem tegerent, ipse se Iudici detexit. Iouem adorare noluit; ob id iussus ad probrū abijcere militarē balteum.*

ENCOMION 283.

Parum tibi fuit, Eudoxi, subire necem hilariter,
nisi apparitores ipsos, & lictores faceres hilares;
non ante iugulum ijs dedisti, quàm epulum;
non ante accepisti ferrum, quàm eos exciperes auro.
propinasti ipsis liberaliùs vinum,
fusuris tuum largiùs sanguinem.
nisi quòd cum te tandem aperuisti ignaris,
fecisti tristes, ne fierent ingrati.
post vinum facti sunt sobrii;
functus es ipse apparitoris munere;
ausus es ad tribunal te sistere
non criminis, sed voti reum.
noluisti thura Ioui adolere adultero?
nullius is apud te pretii fuit,
qui, vt pudorem faceret vilem,
finxit se aureum;
vt sacramenti fidem infirmaret tui,
fecit se lapideum.
Iussus primarijs militię insignibus exui,
in Præsidis ea proiecisti faciem;
erubuit ille purpura illusus tua.
commouisti exemplo supra mille, ac centum milites,
vt militarem exuerent chlamydem, & balteum;
nunquam tā opimis induti sunt spolijs, quàm cū exuti.
nunquā expeditiùs, quàm cùm discincti, vicerūt hostē.

6 Septēb. *VIII. Idus Septembr.*

S. ELEVTHERIVS Abbas.

Synop. *Puerum à mortuis suis lacrymis excitauit. Kakodæmones abegit inedia. S.Gregorio Pont. Max. languenti robur impetrauit diuinitùs, vt peruigilium Christi reuiuiscentis celebrare posset ieiunus ex voto.*

ENCOMION 284.

Dimicauit Eleutherius aduersus mortem,
non manu, sed oculis.
Suscitauit plorando puerum;
extinctam vitæ facem reaccendit lacrymis,
opposuit lethæis aquis vitales suas.
cauit humore, ne exaresceret vita functus in cinerem.
atrisisset illi apertis oculis puer,
nisi vidisset auctorem sui gaudii pro se flentem;
quasi renatus iterum apploraui.
Erebum quoque terruit hic, qui vicit mortem,
sed contrario more pugnauit;
Stygio enim hosti misera obsedenti corpora
languorem obiecit suum;
penè se confecit fame, vt conficeret eum pugna,
non nisi fractis viribus perfregit hostem;
plus egit inualidis membris,
quàm vllus Titanum lacertorum toris.
quid, quòd fassus est hierarcha Gregorius Magnus,
eius precibus sibi languido suffectum robur?
impetrauit, vt diuinæ anastasis peruigilium
agere posset, vt erat in votis, ieiunus.
tenuatus ipse, atque infirmus longa fame
effecit, vt alter perferre posset famem.
quantus fuit hic, qui robur præstitit Magno?
qui tam nobili vires suffecit athletæ?

VII. Idus Septembr. 7 *Septēb.*

S. EVORTIVS

Episcop. Aurelian.

Synop. *Profectus ad captiuos redimēdos, acclamatur Episcopus auspicio colūbę. mox incēdiū in vrbe extinguit. eūdē sacra faciētem nubes inūbrat. exædificaturus tēplū, pecunia indigēs, effossa terra eruit nūmos cū Neronis effigie*

ENCOMION 285.

Dum captiuos quæritas, caperis.
vtrumque factum piè.
dum prædam eripis hosti, ipse fis præda;
attamē illud mirū, q̄ nō per accipitrē, sed per colūbam
insedit hæc capiti, vt tu insideres throno.
ter à te repulsa, ter rediјt;
nunquam dolentiùs gemuit columba,
quàm cùm à te gemente abire est sæpiùs iussa.
maduisti quà piè lacrymis, quà ritè oleo,
sed illis vberiùs;
statim ipsarum vim ciuitas sensit;
cum depascentem omnia flammam restinxisti flendo.
sed nimirum expiari vrbs debuit igni, vt faceres piam;
nubes deinde tibi ad aras facienti è cœlo se obtulit;
nempe ostendit se Natura tibi famulari paratam,
ne tui deinceps patriæ formidarent incendium,
sed cum te nubes inumbrauit, alijs fecit clarum.
Excitaturus numini nobilem templi molem,
cùm par operi deesset impensa,
accepto ligone tellurem fodisti ferro,
at illa prodiga statim Aureliæ Præsidi fudit aurum.
nouū prodigiū. in nūmis expressus inuentus est Nero,
scilicet hostis olim bonorum immanis, & impius,
te Antistite, religioni seruiuit;
nisi quòd nō erat ille ferreus, sed aureus Nero.

VI. Idus Septembr.

8 Septib.

S. ADRIANVS

Martyr.

Synop *Commotus exemplo Martyrum, in primis vxoris suæ Nataliæ, verã religionẽ amplexus, obtulit se cõstãter neci; quamobrẽ abscissæ sunt illi manus, & pedes; quo in cruciatu admirabilẽ animi magnitudinẽ præstulit.*

ENCOMION 286.

Alienas intuendo victorias.
Adrianus est victus,
immò victor victrici vrbi spectaculo fuit, Nicomediæ.
cùm cædi neruis nostros vidit heroes,
vires ipse sumpsit, ac neruos;
cùm tundi ora lapidibus, soliditatem.
initurus cum Cæsare Maximiano pugnam,
ducem belli habuit, quæ maximè putatur imbellis,
vxorem;
nihil hac inuenit vir minus vxorium;
nullus stimulus acrior pugnanti fuit.
Natalia nomen fuit vxori.
Nimirum non vir reformidauit mortem,
quam coniux spondebat fore natalem.
Vbi cum Cęsare hoste consertę sunt manus,
doluit ille se vinci.
victrices abscindi statim iubet manus.
mox mutatur pugna. cursus initur Olympicus,
victus Cæsar inuidit etiam pedibus;
pedes amputari iubet iratus.
sed nihil stultius impiorum sæuitia,
sibi ipsa fraudi est.
nam cùm manus Adriano præcidit, ac pedes,
constantiæ stabile simulacrum fecit,
quia quadratum fecit.

V. Idus Septembr. 9 Septěbr.

S. GORGONIVS

Martyr.

Synop. *Deluditur fabula de alato equo, qui è Gorgonis sanguine exortus dicitur. dirũ in modum cruciatus est. tum plagis exulceratis infusum est acetum, & admotæ ardentes prunæ. res cum Annibalis facto confertur.*

ENCOMION 287.

Ex tuo, Gorgoni, sanguine
pennata verè sese extulit Fama;
leue est, & inane, quod finxit Græcia,
natum ex cruore Gorgonis equum alitem:
at non vano stupore perculit intuentes
decor tuæ tantæ virtutis.
In Diocletiani Cæsaris aula versatum
nihil te magis allexit,
quàm augustales secures, ac fasces,
quibus scilicet ceruices deuouĕras tuas.
plus tibi honoris lictoriæ attulerunt virgæ,
quàm Cæsari sceptrum.
acetum est in plagas infusum,
sed coacescere non potest virtus;
generosum vinum est, fert ætatem, immò æternitatem.
nequicquam & ardentes admotæ sunt prunæ.
potuit Punicus Annibal ipsas domare Alpes
aceto, & igni perfractas,
at non potuit te his Romanus Cæsar;
miratus est Alpinis solidiorem cautibus;
nisi quòd & ipse obduruit
peruicacia, non constantia.
tandem frustra laqueo tuum fregit guttur,
vocem eripuit tibi, non Famæ.
orta hæc est de tuo cruore, sed candida.

IV.

10 Septēbr. *IV. Idus Septembr.*

S. NICOLAVS Tolentinas.

Synop. *Ferrea catena se sponte constrinxit. precantem frustra laruati KaKodæmones terrere conati sunt. sex ante obitum menses symphoniacos Coelites audijt per noctes singulas musicum sibi melos accinentes.*

ENCOMION 288.

A victoria meritò accepisti, Nicolae, nomen,
nisi quòd catenis constrinxisti te ferreis;
sed nihil Erebus extimuit magis,
quàm te sponte captiuum.
aggressi tamen sunt precantem terrificis spectris;
sed fugauit Vmbras non vmbratilis virtus.
non exhorruisti vana figmenta,
qui nihil habuisti fictum.
verum egisti triumphum
de milite simulato.
Tandem sex ante obitum menses
meruisti, vt audires canoros Cœlites,
plaudentes tibi victori, & pœana canentes.
reliqua erat adhuc vltima lucta cum morte,
sed quia certa futura victoria,
præcinuere Nicolao epinicion. *Nicolaus Victoria.*
inter tot lyras, & carmina,
abstinuisset forsitan à te mitigata mors manus,
nisi surdas haberet aures.
quamquam Oriens ille, non Occasus fuit;
quippe diù antequam excepturus esset te tumulus,
præclaro illustratus est sidere,
at vbi te tumulus excepit, sidus euanuit:
nimirum Lucifer fuit ille, qui præijt,
oriente te Sole, delituit.

III. Idus Septembr. 11 Septemb.

SS. PROTVS, ET HYACINTHVS Martyres.

Synop. *Eunuchi ambo fuerunt, & custodes S. Eugeniæ. Iouis simulacrum, quod venerari sunt iussi, ad ipsorum aspectum statim corruit. quamobrem ipsi flagris acerrimè cæsi sunt, & securi percussi.*

ENCOMION 289.

Debet certè vobis plurimum pudor,
quos virginis Eugeniæ custodes habuit vigiles.
Protum ille voluit, hoc est Primum,
quia virginitatis decus est primarium,
Hyacintho quoque se iunxit,
quia carere non potest flore.
sed insaniuit Præses, cùm vos pudoris tutores
iussit agnoscere Deum Iouem,
nempe insidiari solitum pudori.
at vos pluris æstimastis ferrum
ceruicibus impressum vestris;
quàm imbrem illius aureum,
quo turpiter emit stuprum.
perferre maluistis flagra,
quàm thus offerre fœdè flagranti.
dignum duxistis Iouem hara, non ara,
dignum non alia victima, quàm ipso,
qui se fecerat taurum.
vbi stetistis ante lapideum signum,
statim corruit Iuppiter Stator.
vidistis iacentem ante pedes Tonantem
fracto iam fulmine.
vestras esse partes putastis,
non modò tueri pudorem
sed sumere de propudio pœnas.

Pri-

12 Septēb.

Pridie Idus Septembr.

S. IVVENTIVS

Episcop. Ticinen.

Synop. *Dum varijs poenis excruciaretur, magna repente tempestas orta est. Lictores in se ipsos arma verterunt, ac mutuis se vulneribus confoderunt. aurũ cuiusdam in vndas delapsum, ac demersum enatare iussit.*

ENCOMION 290.

Non tu, Iuuenti, aduersus hostem arma sumpsisti,
sed pro te pugnauit armata Natura,
processit illa in campum, licèt non in Solem,
quia statim horribili nimbo delituit.
coruscauit tamen cœlum,
ne lateret hostis, quem feriret;
expertus est eius, quem colebat, fulmen Iouis.
immissa quoque vis grandinis instar lapidum
fregit cultores lapidum.
comminuit manus, quæ in te strinxerant ferrum.
quin etiam coniurauit tellus in hostes;
discessum fecit, vt discederent à sententia;
sed dum mouit, obtorpuerunt metu;
nempè habet auxiliares copias virtus,
etiam cùm videtur inermis.
At qui te cædere sunt conati lictores,
agitati furijs in se arma verterunt;
rubuerunt secures, ac fasces
non pontificio sanguine, sed lictorio.
quanquam & Ticinus imperium timuit tuum;
iussisti demersum aurum hero reddere,
statim illud ex imo enatauit gurgite.
visus es hoc prodigio Eliseo certè nobilior;
quia ille manubrio demersum euocauit ferrum,
tu nutu aurum.

Idibus Septembris. 13 Sept.

S. MAVRILIVS

Episcop. Andegau.

Synop. *Simulacra Deorũ, quæ colere iussus est, euocato fulminis igni cõsũpsit; eo autẽ in loco coenobiũ extruxit. Ka-Kodæmonẽ exegit. à colũba est indicatus Antistes. Põtificię claues è mari enatarunt, vt Pontificatum reciperet.*

ENCOMION. 291

Vicisti leuem, Maurili, Titanum famam;
illi, quia hostiliter insecuti sunt Deos.
icti sunt fulmine;
at tu euocasti de cœlo ignem,
vt ipsos perderes Deos;
in cinerem abiere vnà cum fano.
super hoc videlicet impietatis bustum
fundasti asceterium, virtutis palæstram tuis;
accendisti videlicet animos cinere hostium
ex ijs vnum catenati hospitem corporis
vocis imperio abire iussisti;
quam oculis eripuerat, restituisti lucem;
nisi quòd vrbium ipse fugisti lucem,
vitasti coniectos in tua decora oculos.
immitem putasti columbam,
quæ capiti insedit tuo,
vt faceret infulatum,
nunquam tibi infestius visum est mare,
quàm cùm demersas casu pontificias claues
mirè per piscem reddidit.
sed erubuit, & hæsit ambitio,
cùm tu sacræ trabeæ deposito cultu,
ignotus colere cœpisti tellurem.
transijt in ligonem, & in aratrum litui decus,
sed nil tã dignũ quod stylo exaretur, quã præsul arator.

XVIII. Kal. Octobr.

14 *Septēb.*

S. CORNELIVS

Pont. Max. M.

Synop. *Hæreticis acriter restitit, præsertim Nouato, qui præter cętera flagitia, etiã vxorem necarat. Nouatianũ quoque insectatus est. iussus adorare Martem, inspuit in eius faciem, quamobrem vnà cum Cereali necatus.*

ENCOMION 292.

Eo tempore in Vaticano sedisti solio,
quo religionis hostis acerrimus Decius
malebat opponi sibi æmulum Principem,
quàm constitui Romę ęmulum sacerdotem.
non es breui morte confectus,
qui tam diù expectasti carnifices tui
deuota victima vel ferro, vel igni.
victus est postea hostilibus tyrannus armis,
sed tuo antea sacerdotio.
Restitisti toto impetu animi Nouato impio,
noua parienti monstra,
nempè Africano.
vterum ille vxoris calce percusserat,
sed immaniùs vterum Romæ parentis.
expresserat execrabili abortione partum,
sed religionis sobolem intercepit sceleștiùs.
Nouatiani quoque veteratorij hostis
antiquasti dicta.
iussus offerre Marti thura, intulisti probrum,
inspuisti in simulacri faciem.
cœpit Mars erubescere ignominia,
qui rubescebat sanguine.
denique ferro collegisti vberem messem.
nempe tua commotum constantia
habuisti necis socium Cerealem.

XVIII. Kal. Octobr. 14 Septēb.

S. CYPRIANVS

Episc. Carthag. M.

Synop. *Ordinis Senatorij fuit. eloquentiæ ornamentis excelluit, scripsit in primis ad Martyres, in Latomias ablegatos, eosque piè solatus est. ductus ad supplicium, lictori quasi pro necis beneficio, donauit nummos aureos.*

ENCOMION 293.

A Cypro venustatem accepisti, non Venerem.
conditione Senator Punicus
intextam habuisti etiam orationi purpuram.
vsus amplo dicendi genere
velut alterum induisti latum clauum.
nisi quòd maiores excitasti plausus,
cùm ceruices flexisti gladio,
quàm cùm oratione flexanimi mouisti forum.
non magis tibi fuit cordi,
vt flueret sermonis vena, quàm sanguinis.
inter maximas religionis procellas, ac turbines
effloruisti dictione pulchrior.
solatus es scriptis ad metalla damnatos.
non tantam illi auri vim ex fodinis,
quàm ex litteris eruerunt tuis.
Ad leonem petitus, te reseruasti ferro;
veritus es, ne triumphalis eloquentia
leones domitos iungeret iugo.
munerasti lictorem nummis aureis.
cariùs venalem emisti mortem,
quia nihil fuit in votis charius.
inter tot decora te abiectum, & vilem putasti,
pretium soli fecisti sanguini.
non minus splendoris habuit aurum,
quod manu, quàm quod ore fudisti.

15 Septēbr.

XVII. Kal. Octobr.

S. VALERIANVS

Martyr.

Synop. *In tetrum carcerē detrusus est, sed diuinitùs liberatus. inter supplicia cōfirmatus est, & animatus Christi præsentia, & coronæ munere. ægrum sanauit, cùm is donasset trabem ad fulcimentum templi ipsi dicati.*

ENCOMION 294.

Nihil Prisco præsidi magis fuit nouum,
quàm tua, Valeriane, constantia.
tantam animi magnitudinem tui
angustiæ carceris non potuerunt capere;
scilicet patefactis diuinitùs foribus
liber euolasti.
pugnaturus, in latum prodijsti campum.
arido suspensus es stipiti,
sed nunquam magis virenti virtute,
tunc maximè visi tibi sunt Dij stipites.
vngulæ lacerum disciderunt corpus,
aperta sunt ferro viscera;
at meruisti, vt apertum intuereris cœlum,
quod datum est primipilo Martyrum;
sed quia carebas coronæ nomine,
prælatam vidisti ab agonotheta supernè auream.
Etiam mortuus valere iussisti ægros;
destitutum viribus hominem, & languentem
non ante roborasti, ac solidasti,
quàm ad tui contignationem delubri
votiuam offerret trabem.
statim vno, eodemque fulcimento trabis,
stabilita sunt duo, ne ruerent.
nihil hoc beneficio hæsit firmius,
quia defixum est clauo trabali.

XVI. Kal. Octobr. 16 *Septēb.*

S. EVPHEMIA

Virgo, & Martyr.

Synop. *Rotæ affixa lictorem constantia commouit, vt religionem amplecteretur. ignis, quò iniecta est, carnifices absumpsit. in mare demersa, à monstris marinis elata. à serra secari non potuit. feris obiecta, nec læsa.*

ENCOMION 295.

A laude, ac fama nomen Euphemiæ
inditum est auspicatò, *εὖ Bene φημὴ Fama.*
nisi quòd linguis centum assequi fama non potest,
quod vna illius pro religione dixit liberè,
volubiliùs incitata est aduersus Deos lingua,
quàm rota, cui ipsa affixa est crudeliter.
potuit rota breui supplicatione peruerti,
at non item virgo longo supplicio.
ratus est tyrannus, vinci eam non aliter posse,
quàm si lictori committeret, nomine Victori.
errauit. victus est Victor constantia virginis,
manus dedit, immò totum corpus feris.
at qui eam conijcere ausi sunt in ignem,
sibi parato consumpti sunt rogo.
data deinde præda est virgo marinis monstris.
mira res. extulerunt eam immanes phocæ,
quasi delphines allecti precantis sono.
scilicet non est obnoxius naufragio pudor,
quia nil habet in mari commune marina cum Venere,
exsecanda etiam traditur serræ virgo, sed frustra,
statim obtusa hebetatur acies ferri.
nempè diuidi in partes non vult integer pudor.
tandem famelicas petita est ad bestias;
sed facilè dentem vicit ferinum,
quæ dentatum vicerat ferrum.

XV.

17 Septēb. *XV. Kal. Octobr.*

S. LAMBERTVS

Episc. Leodiens.

Synop. *Pipinum parùm castum liberè reprehendit. propinatum sibi in regia mensa ab incesta muliere poculum, respuit. accedentem quoque temerè aliam, item impudicam ab ipso pheretro mortuus repulit.*

ENCOMION 296.

Nihil infensius Lamberto habuit Venus,
quia ipsam penè cum Pipino regnantem
ex aula conatus est pellere.
ausa est inclytas tanti Ducis dedecorare victorias
incesto pellicis thalamo.
cœno infecit sordidum Martis puluere.
sed expalluit ad Lamberti minas purpura,
exhorruit armatus inermem.
prælatæ sunt columbæ candore nitentes
victricibus aquilis legionum,
floridum pudoris sertum triumphali laureæ.
viluit clarissimi Ducis trabea
non intertexto aureo diuini timoris clauo.
oblatum sibi in mensa poculum à pellice,
quasi Cyrceum à se Lambertus repulit.
maluit suum exhauriri sanguinem,
quàm de fatali cratere vel haurire, vel lambere.
quin etiam ab ipso feretro incesta repulit oscula.
nam quæcumque accessit venerans, sed cum Venere,
tanquam aliquo turbine retroactam repente se sensit.
is, qui durum excipere paratus fuerat ferrum,
molle summouit scortum.
mirum dictu. exclusa est etiam à Libitina Venus.
quàm tutum habuit ouile magnus hic pastor,
qui vel mortuus abegit, atque absterruit lupas?

XIV.

XIV. Kal. Octobr. 18 Septēb.

S. FERREOLVS

Martyr.

Synop. *Vincula, quibus alligatus est, sponte soluta ceciderunt. coram Iudice constanter falsos Deos spreuit. resectum, & auulsum à ceruicibus caput, diù conseruatū est intactum, & quasi recens à cæde.*

ENCOMION 297.

Nunquam stultior est habitus Præses impius,
quàm cùm putauit se posse terrere
Ferreolum ferro.
geminata potius est vis constantiæ,
quia ferrum accessit alterum.
nisi quòd catenæ, quibus nexus est, ferreæ
spontè ceciderunt solutæ;
quia scilicet progredi voluit ad necem liber.
carcer ipse ferreo vecte præclusus,
vni Ferreolo ad exitum patuit.
verba coram Præside ferreanè fudit, an aurea?
nempè & spurios insectatus est Deos,
& verum testatus est numen.
nihil magis Dij timuere lapidei,
quàm ne frangerentur hoc ferrato malleo.
At Iuppiter ille, qui se olim fecit aureum,
vilis habitus est à Ferreolo.
hoc tantùm lictor effecit securi,
quòd aperuit venas ferri,
vt haberet religio, vnde materiam effoderet
fabricandis ad exemplum armis.
caput, quod hic pro illa deuouit gladio,
diù tempus in tumulo reliquit intactum.
scilicet dente vetustatis, quantumuis æneo,
corrodi non potuit ferrum.

19 Septēb. *XIII. Kal. Octobr.*

S. IANVARIVS

Episc. Beneuent.

Synop. *In amphitheatro ferarū dentes elusit. ab igne quoque illæsus euasit. expēditur eius beneficiū in tuēda Neapoli, quæ sibi ipsū patronū adoptauit, in incendio Vesuuij. ingens prodigiū colliquescentis sanguinis cōmemoratur.*

ENCOMION 298.

Quam tibi, Præsul magne, rependam calamo laudem?
verè parens es patriæ,
quam ita edis in lucem, vt non edat flamma.
clara fuit tua virtus in arena, sed semel;
non minus in cinere clara, sed sæpe.
Diss. vicisti in amphitheatro Libyæ feras,
in Vesuuio incendij feritatem;
tantò fortior est, quantò voracior, flamma, quàm feræ.
habet & hic mons amphitheatri speciem,
dum ambusta media desident in caueæ formam.
domuisti olim belluas non claua, sed lituo;
exarmasti vngues leonum inermis,
neque tamen iubato indutus es spolio,
ne putareris incestus Alcides;
dum sanguis tuus excandescit iusta in incendiariū ira,
desinit candentis Vesuuij furor irasci.
nunquam de te fuit fama vocalior,
quàm cùm vibrantes igni exsecuisti linguas.
quanti fuisti spiritus, atque animi heros,
quem animauit ipsum vulnus in sanguine?
nempe non debuit carere prodigio
fusus tam prodigè sanguis.
est & hoc in miraculo mirum,
quòd tantæ soliditatis, & constantiæ Præsul
viuere cruentus gestis in vitro.

oppo-

oppositus est crateri crater,
quanquam lapideo vitreus.
firmior tamen hic, quia vincit.
mirum dictu. propinatur vita cratere cruento,
petitur salus à vulnere.
fuit hic olim cruor à flamma liber,
posteà etiam liberator.
scilicet in te inesse tanta vis poterat,
vt efficeres, nè patria abiret in cineres,
qui dum viueres, tibi admotæ imperaueras flammæ.
meritò hunc sãguinem ausæ non sunt exorbere belluę,
quia reseruabatur vitæ tuorum.
nihil efferuescenti Vesuuio tam infensum,
quàm tuus ebulliens sanguis.
soluitur hic, nè cogatur metu noster;
mouetur, ac fluctuat,
vt fluctuare motu desinat terra.
colliquescit vnà cum patriæ lacrymis.
innatant in illo stipulæ,
vt calamitatem faciant leuem.
ostendisti Vesuuium Chimeræ monti similem,
mõstrosã belluã, quę nõ pascitur, sed extĩguitur fœno,
at tu viuis in sanguine, vt paratũ ostẽdas iterũ fundere.
ideò resectum est tibi caput vnà cum digito;
quia non alius inueniri calamus poterat dignus,
qui tanti prodigij nobilem inscriberet titulum.
cruentus fuit hic digitus,
vt purpureas imprimeret notas pulchriùs.
fecerunt hoc bellatores quidam, sed semel factũ perijt,
at hoc, quia perpetuò fit, cum auctore perennat. Val. Max.
scilicet, vt inscribi tot victoriarum tituli possint,
triumphalis liquitur sanguis.

XII. Kal. Octobr.

20 Sept.

S. EVSTACHIVS

Martyr.

Synop. *Dux fortissimus apud Hydaspem fluuium pugnauit. in venatione obtulit ei se ceruus cornibus in crucis speciem conformatis. intra candentem taurum inclusus, & exustus est vir admirabili constantia.*

ENCOMION 299.

Vanus post hunc cœpit haberi Sertorius, Plut.
qui consuluit in bellis ceruam;
at superstitionem vicit oraculum.
apud Hidaspem precibus hic profligauit hostem,
ditior est factus amnis aurifluus,
auctus spolijs aureis,
sed feliciùs iaculatus est in nemore, quàm in campo;
nobiliorem retulit prædam
è venatione, quàm è pugna.
in cornibus viuacis cerui
vitæ vidit insignia.
pauidum animal constantiam infudit aspectu.
hostes ipse tanquam angues cerui instar elisit.
fuit & ceruo celerior, sed ad pœnas.
omnia ferè habuit cerui propria,
præter fugam.
leones, quibus est obiectus in vrbe,
mitiores habuit, quàm in silua,
quia sine iaculis sponte cesserunt.
in Phalaridis taurum coniectus est vnà cum suis,
sed mugitu exterruit Inferos.
sic etiam clarum fecit Alciden
taurus ignem spirans ore, deuictus.
aperuit insignibus ijs cornibus ceruus Eustachio Liuius
non, vt in signifero taurus, annum, sed æternitatem.

XI.

XI. Kal. Octobr. 21 Septẽbr.

S. MATTHAEVS

Apostolus.

Synop. *Laudatur eius alacritas in mensa nummaria statim relinquẽda, in mensa dapsili Christo parãda. laudatur etiam propter historiam de illius actis scriptã. restitit Magis. Parthos adijt. Iphigeniam Deo sacrauit.*

ENCOMION 300.

Statim ac verba, vir magne, accepisti aurea,
viluit tibi, quod tractabas aurum.
omnis euanuit huius metalli fulgor,
cùm ex ore vocantis diuinitas fulsit.
nullum vectigal maius, quàm inopia Dei fuit.
liberalior, & magnificentior es habitus,
cùm mensam omninò posthabuisti nummariam,
quàm cùm semel apparasti dapsilem.
maius accepit pretium calamus,
cùm Dei pauperis acta descripsit,
quàm cùm pecuniam perscripsit exactam.
facilè tibi postea fuit Magorum superare pręstigias,
qui maximè præstigiosum viceras aurum.
quid mirum, quòd excantare potuisti dracones
maculosos aureis squamis?
tandem adijsti Parthos. mira fecisti,
nam ad te conuerterunt ora, qui pugnabant auersi.
qui antea adulterinum in mensa repudiabas aurum,
purum postea amasti pudoris,
imposuisti silentium Græcorum fabulæ
de Iphigenia quondam Achilli desponsa;
alteram tu fortissimo iunxisti numini,
sed lucidas sine fumo prætulisti tædas.
non est, vt olim, suffecta timida cerua pro victima,
sed se ipsa intrepida virgo in parthenone deuouit.

X. Kal. Octobr.

22 Septemb.

S. MAVRITIVS

Martyr

Synop. *Dux fuit Thebæorum legionis, quæ se deuouit, cùm posset armis resistere Cæsari. ab hoc pro religione necati sunt; decimus quisque primus interfectus; postea reliqui omnes, inter quos hic præcipuus.*

ENCOMION 301.

Nunquam feliciùs legio Thebæa pugnauit,
quàm cum detrectauit pugnam,
& gloriosiùs arma imbuerunt, & pulchriùs
suo, quàm hostili cruore.
potuisti, Mauriti dux, agmẽ inuictum opponere Cæsari,
sed cadere voluistis, attamen armati,
exarmauit vos virtus ira, non ferro.
nihil apud vos valuit
fortissima in periculis desperatio.
nempe quisque vestrùm fulmen erat belli,
vim hoc non ostendit, nisi dum cadit.
eductum est sortitò nomen ab vrna,
felix habita est sola sors necis;
hoc vnum timuit virtus, ne fieret exsors.
aleam vitæ lætum putastis lusum.
decimus quisque necari iussus
hoc sibi visus est consequi,
quòd quasi decumanos superaret fluctus.
dixistis, haudquam teneri vos Cæsaris sacramento,
si vera violentur sacra;
militiam deberi homini, religionem numini,
ab illo stipendia quæri laboris,
ab hoc expectari pietatis;
non esse vos militiæ proditores,
si tecta se proderet virtus.

IX.

IX.Kal.Octobr. *23 Septb.*

S. LINVS

Pont.Max.M.

Synop. *Successit hic hierarcha munere Petro Apostolo.iussit,in templo mulieres velare vultum pudoris gratia. Consulis filiam mirè à mortuis excitauit. KaKodamone quoque obsessos liberos reddidit.*

ENCOMION 302.

Post primum Romæ Hierarcham Petrum
liniri debuit statim Lini vertex.
nihil tam præcipuum,quàm fuisse Petro secundum.
Inobscurauit Diales flamines
inauguratus afflatu numinis.
hoc in primis religionem apertam fecit suam,
quòd iussit, ingressuras delubra mulieres
opertam velare faciem.
tectum esse voluit Superis caput,
cor detectum.
obnupsit flammeo genas,
vt arderent pudore.
nè naufragium pudicitia faceret,
voluit hanc tutò velificari cum eiusmodi velo.
nisi quòd Consulis filiæ velum abstulit,
quo tegebatur facies,
cùm mirè suscitauit emortuam;
quasi nondum peracta vitæ fabula,
aulæum sustulit.
ita nihil Lino lenius fuit,
præterquàm in Mortem,
immò etiam asper in Mortis auctores fuit.
nam pontificijs hoc egit maximè clauibus,
quòd exclusum ex humanis corporibus Ditem
eo,vnde se ille proripuerat, clausit in carcere.

23 Septẽbr.

IX. Kal.Octobr.

S. SOSIVS

Martyr.

Synop. *Cùm de illius capite euangelium legentis (erat n. anagnostes) micare flãmã S. Ianuarius vidisset, prædixit, eũ futurũ martyrem. præfertur Seruio Tullio, cui idẽ accidit. & quia Misenas fuit, etiã Miseno præconi.*

ENCOMION 303.

Noua prorsus, ac mira vaticinandi ratio;
coniecturam sumpsit Ianuarius è clara capitis flamma,
Sosium extinguendum morte.
interpretatus est, cum explendescere ignem vidit,
eum amissurum lucis vsuram.
nisi fortè, quia pro religione occidere, oriri est.
cùm ignis exarsit in coma,
præse tulit cometam
fatalem, sed superstioni & impietati;
portendit excidium, sed Deorum fanis.
cœperunt veteris Hetruriæ ignispicia despici,
damnati sunt pyromantici libri pyra;
at ideò ex hoc igni licuit diuinare,
quia oblatus est diuinitùs.
Virgil. minus splenduit Seruij Tullij flãma in auspiciũ Regni,
quia illi dormienti, huic vigilanti fulsit;
illi in cunis iacenti, huic in templi suggestu stanti.
duplex in hoc vno vibrauit lingua, vtraque ignea,
altera in ore anagnostæ, altera in capite agonistæ.
nunquam tamen tam syncerè, ac verè locutus,
quàm cum duplici lingua.
nõ tam vocalis fuit Miseni tuba, quàm Misenatis Sosij,
cùm aduersus Inferos cecinit bellicum.
hic meliùs accendere cantu potuit Martem,
qui flagrauit accensus capitis flamma.

IX.

IX. Kal. Octobr. 23 Septb.

S. THECLA

Virgo, & Martyr.

Synop. *Quòd virginitatem seruare studeret, ab ipso sponso impiè neci tradita. leoni voraci, ac famelico exposita est; qui tamen ipsam lædere non est ausus. immò verò nec oculos in ipsam attollere.*

ENCOMION 304.

Oppignerata iam thalamo Thecla
maluit impij sponsi tædas
perferre furiales, quàm præferri geniales.
virgo habita est Vestalibus maior,
non quia custodiuit ignem,
sed quia impunè restinxit.
Naturam bestiarum sui veneratione mutauit.
aspectus fugit hominum, at non ferarum.
vidit lingentem sibi pedes leonem,
quia noluerat esse lupa.
tangi se non nisi à belluis siuit.
docuerunt religionem homines feræ,
cùm veneratæ sunt martyrem,
hoc religiosiùs, quòd ieiunæ.
virgo magisterium exhibuit belluis,
quam scilicet doctor erudierat populorum Paulus.
proh nefas. homo feritatem imperauit feris,
nisi quòd hæ impium detrectarunt imperium;
demiserunt villosa capita virgini,
non modò eam non violarunt vngui,
sed nec oculi acie,
& clementiam edoctæ pariter, & pudorem.
naturam leo induit alienam, oblitus suæ,
tunc ferę induerunt humanam, cùm homo ferinam.
mirum visu. adorauit prædam suam bellua.

24 Septemb.

VIII. Kal. Octobr.

S. PAPHNVTIVS
Martyr.

Synop. *Intra specum primò delituit, deinde martyrij cupiditate se prodidit. catenis arctè deuinctus est. excruciatus etiam immaniter equuleo. demum suffixus est clauis auspicatò arbori palma.*

ENCOMION 305.

In nemore latuisti, Paphnuti, diù,
ex vmbra iam euocat te virtus in Solem,
è siluis in campum.
Indicto religioni bello
statim dedisti militiæ nomen.
putasti militis esse degeneris,
non exilire ad classici sonum.
placuit laurus decerpta non manu, sed ferro.
inter virides arborum ramos
educata tot annis virtus,
non exaruit belli puluere.
nisi quòd inermis ad pugnam carebas ferro,
sed hostis ipse suffecit ferrum,
cùm onerauit te catenis.
latius quoque fecit animosum pectus,
cum te distendit equuleo.
parum hoc. declarauit idem hostis te victorem,
cùm affixit palmæ,
dignũ palmari statua, quia statuas Deorum spreueras.
ex ijs, quas in luco habuisti arbores,
palma à te disiungi non potuit;
adeò numquam triumpho vacat Religio victrix.
non hæc palmatas Romanorum tunicas iactat,
quibus exui possint Duces;
sed affixos firmiter palmis Duces.

VII.

VII. Kal. Octobr. 25 Septẽb.

S. HERCVLANVS

Martyr.

Synop. *Anteponitur Herculanus Herculi. fanum Apollinis, quem impiè iussus est colere, ad eius aspectum praeceps corruit. in ignem frustra iniectus est. dum constanter necaretur, terra repente mouit.*

ENCOMION. 306.

Inualidus cœpit haberi Hercules,
vbi se prodidit Herculani virtus.
difficiliores hic exantlauit labores.
non alia proposuit sibi monstra domanda,
quàm monstrosos Deos.
vt maiorem de his faceret stragem,
Alexandrum antistitem habuit socium;
huius virtute, ac prodigijs incitatus est primò;
firmitatem concepit ex viso praecipiti Apollinis fano,
flammam pietatis ex restincto Praesulis rogo.
non iactauit Herculanus extrinsecus leonis spolium,
sed animum leonis praesetulit mente;
non est delibutus venenato centauri sanguine,
sed vitali, quem fudit.
robustior fuit hic concisus lictoria virga,
quàm ille roborea nixus claua.
maius assecutus est decus, ac veriùs,
hic, qui ceruices subiecit ferro,
quàm ille, qui stellis aureis.
cœlum hic non modò sustinuit, sed obtinuit;
Herculem Oetheus ignis absumpsit,
Herculanum extinctus Martyrum ignis animauit.
intremuit repentè tellus ad necem.
quid mirum? subtractis ferro ceruicibus Herculani,
nutare, qui ijs nitebatur, visus est Mundus.

26 Septemb. VI. Kal. Octobr.

SS. CYPRIANVS, ET IVSTINA Martyres.

Synop. *Cyprianus, quòd Iustinam non potuisset magicis artibus ad illecebram pertrahere, nuncium impietati remisit. ambo autem summa cum animi constantia in ignem pro religione coniecti sunt.*

ENCOMION 307.

Nihil magis miratus est Cyprianus,
Plut. quàm tam inualidam esse Cypriam,
etiamsi Spartæ coleretur armata.
vbi sensit Iustinam ab hac vinci non posse,
totum armauit Erebum,
opposuit vni puellæ tergeminam Hecaten,
intexuit multa, vt alliceret, licia;
volubilem applicuit rhombum,
sed constantia virginis hæsit, ac stetit.
ceratas effinxit imagines.
lymphatos ipse, ac ceritus,
puellam, quam Venere non vicerat pulchra,
informibus vincere conatus est formis.
sed cessit magica virga virtutis sceptro.
cesserunt pallidæ huius herbæ illius viriditati.
iam porrigit ipse, more deuicti, herbam.
non tacitè susurris immurmurat,
sed clamat, Iustinæ lege se viuere.
in ignem, sed frustra, conijcitur vnà cum virgine,
quam inflammare ad flagitium nulla arte poterat.
sed quia illam blandimentis non valuit flectere,
obdurauit ipse supplicijs,
mira res visa. Cyprianus illecebra mollis,
accepta diuinitùs soliditate constantiæ;
ex Cyprio factus est cupreus.

V. Kal. Octobr. 27 Septēb.

S. S COSMAS, ET DAMIANVS Martyres.

Synop. *Medicinæ arte præstantes ambo fuerunt. constricti sunt catenis ferreis, & in mare proiecti, sed incolumes rediere. de spe vitæ deiectos curabant. Iustinianus illis postea magnificum templum erexit.*

ENCOMION 308.

Hæserunt attonitæ gentes,
cùm viderunt vos medicinæ arte præstantes
nihil ardentius amare, quàm vulnera;
cœperunt inducere in animum sibi,
vitam quæri oportere per vulnera.
proiecti estis in mare, sed frustra,
quia catenis onerati ferreis.
nempe perire non potuit nauis,
quæ tam firmos habuit rudentes;
sacram anchoram fecistis ex ferro.
nisi quòd soluti vinculis enatastis ad littus;
extulit vos vnda, non obruit;
non debuistis perire naufragio
soliti porrigere dexteram naufragis,
morborum scilicet tempestate iactatis.
euasistis etiam è flammis immunes,
vestris quippe viribus cesserat victa
exardescens ad perniciem febrium cohors.
meritò, ac iure Iustinianus Cæsar,
augustalem vobis exædificauit ædem.
quàm clara fuit virtus expressa factis,
quæ adeò splenduit vel adumbrata picturis?
quid potuit depingi tam pulchrè, tam cosmicè,
quàm quod continebat ornamentum ipsum? κόσμος Ornatus.
hoc est cum Damia. o Cosmam.

28 Septẽb

IV. Kal. Octobr.

S. VVENCESLAVS

Dux Boem. M.

Synop. *A matre impiè necatus est infensa religioni; sed absorbuit illam mox dehiscens terra; carnifices acti furijs, mutua se cęde necarunt. cruor innocentis effusus deleri de pariete nullo modo potuit.*

ENCOMION 309

Cecidisti, Dux magne, tanquam ad aram victima,
similis præcidaneæ mundi nascentis,
nempe acuit & in te ferrum fraternus furor:
exulcerauit vestigium primi vulneris,
immò sumpsit incrementum scelus; nam etiam mater
in tuam conspirauit necem.
causa materni odij, spreta superstitio nouerca.
rimatus est ferro viscera matris Nero;
at tua Neronem ipsum induit mater;
ausa etiam inhumanum cadauer tuum
proijcere ad ferarum pastum.
sed statim pœnas sumpsit horribiles tellus,
facta labe viuentem illam absorbuit;
nisi quòd non æquauit sua labe sceleris labem,
maius nefas inhiantis ad necem, quàm hiatus fuit.
ad tellurem pertinuit scelus vlcisci impium matris,
quia natos ipsa educat viuentes vberibus,
complectitur & vita functos sinu.
At lictores statim agitati sunt furijs;
secures in se ipsi strinxerunt suas.
mirum visu; qui adhæsit parieti sanguis
elui potuit nunquam;
hoc est consecuta crudelitas, quę te voluit perdere,
vt deleri non posset cruor fusus,
sed deleretur hostis, qui eum fudit.

III. Kal. Octobr. 29 *Septēb.*

S. GVDELIA

Martyr.

Synop. *Iussa hac Persarum ritu ignem diuinis honoribus afficere, ac venerari, assentiri noluit. quamobrem detracta est illi capitis cutis; tum ferreis confixa clauis, constantiæ præclarum specimen dedit.*

ENCOMION 310.

Nunquam natura mitis Gudelia exarsit ira,
nisi cùm iussa est venerari ignem.
negauit immortalitatem ęterno numini debitam
ei, qui versatur in cinere,
& quo feralis accenditur rogus extinctis.
diuinitatis splendore dixit indignum
eum, qui natali obruitur fumo.
laudauit in hoc Aegyptios, qui appellarunt ignem
voracem belluam. *Horus.*
proprium sensit esse Dei dare, non rapere.
At putarunt Persæ, non negaturam cultum
certè Soli.
sed maluit hæc priuari lucis vsura,
quàm inquinare se superstitione
ipso lucis in fonte.
qui stetit olim Sol ad Ducis imperium,
penè stetit iterum attonitus puellæ constantia.
erubuit certè cum sibi vidit illudi;
nisi quòd ille sub Sole pugnauit, hæc in Solem;
detracta est ad supplicium capitis cutis,
sed detraxit ipsa Soli capitis radios;
opposuit eius flauæ comæ pulchriorem,
suam videlicet cruore purpuream.
confixa quoque libenter est ferreis clauis,
nè cum erratico erraret sidere.

30 Septēb. *Pridie Kal. Octobr.*

S. HIERONYMVS
Eccl. Doctor.

Synop. *Commendatur admirabilis eius sapientia. in deserta loca se abdidit, cùm vt literis, tùm vt pietati vacaret. apud Christi cunabula diù degit. infensissimus fuit hæreticis, quos insectatus est scriptis.*

ENCOMION 311.

Prodi nunc è sapientiæ interiore cortina
oraculorum interpres fide Hieronyme,
post te sileri cœpit Aegyptius Hermes,
minimi habitus est ter maximus.
nisi quòd tu penè linguarum peritus omnium,
nulla laudari potes, quia facta non æquant linguæ.
In horridis siluis venatus es sagaciter
sapientiæ leporem.
cùm sis inter aspera saxa versatus,
excurrit tamen tua sine offendiculo dictio.
non habet salebras oratio, sed salem.
tulisti bibliothecam in siluas,
ne ingenium in vrbe siluesceret.
nulla tibi statio iucundior est visa, quàm Bethlem;
præposuisti Dei nascentis cunas
sua ruina sepultæ iam Romæ.
voluisti, vnà cum tenero numine lactescere sapientiam,
sed mirum, quòd nihil sit illa robustius.
Docuisti, nihil magis infidum esse Pelagio
nihil humilius, abiectiusque Montano;
Vigilantium somniare dixisti.
quanta clarus fuisti luce doctrinæ,
cui cessit etiam Lucifer?
cùm eius doctrinæ latentes ostendisti tenebras,
cœptus est tantummodò dici Vesper.

FASTI

veterum Romanorum, atque Græcorum collati cum nostris.



OCTOBER.



OCtobri quoq; nomē eripere conati sunt Cæsares. Domit anus suo nomine appellari iussit, quòd hoc mense natus esset; sed vbi eius audacia domita est, infaustum vocabulum ex omni ære, vel saxo populus Romanus erasit; mensis quoq; vsurpatione tyrannicæ appellationis exutus est; Hic idem mensis decreto Senatus alias quandiù Faustinus est dictus, in honorem Faustinæ vxoris M. Antonini Imperatoris. Sed in obscurarunt Faustinæ nomen nostri omnino quatuor nomine *Fausti*, qui in ipsum ferè Octobris initium incidunt; vt, si nomen sit immutandum, ab his auspicatiùs denominatio sumenda esse videatur. At verò Commodus Imperator appellari iussit Inuictum, cui facilè assentiri possemus, si hoc de nostrorum constantia, atque virtute, qua sæpe victus est ipse Commodus, intellexisset. Quamobrem, si superstitionem excipias, non incommodè, aut ineptè factum dicas, vt hic mensis fortissimorum ducum victorijs insignis, in Martis tutela sit habitus; præsertim cum inter illos vnus apud nos sit non modò nomine, sed re *Martialis*. *Martial.* *Alex. ab Alex.*

1 Kal. Octob. Liberalia Romæ acta, & sacrū Dionysio factū; sed hoc apud nos dignius, quòd religionis Romanæ defecta libertas est à sobrijs, expresso tamen sanguine quasi sub prælo pœnarum; id egerunt Romæ, præter cæteros, quatuor supra quingentos *Areta* Duce; cui virtus indidit meritò nomen. Pompeius hoc item die apud Pharsalum à Cæsare vi- *Octob. Kal. vet. ἀρετὴ Virtus.*

ctus

ctus, indecori fuga in Aegyptum se proripuit. At nulla fuit in nostris fuga, sed in Caesares ipsos Diocletianum, & Maximilianũ incredibili robore animi dimicatum, nec fine, vt ita dicam, auspicio; nam, & *Crescentis* mira cōstantia incrementum religioni portēdit; &, vt de huius veritate constaret, oppositus est hostibus *Verissimus* martyr. Pompeio autem multò felicior fuit *Clodoueus* Francorum Rex, cũ * *Remigij* opera è naufragio impietatis emersit.

2 Octob. *Macrob. A.Gell.* VI. Nonas Octob. Ater Romanis dies fuit, sed maximè Diocletiano Caesari ater, cum eius regia igne concepto in fumum abijt; at nostris, quos auctores incendij falsò dicebat, faustus, tanquam enim in lucem editi visi sunt, cum in ignem, flammamque coniecti ac *Theophilus* quidem Isaurico Leoni opposuit Cœlitũ signa orbe radiato splendētia, haud ignarus leones absterreri fulgore ignis. Fuit hic dies etiam ater * *Leodegarij* sanctissimi Praesulis lictori impio, qui post paricidium furijs agitatus, in fumantem caminum se ipse coniecit, sed vt huic ater, ita illi clarus fuit dies, & auspicatus.

3 Octob. *Herodot. Gyrald.* V. Nonas Octob. In hunc diem incidisse nonnulli putant insignem illam cladem, quam acceperunt Persae apud Marathonem: ideq; dies apud veteres vnus ex Aegyptiacis est habitus, hoc est ex tristibus, & infaustis. At contrà nobis faustum diem, ac laetum facit *Faustus* ipse, tum maximè hoc dignus nomine, cum eum Decius supplicijs conatus est facere miserum. et sanè *Candidus*, quē habuit socium, satis indicat, quàm felicem nactus fuerit sortem; qui *Candidus*, vt pulchriùs notaret hunc diem, comparare sibi voluit, occumbendo, etiam decus purpurae. * *Gerardi* quoq; fortissimi viri virtus in vitijs debellandis veterum gloriam inobscurauit. digniora sunt horum facta, quae Pœcile depicta contineret, quàm Marathonia pugna. quamquam haec Polygnotus ipse pictor se exprimere posse diffideret. habet certè religio nobilissimum Pœcile, siue porticum, sub qua philosophari possimus sapientius multò, quàm Stoici.

4 Octob. *Kal. vet.* IV. Nonas Octob. Magna ex parte inominatus fuit hic dies, siquidē Maniũ spectris, & Lemurũ terriculamētis infestus habebatur: quamobrē Lemuralia acta, & Mũdus patere diceba-tur. quippe putabant inferiorem Mundi partem, quae esset Dijs Manibus sacra, semper clausam, ter tãtùm in anno patere, ac tum ea, quae ad occultam, & abditam religionem Deorum

rum

rum Manium pertinerent, velut in lucem proferri, quibus diebus nihil, quod alicuius momēti esset, in republica geri voluerunt; neq; conscribi exercitū; neq; Martē excitari, ac pila commoueri; neq; argenteas aquilas, & alia signa legionū explicari; neq; cum hoste conferi manus; denique nullum iniri consilium publicum in vrbe licuit; Sed hunc ne nos inominatum haberemus diē, facit *Faustus* ipse preclarissimus martyr. accedit *Petronius*, qui Nestorium, cęterosq, religionis aduersarios quasi Lemures exegit: neq; verò iā Inferi patēt, sed cœlū potius, quādo * *Francisco* sacer est dies, cui ēt viuenti cœli adyta patuerunt, arcanis admisso diuinis, ac penè intrà ipsius diuinitatis cortinam; fortissimum verò ille conscripsit exercitum triumphali suorum vulnerum cruore. Fuit hic quidem dies olim Romæ duobus insignis triumphis; alterum Aquilius Florus Proconſ. victricibus aquilis retulit de Pœnis, alterum C. Luctatius Catulus item Proconſ. de iisdem Pœnis ex Sicilia nauałem. At *Francisci* de Erebo triumphus, & perspicaces præfert aquilas suorum ob sapientiam, & efflorescit gloria, & egregios habet, pro Luctatio, fidei luctatores. narrant visum aliquando *Franciscum* ipsum per aerem prouectum curru, haud dubiè triumphali. Sed antea iam alijs ornatus fuit hic dies triumphis, in primis eo, quem retulit *Marcianus*, & *Marcus* vnà cū innumerabili penè exercitu laureato. Deniq; ne quid huic diei ornamenti desit, & vt horum triumphorum opima spolia, & ingentes opes significarentur, adiunxit se virgo nomine *Aurea*. tantùm videri potest mirum, quòd *Francisco* se adiunxerit, qui longè ab auro abhorruit, sed nimirum quia virgo illa est, pudicissimo placuit; & quia religione, ac pietate prę̄stās, etiā *Hierotheo*, *Eusebioq*; se sociauit. Sed illud aptissimū, & ex voto, quòd *Franciscus* vulneribus insignis quinis, inciderit in *Petrū*, qui Damasci affixus est cruci.

495 512 *Goltzius.*

Chronic.

III. Nonas Octob. Hic item dies inter triumphos lætus versatur, ac ludos. nam Alemannici ludi Romæ instituti sunt per dies sex, ara Dijs Manibus in Circo erecta. præterea tres non vno anno triumpharunt: primò M. Fuluius Curuus Petunus Cos. de Samnitibus, deinde M. Fabius Pictor Cos. de Saſſinatibus postremò C. Sulpitius Paterculus Cos. de Pœnis, ac Sardis. Hos tamen inobscurarunt nostri triūphatores itē tres eodē die, atq; anno; s.* *Placidus*, & auspicatis nominibus *Victorinus*, & *Eutychius* fratres, insigni victoria de Manuchi

5 *Octob.* *Kal. vet.*

448 487 495 *Goltzius.*

ſæuitia bello piratico parta, quo in triumpho laureatus inceſſit, præter ſororem eorum *Flauiam*, ac nonnullos alios, *Fauſtus*. quamobrem aptè cum his conueniſſe in eundem diem videntur, omine quodam conſtantiæ, ac virtutis bellicæ, duo hieroduli, nomine *Firmati*, qui, pro ludis Alemannicis, hoc præclarius, & iucundius egerunt, quòd illuſerunt Diis.

6 Octob. Florus. 512 Goltzius. Pridie Nonas Octob. Infelix hic dies Romanis eſt habitus, quo die C. Manlium, & Q. Seruiliū Cepionem Proconſ. Cimbri binis caſtris exuerunt. fecerunt tamen de atro candidum cùm L. Lucullus victoria de Tigrane rege parta, tū Q. Valerius Falco proprӕt. nauali ex Sicilia triumpho. Sed multò magis hunc diem ex atro lucidum fecit * *Bruno* cum ſociis, oblatus Hugoni ſpecie ſtellarum ſeptē Hoc item die innumerabilis noſtrorum exercitus laureatus poſt Diocletianum Cæſarem, & Rictiouarum prӕſidem ſuperatos, triumphalem agit pompam. atque, vt cauſſa, pro qua tam ſtrenuè pugnatum eſt, perſpicua fit, aſſociat ſe victoribus magni animi matrona, *Fides*. vt verò mors non coactè, ſed ſpontè, & ex amore ſuſcepta intelligatur, accedit *Erotis*, ambæ in eodem genere pugnæ victrices. Spot Amor.

7 Octob. Th. v. h. Nonis Octob. Italiæ hic dies infauſtus, & fatalis fuit; quo videlicet die primùm in eam Annibal cum exercitu ingreſſus; at nobis fauſtiſſimus eſt non ingreſſu, ſed turpi fuga hoſtium, in quam videlicet ſe coniecerunt reliquiæ Othomannicę claſſis, Ducis Auſtriaci ductu, ſed prӕſidio magnę Dei matris; cui merito poſteritas à Victoria nomē indidit ſecūdū hāc ne debacchentur hoſtes, in tutela etiam * *Bacchi* ſumus: ſed hic alter eſt, & oppoſitus ebrio, quamquam expreſſus ipſe ſub prælo. tuetur autem nos à ruinis vrbium * *Sergius*, à cuius inſigni patrocinio Sergiopolis nomen accepit. At verò in Græcia Oſcophoria, ideſt Ramalia inſtituta in memoriam felicis reditus è Creta Theſei; quibus noſtrorum martyrum palmæ rami ſuccedunt eo ferro decerpti quo illi cæſi ſunt.

8 Octob. Plut. Herod. VIII. Idus Octob. Pyanepſia, & Oſcophoria Apollini dicata, Athenis celebrabantur, in quibus præferebatur oleæ ſurculus alba lana coronatus, & onuſtus vuis, ficubus, & aliis fructibus; circumibant autem diuitū ianuas, petentes munuſcula lepido carmine. Apud nos *Simeonis* memoria eſt, eius, qui puerum Deum tanquam virētis oleæ ramuſculum manibus prætulit, ſiue in diuinę pietatis argumentum, ſiue in lu-

minis

minis nutrimentum. Accesserũt ad oleam etiam laureę victrices, nam & *Laurentia* ipsa, insigni constantia mulier, Diocletiano Cæsari restitit; & * *Demetrius* Proconsul fasces, & secures suas vnà cum lancea, qua cõfossus est, retulit laureatas. quorum, & cęterorum glorię quãta vis eloquentię debeatur, indicare videtur *Nestor*; qui tamen maluit ex venis sanguinem, quàm, vt Homericus alter, mel ex ore profundere.

VII. Idus Octob. Hoc itẽ die Indi Alemannici celebrati Romę. apud nos dãtur maiora spectacula.* *Dionysius* ex Areopagi subsellijs, & ex curia Martis prodit in campum. idem, vt religionis excolatur ager, *Rusticum* adsciscit. admirationi quoque est *Publia* virginis virtus, quę non dubitauit audiẽte Iuliano, qui per sacrum gynęceum iter faciebat, cum cęteris virginibus Deos improbos probris incessere, oraculis celebres mutos dicere, cæcũ Solẽ, ac sidera, omnes thuris olfactu carentes, precibus surdos; similemq; ipsis dicere Cæsarem. 9 Octob. Kal. vet.

VI. Idus Octob. Vertumnalia hoc videntur die celebrata; quippe Varro ijs ante Meditrinalia locũ dat. festa fuerũt Vertũno dicata vultuoso Deo, hòc magis informi, quòd plures induceret formas. At verò nostrorũ idem semper vultus in pœnis fuit; quod * *Gereon* in primis dux inuictissimus prestitit cum aliis trecentis decem, & octo; *Bulampia*, item, & *Bulampius* frater, qui cum antea nomine benè splendescerent, id maximè prestiterunt, cum eos igne subiecto in amplum olei lebetem hostis iniecit, quo potius suffecit nutrimẽtum lumini. Porrò vt heroicæ virtuti accedat etiam quędam venustas, & gratia, in eundem diem conuenit cum his, ac præterea cum *Victore, Florentius*. 10 Octob. Rosinus. εὐλάμπω Bene splendeo.

V. Idus Octob. Meditrinalia celebrata dicta à medendo, quòd solerent vinum nouum, & vetus libare, ac degustare medicamenti caussa. vsurpabant autem illud: Nouum vetus vinum bibo, nouo veteri morbo medeor. Meditrinæ igitur valetudinis Deę sacrũ factũ. ab illis quidẽ degustata sũt vina, at à nostris profusum sanguinis plurimum, quod re vera saluti profuit: expressus autem suppliciorum prælo est è venis *Nicasij* præter cęteros, & *Andronici*, & *Germani* antistitis. quod vini genus quàm probatum sit, quamque Deo gratum, videtur quodammodo etiam nomine indicasse, & *Probus*, & *Placidus*, & virgo ipsa *Placidia* At verò hodiernæ vini licentiæ, atque ebriæ vetustati * *Gummarus* oppooit sobrius 11 Octob. Rosinus.

 aquæ

aquæ fontem, quam è saxo prodigiosè elicuit virga.

12 Octob. Kal. vet. Plin. IV. Idus Octob. Augustales ludi Romæ instituti ob Augusti reditum post rem bellicam præclarè gestam; qui etiam Fortunæ reduci ædem dicauit. Sed illa verè Augustalia dici debent, quæ sacra sunt religionis augustæ defensoribus, quibus hic dies abundat; nam in Africa censentur quatuor millia, nongenti sexaginta sex, inita pugna feliciter, atque confecta cum Hunerico Ariano rege; cuius rei omen attulit vnus inter præcipuos, *Felix* nomine; vt, quam felicitatem Augustus falsò Fortunæ tribuit, hi secum afferrent; ne viderentur quicquam in victoria debere Fortunæ, quod esset virtute partum. Fuit hic item dies Romæ insignis triumphis duobus. nam & C. Norbanus Flauus Proconf. ex Hi-

719 spania; & L. Sempronius Aretinus item Proconf. ex Africa in

732 Goltzius. Capitolium egere pompã; sed amborum laureæ statim exaruerunt; illę semper virescunt, quas & *Maximilianus* Laureacensis antistes (cui videtur vrbs ipsa, cui pręerat, triũphales peperisse lauros) & **Vualfridus* Eboracensis pręsul de profligati Ditis exercitu reportarunt.

13 Octob. Rosinus. III. Idus Octob. Fontinalia celebrata Romę apud Capenam portam, quę Fontinalis dicta, & sacra facta Deę eiusdē nominis. iniiciebant autem in fontem herbidas coronas, & floridas. Apud nos digniores corollis fontes sunt, scaturigines videlicet sanguinis, quem fudere **Colomannus*, & *Carpus*, & *Ianuarius*; & auspicati Duces nominis, *Martialis*, & *Faustus*, alijque nonnulli. Ac ne materies deesse videretur ad coronandos sanguinis fontes, *Florentius* accessit. Hoc item die ludi Ioui Liberatori dati per dies aliquot; sed ipse Iuppiter datus est ludus nostris. Triumphauit autem in eadē Vrbe Q Fabius Max. Cos. ex Hispania; sed ille trium-

708 phus dicendus est maior, quem heroes septem ex ordine, qui dicitur Minorum, de impietate victa egerunt; quorum vnus, qua omnes fortitudine pugnarint, satis apertè nomine ipso declarat, *Leo*.

14 Octob. Pridie Idus Octob. Alter dies hic fuit ludorum, quos Liberatori Ioui Roma sacrauit: at verò à nostrorum manibus se Iuppiter liberare non potuit, quin vnà ipse, cęteriq; Dij cũ aris, simulacris, ac fanis ruerẽt: hoc certè **Callistus* Romanus Pontifex est aggressus; hoc *Carponius*, *Priscianus*, & *Euaristus*; cuius rei benè gerendę omen secum ferebat *Fortunata*

tunata horum soror. atque vt certior esset victorię felicitas, *Fortunatus* etiam accessit antistes : fuit hic maximè insignis in effugandis Stygijs monstris, quę humana obsederant corpora; ita quem olim vetustas immeritò affinxit Ioui titulum Liberatoris, posteritas *Fortunato* tribuit, & dignius, & auspicatiùs. Pro hilaritate verò illa ludorum veterum, nobis adest opportunè *Gaudentius*.

Idibus Octob. Bellator equus dictus, qui victor fuisset, Marti immolabatur, tum eius cruor è campo Martio cursim deferebatur in regiam, eoq; atas spargebatur; siue id victoriã Superis adscribẽdam, siue aliud quippiam significaret. Apud nos generosissimi velut equi plures, & bellicosissimi post victoriam immolati omnino trecenti; pręter *Brunonem* Ruthenorum pręsidem, cuius dexteritati, & animositati nullus eorum, qui vel in campo, vel in Olympijs excurrunt, possit ęquari. Triumpharunt hoc item die insignibus equis in curru vecti primò Romulus ipse de Veientibus, & Fidenatibus; deinde L. Papilius Cursor dictator de Samnitibus, postremò C. Pedius Nepos Proconf. de Hispania. quibus triumphis præclariores illi fuerunt, quos cum trecentis laureatis, Maximiani Cæsaris victa sæuitia, & *Bruno* ipse præsul, & *Agileus* retulerunt. quãquã & fœminæ triumphos egerunt suos, cùm *Heduuigis* Polonię Princeps nobilissima, tum ** Tersia* Hispana virgo, & Amazon inuicta instructo agmine, signisque collatis in Erebum, semper victrix; quamobrẽ ei se *Fortunatus* libenter adiungit. Denique Mercatores hoc ipso die Mercurio sacra faciebant. at verò *Antiochus*, ac *Seuerus* antistites nullum aliud secuti sũt lucrũ, pręter suorũ salutẽ.

15 Octob. Kal. vet. Plut. 21 444 Goltz.

XVII. Kal. Nouemb. Ater dies Romanis fuit, nobis purpureus, in Africa quidem ducentorum, ac septuaginta, alibi verò trecentorum, & sexaginta quinque martyrum sanguine, pręter eum, quem *Martinianus*, & *Saturianus* cum germanis fratribus strenuè fuderunt. atque hi quidem ita sunt currentium quadrigarum impetu per dumeta distracti, vt triumphalis speciem pompę pręsetulerint. effusus est enim cruor in vepres, vt hi effloresscerent in rosas, materiem coronarum; cuius rei videtur quodammodo attulisse omen is, qui in hunc diem inseri voluit, *Florentinus* Pręsul. vetat etiã diem hunc atrum dici, quasi Solis euocator, ** Gallus*, qui stygium leonem sępe exterruit, non voce, sed nutu.

16 Octob.

XVI.

17 Octob. XVI. Kal. Nouemb. Nemo veterum hoc ausus est diem de gloria decertare cum nostris: nec mirum; duo enim in hunc diem conuenere, & verbo, & re *Victores*; alter tanquã in aciem prodiit, vitam pro religione pactus, & strenuè, et piè; alter in vrbe prçsul vitiorum hostis acerrimus fuit: adde * *Andream* Cretensem, qui aduersus Constantinum Copronimum pro Cœlitum signis constantissimè dimicauit, insertus meritò inter *Victores*, qui fortitudinis ferebat nomẽ.

18 Octob. XV. Kal. Nouẽb. Hic dies totus pertinet ad * *Lucæ* cõmẽdationẽ, nihil ferè de suorũ laude scriptũ reliquit antiquitas, quasi præsentiret nobiliorẽ huius calamum. accedunt *Asclepiades*, & *Athenodorus* antistites, quorum alter Diocletiano Cæsari, alter Aureliano pro religione admirabili fortitudine animi se opposuit; & *Asclepiades* quidem lõgè acutius, & clarius philosophatus est, quàm olim ille Cyprius, qui cçcus fuisse dicitur; *Athenodorus* autẽ admirabili sapientia vir, nempe *Laertius.* *Gregorij* Thaumaturgi frater, longè alteri illi Athenodoro præstitit, qui non verbo, sed factis docuit, virtutem metiendã sola ipsa virtute. Iam verò vt hic dies videatur augustior, non modò horum, quos memoraui, sanguine consecratur, sed augustali etiã ornatur purpura, *Tryphonia*. s. vxoris quondã Decij Cæsaris, quæ regia illa insignia ex inquinata viri aula transtulit in casta delubra.

19 Octob. *Varr.* *Rosinus.* *Kalust.* XIV. Kal. Nouemb. Armilustriũ Romæ fuit. armati sacra faciebant, inter aras tubis clangebant. Atqui tunc verè lustrata sunt arma, cum nostri ferrum imbuerunt sanguine; quod egit *Beronicus*, & quadraginta nouem alij pro religione strenuè præliati, ijdemque mactati. Hoc ipso die ludi planetarum principi Soli instituti, & per quadriduum dati. nos cultum non adhibemus Soli, sed *Lucio* viro clarissimo, qui eam maximè ob caussam occidit (quamquam ille occasus oriens fuit), quòd candoris decus in virgine pudicissima tuitus esset. *Plin.* *Galen.* Incidit & in hunc diem * *Aquilinus* antistes, nec tamen, more aquilæ, cum Sole à Romanis culto, sed cum *Lucio* nostro conuenit. In Græcia verò Mysteria, quç Minora sunt dicta, celebrabantur, sed nihil apud nos in sacris arcanis non magnum, ac prçstans, præsertim cum hic dies *Maximo* ipsi hierodulo sit sacer.

20 Octob. XIII. Kal. Nouẽb. Aegyptiacus hic dies dictus est, & à veteribus inominatus habitus, & infaustus; quippe ea gens ex fin-

ſingulis menſibus dies excipiebat duos,quos infelices putabat: at contra nobis memoria eſt *Feliciani* præſulis, vt haberet videlicet religio,quem ſuperſtitioni opponeret. Alter hic dies fuit ludorum Solarium Romę; qui dies illuſtratur magis * *Artemij* conſtantia,Ducis auguſtalis, ſub Conſtantino Magno prȩclariſſimis honoribus militiæ quondam functi.

XII. Kal. Nouemb. Apud Lacedęmonios dicatus fuit hic dies Marti, cui canem immolabant.nulla videlicet eadem poterat impudentibus Diis aptior hoſtia. Sed opponitur, & Marti, & obſcœnę victimę martialis vtique, ac pudiciſſima * *Vrſula*, cum exercitu Amazonum laureato;ſtemq; * *Hilarionis* pugna extremo ſpiritu cum morte ipſa luctantis; at verò Solis ludis, qui hoc item die celebrabantur, *Aſterij* ſeriò decertantis præclara virtus. ab aſtro illi nomen; in Solis celebritatē conuenit;nec tamen à Sole lumen agnoſcit. 21 Octob. Ib. u.b.

XI. Kal. Nouemb. Palladis Ioniæ ſacra celebrata, Pam bœotia à Grȩcis dicta, quòd eò conueniret Bœotia tota, ad omnes hoſtium motus ſub eius Deæ tutela dimicare parata. Atqui hoc optimè præſtiterunt noſtri ſine Palladis haſta, vel ægide; cùm generoſi illi religiones duces *Alexander*,ac *Philippi* duo præſules,tùm * *Abercius* Deorum acerrimus hoſtis. Accedit *Heraclius* ſtrenuiſſimus miles vnà cū ſocijs. quam fortitudinis laudem etiam puellæ ſortitæ ſunt quædam; immò & *Corduba* ipſa, quam cum metus heſterno die feciſſet excordem, religio poſtea cordatam Barbarorum telis oppoſuit. congruit cū hac,ſiue vt reſipiſcente, ſiue vt virgine *Verecundus* præſul.Cȩterùm hic dies apud veteres vnus fuit ex Aegyptiacis,vt vocabāt, hoc eſt ex triſtibus,& infauſtis, quem noſtri fecere ipſa cæde fauſtiſſimum. 22 Octob. Th.u.b. Gyral.

X. Kal. Nouemb.Libero patri Romæ ſacra facta, qui primus de Barbaris triumphaſſe dicitur, cum thyrſigeris Bacchis. at noſtris laureæ fuere pro thyrſis:inſana illa Orgia in ſaniora verſa ſunt ſacra, quæ ſcilicet nos *Iuliano*, quę *Germanico*, atq; *Seruando* de ſuperſtitione deleta exhibemus. Ille quoq; barbarico fuit Liberi patris triumpho lōgè nobilior, quem * *Seuerinus* Colonienſis præſul de Ario viuens, de Normannis, & Getis etiam mortuus egit. 23 Octob. Kal. vet.

IX. Kal.Nouemb.Domitianus religionis hoſtis acerrimus diem hunc natalem ſuum celebrari magnificè iuſſit, qui etiā menſem ipſum ſuo inquinauerat nomine, iubens Domitia- 24 Octob. Suet.

num

Macrob. num vocari. sed eorũ potiùs dicẽdus est verè natalis, quibus ipse, ac cęteri eiusdem impietatis Cæsares emortualem se fecisse putabant. porrò eorum obitus non potuit esse non felix; cuius rei omen potissimũ vidẽtur habuisse ij, quos comitati sũt, & * *Felix* ipse præsul Africanus, & *Fortunatus* anagnostes. adde inuicti animi antistites illos, *Euergislum*, & *Proclum*; atque, vt videantur non felices modò fuisse, sed fortes, accesserunt, & *Martinus*, & * *Martius*, quamquam in diuerso genere pugnæ versati; ac *Martij* quidem in nemore, atque inter virgulta μονομάχου virtus euiruit.

25 Octob. VIII. Kal. Nouemb. Sparta hunc diem Apollini consecrauit, cui ad lætitiã vina libabant. at noua Roma * *Chrysantho* eum dedicauit, *Dariaq;* coniugi; aliis item supra centum, & viginti, inter quos *Lucij* clara virtus explenduit, à quo se hic dies potiùs, quàm ab Apolline splendorem accepisse gloriatur. neque verò tam aurea illius coma, quàm aureo *Chrysanti* flore decoratur. & quod non parum facit ad gloriam, incidit in tam illustres martyres ipse *Martyrius*. * *Chrispinus* quoq; & * *Crispinianus* fratres memorãtur. atq; vt de horum in perferendis pœnis lætitia constet, conuenere in hunc ipsum diem *Gaudentij* duo; immò verò etiam *Hilarius*. Denique ne deesset, vel pœnæ solatium, vel victoriæ pœan, *Martianus* accessit, sacri odei pręcẽtor, & psaltes.

26 Octob. 449 VII. Kal. Nouemb. Insignis fuit hic dies triumpho C. Asinij Pollionis ex Partineis; sed ille longè spectabilior Romæ fuit; quem quasi religionis Dux, & Imperator * *Euaristus* de impietate retulit. adde *Rogatiani*, & *Luciani* laureas; atq; vt triumphus horum non modò magnificus sit, sed auspicatus simul, & pulcher, in societatem eiusdem gloriæ veniunt, & *Felicissimus* Martyr, & *Florius*; alter enim omen dat victoriæ, alter coronæ.

27 Octob. VI. Kal. Nouemb. Tot habet hic dies ornamenta, vt vetera non requirat. Ab *Brotheide* n. amorẽ, & gratiam sumit; ab * *Elesboano* Aethiopum rege purpuram, & diadema baccatum, quod ipse post debellatos religionis hostes religioni dedicauit; à *Florentio* voluptatem, ac venustatem; à *Vincentio* opima de Dijs spolia. denique ne tantæ fortitudini, totq; victorijs triumphale Capitolium desit, opportunè inter laureas, & palmas incidit in hunc diem magni animi mulier nomine *Capitolina*.

V.

V. Kal. Nouemb. Isiaca festa Romæ per quatriduum celebrata; præterea ludi victoriales à P. Cornelio Sylla instituti, ac dati per dies quinque, vt felicitatem diei, quo Samnitiũ, Telesiniq; pulsus est exercitus, commendaret. Sed longè celebrior hic factus est dies duorum præstantium religione ducum victorijs, * *Simonis*, & *Iudæ*; quorum alter de Aegypto, alter de Perside triumphum retulit: accommodatè verò eo die *Simon* in honore est, quo olim erat Isis; quippe, cũ Aegyptus illi contigerit, Isidis cultum, qui maxime ibi vigebat, sustulit; scilicet hoc præcone veri numinis, conticuerunt tympana illius, ac sistra. Iam his radicibus noua religio conuelli nullo modo potuit. puellæ ipsę lusere cum gladijs, spreueræ fasces, obtudere securium aciem. *Anastasia* per mortiferas pęnas resurgere, ac reuiuiscere visa est; cuius ori moriẽtis qui aquã infudit *Cyrillus*, meruit, vt vnà cũ illa effũderet sãguinẽ. At verò Syllanæ victoriæ opponitur illa *Ferrutij*, qui se ipso superior fuit, quippe ferrum, quo iussus est vadi, virtute peruicit. vt satis aptè inter tot trophæa se inserat cum suis infulis *Honoratus* præsul. 28 Octob. Kal. vet.

IV. Kal. Nouemb. Alter hic dies fuit, & ludorum victorialium ob Syllæ victoriam, & sacrorum Isidis. Sed superstitiosis sacris Isiacis *Eusebia* succedit, cui bonæ, veræq; religionis, pro qua occubuit, iure nomen est inditum. Triumphauit hoc item die P. Sulpitius Sanerrio Coss. de Samnitibus. illa verò victoria, vel auspicatior fuit, vel illustrior, quã retulerũt, & *Felicianus*, & *Lucius*. Inserti quoq; perpulchrè sunt laureis flores, *Hiacynthus* videlicet, & * *Narcissus*; alter suo cruore purpureus, alter post centum, & sexdecim annos adhuc virtute virescens. Vertumni quoque feriæ fuerunt. sed nihil nostri habuere cum Vertumno commune, qui eodem semper vultu præsetulere constantiam. 29 Octob. Pueris Patas. 30 Octob.

III. Kal. Nouemb. Eadem Isiaca celebrata, ijdemque Syllanæ victoriæ ludi dati. Sed gratulatio nunc omnis multò æquiùs instituta *Victorię* ipsi est strenuissimo duci, qui vnà cum parente *Marcello*, ac fratribus Maximianum Cæsarem constantia vicit. At *Saturninus* tantam animi fortitudinem præsetulit, quantam nemo cum vltima barbaria dimicans, vicit enim, & Cæsarem, & eius vicarium cùm nomine, tùm re Barbarũ. Inserit se inter fortissimos viros * *Zenobia* virilis animi mulier, quæ non regem Persarum, vt altera illa Palmy-

rensium regina, sed Diocletianum ipsum Cæsarem, ac Lysiam præsidem virtute superauit; nec Romanis infensa, immò pro Roma neci sponte deuota cum fratre; itaque congruunt cum illa, qui in hunc incidunt diem, & *Germanus*, & *Victor*.

31 Octob. 699 Goltzius. Pridie Kal Nouemb. Insignem fecit hunc diem triumphus ex vrbe actus à C. Fontinio Nepote Proconſ. de Allobrogibus ex Gallia, sed postea ampliore gloria cumularunt nostrorum triumphi, in primis *Ampliati*, atque *Vrbani*, maximè verò * *Quintini* Senatoris purpura, lato que clauo conspicui, cuius laurea non exaruit. inuentus est diu post necem penè viuidus, & efflorescens; quapropter aptè cum *Narcisso* coniungitur.



Kal.

Kal. Octobr. 1 Octobr.

S. REMIGIVS

Martyr

Synop. *Eius in Pontificio munere obeūdo pietas, & industria laudatur. Clodoueum Francorū Regem sacra proluit aqua. alluditur ad ipsū Remigij nomen, metaphora ducta à cursu maritimo. cæcos prodigiosè sanauit.*

ENCOMION 312.

Rhemensis gubernator nauis,
remis vti maluisti, Remigi, quàm velis,
quia nihil à te tam alienum, quàm tumor.
nouum decus. vittatam, & ornatam purpura
texisti nauim;
quippe Clodoueū Francorū Regē ereptum naufragio
ad salutis aduexisti portum.
te, Remigi, magistro didicerunt parere venti,
dedidicit irasci mare.
inhibuisti frementium murmur vndarum,
sed maior fuisti inhibens admurmurantium plausus.
nulla potuit remorari Echeneis nauigij cursum,
tuo concitati remigio.
superasti Acroceraunia, infames scopulos,
peritus videlicet alumnus famæ.
non alterius sideris luce, quàm tui,
directus est cursus;
nempe vis fuit tibi tributa diuinitùs,
qua lumen infunderes etiam cæcis.
piraticum non timuisti bellum,
de ipso Erebo victor.
non sensisti æstuaria refluentis Oceani,
siquidem amplum in animum tuum
solebant cœli munera
influere, nec refluere.

VI. Nonas Octobr.

2 Octobr. S. LEODEGARIVS

Episcop. August.

Synop. *Pretulit cenobio aulam. erutis licet per vim oculis, duce tamen via non egebat. emicuit in eius capite flamma. resecto capite stetit reliquum corpus. lictor se ipsum in ignem coniecit actus furijs.*

ENCOMION 313.

Ex præclara stirpe Francorum editus,
inter purpuratos Clotarij Regis
eminebas cæteris, quia & pudore purpureus:
sed mutasti cum tugurio aulam.
procerum posthabito luxu,
contulisti te in Luxouiense cœnobium:
at latere te non siuit in angustijs virtus,
in amplum eduxit theatrum,
Augustoduni Præsulem sacrans,
sed augustiorem ipsa vrbe.
offecisti altitudine gloriæ impiorum luminibus,
iccircò ab Ebroino aulæ Præfecto,
quem fecerat ambitio ebrium, cupiditas cęcum,
impiè orbatus es oculis,
sed tunc maxime lynceus fuisti dux viæ;
namque è cœlo delabi in caput visus est tuum
lucidissimus, oculi forma, orbis.
quin etiam resecta barbaro lingua ferro
prodigiosè in verba se fudit aurea.
ferunt, fractis quoque ceruicibus,
immobilem te reliquo stetisse corpore:
plus fuit ducem stare mortuum, quàm stantem mori.
ferunt, & lictorem miserè arreptum à furijs,
coniecisse se in ignem.
habuit ille, quo ignem nutriret rogi, fasces suos:

V.

V. Nonas Octobr.

3 Octobr.

S. GERARDVS
Abbas.

Synop. *Strenuè primùm militiam exercuit; deinde pietati se totum tradidit. templum extruxit Apostolo Petro, qui visus est noctu ipsum dedicare suis ipse manibus. prodigijs fuit multis illustris.*

ENCOMION 314.

Austrasiorum Ducum pulcherrimum germen,
ne vnquam exarescceres gloria,
hostium strages tibi sanguine suffecit humorem;
sed euiruisti magis cœli rore,
quàm belli puluere.
cœlestibus admonitus visis;
eos, qui strenuè pro religione ceciderant,
ornasti, tuo sumptu, delubris, & aris.
mirè nactus es tanti architectum operis
principem ipsum religionis Petrum.
is tibi per speciem designauit locum,
descripsit, mensus est calamo,
ex piscatore substructor, delineator ex linea.
quanquam non defuerunt tibi
simul & aeris, & maris obsequia;
cùm enim te longa sponte vexasses fame,
auis è mari attulit prædam, piscem.
didicisti tu quoque aliorum vtilitati seruire;
Arnulphum illustrem Belgij dynastam
laborantem calculo piè sanasti;
nihil videlicet in homine volebas esse lapideum,
qui solebas vel saxea corda mollire:
didicit Arnulphus beneficia accepta diuinitùs,
ne immemori effluerent animo,
ad calculos reuocare, liber à calculo.

IV.

4 Octobr. *IV. Nonas Octobr.*

S. FRANCISCVS Assisias.

Synop. *Ex mercatore penè miles est factus, oblato visa, nec intellecto. interrogatus à prædonibus, dixit, se Dei tubicinem. illustre beneficium expenditur de impressis ipsi ad Christi similitudinem plagis.*

ENCOMION 315.

Quæ tuas æquabit laudes dicendi copia,
nobilis tot heroum fœtu parens?
mercaturam professus es primò,
scilicet in magno religionis emporio,
pauper ditaturus eras mercibus terras.
miris ad pietatem animus excitatus est formis;
visus tibi es videre augustalem domum,
opimis ornatam spolijs belli;
ilicet exarsisti ad militarem gloriam,
penè iam inferebas hosti vulnera,
sed prælaturus eras auspicatiùs tua.
sciscitantibus prædonibus nomen
dixisti, te magni Regis esse præconem;
tuæ videlicet clangore tubæ
fatale indixeras impietati bellum;
tuo etiam audito classico longè vocali
statim innumeri euolarunt ad signa,
merentes cœli stipendia, corrogata in terris stipe.
dignus certè fuisti præco,
dignus etiam immortali præconio famæ.
tuis innixa humeris religio stetit,
cùm Lateranensis delubri ruinæ
visus es succurrere, nec succumbere.
ipse te maximus, qui tunc præerat, cœli clauiger
nouum in somnis vidit Atlantem.

sed

ſed nullum inſigne gloriæ maius,
quàm quòd magni Vindicis ſigna
cruento prætuleris corpore;
nempe obſignatas annulo notas
geſſiſti diuinæ pietatis.
Inter rigidas Aluerniæ niues
effloruiſti in vulnerum roſas.
latum induiſti clauum
purpuratus cœli ſenator.
refricaſti pariter ſtygis tyranno vulnera
vulneribus tuis.
iterum impij exhorruere Manes
intuiti veteris in te trophæa victoriæ;
explicata rurſus pertimuere vexilla;
triumphalibus inuiderunt inſignibus.
obſtupefeciſti quoque Naturam,
ſolitus miro modo alijs mederi ſaucijs,
ſaucias tuas admouens manus.
quin & ruſticus quidam immani concretus gelu,
dexteræ tuæ tactu totus incaluit;
ſenſit ſimul & opem ſuam,
& opus in te ardentis alitis;
conflatus es eius igni in ſimulacrum aureum,
lineamentis morienti Deo ſimillimis;
immò argumento amoris inſigni,
vt eſſet igneo ſpiraculum cordi,
apertum habuiſti latus
adhuc viuens, & ſpirans.
non tam feliciter, ac ſtrenuè cum Amore pugnaſſes,
niſi cruentus redijſſes è pugna:
tunc declaraſti te verè victorem,
cùm tua oſtentaſti vulnera.

IV.

4 Octobr. *IV. Nonas Octobr.*

S. PETRONIVS

Episcop. Bonon.

Synop. *A Coelestino Hierarcha creatus est Episcopus Dei monitu. insectatus est in primis Nestorium. cum templum exædificaret, fabrum oppressum casu columnæ precibus fusis statim reuocauit ad vitam.*

ENCOMION 316.

Pontificiæ illæ tuæ, Petroni, infulæ
nihil habuerunt humani,
quia Cœlestinus eas detulit cœlesti monitu;
præuidit dormiens, præsulem te fore vigilem.
nobilem obijsti legationem Cæsaris hortatu,
indicturus bella Nestorio;
ausus is fuerat abrogare diuinitatem
Liberatori mortalium magno;
sed cùm hunc solùm fecit hominem,
exuit ipse hominem, fecit se belluam,
configendam tuæ doctrinæ venabulo,
multa ab hoste diruta restaurasti delubra;
nec caruit pietas prodigio;
siquidem oppressum fabrum marmoreæ casu columnę
excitasti mirè ad vitam.
non es passus, fulcimento artificiosi operis
destrui Naturæ opus.
noluisti columnam basi reponere,
ante quàm illum reponeres vitæ.
crura pro columnis corpori data
restituisti priùs soliditati.
excitatus statim faber à mortuis,
excitare templum perrexit alacriùs.
Bononiensi tua basilica nil diceret maius Fama,
nisi esset illa hoc tanto prodigio minor.

III. Nonas Octobr. 5. *Octobr.*

S. PLACIDVS
Martyr.

Synop. *Primus Martyr è S. Benedicti familia fuit. à Manduca pirata impiè occisus, quòd stellam* Lucife*rum diuino cultu afficere iussus, recusasset; cęcis lumen infudit. fumo subiecto, & anchora ferrea excruciatur.*

ENCOMION 317.

Purpuratorum imaginibus gentilitijs clarus,
primus heroum in Benedicti familiam
nobiliorem intulisti purpuram,
deuoti pro religione sanguinis.
barbarum attonitum fecisti piratam,
cùm tu aut Luciferum sidus venerari iussus;
aut lethiferum experiri ferrum,
cœpisti in terris calcare sidera.
sub ijs pedibus fuit Lucifer, sub q̃bus idē sidus, Venus.
sed luce fuisti multò clarior tua,
explenduisti non modò virtutibus, sed prodigijs;
meritò tibi vis est data diuinitùs,
vt in primis illuminares cæcos;
fuisti igitur non impius cultor lucis, sed pius auctor.
nequicquam te Barbarus altè suspensum
iussit obrui fumo,
nam potuisti ex fumo dare lucem. *Horatius.*
nequicquam immani pondere nauis anchoram,
(nouum cruciatus genus)
tuis super imposuit tibijs;
actum id est non impiè modò, sed stultè,
quia contra procellas, quas concitarat, & fluctus,
hostis ipse te munijt.
quin etiam vincula, quæ iniecit,
suffecit in vsum anchorarij funis.

6 Octobr. *Pride Nonas Octobr.*

S. BRVNO

Auctor Ordinis Carthus.

Synop. *Philosophia disciplinis pratulit pietatis studium: parens futurus praclarę familia prauisus est ab Hugone per stellas. Pontificatum fugiens abdidit se, sed inuentus est. Regium ab hoste defendit.*

ENCOMION 318.

Mutasti, Bruno, Peripaton cum Carthusia;
opacam porticum vmbroso cum nemore;
clamosa gymnasia posthabuisti silentibus siluis,
hìc excitasti verę sapientiæ Lyceum.
saniùs docuisti philosophari tuos,
non dialecticis acuminibus, sed acie mentis in Deum.
Habuisti Hugonem nascentis gloriæ testem,
cum specie micantium stellarum septem,
te, sociosque tuos designari vidit.
quantus es, qui cælum alterum intulisti terris?
prætetulisti scilicet principem planetarum Solem,
etsi velut inter nubes quodammodo latuisti obtectus,
vt discolor appareret Iris
mille tuis picta virtutibus.
sed hòc admiratione fuisti dignior quàm Iris,
quòd in te locum habuere non ficta, sed facta.
Inuitatus à Romano parente ad Rhegienses insulas,
maluisti te specus latebra tegere totum,
quàm vitta Pontificia solùm caput;
quamquam in regia venatione sagaces canes
inuenere te prædam;
inuentus effecisti, nè Rogerius inclytus Comes
in hostiles incideret casses.
tu namque, vel inter opaci nemoris frondes
occultas hostium illi detexisti fraudes.

Nonis Octobr. 7 Octobr.

SS. SERGIVS, ET BACCHVS
Martyres.

Synop. *Horum alter oppositus veteri Baccho fuit. neutrum tangere ausæ sunt feræ, immò ipsos piè ad necem comitatæ sunt. muliebri veste induti ad probrum. post mortem visi sunt vrbem ab hoste tueri.*

ENCOMION 319.

Excitauit aures nouo fama præconio,
cùm alterum cecinit Bacchum
& sobrium, & aduersantem insaniæ;
tametsi vindemiam & ipse gratissimam fecit,
cùm sub graui pœnarum prælo
pro religione suum expressit sanguinem.
dictus est Bacchus alter diadematis primus inuentor Mithol.
triumphasse de Barbaris;
at huius eò triumphus illustrior fuit,
quòd reportatus de strage Deorum.
ille tigribus fingitur vectus,
hunc, cùm ad lanienam esset expositus,
non modò feræ non violarunt,
sed spectaculo prodigij pleno,
vnà cum Sergio comitatæ sunt ad pœnas,
quasi paratæ triumphali currui iungi.
frustra quoque sperauit hostis eos imbelles fore,
cùm militari exutos chlamyde
muliebri induit palla,
scilicet ex Baccho facere conatus est Baccham:
insaniuit hostis, nã potiùs hi martiũ prętetulere robur.
testis postea victoriarũ ab uno eorũ dicta Sergiopolis,
cùm oppugnata à Cosdroe Rege Persarum
cataphractos ambos vidit equites
pro se in acie stare pugnaces.

8 Octob. *VIII. Idus Octobr.*

S. DEMETRIVS

Martyr.

Synop. *Genere, & militia clarus fuit. in carcere cùm ei se obtulisset KaKodæmon scorpij figura, ipsum spreuit illæsus. annulus eius sanguine aspersus coercebat id genus hostium, & chlamys reprimebat fluuios.*

ENCOMION 320.

Ex veterum gente Macedonum orte, Demetri,
sepultam maiorum excitasti gloriam.
nobilis Græciæ proconsul,
consularibus ornatus insignibus
prætulisti laureatos cum securibus fasces;
sed maior in te manauit gloria,
cum eos tuo, quàm cum hostili tinxisti sanguine.
tetro primùm inclusus in carcere
horribilem nactus es scorpium,
laruati simulacrum Ditis,
sed perculisti statim illum vocis imperio;
illustrior deinceps vexillis visus es nouis,
quàm antea Draconarios inter milites,
cum suffecisti pro dracone scorpium.
fuisti ex hostium cruore præclarus,
sed ex tuo etiam prodigiosus;
siquidem illo aspersus annulus tuus
agmina morborum, agmina ipsa fugabat stygis;
plus annulo valuisti aureo,
quàm mucrone ferreo;
eius cruenta pala immortaliter tuã obsignasti victoriã.
quin etiam eodem cruore illita chlamys
rapidi fluminis inhibuit cursum.
adeò reuerita est Natura
non modò Ducem ipsum, sed spolium Ducis.

VII.

VII. Idus Octobr. 9 Octob.

S. DIONYSIUS

Areopagita M.

Synop. *Religionem veram amplexus est occasione prodigij, quod accidit in morte Christi, hoc est Solis defectus. Areopago præfuit.* Galliam *illustrauit. resectum caput manu sua prodigiosè gestauit rectus incedens.*

ENCOMION 321.

Primum animi tui lumen, Dionysi,
hausisti ex deliquio Solis,
prodigio prodigiosè mutatus.
commune Naturæ iustitium
te fecit iustum;
terræmotus ille propositi firmitatem dedit;
suspicio pereuntis, vel Naturæ, vel mundi
te excitauit ad vitam.
solitus inter Areopagi tenebras sententiam dicere;
de tenebris quoque fassus es Deum.
è Martis pago martiales hausisti spiritus;
sed ita, vt ipsum destrueres Martem.
profectus es deinde ex Athenis in Gallias,
vt Dodonęam columbam faceres noctuam;
indocti post te cœperuut haberi *Druidæ*.
vt perfunderes luce populos noua,
nouum proposuisti argumentum, versæ lucis in noctem;
accedentem ad te cum securi lictorem
absterruisti primùm radiata fronte, ac vultu;
sed testem morientis Dei decuit mori.
stetisti mirè, inambulasti mortuus,
solitus sedere in subsellijs viuens.
retulisti tandem victrice dextera gestans
spolium triumphale constantiæ,
non, vt alij turpe caput hostis, sed laureatum tuum.

VI. Idus Octobris

10 Octobr.

S. GEREON

Martyr.

Synop. *Praefertur Geryoni veterum carminibus celebri. dux fuit Thebaea legionis, è qua decimus quisque necatus. ipse in puteum impiè proiectus, postea inuentus; & templum ei ab Helena dicatum.*

ENCOMION 322.

Superasti, Gereon, vel corporis virtute, vel animi
quicquid comminisci vetustas potuit,
cum tria colligauit corpora,
vt vnum insuperabilem faceret Geryonem;
Mithol. sed sileri Geryon cœpit, cum auditus est Gereon
dux fortissimus Thebææ cohortis.
plures tu meruisti vno capite laureas,
quàm ille triplici.
vt auspicatiùs inires pugnam,
adsciuisti tibi ex eadem legione socios
Victorem, atque Florentium;
alter omen victoriæ dedit, alter coronæ.
iussus est decimus quisque pro religione necari;
at non obruerunt nauim decumani fluctus,
sed ipso impetu appulerunt ad littus.
proiectus es tandem cruentus in puteum;
at hauserunt inde tuam vberiùs posteri gloriam;
latuit interim thesaurus abditus tutiùs.
sed augustior parabatur delubri locus,
quod heroibus Helena ipsa dedicauit Augusta;
tuo inauguratum nomini.
tanta in eo fuit impensa, vt vulgò adire se dicerent
Baron. ad Aureos Cælites,
scilicet effossum è puteo, in quo latueras, aurum
in delubro debuit collocari aureo.

V.

V. Idus Octobr. 11 Octobr.

S. GVMMARVS

Præfectus Præt.

Synop. *Vir honoribus clarus fuit. ex arente saxo mirè aquas elicuit. anguem extraxit, e pueri corpore; eius baculus aridus multis prodigijs nobilis germinauit, immò se pulchrè induit in flores.*

ENCOMION 323.

Versatus hic olim in aula Pipini Regis
magnæ præfecturæ functus est munere,
sed quia nihil ibi admirari voluit,
admiranda cœpit agere,
non tam Pipinus virga fuit insignis aurea,
quàm hic auri contemptor, sua.
vsus est vili virga pro sceptro,
sed imperauit non semel ipsi Naturæ;
percussa tellure exhibuit fontem,
contrà mœrentibus inhibuit lacrymas.
anguem, qui puero dormienti sub dio
insidiatus in ima irrepserat viscera,
extraxit primùm arreptum cauda,
tum ipsa virga suspendit reum;
ita exprimere visus est veterem heroem prodigio,
quà elicitis aquis virga,
quà profligatis anguibus.
quanquam ille colubrum exhorruit visum,
hunc exhorruit coluber tactus.
quin etiam huius virga in profluentem proiecta
repentè se induit in flores.
potuit hæc quoque virga videri digna,
quæ armario templi conderetur, ac seruaretur aureo,
nisi hic relictis opibus regiæ domus
iampridem odisset aurum.

12 Octob. *IV. Idus Octobr.*

S. VVILFRIDVS

Episc. Eborac.

Synop. *Saxones ad veram Religionem adduxit; ijs, statim ac sacra sunt abluti aqua, impetrauit è Coelo imbrem. cùm eiectus esset è Pontificia sede, cometes exortus est, qui præseferebat igneę columnę formam.*

ENCOMION 324.

Cesserunt inuictæ virtuti tuæ, Vuilfride,
dura Saxonum Australium pectora.
hòc difficiliùs, quòd & lapides haberent Deos,
pariter ipsi lapidei.
& illud mirè fecisti, vt emolliti Saxones
simulacra frangerent saxea.
parum hoc, nisi cœlum ipsum diù æreũ molle fecisses,
liquefactum in imbres.
obstupuit ea gens prodigio,
cum vidit arescentes tandiù campos,
illo ipso die, quo sacris perfusa, & initiata est aquis,
largissimo diuinitùs imbre perfundi;
vnius aquæ vis euocauit alteram;
non ante terræ durities est mollita, quàm Saxonum.
Cum te vrbaniter acceperunt barbari,
placatum cœlum se soluit in imbres;
contrà cum impij Regis barbaro iussu
à pontificia es sede deiectus,
iratum idem cœlum exarsit in ignes;
ferunt, statim prodigiosum cometam exortum
igneæ columnæ specie.
nisi fortè tibi luce iter ornauit,
quia mox honorificè es reuocatus præsul in sedem.
te videlicet ea forma lumen expressit,
columnam basi reponendam sua.

III. *Idus Octobr.* 13 *Octobr.*

S. COLMANNVS

Martyr.

Synop. *Peregrinatus est pietatis causa Hierosolymam; postea in Austria pro religione constanter occubuit. Pertulit lictorias virgas, ignem, catenas. Demum serra impiè dissectus efflauit animam.*

ENCOMION 325.

Natus hic in Scotia, sed non obscuro loco, *ἀγενὴς. obscurus.*
regium genus, sed hòc clarius,
quòd purpuram dibapham fecit
cruore etiam suo,
Hierosolymam ante adijt, vt se pararet ad necem.
viluit statim omnis splendor aulæ,
cum sibi proposuit Dei nascentis caulam.
inuisit loca pœnarũ, vt alacriùs properaret ad pœnas,
per cruenta morientis vestigia.
certè potitus est voto;
nam Austriæ solum sanguine imbuit auspicato,
iamq; eum purpuram Imperatoribus parauit Austriacis.
regia stirpe ortus cæsus est virgis,
sed præstantius attulerunt decus
virgæ lictorum, quàm sceptra maiorum.
admota est corpori flamma,
scilicet vt inde posset ignis accendi,
qui de more præiret Augustis. *Alex. ab Alex.*
in Austria libenter catenas tulit,
vt haberet illa, quas inijceret victrix
in captiuorum barbarorum manus,
denticulata ipse sectus est serra;
nam quia nullum par fieri poterat ab arte
simulacrum inuictæ constantiæ,
fecit affabrè dolatus serra se ipsum.

14 Octobr. *Pridie idus Octobr.*

S. CALLISTVS
Pont. Max. M.

Synop. *Sub hoc Romano hierarcha Capitolium arsit. Lictores missi ad eum occidendum, repente cęci facti sunt; quo viso eorum dux veram religionem amplexus est: tandem ab alto deiectus occubuit.*

ENCOMION 326.

nomine pulcherrimus.

Nunquam Roma visa est pulchrior,
quàm cum hierarcham habuit Callistum,
& nomine, & virtute pulcherrimum,
tunc maximè, cum se, & vrbem gentium dominam
suo fecit purpuream sanguine.
nunquam etiam Roma fuit illustrior,
quàm cum sub huius auspicijs
excitato diuinitùs incendio
Capitolium vnà cum Dijs arsit.
mira vltio, nam nè se tueri Iuppiter posset,
primùm eius trunca concidit manus,
cum liquefactum est igni simulacrum aureum;
scilicet pœnas luit antiqui flagitij,
cum æstu libidinis se soluit in aurum.
quin etiam fulmen è cœlo vibratum
ministrum ipsum icit fulminatoris Iouis,
abijt scilicet Dialis flamen in flammas.
Exarsit ad hæc etiam Alexãdri Cæsaris ira, sed frustra;
quippe immissi in Callistum lictores, cæcitate percussi
nec suas viderunt, quas gestabant, secures.
immò Dux eorum commotus prodigio, Palmatius
per supplicia, quæ illi parabat,
nobilem consecutus est palmam.
tandem communem parentem egere præcipitem,
sed casus ei gradum gloriæ fecit.

Idibus Octobr. 15. Octob.

S. TERESIA

Virgo.

Synop. *Cum adhuc puella esset, ac tenerrimè enutrita vnà cum fratre martyrij cupiditate ad Mauros iter aggressa est. Posteà adulta cũ ætate, tum virtute, præclarum ordinem religiosorum instituit magistra pietatis.*

ENCOMION 327.

Testis est simul, & præco
totus Occidens tuæ nunquam occasuræ gloriæ.
vix teneris insistebas solo plantis,
cum, & longam, & asperam aggressa es viam
per immensam Libyes arenam,
tantùm hæc pedes non retardauit tuos.
stadium tibi proposuisti ad cursum puella
nulli athletarum emensum.
desijt Africa sua mirari monstra,
admirata in te maius virtutis Hispanicæ.
ausa es cum paruulo fratre, quasi Bellona cum Marte,
indicere barbaris nationibus bellum,
vocula pro classico fuit,
contulisti signa, commouisti pila,
prodiga in paruo corpore magnæ animæ;
reliquisti in itinere tenuia pedum vestigia,
sed fixa firmiter ad laudem.
at quid ages cum accesserit robur ætati?
nempe agmen inuictum instrues, laureatum referes;
eripies Faustinæ Augustæ laudem minùs debitam,
diceris tu veriore, ac maiore præconio, Lamprid.
castrorum mater, eademq; castorum,
diceceris quoque, ob insigne robur, Amazon,
nisi ambo præferres vbera,
quibus numerosam alere sobolem possis tuam.

16 Octob. XVII. Kal. Nouembr.

S. GALLVS

Abbas.

Synop. *Ingressus specum, vt ibi degeret, leones, ac ceteras feras absterruit; immò KaKodæmones ipsos loci incolas ablegauit, cæcis lumen præbuit: supra eius mortui tumulum lux explenduit.*

ENCOMION 328.

Insignis hic vigilantia Gallus fuit,
aut Solis alumnus, aut Sol alter Hiberniæ:
inprimis, quod naturâ mirè contulit gallo,
vt leonem voce perterreat,
hic admirabiliùs expressit in multis.
nam cum secessisset in specum feris infestam,
eas omnes fugauit non clamore, sed vultu;
alia sibi quærere coegit lustra,
didicerunt huius edicto exulare vel belluæ.
scilicet vbi cœpit hic mentis indagine
sagaciter venari cœlestia,
cessit in siluis ferarum venatio.
parum hoc. fugauit & immania Erebi monstra.
linquere iussit nemora, montes, & flumina;
adeò vndique communes insectatus est hostes;
auditi sunt longè vlulatus, ac gemitus
querentium se turpiter pelli,
at cum hic circumdedit æream sibi catenam,
vereri visi sunt ijdem hostes,
ne potius ipsi ducerentur in triumpho captiui.
hoc etiam habuit præstantius volucre Solis, gallo,
quòd licet extinctus, clarissimam tamen lucem
prodigiosè suum euocauit ad tumulum:
quinimmò cæcis restituit lumen.
sit ergo ille nuncius lucis, hic auctor.

XVI. Kal. Nouembr. 17 Octobr.

S. ANDREAS
Monachus M.

Synop. *Confertur ex parte cum Andrea Apostolo. imagines Coelitum sciitè depinxit; ideò ei pedes amputati. arreptitios sanauit. odor afflatus è mortui corpore eius pictoris quasi pictura quadam exprimitur.*

ENCOMION 329.

Expressit Andreas præstanti virtute
alterum fortem religionis Ducem in multis.
etsi hic non modò pro præstanti Dei natura,
sed pro sacris ipsis imaginibus, signisq; pugnauit.
dignus, cuius imago vnà cum cęteris extet in templis.
sufficiet ipsius virtus abundè colores,
in primis purpurissum sanguinis.
hìc appareat cum Cæsare Copronimo certans
libero vultu, ac deridente minas;
illic terga lictoribus sponte denudet;
cum fractæ cædendo sunt virgæ,
boum intendantur nerui.
alibi per confragosa loca trahatur ad necem,
cruentis semitam vestigijs signet,
ostendat non fabulosum, sed verum iter ad Superos,
non lacteum, sed purpureum.
amputet frustra carnifex illi pedes,
ne concitato cursu pergat ad metam;
exponatur cadauer, nec attingatur à feris.
conueniant in obsessis corporibus plures
detestabiles hostes,
ille cuncta vno ictu monstra conficiat.
hactenus pictura, sed deficit tandem, vincitur laude,
superest in Andrea, quod exprimi coloribus nequit,
suauissimus videlicet, qui ab exanimi afflatus est, odor.

18 Octobr. XV. Kal. Nouembr.

S. LVCAS

Euangelista.

Synop. *Commendatur hic scriptor ab historia dignitate, & elegantia; item ab arte pingēdi. vituli specie significatus est. Aegyptum adijt, vbi in superstitione, qua eam maximè regionē occupabat, abolēda strenuè elaborauit.*

ENCOMION 330.

Egregiam, Luca, consecutus es laudem,
quà penicillo, quà calamo.
inest in altero aliqua ratione alterius decus;
nam ita loqueris in pagina, vt picta videatur oratio;
ita pingis in tabula, vt pictura videatur loqui.
posteaquàm magnæ Dei matris, ac virginis vultum
à te depictum admirata est Græcia,
cœpit Apellis inuenusta videri Venus.
exercere voluisti etiam medendi artem.
medendo fecisti, vt mortales viuerent diù;
pingendo, vt viderentur viuere diutissimè;
scribendo, vt viuerent immortaliter.
expressus es in oraculis vituli specie,
quòd à sacrificio sis auspicatus historiam.
fuisti prodigiosè eloquens
in describendo muti prodigio flaminis.
quamquam tu quoque splendenti linguæ vomere
prosulcasti feracem religionis agrum,
cum felici iactu sementis.
magno fuisti prouentu frugifer,
siue cum, vt vitulus sacrum agrum inarasti,
siue cum, vt historicus, literas exarasti;
collecta vtrinque messis est gloriæ.
Aditurus Aegyptum, vt Memphitē oppugnares bouē,
tu pariter taurinis præmuniisti te cornibus.

XIV.

XIV. Kal. Nouemb. 19 *Octob.*

S. AQVILINVS

Episc. Ebroicen.

Synop. *In militia diù cum insigni fortitudinis laude versatus est. Beneficus fuit in pauperes. cum careret oculorum vsu, incedebat tamen sine duce itineris; immò alijs visum mirè prębuit.*

ENCOMION 331.

Vocatus est heros hic auspicatò Aquilinus;
inter victrices Aquilas diù versatus in bello.
olim à Clodoueo Rege Francorum
ad profligandos barbaros missus
lacerauit hostes, oppressit & fulmine;
hostili tantùm prœda contentus
à cęteris abstinuit;
immò alios alere dape solitus sua,
inedia ipse, ac fame se sponte vexauit.
hoc quoque non habuit, vt Aquila,
constructum videlicet molli pluma nidum,
sed in aspero, nudoq; saxo recubuit.
at illud admirationem maximè fecit,
q Aquilinus hic, cōtra quā Aquila, laborauerit oculis,
aciem enim visus amisit morbo;
nunquam tamen perspicacior fuit,
quippe sine duce, sine bacillo
noctu iter faciebat certus viæ.
accessio quoque est facta prodigio;
nam cum ipse careret oculorum luce,
ægris aliorum oculis lumen infudit.
sed nimirum suos passus est oculos claudi,
nè videretur à Natura ad Solis huius factus aspectum,
cęterarum more Aquilarum;
aciem certè mentis ei virtus ad diuina procudit.

XIII.

20 Octob.

XIII. Kal. Nouembr.

S. ARTEMIVS

Martyr.

Synop. *Militari disciplina, & pietatis studio floruit. reprehendit acriter Iuliani apostatæ perfidiam; quamobrem virgis, & boum neruis est acerrimè cæsus. spreuit ab eodem oblatos aulæ honores.*

ENCOMION 332.

Præfectus hic Augustalis Aegypti
cum esset à Constantino Cæsare creatus,
aras Cœlitum, ac delubra defendit,
magis frugifer ipse, quàm Nilus.
liberauit Aegyptum non minùs cultu Deorum,
quàm incursu hostium.
aduersus barbaros se armauit exercitu,
aduersus tyrannum Stygis constantia.
cum Iuliano deinde Imperatore congressus,
pro religione dimicauit acerrimè,
non dubitauit liberè perduelli
dicti sacramenti exprobrare perfidiam.
non exhorruit liuidum Cæsaris vultum.
non erubuit humeros nudare lictori;
dux purpuratus, rector Aegypti
exutus chlamyde, discinctus balteo
lacerandum se sponte obtulit flagris;
boum neruis est immaniter cæsus,
sed exararunt illi vulnerum sulcis
fœcundum gloriæ campum,
cruor abunde suffecit humorem.
Qui spreuerat vulnera, derisit & munera;
præfectura prætorij, regnum sacrorum
vilia apud ipsum fuere nomina.
maluit Deorum carnifex esse, quam pontifex.

S. VRSVLA
Virgo, & Martyr.

Synop. *Ipsa, & Sociæ Amazonum exercitui comparantur. Ostenditur, cum nautę habeant maritimi cursus duces Vrsas duas, consultius ab his virginibus factum, vt ducem Vrsulam haberent vnam, felici euentu.*

ENCOMION 333.

Imbelle accepit haberi agmen Amazonum,
posteaquam audita est Vrsulę virtus,
strenuæ Virginum ducis,
siluit fama Penthesileas, abiecit Hippolytas,
non illarum more hæ descenderunt in aciem,
lunatis munitæ peltis,
quia non placuit Lunæ omen instabilis;
sed opposuerunt infestis hostium telis
adamantinum constantiæ clypeum.
angusta visa est heroinæ virgini Vrsulæ
ampla ipsa genitoris regia,
latum Oceanum præteruehi voluit,
inusitato genere classis,
virginum duxit bellatricum choros;
assuefecit eas spernendis tyrannorum minis
per frementis pelagi fluctus,
inter luctantium bella ventorum.
non illæ sideream secutæ sunt Arcton,
sed quam deferebant secum, Vrsulam.
cessit expeditis his astris ad cursum
piger Arcturus. *ἄρκτος Vrsa.*
Vrsæ illæ tingi æquore metuunt, *Virgil.*
at hæc generosa dicenda sunt sidera,
quæ tàm procul à metu fuerũt, vt nihil magis optarint,
quàm suo tingi cruore.

21 Octob.

X II. Kal. Nouembr.

S. HILARION

Abbas.

Synop. *Cum in spelunca solus degeret, obiecta sibi KaKodæmonum terriculamenta contempsit, atque elusit; sed qui nullum timuit genus hostium, timere admodum visus est mortem. eius rei causa redditur.*

ENCOMION 334.

Tantus est in Hilarione cumulus laudum,
vt ille ipse virtutis Homerus præco,
vel inuidere possit materiæ, vel succumbere.
adolescens, ac tyro stygios aggressus est hostes
nudus ab armis, præter opem numinis.
castrametatus est in horrida specu,
nouis cum ipso pugnatum est telis.
laruatum è virgultis prosilijt agmen Ditis;
vlulare canes, mugire tauri, rugire leones,
audiri raucum vndique murmur exercitus,
conati sunt sonitu ante terrere, quàm visu.
sed ille, quos eminùs non horrebat audire,
audebat cominùs obtueri;
quærebat oculis, prouocabat ad pugnam.
intempesta nocte subitò se tempestas effudit,
irruere in ipsum visæ sunt equitum turmæ,
stetit ipse, at terra desedit,
recepit agmen is, qui ediderat, Erebus.
ludus hæc erant; illud Hilarion ægrè ferebat,
quòd ipsum cupientem latere
proderet victus hostis, vel fuga, vel gemitu.
at idem cum vna morte luctatus est trepidè
qui cum tot hostium copijs audacter.
nēpe paribus voluit armis cū morte pugnare, pallore.
sed immortaliter laudandus, q̄ mortē terruerit metu.

XI. Kal. Nouembr. 22 *Octobr.*

S. ABERCIVS

Episc, Hieropol.

Synop. *Videre sibi visus est, virgam diuinitùs sibi dari. Apollinis simulacrum contriuit. euocatus à Cæsare Romam, vt arreptitiam sanaret filiam, KaKodæmonem, id curantem, vt ipsum via labore frãgeret, baiulũ fecit.*

ENCOMION 335.

Effecit Hieropolitanus hic præsul
euersis aris profanis, erectis sacris,
vt dici posset ea vrbs verè Hierapolis. *ἱερὸς Sacer. πόλις Ciuitas.*
illustrem de Dijs edidit stragem noctu,
miris ad hoc inflammatus, & illustratus visis:
vidit sibi per quietem dari diuinitùs virgam,
siue illud sceptrum virtutis regium fuit,
siue claua, qua stygia contereret monstra.
protinus in Apollinis irruit templum atroci animo
fores licet æreas, ac vecte munitas
primo impetu prodigiosè solus effringit,
Deorum simulacra comminuit;
reuertitur eorum puluere pulchrè sordidus.
exhorruerunt hierophantæ ignari primùm,
suspicati sunt reuixisse Titanes;
non perdiderunt Abercium, quia prodigijs territi.
At Erebi vafer hostis vlturus opprobrium
Antonini Cæsaris filiam Romæ vexans,
non nisi illo longè accersito se abiturum dixit;
vbi eum vidit labore itineris fessum, derisit;
sed rependit hic contumeliæ vices,
illud ipsum iter lõgum emetiri stygium hostem iubet,
Roma Hieropolim vsq; ad vsum aræ baiulare marmor.
erubuit ille, supposuit humeros statim lapidi.
aduersus se lapidem tulit, anteà fractus in lapide.

23 Octobr.

X. Kal. Nouembr.

S. SEVERINVS

Episc. Colonien.

Synop. *Insectatus est acriter in primis Arianos. cum alibi degeret, mirè visus est adesse, vbi iusta fiebant S. Martino Turonensi Præsuli. post obitum impetrauit pluuiam. hostes suis imminentes absterruit.*

ENCOMION 336.

Nobilis hic fuit Aquitanæ gentis insignibus,
nobilior religionis tutela.
vnus fuit ex heroibus strenuis,
qui audaciam fregerunt Arij.
restituit Dei soboli paternos fasces
à mortali ereptos impiè.
Dignus præsul est habitus, qui prægustaret viuens
vita functi magni præsulis Martini gloriam.
mira res. cum longè abesset, eius funeri adfuit,
triumphali potius, quàm sepulchrali pompæ.
victo stygis tyranno in vltima cum illo inita pugna,
audiuit accinentes Cælites pæana victori.
ipse quoque se post obitum inter illos admistum
prodigijs declarauit magnis.
cum oblita posteritas esset debiti eius virtuti honoris,
sensit etiam oblitum pluuiæ cœlum.
negauit fruges tellus arens, & squalida,
quandiù tam frugifer præsul
squaluit inhonorus in tumulo;
sed florescente eius gloria vnà ipsa refloruit.
porrò hic, qui Arium oppugnauit in vita,
mortuus expugnauit barbaros.
in Normannos, & Getas ædem suam spoliare conatos
panicum pauorem immisit,
prædatores sui delubri fecit suorum prædam.

IX. Kal. Nouembr. 24 Octobr.

S. FELIX

Episc. African.

Synop. *Noluit promulgare, ac proferre ethnicis sacros libros, vt Cæsar edixerat. quamobrem detrusus est in carcerem, ac necatus; quo tempore, attonitis mortalibus, Luna sanguinis colorem induit.*

ENCOMION 337.

Non ante tibi visus es felix,
quàm te vidisti positum inter pœnas.
iussus producere, ac prodere sacra volumina,
vt traderentur igni,
te potius paratum obtulisti ad rogum.
indigni, videlicet, visi sunt cinere ij libri,
qui viuere immortaliter docent;
negasti, eos ideò editos in lucem;
vt impia exciperet flamma.
maluisti obscuro latere sub carcere;
quàm latentem prodere raptori thesaurum.
meruit tua virtus, vt consignaretur hominum literis,
cuius in tutela fuere diuinæ.
scilicet ne sacræ periret historiæ stylus,
perire maluisti gladio.
excitatam à stultis sapientiæ pyram
tuo restinxisti sanguine,
sed parentauit tam bene merito præsuli.
ingentibus Natura prodigijs,
quippe statim versa dicitur in sanguinem Luna,
eodem quasi tecum affecta vulnere,
penè Mundus ipse visus est ruere,
sed occurristi aliorum infortunio Felix;
incongruum tibi visum est, mortales esse miseros;
cum tute maximè rebaris esse felicem.

VIII.

25 Octob. *VIII. Kal. Nouemb.*

SS. CHRYSANTHVS, ET DARIA Martyres.

Synop. *Chrysanthus à parente, ac Numeriano Cæsare ob religionem exagitatus est. virgæ, quibus cædebatur, emollitæ prodigiosè sunt. e carcere mirus odor afflatus. Dariam in lupanari leo tutatus est.*

ENCOMION 338.

Flos aureus, & illibatus Cœlitum Chrysanthus
& aureo dignus esset ore dicentis, & florido:
Tullianum Romæ perferre iussus est carcerem;
qui potiùs amplo Tullij dignus erat eloquio,
pro religione primùm cum parente ipso pugnauit;
arma mouit hostilia in filium genitor,
scilicet sortitus hic erat nomen à bello, Polemius:
deinde cũ Cæsare Chrysanthus Numeriano cõflixit,
sed plures numerauit laureas ipse, quam Cæsar.
obstupuere lictores, cùm duræ virgæ quibus est cęsus,
visæ sunt tactu corporis prodigiosè mollescere.
vbi maduerunt sanguine, penè effloruerunt in rosas.
Tribuno Claudio, à quo est clausus in carcere,
aperuit salutis ianuam:
carcer teter, ac malè olens illi cessit in hortum;
quippe statim inde mirus dicitur odor afflatus.
scilicet nõ aduertit hostis in Chrysãtho vim nominis;
nam nec in abiecto loco vilescere potuit aurum,
nec in graueolente lædi fragrantia floris.
quin etiam ipsius hortamento Daria coniux
intactum tenuit pudicitiæ florem.
hęc in lupanar inclusa
custodem diuinitùs est nacta leonem.
mira res. à leone factum, ne puella esset pręda lenonis;
leo cauit, ne agna fieret lupa.

Marginalia: χρυσός Aurum ἄνθος Flos. — πολεμός Miles.

VII.

VII. Kal. Nouembr. 26 Octob.

S. EVARISTVS

Pont. Max. M.

Synop. *Titulos templorum, Cardinalium proprios instituit. iussit, Episcopo concionanti assistere hierodulos septem. matrimonij iura sanxit. quo tempore inauguratus est, Iouis fanum sponte corruit.*

ENCONION 339.

Euaristo Roma debet præcipuum decus.
ornauit scilicet hic vrbis templa insignibus titulis;
vnde origo magnorum Procerum,
qui nunc sacra fulgent, & eminent purpura.
minus est quicquid titulis olim superbis
habuerunt inscriptum, aut sculptum
veterum monumenta Cæsarum.
Idem pontificiæ auctoritati consuluit;
iussit, Antistitis lateri è suggestu fundentis oracula
adhærere hierodulos septem.
iussit, & coniuges auspicari nuptias
inter aras, & sacra;
pronubam voluit esse pietatem.
inauguratus est Romæ ipse auspicatò
summus Antistes sacrorum;
statim enim illi faustissimæ arsere tędę
quasi pulcherrimo religionis sponso.
quippe celebre fanum Iouis Vltoris
diuinitùs misso deflagrauit igni.
Deorum illud commune delubrum
prodigiosè abijt in flammas.
Euaristi hierarchæ ortus, impietatis fuit occasus;
eius celsitudo, superstitionis excidium;
statuit salutis immortale trophęum
inter Deorum cineres.

27 Octobr. *VI. Kal. Nouembr.*

S. ELESBOAN

Rex Aethiopiæ

Sinop. *Expeditionem iniijt aduersus Homeritas religionis hostes. potitus est victoria diuinitùs parta. victor ad vrbem Hierosolymam coronam regiam misit pro donario; seipsum verò cœnobio clausit.*

ENCOMION 340

Abrogasti, Rex inclyte, fidem communi dicto,
de vano labore, irritoque conatu;
Aethiopem lauis:
at tu cum Aethiopię latè regnum teneres, (vide adag.)
religionis hostes insecutus armis,
turpi eorum cruore lotus es pulchrè.
edidisti maximas diuinitùs strages;
ipsum Homeritarum Regem impium Dunaanum
catena deuinctum aurea
duxisti in triumphali pompa captiuum.
dignas ille rependit audaciæ pœnas,
quippe qui catena pontum intercluserat ferrea,
ne tuę pateret aditus classi.
sed euocasti precibus coniurata ventorum agmina;
subitò ingenti procella concitati fluctus
fregerunt repagula, aperuerunt iter;
exarmasti pontum, idemque cœlum armasti,
quippe imbrem inde deuocasti igneum,
miscuisti cum campi puluere hostium cinerem:
per te induit se Bellonę habitu pietas,
vt ornaret barbarorum spolijs templa.
Hierosolymam gemmatum capitis diadema misisti,
relinquens frontem solo pudore vittatam.
denique maluisti cum castis viuere, quàm in castris;
nulla res fuit Aethiopi tam expetita, quàm candor.

V. Kal. Nouembr. 28 *Octobr.*

SS. SIMON, ET IVDAS Apostoli.

Synop. *Apud Persas Soli, & Lunæ diuinos honores exhibere iussi de more, rem abominandam detestati sunt. Cum præstigiatoribus acriter, ac strenuè pugnarunt; semper de impietate extitere victores.*

ENCOMION 341.

Nobile par heroum
fecistis omnem imparem meritis laudem:
alter matrem superstitionis Aegyptum,
alter Mesopotamiæ perscrutatus est fines,
ambo mille Deorum edomitis monstris
victoriam retulistis insignem.
Inde in intimam ingressi Persidem,
sine exercitu, sine infestis armis
soli eos subiecistis nouæ Romę,
quos cum magnis copijs sępe vetus extimuit:
iussi Principes venerari planetas,
errare dixistis illos à via,
qui erratica colerent sidera;
nimis hebeti esse acie,
qui cum Solem Aquilæ more obtueri non possent,
venerabundi pronum humi demitterent caput;
dixistis item, eos in nocte versari, qui colerẽt Lunam;
negastis habenda cœli lumina inter numina.
Hæc intrepidi ambo fudistis oracula,
inter magica Persidis murmura,
inter horrendos præstigiatorum susurros.
euocarunt illi monstra ex antris immania,
dracones conuolutos in spiras,
sed dum hi nequicquam sibilis suis strepunt,
vos victis Magis indixistis sibilo vestro silentium.

29 Octobr. *IV. Kal. Nouembr.*

S. NARCISSVS

Episc. Hierosol.

Synop. *Insignis cùm virtutibus, tùm prodigijs fuit. in primis fecit, vt aqua esset fomes ignis. quidam, qui ignem est ipsi imprecatus, igne perijt. alter, qui ei inuidebat, oculorum vsu priuatus est.*

ENCOMION 342.

In ea vrbe Narcissus hic præsul effloruit,
in qua Deus olim acutis compunctus est spinis;
sed vt virescerct pulchrius,
nemorosam, & occultam amauit specum;
tametsi eum odore prodidit fama.
fecit hic singulari pudore, & prodigijs miris,
vt Narcissi veteris sileretur fabula.
aqua illi attulit mortem,
huic immortalitatem,
admiranda videlicet est operatus in aquis;
nam cum ad aram lampadi deficeret oleum,
suffecit aquam.
illud elementum hic Narcissus accendit,
quod alterum Narcissum extinxit.
nullę ab aduersarijs concitatæ procellæ
infringere hunc potuerunt florem.
quidam imprecatus Narcisso ignem, vt exaresceret,
vnà ipse cum domo exarsit incendio.
alter, qui eius gloriæ inuidit,
amisit visum;
quippe iactatus is inter casus aduersos
tantam vim fudit lacrymarum,
vt iacturam fecerit oculorum,
desierunt videre, quia inuiderunt.
non ipsi fatales fuerunt aquæ, sed hosti.

III. Kal. Nouembr. 30 Octob.

SS. ZENOBIVS, ET ZENOBIA

Martyres.

Synop. *Zenobius hic medicinæ artem exercuit, licet è nobilissima stirpe esset, vt quidam putant, hoc est Zenobia regina. cancros autẽ maximè curabat, & mammis medebatur. ignẽ constanter cũ sorore Zenobia pertulit.* Baronius

ENCOMION 343.

Dixisset te Græcia, Zenobi, Apollinis filium,
insignem scilicet medendi arte,
nisi idem, qui medebaris hominibus,
inflixisses vulnera, & ipsi Apollini, & cæteris Dijs.
mira vis. narrant, te solo aspectu, ac presentia
fugasse morborum agmina;
cancros in primis curare te solitum;
nempe iubebas, cancri more, mala retrogredi.
vlcerosas quoque sanasti mammas,
succurrebas, videlicet, matribus pater ægrorum;
prodigas illas esse voluisti lactis,
cum esses tui prodigus sanguinis,
stratus es vnà cum sorore Zenobia in lecto igneo,
at non interrupit quietem crepitans ignis.
feruentes, qui vos excepere, lebetes,
in delicias cessere thermarum.
stupuit maximè Lysias tantum robur in fœmina,
doluit se constantia vinci.
subire potuit eius mentem vetus Palmyrarum regina;
Zenobia virilis animi mulier. Ammian.
galeata illa procedebat in campum,
sed acrior hæc armata, & munita numine;
& hòc dispar, quòd sponte illius gemmas abiecit.
illa ducta est in Aureliani triumpho Palmyris captis,
at hæc triumphalem vnà cum fratre retulit palmam.

31 Octob. *Pridie Kal. Nouembr.*

S. QVINTINVS
Martyr.

Synop. *Ex ordine Senatorio fuit. cæsus est acerrimè flagris, sudes, & lampades, & feruens oleum alacriter perpessus. proiectum in fluuium corpus, post multos annos integrum repertum, tremente ripa.*

ENCOMION 344.

Quintini pro religione obitæ morti
certa licet fama vix facit fidem,
magnitudine, videlicet, vel constantiæ, vel prodigij.
senatoria hic de gente prognatus,
lumen curiæ, obscuro clausus est carcere.
tunc se habere ratus est verum purpuræ decus,
cum vidit se cruentum flagris.
infixæ sunt immaniter in eius vngues
acutæ clauorum cuspides,
sed hos lato senatoris præposuit clauo.
cum manarent sanguine digiti,
ferrea claui cuspis illi pro stylo fuit,
vt inscriberet nobilem victoriæ titulum.
Infixæ corpori sudes, admotæ lateri faces
stimuli fuerunt ad cursum;
feruens oleum fecit athletam.
sed nunquam prodigijs se extulit altiùs,
quàm cum est imo profluente demersus.
mirùm dictu. quinquaginta, & amplius annos
latuit inuiolatum cadauer in fundo.
tandem cum cœlesti monitu quæreretur,
fluminis intremuit ripa.
repente hinc caput, illinc cætera enatarunt membra;
candore omnia fulgebant eximio.
hoc tantùm egerat vnda, quòd lauerat vulnera.

FASTI

veterum Romanorum, atque Græcorum collati cum nostris.



NOVEMBER



Ouember apud veteres in tutela Dianę Virginis fuit. at Innocẽtius hierarcha Kalendas ipsas virginũ principi Dei Matri, ac cæteris Cœlitibus cõsecrauit. eiecta tunc est è communi delubro Diana, expulsi reliqui Dij, Deæq; omnes. Abstulit Nouẽbri nomẽ Commodus Imperator, appellauitq; Exuperatorium, quod nomen meritò, & satis accommodè impositum videri potuisset, si respexisset ille ad præstantiam, exuperantiamq; virtutis in nostris. verùm vt Exuperatorius Nouember dici possit, non tam facit Commodus, quàm qui in hunc mensem incidit decimo nono die martyr inuictus, & præstans *Exuperius*. Hũc mensem apud Græcos quidam Anthisterion dictum putant à floribus; sed cum terra potius hieme deflorescat, ad religionem veriùs hoc nomen pertinere dicendum videtur; hunc quippe mensem ornant, & *Florentianus*, & *Florentius* antistites. præterea *Florentia*, immò verò *Flora* ipsa virgo, incestæ illi Romanorum Deæ prorsus opposita. Rufinus. Alex. ab Alex. Gyrard.

Kal. Nouemb. Ornatissimus fuit hic dies Fuluij Flauij Cos. de Vulsinensibus triumpho. L. quoq; Sylla bello ciuili Pontiũ Telesinum ingenti prælio superauit. Sed horum exaruere iam laureæ; illæ perpetuò virescunt, quæ nostrorũ sanguine irrigantur: nullum tam magnificum Roma triumphum vidit, quàm cum religio victrix, superstitione oppressa, atq; deleta, omnium Deorum spolia, ac simulacra tamquam in pompa retulit; cum illi è laribus, ac fanis eiecti præcipites sunt, ductique 1 Nouẽb. 489 666 Goltzius.

ctique captiui; cum deniq; * *Calites* laureati omnes in antiquas eorum possessiones ingressi. Porrò ex illo innumerabilium heroum fortissimo agmine, hunc sibi diem sigillatim vendicat iure suo præsul *Vigor*, re, & nomine præstans, vigésq; virtutis robore. Affulget etiã quasi Oriens quidẽ gloriæ *Matutinus*, sãctitate illustris. adest præterea, qui Cœlites ipsos cunctos vno velut amoris nexu complectatur, atque constringat, *Benignus*. Denique, vt celeberrimus hic dies gratæ cuiusdam fragrantię suauitatem habeat, * *Marcellus* memoratur, qui singulari prodigio effecit, vt pro aqua, quã desundebat, decurrerent balsama.

2 IV. Nonas Nouemb. Ater dies Romanis fuit; nobis item
Nouẽb. aliqua ratione ater, dolore videlicet concepto de piorum
Macrob. Manium pœnis, quibus expiantur; quanquam opportunè
ἐλπὶς satis se offert *Elpidophorus* martyr, hoc est spem ferens, vt
Spes. nomen ipsum omen habere videatur eius, quæ in nobis est
φέρω certissimæ spei, fore, vt quamprimum per piacularia sacrificia
Fero. è flamma emergant, atq; ad sempiternam quietem euolent,
quod ijs quodãmodo* *Pegasus* innuit. Ternouena hoc item die Romæ celebrata decreto pontificum. iussæ videlicet ternouenæ virgines ad placandum Numen incedere per vrbem canendo; sed harũ carminibus silentiũ indixit vna virgo *Bastocbium*, quæ mira cõstãtia docuit, Deos non prosequendos esse cantu, sed insequendos probro. Porrò quod ominosum erat olim, atro die manus cum hoste conserere, id metuendum haudquaquam est, cum in hunc diem conueniant, & *Victorinus*, & *Victor*, vt nomine, ita re, ac factis.

3 III. Nonas Nouemb. Festa Hilaria Romæ celebrata. Ha-
Nouẽb. buerunt enim veteres præter illa, quæ Matri Deûm dicata
Kal. vet. erant Hilaria mense Martio, alios item dies, quos vocabant
Hilarios, quibus lugere, aut haberi iudicia non licebat, sed partim sacrificijs, partim spectaculis, & epulis indulgebant: nihil igitur opportunius factum, quàm vt in hunc ipsũ diem Hilariorũ incideret martyr *Hilarius*, qui à Maximiano Cæsare demersus in Tyberim, molari licet onustus lapide, enatauit incolumis. neq; verò tã hilariter hunc diem egere veteres inter delicias, & blandimenta voluptatum, quàm *Hilarius* inter cruciatus. opposita igitur est futili lætitiæ vera, quę est de immortalitate concepta; quod intellectum est, cum huic, cęterisq; qui pro religione ceciderunt, adiunctus est

Vitalis, neque verò * *Malachias* præsul, quia semper effusus in lachrymas, huius diei hilaritati impedimento est; nam voluptatem habent etiam lacrymæ suam.

Pridie Nonas Nouemb. Quartus quisque mensis dies apud Græcos Mercurio sapientiæ numini sacer fuit. at hunc diem sibi iurè vendicant nostri, qui factis docuerunt, quid sit verè sapere; eminet inter hos, vt Romæ purpuratus,* *Carolus Borromæus*, qui Mercurij rapacitati liberalitatem in egenos opposuit. Accedit ad Romanam purpuram Regià, qua religionē exornat * *Emericus* Vngariæ regis filius: vtriq; autem, hoc est tum *Carolo*, tum *Emerico* opportunè offert se *Modestia* virgo, & ipsa insignis purpura pudoris; immò verò accedit *Porphyrius* ipse martyr, cui quasi omen fundēdi sanguinis fecit nomen à purpura ductum. Accipit praeterea Religio à * *Vitali* quidem spem immortalis, beatæque vitæ; ab *Agricola* suauissimos pietatis fructus; denique ab * *Amantio* gratiam quandam, & condimentum amoris. 4 *Nouēb.*

Nonis Nouemb. Soteria à salute dicta apud Sycionios celebrata in honorem Arati, quo die patriam à seruitute Macedonica vindicauerat. Atqui ab illis verè Soteria dici debent instituta, quorum opera orbis terræ à communis hostis tyrannide liberatus est. hoc videlicet nostri spectarūt, cū spurijs Dijs clara voce, quasi classico bellū indixerūt. quamobrem * *Galationi* lingua resecta est; hoc idem præclari illi antistites auctoritate, ac virtute effecerunt, *Dominator*, & *Magnus*, vt è ditione non sua pelleretur hostis, & vilis haberetur, ac paruus. In hunc autem Soteriorum diem, qui propter salutem iucundissimus est, aptè incidit vir sanctissimus *Latus*. Præterea hoc ipso die Neptuno sacra fiebāt; agebantq; illi nautæ grates ob vitata naufragia. at nostri in vitæ nauigatione Neptunum non timuerunt iratum; sed secūda velificati sūt aura; quamobrē inter eos se inseruit, & *Felix*, & *Latus*; qui certè fecerunt, vt dies hic, qui apud veteres inter Aegyptiacos, hoc est inter infelices, ac tristes numerabatur; & felicitate, & lætitia esset insignis. 5 *Nouēb.* *Plut.* *Kal. vet.* *Gyral.*

VIII. Idus Nouemb. Ludi Romæ celebrati, hoc, & sequētibus diebus sex. atqui nobis inter seria ludijs esse non licet, præsertim cū sacer hic dies sit *Seuero*, quamquā is mitissimis moribus fuit; seueritatem, siue potius sæuitiam in eum barbarus exercuit, cum illisit clauum capiti; sed aliud non 6 *Nouēb.* *Rosinus.* *Kal. vet.*

egit

egit, nisi quòd propositum firmauit, ac stabiliuit mentis. Cæterum si locus ludis esset, hic maximè dies voluptatem haberet ex * *Leonardo*, cuius præsidio sæpe carceris custodibus, ac lictoribus illusere captiui, prodigiosè soluti vinculis, & libertate donati; quam videlicet sortem eis gratulari videntur, qui in hunc ipsum incidunt diem, *Felices* duo, alter in Africa, alter in Latio, adeò vbique religioni occurrit, seque offert prompta felicitas.

7 Nouēb. *Festus. Gyral.* VII. Idus Nouemb. Funestus erat hic dies parentationibus inferorum. Mundus patere dicebatur, reclusa putabantur Erebi adyta, & mysteria Maniũ foras educta; quod ter in anno fiebat; itaque bellicam expeditionem in primis inire religio erat. Atqui apud nos cœlum potius patet. existit inter Cælites *Herculanus* inuicti animi præsul, qui Totilæ barbaro regi, & impio strenuè restitit, memorandus etiam insigni prodigio, quo fractæ ceruices multò post inuentæ sunt cruore ipso agglutinatæ reliquo corpori. *Engelbertus* quoque antistes pro Romana libertate acriter dimicauit. at * *Vuillebrodus* expeditionem in Frisiam, & Daniam auspicatò iniit. quin etiam *Achillas* præsul (habet enim non modò Græcia, sed noua Roma *Achilles* suos) aduersus vitia, prauosque mores insigni animi fortitudine fuit. Deniq; opponitur aridis mortuorum cineribus, ac pallidis Manibus *Amaranthus* martyr, religionis quidam quasi flos, perpetuitatem sui nominis adeptus sanguine. cum *Amarantho* autem aptissimè nectitur * *Florentius*; vt cõstet religionis agro nihil esse pulchrius, & amœnius.

8 Nouēb. *Gyral.* VI. Idus Nouemb. Aegyptiacus, & ater hic, item dies fuit. ara Deorum inferorum tertiò in Circo maximo excitabatur. Quamquam hic idem dies multorum Cæsarum natalis fuit, Neruæ, Traiani, atque Constantij. Nobis certè ater esse non potest, qui potiùs sacer est *Claro* uiro sanctissimo. Cæsarum verò trium natalia, & intexta fascijs diademata longè superant gloria * *Coronati quatuor*, nomen adepti à victa sæuitia Cæsarum. à *Coronatis* verò seiungi non debuere auspicatis victoriæ nominibus insignes, *Nicostratus*, & *Victorinus*; & ille ipse, qui gloriç lumen accenderet, *Clarus*.

9 Nouēb. V. Idus Nouemb. Ludi votiui Romæ dati. at nunc Roma ferijs versatur in votis, augustissimi dedicatione delubri, quod Vindici salutis erectum est; nec tamen nulla sunt specta-

la.

la : Ludos dant illusores Deorum. excipiuntur plausibus * *Theodorus*, itemque *Alexander* & *Orestes*. scilicet hic oppositus alteri fuit, nam pro religione, quam veram parentem agnouit, se ipsum neci deuouit. Porrò Martyrum purpuris attexi voluit etiam regia; accedunt enim ad religionis decus nobilissimæ virgines, *Eustolia*, & *Sopatra*, imperatoris Mauricij filiæ.

IV. Idus Nouemb. Hysteria Veneri à Græcis celebrata; 10
& quoniam hæc sine Baccho friget, eodem die Lymnæ, atque *Nouēb.*
Pythegia Baccho agebantur. vini dolia relinebant, idq; affa- *Kal. vet.*
tim hauriebant. fuit autem Lymnæ locus in Athenarum ar- *Plut.*
ce, vbi ex instituto Thesei Dionysia celebrabātur. At nūc, & Veneri, & Baccho opposita est *Nympha* virgo, nomine videlicet aduerso, vel impudicitiæ, vel ebrietati. Accedunt velut intemperantiæ fręna aliæ item virgines, *Theoctistes*, atque *Florentia*; sed maximè, *Modestus*, & *Monitor*, qui in hunc diem opportunè incidunt, inter quos * *Tiberius* est. cæterùm non tantū ab illis vini, quātum à nostris profusum sanguinis, quo certè libatū numini gratissimè. Deniq; ne nos, quia sobrij sumus, suauitate carere videamur, præsto est *Mellitus*.

III. Idus Nouemb. Nihil de hoc die scriptum inuenio ad- 11
modum insigne, nisi quòd ob crebras procellas clausa ma- *Nouēb.*
ria dicuntur ad sextum vsque idus martias. at nostri vitæ *Vegetius.*
nauigatione nunquam vsi sunt tutius; quod maximè * *Mar-* *Gyral.*
tinus ostendit, cui cum communis hostis, turbo ille, ac tempestas pacis, ausus esset etiam ad littus appellenti concitare fluctus in morte, nihil obfuit. velificati sunt & illi non modò sine naufragio inter euripos, ac syrtes, sed obsecundantibus ventis, *Valentinus*, & *Victorinus*, & * *Menna*; nec mirum quādo, vt omen esset securitatis, se iis adiunxerat *Felicianus*.

Pridie idus Nouemb. Solemnis fuit hic dies, & Romanis, 12
& Gręcis. nobilitatus est enim triumpho M. Aquilij Procons. *Nouēb.*
ex Asia. Ludi quoque celebrati per dies quinque. Apud *Goltzius.*
Gręcos verò Choes festum erat à congiis, & crateribus di- *Kal. vet.*
ctum, itemq; Chytra ab oleribus. inuitabant se inuicem con- *Plut.*
gręcando, & pergręcando. Hoc verò tempore oppositus est Aquilini triūpho ille magnificentior, & augustior, * *Martini* Romani hierarchę, qui coacto antistitū cœtu bellū indixit Sergio, & Paulo, ac Pyrrho ipsi, q Pyrthus multò infestior Romę fuit, quàm alter Epirotes; quin etiam de ipso Cęsare-

triumphauit, superata eius sęuitia. Cōsecuti sunt Imperatorē suum duces illi, hoc est Pręsules cum laureatis infulis, *Aurelius, Liuinus*, & *Publius*. At festa illa Gręcorū Baccho sacra ipso vultu, ne dicam seueritate vitę, aboleuit *Nilus* abstemius; vir sanè, vt nomen indicat, frugifer.

13 Nouēb. Idibus Nouemb. Lectisternia hic dies habuit, & epulum Kal. vet. indictum per Triumuiros, in quo Iuppiter, Iuno, & Minerua more discumbentium placabantur. Ornatus verò idē dies 444 est triumphis duobus, & ouatione; nam Q. Fabius Max. 455 Rutilianus Procons. illustrem egit de Hetruscis triumphum; 717 alterum item de iisdem, & Samnitibus C. Fuluius Centu- Golt. malus Cos. Octauianus quoque Cęsar ouans ex Sicilia vrbem ingressus. E nostris item tres numerantur, nisi quòd tertio, pro ouatione, respondet etiam triumphus; qui certè omen in se ipsis videntur habuisse victorię, ij sunt *Valentinus, Victor*, & *Solutor*; cum n. hic captiuos constrinxit Deos, ab eorum seruitute mortales exsoluit. neq; verò mirum est, hos tam bene fortunatos in victoria fuisse, cum haberent Eu bene. secum *Eutychianum* fratrem. Iam lectisterniis, & epulo la- τύχη pideis Diis apposito * *Homoboni* liberalitas opponitur, qua fortuna. inopię in lacrymas colliquescenti subuenit altor, ac parens. res est consignata prodigio, cum aqua fragrauit in vinum.

14 XVIII. Kal. Decemb. Dies hic fuit equorum probando- Nouēb. rum; indoles enim, dexteritas, ac generositas in experimento Rosinus. erat. Atqui nulli victricium bigarum equi tam generosi sunt inuenti, quàm nostri. argumento esse possunt *Theodorus, Clementinus, & Philomenus*; quibus adde *Serapionem*, atq; *Hypatium*; quorum alter in Deciū Cæsarem, alter in Nouatum perduellem impetum fecit, calces adegit. Cæterùm si quis anni dies honore, cultuq; Cælitum dignus est, hic vnus ex præcipuis est; quo videlicet die, & *Venerandus* martyr, & *Veneranda* virgo cōueniunt: adde plurimarum Amazonum victricium agmen in Arabia potius, quàm apud Thermodoontem; vt non modò equi, sed generosæ etiam equæ triumphalem admitterentur ad currum; præsertim cum omen triumphi afferat secum *Laurentius* præsul.

15 Nouēb. XVII. Kal. Decemb. Ludi plebeij dati die hoc, & duobus sequentibus; instituta videlicet gratulatione, siue de libertate plebis ob Reges exactos, siue de reconciliata plebe cum senatu, post secessionē factam in Auentinum montem. atqui

apud

apud nos nō plebeiū datur, sed nobilissimum spectaculum, à * *Leopoldo* videlicet Austriæ dynasta. præiuit hic exēplo cæteris in ea gente sedē Imperij collocaturis, qui Austriaci dicuntur. nobilitauit item hunc diem *Eugenius* Toletanus antistes. Multi quidem in religionis nauim concitati sunt fluctus, sed quo exitu, indicarunt ipso nomine illi, qui horum consociati sunt gloriæ, *Felix* scilicet, & *Secundus*.

XVI. Kal. Decemb. Iterum ludi plebeij dati. at nobis spectaculo sunt illusi Dij, & tanquam plebeii habiti, etiam illi qui maiorum gentium dicti sunt. huiusmodi ludum dederunt in primis *Valerius*, atque *Marcellus* cum socijs; inter quos maximè spectandus fuit *Bipidius*, spei omen ferens in nomine de victoria; quieū aptè se iungit *Fidentius* præsul. Sed ille gratissimus, & omni plebeio festiuior, quē dedit * *Edmundus*, cum superbum hostem humani generis humana specie sibi oblatum, non modò quasi vnum è plebe, sed quasi mancipiū, ac reum apprehensum gutture, suffocare aggressus est. 16 Nou*b*.

XV. Kal. Decemb. Tertius hic ludorum plebeiorum dies fuit, qui dies tā iucunda pariter, & admiranda nobis profert spectacula, vt Natura ipsa hæreat attonita; Thaumaturgi in *Gregorij* memoria est, cui ardua quæque, ac prodigiosa pro ludo fuerunt, montibus ipsis transferendis quasi pila transmissa vsus. Hoc item die Titus Imperator, subiecta Iudęa; in amphithcatro aliquot Iudęorum millia bestijs obiecit, nē pe eam gentem, quæ bestias superare immanitate conata est, in Deum ipsum parentem impia. At verò nostrorum virtus, nulla vi Cæsarum expugnari vnquam potuit, prælertim *Asiscli*, qui, cum pro religione certaret, habuit auspicatò in morte sociam matronam, nomine *Victoriam*. 17 Nou*b*.

XIV. Kal. Decemb. Mercurialia Romæ celebrata per dies tres. mercatores sacra faciebāt Mercurio. At nobis in honore est *Maximus* Moguntinus pręsul, virtute, atq; doctrina par nomini; alter Mercurius ob sapientiam videri potuisset, nisi fures odisset, hoc est Arianos, qui Dei filium diuinitate spoliare conati sunt. *Mercatorum* verò tenacitatem, ac parsimoniam compensarunt nostri largitate sanguinis, quem prodigè fuderunt, vt immortalitatem emerent; quod in primis egit *Romanus*, & *Barula* puer, acerbus morti, maturus gloriæ. 18 Nou*b*. *kal. vet. Rosinus.*

XIII. Kal. Decemb. Cybele matri Deorum sacer hic 19 Nou*b*.

Kal. vet. dies fuit, in cuius honorē cœnæ pontificū solito lautius apparatę. nunc sacer est * *Elizabetha* filiæ regis Vngariæ, & pietate,& prodigijs clarę;insignis illa quidē victus sui tenuitate fuit, at in pauperes munificētia. Iam Cybeles cultui opposita est religio fœcundior Cœlitum mater,quæ hoc maximè die gaudet numerosa prole natorū,qui pro aris, ac sacris se deuouere. Isauria martyrū supra centum, & quinquagintà; Roma *Pontiani* hierarchæ sanguine ornatur. at * *Barlaam* præconem meruit magnum *Basilium*; hos meritò comitatur,& *Felicianus*,& *Faustus*,& ob quandam gloriæ præstantiam *Exuperius*.

20 Nouēb. XII. Kal.Decemb. Tertius hic dies fuit, & vltimus Mercurialium, quæ mercatores agebant Romæ.Atqui nullum potest conferri pretium cum sanguine à nostris fuso, quo & Mercurius, & cęteri Dij quantumuis aurei,viles esse cœperunt; hoc effecerunt in primis *Octauius*, *Anatolius*, *atque Thyrsisius*.cū horū sanguine purpuram iungit regiā * *Badmundus* Angliæ rex,quam item imbuit suo. At verò in Mysia Saturno dicatus erat hic dies, cuius execranda sacra cum *Dasius* religiosissimus præsul incesseret probris, subtractus est per necem tempori, donatus æternitati.

21 Nouēb. Kal. vet. XI. Kal. Decemb. Ludi in honorem Nympharum,& Heroum instituti. opposita deinde Nymphis est magna *Dei mater*,& virginum princeps, sanctissimo delubro dicata. honor verò, qui heroibus exhibebatur, cessit *Honorijs* duobus. Illi quoque heroica prędıti fortitudine fuerūt, *Heliodorus*, *Celsus*,*&* *Demetrius* cū sociis.At * *Columbanus*,qui & *Columbus* est dictus, non modò heros, sed heroum parens fuit. neque verò Virgini cādidissimę,ac *Dei matri* aptior adiungi potuit, quàm *Columbus*, cuius item Virginis, & pietatem *Clemens*, & excellentiam *Celsus*,& decus *Honorius* duplex, & felicissimam sortem indicare videtur *Butychius*; qui omnes ad magnam matrem decorandam hodie conspirarunt.

22 Nouēb. X. Kal. Decemb. Plutoni, ac Proserpinæ vino homines Romę olim sacrificatū est. at euanuit Proserpina, cum * *Cæcilia* virgo nobilissima prodijt. nam illius quidem pudor, dū flores legeret, defloruisse dicitur. hæc argumentosa meritò apis dicta,à cōiugio semper abhorruit.illa Plutonis vim effugere non potuit,hæc Valerianum sponsum ad idem pudoris consilium traxit.Ipsum verò Plutonem de regno deiecerunt

in

in primis *Philemon*, & *Maurus*. abstulit etiam terricæ fronti diadema ferreum *Stephanus*, alter à primo, lauream adaptās suę. Triumphauit hoc olim die Romæ M. Valerius Coruinus de Marsis, & Hetruscis; sed hic triumpho dignior, qui de impietate victor, coronę auspicium ipso pręfert nomine. 452 *Goltz.*

IX. Kal. Decemb. Nemo veterum cum hierarcha * *Clemente* conferri potest, qui non tellurem modò, sed mare consecrauit, quà virtutibus, quà prodigijs. viuens elicuit precibus è rupe aquas, mortuus eas siccauit in mari. aras inter scopulos habuit, in arena solidum templum è marmore. Porrò *Lucretia* virgini, quę se pro religione deuouit, non audet vetus Roma conferre suam; quamquā illa pręcipuum pudicitię lumen est dicta; sed enim inobscuratum est *Lucretia* nostræ gloria, tùm quia hęc se violari passa nō est seruilis opprobrii metu; tùm quia non sua, sed lictoris manu in causa religionis occubuit. quamobrem aptè se huic videtur adiunxisse *Felicitas* ipsa matrona, fœcunda prole fortissima. 23 *Nouēb.* *Val. Max.*

VIII Kal. Decemb. Aegyptiacus hic dies, & infaustus est habitus; nobis neque ater esse potest, quia auri splendore nitet; quippe * *Chrysogono* sacer est, qui aureum genus, non opibus, sed virtute præsetulit; neque infaustus, qui *Felicissimo* habet etiam coniunctam voluptatem quandam, & gratiam, quia *Flora*, *Mariaq;* virginibus sacer est; adeò ipsum *Maria* nomen, quia virginis est, & virginum principis, gaudet sociari cum flore Hoc item die Brumalia celebrata, Bacchoq; dicata, qui, & Bromius, & Brumus est dictus. sed Brumalibus quidem opponitur virgo fortissima *Firmina*, quę ardentibus aduri se facibus passa est; Baccho verò *Crescentianus* in primis, & *Alexander*, quorum è venis sub pręlo pœnarum expressus est sanguis. 24 *Nouēb.* *Thuch.*

VII. Kal. Decemb. Ludi Sarmatici Romę dati per dies septem. sed illud spectaculum tenuit magis oculos, quod * *Catharina* virgo nobilissima exhibuit Alexandrię, cū rotę volubili clauum constantię fixit. illusit Fortunę, quę omnia se per lusum peruertere profitetur. vetus sapientia ludibrio ipsi fuit. quamobrē huic heroinæ philosophanti satis accommodatè videtur adiunctus *Mercurius* martyr; lusitanti verò inter supplicia *Iucunda* virgo. 25 *Nouēb.* *Kal. vet.*

VI. Kal. Decemb. Illustris fuit hic dies triumpho Seru. Tullij Romanorū regis de Hetruscis. sed factus est illustrior mul- 26 *Nouēb.*

tò

182 Goltz. tò * *Petri* antistitis Alexandrini triumpho, quē de Ario spolijs opimis grauē tulit, (3. à quo conscissa veste penè spoliatus est Deus. Triũphauit & Marcellus de codem hoste. consecuti sunt hos laureati milites supra sexcentos, & sexaginta; quibus opportunè se, & auspicatò *Faustus* adiunxit; & sanè Faustitas ipsa sibi deposcit iure hunc diem, quo die immanissimum illud portētum, ac religioni semper aduersum, Nero sibi ipse crudelis necem manu consciuit.

27 Noutb. Plutar. 715 Goltz. V. Kal. Decemb. Hic dies partim funebri, partim triumphali actus est pompa. fiebant enim inferiæ Gallis, Græcisq; defossis in foro Boario. quo item die P. Ventidius Nepos Proconf. de Tauri montis accolis, atq; Parthis triumphauit. atqui nostrorum mors non eget inferijs, quia inferuntur cœlo. *Basilei* verò præsulis triumphus planè regius fuit, & nomini congruens; nec minor ille, qui * *Maximi*. porrò *Iacobum* intercisum ducem consequuntur penè innumerabiles cum laureis, parta de Ildegerde barbaro, & impio rege victoria. intercisus est ille, sed memoria virtutis non intercidit.

28 Noutb. Alex. ab Alex. IV. Kal. Decemb. Aegyptiacus hic dies est à Veteribus, & inter infaustos, ac tristes numeratus, quē tamē fecere sibi faustissimum nostri, in primis ij, qui pro religione strenuè, atq; alacriter occubuerunt. Eodem hoc die Semideis, & Heroibus honores habiti Romę. sed illi potiùs diuinitatē, quantum fas est homini, attigerunt, qui virtute maximè excelluerunt. heroes verò cēsendi sunt, qui rebus præclarissimè gestis, & pugnis pro religione strenuè pugnatis insignes fuerũt. infinitus apud nos horũ est numerus. Bizantium hoc vno die supra trecentos, & quadraginta recenset, quos ardor animi in Constãtinum Copronimum, sacrarum iconum hostem armauit; quemadmodum & * *Gregorium* in Leonem Armenũ. adde eos Præsules, qui Ariano regi Genserico acriter restiterunt. adde deniq; auspicata illa nomina, & cultissimo religionis agro maximè congruentia, *Hortulanum*, *Florentianum*, & cum *Crescente Crescentianum*. Ecquis enim neget, Christianam religionem esse instar amœnissimi horti, in quo excolēdo sanctissimorũ hominum desudet industria? fons, quo hic hortus irrigatur, non vnus est, & ipse videlicet sudor, & sanguis; vt mirum non sit, quòd iacta pietatis semina tam subitò, ac tam pulchrè erumpãt in germina, atque succrescant. nam si tam scitè Natura cõsueuit in agris pingere,

Plin. quid

quid de hoc agro dicemus, vbi id, quod diuinis honoribus colitur, Numen est cultor? præ hoc illi ipsi Adonij, & Alcinoi celebres horti, aut qui apud Indorum reges esse dicebantur, steriles, inculti, atque horridi videntur. mira profectò species, & venustas horũ est florum; sed Virginum in primis lilia admireris, & Martyrum rosas; nequè enim tantum habet gratię lilium, siue id, quod candicans est folijs, & stamine luteo; siue id, quod cruentum appellatur, cui rutilus color, & ardens; quantum habet gratiæ in virginitate candor, & pudor. sit lilio maiestate regia cinctum caput, sint argenteorũ foliorum striati ordines; radiet in eo aurum, fulgeat purpura, crocus accendatur in flammam; at cum pudicitia virginũ certare non audeat, nã & ideò illi cernuum Natura caput, & collum inflexit, vt hanc veneretur. Neq; verò illa ipsa, quæ quasi purpurea se palla vestiuit, vt florum reginam ostentet, rosa, cum Martyrum sanguine vel de decore, vel de honore contendat; nisi velit non modò picta rubescere, sed victa erubescere. nostris certè Martyribus pœnarum aculei pro vallo fuerunt. germinat illa primùm granoso cortice tumescente, & in virides alabastros fastigiato rubescens dehiscit, ac sese pandit, in calycis medio sui stantis complexa luteos apices, ac sicubi latet, odore se prodit; Martyrum verò fama, qui attigerũt fastigium gloriæ, orbem terræ virtutis fragrãtia complerũt; nec vllus turbo eiusmodi florem, aut decussit, aut infregit. vidimus alias in religionis horto vernantes *Anthusas* plures, & *Liliosam*, & *Rosam*. occurrunt sæpe *Florentij*, & *Florentini*; sed haud scio an vnquã accõmodatius, quã hodierno die, quo cõuenit cũ *Hortulano Florentianus*; et vt florum ad coronamẽta vsus appareat, etiã *Stephanus*. 27 Iul. 22 et 27 August. 4 Sept.

III. Kal. Decemb. Ludi Sarmatici Romę continuati. sed nulla spectacula dies hic sibi dari postulat à veteribus; quia à * *Saturnino* Tolosano pręsule gratiora dantur, qui, vt funus in pompam verteret triumphalem, pro religione occubuit in Capitolio. habuit enim Tolosaną vrbs, ad Romani similitudinem, Capitolium suũ. ex eius arce deiectus resiliuit quodammodo sublimior gloria. ornant autẽ eius triũphũ, qui in hunc diem incidunt *Paramone* duce trecenti septuaginta quinque cum laureis, tanquam ereptis signis, & aquilis deuicto pręsidi Aquilino. ornat itẽ *Basilius*, atq; *Demetrius*. denique auersatur hic dies priscarum imaginum fumum; ex- 29 Nouëb. Gyrald. Kal. n.

 splen-

31 Octob. *Pridie Kal. Nouembr.*

S. QVINTINVS

Martyr.

Synop. *Ex ordine Senatorio fuit. casus est acerrimè flagris, sudes, & lampades, & feruens oleum alacriter perpessus. proiectum in fluuium corpus, post multos annos integrum repertum, tremente ripa.*

ENCOMION 344.

Quintini pro religione obitæ morti
certa licet fama vix facit fidem,
magnitudine, videlicet, vel constantiæ, vel prodigij.
senatoria hic de gente prognatus,
lumen curiæ, obscuro clausus est carcere.
tunc se habere ratus est verum purpuræ decus,
cum vidit se cruentum flagris.
infixæ sunt immaniter in eius vngues
acutæ clauorum cuspides,
sed hos lato senatoris præposuit clauo.
cum manarent sanguine digiti,
ferrea claui cuspis illi pro stylo fuit,
vt inscriberet nobilem victoriæ titulum.
Infixæ corpori sudes, admotæ lateri faces
stimuli fuerunt ad cursum;
feruens oleum fecit athletam.
sed nunquam prodigijs se extulit altiùs,
quàm cum est imo profluente demersus.
mirùm dictu. quinquaginta, & amplius annos
latuit inuiolatum cadauer in fundo.
tandem cum cœlesti monitu quæreretur,
fluminis intremuit ripa.
repente hinc caput, illinc cætera enatarunt membra,
candore omnia fulgebant eximio.
hoc tantùm egerat vnda, quòd lauerat vulnera.

FASTI

veterum Romanorum, atque Græcorum collati cum nostris.



NOVEMBER



Ouember apud veteres in tutela Dianę Virginis fuit. at Innocētius hierarcha Kalendas ipsas virginũ principi Dei Matri, ac cæteris Cœlitibus cōsecrauit. eiecta tunc est è communi delubro Diana, expulsi reliqui Dij, Deæq; omnes. Abstulit Nouēbri nomē Commodus Imperator, appellauitq; Exuperatorium, quod nomen meritò, & satis accommodè impositum videri potuisset, si respexisset ille ad præstantiam, exuperantiamq; virtutis in nostris. verùm vt Exuperatorius Nouember dici possit, non tam facit Commodus, quàm qui in hunc mensem incidit decimo nono die martyr inuictus, & præstans *Exuperius*. Hũc mensem apud Græcos quidam Anthisterion dictum putant à floribus; sed cum terra potius hieme deflorescat, ad religionem veriùs hoc nomen pertinere dicendum videtur; hunc quippe mensem ornant, & *Florentianus*, & *Florentius* antistites. præterea *Florentia*, immò verò *Flora* ipsa virgo, incestæ illi Romanorum Deæ prorsus opposita.

Rosinus.

Alex. ab Alex.

Gyrard.

Kal. Nouemb. Ornatissimus fuit hic dies Fuluij Flauij Cos. de Vulsinensibus triumpho. L. quoq; Sylla bello ciuili Pontiũ Telesinum ingenti prælio superauit. Sed horum exaruere iam laureæ; illæ perpetuò virescunt, quæ nostrorũ sanguine irrigantur: nullum tam magnificum Roma triumphum vidit, quàm cum religio victrix, superstitione oppressa, atq; deleta, omnium Deorum spolia, ac simulacra tamquam in pompa retulit; cum illi è laribus, ac focis eiecti præcipites sunt, ductique

1 Nouēb. *489* *666* *Goltzius.*

ctique captiui; cum deniq; * *Calites* laureati omnes in antiquas eorum possessiones ingressi. Porrò ex illo innumerabilium heroum fortissimo agmine, hunc sibi diem sigillatim vendicat iure suo præsul *Vigor*, re, & nomine præstans, vigésq; virtutis robore. Affulget etiā quasi Oriens quidē gloriæ *Matutinus*, sāctitate illustris. adest præterea, qui Cœlites ipsos cunctos vno velut amoris nexu complectatur, atque constringat, *Benignus*. Denique, vt celeberrimus hic dies gratæ cuiusdam fragrantię suauitatem habeat, * *Marcellus* memoratur, qui singulari prodigio effecit, vt pro aqua, quā defundebat, decurrerent balsama.

2 Nouēb. *Macrob.* ἐλπὶς Spes. φέρω Fero.

IV. Nonas Nouemb. Ater dies Romanis fuit; nobis item aliqua ratione ater, dolore videlicet concepto de piorum Manium pœnis, quibus expiantur; quanquam opportunè satis se offert *Elpidophorus* martyr, hoc est spem ferens, vt nomen ipsum omen habere videatur eius, quæ in nobis est certissimæ spei, fore, vt quamprimum per piacularia sacrificia è flamma emergant, atq; ad sempiternam quietem euolent, quod ijs quodāmodo* *Pegasus* innuit. Ternouena hoc item die Romæ celebrata decreto pontificum, iussæ videlicet ternouenæ virgines ad placandum Numen incedere per vrbem canendo; sed harū carminibus silentiū indixit vna virgo *Eustochium*, quæ mira cōstātia docuit, Deos non prosequendos esse cantu, sed insequendos probro. Porrò quod ominosum erat olim, atro die manus cum hoste conserere, id metuendum haudquaquam est, cum in hunc diem conueniant, & *Victorinus*, & *Victor*, vt nomine, ita re, ac factis.

3 Nouēb. *Kal. vet.*

III. Nonas Nouemb. Festa Hilaria Romæ celebrata. Habuerunt enim veteres præter illa, quæ Matri Deùm dicata erant Hilaria mense Martio, alios item dies, quos vocabant Hilarios, quibus lugere, aut haberi iudicia non licebat, sed partim sacrificijs, partim spectaculis, & epulis indulgebant: nihil igitur opportunius factum, quàm vt in hunc ipsū diem Hilariorū incideret martyr *Hilarius*, qui à Maximiano Cæsare demersus in Tyberim, molari licet onustus lapide, enatauit incolumis. neq; verò tā hilariter hunc diem egere veteres inter delicias, & blandimenta voluptatum, quàm *Hilarius* inter cruciatus. opposita igitur est futili lętitiæ vera, quę est de immortalitate concepta; quod intellectum est, cum huic, cęterisq; qui pro religione ceciderunt, adiunctus est

Vi-

Vitalis. neque verò * *Malachias* præsul, quia semper effusus in lachrymas, huius diei hilaritati impedimento est; nam voluptatem habent etiam lacrymæ suam.

Pridie Nonas Nouemb. Quartus quisque mensis dies apud Græcos Mercurio sapientiæ numini sacer fuit. at hunc diem sibi iurè vendicant nostri, qui factis docuerunt, quid sit verè sapere; eminet inter hos, vt Romæ purpuratus, * *Carolus Borromæus*, qui Mercurij rapacitati liberalitatem in egenos opposuit. Accedit ad Romanam purpuram Regià, qua religionē exornat * *Emericus* Vngariæ regis filius: vtrique autem, hoc est tum *Carolo*, tum *Emerico* opportunè offert se *Modesta* virgo, & ipsa insignis purpura pudoris; immò verò accedit *Porphyrius* ipse martyr, cui quasi omen fundēdi sanguinis fecit nomen à purpura ductum. Accipit præterea Religio à * *Vitali* quidem spem immortalis, beatæque vitæ; ab *Agricola* suauissi nos pietatis fructus; denique ab * *Amantio* gratiam quandam, & condimentum amoris. 4 Nouēb.

Nonis Nouemb. Soteria à salute dicta apud Sycionios celebrata in honorem Arati, quo die patriam à seruitute Macedonica vindicauerat. Atqui ab illis verè Soteria dici debent instituta, quorum opera orbis terræ à communis hostis tyrannide liberatus est. hoc videlicet nostri spectarūt, cū spurijs Dijs clara voce, quasi classico bellū indixerūt. quamobrem * *Galationi* lingua resecta est; hoc idem præclari illi antistites auctoritate, ac virtute effecerunt, *Dominator*, & *Magnus*, vt è ditione non sua pelleretur hostis, & vilis haberetur, ac paruus. In hunc autem Soteriorum diem, qui propter salutem iucundissimus est, aptè incidit vir sanctissimus *Lætus*. Præterea hoc ipso die Neptuno sacra fiebāt; agebantquè illi nautæ grates ob vitata naufragia. at nostri in vitæ nauigatione Neptunum non timuerunt iratum; sed secūda velificati sūt aura; quamobrē inter eos se inseruit, & *Felix*, & *Lætus*; qui certè fecerunt, vt dies hic, qui apud veteres inter Aegyptiacos, hoc est inter infelices, ac tristes numerabatur; & felicitate, & lætitia esset insignis. 5 Nouēb. Plut. Kal. vet. Cyrel.

VIII. Idus Nouemb. Ludi Romæ celebrati, hoc, & sequētibus diebus sex. atqui nobis inter feria ludijs esse non licet, præsertim cū sacer hic dies sit *Seuero*, quamquā is mitissimis moribus fuit; seueritatem, siue potius sæuitiam in eum barbarus exercuit, cum illisit clauum capiti; sed aliud non 6 Nouēb. Rosinus. Kal. vet.

egit

egit, nisi quòd propositum firmauit, ac stabiliuit mentis. Cæterum si locus ludis esset, hic maximè dies voluptatem haberet ex * *Leonardo*, cuius præsidio sæpe carceris custodibus, ac lictoribus illusere captiui, prodigiosè soluti vinculis, & libertate donati; quam videlicet sortem eis gratulari videntur, qui in hunc ipsum incidunt diem, *Felices* duo, alter in Africa, alter in Latio, adeò vbique religioni occurrit, seque offert prompta felicitas.

7 Nouēb. Festus. Gyral. VII. Idus Nouemb. Funestus erat hic dies parentationibus inferorum. Mundus patere dicebatur, reclusa putabantur Erebi adyta, & mysteria Maniū foras educta; quod ter in anno fiebat; itaque bellicam expeditionem in primis inire religio erat. Atqui apud nos cœlum potius patet. existit inter Calites *Herculanus* inuicti animi præsul, qui Totilæ barbaro regi, & impio strenuè restitit, memorandus etiam insigni prodigio, quo fractæ ceruices multò post inuentæ sunt cruore ipso agglutinatæ reliquo corpori. *Engelbertus* quoque antistes pro Romana libertate acriter dimicauit. at * *Vuillebrodus* expeditionem in Frisiam, & Daniam auspicatò iniit. quin etiam *Achillas* præsul (habet enim non modò Græcia, sed noua Roma *Achilles* suos) aduersus vitia, prauosque mores insigni animi fortitudine fuit. Deniq; opponitur aridis mortuorum cineribus, ac pallidis Manibus *Amaranthus* martyr, religionis quidam quasi flos, perpetuitatem sui nominis adeptus sanguine. cum *Amaranthe* autem aptissimè nectitur * *Florentius*; vt cōstet religionis agro nihil esse pulchrius, & amœnius.

8 Nouēb. Gyral. VI. Idus Nouemb. Aegyptiacus, & ater hic, item dies fuit. ara Deorum inferorum tertiò in Circo maximo excitabatur. Quamquam hic idem dies multorum Cæsarum natalis fuit, Neruæ, Traiani, atque Constantii. Nobis certè ater esse non potest, qui potiùs sacer est *Claro* uiro sanctissimo. Cæsarum verò trium natalia, & intexta fasciis diademata longè superant gloria * *Coronati quatuor*, nomen adepti à victa sæuitia Cæsarum. à *Coronatis* verò seiungi non debuere auspicatis victoriæ nominibus insignes, *Nicostratus*, & *Victorinus*; & ille ipse, qui gloriç lumen accenderet, *Clarus*.

9 Nouēb. V. Idus Nouemb. Ludi votiui Romæ dati. at nunc Roma feriis versatur in votis, augustissimi dedicatione delubri, quod Vindici salutis erectum est; nec tamen nulla sunt spectacu-

la.

la : Ludos dant illusores Deorum . excipiuntur plausibus * *Theodorus*, itemque *Alexander* & *Orestes*. scilicet hic oppositus alteri fuit, nam pro religione, quam veram parentem agnouit, se ipsum neci deuouit. Porrò Martyrum purpuris attexi voluit etiam regia ; accedunt enim ad religionis decus nobilissimæ virgines, *Eustolia*, & *Sopatra*, imperatoris Mauricij filiæ.

IV. Idus Nouemb. Hysteria Veneri à Græcis celebrata; & quoniam hæc sine Baccho friget, eodem die Lymnæ, atque Pythegia Baccho agebantur. vini dolia relinebant, idq; affatim hauriebant. fuit autem Lymnæ locus in Athenarum arce, vbi ex instituto Thesei Dionysia celebrabãtur. At nũc, & Veneri, & Baccho opposita est *Nympha* virgo, nomine videlicet aduerso, vel impudicitiæ, vel ebrietati. Accedunt velut intemperantiæ fręna aliæ item virgines, *Theoctistes*, atque *Florentia*; sed maximè, *Modestus*, & *Monitor*, qui in hunc diem opportunè incidunt, inter quos * *Tiberius* est. cæterùm non tantũ ab illis vini, quãtum à nostris profusum sanguinis, quo certè libatũ numini gratissimè. Deniq; ne nos, quia sobrij sumus, suauitate carere videamur, præsto est *Mellitus*. 10 Nouemb. Kal. vet. Plut.

III. Idus Nouemb. Nihil de hoc die scriptum inuenio admodum insigne, nisi quòd ob crebras procellas clausa maria dicuntur ad sextum vsque idus martias. at nostri vitæ nauigatione nunquam vsi sunt tutius; quod maximè * *Martinus* ostendit, cui cum communis hostis, turbo ille, ac tempestas pacis, ausus esset etiam ad littus appellenti concitare fluctus in morte, nihil obfuit. velificati sunt & illi non modò sine naufragio inter euripos, ac syrtes, sed obsecundantibus ventis, *Valentinus*, & *Victorinus*, & * *Menna*; nec mirum quãdo, vt omen esset securitatis, se iis adiunxerat *Felicianus*. 11 Nouemb. Vegetius. Gyral.

Pridie idus Nouemb. Solemnis fuit hic dies, & Romanis, & Gręcis. nobilitatus est enim triumpho M. Aquilij Proconf. ex Asia. Ludi quoque celebrati per dies quinque. Apud Gręcos verò Choes festum erat à congiis, & crateribus dictum, itemq; Chytra ab oleribus. inuitabant se inuicem congręcando, & pergręcando. Hoc verò tempore oppositus est Aquilini triũpho ille magnificentior, & augustior, * *Martini* Romani hierarchę, qui coacto antistitũ cœtu bellũ indixit Sergio, & Paulo, ac Pyrrho ipsi, q Pyrrhus multò infestior Romę fuit, quàm alter Epirotes; quin etiam de ipso Cęsare- 12 Nouemb. Goltzius. Kal. vet. Plut.

triumphauit, superata eius sæuitia. Cōsecuti sunt Imperatorē suum duces illi, hoc est Præsules cum laureatis infulis, *Aurelius, Liuinus*, & *Publius*. At festa illa Græcorū Baccho sacra ipso vultu, ne dicam seueritate vitę, aboleuit *Nilus* abstemius; vir sanè, vt nomen indicat, frugifer.

13 Nouēb. Kal. vet. 444 455 717 Gall. Idibus Nouemb. Lectisternia hic dies habuit, & epulum indictum per Triumuiros, in quo Iuppiter, Iuno, & Minerua more discumbentium placabantur. Ornatus verò idē dies est triumphis duobus, & ouatione; nam Q. Fabius Max. Rutilianus Proconſ. illustrem egit de Hetruſcis triumphum; alterum item de iisdem, & Samnitibus C. Fuluius Centumalus Coſ. Octauianus quoque Cęsar ouans ex Sicilia vrbem ingressus. E nostris item tres numerantur, nisi quòd tertio, pro ouatione, respondet etiam triumphus; qui certè omen in se ipsis videntur habuisse victorię, ij sunt *Valentinus, Victor*, & *Solutor*; cum n. hic captiuos constrinxit Deos, ab eorum seruitute mortales exsoluit. neq; verò mirum est hos tam bene fortunatos in victoria fuisse, cum haberent secum *Eutychianum* fratrem. Iam lectisterniis, & epulo lapideis Diis apposito * *Homoboni* liberalitas opponitur, qua inopię in lacrymas colliquescenti subuenit altor, ac parens. res est consignata prodigio, cum aqua fragrauit in vinum.

* bene. τύχη fortuna.

14 Nouēb. Rufinus. XVIII. Kal. Decemb. Dies hic fuit equorum probandorum; indoles enim, dexteritas, ac generositas in experimento erat. Atqui nulli victricium bigarum equi tam generosi sunt inuenti, quàm nostri. argumento esse possunt *Theodorus, Clementinus, & Philomenus*; quibus adde *Serapionem*, atq; *Hypatium*; quorum alter in Deciū Cæsarem, alter in Nouatum perduellem impetum fecit, calces adegit. Cæterùm si quis anni dies honore, cultuq; Cælitum dignus est, hic vnus ex præcipuis est; quo videlicet die, & *Venerandus* martyr, & *Veneranda* virgo cōueniunt: adde plurimarum Amazonum victricium agmen in Arabia potius, quàm apud Thermodoontem; vt non modò equi, sed generosæ etiam equæ triumphalem admitterentur ad currum; præsertim cum omen triumphi afferat secum *Laurentius* præsul.

15 Nouēb. XVII. Kal. Decemb. Ludi plebeij dati die hoc, & duobus sequentibus, instituta videlicet gratulatione, siue de libertate plebis ob Reges exactos, siue de reconciliata plebe cum senatu, post secessionē factam in Auentinum montem. atque

apud

apud nos nô plebeiũ datur, sed nobilissimum spectaculum, à * *Leopoldo* videlicet Austriæ dynasta. præiuit hic exẽplo cæteris in ea gente sedẽ Imperij collocaturis, qui Austriaci dicuntur. nobilitauit item hunc diem *Eugenius* Toletanus antistes. Multi quidem in religionis nauim concitati sunt fluctus, sed quo exitu, indicarunt ipso nomine illi, qui horum consociati sunt gloriæ, *Felix* scilicet, & *Secundus*.

XVI. Kal. Decemb. Iterum ludi plebeij dati. at nobis spectaculo sunt illusi Dij, & tanquam plebeii habiti, etiam illi qui maiorum gentium dicti sunt. huiusmodi ludum dederunt in primis *Valerius*, atque *Marcellus* cum socijs; inter quos maximè spectandus fuit *Elpidius*, spei omen ferens in nomine de victoria; quicũ aptè se iungit *Fidentius* præsul. Sed ille gratissimus, & omni plebeio festiuior, quẽ dedit * *Edmundus*, cum superbum hostem humani generis humana specie sibi oblatum, non modò quasi vnum è plebe, sed quasi mancipiũ, ac reum apprehensum gutture, suffocare aggressus est. 16 Noueb.

XV. Kal. Decemb. Tertius hic ludorum plebeiorum dies fuit, qui dies tã iucunda pariter, & admiranda nobis profert spectacula, vt Natura ipsa hæreat attonita; Thaumaturgi .n. *Gregorij* memoria est, cui ardua quæque, ac prodigiosa pro ludo fuerunt, montibus ipsis transferendis quasi pila transmissa vsus. Hoc item die Titus Imperator, subiecta Iudęa; in amphitheatro aliquot Iudęorum millia bestijs obiecit, nẽpe eam gentem, quæ bestias superare immanitate conata est, in Deum ipsum parentem impia. At verò nostrorum virtus, nulla vi Cæsarum expugnari vnquam potuit, prælertim *Acisceli*, qui, cum pro religione certaret, habuit auspicatò in morte sociam matronam, nomine *Victoriam*. 17 Noueb.

XIV. Kal. Decemb. Mercurialia Romæ celebrata per dies tres. mercatores sacra faciebãt Mercurio. At nobis in honore est *Maximus* Moguntinus pręsul, virtute, atq; doctrina par nomini; alter Mercurius ob sapientiam videri potuisset, nisi fures odisset, hoc est Arianos, qui Dei filium diuinitate spoliare conati sunt. *M*ercatorum verò tenacitatem, ac parsimoniam compensarunt nostri largitate sanguinis, quem prodigè fuderunt, vt immortalitatem emerent; quod in primis egit *Romanus*, & *Barula* puer, acerbus morti, maturus gloriæ. 18 Noueb. kal. vet. Rosinus.

XIII. Kal. Decemb. Cybele matri Deorum sacer hic 19 Noueb.

Kal. vet. dies fuit, in cuius honorẽ cœnæ pontificũ solito lautius apparatę. nunc sacer est * *Elizabetha* filiæ regis Vngariæ, & pietate,& prodigijs clarę;insignis illa quidẽ victus sui tenuitate fuit, at in pauperes munificẽtia. Iam Cybeles cultui opposita est religio fœcundior Cœlitum mater,quæ hoc maximè die gaudet numerosa prole natorũ,qui pro aris, ac sacris se deuouere. Isauria martyrũ supra centum, & quinquagintà; Roma *Pontiani* hierarchæ sanguine ornatur. at * *Barlaam* præconem meruit magnum *Basilium*; hos meritò comitatur,& *Felicianus*,& *Faustus*,& ob quandam gloriæ præstantiam *Exuperius*.

20 *Nouēb.* XII. Kal.Decemb. Tertius hic dies fuit, & vltimus Mercurialium, quæ mercatores agebant Romæ.Atqui nullum potest conferri pretium cum sanguine à nostris fuso, quo & Mercurius, & cęteri Dij quantumuis aurei,viles esse cœperunt; hoc effecerunt in primis *Octauius*, *Anatolius*, *atque Thespesius*.cũ horũ sanguine purpuram iungit regiã *Eadmundus* Angliæ rex,quam item imbuit suo. At verò in Mysia Saturno dicatus erat hic dies, cuius execranda sacra cum *Dasius* religiosissimus præsul incesseret probris, subtractus est per necem tempori, donatus æternitati.

21 *Nouēb.* *Kal. vet.* XI. Kal. Decemb. Ludi in honorem Nympharum,& Heroum instituti. opposita deinde Nymphis est magna *Dei mater*,& virginum princeps, sanctissimo delubro dicata. honor verò, qui heroibus exhibebatur, cessit *Honorijs* duobus. Illi quoque heroica prędıti fortitudine fuerũt, *Heliodorus*, *Celsus*,*&* *Demetrius* cũ sociis.At * *Columbanus*,qui & *Columbus* est dictus, non modò heros, sed heroum parens fuit. neque verò Virgini cãdidissimę,ac *Dei matri* aptior adiungi potuit, quàm *Columbus*. cuius item Virginis, & pietatem *Clemens*, & excellentiam *Celsus*,& decus *Honorius* duplex, & felicissimam sortem indicare videtur *Eutychius*; qui omnes ad magnam matrem decorandam hodie conspirarunt.

22 *Nouēb.* X. Kal. Decemb. Plutoni, ac Proserpinæ viuo homine Romę olim sacrificatũ est. at euanuit Proserpina, cum * *Cæcilia* virgo nobilissima prodijt. nam illius quidem pudor, dũ flores legeret, defloruisse dicitur. hæc argumentosa meritò apis dicta,à cõiugio semper abhorruit.illa Plutonis vim effugere non potuit,hæc Valerianum sponsum ad idem pudoris consilium traxit.Ipsum verò Plutonem de regno deiecerunt

in

in primis *Philemon*, & *Maurus*. abstulit etiam tetricæ fronti diadema ferreum *Stephanus*, alter à primo, lauream adaptās suę. Triumphauit hoc olim die Romæ M. Valerius Coruinus de Marsis, & Hetruscis; sed hic triumpho dignior, qui de impietate victor, coronę auspicium ipso pręfert nomine. 452 Gesta.

IX. Kal. Decemb. Nemo veterum cum hierarcha * *Clemente* conferri potest, qui non tellurem modò, sed mare consecrauit, quà virtutibus, quà prodigijs. viuens elicuit precibus è rupe aquas, mortuus eas siccauit in mari. aras inter scopulos habuit, in arena solidum templum è marmore. Porrò *Lucretia* virgini, quę se pro religione deuouit, non audet vetus Roma conferre suam; quamquā illa pręcipuum pudicitię lumen est dicta; sed enim inobscuratum est *Lucretia* nostræ gloria, tùm quia hęc se violari passa nō est seruilis opprobrii metu; tùm quia non sua, sed lictoris manu in causa religionis occubuit. quamobrem aptè se huic videtur adiunxisse *Felicitas* ipsa matrona, fœcunda prole fortissima. 23 Nouēb. Val. Max.

VIII Kal. Decemb. Aegyptiacus hic dies, & infaustus est habitus; nobis neque ater esse potest, quia auri splendore nitet; quippe * *Chrysogono* sacer est, qui aureum genus, non opibus, sed virtute prætulit; neque infaustus, qui *Felicissimo* habet etiam coniunctam voluptatem quandam, & gratiam, quia *Flora*, *Mariaq*; virginibus sacer est; adeò ipsum *Maria* nomen, quia virginis est, & virginum principis, gaudet sociari cum flore Hoc item die Brumalia celebrata, Bacchoq; dicata, qui, & Bromius, & Brumus est dictus. sed Brumalibus quidem opponitur virgo fortissima *Firmina*, quę ardentibus aduri se facibus passa est; Baccho verò *Crescentianus* in primis, & *Alexander*, quorum è venis sub prelo pœnarum expressus est sanguis. 24 Nouēb. Thu.h.

VII. Kal. Decemb. Ludi Sarmatici Romę dati per dies septem. sed illud spectaculum tenuit magis oculos, quod * *Catharina* virgo nobilissima exhibuit Alexandrię, cū rotę volubili clauum constantię fixit. illusit Fortunę, quę omnia se per lusum peruertere profitetur. vetus sapientia ludibrio ipsi fuit. quamobrē huic heroinæ philosophanti satis accommodatè videtur adiunctus *Mercurius* martyr; lusitanti verò inter supplicia *Iucunda* virgo. 25 Nouēb. Kal. uet.

VI. Kal. Decemb. Illustris fuit hic dies triumpho Seru. Tullij Romanorū regis de Hetruscis. sed factus est illustrior multò 26 Nouēb.

quid de hoc agro dicemus, vbi id, quod diuinis honoribus colitur, Numen est cultor? præ hoc illi ipsi Adonij, & Alcinoi celebres horti, aut qui apud Indorum reges esse dicebantur, steriles, inculti, atque horridi videntur. mira profectò species, & venustas horũ est florum; sed Virginum in primis lilia admireris, & Martyrum rosas; nequè enim tantum habet gratię lilium, siue id, quod candicans est folijs, & stamine luteo; siue id, quod cruentum appellatur, cui rutilus color, & ardens; quantum habet gratiæ in virginitate candor, & pudor. sit lilio maiestate regia cinctum caput, sint argenteorũ foliorum striati ordines; radiet in eo aurum, fulgeat purpura, crocus accendatur in flammam; at cum pudicitia virginũ certare non audeat, nã & ideò illi cernuum Natura caput, & collum inflexit, vt hanc veneretur. Neq; verò illa ipsa, quæ quasi purpurea se palla vestiuit, vt florum reginam ostentet, rosa, cum Martyrum sanguine vel de decore, vel de honore contendat; nisi velit non modò picta rubescere, sed victa erubescere. nostris certè Martyribus pœnarum aculei pro vallo fuerunt. germinat illa primùm granoso cortice tumescente, & in virides alabastros fastigiato rubescens dehiscit, ac sese pandit, in calycis medio sui stantis complexa luteos apices, ac sicubi latet, odore se prodit; Martyrum verò fama, qui attigerũt fastigium gloriæ, orbem terræ virtutis fragrãtia complerũt; nec vllus turbo eiusmodi florem, aut decussit, aut infregit. vidimus alias in religionis horto vernantes *Anthusas* plures, & *Liliosam*, & *Rosam*. occurrunt sæpe *Florentij*, & *Florentini*; sed haud scio an vnquã accõmodatius, quã hodierno die, quo cõuenit cũ *Hortulano Florentianus*; et vt florum ad coronamẽta vsus appareat, etiã *Stephanus*. 27 *Iul.* 22 *et* 27 *August.* 4 *Sept.*

III. Kal. *Decemb.* Ludi Sarmatici Romę continuati. sed nulla spectacula dies hic sibi dari postulat à veteribus; quia à * *Saturnino* Tolosano pręsule gratiora dantur, qui, vt funus in pompam verteret triumphalem, pro religione occubuit in Capitolio. habuit enim Tolosana vrbs, ad Romani similitudinem, Capitolium suũ. ex eius arce deiectus resiliuit quodammodo sublimior gloria. ornant autẽ eius triũphũ, qui in hunc diem incidunt *Paramone* duce trecenti septuaginta quinque cum laureis, tanquam ereptis signis, & aquilis deuicto pręsidi Aquilino. ornat itẽ *Basilius*, atq; *Demetrius*. denique auersatur hic dies priscarum imaginum fumum; ex- 29 *Nouẽb.* *Gyrd.* *Kal. n.*

 sple-

ſplendeſcere nouo vult igne, eo videlicet, quo *Philomenus*, quo *Saturninus* alter, & *Siſinius* hierodulus exuſti ſunt. atque vt clariſſimus omni ex parte ſit dies, inter illuſtres horum flammas occurrit *Illuminata* virgo.

30 *Nouth. Alex.ab Alex.* Pridie Kal. Decemb. Athenienſes, vti diximus, vltimum cuiuſque menſis diem Demetrio ſacrarunt, à quo liberati eſſet de Macedonica ſeruitute. at præuenit religio cultu, & honore ſuos. heſternum enim diem *Demetrio* martyri dedicauit, hodiernum fortiſſimo religionis duci * *Andreæ*, nempe ei, qui orbem terrarum, Thraciā præcipuè, ac Scythiam à communis, & immaniſſimi hoſtis tyrānide liberauit. cum *Andrea*, qui à fortitudine ſortitus eſt nomen, congruenter ſe *Conſtantius* iungit, qui Pelagianis etiam cum vitæ periculo acriter ſe oppoſuit. quanquam fortitudinis, & conſtantiæ laus in puellis etiam locum habuit, vt in *Maura*, et *Iuſtina* virginibus, pro religione ſponte deuotis, quibus ob decus pudoris ſe ſocietate necis *Caſtulus* libenter adiungit.



Kal.

1 Kal. Nouembr. 1 Nou̇b.

CÆLITES Omnes.

Synop. *Cælitum gloria apud ipsos eorum tumulos ostenditur ex KaKodæmonum fuga. Martyrum præsertim constantia commendatur in perferendis supplicijs varijs, quæ ijs potius cesserint in decora.*

ENCOMION 345.

Quid calamus audeat in communi panegyri Cælitũ,
qui in singulorum deficiens laude,
se fecit illaudabilem?
sit aureum os, at id virtute vincetur, quæ ferrum vicit;
sit ferrea vox, at eam vilem ostendent mores aurei.
quis eloquentiæ orbis tot circumplectetur coronas?
quæ circũducta periodus orbitã æternitatis æquabit?
Quantum stygij hostes eos exhorruere viuentes,
quos nunc exanimes horrent ad busta?
non timent campi, sed tumuli puluerem;
apud arentem eũ puluerẽ viridius germinant laureæ;
pulchrius efflorescit gloria.
aspectu pallidi cineris expallescunt metu.
dum è corporibus abire coguntur, solutis catenis,
tum maximè fatentur se captiuos.
apud muta marmora fremunt, exclamant,
scilicet veriti, ne tumulus pro Capitolio habeatur,
eum gemitu funestant suo, sed frustra,
siquidem lætior fit ex ipsis triumphatis plausus.
ipsæ stygis Vmbræ, dum fugiunt, faciunt hos illustres:
Nimirum ferro hi sibi fecerunt planum iter ad gloriã.
quas gestant manu lauros, ac palmas;
amputauit ille idem, quo cæsi sunt, gladius.
Orioni similes dicas stellato, atque fulgenti,
sed cœlũ serenũ, & pacatũ, contra quàm ille, reddunt

Cum ex eorum vulneribus, & multis, & amplis
cessauerat manare sanguis exhaustus,
non cessabat vberius vel gaudium manare, vel gloria;
adeò plus vtriusq; elicitũ est ab hoste, quàm sanguinis.
Illustrior his carcer, quàm Capitolium fuit,
quia solitus cælesti sæpe luce perfundi.
quò arctioribus sunt clausi cancellis,
eò se religio, & longius fudit, & latius;
manibus captiuorum more deuinctis
triumphauere de Regibus.
At cum ad latomias sunt, & metalla damnati,
effoderunt ipsi sibi lapides
ad sua mausolea, immò ad aras.
quò duriora secta sunt saxa,
eò firmius obduruere supplicijs.
inter marmora non modò sunt visi marmorei,
sed ad vanos ictus adamantini.
certarunt in pœnis de gloria, & sudor, & sanguis;
vterque fons cõfluxit fertilem religionis in campum;
quò hic rubentior, eò viridior fuit.
porrò cum è natalibus eiecti sunt sedibus,
fecerunt sibi patriam orbem terræ.
nunquam pietas aut flagrauit ardentius,
aut germinauit lætius,
quàm cum interdictum est & igni, & aqua.
mitescere ab ijs didicerunt vel tauri, vel scorpij.
tametsi pro veris inuenit impietas fictos,
vt veritatis præcones perderet.
Acciderunt sępe ad inermium pedes
exarmati leones non vngui, sed ira,
vicerunt Libyæ monstra maiore monstro, sed grato;
q̃a stimulatas ab hominibus feras fecerunt humanas.
veneno homines tumuere, non angues.
inter circumplicatas serpentium spiras, & orbes,
imago æternitatis est obuersata, non mortis.
Cum

Cum parceret acies ferri, hostis ipsum acuit plumbũ,
quanta in solido duritas, tanta in liquido diritas;
sed effecit infusum gutturi plumbum,
vt de religione vox edita pōderosior esset, & firmior.
distenti sunt in machina nerui,
sed resonarunt, velut in cithara, dulciùs.
in equuleo impositi, cataphractos egerunt equites.
nihil in his habuit Fortuna virium,
qui volubiles eluserunt illæsi rotas;
infixi aculei acuerunt ad tolerantiam animos;
defixit rotas clauo non necessitas, sed libertas.
Insilierunt vltrò in flammam, immò exilierunt
alacriore motu, quàm flamma,
crepitantes, ac strepentes ignis linguæ
mutos stupore fecerunt tyrannos,
quòd lamberent, non amburerent membra.
coronauit eos luce flamma, cum cingeret;
pyræ scintillæ in claros abierunt pyropos.
additus igni fomes, pix, oleum, resina
non supplicij fuerunt alimenta, sed gloriæ.
subiecta ligna materiam, ac siluam subiecere laudum.
Inserti sunt cruentatis digitis calami,
sed his illi sibi titulos inscripsere victoriæ.
tantò elegantiore stylo scripserunt,
quantò acutiore acie fuere calami.
sed nihil prope Sol vidit immanius,
quàm sibi exponi corpora, ideò inuncta melle,
vt pœna esset amarior felle.
lictor ipse, quà constātia, quà prodigijs sæpe cōmotus,
suas subiecit ceruices alterius securi lictoris;
laureatos abiecit fasces, vt acciperet lauream.
sæuierunt, an seruierunt Cæsares cæsorum gloriæ?
hebes, vt plurimùm, in cæteris membris ferrum fuit,
à capite tantùm non abstinuit, & à collo,
quia illud triumphali lauru ornandum esset, hoc torque.

Nouēb. *Kal. Nouembr.*

S. MARCELLVS

Episc. Parisien.

Synop. *Ex ardenti camino illæsus exiuit. cum in sacrificio deesset vinum, aquam in hoc conuertit. cum Antistitis sui manibus aquam infunderet, balsamum fluxit. draconem necauit sepulcris insidiantem.*

ENCOMION 346.

Illustris hic fuit ab ipsa, quam subijt, flamma:
iussus extrahere ferrum è camino candens,
impunè extulit, nec incanduit:
prodigiosus etiam in aqua fluminis fuit.
verti eam iussit in necessarium sacris vinum,
vnda fuit in Sequana, in manibus vinum.
mirari omnes quomodo sit ortus palmes in palma;
florente simul, & expressa prælo vindemia.
vidit in famulo Gallia, quod in hero Galilæa;
at hoc est factũ ex aqua vinũ, vt fieret sãguis diuinus:
illud præcessit tempore, hoc honore:
inter hæc maximè vina abstemius ipse, ac sobrius fuit.
nec minus mirandus ipse, quàm vina.
alienus à delitijs, præterquàm in prodigijs;
cum enim infunderet Antistiti manus abluenti aquã,
decurrere cœperunt balsama.
miratus est ille, pontificias iterum sibi inungi manus;
alteram quæsiuit aquam, vt priorem elueret.
mira vis huius, cui aqua vel flagrauit in vinum,
vel fragrauit in balsamum.
idem abegit draconem insidiantem sepulcris;
plus baculo potuit, quàm balista;
exangues est tutatus ab angue.
quantus fuit hic, qui immortale adeptus est nomen
etiam à defensis mortuorum tumulis.

IV. Nonas Nouembr. 2 *Nouēb.*

S. PEGASIVS

Martyr.

Synop. *Pegasius hic in morte recitauit vatis carmen, quo dicitur, apud Deum esse fons vitæ. contemnitur præ hoc Pegasus eliciens aquam. pertulit virgas, & ignem. Saporis matrem ad martyrium accendit.*

ENCOMION 347.

Euolasti non fictis alis in cœlum, Pegasi,
lapideam in pœnis prætetulisti constantiam,
ex hac elicita est vnda sanguinis.
satis idoneam edidisti illam moriens vocem:
Quoniam apud te est fons vitæ.
consecrasti factum, exaugurasti fabulam.
nunquam magis tyrannus desipuit Sapor,
quàm cum admoueri iussit tuo lateri virgas;
non sensit, à se vrgeri currentem, immò & volantem;
non considerauit te alis instructum tuis
non egere stimulis alienis.
cum te neruis extentum suspendit in aere,
nobilem alitem fecit.
cum igne adussit, accendit ad cursum.
mirus è tuo rogo dicitur odor afflatus;
ita non modò Pegasus es visus, sed etiam phœnix.
Iouem calce deturbasti, antequam peteres astra,
concussisti pedibus terram,
vt simulacrum rueret eius, qui cœlum quatit.
multos prodigio ritè initiatos
euexisti in cœlum alis tuis,
ipsam inprimis Saporis regis matrem.
iniecit hanc pro religione Sapor in ignem,
hoc Nerone sæuior, quò Naturā oppugnauit indignius,
ille in maternum amorem ferro exarsit, hic flamma.

3 Nouemb. *III. Nonas Nouembr.*

S. MALACHIAS

Episc. Connerthen.

Synop. *Lunaticos in primis sanauit, ac surdos. sibi vitam eripere conantes subita tempestate absterruit. Regi captiuum sibi creditum detinenti oculorum vsum eripuit; mox resipiscenti oblato pomo restituit.*

ENCOMION 348.

De natali barbarie non traxit hic magis,
quàm de sale materno piscis.
ex S. Ber. si negotiosum videres, diceres patriæ natum,
si feriatum, Deo.
secum semper erat, nisi cum amori velificaretur suorũ.
in Lunaticis maximè sanandis fuit mirus,
scilicet quasi Sol Hyberniæ sub se habuit Lunam.
aperuit et surdorum aures, digito pro claue vsus.
mitissimus, sed concussit elementa, cum voluit.
sicarijs eripere lucem conantibus opposuit nubes,
corusco gladio fulmen igneum;
iterum solo aspectu lictores exterruit.
vidisses paratam hostiam, & victimarios cum ferro;
defuit ceruicibus vulnus, non ceruices vulneri;
stupuerunt carnificũ lacerti, ne eum lacerarent telis.
Regi auferenti captiuum sibi cõmissum, abstulit lumẽ
clausit eius oculos, donec reclusit carcerem;
caligine damnauit, donec illum extulit è tenebris;
fecit, vt sceptrum cæco Regi pro vili baculo esset,
sed eundem resipiscentem oblato pomo sanauit;
scilicet vitale pomum opposuit primo lethali.
tandem ipse viuenti similior, quàm mortuo fuit,
non est morte ipse mutatus, sed mutauit cæteros,
quia cessit planctus in plausum;
elatus est in tumulum feretro, in cœlum laudibus.

Pri—

Pridie Nonas Nouembr. 4 Nouêb.

SS. VITALIS, ET AGRICOLA Martyres.

Synop. *Alluditur ad vtriusq; nomen, Agricola serui, & Vitalis heri. pietatis officia mutuò inter se præstita commendantur. inter Iudæorum tumulos primò sepulti sunt; deinde honorificè aliò translati.*

ENCOMION 349.

Accepit Agricola ferrum, vt meteret gloriam;
fudit libenter & sanguinem,
vt meritorum suorum plantaria irrigaret.
Crux, quam pertulit, pro aratro fuit, claui pro rastris.
At Vitalis tum se viuere verè putauit,
cum mortem obiret cum hero;
sed ambo pro illo hero, cui vnà seruirent.
serui constantia domini disciplina fuit, *ex S. Ambros.*
secutus est hic certus de fide serui,
quòd præiret paraturus locum.
certarũt inuicẽ beneficijs herus, & seruus, nouo more,
nempè hic magisterio pietatis, ille honore.
miles imperatorem inflammauit ad pugnam;
Imperator militem præmisit ad lauream.
adeò nulla conditio affert impedimentum gloriæ;
non dignitas generis meritum, sed firmitas fidei facit,
æqua apud Superos lance penduntur
& libera seruitus, & serua libertas.
Inter Iudæorum sepulcra primò sunt conditi,
vt inter vepres purpureæ legerentur rosæ.
ambijt superba illa natio
sepulturæ societatem habere cum seruis,
quorum dominum impia, & negauit, & perdidit.
inter arentes ipsos hostium cineres
accepit immortalitas sanguinem triumphalem.

Pri.

4 Nouemb. *Pridie Nonas Nouembr.*

S. EMERICVS

Filius Regis Angl.

Synop. *In coetu religiosorũ hominũ accurrens ad vnum ex ijs iuniorem, osculum dedit, quòd diuinitus cognouisset, integro ipsũ esse pudore. quidã scriptũ in pagella suũ scelus cum in eius tumulum intulisset, deletum inuenit.*

ENCOMION 350.

Osculo, Emerice, distinguis pudicos;
nempe apis es, accurris ad florem;
imprimis labella, & exprimis nectar.
præfers videlicet te Stephani Regis filium,
cum floridam adaptas pudoris coronam,
non contentus regni aurea.
Herodot. re declarasti, quod prisci Reges typo,
quia sceptri apicem ornare sunt soliti lilio.
flagras amore pudicę fragrantiæ.
vnum non delibasti florem, sponsæ,
ne se iactaret Venus.
illa tibi arrisit venustas, quæ caret Venere;
illã, præ regia, amasti purpuram, quam tingit pudor.
ostendisti te Regem apum sine aculeo,
cum absoluisti crimine catenatum reum;
delesti plenam dedecorum syngrapham;
ignouisti lapso, qui non noueras labem;
è tumuli solio edictum veræ pronunciasti vitæ;
nihil inuenit mollius reus,
quàm tribunal tui sepulcri marmoreum.
ibi protulisti sententiam,
vbi putabaris iacere sine sensu.
apud mortuum reus reperit vitam.
ibi deletas sensit vitæ maculas,
vbi cæteri habent mortis sordes.

Pridie Nonas Nouembr. 4 *Nouem.*

S. CAROLVS

Borromeus Card.

Synop. *In eius ortu cubiculum subita luce perfusum est. liberalis fuit in egenos, & ægros, præsertim pestis tempore. pila plumbea ictus, nec læsus. crucifixi Christi imaginem fortè inuentam inter delitias habuit.*

ENCOMION 351.

Oriente Carolo prodigiosa oborta lux dicitur.
cæteri infantes à matre proferuntur in lucem,
hic infans parienti matri peperit lucem;
cæteri accipiunt lucis vsuram, hic etiam dedit.
piè colendus est odorati fragrantia thuris,
qui in graue olente peste tam pius fuit.
eius virtus nunquam enituit purius,
quàm sub infecto aere.
pallor insitus auro tunc maius accepit decus,
cum hoc Carolus effudit in pallidos.
elusit pilæ ictum, licet non assuetus loricæ, sed loris.
nullum mollius pectus, quàm quod liquesceret Deo;
nullum durius, quàm quod impenetrabile fuit æri.
nimirum nihil illi erat commune cum puluere,
cui cognatio fuit tanta cum cœlo.
noxius puluis ei adhęrere non debuit,
qui alienus à noxis non inhęserat terræ.
fumosas maiorũ imagines despiciendo fecit illustres;
non ex luce fumum, sed ex eo fumo protulit lucem;
præposuit ijs imaginibus apud Verallum montem
sculptam Dei è cruce sanguinem fundentis imaginẽ.
eam ambijt purpuram, quã tingit aut amor, aut pudor.
nondum accepto insigni galero, sed nuncio,
ad ipsum Romani muricis nomen erubuit statim.
ita cõtulit illi decus purpurę virtus antequàm Roma.

Pridie nonas Nouembr.

4 Nouemb.

S. AMANTIVS

Episc. Rhuten.

Synop. *In alios mitissimus, in se asperrimus fuit. Tempestatem excitauit, & procellam, qua idolum euertit: mel ipsius aluearis à fure raptum, versum est in picem; sed illo resipiscente, mirè in mel rediit.*

ENCOMION 352.

Nihil habuere tui ciues amantius, quàm te præsidẽ;
nihil habuisti tu hostilius, quàm te ipsum
sponte excruciatum fame, siti, laboribus.
odere stygij hostes maximè omnium Amantium,
accepta videlicet non semel strage.
sumpsisti horrendas de impio simulacro pœnas,
cum iustam ob iram turbato tuo vultu turbasti cœlũ,
euocato per ardentes preces ardenti fulmine
arsit ara igne non suo, sulphure afflata pro thure;
accepit ipsius simulacri, cui calebat, cinerem.
Titanes cum impetũ aduersus eosdẽ Deos fecissent,
percussi dicuntur fulmine;
tu non Titanibus modò, sed Dijs visus es fortior,
quia ipsos impunè fulminasti Deos.
pars simulacri excussa est in Lauanę riuum,
scilicet vt nefarij cultus elueret sordes;
pars in campum, vt se victum hostis agnosceret.
vltus es Deos honoris diuini raptores,
vltus etiam homines alienæ rei prædones;
nam qui iniecerat in tuum aluear manus,
obstupuit, mel intuens versum statim in picem,
dulcedo in amaritiem cessit, flauus color in atrum:
visus est ipse sibi reus piceo dignus incendio.
sed quia dolore arsit, dulcem meruit veniam;
pix, fomes ignis, pari prodigio in mel rediit.

Ne-

Nonis Nouembr. 5 Nouẽb.

S. GALACTION

Martyr.

Synop. *Alluditur ad græcum nomen, hoc est ad coeli galaxiam, seu lacteam viam. Pertulit flagra, & acutos calamos vnguibus insertos. lingua quoque illi, & manus, pedesque amputati.*

ENCOMION 353.

Sortitus haud fortuitò nomen à lacte Galaction γάλα γάλα-
fecit, ne religionis cœlum careret galaxia. κτος
sed vt pulchriorem ostenderet ad Superos viam, Lac.
suo sponte fuso cruore purpuream reddidit. lac'is
habuit tamen in reliquis præclara candoris auspicia, γαλαξίας Lacteus
nempe natus Leucippe matre apud Libanum montẽ, orbi
at celsior ipse animo fuit, quàm Libani cedri. λευκός
inuidit liuidus tanto candori præses, Albus.
concidi totum iussit in orbem flagris;
sed lacteum orbem tot insigniuit astris, Libanus.
quot sanguinis aspersus est guttis. hebr. albus.
infixit idem hostis acutos vnguibus calamos;
mira vis, metuit accipiter albæ columbæ vngues,
metuit fieri præda prædator.
amputauit ferro linguam
ne scilicet pæana caneret religioni victrici.
sed quod lingua non potuit, scripsit calamus,
qui cruentis insertus est digitis.
tulit graue supplicium in leui calamo;
at nunquam constantior, quàm sub arundine visus.
amputari præses iussit & manus;
nempe timuit ipsam, quã ferro exulcerauerat, dexterã.
denique ne ille curreret victor ad metam,
cruentauit pedes,
sed incessit pulchrior purpureis pedibus in galaxia.

6 Nouëb. *VIII. Idus Nouembr.*

S. LEONARDVS

Lemouic.

Synop. *Beneficus in primis fuit erga captiuos, & carceri addictos, quos prodigiosè solutos liberabat. in occulta specu clausus diù delituit. cæcis lumen infudit. aquam ex aridis saxis elicuit.*

ENCOMION 354.

A Clodoueo Rege hic sacro fonte susceptus
spiritus hausit regios.
non aliam ab eo mercedem sui obsequij petijt,
quàm vt captiui abirent soluti.
cæteri aulici auro, ipse delectatus est ferro;
deuinxit arctissimè sibi eos, quos soluerat Regi.
illustrior factus, cum miseros eduxit è tenebris.
quin etiam eius absentis voluntas pro iussu fuit;
clarum ipsum fecerunt decora gentis, ac lumina,
clariorem nemorum vmbræ.
nunquam felicius se Rex venatum putauit,
quàm cum Leonardum occultam inuenit prædam;
feras insequens, in domitorem incidit ferarum.
extulit hic regium partum ex vteri vinculis,
qui extulerat subditos è carceris.
idem eduxit apertis vndas è rupibus;
clausos aliorum aperuit oculos,
etiam tum, cum ipse ab obitu clauserat suos.
mirata est Natura sui sibi regni claues ereptas.
vilia fuerunt anathemata Delphici templi
collata cum huius suspensis è tholo catenis.
cesserunt aurea Capitolij spolia ferreis ocreis.
nihil aut magnificentius visum est, aut iucundius,
quàm in Leonardi victoria laureata libertas
cum captiuis, sed ferro solutis.

VII. Idus Nouembr. 7 Nouēb.

S. FLORENTIVS

Episc. Argentin.

Synop. *Abdidit se in specum, ibiq; se exercuit opere rustico. feras nemoris sub potestate habuit. mutam, et cæcam Regis filiam sanauit. Solis radio per fenestram inserto mirè vsus est pro pertica, vbi suam suspenderet vestem.*

ENCOMION 355.

Ver fuit illud religionis,
quo Argentinensis effloruit præsul.
purpureum huius adolescentiæ florem
non sibi vendicauit Venus, sed venustior pudor,
vt tutiùs efflorescere posset, & pulchriùs,
nemorosa petit loca;
patrio relicto auro tractauit ferrum,
vnà & coluit ritè Deum, & excoluit scitè humum.
scilicet edebat Florentio libentiùs tellus flores.
conatæ quidem sunt feræ siluestres vastare agellum,
sed repetijt pœnas, nutu eas cōpulit ad suū tribunal.
Interim mirantur regij venatores vacuū feris nemus:
stupent magis, cum vident consistere omnes ad specū.
circumdatæ licet venabulis haud ineunt fugam.
Adducitur ille ad Dagoberti regiam;
qui vinctas tenuerat feras, statim soluit os filiæ;
muta hæc ignotū antea salutat nomine ipso Florētiū.
quin etiā eiusdē oculis à natura negatū lumen infūdit,
versatus inter vmbras nemorum peperit lucem.
quinimmò habuit in ipsum fontem lucis imperium,
allocuturus, n. Regē, cū & ministro, & paxillo careret,
palliū suspendit ad Solis radiū per fenestras infusum
nil curata puella primò pulchrius, quā Florētiū vidit,
nil admirabilius, quàm ipsum pietate emollitum
obdurantem radios Solis.

7 Nouemb. *VII. Idus Nouembr.*

S. VVILLIBRORDVS

Episc. Traiect.

Synop. *In eius conceptu sibi visa est mater videre Lunam mirè in vterum suum se ingerentem. aquam hic vertit in vinū. aqua lustrali pestilentem aerem correxit. laxauit loculum, qui sibi mortuo erat angustus.*

ENCOMION 356.

Proditus es à luce, antequam editus in lucem,
quippe Luna de cœlo sponte delapsa
per visum in os se matris ingessit;
hausta luce rutilauit vterus;
fratrem igitur habes Solem, si tu Luna.
Iactauit olim se fratrem Solis, ac Lunæ.
maximè omnium insipiens Sapor.
obstetrix tam lucidi partus
virtus nè fuit, an gloria?
iam tum fulgentis eius Lunæ cornibus
expressa est lunata, quam gessisti, tiara Pontificis.
nondum nato concessum, quod seni quondam heroi,
curuatos Lunæ instar habere radios circa tempora;
similis es visus, nisi quòd ille aquas fecit dulces,
tu dulciores, quia vertisti in vina.
vterque saxa soluit in vndas; sed ille virga, tu nutu.
promptior tibi Natura obsequens paruit.
aerem ille infecit ad pœnam,
tu infectum correxisti ad vitam,
non vsus (vt fit) igne, sed aqua.
nimirum est & Lunæ in aquas imperium.
denique emolliisti saxa, etsi parente genitus Saxone,
angustum tuo corpori marmor fecisti laxum.
immò solutum illud esset in lacrymas,
nisi voluptas excipiendo laxasset in gaudium.

Eusebius

VI. Idus Nouembr. 8 Nouēb.

SS. QVATVOR CORONATI Martyres.

Synop. *Plumbatis acerrimè cæsi sunt, quòd Aesculapium Medicinæ Deum colere noluissent, in arenarijs positi, et canibus obiecti, vt lacerarentur, qui tamen ipsos reueriti, lædere, aut tangere ausi non sunt.*

ENCOMION 357.

Numeretur vel hoc in prodigijs vestris,
ꝙ plus vobis cōtulit obliuio, quàm cæteris memoria,
nisi enim diù latuissetis sine nomine,
essetis, non etiam diceremini Coronati.
plumbeis cæsi globis coronas adepti aureas.
accommodatè satis est adhibitum plumbum,
vt stabilior esset gloria.
sed illud ignaris maximè mirandum est visum,
quòd venerari iussi Aesculapium medicinę parētem,
dixistis, ideò vos ei negare cultum,
ne periretis.
vulnera prætulistis curatori vulnerum.
scilicet cum eum in serpente coli vidistis,
metuistis meritò virus.
nouum consilium. vt religio splendesceret clarior,
illusistis Apollinis, hoc est Solis filio.
nacti estis à nece sepulchrum in arenarijs,
nobiles videlicet habiti estis athletæ vel mortui.
iurè non gestis modò rebus Coronati, sed nomine.
ostentet, ac iactet cœlum inter stellas coronas duas;
Roma inter Cœlites, quibus emicat, quatuor,
immò quæ occidant nunquam.
Abstinuerunt à vestrorum corporum laniena canes,
nempe agnouerunt in uobis hoc tantùm affine,
fidem in herum Deum, làtratum in exteros Deos.

V.

9 Nouē. *V. Idus Nouembr.*

S. THEODORVS

Martyr.

Synop. *Clarus antea militari disciplina fuit; ignem iniecit in fanum Cybeles siue Berecynthiæ quæ mater Deorum est dicta. in carcere ab Angelis visitatus, & confirmatus est. ignem, & ferri aciem constanter pertulit.*

ENCOMION 358.

In Oriente primùm stipendia meruisti, Theodore;
ve tuorum fulgor armorum cum Sole certaret,
præclarus, cum ferrum hostili cruore tinxisti,
præclarior, cum tuo.
Incēdisti Berecynthiæ delubrū, hoc est matris Deūm;
vbera matris igne siccasti, vt omnes perirent nati.
sponte sanguinem profudisti tuum,
ne illa lac infunderet suum.
turritum eius caput victor subiecisti iugo;
è curru eā deturbasti, leonibus, quibus vehitur, fortior,
clauis, quam illa gestabat, aperuit aditum tuæ gloriæ;
tympanum illius insonuit famæ tuæ.
Mirbel. par erat, eam, quæ haberi etiam volebat Vesta,
coniici à te in ignem.
admotum ad lacerandum tuo lateri ferrum
fortiorem te fecit, quia latus armauit.
exuri te iccircò siuisti,
vt cineribus tuis seruares ignem,
quo iterum fana flagrarent
non modò Berecynhiæ matris, sed natorum.
Inter militum tubas, ac lituos es versatus in campo;
inter Cœlitum citharas, & lyras in carcere;
circumfusus luce diuinitùs
prodijsti quasi bellator in Solem,
nec tamen puluerem collegisti, sed decus.

IV. Idus Nouembr. 10 *Nouēb.*

SS. TRYPHON, RESP. ET NYMPHA Martyres.

Synop. *Tryphon equuleo tortus est, & vngulis ferreis excarnificatus; lampadibus quoque adustus. passus est vnà cum Respicio, & Nympha; corruente Iouis simulacro, quod iussi venerari, spreuerunt.*

ENCOMION 359.

Insaniuit tyrannus, cum, vt te infirmaret, Tryphon,
equuleo torsit;
vt faceret eneruem, tetendit neruos.
scilicet arcum in se hostis armauit.
vngulæ ferreæ te munierunt ad cursum,
faces admotæ incitarunt.
tanquam in Lampadiphorijs facem alteri tradidisti, *Lampt.*
cum te Respicius tribunus inspiciens
secutus est eadem religione, eademq; constantia.
effecistis precibus vestris, an minis?
vt Iuppiter ex ara corrueret;
vestra vox fulmen veriùs fuit,
quo fractum est fictum Iouis.
quod montibus congestis conati sunt frustra gigātes,
sola vis vestri nutus effecit.
cadere tandem voluistis non ferro, sed plumbo,
nempe vt hoc possent obsignari facta præclara.
sit socia vestræ gloriæ Nympha virgo,
quæ æmula fortitudinis fuit.
expiauit hæc sanguine Nympharum nomen incestum,
quod fontibus ipsis inquinauerat fabula.
cæteræ Nymphæ ad liquidos amnes ducant choros,
hæc ad riuos, & vestri cruoris, & sui,
omnium hęc est visa pulcherrima,
quia lymphę Nympha purpureę.

10 Noub. *IV. Idus Nouembr.*

S. TIBERIVS
Martyr.

Synop. *A parente in ipsum, præter Tyrannum, sæuitum est. probatus est in lupanari. feris obiectus, sed illæsus. lictoris manus exaruit. dum in catasta torqueretur, fanum terræmotu corruit.*

ENCOMION 360.

Nondum liquet, vter Tiberio iniquior fuerit,
tyrannus, an pater.
conati sunt eum à vera religione deducere
ille supplicijs, hic blanditijs.
sæuior hic, qui filium in lupanari conclusit,
quàm ille, qui Libycis obiecit feris.
facilius fuit leones superare, quàm lupas.
traditus est (prò facinus) lacerandus homini
is, cui pepercerant belluę.
sed aruit lictoris manus, ne maderet sanguine
stupuit manus vanitate ictus,
obstupuit animus securitate constantię.
vt cęderetur acrius, in catasta est altè suspensus,
sed interim fanū Deorū terræmotu horribili corruit;
altior ipse, atque sublimior factus
sub se despexit hostilis ruinæ puluerem.
non indoluit ipse cæde,
sed Dij excidio.
terram trementem vnus vidit immotus,
constantia fecit, ne superstitio staret.
Hæc admirata nobilis matrona Florentia,
sponte se sociam mortis adiunxit.
scilicet inter tot procellas, ac turbines
lictoris manus exaruit,
Tiberij virtus effloruit.

III. Idus Nouembr. 11. Nouemb.

S. MARTINVS

Episc. Turon.

Synop. *Militarem primò artem strenuè exercuit. pauperem parte sui pallij gladio discissa induit. tres excitauit à mortuis. moriens KaKodæmonem ad se accedere audentem elusit, atque abegit.*

ENCOMION 361.

Salue auspicio tui nominis victor,
galeatus nè miles, an infulatus præsul?
nobilior quòd inopi consulens spoliaueris te ipsum,
quàm quòd opulentis victis aliena detraxeris spolia;
quòd obtuleris indusiũ, quàm quòd retuleris exuuias.
non tam illustres fuerunt, quas accepisti, manubiæ,
quàm lacinia, quam largitus es manu;
laudabilior gladius, cum abscidit chlamydem tibi,
quàm cum caput hosti.
habuit Mars nomen tecum commune, non decus;
illius caput illuminarunt Acidani radijs fictis, *Mirhol. Gyral.*
tu igneo, & radiato orbe ad aram verè fulsisti.
sed hoc à Marte quàm longissimè distas,
quòd nulla tibi res cum Venere fuit.
non tam hostis barbarus militarem extimuit lituum,
quàm stygius pontificium tuum;
quippe ter reddere iussus est Manes.
sed in Morte maximè prætulisti Martem;
nunquam visus es animosior, quam agens animam.
didicit te ille etiam timere languentem;
graues illius minas, leues veluti nubes
tenuissimo, qui superérat, halitu, extremoq; difflasti.
stratus in cinere, pro arena, cruentã appellasti belluã. *θὴρ Bellua.*
quàm martiali fuisti robore, *μάχομαι Pugno.*
qui thiriomachus esse voluisti etiam moriens?

11 Nouēb. *III. Idus Nouembr.*

S. MENNA

Martyr.

Synop. *Diù arma tractauit, tùm ad amphitheatrum venit, vbi in honorem Deorum ludi celebrabantur, eosque increpando interturbauit, quamobrem taurinis neruis est cæsus, & igne combustus.*

ENCOMION 362.

Spectabilis miles hic fuit in campo,
spectabilior athleta in theatro.
accessit ad theatrales ludos,
vt Dijs illuderet;
ad certamen se contulit equestre,
vt inijceret fræna licentiæ.
è campi puluere feliciùs venit
ad theatri arenam.
nouus athleta non est perfusus oleo,
sed cruore suo;
hòc pulchrius certamen, quòd in turpes initum Deos,
vt haberent, pro ludis, ludibria.
serium factum est certamen ex ludicro:
maiores dati sunt plausus
huic ictus ferenti fortiter,
quàm cæteris inferentibus immaniter.
nemo celebriores dedit ludos,
quàm qui supplicia lusit.
cum taurinis cæsus est neruis,
gauisus est, addi sibi constantiæ neruos.
acrior fuit cum occisis tauris pugna, quàm cum viuis.
substrati quoque sunt murices ferrei,
sed suis aculeis eum stimularunt ad pugnam.
denique cõbustus est in theatro, sed auspicata flãma,
nam cinis ipse commistus arenæ visus est pugnax.

Pri-

Pridie Idus Nouembr. 12 Nou.

S. MARTINVS

Pont. Max. M.

Synop. *Sacris operantem ad aram Virginis, quæ à præsepi dicitur, dum lictor necare aggreditur, repente fit cæcus. tandem in exilium eiectus est à Constante Imperatore, qui deinceps infelix fuit.*

ENCOMION 363.

Desiste, Roma, custodem imperij iactare Martem,
veriùs fatere Martinum.
non hic pro te caput deuouit hostile, sed suum.
a Marte fingis genus, meliùs effinge à Martino mores.
obiecit iugulum ad aram Virginis à præsepi dictæ,
quia mors ipsi natalis fuit.
infulatam victimam, ouemq; se fecit pastor,
tametsi lictor impiè, non ritè mactauit;
cæcus subitò effectus in ictu errauit;
lucis vsuram eripere conatus, amisit lucem;
sensit tenebras, nec tamen extinxit hunc Solem.
Audiat quisquis Romæ non paret;
qui ter verendum parentem insequitur, cæcutit.
non siuit Deus, vices tenentem suas addici morti
apud cunas, in quibus ipse auspicatus est vitam,
noluit ibi exhauriri sanguinem, vbi lac hausit.
cernebat interim hic versatilis aciem gladij
acie oculorum immota;
non defuit ipse ferro, sed carnifex;
gladius non teli vsum præbuit, sed bacilli,
non vt hunc cæderet, sed ne ille caderet.
at hic stabilior fuit, cum exul errauit.
constantia vicit sua Constantem Cæsarem,
nihil illi deinceps, hoc à sede demoto, firmum fuit;
inconstãtẽ postea fortunã Cõstãs sẽper est questus.

13 Nouēb. *Idibus Nouembr.*

S. HOMOBONVS

Cremonenſ.

Synop. *Cum noctu accedebat ad templum, clauſæ fores ei ſponte patebant. aquam vertit in vinum, vt pauperibus ſubueniret. cum totus occupatus eſſet in precibus, interim, pro ipſo, veſtes elaborabant Cælites.*

ENCOMION 364.

Apertam hic ſemper habuit Dei regiam, templum;
quippe qui nunquam pauperi domum clauſerat ſuam.
eius nutu aquæ mirè ceſſerunt in vina,
ſolebat ſcilicet miſerorũ lacrymas vertere in gaudia.
manus extẽdebat aut ad indigentes, aut ad Indigetes.
acum tractauit, acuens nobiliùs mentem.
miraculo fuerunt elaboratæ veſtes ſine labore;
ſiquidem adhibuit ad operis miniſterium Cælites,
ſuccedens ipſe precando muneri Cælitum.
exercebant illi artificio manum,
dum hic pietate animum, fletu oculos.
vt indueret pauperem,
non dubitauit inuitare ad ſocietatem artis
magnos, ac diuites cæli Proceres,
qui purpuram attexerent ſuam.
quin etiam vita functus miſerorum conſuluit vitæ,
opertus ipſe tumulo aliorum aperuit oculos,
qui viuens nemini ſuam clauſerat manum.
cum fila tractaſſet, vt prorogaret inopi vitam,
etiam ſecto vitæ filo, ſtupentibus Parcis,
fuit munerum prodigus.
intra mutum ſepulchri marmor incluſus
tribuit cæteris vſum linguæ;
aptam videlicet illam fecit libenter ad preces;
quid precibus lingua poſſet, expertus.

XVIII. Kal. Decembr. 14 *Nouēb.*

S. LAVRENTIVS
Episc. Dublensis.

Synop. *Cædere se solitus erat sponte flagris acerrimè. lixiuio cibum condiebat. patriæ incommodis succurrit. mare placauit. anathemate percussum furem penè consumpsit frigore. in Augensi castro obijt.*

ENCOMION 365.

Gaudet nō modò Hispania Laurentio, sed Hibernia.
Regis hic filius obses tyranno datus impio,
malè vexatus, regia exutus est purpura,
at ipse ter in diem flagris se purpureum fecit.
tunc maximè laureatus, cum fuit apud hostem.
lituus postea pro sceptro obtigit.
neutrum voluit, sed est occupatus ab altero.
panem lixiuio mistum edebat,
nēpe vt candorem, & mundiciam conciperet mente,
In patriæ vastitate plus ipse lacrymarum fudit,
quàm hostis ignium.
coniecit eū pietas inermē inter arma media, sed fortē.
damna, quæ intulerat ferrum, reparauit auro.
composuit non modò patriæ, sed Oceani fluctus;
obsecundarunt eius suspirijs venti;
cessit gemitibus vndarum fragor, ac murmur.
At prædonem bonorum, quæ ipse reseruabat inopiæ,
percussit acri anathematis fulmine.
mirum dictu. percussus igni prædo obriguit frigore.
frustra villoso se munijt tegmine.
didicit reus etiam timere fulmen à lauro.
scilicet ne eius ignis metu careret, obriguit.
obiturus hic tandem in castrum abijt Augense.
luce post obitum locus effulsit immensa;
nempe ostendit, se vel ab occasu, esse Solem in Auge.

XVII.

15 Nouemb. *XVII. Kal. Nouembr.*

S. LEOPOLDVS

Austriæ Marchio.

Synop. *Dictus est cognomento Pius: templa ornauit, totus pietati deditus. prole foecundus fuit in religionis bonum. Austriæ Dominus Austriacorum Regum, ac Cæsarum pietati praire visus est exemplo.*

ENCOMION 366.

Cognomentum, Leopolde, adeptus es Pij;
si Magnum dixisset fama, dixisset minus.
ne te illaquearet aurum,
templorum laquearia deaurasti, non aulæ.
deuouisti aurum pietati, ferrum impijs.
penè totus occupatus in excitandis delubris,
ostendisti, has esse arces, & propugnacula vrbium.
coniugis tuæ peplum à vento in siluam raptum,
dedit auspicium templi fabricandi loco.
docuisti scilicet templum esse pudoris regiam,
coram Cælitibus obnubendum caput.
excubare leones solent ad delubra, sed ficti;
excubuisti tu, Leopolde, verè ad pietatem factus,
illi marmorei, tu colliquescens lacrymis.
militarunt in hostes non minus oculi, quàm manus.
fuisti numerosa prole Principum felix,
vt disceres esse plurium miserorum parens.
coniugem habuisti Cæsaris Henrici filiam,
fausto omine inferendæ in Austriam purpurę.
Habent Imperatorum aquilę, quem intueãtur Solem.
illustrior fuisti prodigijs mortuus,
ne subijsse videreris occasum.
Val. Max. Iactet se Roma, quòd licet Cælites acceperit,
tamen Cæsares dederit;
at Austria dedit vtrosque.

XVI.

XVI. Kal. Decembr. 16 Nouēb.

S. EDMVNDVS

Episc. Cantuar.

Synop. *Editus in lucem est mira munditie, corpus vexauit reti aspero, & plumbea tunica. videre eum sibi visa est mater cum corona ignea, sed aspera. despondit ipse se magnæ Virgini. pellicē, & KaKodæmonē abegit.*

ENCOMION 367.

Ab inusitata munditie nascentis dictus Edmundus,
nihil tamen metuit magis in vita, quàm labem.
mirum genus ortus miro præsidio tueri voluit;
corpus implicuit asperrimo reti,
præda pudoris factus, ne fieret Cupidinis;
vel fortior ipso Marte, vel castior,
quem vnà cum Venere captum dixerunt reti. *Mithol.*
quin & plumbeam induit tunicam;
munijt se in procellas libramento pietatis.
videre sibi visa est mater Edmundum
aspera præcinctum corona, sed ignea;
intellexit ardens filij studium in morientem Deum.
quinetiam hic magnam Dei parentem virginem
annulo tanquam arrabone sibi despondit,
inscriptis cælitis nuncij auspicatis notis.
ausus est stygij hostis insidiantis sibi
apprehendere manu guttur horrendum.
compressit tumidum superbientis spiritum.
nullum honorificentius munus exercuit,
quàm cum præstitit se lictorem,
pellicem sibi lenocinantem cædens acriter virgis;
laureatos inde victor retulit fasces.
lyceum, in quo docebat, subita refulsit luce,
eadem refulsit & tumulus.
nimirum clarè docuit, & viuere sapienter, & mori.

17 Nouemb.

XV. Kal. Decembr.

S. GREGORIVS

Thaumaturgus.

Synop. *A miris prodigijs ita dictus est; cum Iride comparatur; & præfertur. montem, qui templi aedificationi impedimento erat, retroegit. vndantem fluuium ac latè vastantem agros virga compescuit.*

ENCOMION 368.

Dicitur & Iris ab admiratione Thaumantias,
similem Thaumantiæ dicerem Thaumaturgum;
nisi illi decor esset fictus, huic verus.
hoc certè inter se similes,
quòd iratum terris conciliant Deum.
expauit Natura ad imperium hominis,
non tantum in alijs comminisci potuit fabula,
quantum prodigiosa in hoc egit veritas.
Titanes collegerunt montes, insecuturi Deos,
hic reiecit, obsecuturus Deo.
Amphion cautes compulit ad ædificium muri,
hic repulit ad ædificium templi.
mouit Orpheus saxa testudinis sono,
hic remouit precum,
Xerxes domuit ferro montes, hic nutu.
Diuinus olim heros fluuium elicuit virga,
hic procurrentem absterruit
ille aquas exhibuit, hic inhibuit.
refloruit & huius virga,
sed fortasse admirabilius, quia post repulsum humorē
Lycus rapaci fluuio nomen fuit, hoc est lupus.
quàm prouidus fuit hic pastor?
qui non gregem modò, sed pascua defendit à lupo?
quia magnam habuit fidem,
egit maxima supra fidem

XIV.

XIV. Kal. Decembr. 18 Nouēb.

S. ROMANVS

Martyr.

Synop. *Ignis cruciatum magna cum voluptate pertulit. ne alios ad religionem hortaretur, præcisa est ei lingua; sed nihilominus eadem constantia prodigiosè verba fundebat hortando.*

ENCOMION 369.

Nemini dignius Romana seruire debet oratio,
quàm Romano.
quamquā ipse elinguis factus, oratorem facit elinguē,
sed vna res dicentem animat, ꝙ idem elinguis orauit.
dictum est à quodam iactanter,
& facere, & pati fortia Romanum est.
dicendum veriùs, proprium id Romani est. Val. Max. de M.
Palæstinus genere, nomen accersiuit ab vrbe Roma,
vt se ostenderet magistræ religionis addictum.
cremari iussus, bustuarios increpuit tardos;
ignis, quo nihil leuius, ac velocius,
ipsi visus est morari.
nondum admota flamma, constantia fit illustris.
fieri eum iubet tyrannus elinguem,
scilicet timuit eius linguam loquentem,
qui non timuerat in flamma vibrantem.
fecit immanius, quàm si abscidisset caput;
nam occisus non doleret de cæterorum pugilū lapsu,
hoc egit, ne elinguis alios excitare posset hortando.
at ò prodigium. excisa est lingua ferro,
sed verba fluunt aurea.
mira res. germen sine radice, riuus sine fonte,
citharæ modulatio sine plectro. ex S. Chriso st.
prodigiosum est, mutos soluta lingua fieri disertos,
prodigiosius elingues.

19 Nouem.

XIII. Kal. Decembr.

S. ELISABETHA

filia Regis Vng.

Synop. *Vili amictu induebatur; tamen legatis eam inuisentibus visa est ornatissimè induta. laborabat ipsa, vt egenis subueniret. templum posita corona intrabat. splenduit vultu, & fragrauit à morte.*

ENCOMION 370.

Nihil orbis terræ vidit ornatius,
quàm Elisabetham ortam ex Rege Pannoniæ,
vt pauperes indueret, sponte pannosam.
tractauit manu lanam, & colum
magnificentiùs longè, quàm sceptrum.
Regina pro inope se operariam fecit.
sed nunquam est apparatior visa,
quàm cum regia carens palla,
legatos excepit exteros;
admiratos ferunt prodigiosam vnionum pompam.
scilicet in margaritas cesserant pauperum lacrymæ.
eadem contractam ægri sanauit manum,
quæ nunquam inopi contraxerat suam.
delubra, non nisi abiecta corona ad fores, intrauit;
Sophiam morum magistram hæc vetantem increpuit,
docuit Sophiam ipsam sapientiùs philosophari.
Infensa choreis, vno tantũ orbe circumducto, abibat,
ne extimescere videretur Fortunæ rotam.
mulier cum esset, hoc est fragile, & vitreum genus,
infractum à casu, & adamantinum reddidit vitrum.
elephantiacos ore osculabatur eburneo.
genas, quas ægris admouerat pallidis,
habuit sæpe mira luce purpureas.
quæ viuens aliorum fæda tractauit vlcera,
mortua suauiorem vnguentis odorem afflauit.

XIII.

XIII. Kal. Decembr. 19 *Nouẽb.*

S. BARLAAM

Martyr.

Synop. *Nerui, ac flagra ei voluptati fuerunt. igni adusta est manus, & thus impositum, quod adolere Dijs videretur, sed inuictam prætetulit mentem. Mutio Scæuola constantia, & virtute præfertur.*

ENCOMION 371.

Mirum spectaculum. pugil simul, & lacer, & acer;
in emortuo penè corpore vigor viuidus.
neruos, quibus est cæsus, musicè putauit intentos,
crepitus plagarum ei harmonicus fuit.
cum se nudatum vidit, existimauit athletam,
cessit in oleum cruor.
pertimuit tyrannus fortem pugilis manum,
iniecto thure cum prunis, & acerram eã, & arã facit.
quia mentem non potest flectere, conatur manum;
luctatur cum igni dextera, solutior, quia feruens.
hoc tantùm agit ignis, ne obtorpescat dextera.
dum flamma per mediam excurrit manum,
viget hæc porrecta semper ad luctam.
hæret calamus in tantæ appellatione virtutis,
statuam nè dicat æneam?
at hanc ignis emollit, & eliquat.
Scæuolæ faciat parem?
at ille sinistram iniecit in ignem, hic dexteram:
omine scilicet dexteriore victoriæ.
flagrat vtrique manus igni,
at huic, & thure fragrat.
planè inuictus heros, qui ardenti dextera
impegit quodammodo superbo Diti alapam;
tametsi indignæ fuerunt tam putidæ genæ, *ex S. Chrisost.*
quæ attingerentur tam odorata manu.

20 Nouemb.

XII. Kal. Decembr.

S. EDMVNDVS

Rex Angliæ.

Synop. *Pro religione, ac suorum salute necem subijt. sagittis est confossus. caput resectum, & inter spinas proiectum cum lateret, mirè prodidit se voce. corpus inuentum sine vestigijs vulnerum.*

ENCOMION. 372.

Edmundo Rege ex antiquorum genere Saxonum
nihil mollius ad pietatem religio habuit;
sceptrum illi contra vitiorum monstra pro claua fuit.
tunc se Regem putauit, cum suo rubuit cruore.
habuit Britãnia meliorẽ, quàm Græcia Codrũ Regẽ,
qui pro suis se sponte deuouit.
A Danico tyranno affixus arbori, confossus est telis;
reliquit arborem posteris cruentam,
vt inde desumerent virgas regias
propagatas exemplo pietatis.
purpureum caput proiectum est inter vepres
nouus Britannicis vepribus accessit decor in rosa;
in cuius purpura nihil se iactaret Venus.
ferrea telorum seges, quibus est confossus,
cessit in auream religionis messem.
abditum inter dumos caput
prodigiosè se patefecit voce;
nempe latere non potest virtus,
clamauerat & olim humo defossus cruor;
sed Edmundi cruor index sui maluit esse, quã vindex.
nulla post necem vestigia inuenta sunt vulnerum.
integris se viribus ostendit, vt pugnaret pro suis,
ex ipso tumulo progressurus in campum.
quinimmò vngues creuere mortuo,
nempe iis lacerare parato religionis hostes.

XI.

XI. Kal. Decembr. 21 *Nouẽb.*

S. COLVMBANVS

Abbas.

Synop. *Visa sibi mater est, Solem edere. duodecim arreptitios curauit. liberauit alios cæcitate, alios carcere. mitigauit feras. futura prouidit vates. terra, marique prodigijs insignis fuit.*

ENCOMION 373.

Non nisi candido notandus fuit calculo dies,
quo editus est Columbanus in lucem.
candidus fuit, nisi quòd ministrum habuit coruum.
mirum spectaculum. coruus columbam colens.
ex Hibernia in Gallias se cõtulit, nempe allectus lilijs.
nihil illustrius eius natali fuit;
visa sibi est mater edere rutilantem Solem.
vter clarior hic, an Alcides,
cuius ortus oriri vetuit Solem?
labores exanlauit ille duodecim,
totidem hic Erebi monstra in obsessis edomuit;
primos quoque pietatis socios duodecim habuit;
ita tanquam per Signiferum Sol excurrit.
geometriam in primis edidicit,
emensurus videlicet radijs orbem terræ.
sibi deuotos carceris eripuit tenebris,
sibi insidiantes corripuit cęcitate;
hebetauit scilicet impiorum oculos luce natali.
lupos idem, & vrsos mitigauit in silua,
Solis instar gradiens impune per belluas.
aquas elicuit èrupe, pisces è mari,
Sol in aquario, Sol in piscibus.
Clotario Regi Francorum triumphum prędixit.
dedidicit Gallia consulere Dodonæ columbas.
nouum auspiciũ victoriæ, quod Columba dat Aquilæ.

12 Nouēb. .X. Kal. Decembr.

S. CÆCILIA

Virg. & Martyr.

Synop. *Apis est dicta. ab Vrbano hierarcha Deo dicata. alluditur ad apes Vrbani VIII. stemma. musica organa Cælitum audijt. ignem elusit. caput reuelli non potuit securi. inuentum corpus, & honorificè conditum.*

ENCOMION 374.

Argumentosa dicta est apis Cæcilia,
studiosa floris, inimica Floræ,
versata circa rosam, auersata *D*eam rosæ.
aculeum solùm in impios exacuit Deos.
Vrbani hierarchæ auspicijs egit omnia,
solent libenter apes aduolare ad Vrbani nomen.
alludit ad Stemma Vrb. III. sonuerunt huic api musica de Cælo organa,
vt alias ad aluear secum adduceret fidei;
tametsi apem fumus exterret,
hanc neque ignis læsit.
contempsit ignes balneares,
quæ contempserat nuptiales.
in delicias huic vni thermæ verè cesserunt.
dicta esset ob pudicitiam virgo Vestalis,
nisi extinxisset ignem, qui ipsam excepit;
sed immortalem sponsi Dei
seruauit in ara pectoris custos sedula.
quòd non potuerint ceruices abscindi ferro,
argumentum fuit integræ fidei.
accepit tamen libenter ceruicibus vulnus,
vt gemmasceret cruor in torquem.
Diù post mortem latuit,
quæ castè latuerat viuens.
tandem sepulta in se Roma
protulit ex ruderibus hanc penè spirantem.

IX. Kal. Decembr. 23 *Nouēb.*

S. CLEMENS

Pont. Max. M.

Synop. *Ad latomias damnatus, laborantibus aqua succurrit, quam agnus pede elicere visus est. in mare cum anchora proiectus. recessit mare, & mirè ibi inuentum marmoreum sepulchrum martyris.*

ENCOMION 375.

Effudit se tota tyranni sæuities in Clementem:
lapicidam fecit religionis petram;
iussit, à communi patre scindi viscera cōmunis matris.
aureis ablatis clauibus, dexteram onerauit ferro.
stultè putauit, eum posse ad latomias flecti,
tractatione marmoris, quid nisi firmitatem cōciperet?
inter metallorum venas patefecit aquarum venas,
vt lapicidarum lacrymas siccaret, marmora liquauit.
nulla sit fontis Caballini fabula,
crystallinus hic fons est elicitus agni pede.
fudit pes ille fixus sanguinem ex se, aquas extra se.
cessit in amœnum Heliconem supplicij locus.
Mergitur deinde Clemens in mare onustus anchora,
amaris damnatus aquis, qui exhibuerat dulces.
accepit libenter ille anchoræ omen,
vt eluderet procellas.
sed recessit subitò mare pacatum Clementi.
non exposuit in littus, vt maius esset prodigium,
nam nouum ostendit mausoleum.
marmoreum apparet delubrum intra marmor.
respondit labori merces, sed planè mira.
scilicet cum excidebat in latomijs saxa,
extruebat sibi ipse aras, ac templa.
quàm feliciter hic religionis gubernauit nauim,
cui scopulos in vsum delubri obtulit mare?

24 Nouēb. *VIII. Kal. Decembr.*

S. CHRYSOGONVS

Martyr.

Synop. *Allusio est ad aureum Chrysogoni nomen. apud profluentem pro religione necatus est. cum corpus in mare proiectum esset, elatum est mirè à piscibus, & redditum, vt sepeliri posset, littori.*

ENCOMION 376.

χρυσός aurum γένος generatio

Aureũ prætulit genus, & re, & nomine Chrysogonus.
quippe nobilem habuit virtutis prosapiam,
hòc laudabilior, quòd sæculum nactus ferreum,
armatis in religionem tyrannis.
cum Cæsare Diocletiano pugnauit,
qui dormiens aureum habere sibi visus est tergum; Suet.
nempe reiecit post se veræ Sapientiæ decus,
quam Chrysogonus condiderat pectore,
auri habuit omnia, præter pallorem,
non enim expalluit districti acie gladij,
hoc vnum, cum eum produxit, egit impietas,
quòd cauit, ne illius virtus lateret;
hoc egit ferrum, quòd eruit aurum.
necatus est ad aquas Gradatas,
vt ibi poneret gloriæ celsum gradum.
apud profluentes aquas stabilior constantia fuit.
sed nullis potuit aquis tantum paricidium elui.
proiectum cadauer est piscibus,
sed extulere illud in arenam fluctus.
desijt mare vel inuidere Pactolo,
cum in littus euoluere cœpit aurum;
vel Gangi, cum stillantis sanguinis gemmas.
statim eum in continentem vnda deuexit,
quia tam constanti viro, tam firmo
statio non fuit idonea inconstans mare.

VII. Kal. Decembr. 25 Mens.

S. CATHARINA

Virgo, & Martyr.

Synop. *Ab vrbis Alexandriæ, eius patriæ, forma ducitur laus. eius constantia maximè in rota apparuit. victi ab eo philosophi, & martyres facti. ipsa post mortem elata est ab Angelis in Sinai montem.*

ENCOMION 377.

Nil Catharinæ accidit illustrius, quā inferi rotę radijs.
Alexandria fuit patria, instar chlamydis Macedonicæ Plin.
condita orbe gyrato;
omen habuit bellatrix puella de orbe rotæ vincendo.
elusit Fortunæ tela, quæ ipsi Fortunæ illusit;
effecit, vt eius inconstantiæ simulacrum rota
constantiæ deinceps esset suæ.
ostendit re, quod dicebatur à sapientibus verbo,
beatam vitam ascendere posse etiam in rotam. apud M. Tul.
clamosum hæc lyceum loquendo reddidit mutum.
Platonis vetus illa platanus
fulmine huius icta uerborum concidit.
Zenonis picta porticus huius pugnæ
posthabuit Marathoniam.
erubuerunt scilicet eloquentiæ candidati,
palluerunt philosophico tecti pallio.
parum his fuit, inflammari sermone Virginis,
nisi ipsum sponte subirent rogum;
philosophati sunt clarius in flamma,
quàm sub opaca porticu. Plutar.
puella vna multos fecit Calanos.
meritò triumphi fuit illi pompa, non funeris.
duo per aerem baiulis sunt elata Cælitibus,
domus magnæ virginis Lauretanæ,
& corpus Alexandrinæ virginis laureatæ.

26 Nouēb. *VI. Kal. Decembr.*

S. PETRVS

Episc. Alex. M.

Synop. *Acerrimè oppugnauit, & insecutus est Arium. Christus ei per visum se obtulit conscissa impiè ab Ario veste. ipse pro religione, quam tuebatur, libenter, & constanter oppetijt mortem.*

ENCOMION 378.

Nemini acrior ineunda fuit pugna, quàm tibi, (Ipse Mart.)
Marte degenerante in Arium;
ausus est Dei filio eripere imperij clauum,
patrem contraxit Deum, cùm Deo detraxit filio.
vt se faceret maiorem homine,
fecit illum minorem numine.
nemo se magis aut hostiliter armauit, aut impiè.
sed dum Romæ parentis effodit viscera, effudit sua.
olim ne à Macedone patria incenderetur,
Alexandrinus philosophus effecit Arius; (Laert.)
vt deflagraret orbis terræ impietatis incendio,
alter effecit Arius, nisi quòd stultus.
vulnerauit, vt aiunt, Diomedes Martem, tu Arium. (Homerus)
Martis nomen in Ario, sed maior audacia;
quippe ille barbarorum partitur spolia,
hic spoliato conscidit vestem Deo.
quod non accepit, cum è cruce pependit, probrum,
accepit, cum in cœlo regnabat.
tunicam, quam reliquit integram lictor,
superior impietate lacerauit *Arius*:
sed scissam vt tu, Petre, committeres,
ceruices sponte scindi passus es tuas;
vt nudatum indueres Dei filium,
paterni regni detractis insignibus,
tuo illi cruore imbuisti purpuram,

V. Kal. Decembr. 27 Nouēb.

S. MAXIMVS

Episc. Rhegien.

Synop. *Coelestium rerum contemplationi deditus non abstrahebatur aliјs curis. Lirinensi Coenobio se addixit insigni ob seueram disciplinam. mortuos excitauit. rabidũ canẽ mirè extinxit. à morte suauissimè fragrauit.*

ENCOMION 379.

Da veniam pietati, ne videar stultus,
qui Maximum coner facere laudando magnum:
inquilinus à puero fuisti simul, & profugus,
cum tuis manens, excesseras, quærens Cælites;
Mirata est patria te ciuem intra sinũ peregrinari suũ.
in luce sæculi positus
extra luxum sæculi fuisti.
exulasti legibus non alienis, sed tuis:
non agnitus, imposturam fecisti vafritiæ:
agnitus, non cœpisti esse, quod non eras,
sed prodidisti, quod latuit.
statuisti victimam deuouere te Deo
impositam disciplinæ Lirinensis aræ.
clariorem te fecere vmbræ nemorum, quam lux vrbis.
nihil tuo vultu serenius fuit,
vel cum sub nudo cœli axe vapulabas imbribus:
patriam fugis frustra; fatigas eius vota, non effugis:
plus illi tua virtus reddidit, quam amor promiserat.
quippe vidit non semel excitatos ab Inferis Manes
non alio cantu, quàm precum.
rabie percitum canem solo extinxisti spiritu,
maior Alcide, qui Cerberum domuit claua.
exanimauit illum tuæ vis animæ.
quid mirum, quòd vita functus exhalaueris odorem,
qui tantum potuisti halitu?

28 Nouib. *IV. Kal. Decembr.*

S. GREGORIVS III. Pont. Max.

Synop. *Imaginum cultum defendit acerrimè. restitit Leoni iconomacho. erigi statuas Coelitum iussit, quantumuis oblatrantibus aduersarijs, quo tempore terrae motu multa Caesarum statuae corruerunt.*

ENCOMION 380.

Inter icones Cęlitum triumphales
pręcipuum sibi locum Gregorius vendicat,
quia de hoste iconomacho triumphauit.
aurea dignus statua, qui pro statuis se praestitit ferreũ.
pastor populorum pugnauit cum imperatore Leone;
vngues, quibus lacerabat Cęlitum vultus, retudit;
vastantem aras pontificijs absterruit iaculis.
ornare templorum fores marmorei solent leones,
at ille durior ornamenta templorum sustulit,
in euertendis signis, impiorum signifer.
putauit, delere se posse iconum colores
innocentium sanguine,
sed eas purpurisso colorauit pulchrius.
falsò credidit, se in solio stare firmius posse,
si sacras deijceret statuas.
reclamauit immani audacię ipsa Natura;
totus repente Oriens ingenti terręmotu contremuit;
Constantini, ac Theodosij in primis statuę corruerũt,
visi sunt hi etiam post mortem pij;
noluerunt enim stare sua, deiectis Caelitum signis;
confracta dolorem in ipso declararunt marmore;
passi sunt, vittata capita in puluerem solui,
dum sacri calcabantur cineres.
sed tamen habuit solatij plurimum spoliata religio,
quòd parentem onustum vidit victi Leonis spolio.

III. Kal. Decembr.

S. SATVRNINVS

29 Nouēb.

Martyr.

Synop. *Necatus est pro religione Tolosæ in loco, qui Capitolium dicebatur, Romano simile. muta fecit Deorum simulacra. constrictum est illi pro religione, atque compressum reste guttur.*

ENCOMION 381.

De Saturno, quem præfers nomine, habuisti nihil,
nisi quòd, & aureum religioni retulisti sæculum;
& Iouem perdere voluisti, immò Deos omnes.
In Tolosano Capitolio fudisti cruorem;
hostis ipse & purpuram tibi obtulit, & triumphi locũ.
desijt laurus in sinu Iouis deponi,
tuo iam capiti debita.
ex arce illa Capitolina præceps actus
tuo eam dedicasti sanguine;
fecisti, vt augustior esset Tolosana, arce Tarpeia:
illi caput ignoti hominis dedit auspicium,
huic interempti pro religione Præsulis.
in causa fuit, quòd silentium indixeris Dijs.
mirata ciuitas est Deos repente Pythagoricos factos;
obstupefecisti in primis Apollinem mutum.
desijt ambigua reddere oracula,
te certa de eius exitio, & vera dicente.
frustra dicarunt linguas Mercurio iam elingui.
sed dum te colligatum distrahunt reste,
ipsa reste magis Deorum constringis guttura.
infelix fors, vt Dij fatum nequeant lamentari suum.
fecisti de te disertas Rhetorum linguas,
cum iussisti Deos silere mendaces.
habeto vel hanc pro beneficio gratiam,
vt Saturnus tempori, Saturnine, præsis æternitati.

Pri-

30 Nouēb. *Pridie Kal. Decembr.*

S. ANDREAS

Apostolus.

Synop. *Frater fuit Apostoli Petri, imbuit religione barbaras gentes. de cruce biduo pependit magna cum mentis constantia, & animi voluptate. ibi ei lux oborta de cælo. eius ossa scatent prodigiosè nectare.*

ENCOMION 382.

A fortitudine sortitus es nomen,
quamquam solitus non gladium tractare, sed remum.
immò nemo Imperatorum fortior piscatore.
subiecit se vrbs Romana Petro, barbaries tibi.
Vrbem cessisti fratri, tu domiturus orbem,
sed quem ille regeret clauo.
solus, ac primus impios domuisti Thraces,
Achæos, & Epirotas.
fecisti, vt instabiles tentorijs Scythę
in vna firmi consisterent fide,
erexisti, pro nobilissimo omnium trophæo, crucem.
det Imperator veniam, si fortè præferam militem.
tulit ille paucis horis crucem, tu biduo;
quamquam vt diù ferres, præstitit is, qui breui tulit.
tenebræ illi pendenti obortæ, lux tibi.
quod luminis Sol subtraxit Deo, restituit tibi.
tunc maximè in lucem edi visus es, cum obijsti.
cum auferre conatus est hostis lucis vsuram, attulit.
moriens, apud Barbaros effudisti sanguinem,
mortuus, apud nos nectar;
quamquam & sanguis, quia fuit amantis,
nectareus fuit.
hæsit Natura prodigio,
cum ex te inter salsas maris vndas educato
dulcissimum vidit elici fontem.

FASTI

veterum Romanorum, atque Græcorum collati cum nostris.



DECEMBER



DEcembri nomen eripuit, vt nonnullis alijs mensibus, Commodus imperator, appellauitque Amazonium. præclarum verò nomen, ac plenum fortitudinis, nisi illud effeminasset causa, quia inditum est ex incesto amore scorti Martiæ, quam in Amazone pictam deperibat; qua propter & ipse habitu Amazonico in arenam Romæ aliquando processit. libenter certè December suum dedisceret nomen, vt Amazonius diceretur, si ratio haberetur nostrorũ. nam sub initium mensis occurrit *Barbara* virgo nobilissima, cui inter cæteros cruciatus, Amazonum more abscissæ sunt mammæ, quo fortior, & expeditior, cuasit ad pugnam. Fuit autem December, quamquam gelidissimus mensis, in tutela Vestę, & insignis cultu Vestalium. apud nos hoc mense ingens est numerus virginum. sed illa chorum ducit, quæ princeps, & parens est virginum, siue sine labe communi *Concepta*, siue sine probro pudoris pariens. illustris verò mensis est non tam illo igne Vestalium, quam eo, quo cum multi intra hunc mẽsem, tum penè innumerabiles intra capacissimum templum natali die *Liberatoris* nostri combusti sunt. Possidoniõ hũc mensem appellauere Græci, ob certamen inter Mineruam, atque Neptunum. at nostri inter se non nisi amore decertant. Apellæum appellauere Macedones. certè virtutum colores abundè suppetunt, nisi quòd facta nostrorum nullus potest *A*pellęus labor æquare, quamquam & ἀπατουρία Græci sacra-

Lamprid.

Gyral.

facraria vocant; religione enim, ac pietate maximè abundat hic mensis, qui natalitius est *Deo*.

1 Decemb. Liuius. Kal. Decemb. Fortunæ muliebri facer hic dies fuit, quo die bellum à Coriolano indictum deferbuit matronarum opera, cum Valeria sacerdos creata, auctor fuit maternæ legationis ad filium. nunc sanctissimæ matronæ facer est *Natalia Adriani* martyris coniugi. Fuit hic item dies olim illustris nauali triumpho Cn. Octauij propr. de Perse rege Macedonum; sed multò illustrior apud nos factus *Olympiadis* Onuph. viri consularis triumpho, quem de Diocletiani Cæsaris furore perdomito retulit cum fascibus, quas præferre solebat, laureatis. adde alterum à *Diodoro* cum sociis actum; quo honore nec * *Eligius* præsul caret, opimis onustus spolijs de communi hoste deuicto. ac ne desit candidus calculus, quo lętissimus signetur dies, *Candida* ipsa opportunè se offert.

2 Decemb. Macrob. IV. Nonas Decembr. Ater dies Romanis fuit, cùm aliarum calamitatum, tùm maximè Alliensis memoria cladis, & aliarum, quas acceperant postridie, siue Kal. siue Nonarũ, siue Iduum. ex atro autem aureum fecit hunc diem certè χρυσὸς aurum λόγος sermo. *Chrysologus*, & moribus, & dicendi lepore verè aureus; quamquam *Bibiana* ex parte etiam purpureum fecit. Sed cur eum atrum appelles, quem vendicat sibi Oriens à * *Francisco* videlicet *Xauerio* Orientis Apostolo facer est, viro clarissimo, & virtutibus, & prodigijs, qui meritò cum *Chrysologo* conuenit, quia non nisi aureo sermone laudandus. hic, vt nouum orbem terræ subderet Romæ, multò maiorem de laruatis Diis stragem fecit, quàm quæ olim, licet omnium maxima apud Alliam fluuium Romanum nomen penè deleuit; cuius insignis victoriæ quasi omen Francisco dedisse videtur is, qui hodiernæ gloriæ socium se adiungit, *Victorinus*. Dicarunt secundum diem huius mensis, sicut & cęterorum, Grȩci Se-Alex. ab Alex. midei, at verò *Franciscus* Deos ipsos sustulit, nisi quòd illos dum in partes fregit, Semideos fecit.

3 Decemb. 636 Goltz. III. Nonas Decemb. C. Marius procos. de Liguribus triumphauit. atqui eo potius triumpho, & nobilitata, & gauisa Roma est, quem *Claudius* tribunus vnà cum familia, & septuaginta militibus laureatis de Numeriano Cæsare reportauit. nec potuit hic triumphus esse non lætus, cum triumphatori coniux adiuncta esset *Hilaria*. interest verò eius celebritati opportunè *Victor*. ac ne arescant laureæ, est qui lau-

lauretum, & excolat, & suo irriget sãguine, martyr *Agricola*. at verò * *Birinus* præsul nõ minùs pulchrum dedit spectaculum de triumphatis turpibus Saxonum Dijs. denique ne trabeę desit purpura, eam satis fulgentem rex Britannorum offert *Lucius*.

Pridie Nonas Decemb. Quartus mensis dies apud Græcos Mercurio sacer fuit, qui ex quadrato lapide fingi solitus, quæ figura index est stabilitatis, atq; constantiæ. at nostri hanc in eo maximè ostenderunt, quòd Mercurium ipsũ cum cæteris Dijs spreuerunt. hanc firmitatem præsetulerũt etiam puellę. testis est * *Barbara* virgo. in qua plus ornamẽtorũ inuenit noua Roma, quã in barbaricis spolijs vetus. mãmas hæc abscissas religioni obtulit, vt adolesceret lacte. porrò *Theophanis*, sociorumq; sanguinem *Bernardus* Parmensis antistes ornat etiam Romana purpura, quam ei meritò detulit virtus. 4 Decemb. Alex. ab Alex.

Nonis Decemb. Faunalia celebrata in pratis, ac siluis. sed inquinata superstitione nemora * *Sabbas* vir sanctissimus cũ suis expiauit, & consecrauit. obsoleuerunt hæc monstrosa nomina, Fauni capripedes, Panes cornigeri, biformes Satyri, Nysigenæ Sileni, hirsuti, hispidiq; Siluani. quamquam nonmodò hos, quos dixere Semideos, sed quos integro Deorum cultu venerati sunt, nostrorum virtus exterminauit. ac *Pelinus* quidem Brundusinus antistes tanta vi præstitit, vt solo nutu fanum Martis ipsius euerterit, oppresso, ac tumulato intra puluerẽ simulacro. quæ animi fortitudo in huiusmodi monstris edomandis etiam in fœminis viguit, vt in *Potamiena*, quæ, vt res optatum haberet euentum, socios sibi adsciuit, & *Gratum*, & *Felicem*. 5 Decemb. Rosinus.

VIII. Idus Decemb. Genio Fausto libabant Græci, quo die nos * *Nicolao* præsuli magno vota facimus; quem, & religio sibi faustissimum experta est in Arij, & pudor in procorum pugna. sufficit & ipse ad libamenta liquorem sanè mirum. fuit *Nicolaus* ex vrbe Patara, in qua Apollinis delubrum celeberrimum erat; quamobrem, & Patareus Apollo est appellatus. in quo illud est magnopere aduertendum, videri quasi diuino consilio factum, vt *Nicolai* festum in brumæ initium incideret. nam Apollo ita sese partitus erat in tempora, vt sex mensibus ęstiuis Deli oracula ederet; totidẽ autẽ hiemalibus in Lycia Patarę. oppositus est igitur *Nico-* 6 Decemb. Plutar.

Yyy 2 *laus*

lans superstitioni etiam mortuus, vt ad huius potiùs tumu-
lum populi confluerent, vnde certiora redderẽtur oracula,
quã ex illius cortina. dictus quippe est idẽ Apollo ob dubia
& ambigua responsa, Loxias. obmutescere cœperat hoc
nascente, omnino siluit moriente. At verò Iudæis infau-
stus fuit hic dies, quo die Antiochus, appellatus Epiphanes
simulacrum Iouis Olympij super altari collocauit in tem-
plo; contra apud nos non profanatæ, sed potius consecratæ
sunt aræ *Polychronij* sanguine, quem, dum sacris operare-
tur, ad aram fudit. *Dionysia* quoque virilis animi matrona,
cum filium adolescentulum ad necem constanter esset hor-
tata, domum ipsam in templum, cunabula in sacrarium ver-
tit, ad vrnam filij tanquam ad aram supplicare solita.

7 VII. Idus Decemb. Dictus est hic dies à veteribus
Decemb. Aegyptiacus, hoc est infelix, & inominatus, ob certum quẽ-
Cyrill. dam siderũ positum, & horoscopum. sed hanc anilem super-
stitionẽ grauibus verbis perstrinxit, ac sustulit præsul * *Am-
brosius*. inter apes est versatus in cunis, vt aculeos erigeret in
impios. naturã apis expressit in multis; odit fucos, & fucatũ
principum fastum; templa pro aluear habuit, abegit inde
aculeato sermone accedentes etiam Cæsares. Incidunt in
Cyrill. hunc diem sanè quàm aptissimè festa apud Iones, quæ Am-
brosia dicebantur; nisi quod illa Dionysio dedicata ebrio
sũt, contrà hæc abstemio, & sobrio præsuli: cæterum nihil
tã commodè cecidit; quàm vt cum nectare coniugeretur
Ambrosia. hesterno enim die à *Nicolao* propinatum est re-
ligioni suauissimum, quo diffluit, nectar; hodierno degusta-
tur *Ambrosia*.

8 VI. Idus Decemb. Nobilitatus est olim hic dies L. Aure-
Decemb. lij Orestis procos, ex *Sardinia* triumpho. sed omnis illa Ca-
681 pitolij pompa, omnia opima spolia cœperunt haberi vilia,
Galrz. cum futura Dei mater, vix materno* *Concepta* vtero, de pri-
migenio monstro, vnde mali labes omnis extitit, triumphũ
egit speciosissimum. plaudit laureatum agmen eorum, qui
tantum decus illi obtigisse iure gratulantur. quamobrem
tam felici sorte potitæ (quamquam beneficium non agno-
τὸ bene. scit à fortuna, sed à filio) adiungit se *Eutychianus* Pont. Max.
τύχη ad religionis parentem pertinere ratus, summi honoris in-
Sors. Fort. signia, ac bonæ sortis omen magnę matri deferre. sed nihil
magis appositè accedere potuit, quàm vt is gratularetur,
qui

qui à bona gratia sortitus est nomen, *Eucharius*. Fuit quidē οctauus cuiusq; mensis dies apud veteres Neptuno sacer; sed nihil Neptuno debet, quæ nihil marinæ Veneri debet; & quæ nullum est passa naufragium, ne commune quidem. narrant, Arcades primos iccirco gestasse in pedibus insigne Lunæ, vnde accepere Romani, quòd ingēti eluuie regionem vastante, cum subterraneis specubus se defodissent, postea egressi putarint, præter se ipsos, omnia demersa fuisse naufragio, etiam Lunam; itaque cum eam oriri viderunt, alteram à prima putarunt, ac nouam; ac propterea, vt suum genus antiquius Luna significarent, ac se immunes fuisse naufragij, insigne illud gestarunt. non igitur mirum, in sacris libris adumbrari Dei matrem per mulierem, quæ Lunæ insigne sub pedibus gestet, cum communis naufragij exsors fuerit; quod etiam indicari videtur, irrito illo Draconis conatu, qui, vt ipsam obrueret, frustra ingens flumen euomuit.

εὖ bene. χάρις Gratia.

V. Idus Decemb. Puellæ, matronæq; Romanæ Iunoni donaria offerebant; quo die *Valeria*, & *Leocadia* nihil arbitratæ sunt religioni donare se posse magnificentius, aut gratius, quàm sanguinem pro illa profusum. quod * *Gorgoria* quia cōsequi non potuit, donauit certè pudoris purpurā. 9

Decēb. Kal. vet.

IV. Idus Decemb. Hic dies clarissimum sibi gloriæ lumen accendit, ab * *Eulaliæ* virginis flamma, quæ vt eā victricem ostenderet de tyranno, in coronæ modum vtrumque latus circumsepsit. nō eget inquam dies hic vetustatis laude, cum eam satis largè sufficiat *Abundius*. digna sunt acta, in quibus elaboret scriptoris, & ingenium, & calamus; ac proinde aptè conuenerunt sanctissimi viri, & *Mercurius*, & *Eugraphus*; quorum alter sapientiæ omen, alter elegantis scriptionis nomen præfert. 10

Decēb.

III. Idus Decemb. Septimontia festa Romæ celebrata ob septem colles, quibus regina vrbium quasi coronari videtur. sed maius illi decus attulit pontificia * *Damasi* tiara, viri, & doctrina, & virtute præstantis. Agonalia quoque celebrata Romę, dicta, quòd victimæ, quæ multæ immolabantur, vi agerentur ad aram, nec sponte venirent. nostris verò victimis nihil ad necē prōptius fuit; actæ sunt, sed impetu numinis: rite litatum est, victima à victis hostibus nomen habuit, imò & omen, nec victoriæ modò, sed felicitatis. nam, & alteri nomen *Victorio*, alteri fuit *Eutychio*. 11

Decēb. kal. vet.

Rosinus. Ouid.

Pri-

12 Decemb. Alex. ab Alex. Pridie Idus Decemb. Indi vnà cum Rege ad flumen egredi soliti, equos, ac nigros tauros Dijs immolaturi; quo sacrificio peracto, omnia sibi deinceps fausta, ac prospera futura, cum incremento imperij, persuadebant; quod potius apud nos religioni euenisse constat, mactatis alumnis eius tanquam hostijs, alueoq; sanguinis impleto. hoc enim fortitudinis exemplo mirum illa accepit augmentum; quod indicare visi sunt eadem secuti, & vnà mactati, *Constantius*, & *Crescentius*. nec deerant auspicia nominum ad pugnam, atque victoriam * *Alexandri* videlicet, & * *Epimachi*

13 Decemb. Kal. vet. Idibus Decemb. Equi cursu probati; victor equus dexteriorum bigarum immolabatur Marti. Hoc item die delectata Roma est spectaculo illustris planè triũphi, quẽ Q. Cn. Fabricius Lucinus de Lucanis, Brutijs, Tarentinis, & Samnitibus, praeter illum, quem Q. Pedius procos. de Hispania, reportauit; sed inobscurauit omnino Lucini triumphum * *Lucia*; in cuius triumphali curru non tam leones, quàm domiti lenones sunt visi. proinde frustra boues adhibiti, à quibus trahi non potuit. ac verò altero Q. Pedij triumpho nobilior est ille, quẽ *Eugenius* vnà cũ *Eustratio*, ac caeteris laureatis de Diocletiani Caesaris victa immanitate retulit.

14 Decemb. Th. v. b. XIX. Kal. Ianuar. Aegyptiacus dies, & ater fuit. nobis autem candidum nè, an purpureum fecit *Dioscorus* puer? qui penè cum lacte nutricis sanguinem fudit, flagris acerrime caesus; cuius & alij multi prodigi fuerunt. facit etiam, ne ater dicatur, * *Agnelli* candor; & simplex quoddam, sed quod garrulae indixit philosophiae silentium, * *Spiridionis* ingenium.

15 Decemb. Rosinus. XVIII. Kal. Ianuar. Consualia celebrata Romae, Consodicata consilij Deo, at cuius consilij? de Sabinarum virginum raptu, sub tellure latebat arã, quae in Circo non nisi Consualibus ludis patebat. sed illud optimum consilium, ac diuinitùs menti inditum, quod inierunt nostri de hac, caeterisq; superstitionibus defodiendis, ac tumulandis; quod cum alij assecuti sunt, tum * *Ancilla* quaedam, atque captiua trãs pontum Euxinum, quae miro consilio, atque virtute sola Iberiam, Regemq; ipsum à Deorum seruitute liberauit; cui religionis incremento gratulari videntur adiuncti *Fortunatus*, *atque Faustinus*; quamquam ex altera parte videretur ater hic dies, quia Neronis atrocissimi natalis fuit, nisi cum, &

Lucius illustraret, & *Candidus* fortunaret.

XVII. Kal. Decemb. Hierosolymitano tẽplo infaustus fuit hic dies, quo die Antiochus Epiphanes temerè in adyta ipsa ingressus dicitur. nihil horum apud nos, immò pro aris, atque delubris, præter *Valentinum*, qui magno animi robore Maximiano Cæsari restitit, puellæ ipsæ plurimæ instructo tamquam Amazonum agmine aduersus Hunericum Arianũ Regem, ac religionis hostem strenuè decertarunt. quid verò illis mors attulerit, ostendit, is, qui se socium adiungit gloriæ. *Natalis* nomine, & quæ diem fausto notare calculo possit * *Albina*. 16 Decẽb. Iosephus Th.v.h.

XVI. Kal. Decemb. Saturnalia celebrari cœpta, quòd Saturnus culturæ agrorum præesse crederetur, quamobrem falcem gestabat insigne. immolabatur antea humana victima; suffecta deinde sũt sigilla quædã arte fictilia; cerei quoq; dati. tùm quia, & lumen, & homo ipse φῶς dictus, tum quia Saturnus ab inculta, & quasi tenebricosa vita in bonarum artium lucem putabatur euocasse mortales. domini feriatis seruis ministrabant; quiescebant arma. sed hæc laus cultioris, & quodammodo splendidioris vitæ, non tam Saturni, quàm propria nostrorum est, qui incultum orbem terræ, atque ignorantiæ tenebris obductum, & excoluerunt, & illustrarunt. hoc scilicet spectauerunt, effeceruntq; in primis *Callinicus*, & *Florianus* cum socijs multis; hoc & in Massilia * *Lazarus*, cui ab obitu prodigiosè vnctissimè aptissimè se adiungit insignis prodigijs virgo *Viuina*. 17 Decẽb. Varro.

XV. Kal. Decemb. Aesculapij festum Athenis fuit, & Arcadicum munus veteri Romæ datum; sed nullũ gratius, quàm quod nouæ dederunt nostri, quod *Rufus*, ac *Theotimus* cum socijs præstiterunt. neque verò hi cum confoderentur vulneribus, Aesculapio, qui adiumento esset, egebant; quod ille ipse indicat, qui se adiungit opportunè, *Adiutor* nomine. atq; vt constet, eos & immortalem per vulnera vitam adeptos, & in pugna vicisse, in communionem gloriæ veniunt *Victor*, *Victorinus*, atque *Victurus*, auget numerum * *Augentius*, paratus potiùs è venis sanguinem, quàm ex vuis Baccho vinum exprimere. 18 Decẽb. Beuther.

XIV. Kal. Decemb. Opalia Romæ celebrata, supplicatum vnà cum Saturno Opi Deæ, quæ item frugibus, ac fructibus præesse putabatur, ac mortalibus adiumento esse. 19 Decẽb. Varro.

apud nos satis opportunè, vt hesterna die Aesculapio *Adiutor*, ita nunc Opi oppositus est *Adiutus*, ambo nominibus auspicatis, at verò illa non modò non caeteris, sed neque sibi opitulari potuit, quin omni cultu spoliaretur virtute nostrorum. quod in primis praestitit * *Nemesius*. porrò nihil sinistrum accidere posse religioni, quo metuat extingui, tum cęterorum tutela Cęlitum pręstat, tum ipsius *Adiuti*, & duorum *Secundorum*, & *Faustae* matronae.

20 *Dettb.* *Macrob.* XIII. Kal. Decemb. Sigillariorum dictus hic dies est. Oscilla pro hominibus Saturno offerebantur. at nostri se ipsos obtulerunt in victimas, datumque id summae pietati, quia pro veri numinis cultu. hoc Eugenius, hoc *Ptolomaeus*, alijq; propositum habuerunt. * *Philogonius* item relicto foro, accepta solius religionis clientela, Arianorum secures penè ceruicibus intentas intrepidè vidit. Neq; illud omittendum videtur, hunc diem Epicuri fuisse natalem, celebratumque à suis, qui eius imaginem, & in anulis, & in poculis ferebant insculptam. sed commodè satis Epicuri natali proximè nostri Liberatoris opponitur. parata est quidem Deo pro eunis hara, sed vt ex Epicuri hara caeteri extrahantur.

21 *Dettb.* *Kal. vet.* XII. Kal. Decemb. Herculi sacer hic dies fuit simul, ac Cereri. vtrique de mulso libatum. oppositus est apud nos, & Herculi, & Cereri * *Thomas*, qui monstra Deorũ confecit innumera; qui Parthos, Persas, Hircanos, Bracmanas adijt, atque ipsas Herculis columnas praeteruectus, fractis naturae claustris, nouum orbem terrae nouae Romae subiecit, multa religionis messe collecta. opportunè verò *Glycerius* occurrit, nomen sortitus à suauitate, atque dulcedine, quam ipse quoque est in poenis expertus, vt videlicet *Glycerius* opponatur mulso, quo libabatur Herculi, atq; Cereri. Agebantur hoc item die Romae Diualia, siue Angeronalia Angeronae Deę sacra in Volupię fano, quod pręsto fuisse Romanis putaretur, cum angina, quę fauces oppresserat, laborarent. at nostri veritatis pręcones liquidissima voce, atque clarissima semper fuerunt, quod *Themistocles* in primis praestitit, longè praestantior Atheniensi illo inter bellicas tubas, lituosque versato, qui hausto tauri sanguine sponte, sed temerè suffocatus est.

γλυκὺς *dulcis.* *Varro.* *Macrob.*

22 *Dettb.* XI. Kal. Decemb. Laribus feriae dicatę, & Compitalitij ludi dati; pro quibus spectacula nobiliora dat religio, in primis

mis

mis *Ischirionis*, qui à fortitudine fortitus est nomen; * *Zenonis* item militis Dijs illudentis; aliorum quoque triginta, quorum triumphales cineres meritò gemina laurus excepit, vt iure optimo in societatem eorum gloriæ conuenisse videantur, & *Honoratus*, & *Florus*. Numerabatur hic dies olim inter Aegyptiacos, hoc est inter infaustos, quo nihil se agere posse putabant, vnde manaret honor, ac decus. at docuerunt hi, nullum diem non esse posse triumphalem, nullum, quò virtus non possit efflorescere, etiam in media bruma. *Macrob.* *ἰσχυρὸς* *Fortis.* *Gyral.*

X. Kal. Ianuar. Fuit hic dies nobilis triumphis duobus; altero, quem M. Fuluius, Nobilior dictus, Proconf. de Aetolis, & Cephalenia; altero, quē Cōmodus Imperator de Marcomannis, Quadis, Sueuis, & Sarmatis reportarunt. verùm haud dubiè ille nobilissimus dicendus videtur triumphus, quem * *Victoria* ipsa de Decij Cæsaris sæuitia victa retulit. Romuli conceptus in hunc diem incidere creditus est, ac Laurent alia celebrata, ita dicta ab Acca Laurētia, quę Romulum ipsum infantem vel excepit, vel aluit. At verò Accæ Laurentiæ, quæ insigne scortum fuisse dicitur, quamobrem & lupa vocata, opponitur eadem *Victoria* virgo, cuius studium, atque cura in eo potissimùm versata est, vt plurimas virgines vno parthenone concluderet, Deoq; dicaret. 23 *Decēb.* 364 929 *Goltzius.* *Plut.* *Varro.*

IX. Kal. Ianuar. Præter septem, octauus dies Saturnalibus additus, qui Iuuenalis est dictus. eo Iuuenales ludi dati, in quibus cuilibet licuit, etiā magistratibus, ac puellis, iuuenili licētia vsque ad mimicos gestus, & leuitatem scenicā lasciuire. ac habuit postea Roma quas his opponeret; quadraginta videlicet numero virgines, quæ vel pudicitiæ, vel cōstantię mira dedere spectacula; quibus accedunt virgines etiā nobilissimę duę, *Tharsilla Gregorij* hierarchę amita, & *Firmina* Dagoberti regis filia, quę icirco videntur puigilio magni Liberatoris vnà conuenire plurimæ, vt quasi choream instituant virginū principi pariturę, ac testes sint integritatis. Illud autē multò magis visendum spectaculum fuit, quàm Iuuenales ludi, cum * *Gregorius* Spoletanus inter immites belluas, quibus obiectus est, placidissimè lusit. 24 *Decēb.* *Suet.*

VIII. Kal. Ianuar. Theseo fiebant Athenis sacra tum, cū Deus humano ore se obtulit terris. scilicet memorabant ab illo Creontem immanissimum regem occisum; in Attica 25 *Decēb.* *kal. vet.*

taurum; in labyrintho minotaurum oppressos. Seironem, Procustem, Schinin latrones infestissimos neci deditos, ac cętera eius acta; quæ omnia fieri cœperunt, cum orbis terrę Liberatorem suum verum agnouit. quæ nimirum cogitatio impulit, pręter * *Anastasiam*, viginti hominum millia, vt mortem potiùs inter flammas subirent, quàm Iouem agnoscerent dominum, mũdiq; rectorem; sed quòd in Insula Palmaria hęc acta sunt, indicat eos cecidisse victores. scilicet meruit puer Deus etiam gelu constrictus, vt tam multi tolerarent ignem obsesso delubro, quo se ad sacra receperant. tot videlicet, tamq; illustres faces collucere oportuit natalitijs summi Imperatoris. in quo visum est cęlum à terra vinci, cum ab illo vnicum sidus, ab hac penè innumera sint accensa. Soliti porrò sunt Imperatores, ac reges ab hoc natali Christi die auspicari imperium, atque regnum. nam, & Carolus magnus Romę coronatus, & Carolus II. & Othones duo, & Henricus III. & Costantinus XII. Imperatores inaugurati sunt; & Polonorum Dux Regium nomen vsurpare cœpit; & Balduinus tertius Rex Hierosolymitanus inunctus, & consecratus.

Thu. v. h.

26. Dit. 2b. VII. Kal. Ianuar. Nihil admodum insigne de vetustatis ruderibus erui potest. nemo scilicet heroum, ac ducum in dimicationem gloriæ venire est ausus; quippe omnia illa coronarum genera, ac nomina, muralis, obsidionalis, ciuicæ, castrensis, atque naualis, & si quæ sunt alia vni * *Stephano* cedunt; Capitolinæ omnes exaruerunt laureæ, cum vna hęc euiruit. Iam ut huius glorię partem aliquam degustaret *Marinus* Senator, posthabuit purpuram, & latum clauum. dedit de se vterque amphitheatrale spectaculum, *Stephanus* inter Solymeas aspides, *Marinus* inter libycas feras.

27. Dit. 2b. Kal. vet. 654. Golt. VI. Kal. Ianuar. Phœbo per triduum Romæ sacrificatum; quo item die illustrem egit C. Pompeius Sext. Cos. de Aesculanis, ac Picentibus triumphum. atqui succedere Solis festo certè nemo dignior potuit, quàm * *Ioannes*; non modò quia aquila cũ Sole conuenit, sed quia hic Sole clarior fulsit; dubiũq; reliquit, an adhuc subierit occasum. triũphũ verò idem maiore cum pompa, quàm *Pompeius*, egit, opimis spolijs Asiaticis onustus; Cerintho etiam, Ebionitisque perdomitis. Fuit & illa visenda triumphi species, quam postea exhibuere *Theodorus*, atque *Theophanes* fratres, ductis in pompa signis,

gnis,& imaginibus Cælitum. adiuncti verò sunt curruі,atq; subiecti non Africani leones, sed qui ad immanitatem addidit impietatem,Imperator Armenus Leo.

V. Kal. Ianuar. Alter hic dies etiam Phœbo sacer fuit Romæ;quo die postea à Iustino Imperatore in vrbe *Byzan*tina augustum illud templum dedicatum est D. Sophię, vt diuina sapientia magnitudine sui luminis obrueret superstitiosũ,& stultũ Phœbi cultum.At Solis cultui successere * *Innocentes* pueri, quamquã vixdũ Solis aspectu, ac lucis vsura potiti.ab impio rege videbantur extincti,sed quia occumbẽdo vicerunt,ijs se *Victor* adiungit.quàm verò feliei sorte ceciderint, indicare videntur ipso nomine,qui in hunc diẽ vnà incidunt *Butythÿ* duo.deniq;quoniã hi dicuntur flores Martyrũ, associat se ijs opportunè satis, & pulchrè *Florentius*. 28 Decẽb. εὖ bene. τύχη Fortuna.

IV. Kal. Ianuar. Tertius etiã hic dies Phœbo sacer fuit Romæ;illustris præterea factus est ob triumphũ L. Munatij Planci Proconſ.ex Gallia.sed illustrior ob illum,quẽ ex eadẽ Gallia retulit *Trophimus* præsul Deorum spolijs grauem. Triũphauit & * *Thomas* Anglicus de sæuitia impiorum,Romanæ libertatis assertor. atque vt horum auspicatissimus sit triumphus,& omni ex parte perfectus, accedunt illi laureati, *Victor* ad plausum,*Callistus* ad pulchritudinem, *Secundus*, & *Felix* ad omen, *Honoratus* ad gloriam. 29 Decẽb. 700 Gelt.

III. Kal. Ianuar. Triumphauit Q.Cæcilius Metellus Procõs.ex Hispania. sed haud dubiè ille dicendus est triumphus ornatior, quem egerunt cum cæteris laureatis * *Venustianus*,& *Honorius*;alter enim decorem contulit,alter decus. 30 Decẽb.

Pridie Kal. Ianuar. Q. Fabius Max. in consulatu Romæ obijt,itaque vnus,idemq;visus est,& tanti ducis, & anni ipsius occasus. iacuit tunc in luctu Roma, indixit atrata iustitium. at verò nunc dies hic nobis nec ater esse potest, quia candidissimæ virgini *Columba* sacer est;nec funestus,ac tristis,quia *Hilaria*,ei videlicet,quæ inter acerbissimas pœnas vim nominis ostendit sui. Habet verò Roma solatium, quo emortualem Q. Fabij diem compenset, *Fabiani* videlicet sanctissimi viri,ac præstantioris ducis natalem. quamquam non minorem hilaritatis,ac lætitiæ caussam nobis sufficit * *Siluester*,quo hierarcha religio regina inaugurata videtur;totũ illud decus,quod magnus Constãtinus ei detulit, huius auspicijs detulit. qua propter efflorescenti iam tũ per 31 Decẽb. Plin.

ambos religioni aptè hoc ipso die adiungitur memoria *Floris*, sed tamen martyris ; adeòq; illi aptè etiam adiungitur *Stephanus*, alter à primo . & hic *Stephanus*, & *Flos*, ex Sicilia sunt; nēpe ex Hybla & flores, & corollæ leguntur. sed non nisi diuinitùs factum videtur, vt sese offerrent brumali tempore vt constet, religionem perpetuo frui vere. quanta singulis ferè anni diebus tempestas tonuit ? quàm horribilis procella sæuijt ? quot turbines excitati? quæ fuit lucta ventorum, vt religionis agrum illa florum specie, illo decore spoliarent ? hoc tyrannorum furor , hoc totus Erebus est conatus . atqui sibi fraudi fuit impietas . actum est præclarè cum nostris . ferrum illud excolendo religioni vsui fuit . en sæuissimo anni tempore corollæ cum floribus . en quantum in decus, ac voluptatem illa omnia , vel probrosa, vel aspera reciderunt. *Rustica* verò insigni virtute matrona ad se pertinere rata est , sacrum irrigare rus sanguine, quem, vt illud lætiùs effloresceret, *Mineruinus* quoque, alijque multi vnà cum *Flore* fuderunt . Denique nihil accommodatius accidere potuit, quàm vt, cum Vates fausta precetur *Corona anni*, annus ipse desinat, & in *Stephanum*, & in *Florem* .



Kal.

Kal. Decemb. 1 Dub.

S. ELIGIVS

Episc. Nouocom.

Synop. *Oblatus per speciẽ est matri aquilæ instar. barbaros religione imbuit. anathematis vim prodigio confirmauit. cognouit sibi condonata delicta, balsamo è sacris lipsanis in caput lapso. soliũ ipse Galliæ Regi struxit*

ENCOMION 383.

Qua te, Eligi, consequar ingenij penna,
qui nasciturus dormienti matri prætetulisti aquilam?
abstinuerunt à præda, te insequente, stygis accipitres,
timuerunt fulmen tuum gigantes obsessores corporũ;
timuit & apud barbaros cultus Iuppiter tonans.
abluisti sacris aquis, quos alluebat Oceanus.
Iaculante te præsule anathematis fulmen,
non semel concidit exanimis ante pedes reus.
cum interdixisses ritè sacris,
campana æra pulsa abstinuerunt sono;
muta fuere delubra,
attonita tuæ sententiæ tonitru.
at contra tibi obsequentes, ac deuotos reos
fractis compedibus è carcere euolare iussisti.
cognouisti prodigio deletas tibi vitæ labeculas,
mirè stillante in caput vnguento è Cælitum lipsanis;
felix reus, cui flagrans supplicium ignis
cessit in fragrantiam opobalsami.
Clotario Regi Francorum tua manu soliũ elaborasti;
quid mirum, quòd tales nunc Gallia Reges habeat,
qui regium decus putant, fauere sacris,
quando tu sacrorum antistes ijs fabricatus es solium:
Demum obortum è cœlo est tibi animã agenti lumẽ;
expressisti videlicet intentam Soli aquilam moriens,
quam prætetuleras oriens.

2 *IV. Nonas Decembr.*

Dnth. S. FRANCISCVS XAVERIVS

Apoſtolus Indiarum .

Synop. *Petri fabri conſuetudine delectatus ſe Ignatio tradidit. Oriētis maximè bono natus: terra, mariq; prodigijs inclytus, & multis, et magnis. diù poſt mortē erutū è calce corpus inuctū eſt integrū, immò fragrās odore.*

ENCOMION 384.

Quam conſtituā, heros magne, tuę laudationi metam,
qui conſtituiſti religioni nullam?
excitaturus altiſsimum ædificium gloriæ
commodè incidiſti in Petrum Fabrum,
qui & firmitatem afferret materiæ, & artificium operi.
cum frater eſſes Magdalenæ, ſed virginis,
non modò nullas contraxiſti ſordes in tumulo,
ſed inde extraxiſti plurimos,
in primis vnum penè quadriduo ante defoſſum.
At tibi parum fuit ſepulto eſſe ſpiranti ſimilem,
niſi etiam ſpirares odorem.
Vnus impleſti maria, terraſq; prodigijs.
euocaſti è montium ignitabulis cinerem,
non abiturus in tuum.
imperaſti ventis, quos ſuperaſti curſu.
nouus Atlas noui orbis, preſſus licet ingenti pondere,
attolli tamen ſæpe es viſus è terra,
libratus in aere lance pietatis.
cum ſal eſſes terræ, abſtuliſti ſalſedinem mari,
feciſti fluctus dulces, vt alliceres ſocios:
totum Oceanum quaſi oram feciſti piſcariam,
cum ille lacrymas excepit tuas,
cęteri ex Oriente vniones efferunt, tu intuliſti:
Vt ventis excitatum ſopires mare,
inieciſti in illud morte ſopitum Deum.

Xerxes

Xerxes dementer inflixit irato mari plagas,
tu sapienter illud diuinis placasti plagis.
seruauit musicum hominem in mari delphin,
seruauit tibi penè naufragum Deum cancer.
fuisti tunc Sol in Cancro, nec desijsti esse in Virgine.
mirum dictu. piscis expiscatus est Deum.
Petro piscis argentum, tibi quiddā attulit auro maius.
vltra Cancrum non licet in luce progredi Soli,
at tu, præter cancrum, ad alia progressus es signa;
nempe in tuo Signifero terminus non est signis.
proiectus est à Constantino in mare vnus è clauis,
confixit eo mare, ne commoueretur in fluctus;
sed superasti tu Imperatorem, vel pietate, vel facto;
stetit tibi mare firmius, quia clauis confixum tribus.
fecisti tutum, ac facile iter Oceani,
nisi cum in laudibus excurritur tuis.
implicuisti te loris, explicaturus puerperas partu;
tuo illæ pudico constrinxere se balteo,
vt opponerent hunc incestæ Veneris cesto.
nempe tibi committi hominum debuit ortus,
cui commissus est Oriens.
non pateris, fœtus vel in vtero morari, vel mori;
vt quā plurimos possis, & quā ocyssimè piè cōplecti.
nisi veterum desiperet sapientia,
nulla de re philosophatus esses libentius,
quàm de innumeris Democriti Mundis.
amantis cordi nihil fuit satis,
precantis ori nihil crebrius, quàm satis:
potuisti cruri inijcere vincla, non cordi;
seuerus in te, nullum admisisti laxamentum,
nisi cordis;
tunc hoc laxius fuit, cum inter rerum angustias.
ideò saltui fuisti assuetus à puero,
quia daturus eras lętæ religioni tripudium.
tibi crura deuinxisti, cęteris manus,

quia

quia duxisti nationes in triumpho captiuas.
tulisti tecum in bellum, quas ijs inijceres, compedes,
Plut. quasi certus victoriæ, more Laconum.
Fuisti vndique candore pulcherrimus,
tametsi dormientis humeris niger insedit Aethiops;
auspicatior tamen fuit is coruus,
Val. quàm quæ Claudij Cæsaris humero insidens aquila
auspicium olim dedit imperij.
at te, quem non terruit Aethiops teter,
perterruit vel in somnis Venus blanda,
inuenustior tibi Venus est visa, quàm Aethiops.
sed falsum somnium fuit illud, & vanum,
Virgil. quia porta exiuit eburna,
cessit videlicet somnij fœditas in candorem,
quamquam ad decus fecisti florē cruore purpureum.
scilicet maximè imbellem declarauit se Cupido,
quia te aggredi non est ausus, nisi somno languentē;
sed cæcum superasti, & aptè, & facilè, clausis oculis,
nemo tam strenuus fuit vigil, quàm tu dormiens.
potuisti à domitis barbaris dici Indicus,
sed illustriùs à deuictis Dijs dici Diuinus.
spoliasti Erebum, destinatam eripuisti prædam,
pauperem fecisti Ditem.
post profana delubra diruta, & aras euersas,
calcis meruisti gratiam,
quia eripueras eam impio vsui.
innumeris signis confractis, & comminutis,
delectatus es in vita Deorum puluere,
ideò in morte caruisti diuinitùs tuo.
mortuis multis mirè produxisti vitam,
iussisti (nouum prodigium) Parcas esse prodigas.
meritò tu quoque, postquā humatus, visus es viuere,
integer à morte, quia integer vitæ.

III. Nonas Decembr.

S. BIRINVS

Episc. Dorcest. Decemb. 3.

Synop. *Nauigans ad Saxones religione imbuendos, cum oblitus esset in littore sacra supellectilis, è naui in vndas insiliens, mare traiecit. tum rediit mirè ad nauim. surdos in primis, ac cæcos sanauit.*

ENCOMION 385.

Pauca de Birino fert fama, sed mira.
missus à hierarcha Romano ad occidentales Saxones
molles fecit Saxones, duras vndas.
conscensa naui oblitus sacræ supellectilis in littore,
insilijt in mare, salum ei pro solo fuit.
fecit, vt verè diceretur marmor.
redijt victor, sacris onustus spolijs.
pace dixerim tua, religionis princeps, Petre,
calcasti tu pede vndas, sed angustas Galilææ,
at hic superbos ampli Oceani fluctus;
tu leuis, hic sacrorum instrumentis grauis.
interea nauis steterat turgidis frustra velis,
Birini præstolata reditum,
nec echeneide retenta, nec anchora,
præter firmam præsulis fidem.
vix ille appulerat ad oras Saxonum,
cum lapidei corruerunt Dij,
eodem Birini pede calcati,
quo fuerat vnus ex præcipuis, Neptunus.
statim cæcis lucis largitur vsum,
vt spectaculo pascant oculos pulcherrimo,
casu videlicet ruentium Deorum turpium.
aures quoque surdorum aperit,
vt plures habeat auditores,
qui sibi de religione loquenti plaudant.

Pridie Nonas Decembr.

4 Decemb.

S. BARBARA

Virgo, & Martyr.

Synop. *Patrem infestum, & sibi, & religioni habuit: in turrim inclusa, Deorum simulacra inde deiecit. crucis signum impressit marmori. saxum se aperiens eam excepit ad tutelam. pater impius ictus est fulmine.*

ENCOMION 386.

Nullus est sermo tam comptus in Latio;
qui par sit ornamentis Barbaræ.
rectè hoc sortita est nomen
à deuicta barbarie, vel paterna.
In turri clausa seruauit pudorem tutiùs.
non est ausus Iuppiter, vt olim Danae,
illabi turpiter imbri aureo,
ne timeret hoc probrũ, signũ eius cõminuit aureum:
quos Deos deturbare de cælo non potuerunt gigãtes,
egit præcipites de turri puella.
hæc verè dici debet turrita, non Cybele.
illa procaces edidit Deos, hæc perdidit,
tot hæc currui subegit leones,
quot carnifices, quot tyrannos.
nouum prodigium: necari virgo non poterat,
nisi patrem nacta esset paricidam.
scopulos hæc molliuit, & marmora,
durities tota abijt in parentem;
excepit enim marmor impressam digitis crucis notã;
excepit ad tutelam virginem se aperiens cautes.
meritò qui extincto amore obriguit pater,
supernè iacto arsit fulmine.
at contrà ab alijs auertere dicitur fulmina,
non est, cur huius præsidio tecti timeant fulmina,
quæ fregit Iouis in simulacro fulmen.

Nonis Decembr. 5 Decēb.

S. SABBAS

Abbas.

Synop. *Mansuefecit leones: KaKadamones larvatos elusit. Cœnobium Lauram nomine condidit. aquas ex arido elicuit saxo. ignem vagantem compescuit preci- bus ad Deum fusis: multa vaticinatus est verè.*

ENCOMION 387.

Vt virtus virefceret pulchriùs tua, petijsti filuas,
vrbe relicta, vrbanas fecisti feras.
leones, quos Roma per vim iubxit in curru,
ad ministerium nutu habuisti paratos.
quin & stygiæ laruæ ferarum forma cefferunt,
belluas spreuisti fictas, qui domueras veras.
felicius Roma triumphasset,
si tales imperatores fuisset nacta,
qui fictas feras acriores veris subijcerent iugo.
Iure virtutis asceterio, quod condideras,
nomen indidisti Lauræ,
tam immanium videlicet monstrorum domitor;
assuefecisti sociorum oculos ad lauri ramos,
vt assuescerent triumphare de styge.
significasti diuino addictis obsequio,
non timenda cæli fulmina laureatis.
elicuisti eodem in loco mirè de rupe aquas,
vt & ipsi discerent rigare lacrymis lauros.
vicisti inter religionis hostes gigantem alterum
nomine Mimantem, ausum obniti Deo.
Siluano quoq, vaticinatus es dignū nomine suppliciū.
prædixisti, paullo post subito arsurum incendio.
at te impunè accenso subeuntem camino
reueritus est ignis. metuit scilicet extingui,
quia prodigiosè aquas eduxeras nutu.

6 Decēb. *VIII. Idus Decembr.*

S. NICOLAVS

Episc. Myræ.

Synop. *Adhuc infans abstemius erat à lacte, sexto hebdomadæ die. clam proiecto auro tutatus est pudorem virginum. hæreticos insectatus est. mortuos suscitauit multos. ossa prodigiosè diffluunt nectare.*

ENCOMION 388.

νίκη Victoria — Victoris meritò nomen assecutus es nascens;
qui à sinu matris vicisti amorem vberum,
eo imprimis die parcus fuisti ducendi lactis,
quo Deus prodigus fuerat educendi sanguinis.
maior es orbe, qui miracula orbis septem
effecisti, vt essent innumera.
cauisti pallente auro,
ne purpureus pallesceret metu pudor:
puduit te interdiù largiri opes,
at nihil hoc est illustrius factum,
tot enim oculi noctu spectauere, quot sidera:
gauisus est tamen pudor,
tutorem sui nactus pudentem.
fecisti auro, ne pudor esset venalis.
eripere quodámodo visus est virginē Plutoni Plutus:
viuens effudisti aurum, mortuus nectar.
desijt perennibus scatebris suis
siticulosa dici Apulia.
Horatius — Arius te amarum habuit, nos nectareum:
acerbus fuisti ore, sed impijs; dulcis osse, sed pijs:
opposuisti Acherontis vndis cælestes tuas,
reuexisti inde non semel Manes.
dignum esset & tuum nectar, vt illud vetus,
quod vrna conderetur aurea,
nisi malles, aurum seruire pudori, quàm nectari.

VII. Idus Decembr. 7

S. AMBROSIVS Decemb.

Episc. Mediol.

Synop. *Apes insederunt in eius infantis labello, quod eloquentiæ omen fuit. hæreticis restitit. Theodosio Imperatori ob cædem immaniùs factam aditum templi interdixit, ac sibi supplicem prostrauit.*

ENCOMION 389.

Omnem Natura pingendi artem in Ambrosio vicit,
in labellis, & genis rosas, in ceruicibus expressit lilia.
accurrerunt apes, vt componerent mella.
fecerunt, ne sola Græcia de suo iactaret Nestore,
quòd ex eius ore melle dulcior manaret oratio;
ne soli Romæ suus videretur Cethegus,
medulla Suadæ, flos illibatus populi. Ennius
Apem se ostendit, cũ insectatus est religionis fucos,
cum odit fumum, & fastum principum.
Theodosius in primis aculeum sensit impressum.
expalluit ipsa purpura ad vultum irati;
victricem, ac generosam Cæsaris aquilam
hic in pauidam vertit columbam.
timuerunt etiam triumphales lauri
Pontificium fulmen.
scilicet ei aditum delubri clausit,
cui imperanti claustra patebant Oceani.
vidit illa ætas inusitatum spectaculum,
hærentem antistitis infulati pedibus
frontem diadematam.
plus ad Imperatorem humi abijciendum potuit
pondus verborum, quibus ab hoc est pressus,
quàm imperij, quod sustinebat.
nulla maior ad aras infulata cæsa est victima,
quàm Cæsar ipse vittatus.

VI.

8 Decemb. *VI. Idus Decembr.*

MAGNA DEI MATER

Concepta sine labe.

Synop. *Alluditur ad illud. Nondum erant abyssi, & ego iam Concepta eram &c. ostenditur, non decuisse, futuram Dei Matrem primigeniæ labe infici. idq; varijs rerum imaginibus adumbratur.*

ENCOMION 390.

Scilicet & magna Dei parens intereat à paricida?
pænas luat eius labis, quam partu eluet?
vmbram subeat infelicis arboris,
quæ feliciter obumbranda numine?
at prior est gratia floris, quam austeritas pomi.
Infectæ nè semel veneno venæ reficient Deum?
ante illa seruiat Inferis, quàm imperet Superis?
captiua nè olim, vtero capiet Deum?
non ante vitam pariat, quàm pereat?
Immò careat omnino macula,
quæ ante maculosam Lunã fuit præscituta conceptu!
nesciat pondus, quia nondũ librata ponderibus terra.
non iugulet illam hostis,
quia nondum rigebat in aciem ferrum.
non sentiat anguis morsum,
quia nondum hic se contorserat vafer in spiras;
procliuis non sit, ac præceps in nefas,
quia nullæ montium decliuitates in valles;
commune naufragium non patiatur,
nondum diffuso cum euripis Oceano.
circumdet hanc tutela Deus, antequã pelagus vallo.
fulminis non ardeat ictu, nondum concretis nubibus.
illudat hosti, quæ lusit in orbe terrarum.
collum, quod simile præcelsæ dicitur regiæ turri,
In cant. nulla vis curuare poterit iugo.

V. Idus Decembr.

S. GORGONIA 9 Decēb.

Soror Greg. Nyſ.

Synop. *Alluditur ad eius nomen. oppoſita Gorgonibus dicitur. ornamenta virtutum, quibus affluxit, non alio laudatore digna fuere, quàm fratre. ſuccumbit omnis aliorum oratorum vis dicendi.*

ENCOMION 391.

Nihil habuere infeſtius Gorgones, quàm Gorgoniã;
odit hæc voluptatis illecebram æquè, ac Meduſam.
æneum oppoſuit clypeum fortitudinis.
hoc ipſa præſtantior Perſeo,
quòd nec illius ſpeciem intueri voluit in clypeo.
confodit Meduſam tamen, ac vicit.
non opus Mercurij talaribus fuit,
virtus illam pennis extulit ſuis. Mithol.
quos Gorgones circũdediſſe dicũtur angues crinibus,
hos eliſos manu ſubſtrauit pedibus.
non ſtuduit auro flaueſcere,
ſed ferro liueſcere
non opere cinerarij vibrare capillum,
ſed verſare mente naturæ cinerem.
vnum habuit Gorgonia proprium Gorgonis, &
quòd ſpectatores tantæ virtutis
ſtupentes reddidit, & quaſi lapideos,
tametſi pietate mollitis erumpebant lacrymæ.
nempè digna Gregorio fratre germano;
nam hic quoque attonitos reddidit populos,
quà ſpectaculo virtutum, quà magiſterio doctrinæ.
inchoatam ab hoc Apelle picturam ſororis,
perficere audeat nemo.
ſed hòc Gregorij, quàm Apellis, pictura venuſtior,
quòd hic Venerem, ille aduerſariam Veneri pinxit.

10 Decemb. IV. Idus Decembr.

S. EVLALIA

Virgo, & Martyr.

Synop. *Martyrij cupidissima clam inscia matre domo profugit. tyrannum adijt, religionem professa est. ignem constantissimè pertulit. visa est à morte instar columba candidissima in coelum euolare.*

ENCOMION 392.

Patriam habuit hæc Emeritam nomine,
adhuc puella stipendijs virtutis emeritis,
in rudimentis ætatis iam rude donata.
clara natalibus, sed clarior pugnis;
prætulit crepundijs sonitum tubæ,
aureis monilibus ferrum.
penè è sinu matris prodire gestiuit in campum,
non alienę cædis amore, sed suæ,
ruit in pretium sanguinis.
leænæ similis inhiauit ad prædam,
vix à lacte depulsæ. *Horatius*
noctu, solùm cœlo teste, domus effringit fores,
manè generosa se sistit tyranno,
palam spurios execratur Deos.
stupet ille exardescentem in vna puella
omnem veterum gigantum audaciam.
stultè agit. ardens religionis tuendæ studium
extinguere conatur igni.
ilicet alacris in paratum insilijt rogum;
trepidos terruit atrocior ipsa lictores.
Apotheosis illa, non ignominia fuit.
quippe euolare in cœlum è pyra visa est columba,
altius, quàm olim è Cæsarum bustis Aquila,
at rogus extingui solitus, vt ebrijs gloria, mero, *Resount.*
extinctus est virgini candidæ, ac sobriæ, niue.

III. Idus Decembr. 11 Decēb.

S. DAMASVS

Pont. Max.

Synop. *Cælitum templa ornauit carmine, hereticis acre bellum indixit, Eunomio in primis, & Macedonio. Arij in Dei filium impij fraudes, & perniciosæ doctrinæ venena Græcis literis tecta retexit.*

ENCOMION 393.

Profectus hic ab Occidente religioni attulit lumen.
insignior fuit Hippocrenes fonte, quàm Tago.
inseruit Pontificiæ tiaræ etiam lauream,
simul & fidei magister, & fidium.
sceptra habuit infra se, plectra secum.
sacram dedicauit ædem Laurentio laureatus;
apud Pompeij theatrum excitauit templa Cælitum,
quorum videlicet virtus proposita spectaculo fuerat,
sed maiore cum plausu.
præscriptas ab Eunomio religioni leges
falso nomine bonitatis ornatas damnauit. εὐ bene νόμος Lex.
Macedonium fregit arma mouentem Romæ.
audacior Macedo, quàm rex Macedonum fuit,
dictus est magnus, sed cum maximo non pugnauit.
potuit Damasus à victoria Macedonicus dici,
nisi maluisset pastor, quàm Imperator dici.
orbi terrarum ingemiscenti,
quòd circumuentus esset Arij fraude,
abstersit lacrymas & sapienter, & cautè.
illum tendentem insidias Græcis notis
notauit impium Græca fide. vide adag.
scilicet similitudine vocis dissimilem fecerat ὁμοούσιον
Deo parenti filium. ὁμοιούσιον
sed qui aras insecutus est Arius inuidè,
apud haram crepuit turpiter.

12 Decemb. *Pridie Idus Decembr.*

SS. ALEXANDER, ET EPIMACHVS Martyres.

Synop. *Alexander hic prefertur alteri Macedoni. coniectus est in vincula. subijt acumen nouaculę, & mucronem gladij. tandem vnà cum Epimacho in ignem magna cum animi constantia coniectus est.*

ENCOMION 394.

Alter habitus esset hic Alexander,
nisi ille maluisset dici filius Iouis, hic hostis.
at non impius modò, sed amens fuit,
μάχομαι Pugno. qui hunc cum Epimacho lacessiuit ad pugnam,
quorum alter pugnam præfert nomine, alter re victor.
Plut. scilicet Alexandrum coniecit in vincula,
cui auspicium fuit imperij nodus;
admouit & gladium, quo impleret oraculum.
nouacula quoque vsus, factus ex tyranno tonsor,
scilicet expoliuit potius, nouauitq; virtutem.
Val. Max. stupuit olim Roma cernens præcisam nouacula cotē,
sed maius fuit hic, quod stuperet,
& obtusam nouaculam, & procusam in cote virtutem.
plus hi egerunt in carcere, quàm Alexander in cāpo;
plus hi in rogi cinere, quàm ille in belli puluere.
admiratus est olim Macedo
Calanum philosophantem in pyra,
at Alexander hic sapientior in igne, quàm Calanus.
cum tyrannus coniecit in ignem hūc cū Epimacho,
contra se procudit duo belli fulmina.
qui inter carceris tenebras tam peritè pugnarunt,
quid egerunt in luce flammæ?
profuit ad victoriæ decus certamen illustre;
νικημαχος Victor in pugna. nam alter factus est magno maior,
alter ex Epimacho nicomachus.

Idi-

Idibus Decembr. 13 Decemb.

S. LVCIA

Virgo, & Martyr.

Synop. *Expenditur beneficium, quo in tutela habet oculorum lumen. nequicquam igni damnata est. ad lupanar duci nulla vi potuit, licet adhibitis bobus, vt eam traherent. tandem ferro percussa.*

ENCOMION 395.

Acuenda est in eius laudem acies mentis;
cuius in tutela est acies oculorum.
humani corporis partes impiè commiserant Dijs,
Soli cor, Mercurio linguam, Marti sanguinem.
at nemo certè Deorum præesse potuit oculo,
quia ipsi vnà cum cultoribus cæci.
eius est tutari lucem, cui inditum est nomen à luce.
cùm hanc tyrannus consumi iussit igni,
non solùm egit immaniter, sed stultè,
siquidem ignem armauit in lucem,
sed exsplendescere cœpit illustrior.
Eutychia hæc matre nata, hoc est bona Fortuna, εὖ bene. τύχη Fortuna.
nihil tamen Fortunæ debuit,
quia nihil habuit commune cum rota,
ad lupanar trahi non potuit
nequicquam adhibitis plaustri rotis,
quasi columna stetit immobilis.
erexisset illi posteritas eiusmodi monimentum,
nisi se ipsa fecisset columnam.
sed vt insculpi possent laudis notæ, subijt ferrum.
nunquam sponso Deo magis incaluit,
quam cum stabilis obriguit in marmor.
qui ad illam trahendam admoti sunt boues,
hoc vnum sunt operati prodigio,
quòd exculta religio magis est facta frugifera.

14 Dub. XIX. Kal. Ianuar.

S. AGNELLVS

Abbas.

Synop. *Recens natus concinuit salutationem Virgini dictam. tutatus est Neapolim ab hoste viuens, cum vexillo visus, deinde post mortem cum face. duos in primis sanauit ęgros, ambos Leones nomine: fures acerbè odit.*

ENCOMION 396.

Pulchrè auspicatus es, Agnelle, prodigia.
trimestris infans balatu salutasti Dei matrem;
nempè debuit tam candida virgo ore salutari lacteo;
præcocem habuisti pietatem.
nihil nomine mollius, nihil re fortius.
testis patria tuis tecta præsidijs.
manu, quam erectam in preces armaueras,
visus es in hostes efferre vexillum.
vnius signiferi vultus
barbaros fugauit innumeros;
agni aspectus Africanas exterruit feras.
aureum tibi meritò fuisset vellus,
nisi vltrò respuisses aurum;
candidus videri maluisti, quàm aureus.
multa gessisti mira. hoc in primis edidit fama;
quòd duos curaris ægros, ambos Leones nomine;
quæsierunt opem ab vno agno Leones duo.
alterum ore in terram prono
excitasti ad cæli conspectum, iucundum tibi,
alterum solidasti paralysi solutum.
etiam ab obitu barbarorum fregisti impetum,
sed prætulisti pro vexillo facem,
ne videlicet hostis te putaret extinctum.
nihil magis odisti, quàm furem;
mira res. repetijt pœnas agnus à lupo.

XIX. Kal. Ianuar. 14 Decemb.

S. SPIRIDION

Episc. Cypr.

Synop. *Cyprius patria fuit. amauit pauperes. eorum vni pignoris loco anguem dedit, in aurum mirè conuersum: Arianum doctrina tumidum confutauit sola pietate nixus. erutus est illi impiè oculus ab aduersarijs.*

ENCOMION 397.

Natus hic in insula Cypro multos eripuit Veneri;
venustam fecit Cyprum, cum turpem fecit Cypriam;
abstulit illi cognomentum Aureæ, Gyral.
cum in egenorum vsum sacrauit aurum.
in primis vni subuenit inusitato prodigio;
nam cum pignus illi non suppeteret diuiti dandum,
sufficit ipse ad naturæ stuporem,
accepit è sepibus conuolutum in se anguem,
manus contactu eum mirè conuertit in aurum;
ablatum est quod læderet, remansit quod alliceret,
scilicet aurum collectum in spiras:
datum est pignus; quo reddito, aurum redijt in anguē.
hoc non potuit Midas; minor est Regis fabula.
miretur Aegyptus, Mosis virgam in anguem verti,
at mirabilior forma anguis in aurum versi.
vtrumque appendatur in lance prodigium,
illud erit ligni pretium, hoc auri.
quamquam eum aureum fecit colubrum,
metuendum esse ostendit aurum, non colendum.
attamen idem in cœtu Antistitum infensus Ario,
non aureo dicendi genere sophistam egit,
sed rudi pietate eos, qui sapientes habebantur erudijt.
nihil stultius egere aduersarij,
quàm cū eruto oculo, facere cū voluerunt Cyclopem;
quippe habuerūt, qui contra ipsos fabricaretur arma.

XVIII. Kal. Ianuar.

15 Decemb.

S. CHRISTIANA

Captiua.

Synop. *Ancilla hæc in bello capta tanta virtutis, atque animi fuit, vt sola religione vera imbuerit Ibericam gentem vnà cum Rege, cuius filium ab ægritudine corporis miro modo curauit.*

ENCOMION 398.

Tuum vetuſtas nomen preſſit ad gloriam;
vt vel captiua diceréris, vel Iberica.
nobilis, quòd captiua triumphum egeris,
illuſtris, quòd vna ſubieceris Iberiam.
capta es in Iberico bello pia mulier,
vt captiuos faceres impios Deos.
parum dixi; vt de Dijs faceres ſtragem.
experti ſunt in fœmina bellum Titanico maius;
erubuerunt illi ante pudore, quàm ſtrage,
quòd caderent à ſerua Dij.
principi religionis fraudi fuit ancilla,
tu in ea amplificanda fuiſti auxilio.
confirmaſti quoque rem prodigijs;
ægrum Regis filium, fruſtra imploratis Dijs,
diuinitùs ipſa curaſti;
ſed eum auro ante ſpoliatum, ac purpura
in lacero, ac vili abijci iuſſiſti linteo,
ſcilicet vt eſſet ſoli religioni pretium.
abluiſti ritè Regem, coniugem, regiamq; prolem
ijs manibus, quas cum capta es, onerauerat ferrum.
non tam ſe diuitem putauit Iberia
aurifluo Iberi fonte, quàm, quo luſtrata eſt, tuo.
vnam te agnoſcunt eius gentis Academię magiſtram,
vnam delubra, atque aræ antiſtitam.
Ibericam te dicerem, niſi præſtaret dici captiuam.

XVII. Kal. Ianuar. 16 Decēb.

S. ALBINA.

Virgo, & Martyr.

Synop. *Dum membratim ferro secaretur, subitò terra mouit. per testacea fragmenta, tracta, & excruciata. tum oleo peruncta, & in ignem iniecta. ad vulnus porrecta impij lictoris manus repentè exaruit.*

ENCOMION 399.

Felix Campania cœpit etiam dici victrix,
cum Albinam Formijs eduxit in campum.
vicit Amazonum gloriam generosè certando.
puella inter aulæ blandimenta, & aurum nata
vidit irretortis oculis vibrantem aciem ferri.
non putauit, se dignè triumphare posse,
nisi Albina indueret purpuram
hoc pulchriorem, quòd tinctam cruore suo.
ferocior ipsa fuit animo, quàm parens Natura.
quippe risit ipsa ad pœnas suas, Natura horruit.
dum membratim dirum in modum secaretur ferro;
stetit puella, tellus intremuit;
se quoque motu facto secuit rimis,
at illi membris incisis virtus integra mansit;
super fragmenta fictilia trahi iussa,
frangi ipsa non potuit.
nunquam gauisa dicitur magis,
quàm cum perfusam se vidit oleo,
vt inijceretur in flammas,
putauit, sibi athletarum more pugnandum,
cinerem rogi datum pro theatri arena.
non potuit in illam distringere ferrum lictor,
prodigiosè siccata est eius manus, & meritò,
quia tam crudele spectaculum
videre voluit siccis oculis.

XVI.

17 Decemb.

XVI. Kal. Ianuar.

S. LAZARVS

Frater M. Magdal.

Synop. *Ostenditur magnitudo prodigij, cum ad Christi vocem prodijt è sepulcro, inuolutus licet, & colligatus fascijs sepulchralibus. Galliam deinde adijt, vt eam vera religione imbueret.*

ENCOMION 400.

Renatum hunc è suis penè cineribus
dixisset Fama phœnicem,
nisi phœnix inter flammas, hic inter lacrymas
nouam esset auspicatus vitam,
aridus stipes, immò iam putris
refloruit ad vberes lacrymas Dei,
sed terruit simul ille vocis imperio Inferos;
infremuit more leonis ad prædam,
refixit, fletu mollitus, adamantinum necessitatis clauū.
citius est hic excitatus à morte,
quàm si fuisset à somno.
non potuit mors tenere, quem vita vocabat;
surda omnium votis non cœpit audire,
nisi Deo vociferante.
moram nullam fecit, scilicet sibi metuens,
ne vno negato, iacturam faceret omnium.
liberum statim reddidit, antequam cõpedes solueret.
nisi nomen fuisset expressum,
ex S. August. ad vocis imperium cuncti adstitissent Manes.
quid illa magnificentius, aut potentius voce,
quæ ante corpori reddidit animum,
quàm aeri sonum?
amauit hic maximè Gallias,
ibi versari voluit, qui refloruerat vita,
vbi futurum erat, vt regia efflorescerent lilia.

XV.

XV. Kal. Ianuar.

18 Dusb.

S. AVXENTIVS

Episc. Mopsuest.

Synop. *Iussus ab Imperatore diuinos honores tribuere Baccho, expressa ad eius aram vua, & oblata, parere noluit; quamobrem ad ignominiam discinctus est balteo militari, quod ei cessit in decus.*

ENCOMION 401.

Apud accensam Baccho aram exarsisti ad pugnam;
scilicet nemo bellatorum aptior aduersus ebrium,
quàm tu sobrius;
nunquam tam liberè verba fudisti,
quàm cum increpuisti Liberi sacra,
iussus apud eius simulacrum exprimere vuas,
malle te dixisti, tuum exprimi sanguinem,
vicisti vltimæ barbariæ domitorem primum;
triumphalem illi abstulisti hederam,
adhærens tu religioni firmiùs;
palmam optasti manu præferre, non thyrsum;
non implere insano vlulatu nemora,
sed pio gemitu templa.
ablatus est tibi ad probrum militaris balteus;
hòc illustrior fuit victoria, quòd vel à discincto parta. *Vegetius Michel.*
cum Bacchum inter Gratias coli vidisti,
habuisti videlicet tyranno gratiam,
quòd te imperatorem fecit ex milite,
discinctus captiuum in triumpho traxisti Liberum;
soluentem animos mero deuinxisti victor.
versatus inter Martis cornua, fregisti Bacchi,
damnasti orgia, quæ armantur in iurgia.
Trieterica æterno sugillasti dedecore.
subiecisses, dignior quàm ille, triũphali currui tigres,
nisi pastor factus vertisses tigres in agnos.

19 Decemb.

XIV. Kal. Ianuar.

S. NEMESIVS

Martyr.

Synop. *Calumniam ei falsò imposuere Ethnici, inflammati religionis odio, quòd rapto viueret. itaque impiè igni damnatus est vnà cum prædonibus. alluditur ad Nemesis nomen, quam scelerum vindicem putarunt.*

ENCOMION 402.

Ipsa sibi fraudi est semper impietas,
in ipsam recidunt tela, quæ iacit.
vt Nemesium sibi infensum de medio tolleret,
calumniam imposuit, eum rapto viuere;
sed qui sibi quicquam ereptum doleret,
inuentus est nemo, præter Deos;
hi sibi diuinos eripi honores acerbè conquesti;
cultum finxere suum, quem Numini rapuerant vero;
ipsi potius vafri diuinitatis fures.
quia ardent ira, ardere & hostem suum volunt;
curant igni damnandum inter prædones.
nihil fuit seruo gratius, quàm imitari herum,
nam & latrones ille socios mortis habuit;
idemq; amoris flamma æstuauerat moriens;
siti illi ardebant viscera, huic igni venæ,
vnum fuit discrimen (det magnus herus veniam)
mors Nemesij videri potuit certè illustrior,
quia ille inter subitas occubuit tenebras,
hic in media luce flammarum.
lætissimus obijt, nisi quòd vnum doluit,
quòd neuter ex prædonibus socijs resipisceret.
sed cinis ipsius minatus est puluerem Dijs;
fregere alij signa, eius exemplo constantię.
fictè dicta est vltrix reorum Dea Nemesis,
verè vltor Deorum Nemesius.

XIII. Kal. Ianuar. 19 Decb.

S. PHILOGONIVS

Episc. Antioch.

Synop. *Causidicus hic antea fuit, postea Episcopus creatus: vtrumque munus confertur, & vtriusque proprietas indicatur, sed Pontificatus praefertur. insectatus est hereticos acerrimè.*

ENCOMION 403.

Factus es, Philogoni, ex causidico præsul;
patronus fuisti, vt disceres fieri pater;
quos habuisti clientes, adoptasti in filios.
voluisti priùs alijs prodesse, quàm præesse.
defendisti antea sordidatos reos,
postea eluisti reo sordes animi rei,
fulgurasti dicendo, Pericle acrior,
metuendus in primis anathematis fulmine;
tutatus es multos è rostris,
tutos à salutis naufragio reddidisti plures,
faueras innocentiæ verbo, deinde eam re fouisti,
Pontificatu illustrior, quàm clientela,
non iam clamosus in foro, sed suasor in templo.
deprecatus es calamitates à tuis
efficacius prece, quàm schemate;
laudabilis, quòd animos flexeris,
laudabilior, quòd direxeris,
perturbationes felicius sopijsti, quàm excitasti.
fuit oratio melle dulcior, vita Sole clarior.
incidisti in Arium, Catilinæ audacia parem;
extorsisti è manu intentam delubris facem,
expulisti eum non ex vrbe, sed ex orbe terrarum,
patriæ pater tu potiùs dicendus, an gentium?
par Tullio; nisi quòd auguralem lituum ille, sed leuior,
tu Pontificium gestasti, sed grauior.

21 XII. Kal. Ianuar.
Decemb.

S. THOMAS

Apostolus.

Synop. *Ostenditur magnitudo beneficij, quòd in Christi vulnera digitos, & manum inseruerit. narratur prodigium de vitis palmite, quæ in eius manu quotannis germinare, & fructificare dicitur.*

ENCOMION 404.

Numeretur hoc in prodigijs Thomæ primum;
quòd in fide occidens attulerit Orienti fidem.
qui voluit mortis adsciscі socius, à rediuiuo desciuit.
post imperatoris victoriam deseruit castra.
ad signa non redijt, nisi post visa vulnerum signa.
recrudescere voluit vulnera matura iam gloriæ;
sed dum ea refoderet loca, confossus est telo.
Dei filius eũ, quẽ impensè amabat, admouit pectori,
at Thomam inseruit.
penitùs hic cor ipsum pertentauit manu;
meritò Reges ritè lustrauit aqua.
digna manus fuit cordi admissa diuino,
cui se capita submitterent Regum;
ijs maximè Regibus testatus est rediuiuum,
qui munera detulerant auspicanti vitam.
meritò ei donatum, vt lancea caderet,
cuius obiuit munus, cum subijt manus latus.
tametsi lancea cor inuenit languidũ, manus vegetum.
lustralem vndã petijt è corde, vnde morienti manarat,
vt abluti candorem acciperent Aethiopes.
Bland. fama est, quotannis arentem palmitem in eius manu
subitò virescere, gemmascere, botros edere;
Mithol. desijt primus Indorum domitor celebrari Bacchus;
cœpit hic celebrari de Dei corde ebrius;
dignus calamo, qui tam constanter obijt Calaminæ.

XI. Kal. Ianuar. 22 Decemb.

S. ZENO

Martyr.

Synop. *Præfertur duobus Zenonibus philosophis. increpuit Imperatorem in castris, quòd Cereri sacra faceret; quamobrem maxilla, & dentes ei euulsi, & ceruices immaniter abscissæ securi.*

ENCOMION 405.

Vtri Zenonum veterum dicemus te similem
Cyttiænè, an Eleatæ? an neutri?
quia vtrique præstitisti longè.
Stoicos non sensu doloris carere putasti, sed mente;
non te adamantinum fecit natura, sed virtus.
non latuit tua sub porticu sapientia,
sed in Solem prodijt, philosophatus es in campo;
Imperatorem erudijsti miles,
cum increpuisti eum in castris immolantem Cereri;
negasti ab hac frugum esse prouentum.
non modò crudelis, sed amens tyrannus fuit,
cum tuis admouit ceruicibus ferrum;
quippe cessit securis in falcem,
vt meteres segetem gloriæ.
vouerunt olim Metapontini Dijs messem auream,
messuisti tu potiùs ferro desectum aurum
in pretium sanguinis.
vicisti quoque singulari constantia
Zenonem alterum Eleatem;
excruciatus ille in tyrannum secam expuit linguam,
tu maxillam ipsam, ac dentes fortiùs deuouisti pœnis,
quibus in impietate mordenda, & increpanda vsus.
ille dialecticis acuminibus se, suosq; compunxit; M. Tull.
at maius tibi magisterium detulit
gladij, quem subijsti, mucro, quàm linguæ.

23 Decemb.

X. Kal. Ianuar.

S. VICTORIA

Virgo, & Martyr.

Synop. *Eiecta est ex vrbe in exilium, auctore Capitolij Pontifice, quòd Deos sperneret; ibi draconem, qui regionem infestabat, occidit precando. interfecta est pro religione, vulnere constanter accepto in corde.*

ENCOMION 406.

Sæuit nè tyrannus, an ludit?
de medio Victoriam tollit, vt vincat.
Victoriam conatur vincere, ne vincatur,
at illa nequit ab altero vinci,
nisi à se ipsa,
dum supra ætatem, supra naturam agit.
abire iubet ab vrbe Roma Victoriam
Capitolij Pontifex;
vilem fecit Romam, vilius Capitolium.
quia spoliauit ornamentis,
secum illa tulit & palmas, & laureas.
scilicet timet Capitolinus Iuppiter, ne victus cadat
victrice Victoria.
altera timetur virgo Tarpeia, ne prodat arcem;
sed illa auro victa, hæc neque ferro.
cum exulauit, tunc maximè prodijt in campum,
nam cum monstris inijt bellum.
nacta draconem vastatorem loci,
exulare iussit exul ipsa.
vnus inuentus est carnifex dracone crudelior,
qui ferrum adegit in cor virginis
impius, & excors.
at hoc virgini semper fuerat cordi,
pro sponso emori, quem habebat in corde.
potita est Victoria voto; icta, non victa est.

IX. Kal. Ianuar. 24 Decemb.

S. GREGORIVS
Episc. Spoletanus.

Synop. *Cum iniectus esset in ignem, statim consecutus est tremor, & hiatus terræ. fregit simulacra, præsertim Iouis, Mineruæ, & Asclepij. feras, quibus est obiectus, elusit. voce inuitatus è coelo obijt.*

ENCOMION 407.

Illustris appellari cœpit Vmbria,
cum Gregorium peperit Spoletanum.
coniectus in ignem, iucundius, quàm sub vmbra, sedit.
ipse potius alijs metuendus fuit igni,
cum Pontificium vibraret fulmen.
non incanduit præsul in flamma,
sed excanduit rei indignitate Natura,
statim horrendum in modum tremuit tellus,
labem fecit, vt expiaret paricidij labem,
quadringētos, & quinquaginta oppressit ex barbaris.
tres iussus Gregorius colere, spreuit Deos,
Iouem, Mineruam, Asclepium.
at vt verus sapientiæ partus existeret,
non caput tantùm, sed totum confregit Iouem;
vt saperent ciues, Mineruam abstulit;
vt medicinam adhiberet impietati,
de medio sustulit Asclepium,
Machaonis filium, Aesculapij nepotem.
in amphitheatrum deinde productus illusit Dijs.
immissæ in eum belluæ
non ad supplicium accurrère, sed supplices.
cum admoueretur capiti gladius,
supernè demissa vox ipsum accijt ad coronam;
nam quia nullus par virtuti plausus erat in terris.
victori thiriomacho vocale plausit cœlum.

25 Decemb. *VIII. Kal. Ianuar.*

S. ANASTASIA

Virgo, & Martyr.

Synop. *Senatoris filia fuit, à S. Chrysogono instructa: aderat Martyrum certaminibus, cum in ipsam inuaderet Capitolij Pontifex, cæcus est factus. in flammas iniecta est Flori præsidis iussu, & in horto sepulta.*

ENCOMION 408.

Prætextato parente nata
nullius ornatus fuisti tam studiosa, quàm purpuræ;
sed eius, quam tingeret cruor
pro religione profusus.
gaudebas inter fortes heroes heroina versari,
spectatrix pugnæ, testis victoriæ,
collegisti, victrix timoris, sanguinem triumphalem.
ad pietatem à Chrysogono instituta
moribus imbuta es nomini consonis, hoc est aureis. *χρυσὸς aurum*
didicisti in pœnis vile aspernari ferrum.
tradita Iouis Capitolini Flamini, vt caderes victa,
aspirasti potius ad Capitolij gloriam victrix.
rapuisti è gremio ipsius Iouis laureas,
debitas tibi.
ipsum Pontificem, cum in te inijceret manus,
orbasti oculorum acie, qui orbatus erat mentis.
at te in pyra media constitutam,
ambierunt flammæ, tantùm vt coronarent luce.
Floro Illyriæ præfecto commissa
accepisti libenter omen,
quòd pœna vernum cessura esset in florem.
meritò ab Apollonia matrona es in horto sepulta,
vt effloresceres vel à morte.
nimirum suo sibi iure vendicat *ἀνάστασις resurrectio. ... immortalitas*
immortalitas Anastasiam.

VII. Kal. Ianuar. 26 Dec.

S. STEPHANVS
Protomartyr.

Synop. *Cum Iacob patriarcha confertur. ille supra lapidem dormiens, hic inter lapides vigil rerum dominum prospexit in coelo. eius pietas, & Iudaeorum obsurdescentium peruicacia, & furor ostenditur.*

ENCOMION 409.

Gaudet & theatris Deus;
ex alto athletam spectat agonotheta;
currere, sed difficili iubet in stadio.
nam substernit currenti lapides.
sed mirus athleta, nunquam cucurrit pede tā libero:
ad saxa religauit nauim, patriam aspectu tenens.
quidam heroum Deum vidit decumbens in lapide,
hic occumbens lapide.
vtri species obiecta maior,
qui innixum, an qui stantem vidit Deum?
quæris, cur hìc nullæ tendant in cœlum scalæ?
non vtitur scalarum gradibus, sed pennis amor.
nunquam hic lenior, quàm inter aspera fuit saxa;
inter surdas versatus aspides
mel ex ore pro veneno fudit.
clausit & Vlysses aures
sed Sirenum illecebris,
ne ad cautes allideretur incautus;
at hi cœlestem Sirenem surdi appetunt cautibus.
nouus Orpheus inter canoras preces
trahit ad se saxa!
comminuti sunt lapides in magni Vindicis morte,
in tenuia frustra concisi, vt hunc ferirent mitiùs:
parum ei genti fuit lapidescere dura ceruice,
nisi etiam lapidesceret dura manu.

27 Decemb. *VI. Kal. Ianuar.*

S. IOANNES
Apostolus.

Synop. *Aquila comparatur, filius tonitrui dictus à Christo. hæreticos insectatus est, qui eum diuinitate spoliare conabantur. priuilegium expenditur recumbentis super eiusdem Christi pectus.*

ENCOMION 410.

Regium vel in piscatore fuit auspicium.
aliquando & nauticus calamus cedit in sceptrum.
nobilem scilicet prætetulisti aquilam,
volatu arduo, obtutu oculorum acri;
tametsi immortalitatis non vana suspicio
fecit te phœnicem,
superstitem ex amoris flamma,
sed hòc phœnice nobiliorem, quòd procul à cinere.
tuis se subiecit signis etiam illa pars orbis,
quæ Romanas non nouit aquilas,
desijt hæc ales dici Iouis,
nihil habuit te infestius Iuppiter Tonans,
abiecto fulmine, vnum timuit tuum;
tonitrus dictus coruscasti prodigijs.
non vnum tu lacerasti draconem aquila,
Ebionem in primis, & Cherinthum.
defensa Dei filij æternitas ante tempora
te subripuit tempori,
penè mortali conditione maiorem.
multas rapuisti prædas,
sed nullam felicius, quàm cor ipsum Dei.
credidit ille tibi & pectus, & matrem,
cum insedisti in amantis pectore aquila,
declarasti Amorem regem,
auspicium quoque illi dedisti victoriæ.

V.

V. Kal. Ianuar. 28 Decb.

SS. INNOCENTES

Infantes Martyres.

Synop. *Herodis immanitas & ambitio execranda carpitur. acerbissimum spectaculum coram oculis proponitur occisorum Innocentium. sed ostenditur, quàm nobile fuerit cecidisse Christi loco.*

ENCOMION 411.

Maiora sunt liuoris monstra, quàm Libyes,
Regum munera Regem inopem consilij faciunt.
Oriens eum incitat in exorientium occasum:
ne vnius diadematis careret insigni,
multas purpura sanguinis tinxit fascias.
ad matrum sinus,& vbera castra militum cogit,
tenerrimum eligit locum,vbi ferrum duret.
aspectu ardentis è cælo sideris,
suorum exardescit in sanguinem.
ob nouæ lucis exortum,
eripit infantibus nouæ lucis vsuram.
Xiphiam credidit stellam,cum acuit gladium.
amittendi regni timore correptus expalluit,
idemq; à Regibus illusus erubuit.
Naturæ bellum est ausus indicere,
vt Naturæ parentem perderet.
at non potest,quod quærit,inuenire perfidia,
non crudelitate, sed credulitate quæritur Deus.
oppugnauit ipsam pietatis arcem,vbera.
Solymes regnum lupina inuaserat fraude,
sed fuit crudelior multò,quàm lupa;
illa infantibus admouit mammas,hic gladium.
in Aegyptum puer Deus, non vt euadat, fugit,
sed ne tantum videat monstri.
commune beneficium tyrannus vertit in pœnam,

negotium ſalutis iubet eſſe diſcrimen;
at nullum in his crimen, niſi fortè quòd nati,
ſed feliciter nati, quibus vltrò venit obuiam vita.
vocalis eſt teſtis non lingua, ſed ſanguis;
pro liquida voce liquidior effluit cruor.
fiunt diſerti laude, qui ſunt ſermone deſerti.
primitias offerunt dulces
acerbi ætate, tantùm maturi vel pietati, vel laudi
occupant vno tempore ſtadium, atque metam.
præripiunt palmas
manu adhuc latente ſub faſcijs.
non arma callent tractare, ſed vincere.
generoſæ animæ, quæ præferunt vulnera oſculis,
caſtra cunis, tela crepundijs.
præcidaneæ cadunt ad aram victimæ
ritè, quia infulatæ,
faſciæ ipſæ omen fecere ſacrorum;
pro victo tyranno hoſte litatum.
nouum genus triumphi fuit,
quia rediere lictores cum ſecuribus laureatis
ob victoriam cæſorum.
nouus imperator è cœlo nouũ conſcribit exercitum;
non fulminatrix eſt hæc legio dicta, ſed lactens,
nulla victoria hac cęde lætior,
quia cadentes arriſere hoſti,
ignari videlicet fraudis luſere cum gladijs;
feriata neſciuit infantia ferientem.
ſed inaudita crudelitas, quæ vnum inuaſit in multis.
haud tamen vlli Cælitum obtigit tantum decus.
nam cæteri necati ſunt propter Chriſtum,
at hi ſinguli, quaſi Chriſtus.

IV. Kal. Ianuar. 29 Dec.

S. THOMAS

Episc. Cantuar. M.

Synop. *Quo tempore hic ortus, incendium excitatum est in patria. eius ardor animi prædicatur. Henricus, cuius gratia necatus est, nudatus ad eius tumulum, coenobitarum flagris sponte humeros obtulit.*

ENCOMION 412.

Mira sunt, præsul magne, tui natalis auspicia;
prodis in lucem ardente patria.
non casu excitatur incendium;
arcanum aliquid loquuntur linguæ, quæ vibrant;
illustrem te fore fama prædicunt,
sed inter inuidiæ iactandum faces;
aut renouanda per te moribus patria
more phoenicis suo ardet in rogo,
cum primùm te Solem spectauit orientem.
aut Alexandrum alterum peperit mater,
in cuius ortu Dianæ conflagrauit fanum;
quanquam tu non euertis delubra, sed consecras
quà lacrymis, quà cruore.
non vis illa defendi more castrorum, sed casta prece.
maior es, qui religione superas magnum.
vterque inter flammas editus,
at non vtrique sic auspicata splenduit flamma.
illi inter incendia belli fatalem portendit pyram,
tibi vitalem tuendæ religionis æstum.
cum hostis tuo sanguine tinxit infulas,
reddidit triumphales.
sed fecisti purpura tua,
vt Rex pœnitens facti exueret suam.
quin etiam nudos humeros subiecit piorum flagris,
sed illustrior horum, quàm lictorũ, factus est virgis.

30 Decemb. *III. Kal. Ianuar.*

SS. SABINVS EPISC. ET VENVST. Martyres.

Synop. *Sabinus religione ardens, Iouis simulacrum cōminuit; quamobrem abscissæ sunt illi manus. cæcum sanauit in carcere. pertulit verbera. vnà cum Venustiano martyrium subijt, qui in mare proiectus est.*

ENCOMION 413.

Sabino pugna fuit cum ipso Rege Deorum Ioue;
in larario Præsidis, simulacrum illius fregit.
cœlo tonantem afflixit in terram;
non alio campi victor in puluere,
quàm in comminuti Iouis;
opposuit Pontificium lituum eius sceptro,
fulmini fulmen;
hoc acrius, quo execrata, & deuota capita
adigi ad stygem possunt.
post manus sibi abscissas, in lucta fortior fuit;
centimanos finxere Titanes, vt oppugnarent Iouem,
at hic nullis manibus expugnauit.
in carcerem inclusus cæco reclusit palpebras;
inter tenebras positus, dedit vsum lucis,
truncas admouens manus integros fecit oculos;
stillans cruore brachium sanauit ęgrum.
demum strenuè superatis hostibus triumphum egit,
manubijs onustus, sine manibus,
liuidus totus flagris
liuore affecit inuidum Ditem.
vt esset spectaculum pugnæ pulchrius,
socium habuit Venustianum.
hic in mare demersus decus attulit mari;
inquinatum scilicet illud ortu Veneris
expiatum est satis accommodatè morte Venustiani.

Pridie Kal. Ianuar. 31 *Dec.*

S. SILVESTER
Pont. Max.

Synop. *Sub hoc hierarcha religio, & roboris accepit, & ornamenti plurimum, Constantino magno Imperatorem eam fouente, & locupletante. curanda lepra non infantium cruorem, sed sacram adhibuit aquam.*

ENCOMION 414.

Cum terminus videbatur fore labori,
silua laudum aperitur immensa.
nempe religionis illa vera vox est;
ne siluescerem, vnus effecisti, Siluester.
tunc primùm Roma dedignata lupam,
ducere lac cœpit è mammilla Regum;
ferreas mutauit claues in aureas.
vidit ea ætas spectaculum omnium maximum,
infulatum Imperatoris Constantini caput
subiectum senili dexteræ, sed intrepidæ.
non tantum ille accepit decus,
cum barbarorum subdidit colla,
quàm cum ipse suum.
Romano hierarchæ imperium concessit Occidentis,
quod tamen nulla vi caderet;
secessit ipse in Orientem,
vt se recens illustratum significaret è cælo.
inquinatam lepra trabeam
abluere aqua maluit, quàm cruore.
negauit, sibi prodesse vitam, quæ obesset alienæ;
noluit decolorare purpuram
pallore morientis infantiæ.
nunquam visus est Cæsar aut celsior, aut augustior,
quàm cum diademate præcinctam frontem
pronus demisit in fontem.

purius

purius in eo fonte resplenduerunt capitis gemmæ,
quàm in suis, vnde acceptæ.
vilis haberi cœpit Hermus, ac Tagus,
quia ita labuntur, vt non eluant labem.
accepit Imperator à sacris decus, & dedit.
vt plures ad illud inuitaret lauacrum,
coronatum auro, & lapillis caput immersit:
vltimum, ac supremum imposuit imperio fastigium,
cum est initiatus.
didicit infantiæ parcere, ac dulcis esse lactentibus,
cum infantis more lac cum melle ritè gustauit.
dignior fuit Constantinus cognomento Magni,
cum se fecit paruulum.
tunc generosæ probatæ sunt aquilæ,
cum cœperunt verum intueri Solem.
desierunt in vexillis sibilare dracones,
vbi petitæ sunt è cœlo victrices notæ.
quãquam dicitur et Siluester interfecisse draconem;
augusta vox pro venabulo fuit.
congruenter idem conficit ipsum annum,
conuolutum in se, tanquam in spiras anguem.
rectè imponit hic heros tempori metam,
vt æternitas sit in voto.

FINIS.

Laus Deo Deiparæ atque omnibus Cælitibus.

s.Io-

s. Ioãnes Pap. 27. Maij.
s. Io. Bapt. nasc. 24 Iun.
s. Ioannes m. 26 Iunij.
s. Io. Gualbertus 12. Iul.
s. Iusta m. 19. Iulij.
s. Ignat. Loiola 31. Iul.
s. Io. Bap. occis. 29. Aug.
s. Iuuẽtius Epi. 12. Sep.
s. Ianuarius Ep. 19 Sep.
s. Iustina m. 26. Sept.
s. Iudas Apost. 28. Oct.
s. Ioãnes Apost. 27 Dec.
ss. Innocẽtes 28. Decem.

L

s. Lucianus m. 7. Ianu.
s. Leobardus 18. Ianu.
s. Lazarus Monach. 23. Febr.
s. Leander Ep. 27. Febr.
s. Lucius Papa 4 Mar.
s. Latro bonus 25. Mar.
s. Lugderꝰ Ep. 26. Mar.
s. Leo Papa 11. April.
s. Liphardus 3. Iunij.
s. Lutgardis v. 16. Iun.
s. Leo Papa 28. Iunij.
s. Largus m 8. August.
s. Laurẽtius m. 10. Aug.
s. Ludouicꝰ Ep. 19. Aug.
s. Ludou. Rex 25. Aug.
s. Lãbertus Ep. 17. Sep.
s. Linus Papa 23. Sept.
s. Leodegarꝰ Ep. 2. Oct.
s. Lucas Euang. 18 Oct.
s. Leonardus 6. Nou.
s. Laurẽtiꝰ Ep. 14. Nou.
s. Leopoldus 15. Nou.
s. Lucia v. m. 13. Dec.
s. Lazarus 17. Decemb.

M

s. Martina v. m. 1. Ian.
s. Macar. Alex. 2. Ian.
s. Macarius Aegyp. 15. Ianuar.
s. Marcell. Pap. 16. Ian.
s. Marius m. 19. Ian.
s. Maurus m 29 Ian.
s. Marcella 31. Ian.
s. Meletius Ep. 12. Feb.
s. Matthias Ap. 24 Feb.
s. Matth. Ep. 28. Mar.
s. Macarius Antioch. 10. April.
s. Mucius m. 22. Apr.
s. Mellitus Ep. 24. Ap.
s. Marcus Euã 25. Ap.
s. Marcellus Papa 26. April.
s. Marianus m. 30. Ap.
s. Maxim. Ep. 5. Maij.
s. Michael Arc. 8 Maii
s. Martyrius 29. Maii.
s. Marcellin. m. 2. Iun.
s. Medardus Ep. 8. Iun.
s. Margar. Reg. 10. Iun.
s. Marcus m. 18. Iunii.
s. Marcellin. m. 18. Iun.
s. Martialis 30. Iunii.
s. Martinian. m. 2. Iul.
s. Margar. v. m. 20. Iul.
s. M. Magdal. 22. Iulii
s. Martha v. 29. Iulij.
s. Mamas m. 17. Aug.
s. Marcellus m 4. Sept.
s. Maurilꝰ Ep. 13. Sep.
s. Matthæus Ap. 21. Sep.
s. Mauritius m. 22. Sep.
s. Martius 24. Octobr.
s. Marcellus Ep. 1. Nou.
s. Malachias Ep. 3. Nou.
s. Martin. Ep. 11. Nou.
s. Menna m. 11. Nou.
s. Martinus Papa 12. Nouemb.
s. Maximꝰ Ep. 27. Nou.

N

s. Nicetas Abb. 3 Apr.
s. Norbertus Ep. 6 Iun.
s. Nazarius m. 28 Iul.
s. Nicolaus Tol. 10 Sep.
s. Narcissus Ep 29. Oct.
s. Nympha m. 19. Nou.
s. Nicolaus Epi. 6 Dec.
s. Nemesius m 19. Dec.

O

s Odilo Abb. 1. Ianuar.
s Olympiades m. 15. Ap.
s. Onuphrius 12. Iunii.
s Osuardus Rex 5. Aug.

P

s. Paulus Ere. 10. Ian.
s. Prisca v. m 18. Ianu.
s. Pontianus m. 19. Ian.
s. Proiectus Ep. 25. Ian.
s. Polycarp. Ep. 26. Ian.
s. Papia m. 29. Ianuar.
s. Paulus Epis. 8. Febr.
s. Polyeuctus m. 13. Feb.
s. Polychron. Ep. 17. Feb.
s. Petrus Maxim. 21. Febr.
s. Phocas m. 5. Martij.
s. Patricius Ep. 17. Mar.
s. Pompeius m. 10. Ap.
s. Paternus Ep. 16. Ap.
s. Petrus m. 29. April.
s. Philippus Ap. 1 Maij.
s. Pelagia v m. 4 Maii.
s Petrus Cælest. 19. Maii
s. Pamphilus m. 1. Iun.
s. Petrus m. 2. Iunii.
s. Primus m. 9 Iunij.
s. Paulinus Ep. 22 Iun.
s. Prosper Ep. 25. Iunij.
s. Paulus m. 26. Iunii.
s. Petrus Apos. 29 Iun.

s. Pau-

s. *Paulus* Ap. 29. Iunii.
s *Potamiena m* 29 Iun.
s. *Processus m.* 2. Iulii.
s. *Pantanus* 7. Iulii.
s *Prosopius m.* 8. Iulii.
s. *Pius* Papa 11. Iulii.
s. *Plato m.* 22. Iulii.
s. *Pantaleon m.* 27. Iul.
s. *Philibertus* 20. Aug.
s. *Priuatus* 21. *Aug.*
s. *Protus m.* 11. *Sept.*
s. *Paphnutius m.* 24. *Septem.*
s. *Petronius* Ep. 4. *Oct.*
s. *Placidus m.* 5. *Octob.*
s. *Pegasius m.* 2. *Nou.*
s. *Petrus* Ep. 26. *Nou.*
s. *Philogonius* 20. *Dec.*

Q

ss. *Quadrag.* *Martyres* 9. *Martii.*
s. *Quirinus m.* 30. *Mar.*
s. *Quirinus m.* 4. Iunii.
S. *Quintinus m.* 31. *Oct.*
ss. *Quat. Coron.* 8. *Nou.*

R

s. *Rigobertus* Ep. 4. Ian.
s. *Raimundus* 7. Ian.
s. *Rembertus* Ep. 4. *Feb.*
s. *Romualdus* 7. *Febr.*
s. *Romanus Ab.* 28. Feb.
s. *Rupertus* Ep. 27. *Mar.*
s. *Rogatian. m.* 24. *Maii*
s. *Robertus Ab.* 7. Iunii.
s. *Ruffina m.* 19. Iulii.
s. *Romanus m.* 9. *Aug.*
s. *Remigius* Ep. 1. *Oct.*
s. *Respicius m.* 10. *Nou.*
s. *Romanus m.* 18. Nou.

S

s. *Simeon Stylites* 5. *Ian.*
s. *Seuerinus* 8. Ianuar.
S. *Sebastian. m.* 20. Ian.
S. *Scholastica v.* 10. *Feb.*
S. *Saturnin. m.* 11 *Feb.*
S. *Simeon* Episc. 18 *Feb.*
S. *Suitbertus* 1. *Mart.*
s. *Simeon m.* 24 Martii
s. *Sabba m* 12. *April.*
s. *Soter Papa* 22. *Apr.*
s. *Stanislaus* Ep. 7. Maii
s. *Sisinius m.* 29. Maii.
s. *Siluerius* Pap. 20. Iu.
s. *Sampson* 27. Iunii.
s. *Simeon Sale* 1. *Iulii.*
ss. *sept. fratr. m.* 10 Iul.
s. *Symphorosa m.* 17. Iu.
s. *Symphronius m.* 26. Iulii.
ss. *Septem Dormientes* 27. *Iulii.*
s. *Sennen. m.* 30 Iulii.
s. *Sophia m.* 1. *Aug.*
s. *Stephan. Pap.* 2. *Aug.*
s. *Smaragdus m.* 8. *Aug.*
s. *Symphorian.* 22. *Aug.*
s. *Sidonius* 23. *August.*
s. *Seraphia m.* 3. *Sept.*
s. *Sosius m.* 23. *Septemb.*
s. *Sergius m.* 7. *Octob.*
s. *Seuerinus* Ep. 23. *Oct.*
s. *Simon Apost.* 28. *Oct.*
s. *Saturnin. m.* 29. *Nou.*
s. *Sabbas Abbas* 5. *Dec.*
s. *Spiridion* Ep. 14. *Dec.*
s. *Stephã. Protõ.* 26. *Dec.*
s. *Sabinus m.* 30. *Dec.*
s. *Siluester Pap.* 31. *Dec.*

T

s. *Theodosius* 11. Ian.
s. Timoth. Ep. 24 Ianu.
s. *Thomas Aqu.* 7. Mar.
s. *Theophanes m.* 12. *Martii.*
s. *Theodulus m.* 4. *Apr.*
s. *Tiburtius m.* 14. *Apr.*
s. *Theodorus Trich.* 20 *April.*
s. *Theodor* Ep. 22. *Apr.*
s. *Theodora v.* 28. *Apr.*
s *Torpes m.* 17. Maii.
s. *Tiburtius m.* 11. *Aug.*
s. *Teresia v.* 15. *Octob.*
s. *Theodorus m.* 9. *Nou.*
s. *Triphon m.* 20. *Nou.*
s. *Tiberius m.* 10. *Nou.*
s. *Thomas*, Ap. 21. *Dec.*
s. *Thomas* Epi. 29. *Dec.*

V

s. *Vincẽtius m.* 22. Ian.
s. *Valẽtinus m.* 14. Febr.
s. *Victor m.* 26. Febr.
s. *Vulfrãnus* Episc. 20. Martii.
s *Vincẽtius* Fer. 5. *Apr.*
s. *Valerianus m.* 14. *Ap.*
s. *Vitalis m.* 28. Aprii.
s. *Vbaldus* Ep. 16. *Maii*
s. *Venãtius m.* 18 *Maii*
s. *Vrban. Pap.* 25. *Maii*
s. *Vitus m.* 15. Iunii.
s. *Vigilius* Ep. 26. Iunii
s. *Vdaricus* Epi. 4. *Iul.*
s. *Victor m.* 21 Iulii.
s. *Valerian. m.* 15. *Sep.*
s. *Vuẽcesiaus m.* 28. *Sep.*
s. *Vulfridus* Ep. 12. *Oct.*
s. *Vrsula v. m.* 21. *Oct.*
s. *Vitalis m.* 4 *Nouem.*
s *Vuilibro*. Ep. 7. *Nou.*
s. *Victoria v.* 23. *Dec.*
s. *Venustian. m.* 30. *Dec.*

X

s. *Xystus Papa* 6. *Aug.*

Z

s. Zoe *m.* 5. Iulii.
s. Zenobius *m.* 30. *Oct.*
s *Zenobia m.* 30 *Octob.*
s. Zeno *m.* 22. *Decemb.*

Præter Encomia, Fasti multorum aliorum Cœlitum laudationes continent.